6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mîrzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.— No. 1125 Vineri 1 Octombrie 1910

Statuea lui CUZA-VODĂ

In fața îndărătnicieĭ ce primăria d-lui Nicu Gane o arată contra dorinței unanime a Cetățenilor Ieșeni și a întregei suflări Moldovenești, de a așeza statuia lui Vodă Cuza în piața cea nouă, doritori și noi de a susținea cu toate puterile noastre dreapta și legitima dorință a Ieșenilor, aceasta fiind și dorința expresă a fruntașilor noștri din partid, cum reiese din scrisoarea președinteiui nostru d. A. A. Badareu, din cele zise și scrise de d. A. D. Xenopol, și legînd și linia de conduită a ziarului nostru în această chestie, ne facem tari a cere și a susținea ca statuia lui Cuza Vodă să se așeze numai decît în piața Unirei.

Iașii nu vor îngădui un singur moment ca să vază așezată în altă parte de cît în Piața Unirei statuia Aceluia, Care a înfăptuit România modernă.

Tare pe convingerea noastră, nu vom înceta un singur moment pînă cînd nu se va da dreptăte deplină legitimei dorinți a Ieșenilor.

„OPINIA“

RASPUNDERILE CLERULUI

Trăim într'o vreme, cînd se rîdică la valoare de doctrină chemările extrabisericești ale clerului ortodox romîn. Prin fapt de imitație, luîndu-se după exagerările date corpului de învățători, pe care i-au scos de la munca lor intra-scoleră, slăbind învățămîntul, și i-au pus să facă de toate, s'a căutat a se da și preuților o chemare în afară de ale bisericei.

Intîiu se pune mare preț pe dezvoltarea unui verbiaj teologic, în conferinți pastorale, obosindu-se lumea popilor cu tratări de subiecte, pentru cari n'au nici o pregătire, nici o aplicare, și de care se achită cum dă D-zeu.—Se mai silește a pune clerul nostru în inima mișcării economice a satelor, de și e un fapt știut că cei mai răsăriți prin sat ca putere economică sunt preuții, pentru că biserica este un prilej de luat, nu de dat. Bănci populare, obștii țărănești, societăți de consum, etc. etc., trebue să-și aibă și preutul în mijlocul lor. Și foarte multe își au.

De cît, se pune o întrebare generală: de ce sufere clerul nostru secular? Carte, slavă Domnului, i se dă. De la ceaslov și Psaltire la diplome de teolog absolut e o foarte mare deosebire, în folosul clerului. Mai multă teologie nici că se mai poate da, de cît doar pentru cei ce vor să se facă apologeți; dar contra cui? Biserica noastră n'are nevoe de susținători; ea este a neamului, străveche și temeliile ei sunt sufletești. Și apoi ea este stăpînă în stat, și stăpînul n'are pentru ce să-și arăte titlurile sale, căci nu i le contestă nimeni.

Societatea cere ca toată această cultură teologică-morală să fie transformată în valori sociale, nu numai virtuozități individuale. Preutul nostru nu e numai slujitor al altarului ci și păstor sufletesc al turmei. Ca slujitor al altarului nu se vede totdeauna un raport drept între înalta cultură teologică și aptitudinile de ritual. Și altarul și strana nu văd mai buni slujitori în cei mai mulți din clerul teologic. Iar cît de răspunderea pastorală, se uită tocmai cea adevărată. Turma drept credincioșilor nu se împedică nici ca cum de păstorii noștri, cari se complac a-și petrece timpul în cercul lor, a fi absorbiți de nevoile lor și a nesocoti sufletul turmei.

Dacă chiriarhii noștri ar putea urni în aceasta cu ceva corpul nostru preutesc, ar spori cu mult chemarea lor; și cel mai bun exemplu ar fi să dea ei pildă, circulînd mai des în sinul poporănilor săi, învățînd cu viu glas, pilduind cu fapta, ca așa cîștig să se facă. Să se dezvolte în clerul nostru virtuozități, de așa fel ca să pilduiască pe alții: în ținuta lui, în vorba lui, în familia lui, în viața lui, totul să fie de pildă. Cum să se cîștige sufletul unei mulțimi, unui norod, dacă din sufletul celor chemați a-l dirigui nu se împărtășește nimic. Poporănii au ei prin ei ceva din necesitatea bisericei, din respectul lui taica părintele, din frica tainelor celor sfinte; dar atît; din sufletul însă al celor chemați a sluji altarului nu se prea vede circulînd mai nimic, fie că-și țin lumina minței și puterea sufletului supt oboroc, fie că văd și ei, că așa stau lucrurile, să se ție mai de oparte.

De unde în spiritul Evanghelului și al Apostolilor era ca păstorul să se ia după turmă, să fie în mijlocul ei, ca făcîndu-i-se ei de toate să o stăpînească deplin—era epoca convertirilor—astăzi s'a părăsit acest teren de propăvăduire în sinul turmei, lăsînd să se scape mulți din fiii bisericei cu alunecările minței, cu pornirile sufletului, fără să se mai intereseze de ei.

Pentru scăderile economice ale unui neam au cine răspunde; pentru scăderile însă morale răspunderea cade toată asupra bisericei, chiar mai mult de cît asupra școalei.

Gh. Ghibănescu.

SA SE REVINĂ

Obrăznicia foei liberale locale este mare. Ea vorbește de **șantaj** *și* **necuviință** *în acțiunea ce facem ca să așezăm în cel mai ales loc, pe cel mai de samă Voevod, pe Cuza. E o mare obrăznicie ca un partid, care și-a făcut meseria de a întuneca opera lui Vodă Cuza, de a-l necinsti în fața contimporanilor, de a-l uita chiar, mergînd cu lingușirea în a spune că Vodă Carol a descălecat România Modernă, cum Radu Negru a descălecat Muntenia, tocmai acel partid să vorbească de necuviință cînd un oraș întreg Iași, Moldova toată cer ca statuea lui Cuza Vodă să se pună în piața Unirea.*

Necuviință *a fost toată atitudinea partidului liberal de la 1866 încoace. E prea mare Vodă Cuza ca să fie ponegrit de un partid anarhic ca cel liberal. Și va fi dat să vedem și fenomenul curios, că după ce d. D. A. Sturza va publica corespondența lui Cuza Vodă ce o ține sechestrată de 44 ani de zile, să vină și în fraze sforăitoare să facă* mea culpa *de tot veninul ce l'a vărsat asupra lui Vodă Cuza. Vodă Cuza a avut în scurta sa domnie gesturi de om superior și în raporturile sale cu străinătatea și în luptele ce se încinsese pe față între persoana domnului și partidele eșite dintr'un cerc viciat de alegători; de aceia domnia lui a avut acel caracter prea personal, care i-a grăbit vadeoa abdicării.*

E a uita înțelesul cuviintelor, ca gazeta unui partid, ce și-a făcut o profesie de credință din **necuviință** *cătră memoria lui Cuza Vodă, cum și recursese la răsturnare în 1871 față de Domnul Carol, să vină să arunce Ieșenilor acest epitet. Trebue puși scribii partidului la rezon și pe fruntașii liberuli să-i facem răspunzători de ofensa adusă Iașilor.*

Șantaj? Da; Șantaj a făcut d. N. Gane, cînd a escamotat buna credință a cîtor-va membri din comitet, pentru a le lua iscălitura la o adresă de mulțumire. Astăzi avem declarația d-lui Canandu, pe care o confirmă și d. Șerban, casierul comitetului, că nu există nici un proces verbal prin care comitetul rîdicării statuei să se lege de noua piață Cuza Vodă. Ba astăzi știm toate tertipurile d-lui Gane.

D-sa adunînd pe cei cîți-va membri din comitet le-a spus verde că însuș Regele României se opune ca statuea lui Cuza Vodă să se așeze în piața Unirei La observările unora însă di comitet că nu se poate lucrul acest, căci cu M. S. Regele vorbise d. Ghie Deleni, d. A. D. Xenopol, d. Ganea schimbat nota și a zis că d. I. I. Brătianu se opune și atunci a scos o scrisoare de la d. Ionel Brătianu, prin care arată că dorința guvernului e căin piața Unirei să se așeze monumentul Unirei, pentru care va propune Camera un proect de lege de 160000 lei. raportor legii a fost d. Georgel Mîrzecu. Aceasta era înainte de 24 Ianuarie anul trecut. Și în scrisoarea acel se propunea locul din fața Căzărmilor sau în alt loc...

Azi, cînd M. S. Regele a subscris cel din urmă 20000 lei cad de la sine toate șoaptele d-lui Gane. E o sfruntată minciună, un adevărat șantaj a pune în cauză persoana Regelui, că Dînsul S'ar opune la legitima dorință a Iașilor ca să se pună statuea lui Cuza Vodă în piața Unirei.

Acesta e șantajul cel mare și de acest șantaj vi se va cere socoteală la marea întrunire de protestare din ziua de 14 Octombrie a. c.

In valuri, valuri, lumea va veni să infereze prin prezența sa șantajul pe care Primarele Iașilor l'a făcut cu numele M. S. Regelui, că El ar fi contra dorinței celei de a doua a Sale Capitale.

M. S. Regele a protestat în fața d-lui A. D. Xenopol de legendele ce i le-au scos=cine? liberalii=asupra părerii ce El ar avea asupra persoanei lui Vodă Cuza.

Necuviința dar, față de memoria lui Vodă Cuza nu o fac Iașii, care tocmai au ținut și țin să proslăvească pe marele Domn, ci o fac liberalii; iar santajul tot ei l'au făcut cu escamotarea adevărului adevărat.

Chestii istorice

Procesul Vrancei

In 1800 domnul C. A. Ipsilant dînd danie boerului său Iordachi Roset vist. plaiul Vrancei, a deschis un proces, ce a făcut epocă în analele noastre judecătorești. Nu cunoaștem încă toate amănuntele acestui lung proces, care a pus în luptă obștia răzeșilor din Vrancea cu una din cele mai puternice case boerești din Moldova, *Roznovăneștii*. Visternicul Roznovanu a pierdut procesul în toate instanțele. Până acum se cunoaște procesul prin anaforaua boerilor din 1817 Ghenar 21. Am arătat în alt număr tema forțată, pe care s'au pus boerii divanești din 1817, ci adică pămîntul Moldovei a fost pustiu, adică domnesc și deci Vrîncenii neavînd hîrtii de proprietate, Ipsilant Vodă putea să facă danie lui Iordachi Roset moșia Vrancei ca fiind domnească.

Acum cînd cunoaștem ceva mai mult din actele procesului e a face părtinire divanului din 1817, dacă am atribui lui și numai lui nobila și dreapta judecată în fața domnului și a puternicului Roznovanu. Cu patru ani mai înainte divanul aceluiași domn mai judecase pricina și dăduse o lotărîre în chestie, nu însă pe tema pustirii Moldovei și a întregului pămînt ca fiind domnesc, căci acesta a fost un tertip născocit de Roznovanu după lectura cronicarilor, ci pe tema hrisoavăbr vechi de stăpînire, după cum era mersul normal al judecăților la divan în materie de pămînt.

In adevăr boerii de divan în 1813 Mart 1 avusese înainte mai multe hărtii vechi 1). Un uric din 1505 al lui Bogdan Vodă pentu Păuleștii din Vrancea; uricul l'a fost luat vist. Iordachi Roset de la un pop. Ioan din Vrancea, cu alte multe hării. Prin acel uric Bogdan Vodă întărea împărțirea Păuleștilor între Ion și Trifan.

2). Hotărnicia lui Dabije spatarul din 1764 pentru moșiile Vrîncenilor, după care s'a dat apoi hotărnicia din 1780 Iuie 23.

3). Cartea lui Scarlat Ghica Vodă din 157 Maiu 7 pentru judecata dintre Șindari și Vrînceni, hotărînd să stăpînească p din două.

4). Anaforaua boerilor divanești din 1767 anie 18 pentru pricina dintre Tulnici și moșia Soveja pentru niște munți.

5). O carte de judecată din 1780 Mart 20 pentru Ploștina între Cornești și Căbești cu Bodinești. Aceste și alte acte folosite de boeri mai apoi în anaforaoa din 1817 fac pe boerii din 1813 Mart 1 să pună încheere: „după toate cercetările urmate în pricina aceasta cu pătrunzătoare luare aminte s'au dovedit că toate dreptățile ajută pe jăluitorii Vrînceni a li se da dreptele lor moșteniri iarăși întru deplina lor stăpînire, *căci și domnii cari au dat și au întărit d-sale vist. Iordache Roset moșiile din ocolul Vrancei, dacă ar fi văzut aceste dovezi n'ar fi voit să lipsască pe acei adevărați moștenitori și supt nume de moșii domnești să le facă danie.*“

Divanul din 1813 Mart 1 judecase cuminte. Vrîncenii aveau hărtii suficiente să dovedească că Vrancea nu era pămînt domnesc, adică liber în 1800, ci aveau acte vechi de proprietate. Cum însă vist. Roset cerea termen de 6 luni să mai aducă dovezi, divanul i-a dat; Au trecut 6 luni și n'a adus, se dă al 2-a termen de 2 luni, iarăși nu le aduc; la al treilea termen de 3 luni iarăși nu aduce; au mai trecut și alte 10 luni. și tocmai în 1814 Decembrie, Scarlat Calimah pune încheere: „hotărîrea iaste că orice arătări ar mai face d-lui vist. Iordachi Roset, ascultare să nu li se dea. Pentru aceasta după trecere de zece luni în urma vadelii al treilea s'au întărit stăpînirea Vrîncenilor.“

Un an și zece luni Calimach Vodă îngădue pe vist. Iordachi Roset să aducă noi dovezi; la termenul întâiu pretextează că nu e vichilul față să răspunză; la al doilea termen se arată caminar Ioan din partea lui A. Moruz Vodă un al doilea donator că n'are alte dovezi; la al treilea termen s'a arătat că și Vodă C. Ipsilant ar avea parte în acea moșie și atunci s'a pus a patra vadea de 10 luni, în care timp s'a făcut o notă la consulatul rosienesc să înștiințeze pe Ipsilant Vodă. Au trecut 10 luni și nici o știre de nicăiri. Atunci numai Vodă Calimach întărește anaforaoa.

Deci procesul era judecat deja la 1813 Mart 1; procesul din 1817 era un răspuns la tema: Ce era pămîntul domnesc? Fost-a toată Moldova un pămînt domnesc?

Boerii au răspuns cu Cantemir și o parte din documente că nu era toată țara pămînt domnesc și că deci în Vrancea era o proprietate anterioară descălecatului.

Aici au greșit și au exagerat nota, Divanul din 1813 a judecat mai bine.

* * *

OAMENI SI LUCRURI

PRESA E DE VINĂ...

Acum cîte-va zile, pe cînd mă grăbeam să-mi rețin din timp locuri pentru „Contele de Luxembourg“ (în parantez: o foarte drăguță operetă nemțească, în care d-na Miciora obținu un franc și viu succes) avui favoarea de a schimba cîteva vorbe cu cel mai popular antreprenor teatral al Iașului, — cu d. Pechea Alexandrescu.

De cînd și-a dat pentru nu știu a cîta oară beneficiul de retragere la pensie, „Pechea“ a devenit cel mai... activ om de teatru, începînd cu mici utilități ca garderoba, afișajul și sfîrșind cu impresariatul în stil mare, internațional: de la opera malo-rusă pînă la opereta romînă.

Numai cîte-va vorbe, pentru că era foarte ocupat; lumea venea mereu, cerea mereu bilete, mai mult de cît îi se putea servi, ceea ce făcu pe fostul artist să spună, probabil cu o intenție de ironie și sub impresia dării de seamă puțin favorabile asupra „Orfeului infernal“:

— „Cum vezi, — e indeferent ce veți scrie *acum*; lumea iea locurile cu asalt“.

Apoi continuă după ce mai încasă cîte ceva:

— Nu e mai puțin adevărat că din moment ce direcția dă ziarului un număr de X locuri, s'ar cădea ca *anumite* impresiuni să nu se publice...“.

Era clar. Cu toată vechea noastră cunoștință, ex-artistul își arata pe față nemulțumirea și nu putuse *mistui* articolul, nu numai pentru că... dantura îi lăsa de dorit încă pe cînd apărea pe scenă, dar pentru că așa i este felul. E cel mai bun prietin al publiciștilor — pînă la „anumite“ impresiuni. De aci înainte îi sunt nesuferiți, chiar cînd el, personal, nu e angajat de cît cu vr'o 5 la sută. Pechea e autorul intelectual, inspiratorul legei d-lor Haret Eliade, cu faimoasa măsură a birului de 5 la sută. De aceea, consecvent, întreprinde cu plăcere afaceri de impresariat cu deviza: „5 la sută“.

Incolo — ține strașnic la gazetărie și la gazetari, pentru că — inteligent cum este — cunoaște influența bună ce pot exercita cîte odată și — cunoaște și... reversul medaliei.

Știe bună oară că impresionistul poate slăvi cu bună voință „ocazia bine venită pentru un oraș nenorocit ca Iașul de a avea două-zeci de seri muzicale, atrăgătoare nu numai pentru oraș, — dar și pentru provincie, — seri încîntătoare și frivole, încercări de a învioșa dispozițiile...“.

După cum poate, de asemenea, să arate „marile neajunsuri ale unei trupe care prea rar își reînnoește forțele, abuzînd de foarte puținele voci pînă la istovire și abuzînd în acelaș timp de faptul că se lasă subvenționată și de minister și de... public, sub cuvînt că e trupă romînă, o școală de muzică...“.

Simplă confuziune:

O trupă de operete austro-franco germane nu are nici pe de departe importanța unei trupe dramatice romînești, *singura* care contribue la fixarea limbii literare sub o direcție literară, care montează și piese romînești, îmboldind talentele la creațiuni, — în timp ce operetele traduse, așa cum se traduc, sunt o reală primejdie pentru limba literară.

Căci d. Grigoriu — necontestat un om abil și muncitor — nu are altă considerație de cît a adapta noutățile muzicale la modă și... rentabile. Dl Pekea Alexandrescu, a stăruit ani de zile, fără succes, ca să-i primească d. Grigoriu în repertoriu o lucrare la care amîndoi, acum vr'o 10—12 ani, am muncit în multe seri de iarnă, și care, pe vremuri, a avut răsunet, dar care n'avea nimic frivol, — și *aceasta* i-a adus moartea, cu toată muzica frumoasă și cu toate calitățile textului și a traducerei. Cu toate aceste d. Pekea nu are nici un dinte — în contra directorului operetei, et pour cause...

Cunosc cazul recent, cînd din cele mai înalte ceruri ale societății s'au pus insistențe ca să monteze o operă, cu libretul scris de cea mai cunoscută poetă iașană și cu muzica scrisă de un compozitor cu autoritate, reputație și talent. Dar în zadar, nu e la modă o atare lucrare romînească!

Curios! Acum 30 — trei zeci! — de ani, (exact, în Martie 1880) același compozitor reuși să-și monteze la Iași, cu concursul unor cîntăreți amatori, o operetă care a avut 12 reprezentațiuni. Și după trei decenii tocmai din cauză că puținele voci sunt monopolizate pentru succesul operetelor exotice — lucrul nu mai e posibil. Și să se mai spună că s'a desvoltat, — cu atîtea subvențiuni—o „școală muzicală lirică!“

...Și știți a cui e vina *a piesei* în primul loc. Are dreptate d. Pechea. Veți vedea cum devine cazul.

Rodion

O vizită la un orfelinat raționalist

Pe unul din locurile cele mai salubre, în apropierea de Bruxelles, pe un platou în Forest-Ucele, în mijlocul unei grădini de arbori, flori, legume și pomi, se află clădirile *Orfelinatului Raționalist*, singurului Orfelinat Raționalist din Belgia, instituție, în genere, așa de interesantă în viața modernă și opera *Liberei cugetări* din această țară.

Cărei necesități răspunde el? Iată ce sună prospectul institutului în această privință.

„Pentru a împedica creșterea orfanilor liberi — cugetătorilor în alte idei, contrare principiului liberului examen,

S'a fondat acest orfelinat raționalist unde copii de ambe sexe să poată primi o educație stabilită pe baze riguros științifice și inspirată de o morală curat omenească“.

Aceasta nu e singura operă săvârșită de către societatea Liber-cugetătorilor din Belgia“. Pentru a sustrage pe copii și pe tineret de la ceremoniile cultului, ei au organizat sărbări civile, distractive și instructive“. Iar „pentru a apara pe bolnavi de suggestiile interesate ale persoanelor religioase și ale preoților, ei au format infirmieri și infirmiere laice, cari, pe lângă o instrucție technică solidă să aibă și principii de toleranță și de respect absolut pentru convingerile bolnavilor.“

Timp de câte-va ore o d-ră institutoare ne arată, cu cunoscuta amabilitate din părțile acelea, tot institutul și tot mecanismul lui. Păcat numai că fiind în vacanță, cea mai mare parte din copii, băeți și fete, cari alcătuesc institutul, erau duși prin familiile lor, nerămînând aici de cît 30—40 de inși împreună cu servitorii lor și cu câteva din Persoanele administrative. Vizitarăm salele de clasă, unde admirăm lucrările copiilor și jucăriile lor, precum și materialul didactic, sala de recreație de lucru, dormitoarele, sala de mâncare, bucătăria, grădina. . . Găsirăm pe copiii între 7—14 ani amestecați și ocupați, unii la grădina de legume, alții în ateliere, o parte jucându-se fără sgomot și fără să se ivească neînțelegeri, copiii cei mai în vrîstă jucând rolul de protectori și de frați celor mai mici. Așa petrec ei toată ziua, se separă numai în dormitoare și în atelierile speciale. Cel mai mare spirit de solidaritate dom-

neşte între ei. Toate serviciile se fac de către copii, afară de bucate. Băeţii fac ghetele fetelor, iar aceste cărpesc hainele băeţilor. Afară de acestea, fetele spală, calcă şi coasă lenjurile şi hainele tuturor, iar băeţii fac grădinărie. Copiii sunt veseii, deschişi şi ne primesc cu multă prietenie. Rămaseră foarte încântaţi că privirăm la teatrul pe care îl organizară câţi-va din ei.

Orfelinatul fu fondat în Decembre 1895 şi la început avu numai 4 copii, dar astă-zi Administraţia se vede silită să respingă mulţi copii din pricină de lipsă de spaţiu. Pentru fie care orfan, comuna de unde este, plăteşte 25 fr. lunar, restul pune institutul ale cărui fonduri se compun din subsidiile societăţilor de liberă cugetare şi din donaţiile particulare.

Orfelinatul raţionalist nu este o instituţie de bine facere, isvorât dintr'un sentiment religios, ci din acela al datoriei faţă de desmoşteniţii soartei, către care societatea n'a ştiut să fie dreaptă.

El este deci rezultatul unei concepţii superioare asupra dreptăţii şi a responsabilităţii sociale, isvorât mai cu seamă din ştiinţa modernă.

Personalul didactic se compune din 3 institutoare şi învăţământul se împarte în 4 perioade: *grădina de copii* (3—6 ani; *şcoala primară propriu zisă* (6—8 ani); *şcoala primară superioară* (8—14 ani; scoala profesională (14—16). Numai cele dintăi 3 sunt realizate până acum. Administraţia se îngrijeşte singură pentru plasarea absolvenţilor pe la alte şcoli, sau la meseri ori la negoţ, după aptitudinile fie căruia.

In ceia ce priveşte programa se urmează acea a statului, cu deosebire că învăţămîntul este cu desăvârşire laic şi predat după nişte metoade cu totul raţionale.

Lucrul manual însoţeşte ori-ce lucrare intelectuală.

Demn încă de observat, este metoda după care se face educaţia morală. Aceasta se face în mod cu totul natural, de la sine, fără regule şi fără pedepse. Aceasta însă nu vrea să zici că copiii sunt lasaţi la voia lor, în prada pasiunilor sau a instinctelor cari nu pot fi bune totdeauna. Dar rolul învăţătorului se reduce aice la o conducere discretă, lucru ce nu e greu pentru cine cunoaşte perfect copilul, atât din punct de vedere fisic cât şi din cel mintal, sufletesc. Fie-care copil posedă un fond de pasiune sau de sentimente bune sau rele. Printr'o disciplină recunoscută de bună voe de către copii şi bazându-se pe respectul demnităţii lor, pe sentimentul lor de dreptate, pe spiritul lor de curiositate şi mai ales pe iubirea lor de viaţă, învăţătorii cearcă *să canalizeze* sentimentele sau pasiunile cele rele. Pedepsele nu suut de cât mijloace extreme şi nu se recurge la ele de cât cu consimţimântul camarazilor şi al vinovatului.

Orfelinatul a realizat un triplu scop: el a aclimatizat în *coeducaţia* sexelor, care micşurează frivolitatea fetelor, asprimea băeţilor şi depărtează ori-ce gînduri necuviincioase; el a aratat că *morala independentă* dà rezultate bune; el a întrodus în învăţămîntul primar, *elementul* cu adevarat *ştiinţific*, a cărui importanţă se simte după şcoală.

Orfelinatul raţionalist este o familie care realizază în acelaş timp şi acţiunea şcoalei.

C. V. Buţureanu.
Institutor

De inchiriat două apartamente la aleea Principesa Maria; unul compus din 4 odăi şi altul din 5 odăi, cu atenanse.

LICENŢIAT IN LITERE
— PROFESOR LA STAT —
dispunînd de cîte-va ore libere, doreşte să dea lecţiuni particulare de curs primar şi secundar (partea literară). Referinţe excelente.
A se adresa la ziar supt *„Profesor"*

De inchiriat două apartamente str sf. Sava No. 16 şi 18, compuse din cîte 7 odăi şi bucătărie şi atenanse şi separatefie -care apartament.

Profesor special
de
Franceză, germană, latină, preparator exersat de curs primar şi secundar.
V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

De inchiriat de la 26 Octombrie a. c. două apartamente compuse din cîte 4 odăi şi atenansele necesare în strada Colonel Langa 13.
A se adresa d-lui Căpitan Dr. Veisa.

De închiriat în str. Păcurari 111, *2 apartamente* compuse din cîte 3 odăi, antreu, bucătărie, şopron şi pivniţă, *2 ateliere* cu odăile şi şoproanele lor.
Adresa Proprietar, **M. Verzeanu.**
Str. Sf. Teodor 36

STRUNA ZILEI

ROZATOARELE STÎRPITE

Guvernul portugal a prevenit pe iezuiţi că dacă nu vor să iasă,—mînăstirile vor fi atacate cu tunurile.

Mijloc vechiu,—din cale-afară
Cunoscut în ori-ce loc:
Vrei ca şoarecii să piară?
Moarei cată să-i dai foc.

Cronica bisericească

Secta adventiştilor sau Mitropolitul şi jandarmul

De cîtă-va vreme se semnalează în diferite localităţi din ţară — Bucureşti, Vorniceni (Dorohoi), Jegălia (Ialomiţa) etc. — apariţiunea unei secte religioase a *„Adventiştilor sau pocăiţilor"* (cum îşi zic ei), care de fapt exista mai de mult în ţara noastră, dar în o stare latentă. Acum însă se face o propagandă mai pe faţă de către adepţii acestei secte, în cît au alarmat autorităţile bisericeşti şi lumeşti.

Chiar Mitropolitul Moldovei în Sinod şi în Consistoriul superior bisericesc a relevat apariţia şi răspîndirea învăţăturilor acestei secte, — învăţături cari de ar prinde în ţara noastră sunt foarte primejdioase religiei de Stat şi chiar însuşi Statului.

Iată principalele învăţături ale sectei:

1). *Resping ierarhia bisericească.* Preoţii nu mai au pe Duhul Sfînt, li-a expirat mandatul. Sunt nişte hoţi şi mincinoşi, una zic şi alta fac, nu sunt decît slugi ale Statului şi nu ale lui Hristos. Ori-care adventist poate oficia serviciul preoţesc.

2). Biserica şi icoanele nu valorează nimic şi Casele lor pot fi şi case de rugăciuni.

3). Sf. Leturghie nu-i nimica, de oare ce nu se mai face aşa cum trebuie.

4). Trebue a se reboteza din nou.

5). Morţii'i îngroapă singuri fără preot.

6). Nu poate fi alt rege, de cît Hristos.

7). Ori-ce organizaţie de Stat e contrară evangheliei, şi nu poate fi altă lege de cît Evanghelia, iar Statul trebue să se conducă după ea, şi nu după Constituţie.

8). Nu se cade creştinului să facă armată, căci nici Hristos n'a făcut armată.

9). Trebue a serba Sîmbăta în locul Duminicei.

10). Creştinul să nu mînînce carne de porc.

11). Averea trebue să fie în comun, căci Dumnezeu a dat la toţi stăpînirea pămîntului; nu a făcut pe unii stăpînitori şi pe alţii robi, numai să munccască.

12). şi altele multe încă.

Dar ceea ce'i mai straniu în această chestie religioasă este că se aude că *Mitropolitul* Moldovei a cerut ministerului Cultelor să dea în judecată pe adventiştii din Vorniceni (Dorohoiu), pe baza art. 181 din c. penal. Iar acei din Jegălia (Ialomiţa) au şi fost daţi şi tăriţi pe la judecată de către *jandarmii* satului, cum spune ziarul „Dimineaţa" din zilele acestea. *Iei jandarmul, colo Mitropolitul!*

Iar pe de altă parte Constituţia prin articolul 21 garantează libertatea conştiinţei şi deci credem că justiţia va ţine samă înainte de toate de prescrisele Constituţiei.

Chiar dacă se vor armoniza legile penale cu Constituţia, credem că pe această cale de represiune nu se va ajunge la nici un rezultat. Ba mai mult încă, istoria bisericeî ne arată că persecuţiile religioase au făcut pe oameni îndărătnici în credinţa lor, fanatici, chiar martiri.

In Rusia, secta *Rascolnicilor* sau a schismaticilor cu foarte multe şi variate fracţiuni — din cari fac parte scopiţii, lipovenii şi alte fracţiuni din Dobrogea de la noi — la început persecutaţi pe ierarhia bisericească şi guvernul rusesc, ei mai mult s'au răspîndit şi exilaţi apoi, au preferat drumul exilului spre alte ţări, — bună-oară şi la noi — de cît să se lepede de credinţa lor.

De aceea credem mai ales acum la început cînd primejdia încă nu i aşa de mare şi adventiştii sunt puţini — în loc de represiune cu persecuţii şi dare în judecată, — mai bine, mai just, mai prudent ar fi să se trimeată în acele localităţi *misionari*, teologi culţi şi eloquenţi, care cu Evanghelia în mînă şi prin răspîndire de scrieri adhoc, să le arate adveniţilor şi demonstreze rătăcirea, şi abaterea lor de la adevărata credinţă.

Aşa a procedat în urmă ierarhia bisericească cu guvernul rusesc faţă de schismaticii de acolo şi a reuşit în parte de a-i readuce la biserica adevărată.

Dar la noi în Biserică toate merg a-acum anapoda, fiind lipsite de o direcţie sănătoasă şi solidă.

In Moldova Mitropolitul, iar în Muntenia jandarmul cu măsurile lor de represiune, în loc de a-i nimici şi impuţina pe adventişti credem că mai mult îi vor îndărăteici şi înmulţi!

Ezechil

Litere-Ştiinţe-Arte

Bucureştii tac.—In „Berliner Tageblatt" sosit aseară se sezumă telegrafic impresiile pe cari le-a adus colaboratorul—călător al ziarului „Matin" din „peninsula balcanică":

„...La Bucureşti găsesc numai jenă şi tăcere. Lumea e jenată, pentru că s'a dat pe faţă (prin „Matin" N. Red.) un plan care se credea bine ascuns şi lumea tace,—pentru că nu se poate vorbi fără permisiune.

Ce spectacol! O ţeară franţuzită, un popor care a trăit numai din idei franţuzeşti. Ziare cari în 1870 apăreau în cadre de doliu—şi toate aceste sunt acum date pe mîna Germaniei prin vro inţa unui Hohenzollern! Cum ar putea vorbi aceşti miniştri!

Ca să explice alianţa lor cu acea Turcie şubredă, mînată de lovituri lăuntrice, ar trebui să dea pe faţă *alte* alianţe cari îndreptăţesc pe aceasta din urmă. Această nu se cuvine s'o facă—şi taç. In timp ce abundă în dezminţiri către diplomaţii de încredere, ei nu îndrăznesc să spună ceva precis—ziariştilor. Şi această nehotărîre, această hezitare înaintea ori cării afirmări, au dumerit opinia publică în Romînia. Nimeni nu se mai îndoeşte că alianţa cu Turcia e un *fapt îndeplinit*".

După ce-şi arată impresiunile din cercurile diplomatice ale Constantinopolului, corespondentul încheie:

„.. programul tinerilor turci îl văd lămurit: Romînia se apără contra Bulgariei, Germania contra Europei; iar banii franceji le servesc ca să se menţină şi să crească".

*

Fridthjof Nansen a ţinut la „Societatea Ştiinţelor" din Christiania o conferinţă cu subiectul: „Cine a descoperit America". In Norvegia se susţine pe baza unei legende că descoperitorul ar fi islandezul Leif Erikson, care a trăit cu 500 ani înaintea lui Columb. Nansen a redus credinţa această la o fabulă, ceea ce a provocat nemulţumiri serioase în auditoriu.

E curios că exploratorul polului, Nansen a trebuit să facă faţă de Norvegieni această... descoperire, după atîtea secole!

*

Cu ocazia marilor serbări iubilare universitatea din Berlin a fost înzestrată cu o nouă aulă.

Celor prezenţi a serbări li s'au distribuit spre amintire, un facsimil reprezentînd „lista cursurilor şi prelegerilor pentru primul semestru al anului 1810—11.

*

O parte din oaspeţii Berlinului, veniţi pentru serbările iubilare, vor asista la o reprezentaţie de gală dată în onoarea lor cu premiera tragedie „Giordano Bruno" de Bornträber.

Iată un spectacol care nu va face bună impresie la... Vatican.

*

La conferinţa ficială a „învăţămîntului progresist german" ţinut la Breslau în prezenţa autorităţilor, profesorul dr. Harttung şi-a dezvoltat referatul asupra „Instrucţiunii sexuale în şcoli propunînd şi arătînd că:

1). O instruire a tineretului în chestiuni sexuale e o necesitate urgentă.

2). Cu deosebire în cursul secundar cursurile respective vor fi ţinute de către medici.

3). Nu e de temut vr'o primejdie de excitare în auditor, dacă cursurile se fac de către oameni pricepuţi.

4). Se vor desvolta şi chestiunile de sport, de gimnastică spirituală şi corporală ca măsuri de pază *contra* iritaţiilor sexuale.

*

Marele fizician american Edison a făcut de curînd confesiune unui ziarist din Newyork. Dar confesiuni fără legătură cu vr'o confesiune. Din contra, s'a declarat ateist, întru cît n crede de loc într'o viaţă pe lumea cealaltă, nici într'o nemurire a sufletului.

„Omul—a zis Edison—e o alcătuire din infinit de multe celle, precum un oraş e un total de mulţ indivizi. Va merge oare Newyorkul încer? De sigur că nu. Oamenii a pare nu vor merge nici ei. De ce am crede mai mult într'o supraveţuire a funcţunilor cerebrale decît într'o supraveţuire a... plăcilor mele fonografice? C şi acestea, crierul nu e de cît un aprat de înregistrare. Puterea cu care s execută această operaţiune nu diferă mult de cea electrică. Dar ori cari ar i esenţa ei, acea putere nu e nemuritoare, de oare ce e legată numai de materia omului viu."

*

A apărut „Arhiva" No. 7 pe Septembrie 1910 cu următorul sumar:

Eufrosina Simionescu.—Soa Kovalewski, Em. Grigorovitza.—Ficţionarul Geografic al Bucovinei şi ctica d-lui Vl. Mironescu (sfrşit). Eugen Levent.—Cîntec.—Cugetare (versuri).—M A. Bogdan.—O femee detreabă (nuvelă).—Ladislau Thót.—Studii Penitenciare.—Teodor T. Burada.—Teatrul în Moldova (Stagiunea 1865—1866).—Arh. Narcis Creţulescu.—Documentele M-rii Neamţu (Noul Neamţ din Basarabia, 1429—1593) Dări de samă.—Dimitrie G. Lonţnescu.

L'impôt progressif en théorie et en pratiqua par Ewdinn A. Seligmaa.

*

A aparut „Arta" No. 7 pe Septembre 1910 cu următorul sumar:

Eduard Caudella.—Progresul muzicei şi al teatrului la noi (Titus Cerne). A. D. Atanasiu.—Scrisori din corespundenţa lui Asaki către Panaiteanu (1845—1846. Arta Romînă.—Ioan Creangă. A. D. A.—Mănăstirea Cozia. N. N. T.—Jurnalul unui pictor. Al Aurescu.—Orchetra Conservatorului de muzică din Iaşi D-na Maria dr. Buteanu.—Arta în raport cu natura. Ada—Cronici; deputaţii de Tony. De la Belle-Arte. Modificarea regulamentului şcoalei de arte frumoase. Numire. Peisajul V. Ravici. Coperta.

Ilustraţiuni. Celeste Fabio. — Ioan Creangă (Medalion). Preotul V. Damian —Maica Domnului. V. Ravici —Pe malul Oltului)Aquarelă). Monumente istorice.—Mănăstirea Cozia.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ *Ni se comunică din Capitala că în cercurile guvernamentale, se afirmă că d. M. Orleanu, ministrul industriei şi al comerţului, îşi va da demisia chiar zilele acestea.*

❑ D. ministru Haret nu se va duce mâine la Botoşani, pentru a lua parte la jubileul de 50 de ani al şcoalei de fete No. 1, după cum se anunţase.

D-sa a delegat pe d. Haliţa, inspector general, ca să'l reprezinte, la această serbare.

❑ D. prof. dr. I. Cantacuzino, a plecat Marţi pe linia Prutului spre a inspecta punctele de intrare în ţară despre Rusia şi paza militară de la Prut.

◒ Ni se scrie că d. general Averescu, fostul ministru de război, comandantul diviziei I, a fost victima unui accident în timpul manevrelor.

Trecând călare peste o mică trecătoare, aceasta s'a prăbuşit, iar generalul a căzut cu calul, lovindu-se la coaste.

═ S'a aprobat ca actuala stradă Golia să poarte numele pe viitor, de strada Cuza-Vodă.

❑ In ziua de 7 Octombrie se va ţinea în localitate, o conferenţă a revizorilor şcolari şi protoereilor din circumscripţia laşi, la care va lua parte şi d. Haliţă, inspector şcolar.

Conferenţa va fi prezidată de I. P. S S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei.

Scopul conferenţei e ca să se stabilească mijloacele prin care atît preoţii, cît şi învăţătorii să fie îndemnaţi să lucreze pentru luminarea sătenilor.

❑ In ziua de 2 Noembrie c., M. M: L. L. Regele şi Regina îşi vor sărbători 41 aniversare de la căsătoria lor.

● Mişcarea în armată, pe care am anunţat'o se va face pe ziua de 16 Octombrie.

Această mişcare va cuprinde mai multe schimbări în comandamentele superioare, precum şi mutări în toate armele.

❑ Se zice că s'a revenit asupra transferărei d-lui inginer Teodorescu, directorul fabricei de tutun din localitate, la Bucureşti.

❑ Soldatul Gh. Hraiţă, din regimentul Ştefan-cel-Mare No. 13, care fusese de pază la frontieră, eri pe cînd voia să treacă Prutul înnot, în dreptul Prisacanilor, s'a înecat.

❑ Un incendiu a distrus astă-noapte casele locuitorului C. Niculi, din comuna Bivolari.

Focul a fost pus.

❑ Miine se va întruni la şcoala de Belle-Arte, comisiunea compusă din d-nii: St. Sihleanu, M. Carp, sculptorii Stork şi Strîmbulescu, pentru a cerceta lucrările d-lui Bălăcescu, care urmează a fi numit definitiv la catedra sa de sculptură.

❑ Normalistul N. Munteanu a fost numit învăţător la şcoala din Sorca-Sculeni.

❑ Miine se va începe revaccinarea copiilor din şcoalele primare.

❑ Trupa colonelului Clarke va reprezenta o piesă pe pînza cinematografului Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, în noul său program de miine Vineri 1 Octombrie. In luptă cu Pieile-roşii ale Americei de Nord este titlul acestui sujet şi se desfăşoară pe platourile şi în pădurile Coloradei (America de Nord).

Rămaşi în număr foarte mic, indigenii Americei de Nord — aşa zişii Indiani — nu se mai găsesc de cît în unele părţi nelocuite de Europeni şi se mai văd în circuri unde se produc în diferite exerciţii ecvestre etc. Clarke, un colonel în retragere, călătoreşte cu o trupă de asemenea băstinaşi americani şi ceea ce Cinematograful arată pe pînză este o înregistrare fidelă a unei piese jucată de această trupă de Piei-roşii.

E un program cu totul nou, care începe Vineri 1 Oct. cuprinde frumuseţi de sujete printre cart: Max Linder a greşit adresa, scenetă comică plăsmuită şi jucată de drăguţul actor de la Olympia din Paris. — Miliardarul, scene comico-dramatice, — Moravuri şi obiceiuri în Madagascar (Africa): şeful unui trib, lupte, femeile, barbaţii, etc. — Directorul Circului, asasinat etc. etc.

Se aduce la cunoştinţă că două programe se reprezintă săptămînal, cu toate noutăţile casei Pathé Frères, intercalîndu-se şi fabricatele caselor străine, bine înţeles numai cele reuşite.

Primul program nou se reprezintă în fie-care Joi şi Vineri, al doilea program nou în fie-care Sîmbătă şi Duminecă.

Matineurile urmează regulat în fie care Sîmbătă şi Duminecă—4 ora ziua —cu preţuri reduse.

❑ Comisiunea pentru cercetarea apelurilor fiscale, va începe miine operaţiunile.

Comisiunea se compune din: primul preşedinte al tribunalului, d. dr. Iuliano. din partea judeţului şi N. Pompilian, din partea administraţiei financiare.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 35 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

❑ **Universitare.**— La facultatea de ştiinţi examenele parţiale vor începe la 15 Octombrie. S'au înscris următorii candidaţi:

Mineralogie: dra Elena Malaxa şi domnii Gheorghe Florea, Mihail Vîntu, B. Feldştein şi Dimitrie Gheorghiu.

Fisiologie şi morfologie: d. Nicolae Cosmovici.

Botanica: D. Ştefan Buzdugan, Constantin Antonovici, Mihail David.

Geologie: Ştefan Buzdugan, G. Botezatu, Antonovici Constantin şi Petrescu C.

La chimia analitică: d-nii Popescu Ioan, M. II, Popescu Vasile, M. I.

Descriptiva: Popescu V.

El. mecanică: Ştefan Cociorva.

Calcul diferenţial pentru fenomene chimice şi naturale: Bălănescu V., Cociova V., Popescu V., Columb D., Columb N.

Algebra superioară: V. Popescu.

Căldură şi electricitate: Ion Popescu, Ionescu Anton, Columb N.

Acustică-Optică: Wexler H. şi Ionescu Gheorghe.

Chimie minerală: Popescu A., Petru Popescu şi Columb Dimitrie.

Chimie agricolă: d-ra Ruxanda Leu, Elena Malaxa, H. Wexler.

Chime organică: Mihail Vîntu, d-rele Elena Malaxa şi Ruxanda Leu,—Const. Botez, B. Feldştein, E. Sebastian Gh. Gheorghiu şi Alexa Ene.

Mecanica I şi II: I. Popescu şi Ştefan Procopiu.

Calcul diferenţial şi integral pentru matematici: Popescu Ioan, Gh. Botez, Mihail Lucas, Ioan Blanariu.

Examenele la d. prof. Dragomir Hurmuzescu se vor ţine la 21 Octombrie şi anume: Ioan Popescu, Ionescu Ant. şi N. Columb.

Acustică şi optică: Ionescu Gh., Vexler H.

Examenele de chimie minerală, se vor ţine la 25 Octombrie. S'au înscris candidaţi d-nii An. Ionescu, Petru Popescu şi D. Columb.

❑ D. N. Gheorghiu, actualul verificator la primărie, a fost numit ajutor comptabil, în locul defunctului N. Tironovici; d. C. Faur, ţiitor de scripte, a fost numit verificator, d. I. M. Duca, perceptor la hală, a fost numit ţiitor de scripte; d. I, Colceag a fost reîntregrat în funcţia de perceptor de hală.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei, s'a reîntors azi dimineaţă în localitate.

DIVERSE

— Au fost aduşi şi internaţi la ospiciul de alienaţi de la Socola: Const. P. Bobriţoiu din Broscăieţi; Elena I. Goaţă din Săveni, Domnica T. Hriţcu din Stiubeeni şi Catinca Itcov din Zvoriştea, toţi din judeţul Dorohoi.

— D-ra Elisa Erimia a fost numită învăţătoare suplinitoare la şcoala din Osoi, jud. Suceava; D. E. Cuparencu a fost numit învăţător la Unceşti, judeţul Suceava.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Cîți va din profesorii facultății de medicină refuză examinarea studenților, întru cît clinicele spitalului au fost închise.*

❑ La hipodromul de la abator s'a început amenajarea unei tribune speciale, care va fi frumos ornată și împodobită și în care vor lua loc A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand și Principesa Maria, care vor asista la alergări.

❑ **Pe ziua de eri au fost în oraș 3 cazuri noui de febră-tifoidă.**

❑ **Primarii și secretarii comunali, din plasa Bucium se vor întruni poimîne la reședința plășei, pentru a discuta asupra înființărei de cooperative și bănci populare.**

❑ **In ultimul timp, administrația comunală, în urma intervenției direcției generale a serviciului sanitar, a admis ca chelnerii să poarte o haină neagră scurtă și pestelci albe.**

❑ **De cîte-va zile se observă pe strada ce duce spre abator, o activitate febrilă, pentru repararea complectă.**

Aceasta, în vederea vizitei Principilor moștenitori, care vor asista la alergările de cai.

❑ **Eri a venit înaintea tribunalului Dorohoiu, acțiunea intentată lui Froim Fischer, Gh. Prilogeanu și C. Prilogeanu, pentru calcarea legei, trusturilor.**

Tribunalul a condemnat de tustrei la cîte 2 luni închisoare și 22 500 lei amendă.

Ei au declarat apel.

❑ Următoarea mișcare s'a făcut printre notarii, din județul nostru:

D-nii: Gh. Obreja, notar cl. I la Fântânele, a fost mutat la Sculeni; C. Tabacariu a fost numit notar cl. III, la Cucuteni, în locul lui Gh. Pascariu, lasat în disponibilitate, neavând examenul cerut de lege; Gh. Mihailescu a fost numit notar cl. III a la Lungani; Gh. C Mihailescu, a fost numit notar la Fântânele.

T. Rusu, M. D. Bottez, Gh. a Doroaei și Gh. Tăutu, actuali notari cl. II, au fost înaintați notari cl. I; I, Subovici, C. Miron și Milertiade Hociung, actual notari cl. III-a, au fost înaintați cl. II-a.

Al. Constantinescu, secretar arhivari a fost avansat, dela cl. II la I, iar se, cretarii arhivari M. Dimitriu și C. Vulpe de la cl. III la a II-a.

❑ **Alergările de cai. — Iată numele cailor care au fost înscriși pentru alergările de la 3 și 5 Octombrie.**

ZIUA I-a (Duminică 3 Octombrie).

Cursa I-a: (Premiul Moldova): pr. I 900 lei, pr. II 300, pr. III 100 lei.

A. S. R. Principesa Maria—*Kilia*, M. Fălcoianu—Candidat, lt. Filip—*Esparos*, lt. Romano—*Bucur*, lt. Anghelescu—*Cezar*, sub-loc., Dombroschi—*Palfa*, idem—*Donia*, lt. Bernescu—*Preajba*.

Cursa II-a: (Premiul minist. Domeniilor): pr. I 1400 lei, pr. II 300 lei:

I. Frank—*Sir Kont*, E. Zarifopol—*Astra*, G. Gaetan—*Axtel*, idem — *Spion*.

Cursa III-a: (Premiul Cristești-Țuțora) pr. I 1600 lei, pr. II 250 lei, pr. III 150 lei.

A. Marghiloman—*Speriat*, lt. Savopol—*Czimbara*, lt. Angelescu—*Radix*, lt. Filip Iacob—*Perusal*, lt Atanasiade — *Lydia*, lt. Bernescu—*Caluşar*, lt. Poltzer—*Glamire*, D. Arion—*Colina Cislău*.

Cursa III-a: (Premiul Jokey Club): pr. I 5000 lei, pr. II 500, pr. III 300 lei.

A. Marghiloman *St. Jules*, idem—*Armaş*, G. N. Negroponte—*Iram*, idem—*Hands—Down*.

Cursa IV-a (Premiul Oficeri): pr. I 600 lei, pr. II 150 lei, pr. III 100 lei:

Căpitan Sutzu—*John Kedmond*, idem—*Tanina*, lt. Angelescu—*Redix*, lt. Antonescu—*Satina*.

ZIUA II-a (Marți 5 Octombrie). *Cursa I* (Premiul Bahlui): pr. I 700 lei, pr. II 200, pr. III 100 lei:

A. S. R. Principesa Maria—*Kilia*, lt. Antonescu—*Aniza*, lt. Bernescu—*Bryba*, M. Fălcoianu—*Candidat*, lt. Anghelescu—*Cezar*.

Cursa II-a (Premiul Prut): pr. I 1400 lei. pr. II 200, pr. III 100 lei:

I. Frank—*Sir Kont*, E. Zaripopol—*Astra*, lt. C. Antonescu—*Maritica*, lt. Bernescu—*Caluşar*.

Cursa III-a (Premiul Comunei Iași): pr. I 2500 lei, pr. II 300 lei:

E. Negroponte—*Hands-Down*, idem—*Good Bye*, lt. Filip Iacob—*Perusal*, A. Marghiloman—*Armaş*, idem—*Dăncuie*..

Cursa IV-a (Premiul național) pr. I. 300 lei, pr. II 80, pr. II 60, pr. III 40, pr. IV. 20 lei:

Plutonier Stăncescu—*Viziteu*, plutonier Bîrjoveanu — *Rec*, serg. major Mihuceanu—*Raport*, serg. major Moise Ilie—*Volga*, sergentul Morariu—*Ramus*, serg. major Marmueanu—*Spor*.

Cursa V (Premiul Militari) pr. I 500 lei, pr. II 150, pr. III 100 lei:

Ll. Voinescu—*El Zorab*, lt. Anghelescu—*Cezar*, lt. Zissu—*Bender*, căpit. Constantins—*Moris*, sub-locot. Dombroschi—*Palfa*, idem—*Doma*, lt. Eliade—*Trăsnet*, lt. Șloimescu—*Litera*.

❑ **Judiciare.**—Tribunalul secția I-a urma să judece astă-zi procesul privitor pe tînărul Seltzer și croitorul Zipkes, care anul trecut au furat niște mărfuri puse sub sechestru,—a firmei Balaban.

Procesul s'a amînat, citîndu-se noui marturi.

— Fostul profesor G. Bulunga din Șendriceni, fusese condamnat de tribunalul Dorohoi, la 1 an închisoare pentru falșuri în acte publice.

El a făcut apel, care s'a judecat astă-zi la secția II a a Curței.

Apelul i-a fost admis și curtea i-a redus pedeapsa la 2 luni închisoare.

— Aceiași Curte a judecat astă-zi apelul făcut de Șapșa Baraș, din Huși, condamnat de tribunalul Fălciu la 2 luni închisoare, pentru bancrută simplă.

Curtea i-a respins apelul.

— La secția I-a a Curței se judecă procesul dintre d-nii Vernescu și Irimescu, pentru restituirea unei arvune în vederea cumpărărei unei moșii.

— Curtea de apel secția II-a a respins astă-zi, ca inadmisibil, apelul făcut de procurorul general în procesul intentat arendașului I. Rosenthal, pentru contravenție la legea tocmelelor agricole.

Extras tradus de Journalul „Rumänischer Lloyd" din 26 August 1910

ECOURI

Pe vremea epidemiilor medicii recomandă oamenilor să beie apă fiartă Prin fierbere se omoară toți microbii pe care i-ar putea conține, Apa fiartă însă are un gust neplăcut, sălciu.

De acea se recomandă ferberea apei în unire cu un mic adaos de surogat de cafea **Enrilo**.—Enrilo dă apei un gust plăcut amărâu de cafea și după răcire fertura această constitue un potolitor de sete răcoritor și înviorător.

La 1 kgr. de apă ajung 10 grame Enrilo și 20 grame zahăr. 1 kgr. de băutură răcoritoare astfel preparată costă numai 4½ bani.

Enrilo se poate obține la toate băcăniile din țară în pachete de ½ 1/5 și 1/10 Kg. Negăsindu-se undeva, atunci se poate cere direct de la Fabr. Heinrich Franck Söhne, București.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 30 Septembre

Gravul accident de automobil al d-lui gen. Crăiniceanu

București.—D. general Crăiniceanu, ministru de răsboiu, soția și fica sa, au fost astă-zi victimele unui grav accident de automobil.

Pînă la ora cînd vă telefonez, nu se știe mai mult de cît următoarele:

D. general Crăiniceanu, împreună cu soția și fica sa, veneau cu automobilul astă-zi pe la orele 2, de la Otopeni spre București.

Prin dreptul comunei Băneasa, s'a întîmplat un accident, automobilul s'a răsturnat și ministrul de resboi, ca și soția și fiica sa, sunt grăv răniți.

Se afirmă că ar mai fi rănite și alte persoane care se aflau în automobil.

Foarte mulți militari superiori și medici, au plecat cu automobilele la fața locului.

Banchet

București.—Aseară a avut loc la hotelul Bulevard, un banchet oferit în onoarea atașaților străini, care au asistat la manevrele regale.

Delegația Ungară

Viena.—Seziunea delegațiunilor a fost deschisă în strigăte entuziaste de: Să trăiască împăratul rege! Delegația ungară a ales ca președinte pe d. Glombinski. Contele Bathiany s'a exprimat în numele partidului independent pentru abolirea delegațiunilor, bugetul comun a fost depus.

Deschiderea solemnă a delegațiunilor va avea loc mîine la prînz și se va face de către împărat la orele 3 p. m.

D. Aerenthal va face expunerea sa anuală în fața comisiunei afacerilor externe a delegațiunii ungare. Ministerul de război cere credite de 234 milioane pentru a acoperi cheltuelile făcute pentru armată, în legătură cu anexiunea pe 1908—10, precum pentru apărarea litoralului și întărirea activității flotei se cere sporirea efectivelor, continuînd astfel sporirea efectivelor de pace începută în 1902 pentru ameliorarea hranei soldaților.

Se cer credite vamale 208,5156, pentru mărirea soldelor 4,432,616, pentru ameliorarea artileriei de campanie și prevederea ei cu material nou se cer 8 milioane, pentru construcțiuni suplementare și construcțiuni noi a flotei 20 milioane. Ca și în 1909 cartea roșie supusă delegațiunilor conține 20 acte diplomatice, de la 30 Octombre 1908 pînă la 26 Mai 1909. Publicațiunea începe cu o notă prin care se anunță anexarea Bosniei și Herzegovinei. Arată notele schimbate cu Turcia și cu marile puteri asupra recunoașterei anexării, asupra proectatei conferințe europene, asupra boicotării turcești în contra Austro-Ungariei, asupra demersurilor făcute de marile puteri la Belgrad spre a împedica complicații de război. Se termină prin publicațiunea asupra negocierilor, cari au dus la consimțirea marilor puteri la suprimarea art. 25 și modificarea cunoscută a art. 29 din tratatul de la Berlin. In delegațiunea austriacă d. Sustersic a depus o interpelare privitoare la Curtea de casație din București în privința moștenirei supușilor austriaci și unguri.

Aeronautice

Berlin.—Atașatul militar al Romîniei, a făcut azi o ascenziune cu noul balon Parseval 9.

Ascenziunea a durat o jumătate de oră, cu rezultat satisfăcător.

O sinucidere în tren

București.—Azi dimineață la sosirea expresului de Berlin, șeful de tren a raportat stației că vagonul de dormit a fost desprins de la tren și oprit în Kracovia din cauză că în acest vagon s'a sinucis un călător.

Persoanele care se aflau în acel vagon au fost de asemeni oprite în acel oraș până la terminarea cercetărilor.

Se crede că sinucisul ar fi din România și anume din Rîmnic.

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore au fost la Neapole 7 cazuri și un deces de holeră. în provinciile napolitane 22 cazuri și 5 decese; în Puglia 2 cazuri mortale.

*

Buda-Pesta.—Astă-zi au fost constatate în toată țara 16 cazuri și 4 decese de holeră.

*

Londra.—După ziare, un tânăr a murit la un spital, cu simptome suspecte de holeră.

Se crede însă că nu e vorba de holera asiatică.

Regele Manuel se duce în Anglia

Londra.—Ducele de Orleans a primit o depeșă de la regina mamă Amelia, în care spune că dînsa împreună cu Regele Manuel se vor îmbarca pe yachtul „Victoria and Albert", de îndată ce acest yacht va sosi la Gibraltar, spre a merge în Anglia, unde vor primi ospitalitatea ducelui de Woodnonton.

Fapta unui nebun

Roma.—Pe la oarele 11.10 individul Moncada François, în vrîstă de 40 ani, atins de nebunie subită, s'a înarmat cu 3 puști și cu un revolver, precum și cu muniții, și s'a baricadat în casa sa, amenințînd cu moartea pe toți care vroiau să pătrundă la dînsul.

Funcționarii poliției, agenții și medicii au încercat în zadar a convinge pe nebun să iasă. Pompierii au început atunci să azvîrlă apă în cantitate mare, în casă. De la balcon Moncada a tras mai multe focuri, ucizînd o femee și rănind 2 persoane.

La orele 12.10 Moncada a fost arestat, după o luptă disperată cu agenții forței publice.

Arestarea unui inginer

Buc.—Din Giurgiu se comunică că inginerul Cameliu Oveja, a fost adus la parchetul de acolo și arestat.

Aceasta, în urma reclamației sătenilor din Stănești, unde numitul inginer fuse trimes pentru niște lucrări agricole. Făcându-le nedreptate, țaranii s'au adunat și au cerut arestarea inginerului.

O arestare

Brăila.—Gherasim Lazarif, fratele bancherului Andrei Lazarif, a fost arestat aseară.

La el se prezentase eri un lucrător sîrb, pentru a'i schimba suma de 1200 lei. S'a constatat că în loc să'i dea suma întreagă, i-a dat numai 1000 lei.

Lucrătorul observînd aceasta, a reclamat cazul și Lazorif a fost arestat.

Nenorocirea din gara Focșani

Focșani.—Aseară, un accident s'a întîmplat în gara Focșani. Păzitorul N. Vlaicu se afla lîngă un vagon cu vase și neobservînd a fost atins de un tren de marfă, care manevra și a fost trîntit pe linie.

Ambele picioare i-au fost retezate.

Greva C. F. din Franța

Paris.—Compania căilor ferate de nord a eliminat 30 de agenți. Circulația trenurilor a fost întreruptă la orele 1 și jumatate. In gările invalizilor și St. Lazare, depinzînd de rețeaua de Vest, cheferiștii au lansat pe o linie de record la Becon, împedecînd circulația. Mai multe trenuri au rămas în drum. Trei greviști au fost arestați în gara Batignoles pentru tentative de conrupție.

*

Paris. — Monitorul Oficial va publica mîine decretul prin care vor fi chemați pentru o perioadă militară de 21 de zile, cu începere de la 14 Octombrie, agenții secțiilor de campanie de pe toate rețelele de cale ferată, afară de cei de sud.

*

Bruxelles. — Trenurile Cologne-Paris circulă de eri numai până la Aquelinnes.

*

Paris.—Greva este complectă; pe liniile de nord sînt cîteva lipse, la gara est nici una, la Montparnase, numeroase, la St. Lazare unde serviciul e considerabil turburat, în gara Orleans și Lion liniștea e complectă și serviciul absolut normal.

Ministerul lucrărilor publice a luat măsuri spre a menține cel putin în parte serviciul de comunicațiuni telegrafic între gara Versailles și gara St. Lazare, care este întrerupt.

*

Paris. — Numeroase acte de cabotaj se semnalează lingă granița Belgiană. Șinele au fost scoase pe o distanță de 200 m.

Intrunirea ceferiștilor de pe rețeaua de est, a votat greva cu începere de la prînz. La St. Lazare trenurile nu au sosit de cît până la orele 7 jum.

Amploiații serviciului de noapte de pe liniile de vest, au decis într'o întrunire ținută azi dimineață greva generală. Dl. Briand a luat de acord cu dl. Milerand și generalul Brun un număr de dispozițiuni complimentare devenite necesare prin estinderea mișcărei de grevă.

*

Paris.—Greva a început să ia proportii mari.

Azi dimineață s'a făcut o descindere la redacția ziarului „L'Humanité". S'a oprit apariția numitului ziar.

INȘTIINȚARE

Subsemnatul, Gr. Leonardescu face cunoscut că se consideră ca falș orice semnătură a mea pe cambii, acte sub semnătură privată conținînd obligațiuni bănești, cu scadența după 1 Octombrie c., chiar dacă semnătura mea n'ar fi singură și însoțită de semnăturele altor persoane, întru cît nici singur nici cu alții n'am semnat asemenea acte pe care le consider de nule și neavenite și pe cel ce s'ar prezenta cu el e drept falșificator.

Gr. Leonardescu

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	5 60	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 40
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.35
Lapte bătut		0.40
Iaurt zilnic proaspăt castronul		0.15
Caș	1.80	
Urdă dulce	1.80	
Ouă zilnic proaspete	9 %.	

Struguri zilnic proaspeți, calitate superioară, ca: busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub prețul zilnic al pieței.

Pere pergamute;

Mere domnești.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.80	Litru
Vin roș „ „	0.80	Litru
Vin alb Cotnari vechiu	1.00	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin vechiu tămăios	1.50	„
Vin de Bordeaux	0.80	„
Must dulce	1.40	„
Tulburel	0.70	„

de asemenea se găsesc, Brînză de burduf, Cașcaval și Gervais romînesc

Dr. Cl. BLUMENFELD
AVOCAT
— Str. Brezoianu 5 bis —
BUCUREȘTI

Unde se cumpără Mărfuri noui, bune, frumoase și nu se cere prețuri mari?

Toată lumea va răspunde cu siguranță că numai la

Magazinul la „Vultur"

Aci cu drept cuvînt se poate zice că toate Doamnele și Domnișoarele găsesc în fiecare sezon cele mai frumoase și cele mai noui articole de ale Modei.

Căci imediat ce, Parisul, Berlinul și Viena nescocesc ceva *a parte* Magazinul la „Vultur" nu se lasă mai pe jos, și ca din sbor mereu le aduce și tot le oferă onoratelor cliente fiind tot-deauna și foarte serviabil și foarte modest la prețuri.

Acesta fiind și un mare avantaj nepierzîndu-se mult timp la cumparare.

Foarte bine asortat și în mărfuri de Iarnă Șaluri, Jakete împletite, Flanele, Bluze, Jupoane și Matineuri de moleton etc.

Unde veți răspunde dară că se cumpără mai bine și mai ieftin?

LA VULTUR

Moșie de vinzare

Pentru eșire din indiviziune se va vinde prin licitație publică în ziua de 7 Octombrie a. c. la Tribunalul Botoșani, moșia Starosilța-Stihi, din județul Botoșani plasa Meletinu, departare 8 kilometri de gările Trușești și Dângeni, în întindere de 100 fălci sau 156 hectare, totul arabil, dintre care 6 fălci pădure veche.

Moșia liberă de ori-ce sarcina, arendată cu 6000 lei anual, posedă casă cu 5 odăi, hambar, grajd, șură, coșer, livadă cu pomi fructiferi și vie 2 pogoane productive, este străbătută de pîrăul Drislea.

Pentru informațiuni a se adresa d-lui avocat Ioan P. Darie, Botoșani sau:

A. J. Stihi—Tg.-Neamtz

UN APARTAMENT

elegannt de 4 odăi, la etaj, în strada Lăpușneanu 2, în cea mai frumoasă poziție a orașului. De asemenea o lucuință mai mică în curtea aceleași case. — A se adresa la proprietară D-na Henriette Wechsler.

De Inchiriat și de Vinzare

Casele strada Păcurari No. 27, foaste Vasile Placa, situata în centrul orașului, compuse din 3 apartamente.

A se adresa la d-l Constantin Leppadatu, strada Lăpușneanu 39.

DE INCHIRIET

Magaziile No. 54 din strada Ștefan-cel-Mare, vis-á-vis de banca Națională, cuprinzînd și 3 camere la rîndul al doilea, sub sol, toate iluminate cu electricitate, în bună stare.

A se adresa str. Carol No. 12 la d-na Jora.

De închiriat si de vînzare

o casă în strada Cogălniceanu No. 12 compusă din 4 camere, 2 antreturi, pentru stăpîni; 2 camere, bucătărie, ca a, tenanse, curte mare, grădină, pivniță-camară de lemne.

A se adresa, Cișmeaua Păcurari No. 8

De inchiriat

Un apartament compus din 4 odăi, Subsol, bucătărie diu casele d-lui S. Diamant din strada Păcurari 97.

Pentru Condițiuni a se adresa d-lui Avocat M. C. Drăcșineanu strapa de jos No. 13.

De inchiriat

două apartamente, unul în strada Armeană No. 8, compus din 3 odăi, bucătărie, atenanse; al doilea în stradela Armeană No. 8, compus din 4 odăi, bucătărie etc.

A se adresa proprietarului d. Andrei Bădărău, strada Armeană No. 3.

Atelierul de Croitorie Bărbătească
Isidor Rosenthal

— Str. Unirea No. 11 —

(alăturea de depozitul de ziare Brumer)

A primit un asortiment de stofe din cele mai elegante și fine pentru sezon.

Isidor Rosenthal e unul din puținii croitori care contecționează cu mult șic și eleganță. Neîntrecut în croială. Invinga ori ce concurență. Prețuri avantajoase.

De inchiriat,

de la 26 Octombrie 1910 localul numit Vechea Bolta Rece, situat în str. Rece No. 6, cu pivnițile ei, poate servi ca școală, fabrică, stabiliment de băuturi spirtoase, sau ca locuință, fiind un local spațios cu grădină, care actualminte se află Fabrica „Progresul". A se adresa la ziar.

Vănzătoare

specială galanterie, pălării, încălțăminte și dantelerie dorește post durabil local. S. G. Posteresante Iași.

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Sé întrebuințează imediat **fără apă, fără sàpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Ușor de luat de copii și adulți

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipației,

Leneviei intestinale

Hemoroizilor,

Congestiunei,

Migrenei, etc.

Prețul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile și drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iași

1880

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai greie de tămădut, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit o'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue ża ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie *de* PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No 27

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Începutul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 4 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

EN FONTE INOXYDABLE

Prix 0f50c

Raymond GARIEL,

2me quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ de asigurare asupra vieațe și rente

în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romania prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romania a

LEI 8,847,500

Averea și garanții ce aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 80,9% Contracte pentru un capital de franci 677,594,087 48|100 și fr. 1,144,222.10 rente.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loter

să cumpere bilete numerotate de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMAN

Th. P. Maximovici IA

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Ia

„Loteria Regatului Romîn"

ofură publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăți

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VI

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 191

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet sum

Lei 900,000 le

Iar cîștigurile tota o reprezintă fabulo

sumă de

LEI 7.322.000 LE

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Roma

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încred

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 20,0
1/4	Un sfert	Lei 40,0
1/2	Una jumătate	Lei 80,0
1	Loz întreg	Lei 160,0

Prețurile oficiale pentru preschimba

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intr
3	6 lei	12 lei	24 le

PLATA CAȘTIGURILOR

face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 11—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mîrzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 1126 Sîmbătă 2 Octombrie 1910

Un ministru desavuat

In jurul chestiei petrolului se desfășoară de cîte-va luni o mișcare politică de cea mai mare importanță. Partidul liberal prin atitudinea ce a luat'o pe vremuri în chestia naționalizării exploatării petrolului, campania acerbă ce a dus'o contra guvernului d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, cînd cu vestita subscriere națională de milioane, subscriere care a rămas pe hîrtie; lupta intestină ce a dus'o chiar contra d-lui D. A. Sturdza care tratase cu dr. Fialla vinderea terenurilor petrolifere; atitudinea mai mult de cît tembelă și neiscusită a d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, care a făcut să se voteze o lege moartă din momentul concepției ei; toate aceste au pus pe liberali și acum pe guvernul d-lui Ionel Brătianu într'o poziție foarte ciudată cu marii capitaliști și chiar cu reprezentanții cei mai autorizați ai puterilor vecine.

Cît timp lupta a fost dusă de la partid la partid, și de la presă la presă, a mai mers cum a mai mers, lucrurile acum s'au încurcat și guvernul d-lui Brătianu nu găsește portiță de scăpare.

Presa liberală a dus o campanie pe chestia petrolului, amenințînd pe marii capitaliști, cari au pus sute de milioane în exploatarea mai mult de cît riscată a petrolului. Presa nu făcea de cît să secondeze guvernul, care prin regulamentul numirei personalului atingea libera practicare a acestei industrii. Marii industriași s'au concertat între ei și au expus guvernului doleanțele, dar ascultare n'au avut. Campania s'a dus cu înverșunare contra lor. Atunci marii industriași și-au expus vederile lor în organul *Bursa* și de o bucată de vreme acest organ a luat un ton absolut ostil guvernului, arătînd greșelile și rătăcirile ce se comit în numele unui falș naționalism.

Tema pe care s'au pus marii industriași e că industria petrolului e de capital mare; Capitalul străin e de 250 milioane, iar cel romînesc abia 30 de milioane; că profitul nu e așa de mare, cum se sperie țara, că industria petrolului a adus țării mari înlesniri, a îmbogățit populația locului; zeci de mii de slujbași se hrănesc cu lefuri mari de pe urma acestei industrii și reu face guvernul liberal de sperie capitalurile străine în loc să le atragă. Ori-cine va veni cu capitaluri mari să fie bine venit. Și altele, și altele.

Ba marii industriași au început să atragă atențiunea guvernului declarînd: **Sîntem tari și în stare să facem față ori-cărei eventualități. De ce în cazul acesta să ne înfricoșăm fără temeiu și să deșteptăm peste hotare impresiunea că privim cu neîncredere foarte redusă capitalurile străine? Nu e în interesul țării să o facem.** (Bursa IX, 574).

Acestea se scriau astă vară, în plină vacanță parlamentară. Se pare că acum lucrurile au trecut peste hotare și nu e fără legătură dusul d-lui Vintilă Brătianu la Berlin să trateze cu un consorțiu străin ca să vînză terenurile petrolifere; nu e fără legătură rezerva și tăcerea d-lui M. G. Orleanu, care stătu retras la Galați; nu e fără legătură revenirea în țară a ministrului de externe, d. Kinderlen-Waechter, și prezentarea scrisorilor de rechemare; apoi vizitele făcute la înalții demnitari, și graba ce a avut de a se lăsa interwievat; publicitatea mare ce s'a dat interwievului d-sale în toată presa de toate limbile; mutenia ce a păstrat presa liberală asupra acestui interwiev, care capătă astă-zi o importanță capitală, dat fiind că e spus de cel mai înalt demnitar al Germaniei. Omul care și-a trăit 10 ani între noi și a pătruns toate cutele societății noastre, cunoscîndu-ne de a totului tot.

Să nu deșteptăm peste hotare, a fost o vorbă profetică. Azi diplomația Germaniei se interesează de soarta celor 250 milioane capital german, vărît în exploatarea petrolului la noi. Proectul d-lui Orleanu e chemat să fie reluat la Cameră, ca să devină lege; deci acum se bate ferul cît e cald. Cine nu știe ce caz a făcut Franța cu societatea de petrol din Austria Balinowa; cine nu știe că un războiu vamal s'a declarat pe față între Austria și Franța pe tema apărarei capitalului francez. Dar încă cu împrumutul Turcesc ce condițiuni n'a pus Franța! Asemenea și cu împrumutul Unguresc.

Toate aceste fapte se leagă între sine; și ce importanță politică capătă cuvintele Cancelarului Imperiului German, cînd venind la chestia luptei pentru petrol declară, că **„legea guvernului liberal pleacă din o concepție greșită a legiferării industriale, căci se pune o piedică dezvoltării economice a țării. Regulamentul poliției miniere s'a modificat într'un chip inadmisibil. In conștiința mea de om de stat nu mi aș putea îngădui să sfătuesc pe capitaliști, care m'ar întreba, să facă noi investiții de capitaluri în industria romînă de petrol“.**

Situația d-lui Orleanu a devenit extrem de critică. Desavuat de Cancelarul Imperiului, întregul guvern, care a făcut să treacă legea la Senat e desavuat și deci și parlamentul.

Conflictul e pe față. Ce va urma se va vedea.

In ori-ce caz cei ce au desavuat în public întreaga operă legislativă minieră a guvernului liber, au conștiința **că sunt tari și în stare să facă față ori-cărei eventualități“.**

Dar ar fi un dezastru național ca un guvern să cază pe o chestie de așa natură. Se caută platforma și se va găsi cît de curînd, pentru a nu se zice că a căzut pe tema puturilor de petrol.

Gh. Ghibănescu.

Statuea lui CUZA-VODĂ

In fața îndărătnicei ce primăria d-lui Nicu Gane o arată contra dorinței unanime a Cetățenilor Ieșeni și a întregei suflări Moldovenești, de a așeza statuia lui Vodă Cuza în piața cea nouă, doritori și noi de a susținea cu toate puterile noastre dreapta și legitima dorință a Ieșenilor, aceasta fiind și dorința expresă a fruntașilor noștri din partid, cum reiese din scrisoarea prețedintelui nostru d. A. A. Badareu, din cele zise și scrise de d. A. D. Xenopol, și legînd și linia de conduită a ziarului nostru în această chestie, ne facem tari a cere și a susținea ca statuia lui Cuza Vodă să se așeze numai decît în piața Unirei.

Iașii nu vor îngădui un singur moment ca să vază așezată în altă parte de cît în Piața Unirei statuia Aceluia, Care a înfăptuit România modernă.

Tare pe convingerea noastră, nu vom inceta un singur moment pînă cînd nu se va da dreptate deplină legitimei dorinți a Ieșenilor.

„OPINIA“

Schimbarea numelui străzilor

S'a aprobat ca actuala stradă Golia să poarte numele pe viitor de str. Cuza-Vodă.

Foarte rău. Dacă strada despre care este vorba s'ar fi numit cu un nume întîmplător și indiferent, de ex. *lungă*, *scurtă*, *largă*, *strîmtă*, *albă*, *neagră*, *nemțească*, *grecească*, *armeană*, *turcă*, ori chiar și *romînă*, ori *națională* etc., schimbarea numelui ei s'ar mai fi înțeles. Dar cînd strada aceia se numește *Golia*, după numele marelui logofăt *Ioan Golia*, care a întemeiat mînăstirea cu același nume în veacul al XVI-lea, de unde și străzii respective i s'a zis la fel, nu se cădea a se îngropa în uitare numele lui Golia pentru a se pune în loc fie chiar numele lui Cuza Vodă.

Ce treabă mare ca mîne-poimîne, cu sistemul acesta scandalos de schimbare în denumirea străzilor, ca un decret al consiliului comunal ce are totdeauna aprobarea ușoară a consiliului de miniștri să schimbe și denumirea de *Cuza-Vodă* într'alta mai în favoarea momentului de atunci. Iertat să ne fie a nu înțelege de loc ast-fel onorarea oamenilor mari, căci pămîntul este destul de larg și un oraș ca Iașii are destule strade pentru ca să nu fie nevoie a se înlocui numele unuia cu al altuia numai pentru a se satisface așa un gust fiștichiu imediat și interesat.

Ințelegem ce motive au putut conduce a se schimba denumirea străzii Golia. Printre altele de sigur și acela de a se ușura așezarea statuii marelui Domnitor pe locul ce i l'a fixat autoritatea comunală actuală, pe cît se vede cam în desacord cu spiritul cetățenesc. Ce mai voiți? Nu-i destul oare că și strada ce va pune mai în vedetă statuia voevodului se va denumi după numele lui, de ce să se mai ceară ca numai de cît acea statue să se așeze în piața Unirii rezervată altui monument?

Dacă pe acest motiv este de înțeles întru cît-va actul autorității comunale, el rămîne totuși absolut de neînțeles față de criteriul ce în deobște trebue să existe și să se respecte ori de cîte ori este vorba să se schimbe denumirea unei străzi. Trebuie știut odată pentru totdeauna că o stradă s'a denumit în genere cu un rost și cu o noimă, chiar cînd i s'a dat numai o simplă calificare, precum am arătat, și nu un nume precis. Iar cînd i s'a dat un nume precis, precum în cazul de față străzii *Golia*, s'a înțeles negreșit că lucrul rămîne veșnic, de o veșnicie altcum rigidă de cît aceia ce o comportă decretul comunal cînd schimbă pe Golia în Cuza-Vodă.

Marele Domnitor de-ar fi asistat la scene de natura aceasta, ar fi fost cel dintăi să le repugne și credem că autoritatea comunală va înțelege că nu-i în nota spiritului înalt, al marelui voevod cînd îi pune numele ca să uzurpe pe acela al unui mare logofăt. Marele Domnitor s'ar declara mulțumit și cu faptul că are deja o stradă cu numele său, care dacă-i laterală, tocmai pe el nu-l supără în înalta lui modestie, și însu-și el ar consimți să se așeze statuia lui chiar și acolo unde a crezut de cuviință autoritatea comunală, fără a se recurge la supterfugiul înlocuirii numelui lui Ioan Golia.

Autoritatea comunală face rău că creiază precedente de natura aceasta, cari nu pot duce de cît la sfîrșitul că peste o bucată de vreme, cînd numele lui Gh. Mîrzescu ori lui Neculai Gane vor suferi forțamente întunecarea abrasă a timpului, cum a suferit numele marelui logofăt Golia, stradele respective denumite cu decret Mîrzescu și Gane să fie schimbate prin alte nume mai recente, ori părînd mai cu vază, tot cu decret. Socotim că și decretele trebuesc să aibă o normă, să nu se producă așa alandala, pentru că ar fi să se lipsească un oraș tocmai de ceia ce face caracteristica sufletului său, schimbîndu i numele străzilor și pieților fără nici o sistemă și fără nici un respect pentru trecut.

Autoritatea comunală să se gîndească că va deveni trecut, așa cum a devenit trecut opera marelui logofăt Golia, și că precum n'ar fi poate drept a fi tratată cu desăvîrșită uitare actuala autoritate comunală, tot așa nu-i drept a se trece în uitare desăvîrșită opera logofătului Golia ce se ținea respectată în sufletul cunoscătorilor și prin denumirea străzii. E un sacrilegiu ceia ce se face cu schimbarea numelui străzilor în felul acesta barbar.

Știu că consiliul comunal nu va reveni mai ales că faptul e trecut și prin consiliul de miniștri. Dar această să slujască de lecțiune pentru viitor; căci nu merge așa cu harcea-parcea pentru trecutul unui oraș. In fața unui nume, fie chiar simplu calificativ, autoritatea comunală să se întrebe totdeauna ce semnifică și mai ales cînd este un nume de respectat, să nu îndrăznească a-l atinge sub nici un motiv. Al cînd deschide strade nouă, piețe nouă, calea-valea, facă-și pe chef, denumească după interesele cele mai puțin de respectat: vor avea șansa acele interese să devină istorice, atît mai rău sau atît mai bine pentru autori dacă le place să devie. Dar de cele vechi să nu se atingă.

Era prea destul să-i dea pieții ce s'a deschis denumire de Cuza-Vodă. Nu era nevoe de scos pe Golia dintr'un fel de sălaș, căci denumirea este ori cum un sălaș spiritual, spre a l așeza pe Cuza. Aceasta n'o putea pretinde nimeni și-i mirare, că pentru o curată combinațiune, cam machiavelică în senzul trist al cuvîntului, s'a crezut nimerit să se facă lucrul.

Și rog să fiu crezut c'o spun asta fără vre-un alt interes de cît acela al bunii chibzuiri. Personal n'am o părere hotărîtă cu așezarea statuii lui Cuza. Putea să fi fost pusă și înafară de oraș; locul nu face pe om: Cuza rămîne sub ori-ce condițiuni figura politică cea mai extra-ordinară de romîn ce-a produs-o veacul al XIX-lea. Se crede că în piața Unirii ar fi fost la loc mai de cinste: atît mai trist pentru aceia ce-au socotit să-l dea ceva mai la o parte.

Dar pentru ca de la o lipsă de pietate discutabilă să cazi la o flagrantă lipsă de pietate, ștergînd așa din izvodul țării numele ei scumpe, lucrul vine aproape de neiertat. Și de aceia cred că ar trebui principial să se respecte denumirile vechi pentru a garanta respectul denumirilor nouă și afară de asta să nu se neglijeze niciodată, cîndu-i vorba de schimbare mai ales de nume, a se consulta oamenii pregătiți și însărcinați adhoc. Poate c'ar fi nimerit chiar să se pună tăbliți biografice spre a aminti nu numai publicului ce astfel încă se instruește, dar chiar eventualilor consilieri comunali agramați, pentru ce s'a denumit o stradă cu numele ei și pentru ce acel nume nu poate fi cu nici un preț schimbat. Căci ar fi de tot îngrijitor ca politica falșificată să ajungă pînă la a vicia și commemorarea morților vrednici.

Dr. P. Zosin.

OAMENI ȘI LUCRURI

ZIARELE ȘI ARTA

Spuneam că în relațiile cam nefirești dintre public și operetă marea vină e a *presei*. Zețarul a tipărit, — *piesei*. Să nu fie oare în realitate o afacere de *piese* — fără nici o aluzie la piesele de teatru, ci la piese metalice?

Lucrurile s'au petrecut atît de ciudat și de nefiresc, încît astă-zi de pretutindeni se aud exclamări de uimire, cînd într'un ziar oare care — și mai cu seamă într'un ziar mult cetit, prin urmare mai mult răspunzător față de public — se fac oarecari observațiuni și admonestări relative la trupa de operetă.

Mulți ani de-a rîndul ea a cultivat opinia publică cu ajutorul unor anumite ziare de reclamă. Bună oară o dubioasă gazetă, întitulată „Critica“ — ce nume nepotrivit cu realitatea! — apărea esclusiv pentru popularizarea trupei în chestiune, cîntîndu-i imnuri sub formă de articole. Ziarele marei publicități aveau — și au încă — anunciuri permanente și în publicitatea modernă se cunoaște influența administrațiunii asupra părții redacționale. Un control artistic propriu zis a fost sistematic eliminat, așa că, ani de zile, puținii artiști mai cu vază ai trupei — inclusiv directorul — au fost adevărați copii alintați ai publicisticei și marile succese materiale se datoresc acestui lung proces de suggestiune exercitată asupra cetitorilor. Iar cu timpul relațiunea între trupă și presă se menținură numai sub forma ultra-modernă a anunciului, criteriul artistic — muzical și literar — fu cu desăvîrșire neglijat, iar dintre însuși artiștii, acel care, personal, a putut să cultive pentru sine, nota reclamei, a profitat de ea pînă la exces. Bună oară *fostul* tenor Leonard. Evident că domnia-sa a abuzat de nota reclamei în presă, precît direcția a abuzat, fizicește, de dînsul. Urmarea fu că azi — artistul nu mai posedă nici-o notă în piept, ci birue doar cînd și cînd — ca în „Povestirile lui Hoffman — cu excesul de muncă și — cu oarecare fizic agreabil.

Sunt buni actori d nii Carussy și Ciucurette, buni comici vodevilești — așa cum era pînă nu de mult și Pechea pe scena iașană ori chiar în operetă (Vagabonzii etc.) — dar atîta nu ajunge. Un actor plăcut e și d. Maximilian care serbează încă oare cari ecouri de succese, ca în „Fire de artist“ Ori cît ar fi de simpatic, — e rîndul de a-i spune: atîta nu ajunge. Elementele bărbătești — ca voace — sunt cu totul istovite și direcția trebuia să avizeze mai de mult. Cel puțin în ce privește vocile femeești buna voință nu-i lipsește. Căci dacă în anumite piese n'ar avea elemente ocazionale — pe d na Metaxa în „Fata Pădurarului“, pe d na Ionescu-Darzeu în „Povestirile“ — ar fi de neînchipuit să-și sprijine întreprinderea *numai* pe d-na Miciora. Cu atît mai mult că în materie de operetă cea mai excelentă cîntăreață nu poate da de cît ceea ce are, — și d-na Miciora are numai *voace*. A fost, negreșit, o pierdere pe care încă n'a putut s'o repare d. Grigoriu, plecarea d-nei Apăteanu, o pierdere sensibilă pe care însă e dator s'o repare cu sacrificii.

Firește, toate aceste și multe altele s'ar fi putut spune, — se cuveneau să se spună pe rînd, în detaliu și în anumite ocaziuni, — iar nu sub formă de polemică cu semi-impresarul Pechea — cu singura intențiune de a folosi în primul loc operetei însă și. Dar — sincer vorbind — credem că într'atît de mult presa s'a desvățat a fi francă în această privință, încît oricît de modeste observațiuni s'ar face acum artiștilor ar însemna a-i tachina și a le fi dezagreabil. E o îndelungată educațiune rea de care e respunzătoare gazetăria însăși, care s'a condus de criteriul indicat de amicul Pechea: să nu se publice *anumite* impresiuni, — ci numai *celelalte*. *Cocoloșire* — nu critică.

...Și pentru că suntem în toiul stagiunii artistice, vom mai vorbi, peste puțin, despre relațiunea între presă și scenă în general, despre răspunderea exagerată ce-și ia cea dintăi sub influența legăturilor personale cu impresarii, sub-impresarii și sub-sub-impresarii, în anumite ocaziuni.

Rodion

BRUTARIILE din IAȘI

Direcția serviciului sanitar m'a însărcinat cu inspecțiunea brutăriilor din Iași și cu plăcere și natural în mod grațios, am acceptat această delicată misiune, împins de dorința de a servi în momentele mele libere *sănătatea cetățenilor Iașani*. Am acceptat, avînd și convingerea că în Iași dacă totul este rău, e datorit și faptului că nimeni nu se ocupă de nimic, că indiferența, atît a acelor cari au sarcina unei funcții, cît și a ori și cui care este cetățean al Iașilor, este incomparabil fără pereche în vre-un alt oraș al țărei.

Brutăriile ori și unde, afară de Iași, sunt *adevărate laboratorii* în cari, în condițiuni de technică și curățenie impuse de fabricarea oricărui aliment, se face *pînea*, aliment de prima necesitate, iar celor saraci poate singurul.

Pînea trebue să fie de o fabricațiune ireproșabilă, de o curățenie — putem zice — științifică, pentru a nu introduce împreună cu dînsa, și infecta organizmul cu boli teribile.

In ziua chiar în care am primit însărcinarea serviciului sanitar, am intrat în mai multe brutării și am început natural cu cele mai însemnate, cu cele așezate mai în centru, cari mi se prezentau mai la îndămînă.

De la primul pas am fost uimit, înmărmurit, de murdăria, care am întîlnit-o și scîrbit de lipsa de răspundere a acelora cărora societatea le-a încredințat paza sănătății ei.

Cele mai multe brutării nu au un local propriu amenajat unei moderne și bune fabricațiuni, ci localuri strîmte, rău luminate, rău dispuse pentru un bun aranjament al fabricațiune. In cîteva brutării frămîntarea se face cu ajutorul mașinelor, dar acestea sunt așa de rău întreținute, în cît produc desgust. In cele mai multe frămîntarea se face cu mîinile

Lucrătorii *în toate localurile* sunt de o murdărie neînchipuită; un *salahor* de la o binea e boer pe lîngă un *lucrător brutar*. Cei mai mulți lucrează în cămașă și costumul lor murdar, iar cei în pretinsa bluză nu au schimbat-o uneori de mai multe săptămîni. Sunt șorțuri pe cari murdăria depusă formează un strat de mai mulți milimetri grosime.

Dar mobilierul: mesele, scîndurile, covețile, sunt murdare, urite, ruinate, acoperite cu praf și servesc foarte adeseori de vestiar hainelor și ghetelor lucrătorilor, sau de masă pentru a-și lua prînzul.

După naționalitatea patronilor cari exploatează aceste pitării și sănătatea publică, brutăriile pot fi împărțite în: ale grecilor, ale evreilor și cîteva ale romînilor, dintre cari unii au nume de german.

Brutăriile grecilor — greci sau macedoneni — sunt cele mai murdare și patronii lor sunt acei cari ascultă mai puțin, chiar de loc de sfaturile ce li se dau. La una din aceste brutării, la *brutăria igienică Neculai Vuros*, aceia care fără îndoială ține recordul murdăriei, apa, care servește la frămîntarea pînei, se găsește într'un butoi murdar așezat

alături de privată pe un planşeu comun privăţei şi inundat în murdăriile cari vin din acea parte.

Brutăriile evreeşti, cu toate că murdare, sunt acelea cari mi s'au părut mai curate, dacă fabrica lui Forşt, care a mai început să asculte de poveţile ce i se dau, s'ar pune mai în grabă în prescripţiile curăţeniei.

Brutăria lui Grosman Lupu din str. Albă mi-a cauzat o adevărată plăcere, după impresia urîtă ce o avusesem într'o altă brutărie; totul era destul de curat, frămîntarea se face mecanic, şi lucrătorii curaţi în bluze. Să fie oare în totdeauna aşa de curată?

Brutăriile D-lor Klein şi Füred mi-au produs adevărate decepţii şi mi-o cauzează ori de cîte ori mă duc să le fac cîte o mică vizită. De altfel cunoştinţa d-lui Klein ca brutar o tăcusem de anul trecut, cînd am găsit dospind în grajd pe gunoi de cal, la o căldură dulce, pînele şi colacii. D. Klein, cred că e singurul brutar din lume care întrebuinţa căldura gunoiului pentru dospirea pînei.

In brutăria Füred, la primul pas, m'am întîlnit cu un copilaş care se juca într'un coş cu pîne. Cunoscîndu-i ca o specialitate fabricarea pînei de cartofi am vrut să văd cum se face şi regret că am făcut cunoştinţa celei mai murdare maşine; aceia în care se comprimă cartofii. Nu departe de o privată am găsit trîntiţi pe jos saci cu făină într'un depozit care se serveşte de găinărie.

Cunoscînd că ruşii sunt curaţi, m'am dus şi la brutăria rusească din Păcurari şi am găsit ceia ce nu se poate descrie: pe lîngă murdărie şi o mare mizerie.

*

Aceasta este în puţine şi palide cuvinte rezultatul primelor mele inspecţiuni şi nu cred să existe minte omenească care să poată descrie ceia ce îngrămurit vede în brutăriile din Iaşi.

O asemenea stare cred că a venit momentul să fie complect remediată şi lucrul este foarte simplu, cel puţin în cea mai mare parte, dacă cei însărcinaţi cu paza sănătăţei publice şi-ar face datoria, dacă funcţionarii administrativi nu ar îndulci severitatea regulamentelc prin procedee puţin recomandabile. Am absolută convingere că brutarii ascultînd şi executînd poveţelor ce li se dau, cheltuind în interiorul fabricei pentru amenajarea ei ceia ce cheltuesc în afară pentru a li se permite să fie murdari, ar îndeplini o adevărată faptă de buni şi cinstiţi cetăţeni.

Personal voi căuta, aît timp cît misiunea cu care sunt însărcinat, nu'mi va fi ridicată, să-i vizitez cît mai des, să-i povăţuesc, să-i deprind şi să-i conving de nevoia căraţeniei absolute în fabricaţiuner pînei.

Din cînd în cînd prin publicaţiuni voi arata publicului cum stau brutarii atrăgîndu-i atenţia asupra celor cari se conformă sau acelora care persistă în acţiunea lor condamnabilă.

Doctorul Mezincescu profesor de higienă al facultăţei noastre de medicină va face o serie de cercetări bacteriologice, pentru a stabili dacă acţiunea coacerei sterilizează pînea de microbii cari au putut-o infecta în timpul fabricaţiunei, va stabili de asemenea cari sunt formele de pîne precum şi dacă operaţiunea ungerei pînei, eşite din cuptor, cu o soluţie de dextrină pentru a-i da lustru, nu trebueşte absolut oprită, de asemenea va stabili în ce proporţii şi cu ce anume microbi se contaminează pînea, aşteptînd în rafturile murdare vînzarea.

Dr. E. Javara

UN APARTAMENT

elegannt de 4 odăi, la etaj, în strada Lăpuşneanu 2, în cea mai frumoasă poziţie a oraşului. De asemenea o lucuinţă mai mică în curtea aceleaşi case. — A se adresa la proprietară D-na Henriette Wechsler.

De Inchiriat şi de Vînzare

Casele strada Păcurari No. 27, foaste Vasile Placa, situata în centrul oraşului, compuse din 3 apartamente.

A se adresa la d-l Constantin Leppadatu, strada Lăpuşneanu 39.

DE INCHIRIET

Magaziile No. 54 din strada Ştefan cel-Mare, vis-á vis de banca Naţională, cuprinzînd şi 3 camere la rîndul al doilea, sub sol, toate iluminate cu electricitate, în bună stare.

A se adresa str. Carol No. 12 la d-na Jora.

De inchiriat, de la 26 Octombrie 1910 localul numit Vechea Bolta Rece, situat în str. Rece No. 6, cu pivniţile ei, poate servi ca şcoală, fabrică, stabiliment de băuturi spirtoase, sau ca locuinţă, fiind un local spaţios cu grădină, care actualminte se află Fabrica „Progresul". A se adresa la ziar.

Vănzătoare specială galanterie, pălării, încălţăminte şi dantelerie doreşte post durabil local. S. G. Posteresante Iaşi.

Preşedintele Dimitriu

LA BĂRLAD

D preşedinte **Dimitriu**, şi a început activitatea politică la Birlad, odată cu primele zile de Septembrie. Dacă încă în ţară, sezonul politic, nu e deschis, d. preşedinte Dimitriu, grăbit cum e, a ridicat cortina activităţei sale *politice* cu un ceas mai înainte, la noua-i reşedinţă.

In lunele Septembre şi Octombre, la tribunalele cu o singură secţie, cum e cel de la Tutova, sunt la ordinea zilei: *înscrierile electorale.*

Şi în *gubernia* de Tutova, unde d. Gheorghe Lazăr Dimitriu, funcţionează ca om al legilor, prieteniile sale, vechi legături politice, ţin loc de lege.

Suntem obişnuiţi cu acuzări precise, *bazate pe acte*, nu pe bănueli.

După listele ce se formează acum, e probabil că se va vota, şi liberalii, viitoarea opoziţie, se interesează straşnic de liste. Fac înscrieri, ştergeri. etc.

Şi vai, de acei alegători îndărătnici, cari nu ascultă anumite zvonuri ce circulă pe sala paşilor perduţi şi în oraş, şi vin asistaţi de cîte un avocat din o poziţie! Sub felurite pretexte cererea le este respinsă. Să aducă certificate de la primărie—recte, de la prefectul Vasiliu.

Dar d. preşedinte Dimitriu Lazăr Gheorghe, are fumul de jurist—vezi celebra sa hotărîre în calitate de preşedinte de Suceava, cu adnotaţia lui D. Alexandrescu, îndestul de cunoscută cititorilor „Cnrierul ui".

Astfel d-sa cere pentru a fi înscris la colegiul ai 2-lea de Cameră pe lîngă certificat de curs primar şi chitanţa de impozit personal şi certificat de la poliţie cum că petiţionarul locueşte în oraş.

Respiră, din totalitatea legei, sau din vr'un text, că legiuitorul a vrut să restrîngă în atît dreptul de vot?

Articolele 4 şi 35 din legea electorală cer numai *dare personală*. Aceasta e dovada domiciliului. Şi sub articolele pomenite, nu se găseşte nici o jurisprudenţă în senzul părerilor juristului preşedinte de Tutova! Ba din potrivă! Atît Curtea de apel din Iaşi cît şi Casaţia, chiar în anul acesta au hotărît că „darea personală e suficientă pentru stabilirea domiciliului", chiar cînd alegătorul ar domicilia în străinătate. Cum rămîne însă, cu părerea d lui Dimitriu?

Domnia sa însă ştie ce face. El transformă înscrierile aceste în liste, terorizează şi sperie lumea, transformă dreptul sacru de a te înscrie în o armă politică, pusă la dispoziţia prefectului Vasiliu, căci toate vedeţi că le întîmpină, alegătorii colegiului al 2 lea, unde prefectul de Tutova se crede stăpîn. Nouii înscrişi ar turbura echilibrul, şi de aceia istoria cu certificate, cari se eliberează numai la „ai noştri".

Căci, ştie ea poliţia cui să-i dea şi cui să nu-i dea certificate.

Şi i s'a reclamat d lui Dimitriu, ce se petrece la spatele măsurei, luate de d-sa. In zadar, nu toţi, au... timbrul ca să-l convingă pe d. Dimitriu!

Dar oare, chiar preşedintele Dimitriu să fi fost totdeauna de această părere, de a cere certificate, cari să facă dovada domiciliului?

Chiar la începutul lui Septembrie 1910 cînd preşedintele nu dase ochi cu prefectul, şi de la care a primit ordine cum să manevreze, d-sa nu cerea atestate poliţieneşti.

Iar din ordonanţele electorale ale tribunalului de Tutova din Septembrie 1910, No. 77 (Dos. 3497) cu Andrei Olaru D., No. 75 (Dosar 3493|910) cu G. D. Ghinea; No. 77 (Dosar 3492/910) cu Mihai Frumuzache; No. 79 (Dosar 3499|910) cu T. Gagiu Porumb; No. 73 (Dosar 3491/910) a lui Gavril Olaru; No. 71 (Dosar 3489|910) cu Simion Petru; No. 68 (Dosar 3846|910) cu M. Apostoleanu; No. 66 (Dosar 3489|910) cu Ghiţă Vrîncèanu; No. 67 (Dosar 3985|910) cu Ghiţă Mocanu, se constată că d-sa a înscris aceste persoane în contrazicere cu propria sa măsură, pe care altora le-o impunea. Dovadă respingerile de înscriere ale lui D. Setnescu, Scarlat Neagu, I. Ştefănescu, I. Vasiliu şi alţii.

Cum îşi explică d-sa, inconsecvenţa aceasta?

Lumea o explică, că fericiţii cari vin întovărăşiţi de avocatul Bontaş, sunt înscrişi!!

Noroc că există Curtea de apel!

Şi doar, d. Dimitriu, e de cîte-va săptămîni la Bărlad...

Se vede ce fel de linişte a vrut să facă la Tutova, d. *ministru Stelian*, aducîndu-l pe d. Dimitriu.

Şi tocmai magistratul acesta, care ocupă cel dintăiu fotoliu la Tutova, căruia i s'a adus prin publicitate cele mai ruşinoase şi degradatoare acuzări, ce se pot aduce unui judecător, relative la cinste, era indicat omul acesta să se mai întoarcă în mijlocul lumei pe care a sfănţuit-o?

Era indicat, d. Dimitriu, care în calitatea sa de judecător, a dat **dovezi** *de cea mai urîtă servilitate*, traficînd hotărîrile sale, pe o menţinere în slujbă, sau pe o avansare?

Este indicat omul acesta, care speculează pe colegii săi la joc de cărţi, să ocupe fotoliul de cinste de la Tutova, pe care atîţia distinşi şi integri preşedinţi l'au ilustrat?

Am fi naivi dacă am cere o anchetă asupra acestor fapte. D. Stelian e de mult, omul cel mai surd din lume, şi... păcat de plămînii noştri...

Litere-Ştiinţe-Arte

Baudelaire şi criticii francezi. — Se ştie că *Em. Faguet* într'un recent număr din *La Revue*, ocupîndu-se într'un studiu al său de *Baudelaire*, judecă în mod foarte puţin indulgent opera straniului poet francez, „...un bun poet de a doua mînă, prea departe de a fi neglijabil, dar esenţialminte de a doua mînă.

N'are aproape de loc imaginaţie... Notaţi că acest novator n'are nici o idee nouă. Trebue să aşteptaţi de la Vigny pînă la Sully Prudhomme pentru a găsi idei nouă la poeţii francezi.. Baudelaire... e poetul arid al banalităţei. (Aici se înşiră subiectele principalelor poezii ale sale). El e adesea-ori un foarte rău scriitor... Rar se întîmplă să dai de patru versuri consecutive de ale sale, scrise într'o limbă sigură".

Critica urmează în modul acesta mai departe; ea nu e de rea credinţă, neaparat, însă evident e că-i nedreaptă. Faguet, după cum era şi de aşteptat, n'a rămas fără răspuns; desbaterile pe această temă încă nu s'au închis Vom cita cîteva rînduri din cel mai interesant şi mai energic articol referitor la această chestiune, acel al lui *C. Mauclair*, cunoscutul teoretician al nouei şcoale poetice; la cele spuse de Faguet relativ la banalitatea gîndirilor lui Baudelaire şi la orginalitatea şi măreţia ideilor lui S. Prudhomme, *Mauclair* răspunde: „Nu ştiu ce ar putea fi ideile lui S. Prudhomme, dar ştiu că acest delicat şi timid filozof, era un versificator şters şi plictisitor; ştiu de asemenea că poezia se caracterizează prin aceia că reînoeşte şi dă măreţie presentărei locurilor comune pentru că ori ce adevăr etern şi ori ce mare sentiment sînt locuri comune: iubirea, frumuseţea, primăvara, toamna, moartea, nu sînt alceva, şi aici banal înseamnă etern..." şi termină astfel:

„Noi suferim de un amestec neîntrerupt al spiritului dăscălicesc în arta literară. Dacă un critic autorizat, sincer şi ingenios, a putut fi condus de acest spirit judecînd într'un mod atît de uşor un om de o aşa talie, ce nu fac, şi ce nu vor face micii pedanţi amestecîndu-se să îndrepte pe cei mai mari scriitori ai noştri?...

In loc de a se invidia prosteşte, artiştii ar trebui să se unească pentru a descalifica în mod aspru pe orice critic ce nu s'ar dovedi capabil de a inventa la rîndul său: căci acesta le va fi totdeauna duşmanul lor născut".

*

Acum 30 de ani Newyorkul — oraşul lui Edison—avea numai 252 abonaţi ai telefonului; acum lista abonaţilor ocupă... 800 de pagini mari. Atunci era un singur oficiu telefonic, acum are 85 în care sunt ocupate 5000 de telefoniste. Un singur oficiu din aceste — cel mai mare—are mai mulţi funcţionari telefonişti de cît Grecia şi Bulgaria împreună.

Intre 5—6 dimineaţa se servesc 2000 de newyorkezi—de aparatele telefonice; între 7 şi 8—25000; la 8—9 legăturile cerute întrec cifra de 150,000, iar 11 şi 12—ajung la 180,000!

*

Literatura... călugărească s'a îmbogăţit. In scandaloasa afacere a călugărilor din localitatea rusă Czentochan se arată că s'au descoperit sute de scrisori amoroase în chiliile eroilor scandaloşi, în timp ce cărţile de rugăciune erau trîntite prin unghere. In sarcina acelor eroi nu s'au descoperit numai orgii şi excese, dar şi crime sîngeroase.

*

In excelenta editură *Lumen* a apărut „Mi a cîntat cucu 'n faţă" de Paul Bujor. E o nuvelă despre care, pe vremuri, s'a vorbit mult şi asupra căreia vom mai reveni.

In aceeaşi editură a apărut: „Educaţia omenirii" de Lessing, traducere de Al. C. Străchinescu.

*

Se anunţă sosirea în oraş a trupei de operete germane cu *Milla Theren*, minunata cîntăreaţă care a lasat iaşanilor atît de bune amintiri. Se mai anunţă şi spectacole cu marea artistă *Réjane*. Informaţiuni la agenţia „Thalia".

*

Trupa teatrului Davilla va vizita Iaşul în luna Februarie. Titlul pieselor nu s'a hotărît încă.

*

Coperta ultimului număr din „Arta" este o compoziţie a unui elev din cl. VI reală a Liceului Naţional din Iaşi, Paul Scorţescu. E o lucrare remarcabilă şi originală.

*

Se anunţă apropiata apariţie a unui album de caricaturi „Deputaţii", datorit unui fost elev al şcoalei de arte frumoase din Iaşi, actualmente la Paris şi care semnează *Tony*.

Albumul va apărea în Octomvrie.

*

Cu ocazia iubileului universităţii din Berlin Impăratul Wilhelm a acordat la trei profesori titlul de „Excelenţă". Rector ul universităţii, Erich Schmit a capatat un înalt ordin.

*

După o relaţie a revistei „Kinematograph" artiştii americani angajaţi pentru interpretări cinematografiate sunt plătiţi până 500 dolari pe săptămînă. O celebritate artistică Maud Adams a cîştigat dăunăzi 50,000 dolari pentru o singură piesă mai lungă.

*

Cu ocazia proclamării Portugaliei de stat republican e interesant de notat că Europa numara pînă acum republicile: Franţa, Elveţia, Andora şi — cea mai veche — San Marino. Africa posedă republica Liberia, populată de negri; Asia şi Australia nu au nici una. In schimb Americile au 17 republici. Sunt dară 23 republici în univers, cu 1500 milioane locuitori.

*

O miliardară americană Russel-Sage a întreprins o luptă titanică în contra tuberculozei. Pentru a lumina şi instrui massele populare asupra primejdiilor la care le expune lipsa de higienă şi contactul cu cei atinşi de tuberculoză, propagandista americană se serveşte de aparate cinematografice, cele mai bune mijloace moderne de vulgarizare.

*

STRUNA ZILEI

PROVERB DEZMINŢIT

Numirea d-lui G. Panu ca cenzor al Băncii miroase a descompunerea regimului.
Un ziar.

Miros rău—că domnul Panu
Căpătă niscai-va oase?
...Cine dar a zis că: „banu
Nu miroase"?

INFORMAŢII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a întroduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand şi Principesa Maria, vor sosi în localitate Luni dimineaţă.

Principii moştenitori vor sta în Iaşi până seara, cînd vor pleca la Sinaia.

❑ Se vorbeşte că chiar din anul acesta se va modifica uniforma elevilor de la seminarii.

Elevii vor purta anteree şi pălării.

❑ Ni se scrie că starea d-lui general Averescu, care a căzut de pe cal, în timpul manevrelor, este îngrijitoare.

Fostul ministru de răsboiu are trei coaste rupte, dintre care una atinge inima.

❑ D. I. Alexandrescu, student, a fost numit secretar la inspectoratul general al învăţămîntului primar circ. Iaşi.

❑ Examenul absolvenţilor şcoalei superioare de Arte şi Meserii pentru obţinea diplomei, s'a terminat.

Următorii au reuşit la acest examen: Bolohan Ioan, Chivulescu Eugen, Ciomîrtan Nicolai, Gheorghiu Stere, Ghionea Simion, Ionescu Alexandru, Lazăr Traian, Neculau Constantin, Riţcanu Ioan, Siriteanu Alex., Ştefănescu Gh., Zaharia Tanase.

❑ Batalionul I de vînători va serba Duminecă prin un banchet a 17-a aniversare a naşterei Principelui Carol, care face parte din cadrul ofiţeresc al acestui batalion.

Probabil că la acest banchet va lua parte şi Principele Carol.

❑ Cursurile şcoalei superioare de războiu se vor începe Luni 4 Octombrie.

❑ Concediul d-lui Spiru Haret, ministrul instrucţiunei publice, a fost prelungit pînă la 10 la Octombrie c.

❑ Academia Romînă a acordat următoarele burse, cu începere de astăzi, pentru studii speciale în străinătate:

D lui Const. G. Bedreag, licenţiat al facultăţei de ştiinţe din Iaşi, pentru studiul fizicei la Paris;

D-lor Cincinat Sfinţescu şi Neculai Muşat, ingineri cu diplomă a şcoalei naţionale de poduri şi şosele pentru studiul edilităţei publice la Berlin, şi

D-lui Ioan Bonifaciu, absolvent al şcoalei superioare de arte şi meserii din Iaşi, actualminte aflat în serviciul „Stelei Romîne" la Cîmpina, pentru perfecţionare în atelierul de construcţiuni Luther din Braunschweig.

❑ Neprezentîndu-se nimeni la licitaţia din 18 Septembrie a. c., se publică din nou spre cunoştinţa tuturor că în ziua de 9 Octombrie a. c. oara 2 p. m. se va vinde prin licitaţie, în localul şcoalei profesionale de fete din localitate, diferite unelte scoase din us, după lista ce se poate vedea la şcoală, în fiecare zi de lucru de la 8—11 a. m.

❑ Societetea „Ajutorul" a clerului romîn din localitate, îşi va serba în ziua de 14 Octombrie, a 30-a aniversare de la înfiinţarea ei.

❑ Pensiile civile şi militare pe luna curentă, se vor plăti la 18 Octombrie.

❑ **Hymen.** — Aseară s'a celebrat cununia religioasă a distinsei d-re Marie Leonescu, cu d. dr. Nimereanu.

Nuni au fost d-na şi d. inginer Vasilescu şi d-na şi d. C. Leonescu.

După slujba religioasă s'a servit un supeu, iar apoi a urmat balul, care a ţinut pînă la 4 dimineaţă.

Au asistat, d-nele: Leonescu, dr. Leonescu—Botoşani, Eugenie Leonescu—Focşani, Brunner, dr. Demetriade, Tomida, Ciurea, Veisa, Lascar, Botez, Rîşcanu, Erbiceanu, Gheorghiu, locot. Agape, Mateescu, Climescu, Şeplinschi etc.

D-rele: Cherie Leonescu, surorile Nimereanu, Demetriade, Brunner, Tomaziu.

D-nii: Leonescu, dr. Gh. Leonescu, Botoşani, C. Leonescu-Focşani, dr. Demetriade, C. Climescu, Brunner, consulul Rusiei, D. Porfiriu, Gh. Lascar, Rîşcanu, Anibal Ciurea, Gheorghiu, Georgescu, Mateescu, Vasilescu, dr. Imervol, dr. B. Stenner, Gh. Dobias, Tomida, locot. Popazu, inginer Botez, Maxim, Şeplinschi etc.

❑ Trupa colonelului Clarke va reprezenta o piesă pe pînza cinematografului Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, în noul său program de astă-zi Vineri 1 Octombrie. In luptă cu Pieile-roşii ale Americei de Nord este titlul acestui sujet şi se desfăşoară pe platourile şi în pădurile Coloradei (America de Nord).

Rămaşi în număr foarte mic, indigenii Americei de Nord — aşa zişii Indiani — nu se mai găsesc de cît în unele părţi nelocuite de Europeni şi se mai văd în circuri unde se produc în diferite exerciţii ecvestre etc. Clarke, un colonel în retragere, călătoreşte cu o trupă de asemenea băstinaşi americani şi ceea ce Cinematograful arată pe pînză este o înregistrare fidelă a unei piese jucată de această trupă de Piei-roşii.

E un program cu totul nou, care începe Vineri 1 Oct. cuprinde frumuseţi de sujete printre cari: Max Linder a greşit adresa, scenetă comică plăsmuită şi jucată de drăguţul actor de la Olympia din Paris. — Miliardarul, scene comico-dramatice, — Moravuri şi obiceiuri în Madagascar (Africa): şeful unui trib, lupte, femeile, barbaţii, etc. — Directorul Circului, asasinat etc. etc.

Se aduce la cunoştinţă că două programe se reprezintă săptămînal, cu toate noutăţile casei Pathé Frères, intercalîndu-se şi fabricatele caselor străine, bine înţeles numai cele reuşite.

Primul program nou se reprezintă în fie-care Joi şi Vineri, al doilea program nou în fie-care Sîmbătă şi Duminecă.

Matineurile urmează regulat în fie care Sîmbătă şi Duminecă—4 ora ziua —cu preţuri reduse.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 35 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

❑ Sumarul numărului de mîine din *Noua Revistă Romînă* de sub direcţiunea d lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăţi: Necesitatea înfiinţării unui partid ţărănesc.—Două răspunsuri în cestiunea evreiască.—Ex libris.

Cestiuni actuale: Emil Isac. Moartea lui Chavez.

Literatură: Maxime Gorki. Un erou; Vasile Pop. Setea de sacrificiu; Nicolae Pora. Printre morminte.

Şcolare: Pană Popescu. Pedagogia nouă; Th. D, Speranţă. Raport asupra învăţămîntului.

Note şi discuţiuni: George V. Haneş. Un studiu care surprinde; Ioan Dragu. Un răspuns d-lui Ibrăileanu.

❑ Ctitorul bisericei armeneşti din Kişineu, un anume Mani, a dispărut, după ce a delapidat 2264 ruble, bani ai bisericei.

S'a cerut urmărirea lui în Romînia.

❑ Comisiunea sanitară a oraşului Kişinău a hotărît să se facă examinarea medicală a pasagerilor în vagoane, între Bender şi Kişineu şi supravegherea mai îndelungată a tuturor persoanelor sosite din Odessa.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Marele colegiu universitar s'a întrunit eri la orele 5 și s'a luat cunoștință de părerea M. S. Regelui, ca serbările jubilare ale Universității să se țină după 10 Mai, anul viitor.*

Consiliul a propus ca serbările să aibă loc în ziua de 21 și 23 Mai.

❑ *A. A. L. L. Regele Principele Ferdinand și Principesa Maria vor pleca Luni seara din Capitală și Marți dimineață, cu trenul de 8 și 30 vor sosi în Iași.*

Altețele Lor se vor duce pe la orele 9 și jumatate la domeniul Coroanei de la Poeni, iar la orele 12 se vor reîntoarce și vor lua dejunul la Jockey Club.

După amiază, A. A. L. L. vor lua parte la alergări.

Seara la orele 7, cu un tren special, Altețele Lor vor pleca la Sinaia.

❑ **Cercul cultural preoțesc.** — Potrivit noului regulament al conferențelor pàstorale și ordinului mitropolitan No. 3614, toți preoții din localitate s'au întrunit eri dimineață, în sala corului mitropolitan, sub prezidența I. P. S. S. Mitropolitului Pimen al Moldovei, pentru înființarea cercului cultural preoțesc.

I. P. S. S. Mitropolitul a ținut o cuvîntare, arătînd necesitatea conferenților și mai ales acele care se vor ține la un loc cu învățătorii, pentru a distruge vrăjmășia și încriminările reciproce ce din nefericire se resfață în multe locuri între acești doui factori de lumină ai satelor.

I. P. S. S. Mitropolitul încheie urînd spor la muncă cercului cultural preoțesc.

După aceia I. P. S. Sa s'a retras și adunarea e prezidată de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, care dă cuvîntul părintelui N. Agapi, de la biserica sf-ții Voevozi.

Păr. Agapi își desvoltă, în mod lămurit, subiectul seu:

„Cum poate preotul să'și păstreze autoritatea și demnitatea sa în parohie. Sf. Sa a fost felicitat de P. S. S. Archiereul Nicodem, pentru modul în care a tratat chestia rămînînd ca critica conferenței să se facă după amiazi, între orele 2—5.

*

După amiazi, preoții s'au întrunit din nou, la orele 2.

P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu dă cuvîntul diaconului Vîrlănescu, care spune că reu și fără cale se tot îndoapă preotul cu sfaturi și însărcinări, cînd el, — cel cu cursurile inferioare—, e plătit cu 60 lei lunar. Nefiind în chestie i se ia cuvîntul.

Păr. I. Popescu, de la biserica Sf. Andrei, care dă sfaturi preoților să urmeze „cassa de lectură" a d-lui Iorga. Sf. Sa pretinde apoi că ar fi bine să nu se mai citească la morți „stîlpii", de oare-ce cetitorul fiind lipsit de azistență, pentru mort cetirea nu folosește la nimic!

Părerea păr. Popescu e combătută de păr. I. Gotcu și apoi de păr. P. Savin, rectorul seminarului.

Pár. P. Savin a conchis că pe nedrept sunt acuzați preoții de lăcomie, cînd ei au salarii derizorii și remunerații și mai derizorii.

Sf. sa propune să se ceară guvernului, ca să se egaleze salariile tuturor preoților, de toate gradele, fără distincție, așa cum s'a făcut pentru institutori, magistrați, militari etc.

Ședința s'a terminat la orele 5 p. m.

❑ Consiliul comunal s'a întrunit aseară, sub prezidența d lui primar N. Gane.

Consiliul a votat mai multe credite, între care: pentru telefoane; 500 lei pentru publicațiunile comunei înserate în ziare; un credit de 1261 lei pentru repararea și zugrăvirea capelei de la cimitirul „Eternitatea"; 600 lei ajutor societății de salvare. S'a scutit de taxele comunale trupa de operete Grigoriu, pentru reprezentațiile de la teatrul Național.

D. consilier D. Gheorghiu a cerut ca să se intervie la direcția tramvaielor, ca să facă manipulanților cîte un paravan, la fie-care vagon. D-sa a interpelat apoi în chestia apei.

S'a hotărît ca actuala stradă sf. Neculai să poarte pe viitor numele de „V. Conta", iar actuala stradă Cuza-Vodă să se cheme „Vasile Lupu", căci numele de Cuza-Vodă s'a dat străzei Golia.

❑ In ziua de 30 Octombre va începe la București examenul de magistrați stagiari.

Comisiunea examinatoare va fi alcătuită astfel:

Președinte d. G. Stoicescu, consilier la Inalta curte de Casație, iar membri d-nii D Stambulescu, consilier la casație, I Th. Burada, prim președinte la Curtea de apel Iași, Valerian Ursianu decanul facultății de drept și Nacu profesor universitar.

❑ Luni se va pronunța sentința în procesul judecat eri, dintre d. contraamiral Irimescu și d. Vericeanu.

❑ Consistoriul mitropoliei va fi convocat din nou în a doua jumatate a lunei Octombrie, avînd a se ocupa cu mai multe procese.

❑ D. Morțun, ministrul lucrărilor publice, era așteptat să sosească astă-zi în localitate.

Primarul și prefectul poliției fuseseră la gară dimineață. D. Morțun n'a venit însă.

❑ Monteurul cassei Siemens a sosit eri în Iași și a fost la Epitropia Sf. Spiridon, unde a luat note în vederea instalărei unei uzine electrice speciale, pentru spitalul central.

❑ Cunoscuta afacere dintre Zemstvoul din Basarabia și proprietarul Calmuschi e pendinte acum de Curtea de Apel din Kiew, unde s'a început eri judecarea.

❑ Din Odessa ni se scrie că eri s'a constatat acolo un nou caz de ciumă.

In piața veche se continuă măsurile curățirea baratcelor și magherniților. Lucrează două echipe de oameni, zi și noapte.

❑ Astă noapte a încetat din viață în strada Florilor No. 21, d-șoara Elena Bălănescu, în etate de 30 ani, fica defunctului Gh. Bălănescu.

Inmormîntarea va avea loc poimîne Duminică la Vaslui, unde va fi transportat corpul.

❑ Direcția generală a serviciului sanitar, a trimes sanatorului de tuberculoși de la Bîrnova, care urmează a se inaugura în curînd, rufăriile necesare, precum și toate aparatele.

❑ Tribunal secția III-a a declarat astăzi în stare de faliment, pe croitorul Herșcu Weiss, din strada Gheorghe Mîrzescu No. 4.

❑ Terminîndu-se reparațiile la biserica Sf. Pantelimon, din strada cu acelaș nume, se reîncepe de astă zi serviciul religios la acea biserică.

❑ Astă-zi la orele 9 dim., urma să se întrunească la Universitate consiliul profesoral al facultății juridice pentru a proceda la alegerea comisiunilor candidaților la docență.

Neîntrunindu-se numărul suficient consiliul va fi convocat pentru săptămîna viitoare.

Urmează a trece docența d-nii: Aurel Zeuleanu, Vasile Iamandi, Berceanu și Dragomirescu.

❑ Rezultatul examenului de burse, pentru Liceul Internat se va da mîne, Sîmbătă.

❑ **Universitare.** — Comisiunea pentru examenul de abilitare ca docent a d-lui Mihail Berceanu se va compune din d-nii profesori: I. Th. Burada, Dimitrie Alexandrescu, Vasile Dimitriu și Grigore Demetrescu.

— Solemnitatea deschiderei cursurilor universitare va avea loc Duminică la orele 9 dim., în Aula Universității.

D. profesor dr. E. Demetriade, va ținea cu această ocaziune obișnuita cuvîntare anuală, tratînd despre „Progresele în terapeutica medicală în ultimii ani, cu priviri respective asupra medicinei în Iași".

— Consiliul profesoral al facultății de litere și filosofie se va întruni mîine la orele 5 jum. sub prezidența d-lui decan al facultății, Ioan Găvănescul pentru a hotărî concursul pentru bursele ce sînt anul acesta vacante la acea facultate și a aranja ordinea în care se vor trece examenele parțiale.

❑ Se aduce la cunoștiința părinților și corespondenților elevilor ce vroesc a se înscrie la „Liceul Particular" că ultimul termen de înscriere la „Noul Liceu Particular" (Externat) este pînă Duminică 3 Octombrie orele 12 a. m. după care dată nu se va mai primi nici o nouă înscriere.

Cursurile vor începe Luni 3 Octomb. Dacă însă pînă la această dată numărul înscrierilor nu va fi de cel puțin 50, școala nu va putea funcționa. Părinții care au depus taxele sunt rugați atunci ca Luni între orele 4—6 să treacă pe la secretariatul școalei str. Gîndu No. 6, pentru a li se restitui taxele și actele depuse, aceasta în caz cînd se va anunța că școala nu va funcționa, lucru ce se va ști precis Duminică 3 Octombrie orele 4 p. m.

❑ Au reușit ca bursieri ai școalei comerciale superioare, următorii: cl. I-a: Ciobanu V., Cardaș Șt, Tărtăcuță Ilie; cl. II-a: Motăș Camil; cl. III-a: Dascalu Gh. și Mihailescu Camil.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen urma să se ducă astă-zi la Ungheni, pentru a alege un loc unde se va construi biserica în acel sat.

Din cauza timpului nefavorabil, I. P. S. Sa a amînat plecarea pentru o altă zi.

❑ Aseară, trupa de operete a d-lui Grigoriu, a cîntat, cu mult succes, frumoasa operetă „Fata muzicantului". Lume a fost foarte multă, sala era arhiplină.

D-ra Florica Florescu, resfățata și simpatia publicului, a făcut o adevărată creație din rolul Reizei. Talentul d-rei Florescu, e cunoscut pretutindeni; trebue de relevat însă că găsim pe Florica Florescu ajunsă la o adevărată perfecție și ca și în celelalte piese, a dat dovadă aseară, că e o subretă de neîntrecut. Publicul a știut să o răsplătească, rechemînd'o la rampă de mai multe ori.

Ceilalți artiști au fost de asemeni cît se poate de bine.

❑ Ziarul „Besarabetz" din Kișinău, care ne-a sosit astăzi, citează din ziarul „Golos Moscva" (Vocoa Moscovei), următoarele, sub titlul „Inarmările Romîniei".

„Ministerul marinei romîne (!) studiază prrfacerea bazinului Teker-Ghiol, de lîngă Constanța, într'un port militar. Lucrările se vor începe în curînd; se așteaptă deschiderea parlamentului ca să se ceară creditele necesare

Acest port va fi cel mai mare de pe Marea Neagră,—aceasta în vederea mărirei flotei Romîniei".

Ministerul de războiu, nu se lasă mai pe jos, de cît cel de marină. Cu toate că opinia publică cerea să se amîne manevrele, în vederea strîngerei recoltei abundente, aceste manevre nu numai că nu s'au amînat, dar s'au cerut pentru ele credite de 6 ori mai mari, ca cele normale!

Toate acestea,—încheie ziarul rusesc—sunt de sigur consecințile politicei de aventuri, la care e tîrîtă Romînia, de către Germania și Austria.

Incă multe jertfe va cere de la poporul romîn, acest nou concurs al politicei romîne"!

❑ La alergările de cai, vor mai asista și d-nii V. G. Morțun, ministrul lucrărilor publice, și Al. Constantinescu, ministerul domenilor.

Din Iași, d. ministeru Constantinescu se va duce în Bucovina, pentru a vizita hergheliile din Rădăuți.

❑ Greva chelnilor în fine a încetat. Chelnerii, au convenit ultimei dispozițiuni, ca să poarte haină neagră și o pestelcă albă și au început aseară să servească în localurile unde sunt angajați.

❑ Societatea de medici și naturaliști a hotărît ca și ea să-și serbeze jubileul în Mai, odată cu universitatea.

Tot atunci va avea loc în Iași și congresul medicilor din țară, cari vor participa la frumoasa excursiune pe Bistrița, de la Piatra la Dorna, împreună cu invitații străini.

❑ Astă-zi s'au deschis cursurile la școala Normală „Vasile Lupu". S'au făcut corijările elevilor rămași corigenți la cîte un obiect.

Rezultatul concursului de burse s'a dat de curînd. După acest rezultat clasa I-a va avea 69 elevi, un număr prea mare de elevi mai ales că în urma dispoziției luate de minister în Iunie, toți eliminații din clasa I au căpătat voe de a repeta clasa.

In vederea acestui fapt comisiunea examinătoare, luînd și părerea corpului didactic al școalelor va cere la minister înflințarea unei clase I paralelă, sporind efectivul școalei cu încă 15 elevi pentru a se avea în cele 2 clase I paralele cîte 40 elevi.

Cheltuelile ce se vor necesita cu această clasă I-a paralelă vor fi minimale față cu utilitatea ei.

❑ Păr. Țincoca, protoereul județului în urma accidentului ce l'a avut va trebui să stea în pat 2 luni de zile.

In acest interval afacerile protoeriei vor fi girate de păr. Apolon Andrieș, sub protoereu.

❑ Consistoriul spritual al mitropoliei a condamnat cu oprirea pe 3 luni de slujbă pe preotul Cernescu, din județul Botoșani.

Procesul preotului Arion s'a amînat pentru una din ședințele din Octombre.

Telegrame

❑ **Firul special telefonic Iași-București, fiind întrerupt n'am putut convorbi astă-zi cu corespondentul nostru din Capitală, din care cauză suntem nevoiți să apărem fără ultimele știri din Capitală**

HOLERA

Petersburg.—Marți s'au îmbolnăvit de holeră 7 persoane, din care 2 au murit.

Actualminte mai sunt în Petersburg 272 bolnavi de holeră.

*

Buda-Pesta.—Ministerul de interne a comunicat azi, că au fost 4 cazuri de holeră și 8 decese.

*

Constantinopol.—Aicea a fost eri un caz și un deces de holeră. La Undulak și împrejurimi au fost de la 6—16 Oct., 14 cazuri și 7 decese; la Trepizunda și împrejur, între 4—9 Octombrie, 90 cazuri, și 40 decese. Azi a fost aci un caz de holeră și 2 decese.

Bugetul rus

Petersburg.—Din suma de 2546 milioane cheltueli ordinare pe exercițiul 1911 se vor da 16 milioane curței, 162 ministerului de interne 6 ministerului de externe 91 celui de instrucție 417 la finanțe 78 la justiție 556 la lucrări publice 40 la comerț și industrie 102 la agricultură 485 la răsboiu 113 la marină cheltueli extra-ordinar vor fi în suma de 147 milioane împărțindu-se ast-fel: 48 milioane pentru resboi și 95 milioane pentru căi ferate.

Greviști arestați

Paris.—Bidegaray, secretar general al sindicatului național al împiegaților căilor ferate și un alt militant au fost arestați la Paris. Percheziționile la militanții greviști din Ruen și Dreux au fost urmate de confiscarea unei voluminoase corespondențe.

Un funcționar din Ruen urmărit pentru atițare la grevă a fost condamnat la 3 luni închisoare.

Regele Manuel la Oporto

Paris. — Corespondentul ziarului „Le Matin" la Lisabona a avut o convorbire cu căpitanul Iahtului „Amalia" pe bordul căruia familia regală s'a dus la Gibraltar. Căpitanul acelui vas a povestit că iahtul a luat însă direcția nord-vest regele declarînd că vrea să meargă la Oporto unde are trupe credincioase.

Greva

Paris.—Rezultă din știrile primite că greva pe C. F., e departe de a fi generală. Numeroși împegați pe linia de Nord au reluat serviciul azi dimineață.

Numeroșii impegați din basinul carbonifer Pas de Calais au refuzat cei mai mulți să răspundă convocațiunei militare. D. Briand a declarat biroului consiliului municipal că sosirea merindelor la Paris e asigurată.

Garda națională municipală

Lisabona. — Foasta gardă municipală din Lisabona și Oporto a fost licențiată. O comisiune a fost numită pentru organizarea unei gărzi naționale republicană.

Noui arestări

Paris.—Cinci din principalii conducători ai grevei Renault, Toffin, Legneric, și Antoin, au fost arestați la birourile ziarului L'Humanité, fără nici un accident. Un al 6 lea șef grevist Chalaix, a refuzat să urmeze pe șeful siguranței.

Mersul holerei în Italia

Roma.—In ultimile 24 ore s'a denunțat la Neapole 6 cazuri de holeră și 3 decese în provinciile napolitane 21 cazuri și 9 decese în Apuglia 2 cazuri un deces în provincia Campobasso un caz.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 16 | 29 Octombrie 1910, ora 11 a. m., se va ține în Camera acestei Primării, prin oferte închise pentru vinderea unui motor vechiu de la Baia Comunală și compus: 1) din corpul cilindrului, care formează și postamentul cu volant pentru curea și o șaibă; 2) două rezervoare de tablă de zinc cu tuburile necesare de aramă, pentru alimentarea cu petrol, 3) două oale pentru explosie și toată armătura compusă din supape, lampe de petrol pentru aprinderea gazului. Asemenea și un ventilator care consistă în o mișcare cu axă și cusinete montate în o ramă de fontă.

Garanția provizorie 100 lei numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispozițiunile art. 72—83 din legea comptabilității publice sunt aplicabile acestei licitațiuni.

No. 23426 1910 Sept. 30

Incunoștiințare

Subsemnata Sara Veiss văduvă domiciliată în Iași str. Săulescu 9 fiind avizată prin corpul portăreilor locali de protestul unei polițe în valoare de 1200 lei pentru care am și fost acționată în judecată, țin să aduc prin publicitate la cunoștința generală că n'am semnat și n'am dat nici o poliță și nici n'am contractat vr'o dată vr'un împrumut de bani pe polițe, așa că atît polița protestată cît și ori ce alte polițe care eventual s'ar găsi pe undeva, cu semnătura mea, nu emană de la mine nu sunt semnate de mine și nu le recunosc nici o valoare.

Sara Weiss

Iași 1 Octombre 1910

INCUNOȘTIINȚARE

Asociația profesorilor secundari

NOUL LICEU EXTERNAT

DE BAEȚI

Să aduce la cunoștința elevilor și particularilor înființarea unui liceu externat în localitate, unde se vor preda ziua cursurile liceale, iară seara preparațiuni pentru toți elevii liceelor și gimnaziilor din Iași.

Cursurile zilnice vor fi predate de o asociațiune de profesori secondari, iar preparațiunile de seară de licențiați în științi sau litere.

Ori-ce informațiuni se pot lua de la d. *C. N. Iancu*, profesor, secretarul **Liceului Externat**, str. Gîndu No. 6, orele 10—12 și 2—6.

De arendat sau **de vînzare**

Vie alăturea cu crîșma de la 3 sar male, din comuua Buciumi.

A se adresa direct, la D. I, Buiciiu, strada Veche 26.

Vechiul Magazin de Manufactură

Daniel Rozenberg

S'a mutat

din cauza expropierei Caselor din colțul străzei Ștefan cel-Mare No. 1, în aceiași stradă

No. 9 Ștefan-cel-Mare No. 9

vis-avis de **Cocoșul de aur.**

Fac cunoscut onor. mele clientele și onor. public, că mi-am asortat prăvălia cu toate noutățile de manucfatură, *pentru sezonul de toamnă și earna: Ștofe de rochii, Postavuri fine, Lînuri, Flanele franțuzești, Covoare, Ștofe de mobile, Perdele de ștofă și de rețea, Pînzături, diferite lățimi, Atlazuri și satenuri de plapomă etc.*

Rog pe onor. clientelă să mă onoreze și de acum înainte cu cumpărăturile lor, spre a se convinge de calitatea bună și prețurile avantajoase.

De inchiriat o casă cu 5 camere, antreturi bucătărie, magazie de lemne, ogradă spațiaosă cu pomi roditori.

A se adresa: str. Săvescu No. 12.

De inchiriat două apartamente: unul compus din 6 odăi și două antrete și altul compus din 4 odăi și două antrete, pe strada Lăpușneanu No. 6. A se adresa la M me Diamant în etajul I.

Ocaziune rară Valoroasa carte de filosofie, literatură, știință și arte de Const. Leonardescu, cu un cuprins de 487 pagini, ocazional desfacere, micul rest în loc de 8 lei trimet franco în toată țara numai contra M. Postal de 2 lei 90 b. bucata.

Adresați comenzile d-lui Iosef Perlitz et Kesler str. Cismărie, No. 7 (visa-vis de Hală).

De inchiriat două apartamente la aleea Principesa Maria; unul compus din 4 odăi și altul din 5 odăi, cu atenanse.

De inchiriat două apartamente str sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și atenanse și separatefie -care apartament.

De inchiriat de la 25 Octombrie a. c. două apartamente compuse din cîte 4 odăi și atenansele necesare în strada Colonel Langa 13.

A se adresa d-lui Căpitan Dr. Veisa.

De închiriat în str. Păcurari 111, *2 apartamente* compuse din cîte 3 odăi, antreu, bucătărie, șopron și pivniță, *2 ateliere* cu odăile și șoproanele lor.

Adresa Proprietar, **M. Verzeanu.**

Str. Sf. Teodor 36

De închiriat si de vînzare

o casă în strada Cogălniceanu No. 12 compusă din 4 camere, 2 antreturi, pentru stăpini; 2 camere, bucătărie, ca a, tenanse, curte mare, grădină, pivniță-camară de lemne.

A se adresa, Cișmeaua Păcurari No. 8

De inchiriat

Un apartament compus din 4 odăi, Subsol, bucătărie diu casele d-lui S. Diamant din strada Păcurari 97.

Pentru Condițiuni a se adresa d-lui Avocat M. C. Drăcșineanu strapa de jos No. 13.

De inchiriat două apartamente, unul în strada Armeană No. 8, compus din 3 odăi, bucătărie, atenanse; al doilea în stradela Armeană No. 8, compus din 4 odăi, bucătărie etc.

A se adresa proprietarului d. Andrei Bădărău, strada Armeană No. 3.

Moșie de vinzare Pentru eșire din indiviziune se va vinde prin licitație publică în ziua de 7 Octombrie a. c. la Tribunalul Botoșani, moșia Starosilța-Stihi, din județul Botoșani plasa Meletinu, departare 8 kilometri de gările Trușești și Dăngeni, în întindere de 100 fălci sau 156 hectare, totul arabil, dintre care 6 fălci pădure veche.

Moșia liberă de ori-ce sarcina, arendată cu 6000 lei anual, posedă casă cu 5 odăi, hambar, grajd, șură, coșer, livadă cu pomi fructiferi și vie 2 pogoane productive, este străbătută de pîrăul Drislea.

Pentru informațiuni a se adresa d lui avocat Ioan P. Darie, Botoșani sau:

A. J. Stihi—Tg. Neamtz

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale sup ricare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Ușor de luat de copii și adulți

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipației,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Prețul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile și drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iași

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameștecă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureroase* cari au resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreți să aveți un stomac sănătos

BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea boalelor de **Ficat, Gută, Rinichi și — Desinteria —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**

I. DAVIDESCU

Tecuciu

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani

(Prețurile se înțeleg orisunde)

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères-Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Începutul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 4 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

EN FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco du Catalogue sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societate de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru România prin Înaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din România

LEI 6,547,500

Suma asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 32. Contracte pentru un capital de franci 577,584,097 46/100 și fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" face asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate pe sum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia **București**

Agent general pentru **Iași:**

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romin"

ofera publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.–4 Noem. 1910

Se poate cîștiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile total e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	20,00
1/4 Un sfert	Lei	40,00
1/2 Una jumătate	Lei	80,00
1 Loz întreg	Lei	160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 1127 Duminică 3 Octombrie 1910

INTRE TREI SOLUȚII

Sfîrșiam zilele trecute, articolul nostru asupra dovezilor de retragerea guvernului, spunînd că, singura problemă care preocupă actualminte și palatul și țara, este numai acea a succesorilor liberalilor.

Că d. Brătianu se va demite în curînd de la putere, faptul e recunoscut de toată lumea. Dar, ceia ce pare a nu face ca toată lumea să fie de acord, este faptul, dacă cele două partide de opoziție, pot veni separat sau nu la putere.

E incontestabil că țărei îi trebuie un guvern tare, care să poată lucra și să se poată menține la putere. Moștenirea politică liberală e așa de încurcată, în cît nu poate fi îndreptată de guverne de ocazie, sau formate în pripă

Sunt unii oameni politici, cari cred că un guvern resistent nu'l poate forma de cît d. P. Carp. Ei invoacă ca argument autoritatea politică pe care o dă vrîsta șefului junimiștilor și solidaritatea care unește pe toți fruntașii acestui partid.

Sunt alți oameni politici, cari cred că șeful nostru este singurul indicat să formeze guvernul de mîine. Ei învoacă, în susținerea acestei păreri, imensa popularitate a șefului și a partidului nostru.

Dar, sunt destui oameni politici, cari cred că numai coalizarea acestor două forțe opoziționiste, este în stare să deie țărei guvernul de care are nevoie în aceste timpuri.

Negreșit, că atunci, cînd părerile sunt ast-fel împărțite, asupra acelor chemați a lua puterea după libera'i, n'ar părea inexplicabilă și atitudinea de ezitare a Coroanei, asupra căreia din cele trei soluții ar trebui să se încline.

Cu toate acestea, în situațiunea prin care trece țara, avem motive să credem, că dacă șefului nostru nu i va fi rezervată, în mod exclusiv, sarcina alcătuirei guvernului, în tot cazu', va avea cea mai prețioasă parte de colaborare în această alcătuire.

Nu este un secret pentru nimeni că în convorbirile pe care Suveranul nostru le-a avut cu diferiți barbați politici și în deosebi cu șefii partidelor conservatoare, Regele și-a exprimat, fără înconjur, părerea de a vedea pe ambii șefi înțeleși asupra viitoarei colaborări de guvernare; iar argumentul peremtoriu pe care șeful statului l'a adus în sprijinirea acestei păreri și dorinți, a fost că țara noastră, atît din pricina evenimentelor din afară, cît și a celor din lăuntru, nu poate fi guvernată de cît de partide puternice.

Și, fiind-că e vorba de d. P. P. Carp, care în vre-o trei rînduri, în ultimul timp și-a amețit partizanii cu iluzia formărei guvernului, putem să afirmăm că șeful statului totdeauna, cînd a convorbit cu d. Carp, i-a dat a înțelege că nu vede în acest partid forța politică suficientă de a da singur un guvern resistent.

De sigur, că cele mai prețioase indicii asupra situațiunei precare a organizației junimiste, Regele le-a cules din alegerile parlamentare parțiale, cari s'au succedat în ultimii doui ani. In multe județe d. Carp nici n'a pus candidați; în celelalte, rezultatul a fost zdrobitor și a înfățișat acest partid ca incapabil de a rezista unei lupte electorale. Sunt județe unde d. Carp nu are propriu zis nici o organizație și în care, în caz de alegeri, riscă în mod absolut sigur să nu obțină absolut nici un scaun. Și atunci chestiunea se pune față de d. Carp, tot așa cum se pune și față de d. Brătianu. Dacă șeful liberalilor încearcă să facă alegerile generale la Februarie, el riscă cu siguranță să cadă a doua zi de la putere prin alegeri. Deci, se explică pentru ce nu se poate vorbi de alegeri noui făcute de libera'i.

Dar, și d. Carp, avînd posibilitatea de a prezida singur alegerile, riscă să obțină acelaș rezultat. După cum vechiul guvern liberal ar cădea în alegeri, tot ast-fel și noul guvern junimist ar avea aceiași soartă.

Și atunci, care e rațiunea să înlocuești un guvern pe care îl repudiază țara, cu altul pe care nu'l voește țara.

Totul s'ar reduce la o experiență electorală, care și în timpuri normale încă ar fi dăunătoare țărei.

Or, Regele nostru este prea înțălept și are destui ani de experiență, pentru ca să vadă cît reu ar aduce țărei asemenea operațiuni de schimbări de regimuri moarte.

D. Carp nici nu poate face alegerile și mai cu seamă nici n'ar putea rămînea la putere după alegeri In fața luptei înverșunate, pa care, pe deoparte i-am da-o noi, iar pe de alta liberalii reorganizați, zilele guvernărei sale, s'ar număra pe degete. Și dacă ar avea extraordinarul noroc să obțină o infimă majoritate, s'ar prăvăli de la putere la cel dintăi atac al opoziției.

Se poate spune acelaș lucru despre noi? Chiar dacă am admite că întru cît suntem partid tînăr, n'am putea avea greutatea pe care o dă vechilor partide, experiența de îndelungată guvernare, cu toate acestea, contînd pe creditul nelimitat, ce ni l'a acordat țara, ne putem bizui pe o forță incomparabilă față de a junimiștilor. Și dacă, în opoziție fiind, am dat dovezi că putem ține piept și guvernului și junimiștilor, cînd separați, cînd coalizați contra noastră, cu atît mai mult vom putea îndoi și întrei forța noastră, avînd puterea guvernamentală în mînă.

In alegeri, sunt județe numeroase unde opoziția n'ar putea cuceri nici un loc. Guvernînd, am putea rezista ori-cărui atac, grație simpatiilor țărei și solidarității partizanilor.

Și guvernarea noastră ar trăi și ar produce roade destul de bune.

Așa că, dacă dorința acelora cari voesc să vadă țara guvernată de ambele partide conservatoare coalizate, găsește piedeci puternice pentru a fi realizată, între cele două păreri, guvern Carp sau guvern Take Ionescu, tot aceasta din urmă pare cea mai serioasă și cea mai sigură de îndeplinit.

De aceia și soluția succesiunei liberalilor se deslușește zilnic, din ce în ce mai bine și de unde, pînă mai ieri, se putea spune că nu se poate concepe retragerea liberalilor fără coalizarea conservatorilor, astă-zi credințele se formulează cu multă certitudine ast-fel: retragerea liberalilor inevitabilă; guvernare pur Carpistă imposibilă, — minister de coaliție conservatoare probabilă; guvernare conservatoare democrată, ca sigură.

Statuea lui CUZA-VODĂ

In fața îndărătnicieі ce primăria d-lui Nicu Gane o arată contra dorinței unanime a Cetățenilor Ieșeni și a întregei suflări Moldovenești, de a așeza statuia lui Vodă Cuza în piața cea nouă, doritori și noi de a susținea cu toate puterile noastre dreapta și legitima dorință a Ieșenilor, aceasta fiind și dorința expresă a fruntașilor noștri din partid, cum reiese din scrisoarea președintelui nostru d. A. A. Badareu, din cele zise și scrise de d. A. D. Xenopol, și legînd și linia de conduită a ziarului nostru în această chestie, ne facem tari a cere și a susținea ca statuia lui Cuza Vodă să se așeze numai decît în piața Unirei.

Iașii nu vor îngădui un singur moment ca să vază așezată în altă parte de cît în Piața Unirei statuia Aceluia, Care a înfăptuit România modernă.

Tare pe convingerea noastră, nu vom inceta un singur moment pînă cînd nu se va da dreptate deplină legitimei dorinți a Ieșenilor.

„OPINIA“

Popularitatea d-lui Carp

D. Carp a pretins pe vremuri că e „pacificatorul Europei“; a pretins că e cel mai înalt, dacă nu singurul reprezentant al culturei europene la porțile Orientului; a pretins tocmai că este caracterul cel mai neîncovoiat pentru că ține să înfrunte curentele populare, și a mai pretins, în fine, că nici macar partid nu-i trebue, cu atît mai puțin încrederea raționată sau nu, a corpului electoral, spre a guverna. Numai pretenție de om popular n'a avut vreodată, după nici un fel de definiție a cuvîntului popularitate.

E poate singurul paradox pe care nu l'a emis despre persoana sa și rolul său politic.

Din contra, i-a plăcut, printr'o adevărată cochetărie, să facă tot ce îi sta prin putință, pentru a îndepărta de la sine dragostea populară, care orice s'ar zice și oricît de „oarbe“ ar fi massele, se îndreptă, printr'un instinct sigur, numai spre individualitățile care în adevăr întrupează năzuințele mari și vii ale națiunei. A avut chiar o adevărată predilecție, rezultată desigur dintr'o adîncă trebuință sufletească, de a se singulariza să provoace de a dreptul antipatia mulțimei, și fără să aibă vreun prilej binecuvîntat.

Ori, poate, d. Carp a devenit popular „fără s'o știe nici d-sa, cum domnul Jourdain se făcuse prozator fără să prindă de veste?

Tot ce se poate. Dar atunci, una din două: Ori d. Carp nu mai este acel Petre Carp care a fost o viață întreagă, cu metoda sa, cu principiile sale, cu personalitatea sa; ori massele s'au schimbat în mod profund, în mod atît de profund, în cît și ele, fără s'o știe, s'au ridicat dintr'o dată la înălțimea concepțiilor d-sale.

Dacă, însă, d. Carp nu mai este vechiul Petre Carp, nu este un cîștig nici pentru d-sa, nici pentru partidul conservator, nici pentru țară. Iar, dacă massele nu mai sunt aceleași ca înainte și au putut face o ascensiune politică atît de vertiginoasă, ne întrebăm: cine dintre massele populare și „Conservatorul“ merită mai cu bună dreptate amabilele calificative de „orb“ și „inconștient“.

Adevărul este că nici d. Carp nu s'a schimbat, nici mulțimea, în atitudinea ei față de șeful partidului conservator.

Are însă o explicație și afirmarea „Epocei“ că d. Carp a devenit idolul poporului, spre care se îndreaptă toate speranțele și așteptările.

„Epoca“ a rămas se vede cu această impresie, de cînd cu cele două matineuri politice date de d. Carp, astă primăvară, în sala Eforiei...

GREVA DIN FRANȚA

De cîte-vazile Franța e în plină anarhie. Greva funcționarilor de la căile ferate, care s'a generalizat atît de răpede și cu atîta vigoare, a luat de astă dată un caracter nou, cu totul revoluționar, cu totul regretabil.

S'a aplicat *Sabotajul*, acest principiu revoluționar, în virtutea căruia, lucrătorii greviști se cred îndreptățiți să distrugă materia primă, instalațiile, mașinile, în scopul de a da grevei o șansă mai mult de reușită. Ori-cît însă s'ar denatura adevăratul scop al *sabotajului*, el rămîne totuși același acțiune samavolnică, bazată pe un josnic sentiment de răzbunare, pe dreptul celui mai tare într'un anumit moment.

Și dacă sabotajul este de reprobat într'o instituție sau un stabiliment particular; este cu att mai condamnabil într'o instituție de stat, care s'a creat și funcționează în vederea unor interese generale și superioare. Nu este drept, ca grevistul pentru unicul spor de salar ce reclamă, sau pentru vre-o altă îmbunătățire minusculă, să paralizeze mișcarea economică a unui întreg popor.

Se pare că guvernul francez este dispus să ia măsurile cele mai drastice în contra greviștilor. Nu credem că reușita ar depinde de asemenea măsuri, cari — cel puțin pentru un moment — ar contribui mai mult la ațîțarea spiritelor, la înrădăcinarea revoltei —Franța e o țară democratică și poporul francez nu se intimidează de măsuri, reacționare; din potrivă îl agită mai mult îl aduc la disperare și-l determină să comită nebunii.

O atitudine larg democratică și împăciuitoare — cel puțin în aparență — va putea mai degrabă să calmeze spiritele, să liniștească lucrurile. Istoria e gata să mărturisească, că anarhia nu s'a nimicit nici o dată cu măsuri draconice.

O asemenea atitudine înțeleaptă va trebui să aibă guvernul d-lui Briand și nădăjduim, că la urma urmei în modul acesta greva va înceta.

OAMENI ȘI LUCRURI

Serbarea viei

Printre sacrificiile cerute orașului nostru de un timp ingrat, a fost și renunțarea, pentru anul acesta, la expoziția de struguri, proiectată odată cu atîtea alte plăcute serbări ieșene, cu ocazia jubileului universitar.

Vor fi poate, în luna Maiu, alte plăceri și frumuseți de oferit vizitatorilor. E luna grădini'or înflorite, luna cîntărilor și excursiunilor,—negreșit. Dar o expoziție de struguri, așa cum avea să se organizeze în acest început de Octombrie în orașul viilor și împrejurimilor fecunde,—nu va mai fi.

Ați observat că de ani de zile încoace toamnele Iașului sunt tot mai tăcute, tot mai modeste, tot mai diferite de acele toamne tradiționale de care se pomenește în scrierile mai vechi asupra obiceiurilor pămîntului? Podgoriile — pe care ani de-a rîndul le-a pustiit filoxera—nu mai răsună de vesele cîntări și chiote, de „ziua crucii“, ziua istorică a culesului; din dealuri nu se mai coboară ecourile vesele, lung-răsunătoare,— refrenuri bachice inspirate de dulceața îmbătătoare a mustului fiert. Nu mai este oare via un element însemnat în viața orașului? Nu mai este vinul, în a doua Capitală, vechea băutură preferată, de cînd s'au înmulțit berăriile?

De aceea ni s'a părut cu atît mai interesantă inițiativa luată, acum cîte-va zile, de către una din societățile de ajutor reciproc din Iași—societatea „Frăția“, dacă nu ne înșelăm — de a organiza o **„serbare a strugurilor“, după cum arată afișul seral pe care l'am zărit un moment între numeroasele hîrtii și reclame, trecute într'o repede ochire. O serbare modestă, care a avut însă meritul de a lega firul unei vechi tradiții moldovenești—de programul unei petreceri familiare de sezon.**

In așteptarea frigului de iarnă, asemenea petreceri încălzesc gîndurile și inimile, pentru că strugurii și vinul au de apururea virtutea de a încălzi, de a înfiripa, de a însufleți.

In „Descrierea Moldovei“—făcută acum aproape două secole de Dimitre Cantemir,—acest Domnitor poet, spune între altele despre Moldoveni:

„... La vederea dintăi nimic nu li se pare cu greu, iar dacă li se întîmplă la aceea cît de puțină zminteală împotrivitoare, atuncea cad în uimire, nu știu ce să facă și la urmă silește frigul pe oameni ca să șază pe la casele lor și să-și încălzească mădularele cu vin. Rachiu nimenea nu iubește, afară numai ostașii, iar ceilalți beau numai cîte un pahar înainte de masă. Cei ce locuiesc în Țara de Jos și pe lîngă hotarul țării munteneți, iubesc vinul mai mult de cît ceilalți.

Odinioară s'au apucat pe rămas un moldovean cu un muntean, să vază care sunt mai voinici, moldovenii ori muntenii; și au mers pe podul din Focșani, care este hotarul între Moldova și între țeara muntenească, unde atîta s'au gîlcevit amîndoi cu paharele, în cît a căzut munteanul de multă băutură de vin; iar pe moldovean pentru 'învingere l'a dăruit Domnia cu boierie“...

Cînd în cartea trecutului Moldovei sunt ast-fel de tradiții, nu e oare de mirare că se uită rînd pe rînd, și cu atîta ușurință pagini frumoase, — că se șterg amintiri însuflețitoare, cum este amintirea serbării vinului,—a vinului dătător de putere, de mulțumire și de prietenie?

Rodion

Literatura noastră umoristică

Un interesant proces de transformare se petrece sub ochii noștri, de cîtă va vreme, în cîmpul activității intelectuale. Manifestările literare și artistice încep a lua o altă fisionomie, curente noui îndrumă spiritele, iar orizonturi necunoscute pînă astă-zi, de lupte și de activitate, ne atrag cu farmecele lor nebănuite. Trăim într'o vreme de sforțare, de plămădire a unor elemente nouă, din amestecul cărora se pare că va resulta o stare de lucruri cu totul deosebită.

E de observat că epocile ce s'au succedat una alteia în anii din urmă, au fost de multe ori cu totul opuse din punct de vedere al tendințelor și al caracteristicei lor. După epoca de pesimism și de adînc decepționism, care a fost principala trăsătură a anilor de la sfîrșitul secolului trecut, — epoca așa numită eminesciană, — a urmat o vreme de reculegere, o vreme de negare a vechilor idei, de sfărîmare a idolilor altă dată atît de adorați... După numeroasele văitări rimate, după blestemele nesfîrșite la adresa vieței, a lumei întregi, odată cu începutul secolului, au reînviat la viață talente noui, cele deja cunoscute au căutat sa lepede manta demodată de pe umere și un suflu sănătos de idealism curat a început să străbată arena literaturei. Desperatul de altă dată, azi a devenit cel mai înflăcărat optimist, posacul de acum cîți-va ani, astă zi e cel mai „șic“ om de spirit... O, spiritul acesta a inundat în literatura noastră; astă-zi toată lumea face spirit... Două rînduri scrise n'au nici un haz dacă nu vor cuprinde cel puțin trei-patru spirite... e un obicei, o boală aș putea spune, foarte periculoasă, căci vai! e molipsitoare.

Și contrar cunoscutului principiu care spune că literatura este oglinda vieței unui popor, la noi viața poporului e oglinda literaturei; în adevăr, flagelul acesta s'a întins și în marele public, care sub impresia zilnică a atîtor expansii de spirite, a uitat vorba serioasă și conversația naturală, și în discuții diferite, ba chiar și la simple întrebări, nu-ți răspunde de cît prin ironii mușcătoare și cuvinte glumețe... Cu adevărat putem spune că înotăm într'o mare de umor, cetim fără să vrem numai lucruri umoristice, trăim... o viață umoristică.

Revistele hazlii abundă; la scurte intervale apar, dispar apoi peste puțin timp, pentru a face loc altora. Elevii prin școli citesc aproape numai literatură umoristică, comediile bufe atrag cît mai mulți spectatori, chiar proverbialele romane sensaționale pline de situații melodramatice, încep să se substitue scrierilor hazlii, căci nu mai corespund epocei. In străinătate scriitorii ce se ridică abordează mai cu seamă genul umoristic; romanele moderne ce se scriu sunt schițări ușoare ale unor situații comice... puțini autori de piese de teatru se încumetă să scrie drame; fără îndoială, urmașii noștri vor rîde mult cînd vor foileta producerea literară al acestui început de secol... Să fie starea aceasta de lucruri, rezultatul unei înfloritoare situații materiale a tuturor neamurilor culte? Să fie ea pretutindeni oglinda fidelă a mentalității popoarelor, să fie exprimarea sentimentelor actuale ale omenirei?.. sau o degenerare a înaltei arte, o „frivolizare“, o lipsă de seriozitate a ei? Un răspuns precis la aceste întrebări nu s'ar putea da, condițiile de desvoltare ale diferitelor neamuri, nefiind aceleași.

Pe noi însă ne interesează deocamdată fisionomia literară a țărei noastre. Dacă nu în aceiași proporție ca în străinătate, cel puțin într'un grad destul de respectabil și la noi literatura umoristică în anii din urmă, a luat o desfășurare însemnată. Și acum e prilejul de observat dacă genul acesta literar e corespunzător evoluției noastre literare, sau e un pas pripit înainte. In desvoltarea firească a culturei unei țări, genurile literare se perindează după o anumită lege naturală, la care rare ori constatăm excepții. Este știut că:

„ori-ce neam începe
întăi prin poesie
ființa de-și pricepe...“

și anume prin poesia epică și mai apoi prin cea lirică... De acolo urmează alte diferite manifestări poetice, vine proza (epică și dramatică) etc. Literatura popoarelor în timpul tinereții lor, li-e oglinda credincioasă a vieței. Faptele eroilor, răsboaele, evenimentele însemnate vor fi cîntate și slăvite. Vine în urmă o epocă de reculegere, cînd artistul, care începe a lepăda din primitivitatea lui, care începe a se adapa la izvoarele civilizației are răgazul să se ocupe și de persoana sa, pe lîngă lucrurile și faptele exterioare ce i-au atras pănă atunci atenția. El își va cînta sentimentele, își va analiza sufletul și producerea sa va fi de natură personală, va fi prin urmare așa numită lirică. Cu vremea, odată cu des

voltarea sa culturală, îl va iuteresa şi lumea înconjurătoare, însă în alt mod decît pînă acum.

Nu-i va mai atrage atenţia numai faptele în general, cu tot fastul şi măreţia lor, de ex., în sfîrşit toată caracteristica externă a lucrurilor, ci el va analiza situaţiile, persoanele, sufletele. Va apărea atunci drama şi romanul. Vedem prin urmare o firească desvoltare a genurilor artistice; fie care gen presupune un anumit grad de cultură al unui popor.

Literatura umoristică, pentru că de ea e vorba, cere neaparat, prin insăşi caracteristica ei, o înaltă desvoltare a simţului estetic, un înalt grad de cultură în sînul poporului care o va produce. Pentru a prinde şi exprima o anumită situaţie, pentru a schiţa partea ei comică, pentru a putea ca sintetizînd toate defectele hazlii ale unei persoane oare-care, să scoţi nota în adevăr specifică şi interesantă, să o redai int'o formă atrăgătoare fără a avea aerul de a moraliza, trebue fără îndoială să ai calităţi pe care nu le poţi căpăta de cît printr'un îndelungat studiu de generaţii întregi, care să aducă o rafinare a spiritului, trebue să ai în urma ta o întreagă scară de genuri literare, trebue să ai la bază o tradiţie puternică. Observăm, după cum am spus, în literatura franceză, o mare desvoltare a genului umoristic; ei bine, acolo această literatură umoristică e rezultatul attor secole de muncă migăloasă pe arena literelor, e rezultatul sforţărilor uriaşe de atîta vreme, e o rafinare a literaturei trecute, căci acest gen umoristic cere între altele un înalt spirit de observaţie şi mai cu seamă cere... *spirit*.

A doua condiţie residă de sigur în însăşi firea poporului, întăia însă s'ar putea căpăta printr'o producere intensă şi îndelungată, printr'un serios exerciţiu de mai multe epoce.

In ţara noastră însă se ştie că ideile, curentele, modele, totul se introduce cu toptanul şi fără absolut nici un control. Nu voim să spunem prin aceasta că sîntem contra influenţelor externe... multe din ele ne-au regenerat şi ne-au dat viaţă. E rău însă cînd această introducere se face pe o cale nesistematică. Dacă unele curente literare din apus, cu tot sgomotul şi cu toată campania ce s'a pornit în contra lor, au reuşit totuşi să se impue, au arătat că-şi găsiseră un teren prielnic de desvotare şi sîntem convinşi şi o afirmăm chiar, că fără îndoială noul curent ce a însufleţit în timpul din urmă arta apuseană, a gsit şi în firea Romînului un suflet apt care să-l înţeleagă, a găsit şi la noi însuşiri de acelea care să-i facă traiul şi desvoltarea cu putinţă.. De aici însă pănă la a se imita exclusiv toate manifestările vieţei apusene, este o deosebire. Spuneam că expansia de humorism — firească de altfel — ce ce se observă în străinătate ne-a influenţat şi pe noi... De data aceasta imitaţia nu s'a făcut atît în fond. S'a imitat genul în întregime. Fie-care scriitor... fiecă avea el talent absolut de natură lirică, fiecă era romancier, nuvelist... critic literar, trebuia să abordeze numai de cît geniul umoristac. Şi nu vom exagera — credem — cînd vom afirma că — cu cîte-va excepţii — literatura actuală umoristică la noi, e departe de a se presenta în mod strălucit. Codul articolului ne opreşte de a cita deocamdată nume, aşa că ne vom mărgini numai la cîte-va sumare considerente.

Foiletaţi toate revistele hazlii sau pe cele serioase unde veţi vedea produceri de felul acesta. Veţi trece în revistă o însemnată sumă de spirite îndoelnice, de calambururi de prost gust, de jocuri de cuvinte de multe ori problematice. Şi cu cît ele cresc în cantitate, cu atît calitatea lor apare mai scăzută — Sînt 2 puncte de sprijin în producerea lucrărilor noastre de literatură umoristică: *trivialul* şi *expresiunile vulgare*. Ele sunt isvorul ce alimentează de cîţi-va ani producerile de felul acesta.

O situaţie trivială, totdeauna pentru un anumit public e o situaţie... umoristică. Ea fiind uşor de găsit, neapărat că revistele care se fac reprezentantele acestui gen literar, vor apela la astfel de mijloace pentru a-şi umplea paginele... şi cu modul acesta, literatura care se va ascunde prin anumite reviste sub pomposul titlu de mai sus, va fi o literatură pur şi simplu pornografieă şi va putea prin urmare pătrunde în toate straturile populare, conrupînd gesturile şi moravurile. Dar mai avem un fel de literatură umoristică: acea care abundă în expresiuni vulgare; din nefericire ea şi-a găsit culcuşul prin unele reviste cu oare care vază şi a stabilit—noi credem că pe nedrept—cîteva reputaţii. O înşirare fără miez de fraze aşezate fără nici o legătură una după alta, e complect salvată, dacă autorul are prudenţa de a trînti pe la mijloc o expresie cu totul neestetică, un mahalagism, care poate însă provoca un rîs zgomotos, care să atingă anumite inimi şi să exalteze un anumit public. Procedeul acesta — cu regret trebue să o constatăm, — pare a-şi fi recrutat şi adepţi credincioşi.. Mai posedăm o serie de scriitori umoriști care din motive ce nu le vom discuta, se mărginesc a mita—ca să nu zicem a parodia—scrieiile similare ale maeştrilor străini, sau scrierile puţinilor dar meritoşilor noştri înaintaşi, reprezentanţi ai acestui gen: *Caragiale*, *Mirea* (care fără discuţie îl putem trece în rîndul înaintaşilor) şi... (dar spuneam că nu voi cita nume).

Aceasta ar fi, cît se poate de pe scurt, fizionomia literaturei noastre umoristice de azi. Nu e un gen care să fi luat o firească dezvoltare, e un gen care a fost forţat ca să deie roade mai mult de cît era în stare, şi din astă cauză prin producerile lui ne-a înşelat de multe ori aşteptările. Suntem o ţară care n'avem încă roman, n'avem literatură dramatică (nici măcar tragedii sau drame) să mărturisim dar că n'avem nici o literatură umoristică formată pe deplin. Trebue să recunoaştem că nu posedăm încă acea rafinare a spiritului, acea putere de observaţie care să ne pue în posibilitatea de a crea acum o astfel de literatură. Tinerii autori, dotaţi cu talente de altă natură, ar trebui să şi analizeze sing ri calităţile lor artistice, şi să nu alerge după laudele care vremelnic îi încunună, să nu părăsească un gen în care să găseau la largul lor, pentru a se avînta în altul în care vor trebui să dibuiască. Să lese adevăraţilor scriitori umoriști (căci trebue să ne bucurăm că posedăm şi de aceştia) sarcina de a ne face să rîdem, şi să lese literaturei noastre putinţa de a se dezvolta după cum 'i-e firea. Rolul criticilor în asemenea momente e de neaparată trebuinţă; ei vor trebui să purifice atmosfera literară de o dezvoltare şi expansie bolnăvicioasă de produceri umoristice, să aleagă ce e bun, şi să facă loc altor genuri rămase în urmă, de la care de mult aşteptăm surprize îmbucurătoare. **Evandru**

Vodă Cuza are statue

Fie-care se întreabă de unde frica şi refuzul de a se ridica statuea marelui Domn în Piaţa Unirei? Ce? Gloria şi măreţia acestui Voevod întunecă pe a altora?

Fie-care poate fi mare în timpul şi felul seu.

Căci, judecînd, Vodă Cuza a putut săvîrşi acte mari în timpul Seu şi *mai cu seamă atunci*; — precum Vodă Carol a sevăreşit acte mari în vremea Sa şi numai atunci.

Căci dacă în locul lui Vodă Cuza am fi avut *atunci* Domnia lui Carol I, desigur că România n'ar putea fi ce este azi.

Pentru secularizarea averilor mănăstireşti, bună oară şi mai pentru toate actele şi mari şi îndrăsneţe a trebuit Ţărei un Domn pămîntean, contra căruia să nu prindă intrigile duşmanilor şi ale adversarilor, a trebuit un Domn care, nu numai să vrea şi să ştie ce vrea, dar mai pre sus de toate să fie entuziast, fără tradiţii, să nu stea mult la gînduri lăsînd să treacă ocasia momentului, cîntărind folosul acţiunei.

Iar după Domnia acestuia iubit Voevod a trebuit şi norocul neamului a adus, un Domnitor şi măsurat şi cumpănit, care a desvoltat şi consolidat moştenirea primită şi în care timp — trebue să recunoaştem—un alt Voevod nu ar fi dat aceleaşi bune rezultate.

Deci, şi Vodă Cuza şi Regele Carol sunt mari în timpul şi felul lor, nu se întunecă, ci se complectează unul pe altul. Vodă Cuza, ultimul Domn pămîntean începe epoca de glorie a neamului pregătind drumul Dinastiei străine.

Regele Carol, întemeind noua dinastie formează clipă cu clipă, liniştit şi sigur România modernă. Azi romînii doresc să eternizeze în Piaţa Unirei faptele lui Vodă Cuza, acolo unde locul se leagă cu faptele Domnului şi amintirile noastre; după cum generaţia de mîne va înălţa statuia lui Carol cel Mare acolo unde actele mari ale Domnului vor indica-o.

*

Unii zic: „Vodă Cuza a luptat, a condus dar nu El a făcut Unirea".

Atunci şi Regele Carol a luptat, a condus, dar nu el a făcut războiul.

Şi dacă Vodă Cuza nu este eroul Unirei,—nici Vodă Carol nu este eroul de la Plevna; nici Mihai Vodă eroul de la Călugăreni; aşa cu Mircea, aşa cu Stefan.

Poate fi serioasă, mă rog, această argumentare?

Dar Vodă Cuza în chestia Unirei mai are încă un rol foarte important şi decisiv, căci zădarnică ar fi fost lupta Romînilor fără sprijinul, realminte amical, oferit *personal* lui Vodă Cuza de către Cel mai puternic om, care dicta Europei pe atunci silind Puterile să recunoască Unirea Romînilor în persoana lui Vodă Cuza.

Moderaţii—făcînd pe şiretul—recunosc actele Marelui Domn, dar cu o copilărie de oameni bătrîni susţin că cea întăi horă s'a învărtit în piaţeta Palatului (5 Ianuar). Mă rog, ne ocupăm de ori-ce horă, sau numai aceia ne preocupă care s'a jucat de Romîni în faţa hanului Petrea Bacalu, cînd toţi au strigat într'un glas: „Tráească Alex. Ion I Cuza, Trăiască Unirea", sfinţind ast-fel hora şi locul?

Şi mai spun încă multe dar toate au aceiaşi seriositate.

De vre-o 6 zile am venit la ţară să-mi pun în rînduială cîte-va interese şi hoinărind pe meleagurile cutrierate în copilărie, mă abat în tîrguşorul vecin, reşidinţa plăşei noastre, de pe valea Racovei, unde cu bucurie, văd că din unirea cîtorva Romîni s'a format acum 2 ani o societate pe care au botezat o „Cuza-Vodă".

Ce adîncă şi curată e dragostea memoriei marelui Voevod şi ce legat e în sufletul tuturor cu *Unirea* acest *nume sfînt*, cînd şi gîndul şi acţiunea e liberă.

Şi acum adresîndu mă iniţiatorilor, îi rog în numele oamenilor cari au ceva sfînt pe lumea asta, să nu ridice statuea în piaţa nouă.

Lăsaţi-o mai bine. Strîngeţi o. Şi cînd vre-un străin venind în Iaşi va întreba: „unde-i, Romîni, eternisarea marelui vostru Voevod pe care după săvîrşirea atîtor uriaşe acte l-aţi detronat?

„Unde-i statuia aceluia care în exil s'a ridicat, cu mintea, cu inima şi sufletul acolo unde puţini stăpînitori ai lumei 'L-au ajuns?" *„Unde-i acel care, acolo în exil a făcut nobila dovadă cît Şi-a iubit Ţara şi Neamul, nesocotind patima, ambiţia de a Domni."*

Şi Romînii vor răspunde străinului şi celor grăbiţi azi, de a vedea, ori unde statuea ridicată, că recunoştinţa, că iubirea noastră, **încă de mult**, au ridicat o măreaţă şi frumoasă statue,—o statue *vie*, care trăeşte veşnic în inima fie-cărui romîn; pe care o poartă necontenit în gîndul, în ochii şi mintea lor şi care va trăi cît va trăi neamul.

24 | 9 | 910.

Liviu M. Sadovianu

Litere-Ştiinţe-Arte

„Cuza Vodă bis".—Observaţiile judicioase făcute de colegul nostru dr. Zosin în chestiunea schimbării subite a denumirii străzii „Golia" în acea de „Cuza-Vodă" vor pune pe gînduri pe acei în drept. S'a abuzat în anii din urmă de atari schimbări de nume, aşa că geografiile oraşului Iaşi ajung să nu poată fi utilizate prin şcoli. Ca şi cum n'ar fi fost deajuns că pe fiece an s'au schimbat numele plăşilor, îngreuindu-se necontenit memoria şcolarilor,—a mai survenit acum transformarea cu bucata a planului oraşului.

Dar în chestiunea specială a străzii de care e vorba s'a pierdut din vedere un lucru şi anume că există în Iaşi o stradă „Cuza Vodă" şi încă una din străzile cele mai lungi şi mai frequentate începînd de la externitatea străzii albe pînă la „Movilă" în deal, nu departe de panta sbatorului. In informaţiile respective nu vedem nicăiri ce nume nou s'ar fi decis a se da vechei străzi „Cuza-Vodă"—aşa că ar urma să avem o stradă veche şi una nouă, cu aceeaşi denumire. Fără a mai socoti că pe vechea stradă rămîne şcoala primară „Cuza-Vodă", pe cînd biserica Golia va rămînea situată pe strada cea nouă „Cuza Vodă"—sau pe strada „Cuza-Vodă bis".

Geografia devine un obiect ingrat la Iaşi..

*

Pe cînd cînta la München în „Bohéme", tenorul Carusso a fost victima unui accident. Un decor scoborit prea de vreme l'a rănit destul de grav la cap. Artistul a pierdut simţirea, dar şi a revenit repede şi-a continuat spectacolul.

*

Criticul Georg Brandes a anunţat la Berlin pentru astăzi 16 Octombrie st. n. o conferenţă despre „Jeana d'Arc în evoluţia timpurilor".

*

Intre titlurile de doctori onorifici acordate de universitatea din Berlin cu ocazia marilor serbări iubilare sunt de menţionat: titlul de doctor în drept—dat Imparatului Wilhelm II, care va avea dreptul de a semna, pe viitor, Dr. Wilhelm II.

Se ştie că între Suverani posedă titlul de doctor, acordat acum cîţi-va ani de Universitatea din Buda-pesta, Regina Elisabeta,—dr. Carmen Sylva.

Facultatea de filosofie a acordat doctoratul de onoare cancelarului Bethman Hollweg: delegatul Franţei, savantul matematician Henry Poincaré a fost decretat doctor onorific al facultăţiii de medicină. Marele Duce rus, scriitorul Nicolaé Michailovici a dobîndit acelaşi grad.

In sfîrşit e de notat că d-na Cosima Wagner a fost proclamată „doctor în filosofie".

*

In cursul existenţei sale uni-seculare universitatea din Berlin a avut un număr de studenţi ajunşi la înaltă celebritate. Aşa, în 1811 avea ca student pe Arthur Schopenhauer,—ajuns după 10 ani privat-docent; tot pe atunci s'a imatriculat Theodor Körner, refugiat de la universitatea din Lipsca unde se făcuse imposibil. La 1813 a studiat aci poetul Chamisso,—ştiinţele naturale; la începutul anului 1821, Heinrich Heine, care ca student şi-a publicat primele volume de poezii. Puţin după aceea se imatriculează Grabbe, Köchy şi alţii. La 1836—apare Geibel la 1853 Julius Rodenberg. Mai puţine nume celebre sunt în a doua jumătate de secol de cît în prima jumatate.

*

Se anunţă din Londra că celebrul orator şi om politic Joseph Chamberlain este complect însănătoşit, aşa că va putea relua curînd activitatea politică.

Cazul bătrînului Dim. Sturza nu este unic.

*

STRUNA ZILEI

EVLAVIE PLATONICA

...Vaticanul e în deficit, anul acesta cu 600.000 lei.

...Vorbind de recentele evenimente, Papa a zis că naţiunile latine îi inspiră griji, îi se pare că şi-au eşit din minţi...

Ziarele.

Sărmane popoare latine
De ce-ţi par eşite din minţi?
...Cu gîndul—sunt veşnic la tine,
Dar tu le ceri veşnic... arginţi.

INFORMAŢII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ Mîine 3 Octombrie se va deschide expoziţia şcoalei de sericicultură „Vitlimescu-Mironeanu" din strada Lascar Catargi No. 14.

Expoziţia va ţinea 15 zile.

❑ D. Nec. Gavrilescu, învăţător la Cucuteni, a fost detaşat la Bucium.

D-ra Tomaziu a fost numită învăţătoare postul III la Prisacani.

❑ Preotul Gh. Niculescu, licenţiat în teologie şi paroh al bisericei Sf. Nicolae din Iaşi, a fost autorizat să predea religia în toate clasele şi în mod gratuit la şcoala „Cuza-Vodă", din acest oraş.

❑ Eri s'a deschis oborul de cereale în piaţa Bădăreu. De şi era prima zi de deschidere, totuşi s'au făcut mari cumpărături de cereale şi nutreţ aduse de săteni.

❑ D. Niculescu, maistru de muzică la gimnaziul din Tg. Măgurele, a fost detaşat la gimnaziul din Huşi.

❑ **Sinuciderea din Huşi.**— Alaltă-eri seara, pe la orele 7 şi jum., chelarul Vasile Morariu, de la d-rul Ioan Dobreanu s'a sinucis, împuşcîndu-se.

Morariu era de loc din judeţul Roman, iar acum de curînd venise la Huşi, trăind în concubinaj cu Catinca Burugiu, bucătăriţa d-lui Dobreanu.

Alaltă-eri toată ziua Morariu a chefuit iar seara veni la locuinţa d-lui Dobreanu. Ducîndu-se la bucătărie, scoase un revolver şi spuse amantei sale că vrea să se sinucidă. Un alt servitor al d-lui Dobreanu sări să 'l dezarmeze, dar n'avu timp, căci Morariu îşi descarcă un foc în abdomen.

La detunătura armei, săriră stăpînii şi vecinii şi chemă în acelaşi timp, pe d. dr. Chernbach, care stă în apropiere şi care constată moartea. A sosit apoi şi d. procuror care a dispus transportarea cadavrului la morga spitalului din Huşi.

❑ Mîine dimineaţă, escadroanele 3 şi 4 din regimentul 7 roşiori vor pleca la Tg.-Frumos pentru timp de 10 zile.

❑ Clubul conservator democrat din Craiova şi a înmulţit numărul membrilor, prin înscrierea d-lor: lt.-colonel I. Lambrinescu, pensionar, St. M. Popescu, mare proprietar şi C. Tomescu, fost controlor fiscal, pensionar, toţi alegători în colegiul I de cameră şi senat; şi prin înscrierea d-lor Gr. S. Petrescu proprietar, Gr. Miulescu proprietar, P. Constantinescu proprietar, toţi alegători în colegiul al II de cameră şi senat.

❑ Se aduce la cunoştiinţa părinţilor şi corespondenţilor elevilor ce vroesc a se înscrie la „Liceul Particular" că ultimul termen de înscriere la „Noul Liceu Particular" (External) este pînă Duminică 3 Octombrie orele 12 a. m. după care dată nu se va mai primi nici o nouă înscriere.

Cursurile vor începe Luni 3 Octomb. Dacă însă pînă la această dată numărul înscrierilor nu va fi de cel puţin 50, şcoala nu va putea funcţiona. Părinţii care au depus taxele sunt rugaţi atunci ca Luni între orele 4–6 să treacă pe la secretariatul şcoalei str. Gindu No. 6, pentru a li se restitui taxele şi acelе depuse, aceasta în caz cînd se va anunţa că şcoala nu va funcţiona, lucru ce se va şti precis Duminică 3 Octombrie orele 4 p. m.

❑ Trenul de Bucureşti a avut astă-zi o întîrziere de 80 minunte, aşa că a sosit la ora 9 şi 50, în loc de 8 şi 30.

❑ D. Gheorghiescu, învăţător la Erbiceni, şi a dat demisia din învăţămînt.

❑ **Alergările de mîine.**— Mîine Duminică va fi prima zi a alergărilor.

Direcţia tramvaiului a luat măsuri ca mîine începînd la ora 1 să circule pe linia spre Abator, un număr mai mare de vagoane, Astă zi au sosit numeroase persoane din provincie, care vor lua parte la alegări.

Iată programul de mîine:

Cursa I a: (Premiul Moldova): pr. I 900 lei, pr. II 300, pr. III 100 lei.

A S. R. Principesa Maria — *Kilia*, M. Fălcoianu—Candidat lt. Filip—*Esparos* lt. Romano—*Bucur*, lt. Anghelescu—*Cezar*, sub-loc. Dombroschi—*Palfa*, idem —*Donia*, lt. Bernescu—*Preajba*.

Cursa II-a; (Premiul minist. Domeniilor): premiul I 1400 lei, premiul II 300 lei:

I. Frank—*Sir Kont*, E. Zarifopol — *Astra* G. Gaetan — *Axter*, idem—*Spion*.

Cursa III-a: (Premiul Cristeşti-Ţuţora) pr. I 1600 lei, pr. II 250 lei, pr. III 150 lei.

A. Marghiloman—*Speriat*, lt. Savopol —*Czimbara*, lt. Angelescu—*Radix*, lt. Filip Iacob—*Perusal*, lt. Atanasiade—*Lydia*, lt. Cernescu—*Caluşar*, lt. Poltzer—*Glamire*, D. Arion—*Colixa Cislău*.

Cursa IV-a; (Premiul Jokey Club): A. Marghiloman *St. Juses*, idem—*Armaş*, G. N. Negroponte— *Iram*, idem — *Hands—Down*.

Cursa V-a (Premiul Oficeri): pr. I 600 lei, pr. II 150 lei, pr. III 100 lei:

Căpitan Sutzu—*John Kedmond*, idem —*Tanina*, lt. Angelescu—*Redix*, lt. Antonescu—*Satina*.

La alergările de Marţi vor lua parte după cum s'a anunţat şi A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand şi Principesa Maria.

❑ Cu începere de eri medicii comunali au început vaccinarea copiilor din circomscripţiile respective.

❑ **De la Corporaţii.**—Corporaţia Metalurgică a recomandat Camerei de meserii pe d-nii N. Albert, C. Butnariu şi D. Dimitriu, pentru a alege pe unul din ei, ca secretar controlor, pe lîngă această corporaţie.

— D. I. Ergiu controlorul corporaţiei confecţiunilor a fost lasat în disponibilitate, pe ziua de 1 Octombrie.

— Noii membri ai comisiunei de arbitri, de pe lîngă corporaţia „Progresul", au fost convocaţi, pentru ziua de 6 Octombrie, la camera de meserii pentru a depune jurămîntul

❑ Membrii camerei de meserii au fost convocaţi pentru ziua de 6 Octombrie c. la orele 7 seara, spre a discuta, între altele, aprobarea devizul pentru construirea unui local de corporaţie în oraşul Vaslui.

❑ Luni va avea loc inaugurarea cantinei fabricei de tutun.

Vor asista toţi membrii consiliului de administraţie din Bucureşti. Seara va avea loc un banchet, la care vor lua parte, pe lîngă membrii consiliului de administraţie, şi reprezentanţii autorităţilor locale.

DIVERSE

— Pe ziua de eri au fost chemaţi în gardă, un nou schimb de soldaţi din contingentul 1908.

— La administraţia financiară s'au judecat eri 25 contestaţii la impunere pentru impozitul personal. Şedinţele au fost prezidate de d. Lazăr Munteanu preşedintele tribunalului secţia I-a.

— D-ra Natalia Zavloschi, diplomată a şcoalei profesionale superioare „Reuniunea femeilor romîne din Iaşi", a fost numită pe ziua de 1 Octombrie a. c. învăţătoare în postul al doilea la şcoala din comuna Costuleni jud. Iaşi. Activitatea desfăşurată de numita d-ră în privinţa industriilor casnice în anul şcolar expirat în comuna Prisacani unde a funcţionat, a dat roade satisfăcătoare. Graţie activităţei numitei şi modului cum a ştiut a se impune printre locuitorii acelei comuni, astă-zi, după un timp atît de scurt, industria casnică mai cu osebire în privinţa culturei gîndacilor de matasă, a luat un avînt însemnat în acea comună. La venirea d-sale în Prisacani nu se afla de cît 1 la sută din locuitorii acelei comuni care să se ocupe cu această cultură, astă-zi numărul lor e de 85 la sută. Ne face plăcere să privim la fetele şi femeile romînce din acel sat îmbrăcate în portul naţional lucrat de ele însăşi din *borangic*, produsul culturilor. Prin munca uriaşă depusă de d-ra Zavloschi, în Prisacani a contribuit atît de mult la rîdicarea stărei morale şi materiale a locuitorilor. Felicităm pe d-ra Zavloschi pentru munca depusă în acest scop şi suntem siguri că aceiaşi activitate o va depune şi în comuna Costuleni a cărei locuitori au avut fericirea de a sosi în mijlocul lor acea distinsă maestră şi neobosită luptătoare pentru progresarea industriilor casnice.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 35 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

Ultime INFORMAȚII

❑ *S'a hotărît definitiv ca d. Matei Balș, actual inspector al Tribunalelor, să fie numit consilier la Curtea din București, în locul d lui Miculescu, care va fi numit president la secția a IV-a a aceleiași Curți, în locul d-lui G. Buzdugan, numit la Inalta Curte de Casație.*

In ce privește numirile de președinți de tribunale anunțate, ele rămîn amînate pînă ce comisiunea de judecată se va pronunța asupra președinților de Tulcea și Ialomița.

In locul de președinte, vacant la tribunalul Prahova, se crede că va fi transferat sau d. Dimitriu, de la Tutova, sau va fi numit d. Delladecima,—actual prim-procuror al tribunalului Prahova.

❑ **Un enorm scandal.** *Comisiunea examinatoare pentru bursele de la Liceul internat și-a dat demisia* **în corpore**, *nevoind a sluji ca unelță favorurilor ce li se impun de la minister și acuzărilor false ce i s'au adus prin ordin ministerial că au înțăles și aplicat rău regulamentul. De 6 zile comisia n'a mai lucrat nimic, căci era pusă în impasul de a comite nedreptăți în favoarea unuia și nesocotirea a peste 10 alți candidați.*

Tot conflictul ce l'a provocat d. secretar general al ministerului, a venit de acolo că ministerul prin adresă specială a voit a favoriza pe un oare-care candidat Lupu, frate cu fostul prefect de Fălciu și comisia nu putea călca așa de flagrant legea și ordinele anterioare în favoarea unuia, fără a fi măsura generală.

Pentru aplanarea acestui grav conflict au sosit azi în localitate 2 domni inspectori, Sihleanu și Valaori.

Nici că se putea că cazacii d-lui Haret să nu deschidă anul școlar cu călcări pe față de reglemente și cu favoruri vădite.

❑ **Universitatea din Lausanne și univ' din Iași.**—Universitatea din Iași a primit din partea Universității din Lausanne un pergament cu următorul cuprins:

„Universitatea din Lausanne se unește cu bucurie la sărbătoarea voastră.

Ea ține ca în aceste zile solemne să-și unească omagiile și urările sale cu acele pe care le primiți din toate țările unde înaltele studii sînt în cinste. Pe lîngă sentimentele de cordialitate și bună înțelegere care trebue să domnească între toate așezămintele de înaltă cultură din lume, ea este fericită de a vă dovedi o simpatie *deosebită*, isvorîtă din potrivirea de împrejurări.

Ca și acea din Lausanne, Universitatea din Iași este așezată în megieșia hotarului lumei latine. Ținerea cît mai sus a flamurei civilizației latine, este una dintre cele mai frumoase misiuni ale sale.

Ca și acea din Lausanne, Univervitatea din Iași, trebue înainte de toate să-și intemeeze rodnicia ei pe puterea sa intelectuală și morală:

Ea nu poate să se sprijine pe puterea de atracțiune, pe izvoarele de tot felul, pe strălucirea exterioară a marelor capitale sau pe imensele îngrămădiri orășenești îmbogățite de comerț sau industrie.

A face să ție seamă de valoarea studiilor superioare și de puternicia spiritului în fața materialismului cotropitor, aceasta este, se pare, misiunea Universității voastre.

Moldova a înțăles destul de bine că alegînd pe principele Cuza putea sacrifica calitatea de capitală, ce o avusese pînă atunci Iașul, în speranță de a dobîndi în compensare o Universitate.

Un ministru de elită—Mihail Cogălniceanu—a cărui statuie urmează să o inaugurați realiză voința Moldovenilor și înfiripă viața mugurului de studii superioare închegat cu multă străduință de Mihail Sturza.

Kogălniceanul nădăjduise să facă din Iași un strălucitor focar intelectul și așteptarea nu l'a înșelat. Nu mult după aceia, unul dintre profesorii voștrii Titu Maiorescu patriot înflăcărat, cugetător cu vederi largi, înbinînd gustul pentru frumos cu realitatea poetică, să înconjură de o pleiadă de oameni superiori ca Rosseti, Carp, ne cîtînd de cît pe cei mai iluștri, la cari se adaogă nemuritorul vostru poet Alexandri.

Universitatea voastră poate fi mîndră de acest strălucit trecut. Ea urmează pilda oamenilor săi aleși. De ar putea într'un viitor să continue a-și desfășura și să împrăștie pe pămîntul patriei voastre, strălucirea științelor și a literilor. Acestea sunt urările pe cari din toată inima vi le dorim.

Dată la Laussanne în Septemb. 1910.

In numele Universității:

Rectorul **Dr. Henri Blanc.**

● Direcția generală a serviciului sanitar a intervenit la prefectura județului ca în vederea înaugurărei sanatorului de tuberculoși de la Bîrnova, să se se pună în înțelegere cu prefectura de Vaslui, ca drumul impracticabil ce duce la acel sanatoriu se fie reparat, de oare se atît înzestrarea cît și întreținerea sanatorului vor fi făcute din această cauză cu mare anevoe.

❑ In ziua de 6 Octombrie se va face la camera de meserii, alegerea unui președinte al „băncei meseriașilor", care va începe lucrările și va hotărî epocile cînd membrii subscriitori ai băncei urmează a varsa cotizațiiile.

❑ Toți protoerei din eparhia Moldovei și Sucevei, au fost convocați pentru ziua de 9 Octombrie, în localitate.

❑ Azi dimineața d. dr Grossi ajutor de medic legist, în fața d-lui prim-procuror Adam Bercea și procuror Aslan, a făcut autopsia cadavrului inginerului I. Negură, care a murit în ospiciul de alienați de la Socola în urma unei bătăi suferite de la un gardian anume Gr. Filon.

La autopsie s'a constatat că osul stern și coastele superioare erau sfărmate. Gardianul Filon a fost trimes la cabinetul 1 de instrucție cu rechizitor de lovituri cauzătoare de moarte.

❑ **Concursul de controlori la Băncile Populare.**—Pentru ziua de 15 Oct. a. c. s'a publicat concurs la București, pentru ocuparea locurilor vacante de controlori la băncile populare și cooperativele sătești. Publicațiunea de concurs a apărut pentru prima dată în Monitorul Oficial din 22 Sept. 1910. Iar ultima zi de înscriere la concurs, s'a fixat 12 Octombre.

Nu înțelegem pentru ce Casa Centrală a Băncilor Populare, a găsit cu cale a lasa numai un interval de 21 zile, în care candidații să iee cunoștință de publicațiune; să-și procure actele cerute; în plus, să revadă materia cerută, care de și în publicația concursului e trecută în trăsături generale, în desvoltarea ei, cuprinde un larg cîmp de cunoștinți.

Se intrevede desigur interesul unor favoriți ai Casei Centrale a Băncilor Populare, favoriți cu domiciliul în București, care știau cu mult înainte de 22 Septembre a. c. de ținerea unui concurs; și cari pentru a evita aglomerarea unui mare număr de candidați, s'a operat așa fel, ca să se împedece înscrieri numeroase, fapt ce asigură reușita celor ce au manoperat.

Atragem atențiunea d lui Ministru respectiv asupra acestei nedreptăți, cu rugămintea de a amîna data concursului pe la 15 sau 30 Noembrie a. c. așa că și alți licențiați în Matematici și Drept să ne punem la curent cu îndeplinirea condițiilor cerute la concurs.

Credem că d. Ministru va aproba presenta cerere, întru cît mulți licențiați, au fost în acest timp chemați la concentrări și manevre.

❑ D. Stejăreanu a fost numit secretar al inspectoratului școlar circ. Iași, în locul d-lui Grădescu, demisionat.

❑ In astă seară Sămbătă, trupa de operete a d-lui Grigoriu, va cînta „Pompierul de serviciu", operetă în 5 acte.

❑ Senatul Universitar și consiliul Facultății de litere este convocat pentru mîine la orele 10 a. m, pentru alegerea unei comisiuni, în vederea cercetărilor de lucrări ale candidaților la istoria medie și modernă, vacantă la Facultatea de litere din Iași.

❑ Consiliul de higienă al orașului se va întruni mîine seară, în ședință ordinară.

❑ D. P. T. Ionescu, administrator financiar cl. II-a de la Suceava, a fost înaintat clasa I-a.

❑ Batalionul 4 vînători a plecat azi dimineață spre Tg.-Frumos în vederea exercițiilor pentru examenul de maior, care se vor începe Luni 4 Octombrie.

Batalionul va poposi la orele 12 la Podul-Iloaia, iar seara va ajunge la Tg.-Frumos.

❑ Comisiunea examinatoare pentru examenul de maior, al candidaților din vînători, se va compune din d-nii: general Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, general Pavlo și colonel Cristodulo Georgescu, comandntul batalionului 4 vînători.

❑ Schitul Almașu, din județul Neamț a fost trecut sub administrația M-rei Varatec.

Protosinghelul Arsenie Gratie a fost întărit în postul de superier al M-rei Vorona, din județul Botoșani.

❑ Camera de comerț a aprobat numirea d-lui Emil Handoca, ca controlor al oborului din Vaslui, plata salarului făcîndu-se din remiza ce se va încasa la acel obor.

❑ **De la Camera de Comerț.**—Miine dimineață la orele 10, membrii Camerii de Comerț, vor ținea ședință. La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni: adresa camerei de comerț, secția Vaslui, relativ la acordarea titlului de furnizor al curții regale, d-lui Leon Schnopp, comerciant de coloniale; cererea negustorilor locali de mărfuri țărănești, cari cer a ținea deschise prăvăliile Duminicile și serbătorile; cererea comerciantului D. Vasilescu relativ la legea repausului duminical; telegrama ministerului industriei și comerțului, prin care autoriză ca fondul de 15,000 lei să fie dat la banca cooperativă a meseriașilor numai din orașul Iași; referatul comisiunii permanente, asupra adresei ministerului industriei, relativ la înființarea de muzee comerciale în Orient și biurouri de informațiuni pe lîngă camerele de comerț; adresa primăriei comunei Bozieni, prin care cere deslușiri asupra aplicărei legii repausului duminical și adresa trib. Iași s. III-a relativ la avizul Camerei asupra înființării în Iași a „Băncii Meseriașilor".

❑ **Burse.**—Pentru cele 10 locuri de burse rezervate pentru solvenții școalei normale „Vasile Lupu" n'au venit decît 3 elevi, așa că au mai rămas 7 locuri de burse, pentru care se vor propune la aprobare din elevii reușiți pentru cl. I-a și care au media de la 7 în sus. Cu aceasta cl. I-a va avea peste 75 elevi, prea numeroasă ca să nu se simtă nevoia unei clasa I-a paralelă.

❑ **Școlare.** — D-șoara Alisa Ionescu, învățătoare la școala din Drăgușeni, jud. Suceava, a fost detașată la postul al III-lea din Boroaia, iar la Drăgușeni a fost mutată d-ra Lucreția Pennescu.

— D-șoara Laura Tomaziu, de la școala din Ruginoasa, județul Suceava, a fost permutată la p. III de la școala din Prisecani, județul Iași, în locul d-lui D. Sachelarie, mutat la Țuțora.

— D-na Ana Baroncea, înv. de la Cotu Vameșului, a fost detașată la școala din Bașta, județul Roman. Dra I. Adam a fost numită învățătoare suplinitoare la școala din Cotu-Vameșului.

— Cassa școalelor a trimes revizoratului pentru bibliotecile rurale, cîte un exemplar din următoarele broșure: pedagogia practică de A. Mathias; Leonard și Gertruda de Pestalozzi; Psihologia pedagogică de Em. Martig; Eroii de Th. Carlyle; Cîte-va idei asupra educației de Locke.

❑ **Judiciare.**—Curtea de apel secția II-a, a judecat astă-zi apelul lui M. Ciobanu, condamnat de tribunalul Roman la o lună închisoare, pentru că a falsificat semnătura unui inginer inspector, de pe niște permise de călătorie.

Curtea i-a admis apelul și l'a achitat.

— Admițînd apelul procurorului general, făcut contra sentinței tribunalului de Vaslui, prin care comerciantul C. Sofronie a fost condamnat la 50 lei amendă, pentru că s'a găsit la el cărnuri alterate, Curtea i-a majorat pedeapsa la 200 lei amendă.

— Procesul lui A. Dichter, pentru abuz de încredere și escrocherie, în prejudiciul foastei societăți de asigurare, care urma să se judece astă-zi la Curtea de Apel, secția II-a, s'a amînat, pentru a se cita noui martori.

❑ Al doilea program nou săptămînal al teatrului cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli începe astă-seară Sîmbătă 2 Oct. și cuprinde o frumoasă reconstituire istorică „Pia dei Tolomei", înscenată la Roma și jucată de actorii teatrului regal din capitala Italiei. O mare serbare la Sultanul din Iava (sudul Indiei) cuprins tot în noul program de astă seară Sîmbătă ne reproduce exact armata și garda de onoare, principii, damele curței autorităților europene și recepția oficială, etc.

Noul program cuprinde apoi: Colonelul generos, o piesă înscenată admirabil, — Prince caută angajament la teatru, comedie compusă și jucată de neîntrecutul actor, — Tălharii sentimentali, — Din Kairo (Egipet) scene de călătorie etc. etc. — Pathé-Journal cel mai nou număr cu cele de pe urmă știri însuflețite din lumea întreagă, precum: Regele Italiei la Veneția, — Curse de biciclişti la Turin, — Greva lucrătoarelor în Anglia, — Moda la Paris, costume tailleur, — Familia împaratului Rusiei în Germania, — Episode la marile manevre franceze, — Deraiarea trenului la Cherbourg, — etc. etc.

Se aduce la cunoștință că două programe se reprezintă săptămînal, cu toate noutățile casei Pathé Frères, întercalîndu-se și fabricatele caselor străine, bine înțeles numai cele reușite.

Primul program nou se reprezintă în fie-care Joi și Vineri, al doilea program nou în fie-care Sîmbătă și Duminecă.

Matineurile urmează regulat în fie care Sîmbătă și Duminecă—4 ora ziua —cu prețuri reduse.

Mîne Duminică matineu la 4 ore ziua și mîne seară reprezentație obișnuită.

De închiriet un apartament cu 4 sau 5 odăi cu instalație pentru lumina electrică, bucătărie și camară pentru lemne.

Stradela Sft. Atanasie No. 3 la d. Gall.

De arendat de pe acuma localul „Viața Lungă".

A se adresa la administrația viilor Badareu.

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

De inchiriat o casă cu 5 camere, antreturi bucătărie, magazie de lemne, ogradă spațioasă cu pomi roditori.

A se adresa: str. Săvescu No. 12.

De inchiriat două apartamente: unul compus din 6 odăi și două antrete și altul compus din 4 odăi și două antrete, pe strada Lăpușneanu No. 6. A se adresa la M-me Diamant în etajul I.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 2 Octombrie

D. Take Ionescu la Sinaia

București. — D. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, a plecat aseară la Sinaia.

Demisia d-lui Cezărescu

București.—D. Cezărescu, fost primajutor de primar, și-a dat demisia din consiliul comunal, în urma unei neînțălegeri avută cu d. Procopie Demetrescu, primarul capitalei.

D. Cezărescu stăruise pentru a se reveni asupra deciziei ce o luase primarul capitalei de a se opri o lucrare de construcție din strada Bazar. D. Procopie Demetrescu s'a opus și atunci d. Cezărescu s'a dus la d. Hagi Tudoraki primajutor de primar, căruia i-a înaintat demisia.

Moartea d-rului Grecescu

București.—D-rul D. Grecescu, fost profesor universitar și membru al Academiei, a încetat din viață azi dimineață la locuința sa din strada Verde.

Defunctul suferea de mai mult timp de o paralizie, care în ultimul timp se agravase.

Inmormîntarea va avea loc mîine Duminică.

Accident pe C. F. R.

Constanța.—Eri dimineață trenul de construcție a portului, pe cînd trecea prin dreptul rampei a surprins o căruță ce trecea pe linie. O persoană, care se afla în căruță a fost omorîtă, iar cealaltă grav rănită.

Principe bolnav

Belgrad.—După întoarcerea sa din manevre principele moștenitor s'a simțit indispus. După o observație de mai multe zile, medicii au diagnoitizat un acces de tifos.

Admiși la scoala de cavalerie

București.—Următorii elevi au fost admiși la școala militară de cavalerie:

Anul I (bursieri): Mareș Ștefan, Senătescu St, Golea Neculai, Rașca Iulian Gheorghiu Gr., Pella I. Ioan, Podgoreanu, Gr. Stănciulescu Florean, Brădescu C., Pătîrlăgeanu R., Niculescu Ioan, Hojescu D., Bibicescu Gh., Tulei Gh., Radu C., Postelnicu C., Ferderber Teodor, Alexandrescu M., Pavelescu V., Martinovici D., Conte N., Florescu N.

In anul I (solvenți): Băbeanu Gh.

Anul II-lea (barsieri): Petrescu S. C., Davila Teodor.

Banchet

Berlin.—Aseară a fost un prînz la palat cu prilejul jubileului universității, la care a asistat perechea princiară și ceilalți principi, precum și cancelarul Bethmann Holweg și mulți învățați germani și straini.

Mișcare în politii

București.— Pe ziua de azi s'a făcut o mișcare în polițiile, care cuprinde și următoarele:

Iași: D. Ion Știubeiu, comisar clasa II-a a fost înaintat comisar cl. I-a, în locul d-lui Bonciu, demisionat; d. Const. Stamate, a fost numit comisar cl. II-a, în locul d-lui Știubeiu.

Tg.-Neamț: D. M. Manoliu, subcomisar cl. III-a a fost transferat la Predeal, în locul d-lui Gh. Vameșu.

Tecuci: D. I. Păcurari, comisar la Focșani, a fost numit director cl. III-a, în locul d-lui Vășescu, numit ad-tor de plasă.

Starea ministrului de răsbol

București.—Starea d-lui general Crăiniceanu, ministru de răsboiu, se ameliorează din ce în ce. De asemeni și starea d-nei Crăiniceanu a început să se îmbunătățească.

Starea d-rei Crăiniceanu, care se află internată în sanatoriul d-rului Gerota, nu e tocmai mulțămitoare.

Greva din Franța

Paris.—In urma întrunirii sindicatului industriilor electrice, ordinul de a înceta lucrul a fost trimes pe la ora 6 seara în toate sectoriile electrice. La ora 6 jum., lumina electrică a lipsit la marile bulevard, palatul justiției, Eliseu și la ministerul de interne. Tramvaiele electrice au încetat circulațiile și prăvăliile s'au închis.

Paris. — Comitetul federațiunii transporturilor, invită pe toți societarii să înceteze lucrul în urma măsurilor luate de guvern; [illegible] sectorii cari alimentează capitala, două numai sunt în grevă.

*

Paris.—Mișcarea grevistă pe rețeaua c. f., de est, s'a ameliorat.

Se observă o ameliorare în părțile de nord și de vest.

*

Paris.—Rețeaua Paris—Mediterana a fost asigurată.

De asemeni și rețeaua Paris—Orléans

*

Marsilia.—Lucrătorii căei ferate au hotărît astă-noapte greva generală. Poliția și armata au luat măsuri.

*

Paris. — Aseară s'a ținut un mare meeting de protestare contra mobilizărei lucrătorilor.

Au fost mai multe incidente.

Aniversarea morței lui Ferrer

Madrid.—Aniversarea morții cugetătorului Ferrer, a fost sărbătorită prin numeroase întruniri la Barcelona. Ori ce manifestație colectivă a fost oprită în jurul mormîntului lui Ferrer.

Incunoștiințare

Pentru ca ori cine să se poată convinge în ce mod defectuos instalatorii de ocazie execută lucrările particulare, invităm onor. Public, în interesul lui propriu să vadă plumbul expus în vitrina magazinului nostru din str. Păcurari No. 3: ce s'a găsit turnat într'o îmbinare la tuburi de fontă de la proprietatea d-lui Stroici din str. Carol cu ocazia executării racordului de către noi.

Alăturea de plumbul arătat expunem și plumbul cum el trebue să fie executat și cum se execută de noi; diferența sare în ochi.

Plumbul, pentru ca să garanteze etanșeitatea, trebue să prezinte după turnare un inel complect și compact, bine ștemuit cu o față netedă și uniformă cum el este la noi, iar nu o masă murdară, diformă, cu totul incomplectă și neștemuită.

Ori-ce instalație făcută în ast-fel de condițiuni viționse, permite eșirea apei din tub, curgînd chiar fără presiune, care de alt-fel este destul de înaltă la alimentarea din Iași.

Cine reflectează deci la o instalație solidă și durabilă executată cu material de prima calitate și în condițiuni ireproșabile să se adreseze cu încredere către societatea Union-Baugesellschaft, secția branșamentelor, str. Păcurari No. 3.

Direcțiunea societății Union-Baugesellschaft

TELEGRAMA

Se redeschide RESTAURANTUL

Hotelului Binder

sub conducerea D-lui Max Grünștein fost antrepinor al „Berăriei Nouă"

Cu începerea de la 1 Octombrie funcționează Bucătărie franceză și Romînă, felurite delicase, dejun, masa și supeuri

Vinațuri străine și Indigene

Rugăm pe onor. Public de a ne vizita și vor fi deplin mulțumiți.

Administrația **Hotelului Binder**

N, B. Ne oferim a da saloanele pentru soarele, Bancheturi și nunți.

Se primesc și abonamente

Extras tradus de Journalul „Rumänischer Lloyd" din 26 August 1910

ECOURI

Pe vremea epidemiilor medicii recomandă oamenilor să beie apă fiartă Prin fierbere se omoară toți microbii pe care i-ar putea conține, Apa fiartă însă are un gust neplăcut, sălciu.

De acea se recomandă ferberea apei în unire cu un mic adaos de surogat de cafea **Enrilo.**—Enrilo dă apei un gust plăcut amărâu de cafea și după răcire fertura această constitue un potolitor de sete răcoritor și înviorător.

La 1 kgr. de apă ajung 10 grame Enrilo și 20 grame zahăr. 1 kgr. de băutură răcoritoare astfel preparată costă numai 4½ bani.

Enrilo se poate obține la toate băcăniile din țară în pachete de ½ 1/5 și 1/10 Kg. Negăsindu-se undeva, atunci se poate cere direct de la Fabr. Heinrich Franck Söhne, București.

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iași. *Str. de Sus No. 34*

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără sàpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale sup rioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Ușor de luat de copii și adulți

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipației,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Prețul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile și drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iași

4630

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreți să aveți un stomac sănătos

BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea boalelor de **Ficat, Gută, Rinichi și — Desinteria —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**

I. DAVIDESCU

Tecuciu

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani

(Prețurile se înțeleg ori-unde)

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi —al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 4 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

27 quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE - POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societate de asigurare asupra vieți și rente

în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romania

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 și fr. 1,144,228.10 rente.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contrastatului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile tota e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1128 Marți 5 Octombrie 1910

Desminţire sau confirmare?

O notiţă apărută în „L'Indépendance Roumaine", sub formă de semicomunicat, anunţă eroica hotărîre a guvernului de a deschide parlamentul la 15 Noembrie.

Oficiosul francez desminte prin aceasta ştirile care au circulat în ultimul timp în lumea politică, asupra retragerei guvernului înainte de deschiderea Camerilor.

Sunt însă desminţiri de acele care mai mult confirmă, de cît desmint un lucru şi în tot cazul spun mai mult chiar de cît ceia ce se caută a se ascunde.

Semicomunicatul din oficiosul guvernamental trebuie interpretat tocmai în modul acesta.

Guvernul anunţînd ţărei că se va prezenta la 15 Noembrie parlamentului, recunoaşte că a fost foarte serios vorba să părăsească puterea înainte de această dată; iar dacă tocmai acum, după aproape o lună de la punerea în circulare a unei asemenea ştiri de retragere, şeful guvernului simte nevoia s'o desmintă, aceasta invederează, odată mai mult, că prelungirea agoniei guvernului se datoreşte numai dificultăţei alcătuirei guvernului de succesiune.

Faptul acesta este aşa de adevărat, în cît desfidem presa guvernamentală să ne conteste că dacă astă-zi s'ar putea alcătui guvernul, care să corespundă intereselor şi sentimentelor ţărei, liberalii ar mai putea deţine 24 ore puterea. Prin urmare, d. Ionel Brătianu va deschide camerile, dacă le va deschide, nu pentru-că are tăria necesară de a guverna mai departe, ci pentru că se întîrzie soluţia înjghebărei marelui guvern de succesiune; iar dacă, printr'o împrejurare fericită, o asemenea alcătuire se va face înainte de 15 Noembrie, d. Ionel Brăteanu nu va deschide Camerile.

Iată ce avem de răspuns la un asemenea semi comunicat, care nici nu spune mare lucru, afirmînd posibilitatea presentărei guvernului liberal înaintea ultimei sesiuni, nici nu întăreşte cu nimic credinţa care domneşte pretutindeni, că guvernul liberal e pe ducă.

Dar, oficiosul franţuzesc îşi termină notiţa în chestiune că d. Brătianu va guverna mai departe.

Cum şi cît—nici un cuvînt mai mult. Va guverna mai departe?

Cum, cînd de pretutindeni, liberalii cer retragerea de la putere, în interesul existenţei propriului lor partid.

Cît?—Cînd nici vorba nu poate fi de efectuarea noilor alegeri, de liberali.

Va continua să guverneze, ne spune d. Brătianu; dar aceasta nu e de ajuns. Poţi să stai o zi, două, la putere, după apariţia unei asemenea notiţe şi aceasta înseamnă o continuare a guvernărei, în înţălesul strict al cuvîntului, dar nu propriu zis, o guvernare.

Să ne declare, categoric guvernul dacă se crede în stare să încheie macar ultima sesiune a legislaturei.

Ne mulţumim să'i recunoaştem că va continua să guverneze, dacă cel puţin va avea curajul să afirme că vor şedea la putere pînă la Februarie, că vor da ţărei budgetul pe noul an financiar şi că vor trece în această sesiune, proectele de legi rămase nevotate în seziunea trecută şi că vor începe vr'o reformă nouă?

Am înţălege atunci că în adevăr, d. Brătianu continuă să guverneze.

Dar, semicomunicatul din Independenţa nu fixează nici un termen pînă cînd se crede în stare de a guverna, ceia ce înseamnă că recunosc că dintr'o zi în alta, se vor demite de la putere.

Nu mai vorbim de faptul că nu se spune un cuvînt de proectele înmormîntate în biurourile Camerei şi Senatului şi de neanunţarea nici unui nou proect de lege.

Cît pentru chestiunea unei noui guvernări liberale, după sfîrşitul legislaturei, aceasta nici nu mai poate forma obiect de discuţiune, d. Brătianu, recunoscînd pretutindeni imposibilitatea facerei de către d-sa unui nou apel la ţară.

Şi acum, ca încheiere, să vedem ce mare lucru ne-a spus guvernul prin notiţa de care ne-am ocupat?

Nimic,—absolut nimic, de natură a ne lămuri asupra situaţiunei. Ba, din potrivă, citită printre rînduri, desminţirea guvernamentală, face să se întărească şi mai mult convingerea tuturora de slăbiciunea guvernului şi imposibilitatea unei guvernări mai îndelungate.

Este pentru prima dată cazul cînd un guvern simte nevoia, ca o lună de zile înainte, să afirme curajul ce îl are de deschiderea parlamentului, întocmai ca şi muribundul care de şi vede că nu mai are de cît cîte-va clipe de trăit, crede totuşi că îşi poate prelungi viaţa sau cel mult tăgădui moartea, afirmînd în ultimile sale clipe:

„N'am murit încă"!

Îmbinarea celor 2 pieţe

Dacă primăria d-lui Nicu Gane prin îndărătnicii, de care s'a arătat capabil, nu va ceda mişcării populare din Iaşi, ci va continua să aşeze statnea lui Cuza Vodă tot pe soclul ce l'a umplut deja cu beton, vom fi obligaţi noi, cei de mîne, să luăm frumuşel pe Cuza-Vodă şi cu alain mare, să-l ducem şi să-l aşezăm la locul sorocit lui în piaţa Unirei. Iar dacă primăria va fi dispusă să cheltuească 2—3 milioane cu palatul său municipal, stricînd magaziile din faţă şi făcînd o piaţă largă, largă de ai să urăşti mergînd prin es, prin pustiu şi nemişcare, vor rămînea atunci în picioare magaziile din patratul ce se va pune între cele 2 pieţe. Dar îngrămădirea aceasta a unui hotel plin de murdărie, cu restaurantul său, a unei case mari cu zeci de locatari şi pline de murdării, apoi 2 berării şi alte magazii iarăşi producătoare de murdării, vor impedeca curăţenia locului şi vor fi un cuiu pus în mijlocul celor 2 pieţe.

A sili pe proprietarii acestor imobile să le facă cu patru feţe, va fi imposibil, căci vor fi improprii servitului lor; şi ameninţaţi pururi de a fi expropriaţi, vor căuta să scape de bucluculcă au rămas izolaţi între 2 pieţe mari.

Şi atunci se va pune problema răscumpărării acestor 3-4 imobile, dărămarea lor şi deschiderea unei pieţe, cu un parc şi ale în jurul primăriei, iar statnea lui Cuza Vodă, va privi la pustiul lung şi lat ce va sta inaintea-i, şi pe care l'a făcut răutatea şi îndărătnicia d lui Nicu Gane.

Pînă atunci însă este chip de a ne opri în loc. Ne apropiem de meetingul de la 14 Octombrie, ziua cuvioasei Paraschivei, cînd tot Iaşul va fi pe stradă, şi cînd deci se va face acea mişcare populară ca să forţeze mîna primăriei că nu e posibil a se lupta cu voinţa poporului şi primăria va fi oprită de pe povîrnişul falimentului, căci golind centrul oraşului cu o piaţă colosală de vre-o 4 fălci de loc, ai mînat comerţul Iaşilor în alte direcţii, izgonindu-l din lăuntrul său.

Ceia ce face d. Gane e în danna materială a Iaşilor şi o lovire puternică sentimentului intim al acestei Cetăţi.

Scandalul continuă

Relatam eri enormul scandal provocat de ministerul de Instrucţie cu concursul de burse la liceul Internat. Pentru acest concurs ministerul rînduise o comisiune compusă din d-nii M. Tomida, director şi preşedinte, Gh. Velea Gh. Lascar şi Lascar Matasariu, institutor.

In publicaţia concursului se prevedea că ministerul nu va primi ca bursieri 2 fraţi Măsura a fost întinsă apoi şi la concursul de burse pentru şcoalele normale de fete, dar tocmai la 20 Septembrie de şi concursul începuse la 13 Septembrie, spre scandalizarea cu drept cuvînt a tuturor părinţilor ce venise cu fete la concurs.

S'au dat tezele; unii din candidaţi, ce cădeau în prevederile publicaţiei s'au retras de la început, neputînd plăti solva; alţii au dat o teză, alţii au dat amîndouă tezele. La oral n'a întrat însă nici unul. Examenul oral s'a început şi se ascultase vre o 60 de elevi din cei 120 mi se pare.

Ce se întîmplă? Ministerul sezizat de stăruinţa dr. N. Lupu, fost prefect de Fălciu, care de şi are un frate intern în liceu, mai prezentase un alt candidat de burse, se arata grabnic doritor de a satisface pe eroul luptelor politice de la Huşi din zilele de 10—14 August a. c. şi prin ordin special învită comisiunea să-l examineze pe elevul Lupu. Iată deja pe ficiorul popei de la Arsura scos ca parasitul în frunte şi cu ordin lămurit de la minister să fie preferat, cu toate că textul publicaţiei din monitor suna altfel.

Ce face comisiunea? Tace? Primeşte? Nu. Face întîmpinare că prin ord. No. cutare, din ziua cutare, ministerul singur îşi calcă dispoziţiile sale şi că deci comisiunea nu poate ţinea samă de un ordin, ce cuprinde în sine un favor acordat numai unui candidat, şi în dauna a altor zece candidaţi retraşi sau respinşi pe acelaşi motiv. Şi să se citeze că preşedintele comisiei era însuşi directorul Liceului Internat, d. M. Tomida, care de şi liberal sadea, dar a ţinut să fie întîiu profesor şi pe urmă executor al unor ordine ministeriale rele şi nedrepte. Ii face cinste d-lui Tomida lucrul acesta! E o notă care nu se vede la nici unul din generoşii, ce se arată mai habotnici ca papa în a calca ori-ce lege sau regulament, cînd e vorba de sfintele lor odrasle, cum a fost cazul cu însuşi elevul Lupul.

Ministerul a tăcut 5 zile, neştiind ce să răspundă. Era interimatul d-lui Morţun, şi se aştepta revenirea din concediul simulat al d-lui Haret. Cum s'a reîntors omul fără scrupule s'a dat răspunsul de mult aşteptat, dar aşa de obraznic şi necuviincios, că în loc de a-şi recunoaşte el vina, aruncă în spetele comisiunei vina că n'a înţăles dispoziţiile ministeriale. Faptul acesta a indignat cu drept cuvînt pe toţi membrii din comisiune şi o demisie colectivă s'a înaintat telegrafic ministerului.

Urmarea? Simbătă au sosit în Iaşi doui inspectori şcolari, Valaori şi Sihleanu şi chiar d. secretar general, D. A. Teodoru. Vedea singur d. Haret că a făcut'o boacănă şi că se găsesc încă oameni în corpul didactic, şi în cercetarea ce s'a făcut de cei 2 inspectori, s'a găsit că comisiunea a lucrat în perfectă regulă, şi au încheiat un proces-verbal în acest senz, dîndu-se ast-fel satisfacţie deplină membrilor din comisie ofensoţi direct prin adresa ministerială.

Acest procès-verbal va fi o palmă ce se va da ministerului şi cazacilor din acel minister, că în ciuda tuturor măsurilor luate de el, el singur vine şi le calcă de-a totului tot.

Ceia ce e mai grav, e că domnii inspectori, se vede că sătui de atîtea anchete boacăne, în care bunul simţ şi litera legilor călcate, au răsuflat şi au spus în gura mare: „ce să faci, aşa se lucrează la minister"! (autentic!).

Dar, au zis inspectorii, ministrul e suveran pe felul său de a interpreta legile şi regulamentele sale; şi dacă ozi a luat o măsură ce a crezut'o bună, nu e ţinut să o respecte pînă la urmă, cînd mai ales vede că se rîdică proteste de nemulţumire. Şi ministerul crede, au zis d-nii inspectori, că e loc de a se rechema toţi candidaţii—cari au fost în cazul candidatului Lupu: adică că au fraţi interni, să vină şi să concureze şi cine va reuşi va fi primit bursier.

Credem că măsura se va generaliza şi la fete, căci ar fi absolut neuman că numai la băieţi s'o aplice şi la fete nu; ori dr. Lupu n'are şi surori să pună cuvînt pentru aceasta? I-ar fi recunoscători zeci de părinţi, care au fost siliţi să-şi retragă fetele lor din concurs din cauză că nu se pot primi 2 surori bursiere.

Dar scandalul nu s'a isprăvit.

Chestii literare

Un glosar slavo-romîn

In publicaţia de documente, *Ispisoace şi Zapise*, ce le scot sub auspiciile Epitropiei sf. Spiridon din Iaşi, şi la care am ajuns astăzi la al 6 a volum, ultimul din seria ce am voe de a publica după contract, au intrat pînă acum documente slavo-romîne de la 6908 (1400) pînă la 7183 (1675), mai rămînînd a publica în altă serie documentele ce cad pînă la 1716 potrivit contractului.

Cum însă cu vol. VI a al publicaţiei se încheie seria uricilor şi zapiselor slavone, ultimul fiind din 1670, a lui Gavril Costachi vel spatar, întăritor lui de la Duca Vodă pe toate moşiile sale de la Fălciu şi Tutova, am crezut că e nimerit să dau un vocabular de toate cuvintele slavone ce vin în Urice, ca să slujască pe viitor de studiu şi îndemn şi altora, pentru a-l complecta fie cu acele cuvinte ce se vor mai fi găsind în alte documente, sau chiar cu cele din cancelaria munteană.

Cu cît glosarul ia fiinţă din despoiarea a sute şi mii de fişe, cu atîta rămîi supt impresia curentului literar ce a stăpînit cancelaria noastră de stat. Fondul lexical general al tututor acestor acte îl găsim în graiul rusesc şi mai ales malo-rus (rutean), dar se găsesc şi bulgarisme ca şi leşisme, de şi pentru traducătorii vechi toate sînt acte sărbeşti, fără să aibă ceva de a face cu forme sărbeşti.

Cu toate acestea cînd alături formele scriptice aşa de variate ale cuvintelor ce vin mai des, vedem un fonetism dialectal slav care tradează origina scriitorului, şcoală unde a învăţat el carte, dar mai ales moldovenizarea textului slav. Sintaxa tuturor acestor acte e de un amestec românesc, că sare în ochi la fiecare pas: Şi cred că dacă s'ar da pe mîna unui slavist, care habar n'are de limba romînă, ar rămînea încrucit de acordurile barbare, de formele cazuale, de sintaxa prepoziţiilor, de topica cuvintelor, care ar apărea lor ca un bruhaha gramatical, aşa e de departe de firea gramaticei slavone.

Dacă unii dieci erau aduşi direct din părţile leşeşti ori ruteneşti, majoritatea lor însă s'au format în ţară, prin monăstirile noastre, prin bisericile noastre şi ca moldoveni neaoşi, ei şi-au construit fraza slavonă după calupul frasei româneşti, căci probabil ei concepeau ideia în româneşte şi cerinţa cancelariei era de a da textul pe slavoneşte.

A mai reface textele slave după sintaxa şi gramatica slavă e o lucrare de prisos, căci ar fi a reface întreaga redacţiune. Diacul vechiu era silit să dea loc la forme moldoveneşti. De pildă: genetivul numelor proprii de locuri, de ape, de oameni; aici totdeauna opera cele mai ciudate îmbinări; unii le pun formele româneşti curat fără nici o slavizare, alţii încearcă a le slaviza, dar le contopesc, şi le greşesc. Al doilea fenomen gramatical: moţiunea substantivelor, cum de pildă femenimele în *oae* de la masculine, care sînt intraductibile în slavonă. Apoi acuzativul românesc înlocueşte pe acuzativul slavon şi strică cu totul sintaxa slavonă.

Cu toate acestea acel amestec de cuvinte şi forme alcătuesc lexicul slavo-romîn, care a stăpînit cancelaria domnească 300 de ani şi mai bine, până cînd către 1670 dispare cu totul. Din acel lexic trăesc şi azi în graiu sute de cuvinte, căci el e stocul ce l'a introdus oficialitatea şi cu toată caducitatea ei şi temporizarea sa în influenţă, tot ne-a rămas. Mai ales e important pentru terminologia bisericească şi juridică, întru cît primele manifestări ale cultului ca şi a împărţirei dreptăţii prin divan, limba slabă ne-a fost organul literar de comunicare.

Pentru partea bisericească avem cîteva slovare vechi chiar ca acel de la Cozia din 1648, căci călugării au fost unii din ei doritori de a da pe româneşte înţelesul cuvintelor în ordine alfabetică.

Pentru cancelarie însă lucrarea mea e cea întăia, scoasă din cele vre-o 300 documente slavone, ce se găsesc în arhiva sf. Spiridon. Ea va putea fi complectată pe urmă cu alte cuvinte, ce se mai găsesc în alte documente, cum de pildă tot în colecţia mea de *Surete şi isvoade*, 6 volume.

Cetitorul va găsi adunate toate formele fonetice ale aceluiaşi cuvînt; apoi va putea urmări acordurile, dezinenţele cazuale, flexiunile gramaticale, sintaxa prepoziţiilor şi terminologia juridică veche în faza ei slavonă. **Gh.**

Nebuni şi teferi

Drama de la Socola.—Victima tratamentului.—Fără măsură.—Cuminţi şi nebuni.—Congresul din Berlin.—Un rai al celor nebuni.—Legenda regelui smintit.—Inconştienţii şi copiii.—Intre poveste şi realitate.

O scurtă şi trecătoare emoţiune a produs ştirea despre „drama de la ospiciul Socola". Ca mîni nu se va vorbi despre dînsa. Foarte natural: un nebun mai puţin pe lume — şi atîta tot.

Cazul se cunoaşte din ziare Fostul inginer Negură, una din figurile întristător de amuzante ale Iaşului de eri, a murit în ospiciu, — nu însă de moarte bună, ci victimă unei agresiuni de o brutalitate rară, suferită din partea unui gardian.

Nu pentru întăia dată se pune problema gardianilor acestora cari îşi pierd... sărita şi săvîrşesc atrocităţi în contra unor nenorociţi pentru cari, li se pare, mila nu mai are nici-un rost, cum nu are nici viaţa...

Din întîmplare cazul va da loc la oarecari urmări, căci nefericitul bolnav, fost pe vremuri inginer, dar care de mult a pierdut... măsura, se înrudea cu oameni influenţi. Dar lipsa de măsură în tratarea, în pedepsirea nebunilor e o chestiune veche şi nu e rău că, măcar din cînd în cînd, se vorbeşte despre acest fapt.

Nu de mult, într'un mare ziar berlinez, un dramaturg şi ziarist de vază, Heyermanns, a dat alarma că se dă prea puţină atenţiune *ştiinţifică* acestei interesante categorii de nenorociţi. Aceasta, în vederea congresului de psihiatri care avea să se adune în Berlin — unde s'a ţinut la 4—8 Octombre: — congresul bolilor mintale.

Noi suntem mult mai departe de atari cerinţi; noi nu ne alarmăm de chestiuni subţiri, cum e lipsa de laboratorii înzestrate cu microtoame, — dar ar fi vreme ca în luxoasele ospicii — cum e acel de la Socola — *să nu se mai poată* maltrata pacienţii, fără o serioasă răspundere.

*

Pînă la ce punct e interesantă literatura şi psihologia nebunilor probează ceea ce, între altele, s'a publicat cu abundenţă, în ajunul zisului congres berlinez. Din varietatea de curiozităţi vom menţiona aci descrierea unei prea interesante localităţi unde „nebunii" sunt lăsaţi în completă libertate, fără ca prin aceasta să se vatăme situaţia celor sănătoşi. Din potrivă, se pare. Există un oraş în Europa, în Flandra, aproape de frontiera Olandeză — supranumit „Paradisul nebunilor". Este oraşul *Gheel*, cu o populaţiune de 15,000 locuitori, dintre cari 3,000... nebuni, de ambele sexe. Dar suferinzii aceştia, nu stau zăvoriţi în celule, izolaţi sub fortăreţe, — ci stau liberi în mijlocul celorlalţi locuitori, sub privigherea şi în căutarea acestor din urmă, a celor sănătoşi şi de multe ori călătorul care vizitează localitatea nu prea face uşor diferenţă între unii şi alţii. Aceasta însemnează că „nebunii" sunt în genere foarte „cuminţi".

De mai mult ca şase secole există acest „paradis". Legenda spune că un rege care domnia pe la 1300, şi-ar fi perdut soţia, nespus de frumoasă şi fără seamăn de dragă regelui soţ. Acesta din urmă rămase obsedat de figura şi frumuseţea ei, nemîngîiat de nici o mulţumire pămîntească Şi iată că într'o zi veni o fiică a regelui, prinţesa Dymphe să-şi mîngîie tatăl. El o ascultă, o dezmierdă, privind-o lung, lung. O privi atît de mult şi atît de drag, în cît luă aminte că ea seamănă întru totul foastei lui soţii, aşa cum era în tinereţa ei. Dintru întîiu Monarhul se luptă să-şi reţină gîndirile pe cari i le trazea această asemănare. Dar simţi în curînd că nu mai era o iubire părintească, ci o dragoste caldă, pasională, greu de înfrînat.

Nici rugăciunile, nici băuturile vrăjite, nici ajutorul preoţilor pricepuţi nu-i folosiră la nimic. In una din zile, îngenunchiând, se rugă ferbinte de prinţesa Dymphe să-i primească dragostea, să-i fie iubită, să-i fie soţie, mărturisind astfel ispita cea mai nenorocită şi cea mai neîngădită. Ea încercă să-i domolească, să-l convingă, să-l mustre. Dar în zadar! Şi atunci — fugi, speriată, dinaintea lui; fugi din Irlanda—căci acolo domnea smintitul şi nefericitul Rege, —fugi peste ţări şi mări, pînă în Flandra. Tatăl însă o ajunse din urmă şi ceea ce fiica refuză cu mîndrie şi cu demnitate, pătimaşul orbit vru să smulgă cu puterea. Se incinse între tată şi fiică o luptă grozavă. Princesa, biruită şi slabă căzu, trăsnită la pămînt. Şi numai atunci, în faţa trupului rece, neînsufleţit, bătrînul îşi înţelese nelegiuirea — luminat şi cuminţit. Fu prea tîrziu însă! Regele îşi smulse şi îşi lepădă coroana, părăsi totul şi îşi zidi o chilie unde petrecu viaţa toată în rugăciuni şi în pocăinţi, tămăduit de nebunia lui.

Şi pentru că locul acela — Gheel — avu parte ca să vadă jertfa cea mare şi minunea vindecării, — îi rămase deapururi faima de oraş tămăduitor şi cu vremea, nu numai că chilia cea mică deveni o catedrală cu altare mari, dar Gheel deveni un ...paradis al nebunilor, sub ocrotirea unei sfinte. Cine uutea fi sfînta protectoare, dacă nu prinţesa Dymphe, eroina legendei?

Şi secol după secol aşa s'a menţinut această instituţie în stil mare, — un adevărat fenomen al lumei. Nu un azil nu un castel îngrădit, nu spitale şi laboratorii, — nici chiar medici specialişti. Ci „nebuni" trăind pe deplin liberi între cei teferi şi direct sub obăduirea acestora. Sunt şi saraci şi bogaţi, — sunt pensionari susţinuţi de comunitate, sunt şi saraci şi proprietari de vile somptuoase—de o potrivă alienaţi: toţi egali înaintea Nebuniei. Ei nu mai inspiră frică: nu terorizeară şi

nu sunt terorizaţi. Cei mai mulţi îşi cîştigă existenţa, sunt întrebuinţaţi la diferite lucrări casnice şi în special se pare că ei dau dovadă de pricepere şi bunătate şi cumineţenie în îngrijirea copiilor mici.

Nu sunt oare—nebunia şi copiiăria asemănătoare; nu-şi au fie care poezia şi dezordinea ei,—frumuseţea ei chiar?

Aduceţi-vă aminte ce „frumoase" lucruri spune în „Năpasta" lui Caragiale nebunul Ion. Că nu au „şir" — ni se pare nouă, cu logica noastră care poate fi, la rîndul ei, absurdă şi fără preţ, dacă e privită prin o anumită măsură...

*

Dar aci nu facem filosofia „nebuniei" nici apologia ei.

E vorba numai de a arata că, — indiferent de legendă şi de misticism — se cere o anumită şi serioasă educaţiune pentru acei „gardiani" puşi în contact cu nebunii, — cari nu sunt totdeauna — nici mai răi, nici mai inconştienţi de cît cei aşa zişi teferi.

Dovadă cazul de la Socola şi atîtea altele cari n'ajung să msi vorbească ziarele de ele!

As.

OAMENI ŞI LUCRURI

ÎNSEMNARI

Acum cîte-va zile se prezentă la redacţie o delegaţie a... galeriştilor. Odată cu sosirea operetei s'a reconstituit această categorie de melomani şi intelectuali, devoteţii galeriei pentru anumite raţiuni—între care şi raţiunea eftenităţii.

Delegaţiunea se plîngea că locurile *lor*—căci ei sunt ai galeriei şi galeria e a lor—sunt speculate.

In zadar staţionează în jurul depozitului de bilet, în zadar se prezintă cu 3—4 zile înainte la casă, ori fac „coadă" ceasuri întregi. Li se răspunde mereu: „nu mai sunt; veniţi seara la 9 la cassa teatrului". Iar în interval biletele ci— că ar fi cedate unor favoriţi şi, seara, se vînd cu preţ îndoit, în jurul teatrului.

Plîngerea era planzibilă,—dar nu s'a înregistrat, căci ar fi avut aierul că se duce „campanie" şi nemulţumirea galeriştilor dovedia numai cît sunt de căutate reprezentaţiile trupei,—aşa de căutate, în cît pot fi speculate.

. Acei cari n'au încăput la galerie se vor mîngâia cu opereta d-nei Milla Theren, care se anunţă foarte curînd.

*

Cîte amintiri nu retrăiesc în noi, cînd vedem lupta pentru invazia în locurile eftene!

Par'că eri a fost—cînd la rîndul nostru, ne aşteptam rîndul unei galerii. Mai drag ne era însă favoarea vre-unui loc gratuit, obţinut prin vr'un „truc". In cîte o anumită seară mai atrăgătoare vre-unul din noi, ce se întîmpla mai chiabur, — proprietarul unei chenzine de la o meditaţie proaspăt încasată—cumpara biletul, iar noi ceilalţi aşteptam, cu emoţiune, să ne trimită afară.. contramarca. Emoţiunea se prefăcea în groază, dacă se nemeria la casă vr'un artist societar mai al dracului. Printre cei mai obişnuiţi la control, pe vremea noastră de liceu era d. „Pechea". Mărturisesc că-i port oare cari recunoştinţă pentru că une-ori, deşi ne „prindea" cu biletul mototolit, caracteristic deselor schimbări în mîinile asudate de atîta aşteptare—se arăta indulgent şi nu ne dădea de ruşine...

*

De aceea mi-a părut cu atît mai rău, că în legătura cu impresariatul operetei, am ajuns a polemiza cu cea mai veche cunoştinţă teatrală şi am trebuit să fac pe Pechea să scrîşnească din.... dinţi, după ce a încercat să ne... muşte. O să profite dentistul...

*

Cine a asistat la „Prinţ şi Bandit" s'a putut convinge că o traducere literară a libretului e un mare avantagiu în operetă. Genul acesta e anti-literar numai pentru că se masacrează, de obiceiu, cîte un text spiritual, probabil pentru eftinătatea traducerei şi adeseori ascultăm lucruri abjecte,—pe care nici muzica cea mai frumoasă nu le poate împodobi.

Asemenea... banditisme au lipsit de astă dată.

De cîte ori auzim vr'un text masacrat —traduttore—traditore!—şi versuri ciuntite fără milă, ne mîngâiem că, în definitiv, din toată poetica opereta—preferă... *picioarele* şi publicul e destul de mulţumit...

*

A propos de arta picioarelor,—un ziarist îmi reproşa că, mustrînd pe artiştii trupei, am lăudat în acelaşi timp pe d-ra Florescu. Adevărul e că lauda neînsemnată nu eu i-o adresasem,—era să scriu „administrasem"—, căci am fost extrem de sobru în ce priveşte pe simpatica... sobrettă. De alt-fel, n'ar fi nici o contrazicere între critica unor elemente de cînt şi lauda unei subrete merituoase, care place publicului prin anumite calităţi.

Cine, bună oară, nu recunoaşte d-lui Maximilian o admirabilă... fire de artist şi d-lui Ciucurete un *jo:* minunat: bună oară în scena iataganelor de „Prinţ şi bandit"? In ce priveşte pe d-ra Florescu e locul de a spune că *dacă* ar avea o voace de soprană,—ar fi o soprană... destul de *legeră*.

*

A propos de Ciucurette,—ne pare rău că o să aibă de furcă cu parchetul tocmai acum la plecare. Ca să joace mai cu... foc, a aprins aseară o *brichetă* pe scenă, ceea ce-i atrage o contravenţie sigură. Deşi obiectul aparţine „rechizitei"—o să se trezească cu un „rechizitor" aspru..

*

Fiind-că e vorba de foc, am auzit în public o mirare: de ce atîta pompierime pe scenă, alaltă seară?

... Fiind că se temeau oare-cari artişti să nu-i mai *ardă* cine-va la gazetă, pentru farsa unei asemenea „operete" militare.

*

O doamnă, mai eri, apara cu multă graţie pe Lionard. Cu laudele gazetelor interesate, pe vremuri, a dat de bănuit. Dar *această* graţioasă apărare n'ar fi putut s'o capete nici dacă era... Mi-lionard. Şi noi o înregistrăm la rîndul nostru nu ca o graţie, ci ca o *voace* sinceră din public.

*

Aseară în „Prinţ şi Bandit", d-nei Metaxa-Dora îi lipsea ceva din calităţile cari o fac atît de atrăgătoare. Lipsa era, cred de domeniul unei alte arte,—acea a maistrului Ionescu, coaforul scenei şi postişorul oraşului. *Ce* anume îi lipsea ar fi putut spune mai curînd doamnele din sală.

Ori să fie că—cu toate avantagiile fizice—a pierdut jucînd în aceiaşi seară cu d-na Miciora? Ce păcat atunci că această excelentă cîntăreaţă n'a cîştigat cîte ceva din prezenţa d-nei Metaxa! Natura nu abundă în daruri şi compensări. Fiind-că ţine la armonie—le acordă toate cu... măsură.

Rodion

STRUNA ZILEI

CONGRESUL ETERN

La Viena se ţine un congres «al frigului».

Ce congres!? Din veci se roagă
Mii şi mii săraci sub cer
Să i ajute ca în iarnă
Să nu tremure de ger...

Litere-Ştiinţe-Arte

Dărnicie lăudabilă.—In cuvîntarea, cu totul remarcabilă prin tonul ei înnălţător şi obiectiv, pe care a rostit o Imparatul Wilhelm II la serbarea iubileului universitar din Berlin, Suveranul a anunţat un eveniment cultural într'adevăr puţin obişnuit. In faţa imensei adunări festive a adus la cunoştinţă că peste puţin timp Berlinul se va îmbogăţi cu nuoi instituţiuni culturale şi anume „institute de cercetări ştiinţifice, cu totul independente de universitate".

In acest scop Monarhul s'a adresat unui număr de cunoscuţi personali, foarte bogaţi, de la care a obţinut pînă în ziua serbării *nouă pînă la zece milioane mărci.* Cei mai mulţi dintre donatori au oferit cîte un milion fiecare şi lista generoşilor donatori este cunoscută. Sunt mari industriaşi, financiari, întreprinzători, cari stau în contact direct cu Curtea Imperială şi sub influenţa ei.

Mulţumită generozităţii lor rare Universitatea din Berlin va merge paralel cu un număr de nuoi aşezăminte care-i vor întregi opera larg culturală şi binefăcătoare.

Iar toate la olaltă vor contribui a ridica prestigiul Germaniei şi cu deosebire a Capitalei sale desemnînd-o a fi un exemplu pentru alte ţări şi centre universitare.

De altfel America a dat de mult pilda unor generozităţi extraordinare pe tărîmul cultural. Asemenea fapte s'ar cuveni să devină... molipsitoare şi universale.

*

Compozitorul spaniol Ioan Maném a terminat o nouă operă: „Camino del tol" (Calea spre Soare).

*

Caruso va cînta în Berlin la 24, 27 şi 30 Octombrie în Carmen, Aida şi Liebestrank. Preţurile stalurilor variază între 5 şi 40 de mărci.

*

Se anunţă o ediţiune a operilor lui Nietzsche în limba engleză, traducere de Oscar Levy. In America ediţia lui Nietzsche a avut mare succes. De notat e că filosoful are un numeros contingent de cetitori în Asia şi Africa, în India şi în Arabia.

*

Conformîndu-se promisiunii date revista „Facla" în afară de partea socială şi politică, introduce mereu îmbunătăţiri şi varietăţi literare. Aşa în ultimul număr găsim bucăţi teatrale, critice, polemici, ilustraţiuni interesante. Se vorbeşte despre un plagiat literar al d lui A. C. Cuza, despre „Modelul" lui Henry Bataille şi altele.

*

Piesa lui Maeterlinck „Pasărea albăstră", după ce s'a jucat în Rusia, Anglia şi America, va fi jucată în cursul ernei la Berlin şi Paris. In Capitala Franţei d-na Rejane va monta piesa cu concursul artistei Georgette Leblanc, soţia poetului Maeterlinck.

*

Poetul dramaturg Emanuel Bozdiech, un scriitor ceh de mare renume şi care a dispărut acum 21 de ani se află într'o mînăstire de pe lîngă Vatican, după informaţia ziarului „Nar Listy" din Praga. Bozdiech părea cu totul dispărut de la 10 Februarie 1884 cînd a plecat din Praga şi n'a mai dat semne de viaţă.

In chestia statuei lui Cuza

D. V. M. Cantacuzino, ne trimite următoarele rînduri, în chestia aşezării statuei lui Cuza Vodă, care preocupă atât de mult, publicul iaşan.

Unde-i comitetul?

In ziare şi prin întruniri publice, în convorbiri cu gazetarii şi în conversaţiuni de berării toată lumea discută, toată lumea îşi dă părerea toată lumea ia hotărîri.

Toată lumea... afară de aceia cari au fost înadins aleşi pentru a discuta a-şi da părerea şi a hotărî. Acei membri cari şi-au afirmat părerea luptă în afară de comitet.

Comitetul însă-şi, comitetul ca atare e mut, surd şi invizibil. Unde-i comitetul? Poate că nici nu există.

S'a cerut în repetate rînduri, prin articole de ziar sau prin scrisori particulare, publicarea misteriosului proces verbal prin care „Comitetul" a primit să se rădice statuia lui Cuza-Vodă în Piaţa administraţiei financiare.

Procesul verbal nu s'a publicat, s'a publicat în schimb o mulţămire adresată Primăriei tot de *cîţi-va* membri, care în nici un caz nu poate înlocui hotărîaea, *care nu există*, a comitetului care, dă, poate o fi existînd.

Se zice că domnul Ghica-Deleni, care a avut onoarea de a fi ales preşedintele unui comitet ce-şi luase însărcinarea de a cinsti cum se cuvine aminti rea unui mare voevod, refuză să convoace „Comitetul".

Se pare dar că ar exista „Comitetul". In tot cazul preşedintele există, ba există chiar aşa de bine în cît fără voia lui nu îndrăznesc măcar a exista ei; dar încă a se întruni, a discuta, a lua o hotărîre!

E o glumă, şi o glumă care prea s'a prelungit.

Un oraş întreg aşteaptă cuvîntul acelora cari sînt cei mai autorizaţi a şi-l spune. Ei sunt datori să vorbească.

Iar dacă nu vor să ia răspunderea convingerilor lor, să lese altora mai îndrăzneţi sarcina de a alcătui un comitet real, şi activ, un comitet care să aibă şi el părerile lui, macar în chestiunile pentru care a fost ales.

Cînd toată lumea se mişcă, cînd toată lumea protestează, nu e cu putinţă ca tocmai comitetul statuei să stea după perdele, într'o indolenţă stranie — şi aceasta pentru ridicolul motiv că domnul Preşedinte nu voeşte a convoca.

Vasile M. Cantacuzino

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ **C. f. r.**—Direcţia generală a c. f. r. a trimes o circulară, organelor sale, prin care pune în vedere că nici un funcţionar, sau lucrător, aflaţi în serviciul c. f. r., nu vor putea fi primiţi în audienţă la direcţia generală, fără o prealabilă autorizare. Cererile vor fi adresate în scris şi înaintate pe cale ierarhică, indicîndu-se motivul pentru care se cere audienţa,

Petiţiile pentru avansări, transferări, schimbării de funcţiuni, vor trebui să fie adresate mai întâi, şefilor ierarhici, după cum urmează:

Personalul de staţiuni şi trenuri le adresează inspecţiunilor de mişcare prin şefii de gară; Personalul de depozite, pompe de alimentare şi de locomotivă, le adresează inspecţiunilor de tracţiune prin şefi de depozite. Personalul de linie şi de întreţinerea aparatelor de centralizare, diviziunilor de întreţinere prin şefii de secţiune; Personalul de revizie a vagoanelor şi personalul de atelier, le adresează primul prin şefii de gară şi celalt direct şefilor conducători de ateliere. Personalul administraţiei centrale şi personalul exterior de economat, se vor adresa direct şefilor de serviciu prin conducătorii şefilor de birou respectivi.

Şefii hierarhici care primesc petiţiunile sunt obligaţi a le înainta adresanţilor chiar cînd ar constata netemeinicia cererilor, însoţindu-le însă de observaţiunile şi explicaţianile necesare pentru rezolvarea lor.

D-nii Şefi exteriori: inspectori de mişcare, inspectori de tracţiune, şefi de divizie şi şefi conducători de ateliere, vor căuta să rezolve cu cea mai mara claritate petiţiile ce li se adresează.

❑ **Alergările de eri.**—Eri fost prima zi de curse de toamnă. Din nefericire, timpul rău a făcut ca să asiste foarte puţină lume.

Cursele au fost foarte interesante. La ultima cursă, a fost de înrogistrat un accident. Calul Radix, pe care călărea d. locot. Anghelescu, derobîndu-se la ultimul obstacol, ofiţerul a căzut jos, lovindu-se la cap. Rana nu e de loc gravă.

*

Iată rezultatul curselor de eri:

Premiul Moldova: (1600 metri), premiul I, 900 lei *Cezar* a d-lui locot. Anghelescu; premiul II 300 iei *Esparos* al d lui locot. Filip Iacob; premiul III 100 lei *Bucur* al d-lui locot. Romano. Neplasaţi: Candidat (lt. Poltzer), Doina (lt. Boureanu) Preajba (Benescu).

Premiul minist. Domeniilor.—(Distanţa 3000 m.): pr. I, 1400 lei, *Axtel* al d-lui Gaetan; pr. II 300 lei *Sir-Knit* al d lui Frank. Neplasat Astra (Elise Zarifopol).

Premiul Cristeşti-Ţuţora. — (distanţa 1800 m.): pr. I 1600 lei *Perusal* a d-lui Filip Iacob; pr. II 250 lei *Glanure* a d-lui lt. Poltzer; pr. III, 150 lei *Czimbara* a d-lui lt. Savopol. Neplasat: Radix (lt. Angelescu) şi Lydia (sub.-locot. Athanasiade).

Premiul Jok y-Club (distanţa 2400 m.) pr. I 5000 lei *Iram* a d-lui G. Negroponte; pr. II 500 lei *Armaş* a d-lui Marghiloman; pr. III 300 lei *St. Jules* a d-lui Marghiloman.

Premiul ofiţerilor (distanţa 3000 m.): premiul I 600 lei *Satina* (lt. Boureanu) a d-lui locot. Antonescu; neplasat Radix (căzut).

*

❑ Mîine Marţi va fi a doua zi a alergărilor de cai, la care vor lua parte şi A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand şi Principesa Maria.

Iată programul alergărilor de mîine:

Cursa I. (Premiul Bahlui): pr. I 700 ei, pr. II 200, pr. III 100 lei:

A. S. R. Principesa Maria—*Kilia*, lt. Antonescu—*Aniza*, lt. Bernescu—*Bryba*, M. Fălcoianu—*Candidat*, lt. Anghelescu—*Cezar*.

Cursa II a (Premiul Prut): pr. I 1400 lei, pr. II 200, pr. III 100 lei:

I. Frak—*Sir Kont*, E. Zaripopol—*Astra*, lt. C. Antonescu—*Maritica*. lt. Bernescu—*Caluşar*.

Cursa III-a (Premiul Comunei Iaşi); pr. I 2500 lei, pr. II 300 lei:

E. Negroponte—*Hands Down*, idem—*Good By*, lt. Filip Iacob—*Perusal*, A. Marghiloman—*Armaş*, idem—*Dănciuc*.

Cursa IV-a (Premiul naţional): pr. 300 lei, pr. II 80, pr. II 60, pr. III 40 pr. IV 20 lei:

Plutonier Stăncescu—*Viziteu*, plutonier Birjoveanu—*Rec*, serg. major Mihuceanu—*Raport*, serg. major Moise Ilie—*Volga*, sergentul Morariu—*Ramus*, serg. major Marmuceanu—*Spor*.

Cursa V-a (Premiul Militari) pr. I 500 lei, pr. II 150, pr. III 100 lei:

Lt. Voinescu—*El Zorab*, lt. Anghelescu—*Cezar*, lt. Zisau—*Bender*, căpi. Constantius—*Moris*, sub-locot Dombroschi—*Palfa*, idem—*Doma*, lt. Eliade—*Trăsnet*, lt. Şloimescu—*Litera*.

❑ „Scrisorile din Iaşi" apărute în „Ordinea" de la 3 Octombrie se ocupă de: „Stagiunea muzicală.—Cele două trupe.—Pentru unii.—mumă...—Din misterele garderobei.—In aşteptarea deficitului.—Generozism teatral.—Amatorii de muzică.—Inaintea d lui Grigoriu.—Opera la Iaşi.—Afişe vechi.—Italienii la Iaşi.—Supeurile rentabile.—Dărnicia Iaşanilor.—Culisele de altă dată.—Gol şi plin.—Concerte ciudate.—Zidurile Ierichonului.—Cuceriri şi acorduri."

❑ D. I. Dobreanu, deputat de Fălciu şi mare proprietar, a cumparat de la d. Enacachi Iamandi, moşia Cordeni, din judeţul Fălciu, în întindere de 400 fălci, cu 900 lei falcea.

❑ D-şoara Calipso Tănăsescu, a fost numită maestră de gimnastică la şcoala de fete din Craiova.

D-ra Tănăsescu este absolveoiă a şcoalei de gimnastică a societăţei de gimnastică, sport şi muzică din Iaşi.

❑ La hotelul Buch a încetat eri din viaţă bătrînul Fotache, fost administrator al băilor Slănic.

❑ Societatea *„Unirea educatoarelor române"*, face cunoscut membrelor începerea şedinţelor Joi, 7 Oct. a. c. ora 4 p. m., cînd se va discuta programul activităţii pe trim. I.

Dat fiind scopul măreţ ce urmăreşte această societate, fie-care membră e rugată a învita şi a aduce cu sine şi personne care nu fac parte din ea.

❑ D. Ionescu, directorul general al contribuţiilor din ministerul de finanţe, însoţit de d. Cr. Simionescu, inspector financiar, au venit alaltă-eri în inspecţie, în localitate.

Eri, ambii au fost la Botoşani, de unde s'au reîntors azi iarăşi în localitate.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 35 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

❑ Au fost scutiţi de plata taxelor universitare următorii studenţi medicinişti: Ioan Paul, P. Spanier, T. Docia, Octavian Grecea, Ioan Marcu şi T. Ghetzu.

DIVERSE

— Supusnl rus Speter Serafimof, care urma să fie expulzat, dus eri la Ungheni, a fost refuzat de autorităţile ruseşti pe motiv că numitului i s'a interzis pe timp de doi ani intrarea în Rusia. In urma acestora, dînsul a fost retrimis direcţiei generale a siguranţei statului.

— Simon Leahu a fost numit păzitor regional în judeţul Iaşi.

— Consistoriul spiritual va fi convocat la 16 Octombrie.

Depozit General: **Farmacia N. Dr. A. Racovitză şi Dr. Ed. Fabini Iaşi**

TRUPA GRIGORIU

Trupa de operete, a d-lui C. Grigoriu îşi încheie în astă seară ciclul celor 17 reprezentaţiuni, ce a dat în oraşul nostru.

Cu ce impresii pleacă acestă trupă din oraşul nostru? De sigur cu foarte bune din toate punctele de vedere.

Amatorii de muzică şi iubitorii de teatru au încurajat această trupă romînă de operete, la Iaşi poate mai mult de cît în alte părţi, pentru că Iaşul ştie să simtă şi să înţeleagă mai mult de cît aiurea, încercările şi sacrificiile ce se fac pe domeniul artei, de către elementele artistice romîneşti.

Ce impresie a lasat la rîndul ei ieşenilor, această trupă?

De asemeni foarte bune, căci în afară de două, trei, operete al căror libret şi muzică erau mai slabe, celelalte, au mulţumit într'un mod desăvirşit, atît prin frumuseţa muzicei, prin fondul libretului, cît şi prin interpretarea fără reproş a elementelor artistice care alcătuesc trupa, cu asamblul corurilor şi orchestra la o laltă.

Sunt cunoscute încercările până la sacrificiu, pentru înjghebarea unei operete romîneşti. Statul nu s'a dat în lături de a ajuta chiar prin suvenţii asemeni înjghebări — şi reposatul Stefănescu un maistru desăvîrşit în materie de muzică, de trei ori şi-a văzut încercarea sa neisbîndind,

D. Grigoriu a fost mai norocos de cît nefericitul fost director al Conservatorului, şi a putut, graţie şi sprijinului ministerului de instrucţie, şi încurajărei publicului să înjghebe această trupă, care are marele merit pe deoparte de a încuraja şi forma cariere artistice, talentelor romîne care se remarcă în acest gen artistic, iar pe de altă parte de a contribui în mod admirabil la cultivarea gustului de muzică în ţara noastră.

Iată pentru ce, credem că nu trebue să fim pretenţioşi pînă la exagerare, ci din potrivă să dăm tot sprijinul unei asemenea încercări atît de lăudabile.

Trupa d lui Grigoriu, în afară de meritul de a fi trupă romînească, s'a relevat în ultimul timp prin a fi superioară atîtor trupe de operetă străine, în cît de-ar fi s'o comparăm numai cu ansamblul de elemente, cu care cunoscuta artistă *Mila Teren* a fost anul trecut şi va veni şi în acest an în Iaşi, încă ar fi de ajuns spre a ne da seamă de superioritatea ei.

Elemente artistice ca d-nele: Miciora, Metaxa Doro, Leonard, Florescu, Ionescu Darzeu şi ca d-aii Carussi, Maximilian, Ciucurett', Leonard, Cigalia, Stănescu etc. cum şi orchestra şi corurile pot cu mîndrie cinsti ori-ce scenă de operetă străină

De aceea publicul eşan, atît de cunoscător în arta muzieală, a umplut la fie-care reprezentaţie vasta sală a teatrului naţional,—răsplătind prin puternice manifestări de simpatie, pe artişti şi conducătorul lor.

D. Grigoriu părăseşte mîne Iaşii pentru a da o serie de reprezentaţiuni în Galaţi, Brăila şi Craiova, de unde urmează a se reintoarce în Capitală pentru a reîncepe reprezentaţiile de iarnă la teatrul Modern.

Ii dorim din s uflet să obţină pretutindeni acelaş succes, cu atît mai mult cu cît suntem informaţi că harnicul director al trupei are intenţia ca alături de genul operetă, să alcătuiască prin achiziţii de elemente noui o trupă de *„operă romînă"* şi să dee chiar în cursul ernei, în Capitală, cîteva reprezentaţiuni. Intru cît îi cunoaştem perseverenţa şi sacrificiile, pe care totdeauna le-a făcut cînd a fost vorba să obţină achiziţiuni serioase în trupa sa, cum e exemplul din urmă cu d-ra *Florica Cristoforeanu*, o eminentă absolventă a conservatorului din Milano, şi un foarte bun element de operă şi cum ştim că nu s'a dat în lături nici odată de la nici o jertfă, pentru a atrage şi menţinea în trupa sa ori-ce talent real şi element artistic romîn de valoare, suntem siguri că va reuşi şi în noua sa încercare, spre cinstea sa şi satisfacţia deplină a tuturor celor iubitori de artă muzicală, pusă şi cîntată pe scenă de artişti romîni.

Ultime INFORMAŢII

❑ *După cum am anunţat, A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand şi Principesa Maria, sosesc mîine dimineaţă în Iaşi.*

O telegramă, sosită astă-zi anunţă că va veni şi A. S. R. Principele Carol

A. A. L. L. Regale vor porni astă-seară la orele 8 şi jum., cu un tren special regal, de la Sinaia. La Ploeşti, vagoanele regale şi vagonul de automobil al prinţului, vor fi ataşate la acceleratul de Bucureşti, care vine spre Iaşi şi care va sosi la orele 8 şi 30 dim.

De la gară A. A. L. L. se vor duce la Poeni, de unde se vor reîntoarce la prînz.

❑ Dl. E. Mezetti a înaintat rectoratului, *Cantata*, compusă pentru serbările jubiliare, ce urmează a fi executată la piano şi canto de corul mitropoliei şi al Conservatorului.

❑ **Agitaţia studenţilor în medicină.**— Printre studenţii în medicină a început o nouă agitaţie.

Ei s'au întrunit eri, în localul societăţei studenţilor în medicină, discutînd următoarele puncte:

1) Reînfiinţarea externatului după vechiul regulament.

2). Acordarea de locuinţă şi masă internilor în interiorul spitalului.

3). Scoaterea la concurs a posturilor de medici secundari, aşa după cum prevede regulamentul serviciului sanitar.

4). Redeschiderea clinicelor facultăţei, anexate spitalului Sf. Spiridon, unde studenţii să-şi poată începe lucrările şi trecerea examenelor.

5). Scoaterea la concurs a posturilor de asistenţi şi preparatori de pe lîngă clinicele şi laboratoarele facultăţei.

6). Infiinţarea de laboratorii şi bibliotecă.

In urma discuţiunilor ce au avut loc, s'a hotărît să se întocmească un memoriu, care să cuprindă toate punctele de mai sus, memoriu care să l adreseze consiliului profesoral al facultăţei, cu rugămintea de a stărui pentru aducerea la îndeplinire a acestor cerinţi, în cel mai scurt timp posibil.

Studenţii mai sunt agitaţi şi de modul cum se ţine concursul de internat.

❑ Trenul de Paşcani a avut aseară o întîrziare de 40 de minute, din cauza defectuozităţei maşinei trenului, trenul de Ungheni a avut o întîrziere de 70 de minute, din cauza desinfectărilor sanitare, iar trenul de Bucureşti a sosit cu o întîrziere de 30 de minute.

❑ Aseară au plecat spre America 54, de evrei din localitate.

❑ Un accident nenorocit s'a întîmplat eri după amiază în comuna Ţiganaşi. Un copil de 10 ani al locuitorului Mihalace Butuc, jucîndu-se cu uu revolver încărcat, acesta a luat foc iar glontele l'a lovit în cap.

In stare gravă a fost adus în Iaşi şi internat în secţia chirurgicală de la spitalul sf. Spirioon,

❑ La şcoala de sericicultură din str. Lascar Catargi No 4, s'a deschis eri lucrările executate de eleve în cursul anului.

❑ Moşia Tudora, din judeţul Botoşani, proprietatea d-lui Al. Paşcanu, a fost cumparată de casa rurală cu preţul de 3 milioane şi jumătate lei.

❑ Membrii societăţei ştiinţifico literară „Arhiva" se vor întruni pentru astă-seară, în localul cercului didactic.

❑ D. C. Stroian, fost comisar la Iaşi, de unde a fost transferat la Brăila, a fost numit director cl. III a al poliţiei din Caracal.

❑ Camera de punere sub acuzare a respins Simbătă, apelul lui Max Schnürer contra confirmărei de către tribunal a mandatului de arestare.

❑ Senatul universitar a fost convocat pentru azi la orele 5 p. m. pentru a discuta cererea d-lui Iorga, dacă să i se acorde sau nu aula Universităţei pentru a ţinea prelegeri Duminica între orele 2—4.

❑ **Din Basarabia.** — De la 28 Septembrie n'a mai fost la Odessa nici un caz de ciumă şi nici unul de holeră. Din cei vechi au mai rămas 25 bolnavi.

De la începutul epidemiei şi pănă la jumatatea lunei lui Septembrie, in toată Basarabia au fost 116 cazuri de holeră, din care 59 mortale. Din acestea numai în ţinutul Akerman au fost 48 cazuri cu 23 morţi.

— La Sculenii-ruşi şi prin satele din apropiere s'a ivit, printre vite, epizootia de febră-aftoasă.

— Acum trei nopţi, s'a furat din magazinul Nat. Friman, din Kişinău, strada Alexandru, nişte blănuri, în valoare de peste 10,000 ruble.

— Staţiunea telegrafiei fără sîrmă, din Odessa, a reuşit să aibă comunicaţii directe cu yachtul imperial „Steaua Polară", ce se află acum la Copenhaga.

— Din Archanghel se comunică că la închisoarea de acolo, a fost internată o femee, care a trăit 18 ani în renumita mănăstire Solovetzki, travestită în haine de călugăr.

In tinereţe, acea femee a fost soţia contelui Clujinschi, şi era renumită prin frumuseţea ei. Soţul ei provocase la duel pe un ofiţer care făcea curte nevestei şi a fost omorît în duel. Ofiţerul, torturat de remuşcări, s'a călugărit la mănăstirea Solovetzki. Contesa, ca să fie mai aproape de iubitul ei, şi a procurat nişte acte pe numele călugărului Arseni şi a intrat, travestită, în aceiaşi M-re. Ea a fost descoperită de un medic, care fusese chemat la M re, cînd era bolnavă.

❑ Membrii societăţei „Mîntuitorul Christos", a preoţilor din oraşul şi judeţul Iaşi, vor fi convocaţi în curînd sub preşedinţia P. S. S. Archiereului Nicodem Munteanu, preşedintele societăţei, cu ocazia împlinirei anului societăţii, cînd se va face darea de seamă.

❑ Următorii elevi au fost promovaţi în clasa V-a a liceului militar din Iaşi,

Budeanu C, Călărăşeanu C., Fotino Dionisie, Frunzetti Gh, Halunga Raul, Herescu Ulise, Leonte I. Sc., Marinescu Al, Marinoiu C., Oprescu N. N., Paraschivescu I. şi Vasilescu Romeo.

❑ La şcoala de gospodărie, „Procopie Florescu" din comuna Tăuteşti, au fost admise următoarele eleve:

Cosma Elena, Frost Elena şi Şerban Elisa, de la institutul Gregorian şi Portocală Gh. Ana.

❑ Eri dimineaţă la orele 10, a avut loc în Aula Universităţei solemnitatea deschiderei cursurilor universitare.

Lume relativ puţină, compusă din profesorii universităţii, cîte-va doamne, şi studenţi.

Preotul Agapie a oficiat serviciul sfeştaniei,—după care rectorul universităţii declară cursurile deschise şi u rează studenţimei spor la muncă.

In urmă, d. profesor d. G. Demetriade ţine o frumoasă conferinţă tratînd despre: Progresele în terapeutica medicală, în ultimii ani, cu priviri retrospective asupra medicinii în Iaşi.

❑ D-nii: Leon Vasiliu, impiegat de mişcare la Mirceşti, a fost transferat la Bîrzeşti; C. Florescu de la Bîrzeşti, mutat la Sascut; I. Parfenie, de la Sascut la Mirceşti.

❑ Astă seară Luni va avea loc la Teatrul Naţional ultima reprezentaţie a trupei de operete a d-lui Grigoriu.

Se va cînta frumoasa operetă „Liliacul".

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 4 Octombrie

D. Take Ionescu la Ploeşti

Bucureşti.—D. Take Ionescu, şeful partidului conservator democrat, a plecat la Ploeşti, spre a lua parte în astă-seară la o consfătuire ce va avea loc la clubul conservator democrat.

Un banchet

Bucureşti. — D. V. Dimitropol, şeful conservatorilor-democraţi din Dîmboviţa, organizează un banchet intim în Capitală, pentru ziua de 13 Octombrie, în onoarea d-lui Take Ionescu, în care zi şeful partidului conservator-democrat împlineşte 52 ani.

Intrunirea din Ploesti

Ploeşti.—Eri seara a avut la clubul conservator democrat, o întrunire a membrilor acestui club. A luat parte foarte multă lume.

Au vorbit d-nii: Bucur Spirescu şi Dobrescu.

Sborurile de eri

Bucureşti.—Eri la aerodromul de la Chitila, s'au executat mai multe zboruri de către d nii Eftimiu şi Şerban Cantacuzino.

Starea d-lui Crăiniceanu

Bucureşti.—Starea d-lui general Crăiniceanu, ministru de răsboiu, continuă a se îmbunătăţi.

De asemeni şi starea d-nei Crăiniceanu se îmbunătăţeşte,

Reîntoarcerea d-lui Panu

Bucureşti.—D. Gh. Panu s'a reîntors de la Paris, unde a fost să consulte medicii asupra sănătăţei sale.

Călătorie cu balonul din America în Europa

New-York.—Aviatorul Welman a întreprins o călătorie cu balonul său, de aci în Europa. El a pornit din Atlantic Cyti.

Eri la orele 11 s'a primit o telegramă, prin telegrafia fără fir, prin care se anunţă că sborul continnă, şi că Welman a luat direcţia de Nord-Est.

O altă telegramă a sosit la orele 2 p. m. şi care de asemeni spune că sborul continuă cu succes. Welman are cu el merinde, pentru o lună de zile.

Acest zbor dacă va reuşi, va fi cel mai însemnat din cîte au fost.

Aeronautice

Limoges.—Aviatorul Baillod a făcut o ascenziune cu un monoplan, pornind din mijlocul oraşului pe bulevardul 14 Iulie; aparatul s'a prins în crăcile pomilor şi a căzut asupra mulţimei; o tînără fată de 14 ani a fost ucisă şi doi copii răniţi. Aviatorul a fost arestat.

Delegaţia austriacă

Viena.—In secţiunile delegaţiunii austriace, cu ocaziunea discuţiunilor pe articole, şeful de secţie Roesler vorbind de politica comercială a monarhiei, a declarat că, punerea în vigoare a noului tratat de comerţ cu Romînia, precum şi tratatul de comerţ, cu Serbia ce va fi pus în vigoare în curînd, îndreptăţesc speranţa că desvoltarea interioară a legăturilor comerciale cu statele orientale va fi cu puţinţă în curînd.

Chestia Exarchatelor romîneşti

Constantinopol.—Ziarele din Constantinopol sfătueşte guvernul otoman de a nu da autorizaţia pentru exercitarea e xarchatelor romîneşti în Macedonia.

Cel mult, zic ziarele turceşti; să se recunoască două episcopate romîneşti: unul la Matşovo şi altul la Monastir.

Nenorocire

Lisabona.—Un copil a găsit o bombă în cartierul Alfama şi a început să se joace cu dînsa. Bomba a explodat, rînind şapte copii.

Starea Principelui Alexandru

Belgrad. — Profesorul vienez doctor Chwosteh, chemat aci, a declarat că starea principului Alexandru este serioasă, dar că nu eate îngrijitoare atîta vreme cît nu vor surveni complicaţii.

Plecarea lui Manuel

Lisabona.—O telegramă din Gibraltar anunţă că regele Manuel a plecat astăzi spre Londra.

Greva C. F. din Franţa

Avignon.—Impiegaţii s'au întrunit în cursul serii şi au votat greva.

*

Saint Etienn.—O întrunire de protestare în contra mobilizării impegaţilor căilor ferate, s'a ţinut aci pe la miezul nopţii. S'au produs grave încăerări între manifestanţi şi trupe. Mulţimea a tras focuri de revolver asupra poliţiei.

*

Paris.—Un comunicat al ministerului lucrărilor publice arată că a cincea zi a grevei dovedeşte o complectă destindere pe reţelele de nord şi vest a statului.

Greva poate fi socotită ca terminată. Situaţiunea este normală pe celelalte linii.

*

Paris. — Guvernul a declarat că nu poate actualminte să intre în tratative cu sindicatul naţional al căilor ferate şi federaţiunea fochiştilor, de oare ce ei sunt actualminte în stare de revoltă în contra legii militare.

*

Paris.—Comitetul grevei impiegaţilor a făcut cunoscut d-lui Briand, că va organiza pe mîne dimineaţă o mare demonstraţie în pădurea Vincennes şi că comitetul îşi ia angajamentul că ordinea nu va fi turburată şi că nu se va face vre-o procesiune în Paris.

Guvernul a hotărît să interzică demonstraţia.

*

Paris.—Poliţia afiind că se vor distribui bombe cu ocazia demonstraţiei, a făcut o descindere la ziarul „Le Tributaire" şi a arestat pe girantul Dulac, pe administratorul Libertaire, precum şi pe Long care încerca să dimuleze un pachet conţinînd trei gamele asemenea cu maşinele infernale găsite în avenue Kleber şi rue Berri.

Comisarul de poliţie Guichard însărcinat cu supravegherea anarhiştilor a făcut o descindere in strada Barri în cursul nopţii cu 80 agenţi; au fost arestaţi vre o 15 revoluţionari, in mare parte străini. Asupra lor s'au găsit arme interzise.

ANUNCIU

Facem cunoscut că licitaţiunea pentru vînzarea articolelor de farmacie a falitului Gheorghe Iliescu, s'a lasat deschisă încă 10 zile, cu începere de astăzi 2 Octombrie a. c.

In acest interval să primesc oferte la Tribunalul Iaşi Secţia III-a de la 5000 lei în sus.

Marfa este evaluată la 24 mii lei, cu etelaj cu tot.

Magazinul fabricei de Mobile Löbel

din Str. Lăpuşneanu se va muta la 26 Octombrie a. c. tot în aceiaşi stradă în magasinul ocupat actualmente de Magasinul de mobile A. Brociner.

De inchiriat

Un apartament compus din 4 odăi, Subsol, bucătărie diu casele d-lui S. Diamant din strada Păcurari 97.

Pentru Condiţiuni a se adresa d-lui Avocat M. C. Drăcşineanu strapa de jos No. 13.

De închiriat si de vînzare

o casă în strada Cogălniceanu No. 12 compusă din 4 camere, 2 antreturi, pentru stăpîni; 2 camere, bucătărie, ca a, tenanse, curte mare, grădină, pivniţă-camară de lemne.

A se adresa, Cişmeaua Păcurari No. 8

DE INCHIRIET

De la 26 Octombrie un apartament, compus din 4 odăi şi bucătărie camară pentru lemne, din case mele situate în Iaşi strada Palatului No. 9 foaste Petru D. Niţescu. A se adresa la subscrisul proprietar str. Anastasie Panu No. 61. **G. D. Şerban**

Mărfuri în vînzare

Facem cunoscut, că în zina de 17 şi în următoarele din luna curentă se pun în vînzare mărfurile pentru sezonul de iarnă ale casei Schnürer et fiu din Iaşi, acum falită.

Vînzarea se va face prin licitaţie publică en gros şi en detail la magazinul casei Schnürer din strada Stefan cel Mare îu oarele 8—10 a. m., şi de la 2—6 p. m.

De inchiriat două apartamente la aleea Principesa Maria; unul compus din 4 odăi şi altul din 5 odăi, cu atenanse.

De inchiriat două apartamente str sf. Sava No. 16 şi 18, compuse din cîte 7 odăi şi bucătărie şi atenanse şi separatefie -care apartament.

De inchiriat de la 26 Octombrie a. c. două apartamente compuse din cîte 4 odăi şi atenansele necesare în strada Colonel Langa 13.

A se adresa d-lui Căpitan Dr. Veisa.

Atelierul de Croitorie Bărbătească
Isidor Rosenthal
— Str. Unirea No. 11 —
(alăturea de depozitul de ziare Brumer)

A primit un asortiment de stofe din cele mai elegante şi fine pentru sezon.

Isidor Rosenthal e unul din puţinii croitori care contecţionează cu mult şic şi eleganţă. Neîntrecut în croială. Invinga ori ce concurenţă. Preţuri avantajoase.

Unde se cumpără Mărfuri noui, bune frumoase şi nu se cere preţuri mari?

Toată lumea va răspunde cu siguranţă că numai la

Magazinul la „Vultur"

Aci cu drept cuvînt se poate zice că toate Doamnele şi Domnişoarele găsesc în fiecare sezon cele mai frumoase şi cele mai noui articole de ale Modei.

Căci imediat ce, Parisul, Berlinul şi Viena nescocesc ceva *a parte* Magazinul la „Vultur" nu se lasă mai pe jos, şi ca din sbor mereu le aduce şi tot le oferă onoratelor cliente fiind tot-deauna şi foarte serviabil şi foarte modest la preţuri.

Acesta fiind şi un mare avantaj nepierzîndu-se mult timp la cumparare.

Foarte bine asortat şi în mărfuri de Iarnă Şaluri, Jakete împletite, Flanele, Bluze, Jupoane şi Matineuri de moleton etc.

Unde veţi răspunde dară că se cumpără mai bine şi mai ieftin?

LA VULTUR

De arendat sau **de vînzare**

Vie alăturea cu crîşma de la 3 sarmale, din comuua Buciumi.

A se adresa direct, la D. I, Buicliu, strada Veche 26.

DE INCHIRIET

Magaziile No. 54 din strada Ştefancel-Mare, vis-á-vis de banca Naţională, cuprinzînd şi 3 camere la rîndul al doilea, sub sol, toate iluminate cu electricitate, în bună stare.

A se adresa str. Carol No. 12 la d-na Jora.

De inchiriat, de la 26 Octombrie 1910 localul numit Vechea Bolta Rece, situat în str. Rece No. 6, cu pivniţile ei, poate servi ca şcoală, fabrică, stabiliment de băuturi spirtoase, sau ca locuinţă, fiind un local spaţios cu grădină, care actualminte se află Fabrica „Progresul". A se adresa la ziar.

Vănzătoare specială galanterie, pălării, încălţăminte şi dantelerie doreşte post durabil local. S. G. Posteresante Iaşi.

De închiriat în str. Păcurari 111, *2 apartamente* compuse din cîte 3 odăi, antreu, bucătărie, şopron şi pivniţă, *2 ateliere* cu odăile şi şoproanele lor.

Adresa Proprietar, **M. Verzeanu.**
Str. Sf. Teodor 36

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Sé întrebuințează imediat **fără apă, fără sàpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Ușor de luat de copii și adulți

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipației,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Prețul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile și drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iași

4620 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

ase adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No 27

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 4 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Décemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romania

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 82. Contracte pentru un capital de franci 577,554,097 46|100 și fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime Lei 20,00
1/4 Un sfert Lei 40,00
1/2 Una jumătate Lei 80,00
1 Loz întreg Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași, Strada Primăriei No. 17 —Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPIN

ZIAR CONSERVATOR-

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27

Sub direcțiunea un

A. A. L. L. R. R. Principii Moștenitori în Iași

REMANIERE

Un ziar de opoziție a făcut eri o glumă pe socoteala guvernului. Confratele nostru a anunțat că d. Ion Brătianu are intenția de a remania cabinetul.

Oficioasele atît de grăbite pentru a desminți ori-ce știre politică, care nu place guvernului, au păstrat toată tăcerea față de această știre. De sigur, o asemenea tacere nu poate fi considerată ca o confirmare a ei, căci cine poate să fie omul politic serios, care să poată crede acum în posibilitatea unei remanieri ministeriale.

D. Brătianu nu știe cum să găsească mijlocul pentru a părăsi puterea; de la închiderea parlamentului, primul-ministru nu scapă un moment ocazia de a-și manifesta către intimii săi, dorința ce are de a se vedea în opoziție. Guvernarea pentru d-sa, a devenit de multă vreme un supliciu, și însuși Coroana a fost pusă în curent în cîte-va rînduri de către șeful guvernului de imposibilitatea unei guvernări mai departe.

Faptul acesta este atît de exact în cît săptămînele trecute, se vorbea cu siguranță de demisia cabinetului și această demisie s'ar fi produs cu siguranță dacă nu interveneau evenimente asupra cărora socotim prudent să nu vorbim în aceste momente.

Prin urmare, ne găsim în fața unei prelungiri a vieței guvernului, în contra dorinței și voinței primului ministru, prelungire care în cazul cel mai rău, nu poate dura pînă la Decembrie.

Și atunci, care e rațiunea unei remanieri ministeriale față de un guvern sfîrșit?

Remanierile se fac într'un guvern atunci cînd pe de-o parte guvernul se găsește în plină forță și în plină viață de guvernare și cînd sunt elemente de valoare disponibile în partid.

Or, guvernul și partidul d-lui Brătianu, nu numai că nu întrunește ambele aceste condițiuni, dar nici macar una din ele.

Cu ultima remaniere ministerială, operată toamna trecută, prin introducerea în minister a d-lor Constantinescu și Orleanu, d. Brătianu a recrutat din partid singurile elemente care le avea disponibile pentru a reface guvernul.

Dacă ar fi dispus și de alte forțe, cu siguranță remanierea de atunci ar fi fost mai largă și cu toate acestea i s'a reproșat primului-ministru că, prin această primeneală, guvernul n'a căpătat mai multă autoritate, ambii miniștri ocupînd pentru prima oară portofoliile ministeriale.

Să recunoaștem, partidul liberal sufere de cîți-va ani de o remarcabilă lipsă de oameni de seamă. Cu moartea lui Gh, Cantacuzino, Eugen Stătescu, Gh. Paladi și Vasile Lascar, partidul liberal a pierdut în ultimul timp, patru din cei mai de seamă barbați politici, cu cari s'ar fi putut mîndri ori cînd Elementele mai de seamă care se remarcă în partid, sunt prea tinere și fără experiență, pentru ca să faci apel la dînsele pentru o conlucrare de guvern și în tot cazul cu asemenea elemente, două sau cel mult trei, se alcătuește un guvern, cînd vine la putere, dar nu se improvizează un minister cînd ar avea de stat la putere. Afară numai dacă șeful guvernului nu voește să încredințeze titlul de „forți miniștri" la doi sau trei din intimii săi, pentru a-i mîngîia că au fost miniștri timp de cîte-va zile.

Dar o asemenea remaniere ar fi absolut ridicolă și de nici-o utilitate pentru partid, cu atît mai mult pentru țară, pe care n'o poate azi satisface de cît retragerea întreagă a cabinetului.

Dar, am zis că remanieri se fac cînd guvernul e în plină perioadă de guvernlare, cînd are în fața sa opere de realizat și cînd elemente noui și viguroase trebuesc puse la muncă și utilizate pentru binele țării.

Ori, guvernul își așteaptă dintr'un moment într'altul sfîrșitul. De reforme noui nici vorbă nu poate fi și atunci glumă în toată puterea cuvîntului poate fi considerată știrea unei asemenea remanieri.

Recunoaștem că oficioaselor liberale le-a convenit o asemenea știre de remaniere, pentru că în aparență, ar însemna că un guvern care se primenește, are încă de trăit, și situația guvernului liberal e în așa fel că și aparențele cele mai slabe îl satisfac, dacă sunt de natură să înșele lumea asupra soartei nenorocite în care se găsește.

Cînd însă un guvern ca al d-lui Brătianu ajunge să se mulțumească și cu glumele sau cronicile pe care presa opoziției le face la adresa sa, ori-cine înțelege cît de tristă este situația și cît de apropiat e sfîrșitul.

Să vorbească d. Ghica Deleni

Un oraș intreg stă în ferbere. Peste 10 zile marele meeting național va da prilej nu numai să dezvălească multe lucruri neplăcute politicianilor noștri, dar să pună în proastă situație partidul liberal, cum și o prea neplăcută impresie insuși M. S. Regelui.

Astăzi nu mai este un secret că d. N. Gane a pus în discuție insăși persoana Măriei Sale. Membrii din comitet sunt față. Ei știu ce au vorbit cu d. Nicu Gane. Ei știu toți că de-a curmezișul s'a pus d. Ionel Brăteanu. Ce prilej bun de asmuțire a maselor contra partidului liberal. D. Gane nu și dă samă că d-sa e ciocîu pentru partidul d-sale, că prin atitudinea sa dă prilej Iașilor să dea lovitura mortală guvernului d-lui Brăteanu.

Dar d. Gane e în funcțiune de altul. E de ajuns ca d. Brăteanu să facă un gest de întors, și d-sa va reveni. Sunt ch'ar semne că se va reveni poate închipui că în urma d a făcut Regele, să nu se cau și pace! M. S. Regele n'a 20,000 lei la o statue a lui C și în dosul acestui dar să s gitare în a doua a Sa Capita în discuție multe de toate. ori cît ar fi de orbiți de patim ar avea atita cap guvernant să evite conflictul de la 14 O pentru că s'ar agrava lucrur

Dar toate atîrnă de la ro dentului comitetului ridicărei Membrii marcanți din comitet Xenopol, Nicu Cananău, Gh. D A. C. Cuza afirmă că nu e proces verbal prin care *între* tet să se lege de locul fixat mărie.

Poate oare acum d. Ghica tacă pînă la sfîrșit, trecînd ț ținunea tovarășilor săi din con Ghica Deleni are o mare ră față de Iași. D sa, prin intrar țiune ar putea ușura situația Gane. S'ar face un schimb de oficioase de la președintele co ridicării statuei la primarul lucrările executate pînă acum tra pentru ori ce alt monume al Unirei, și s'ar începe lu piața Unirei.

D. Ghica Deleni are datoria nești Iașii, căci mîne, cînd pub timei va forța mîna, va fi pr și nu e cuminte ca un fapt ca comemorării lui Cuza-Vodă să asa resentimente în masa în al cărui suflet de alt fel puțin însă dat elementul de st tul autorității.

Tot mai e vreme; nu e pre

Politica e

DIN NOUA REPUB

Guvernul republican pare a cat pe panta anti-clericală. Pe împotriva ordinelor religoase proporțiuni în cît guvernele str văzut nevoite să intervină pent tegui pe naționalii lor căugări. de partea lui, a protestat imp tingerei ce se aduce Bsericei tățile ei.

Guvernul provizoriu pare în mat mai bine de cît secredea ceput; el nu face, în cestia re nici un pas fără a nu s bizui măsuri vechi, luate d ani înc dar căzute în disuetudie.

Așa, decretul care ecide ex iezuiților din cuprins Repu astfel conceput în cît r face d citeze toată legiuirea vche în

Iată de altfel textul celui de 2 edictează că „rămîn în vig lege a Republicei cea regimul lut din 28 August 176 ampli explicînd legea precedită din tembrie 1759, care ziceă jesui obligați să părăsească ediat lia și dependințele ei"; rt. 3 di menține în vigoare „dectul din tie 1834 al regimului marchi zentativ, suprimînd în rtugali dependențele sale, toatmănăst sericele, ospiciile, stalmentel oase ale tuturor ordine, ori c denumirea lor". Art. 8 ulează nurile comunităților rgioase imediat sigilate, apoi ientaria prețuite, cele ale jesuilor d prietatea Statului, cellte altor ordine vor fi afect ulte regularea raporturilor tre S serică". Călugării portuzi c supune secularizării voutea țară retrăgîndu-se în ul fa ceilalți vor părăsi țara

Statue

In fața îndărătnicie pri unanime a Cetățenilo și statuia lui Vodă Cuz pi toate puterile noastre apt și dorința expresă a ași președintelui nostru A. A Xenopol, și legînd și a de ne facem tari a cer a s numai decît în piața Unirei.

Iașii nu vor îngădu si de cît în Piața Unirei.

Tare pe convingere oas nu se va da dreptate pli

i în vasta hală de la „Grand
l mai mult atrage curiozita
balon „Zodiac“ construit de
la Vaulx.
in cele mai interesante pro
e terenul aeronauticei.

*

RUNA ZILEI

SCOALA VECHE

De închiriat casele foastă «Bolta Rece» cu pivnițele ei. Poate servi pentru școală.
Anunciu.

*Rece fu cînd-va
ă,—vai! o școală rea...
, ca 'ntr'o Academie,
u studii de—beție.*

FORMATII

*cem la cunoștința amicilor
tici, că după art. 6 din
ru întocmirea listelor elec-
ca înscrierilor, cum și a con-
ce ar fi de făcut în contra
mași înscriși pe nedrept,
ă la 30 Octombrie a. c.
nd timpul scurt ce a mai
nă la ace stă dată, rugăm
pe prietenii noștri, cari încă
nscris, de a introduce din
rile lor de înscriere la Pri-
dinte tribunalului de Iași.
cunoscut, că pentru orice
uni și lucrare în această
por avea la dispoziție con-
solut gratuit al d-lui avocat
ntoniu, la biuroul d-sale
a Anastasie Panu No. 4 și
Simionescu, strada Lascar*

ția școalei normale „Vasile
făcut un raport ministerului
nei publice, cerînd înființarea
divizionară la acea școală.

a serie de examen pentru
i stagiari va începe la 11 Oc-
a universitatea din București.

gurarea sanatoriului de tuber-
la Bîrnova, se face lă 15 Oc-
.

irg rușinos.—S'ar crede că
ărat, dar așa este cazul. La
e 10—14 August, dr. N. Lupu
ă ademeni în parte-i preuții
i cei mai mulți îl repugnă
de și e fecior de popă, au
protopopul Hagiu, că-l va
nevoe a sa ce are la Iași,
se facă mijlocitor pe lîngă
voteze lista. Tîrgul s'a făcut.
l a dat asalt la popi și dr.
la minister.
e are protopopul Irimia Ha-
și! Inte cei 10 elevi bursieri,
se busa în urma situației din
și coplul Hagiu, care nu în-
edia generală 6 50 iar la pur-
abia nta 5. Protopopul se
prilejul alegerilor și ceru de
Lupu ă-l ajute ca copilul
le să-și capete bursa. Dr. N.
reușit culista lui la col. III,
rotopopu trebuia ajutat. Și în
e cînd e ținea concursul de
au 28 nunțate, se primește
ecial de la minister că i se
bursa lui Hagiu, de și con-
i și regulamentului de admi-
interiară a liceelor și gimna-
pierată. Se lua deci prin
bur din concurs și se dă-
mailab elev și ca note la
mai les la purtare, căci pe
alți elevi respinși de la burse
i la ădii cîte 6.39,—6.47,—
la purtare 9, elevul Hagiu are
tare 6 la studii!!!
a cuvte de a protesta contra
ăditeălcări de lege și regu-
! Un mai e oare d. Haret,
tegrumul școalei! El a murit
, cicnele i au putrezit, iar
întîplare mai e un domn
minar, acela e altul, hatîr-
arbitrarul neasemuit, care
l, stiește totul, ce va mai
n uă-i de cît Vandalism și

că tru un păcătos de vot
la și rurali prin protopopul
se cinstește școala în așa
oai recunoaștem pe ce
tra

r. Bălău va pleca Dumi-
ou Paris, spre a'și con-
iile

a idă continuă să bîntuie
te.
dă au fost 4 cazuri noui.
ne un incendiu a distrus
i Bogdan, din comuna

gandețeană se va întruni
e și 7 Octombrie.
erre a d-lui C. Faur, a-
a, la amiazi pe cînd se
săstrada Sf. Andrei, a în-
t dată.

❑ Ministerul de instrucție a aprobat că la școala de fete No. 9 „Al. Lambrior“ din Iași, cursurile să fie predate în modul următor: d-na El. Comănescu, la cl. I, d-na Eufr. Dimache la cl. II, d-na Elena Stătescu la cl. III și d-ra Luiza Stoica la cl. IV.

❑ Ministerul de interne comunecă prefecturii județului că pentru aprobarea convenției propusă a se încheia între primăria Tg. Frumos și primăria de Iași în scopul de a se acorda celei dintăi dreptul de a lua apă de băut din conducta de aducție de la Timișești, se va supune corpurilor legiuitoare un proiect de lege conform art. din legea de organizare a comunelor urbane, de oare ce durata acestei convenții e de 40 ani.

❑ **De la Corporație.** — Aseară la orele 8 jum. a avut loc ședința membrilor corporației confecțiilor, sub președinția d-lui N. Teleman. Au luat parte d-nii: C. Petrea, Olșanschy, I. Patrașcanu, N. Vasilescu, N. V. Vasilescu, I. Păun, Crețulescu etc.

Se iau în discuțiune cererile de aprobare de brevete de meseriași și se rezolvă admițîndu-se ale următorilor: Vasile Alohana, Anghel Nută, Zisu N. Zisu, Amalia Golștein, M. Spanier, Debora Schwartz, Moise David, Goldstein M. Leib, Petru Grigorescu, N. Caldararu, F. L. Rabinobici. Se ia în discuție și se rezolvă în senzul de a se acorda un ajutor de 100 lei, cererei familiei defunctei Clara Șmilovici. Se iau apoi diferite dispozițiuni de ordin administrativ, precum publicarea în ateliere a unei placarde care să rezume cele mai importante puncte ale regulamentului din legea meseriilor.

Se decide ca a doua zi de Crăciun să se dee un bal în sala societății de gimnastică, sport și muzică, cu muzica regimentului Ștefan cel Mare No. 13.

Se ia în discuție chesiiunea d lui Grün, care a deschis un atelier de boiangerie, în strada Lăpușneanu, dar care nu se conformă dispozițiilor legei meserilor, privitoare la taxa de 50 lei către corporație și cotizațiile lunare de cîte 10 lei. Și în afară de aceasta noul atelier nu se conform nici cerințelor necesare unei astfel de instalațiuni, neavînd instrumentele și mașinăriile trebuitoare și specialiști conducători.

Se decide ca o comisiune compusă din domnii Olșanschy și Buchholzer să se ducă la noul atelier spre a sechestra instalația și a o pune sub sigiliul corporației,—de oare-ce Grün nu respectă dispozițiile administrative și ale corporației, de ași păstra atelierul închis, cum s'a dispus în o altă ședință a corporației—ci primește și efectuiază lucrări în numele [illegible] și renumite ca execuție.

Se hotărăște corporația să intervină la administrația financiară pentru a nu se impune pe viitor plata patentă de cît maiștrilor ce lucrează pe socoteala proprie.

Se hotărăște prelungirea termenului de încasarea datoriilor către corporație cu 50 la sută reducere pînă la 1 Noembrie.

Se suprimă postul de controlor de ateliere, începînd de azi, — post ocupat de d. Ioan Ergiu. De asemeni se hotărăște a se face un recensemînt general al membrilor, cari aparțin breslelor constituite în corporația confecțiilor.

Ședința se suspendă la orele 11 jum.

❑ D. Todicescu, profesor de limba romînă la liceul din Pomîrla, a fost transferat, în aceiași calitate, la liceul din Craiova.

❑ Jubileul de 50 de ani al școalei primare de fete No. 1 din Botoșani, care urma să aibă loc la 9 Octombrie, s'a amînat pentru ziua de 20 Octombrie.

❑ **În județul nostru vor funcționa următoarele cercuri culturale, cu președinții notați aci:**

Prisacani, președinte d. Gh. Sachelarie; Golăești, preș. d. Gh. Bantaș; Ocoi, preș. d. I Toma; Ciurea, președinte D. Rotta, Bucium, președinte N. Gavrilescu, Voinești, președinte St. Velescu; Cornești, preș. Stefan Teodorescu; Țiganași, preș. Ioan Anton; Rediul-Mitropoliei, preș. A. Andriescu; Chișcăreni, preș. Gh. Bottez; Glăvănești, preș. I. Țîțu; Rădeni, preș. V. Sevastian; Cogeasca, preș. C Popa; Românești, preș. V. Dorin; Podul-Iloae, președinte C. Brudariu; Sinești, preș. C. Dimitriu; Cotnari, preș. C. Liciu; Găești, preș. Gh. Georgescu; Buhalnița, preș. Gh. Gaspar și Fîntînele, preș. Gr. Racovitza.

❑ Eri tribunalul secția II-a, a condamnat la trei ani închisoare pe comerciantul Iițic Grünștein pentru faliment fraudulos.

❑ Consiliul de răsboi al corpului IV de armată va fi convocat pentru zilele de 27, 28 și 29 Octombrie, spre a judeca mai multe procese.

❑ Catedra de desemn și caligrafie de la liceul din Bărlad a fost declarată vacantă.

❑ Protoerii din eparhia Moldovei și revizorii școlari din circ. Iași se vor întruni Sîmbătă la Mitropolie, în conferență, la care vor lua parte I. P. S S Mitropolitul Pimen și d. Haliță inspector general al învățămîntului primar.

❑ D. Alex. A. Badareu, s'a reîntors azi dimineață în localitate.

❑ D. Al. Constantinescu, ministru de domenii, va pleca din Iași în Bucovina, spre a vizita hergheliile de cai din orașul Rădăuți.

❑ Preotul Gh. Mihailescu, de la bis. sf. Constantin, azi dimineață, pe cînd se afla la hală, cu o fiică a sa, i-a venit reu și a căzut jos în stradă, Trecătorii l'au transportat imediat, unde i s'au dat ajutoare.

❑ **Numirile la comandamentele superioare, se vor face la 16 Octombrie, iar promoțiunile în armată la 28 Noembrie.**

❑ D. dr. Al. Grossi. actual medic al circ. Olteștii de mijloc, din județul Vîlcea a fost numit pe ziua de 1 Octombrie medic de circumscripție în acel oraș cu redința la Sculeni.

❑ Messalina, împărăteasa Romanilor și regina desfrînărei pe care ne-au descris-o marii autori în multe tragedii, ne o redă cinematograful din sala Sidoli în noul său program de astă-seară Joi 7 Octombrie. Sublim înscenată, această reconstituire istorică este interpretată de artiștii Comediei franceze și rolul faimoasei împărătese este jucat de d-ra Madeleine Roch, cea mai distinsă artistă dramatică a Franței și a lumei întregi.

Montarea acestei piese întrece ori-ce reconstituire arătată pînă astăzi, sunt scene în care apar peste 200 persoane.

Programul nou de astă-seară Joi, cuprinde apoi o scenă de moravuri sevilane în care apare celebra artistă „La Ricadora“ o stea a teatrelor pariziane.—Sunt apoi exact redate serbările încoronării Prințului Nikita al Muntenegrului, Sosirea fiicelor-regine, a lui Bathenberg, Țareviciului etc. Nunta de argint, proclamarea regelui la Cetinge și Antivari etc.—Zilele bune și zilele răle, mare piesă jucată de actori engleji—Max Linder se teme de cîni, comedie compusă și jucată de gingașul actor de la Olympia din Paris și multe piese comice, vederi după natură etc. etc.

Vineri seara 8 și Sîmbătă 9 Octombrie (matineu și seara) se va adăugi la program: Din viața lui Moisi, reconstituire din vechiul testament, Duminecă 10: Samariteana, reconstituire din noul Testament.

Societatea britanică din Londra penrespîndirea Bibliei, punînd la concurs reconstituirea a două sujete biblice, unul din vechiul și al doilea din noul Testament, casa Pathé Frères a obținut ambele premii. Aceste sunt cele două sujete arătate mai sus care se vor desfășura pe pînza cinematografului Pathé Frères din sala Circului Sidoli la datele aci anunțate.

DIVERSE

— Au fost înaintați comenduirei pieții, soldații dezertori Radă Iancu, Gheorghe Rusu și Bae Gheorghe, cari au reintrat în țară din Basarabia și au fost prinși de grăniceri între satele Bran și Petrești.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găsește la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 35 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	5 60	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 40
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.35
Lapte bătut		0.40
Iaurt zilnic proaspăt castronul		0.15
Caș	1.80	
Urdă dulce	1.80	
Ouă zilnic proaspete	9 %.	

Struguri zilnic proaspeți, calitate superioară, ca: busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub prețul zilnic al pieței.

Pere pergamute;
Mere domnești.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.80	Litru
Vin roș „ „	0.80	Litru
Vin alb Cotnari vechiu	1.00	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin vechiu tămăios	1.50	„
Vin de Bordeaux	1.40	„
Must dulce	0.80	„
Tulburel	0.70	„

de asemenea se găsesc, Brînză de burduf, Cașcaval și Gervais romînesc

LICENȚIAT IN LITERE

— PROFESOR LA STAT —

dispunînd de cîte-va ore libere, dorește să dea lecțiuni particulare de curs primar și secundar (partea literară). Referințe excelente.

A se adresa la ziar supt *„Profesor“*

A. A. L. L. R. R. Principii Moştenitori în Iaşi

La gară.—Asistenţa.—Sosirea A. A. L. L. Regale.—Prezentările.—Plecarea la Poeni.—Reîntoarcerea în oraş.—Asistenţa.—La alergări.—Alte amănunte.

Iaşul are astă-zi oaspeţi pe A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand, Principesa Maria şi Principele Carol, care au venit, după cum am anunţat, ca să ia parte la alergările de cai de la hipodrom.

A. A. L. L. Regale au plecat aseară la orele 7, cu un tren special, din Sinaia până la Ploeşti. Aci s'a ataşat la trenul ordinar, vagonul regal, în care au călătorit A. A. L. L. Regale şi a fost adus şi automobilul princiar.

Conform dorinţei A. A. Lor, nu s'a făcut nici o primire oficială.

Totuşi la gară, era azi dimineaţă foarte multă lume distinsă, reprezentanţii autorităţilor etc. Măsurile de ordine erau luate de agenţii poliţiei, sub conducerea d-lui inspector Cimbru şi un pluton de jandarmi pedeştri, sub conducerea d-lui Drăgulănescu.

Pe peron aşteptau d-nele: Gane, Greceanu, Krupenschi, Văleanu, col. Musteaţă, Palady, Elena Meissner, Albert Ghyka, ducesa Natalia di Mignano, Negruzzi, Vrabie, Eraclide, Cerchez etc.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, d. general Tătărescu, comandantul corpului IV de armată, P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, N. Gane, primarul oraşului, Constantin Krupenschi, prefectul judeţului, Gheorghe Săndulescu, prefectul poliţiei, general Raşcu, D. Greceanu, Gr. Buicliu, I. T. Burada, prim-preşedinte al Curţei de Apel, Mimi procuror general, Záhărescu, consilier de Curte, colonel Al. Musteaţă, col. Nestorian, C. Climescu, gen. Charles Scheletti, Uhrinoschi dir. Băncei Agricole dr. Drag. Hurmuzescu, col. Mihăescu, directorul şcoalei militare, lt. colonel Călinescu, lt.-col. Vrabie, At. At. Gheorghiu, N. Petrescu ad-tor financiar, A. Gane, procuror de Curte, X. Eraclide ajutor de primar, C. Meissner, Adam Bercea prim-procuror, maior Liciu, maior Cătuneanu, maior Oiteanu, maior Stoianovici, maior Engherliu, inginer Cristodulo, păr. Pavel Savin rectorul seminarului, D. Sachelarescu, procuror G. Scarlet, maior dr. Gavrilescu, N. Ionescu revizor şcolar, căpitan M. Negruzzi, comand. escadronului de excortă, căpitan Stavăr, comand. jandarmilor rurali, căpit. Drăgulănescu, etc. etc.

*

Trenul a sosit cu o întîrziere de 30 de minute.

A. S. Regală Principele Ferdinand s'a coborît cel dintăi, fiind întîmpinat de autorităţi; se scoboară apoi A. S. R. Principesa Maria, care este întîmpinată de d-nele prezente şi apoi A. S. R. Principele Carol, în uniformă de sub-locotenent de vănători.

D-nele Gane, Greceanu, Musteaţă şi Palady au oferit A. S. R. Principesa Maria, frumoase buchete de flori; A. S. R. Principele Ferdinand s'a întreţinut cu I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, cu d. N. Gane şi d. general Tătărescu, iar A. S. R. Principesa Maria cu d-nele de faţă.

A. A. L. L. Regale au intrat apoi în sala de aşteptare unde li s'a servit ceaiul. Aci A. A. L. L. s'au întreţinut cu I. P. S. S. Mitropolitul şi cei de faţă, până cînd s'a scoborît din vagon, automobilul princiar.

Tot cu acelaş tren a sosit şi d. Al. Constantinescu, ministrul de domenii.

*

La orele 9 şi jumătate A. A. L. L. Regale au plecat la Poeni.

In primul automobil au luat loc d-nii: Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, X. Eraclide, ajutor de primar şi Iordăchescu, şeful siguranţei; iar în automobilul princiar, au luat loc: A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand, Principesa Maria, Principele Carol şi suita.

Pe strada Gării, ca şi în Piaţa Unirea, era adunată o mare mulţime de lume, care a făcut ovaţiuni A. A. L. L. Regale.

*

La Poeni A. A. L. L. Regale au descins în palatul de pe domeniul regal, unde au fost întîmpinaţi de autorităţile comunale şi personalul silvic de pe domeniul Coroanei.

A. A. L. L. au vizitat domeniul, interesîndu-se de îmbunătăţirile ce s'au mai făcut.

La orele 12 A. A. L. L. Regale s'au reîntors în Iaşi, ducîndu-se la Jockey-Club, ocupînd salonul cel mare al clubului, care a fost anume amenajat.

Balconul clubului a fost frumos împodobit cu tricolore şi ghirlande; de asemeni şi întrarea la Jokey-Club a fost frumos garnisită cu steaguri şi ghirlănzi.

*

A. A, L. L R. R. Principele Ferdinand şi Principele Carol au rămas aci, iar A. S. R. Principesa Maria, însoţită de dama de onoare d-na Greceanu, s'a dus şi a vizitat şcoala de menaj „Principesa Maria", din strada Asachi, unde a fost întîmpinată de d-na Cananău, directoarea şcoalei şi de personalul şcoalei.

A. S. Regală s'a interesat în deaproape de mersul şi progresele şcoalei, remănînd încîntată de modul cum a găsit condusă şcoala.

A. S. Regală Principesa Maria s'a reîntors apoi la Jokey-Club.

*

La orele 1 s'a servit, în salonul Jokey-clubului, un dejun la care au luat parte A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand, Principesa Maria, Principele Carol şi următorii invitaţi: D-nele: Sofia Gane, Lucia Greceanu, Lucia Krupenschi, Lucia Negruzzi, X. Eraclide, Uhrinoschi, Elena Meissner, Marie Cerchez, Sultana Miclescu, Ioana Palady, Anna Cosmovici, Elisa Greceanu, Elisa Zaripopol, Ella Negruzzi, Medje Ghyka, d-şoara Contesă de Divonne, d-ra Netty Negruzzi.

D-nii: Al. Constantinescu, ministru de domenii, Al. A. Badareu, fost ministru, D. Greceanu, fost ministru, Grig. Buicliu, C. Krupenschi, Matei Cantacuzino, Dr. Drag. Hurmuzescu, Lt.-col. adj. Greceanu, C. Climescu, Nicu Gane, general Skeletti, Colonel Al. Musteeţă, Gh. Săndulescu, C. Miclescu, At. Gheorghiu, E. Urinowschi dr. Cosmovici Fălcoianu, C. Negruzzi, Th. Pallady, Sc. Grecianu, G. Costandachi, I. Swicinsky, căpit. M. Negruzzi, C. Stavăr, C. Meissner, N. Corjescu, X. Eraclide, C. Cerchez, G. Mîrzescu, Constantinescu, maior Cătuneanu,

S'a servit următorul:

MENU

HORS D'OEUVRES
Caviar frais, olives vertes au beurre

POISSONS
Filets de sole Carmen-Sylva

ENTRÉ
Galantine de volaille
Jambon de Prague a la gellé

LEGUME
Petits pois à la Parisienne

ROTIS
Dindoneaux rotis et Cailles
Salade macedoine
Parfait au Mocca
Fromages assortis
Corbeilles de fruits
Café
Liqueures

VINS
Cotnari, Uricani, Odobeşti,
Champagne

In tot timpul dejunului, a cîntat muzica regimentului 13 Ştefan cel Mare.

Dejunul a luat sfîrşit pe la orele 2 şi un sfert.

La orele 2 şi jumatate A. A. L. L. Regale s'au dus cu automobilul, la hipodromul de la abatar, spre a lua parte la alergări.

La alergări

De şi timpul destul de rece, totuşi astăzi a asistat un public numeros.

Numeroase automobile şi trăsuri au umplut platoul hipodromului.

A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand, Principesa Maria şi Prinţul Carol, au sosit la orele 3. Principii moştenitori au luat loc în tribuna specială, din faţa lojelor, anume construită şi frumos împodobită cu steaguri şi flori.

Iată rezultatul curselor pînă la orele 4 şi un sfert.

Cursa II a (premiul Prut, alergare la trap) au alergat: Sir Knit (I. Frnk) Astra (Elise Zarifopol; Spion (G. Gaeton).

Au învins: I (1400 lei) Spion; II (200 lei) Astra; III (100 lei) Sir-Knit

Cursa I (premiul Bahlui, distanţa 1500 m.) au alergat următorii cai: Kilia (A. S. R. Principesa Maria,) Cezar (lt. Anghelescu,) Aniza (lt. Antonescu) Preajba (lt. Bernescu).

Au învins şi au luat premii: I (700 lei) Preajba; II (200 lei) Kilia; III 100 (lei) Cezar.

De la hipodrom A. A. L. L. R. R. se vor reîntoarce în oraş şi vor participa la un ceaiu oferit de d-na şi d. Greceanu

La orele 7, cu un tren special, A. A. L. L. Principii Moştenitori şi Principele Carol, vor pleca la Bucureşti.

ATENŢIUNE

20000 bucăţi bucăţi 20000

La cunoscutul *Birou Technic L. Pix* a sosit un transport nou de *Becuri cu fir metalic*, garantate pentru durata fie-căruia cu 1000 ore, plus 70 la sută economie.

Becuri de la 25—50 putere lumină lei 3.

Becuri de la 50—100 putere lumină, variat.

Becurile cari nu vor funcţiona pînă la 1000 ore, vor fi schimbate gratis.

Instalaţii pentru lumină electrică, prompt şi cu înlesniri de plată. Devizuri gratis.

Cu stimă

I. PIX
Str. Gându No. 24

Ultime INFORMAŢII

❑ **Apa la Iaşi.** — Nişte afişe mari anunţau prin vitrine, pe păreţi, pe acoperemintele caselor că apa a ajuns la Podul-Iloaei! Se pregătia lumea să iasă în procesiune la bariera Păcurari şi să pună urechea la pămînt ca doar-doar ar auzi cum curge în ropote apa la Iaşi. Răzbătuse apa la km., 87. Dar a reculat înapoi iarăşi la chilometrul 27, pentru că apa la Iaşi tot nu vine, şi n'are să vină. Tuburile s'au spart, au început să se spargă, se vor sparge din ce în ce mai multe.

Şi de ce crapă tuburile? Sînt ele rău făcute? Sînt rău prinse? S'au sînt rău chibzuite? Serviciul technic îşi făcuse socoteală că vor crăpa 2 la sută din tuburi, că adică la o lungime de 100 km.—marea conductă Carol I,—socotind a 200 bucăţi de km., ieşia că pentru 200,000 tuburi dacă vor crăpa 400 tuburi nu e mult. Se pare că au crăpat mai multe şi sînt ameninţate să crape şi în viitor, căci nu s'ar fi prevăzut răsuflători pentru eşirea aerului şi el presat fiind de apă ce vine cu iuţală face să sară în sus tubul ori cît de gros ar fi el.

Dar leşenii sînt îndelung răbdători, căci şi Primăria e îndelung răbdătoare. Nu rîdică ea statuea lui Cuza Vodă în contra voinţei Cetăţenilor? Nu plăteşte ea anuitatea împrumutului de apă fără să fie apa la Iaşi. Epitropia s'a mutat la Primărie, căci numai aşa se explică de ce tace şi... plăteşte.

Ori au mîncat mult cei de la Primărie şi se tem să nu le se întoarcă pe dos mîncăturile. Este ceva de se tace, tace, tace. Pînă cînd însă?

❑ Comisiunea pentru examenul de maior, care a început a se ţine la Tg. Frumos, se compune din d-nii: general Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, preşedinte; general Raşcu, colonel Nestorian şi colonel Cernătescu, membri.

❑ Vineri vor pleca la Tg.-Frumos încă 2 escadroane din regimentul 7 roşiori, pentru a lua parte la aplicaţiunile de lupte, ce se fac cu ocazia examenului de maior.

Extras tradus de Journalul „Rumänischer Lloyd" din 26 August 1910

ECOURI

Pe vremea epidemiilor medicii recomandă oamenilor să beie apă fiartă Prin fierbere se omoară toţi microbii pe care i-ar putea conţine, Apa fiartă însă are un gust neplăcut, sălciu.

De acea se recomandă ferberea apei în unire cu un mic adaos de surogat de cafea **Enrilo.**—Enrilo dă apei un gust plăcut amărâu de cafea şi după răcire fertura această constitue un potolitor de sete răcoritor şi înviorător.

La 1 kgr. de apă ajung 10 grame Enrilo şi 20 grame zahăr. 1 kgr. de băutură răcoritoare astfel preparată costă numai 4½ bani.

Enrilo se poate obţine la toate băcăniile din ţară în pachete de ½ 1/5 şi 1/10 Kg. Negăsindu-se undeva, atunci se poate cere direct de la Fabr. Heinrich Franck Söhne, Bucureşti.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 5 Octombrie

Inchiderea unei scoli româneşti

Bucureşti. — Şcoala românească din Turtucaia a fost închisă cu forţa.

Directorul şcoalei, d. Ionescu, a sosit azi la Bucureşti.

Starea familiei Crăiniceanu

Bucureşti.—Starea sanătăţei d lui general Crăinicenu, ministru de răsboiu, s'a îmbunătţat mult.

De asemenea şi starea d nei Crăiniceanu este cît se poate de bună. Tînărul Grăiniceanu este restabilit.

D-ra Crăiniceanu a părăsit sanatoriul Gerota şi se află în familie. Starea ei nu mai e gravă.

In cît priveşte pe şofeur el e tot în spital Starea lui s'a îmbunătăţit mult.

Lukeni a înebunit

Buda-Pesta.—Lukeni, asasinul împărătesei Elisabeta a Austriei, a înebunit în închisoare.

Mare uragan

Panama.—De 24 ore domneşte aci un mare uragan. Foarte multe case au fost distruse şi daramate.

Noui cruciseioare

Londra.—Ministerul marinei a comandat 5 noui mari cruciţetoare de răsboiu.

Delapidare

Lemberg —Un funcţionar de la societatea de credit de aci, a comis o fraudă de 50 000 de coroane.

El a fost descoperit şi arestat.

Noul guvern grecesc

Atena. — Venezilos a fost însărcinat să formeze noul guvern, cel mult pînă în ziua de 15. Pînă atunci Venezilos face tratări.

Nu se ştie care va fi atitudinea Turciei, care se ştie că a declarat că îşi va retrage reprezentantul său din Atena, în cazul cînd Veneziloz va fi însărcinat cu formarea guvernului.

Greva din Franţa terminată

Paris.—Astă noapte greviştii au ţinut o întrunire, care a ţinut cîte va ore.

In cele din urmă, ei au hotărît să reia lucrul.

*

Paris. — Astă-zi dimineaţă, în cele mai multe părţi, lucrătorii de la căile ferate, au reînceput lucrul, prezentîndu-se la posturile lor.

*

Paris.—Direcţia generală a căilor ferate a luat decisia că acei lucrători care nu se reîntorc astă-zi la lucru, să fie concediaţi.

*

Paris.—Circulaţia a fost redată astă-zi pe toate liniile ferate.

Regele Manuel în Anglia

Londra.—Regele Manuel a sosit eri aci, Duminică, fostul rege al Portugaliei. va fi vizitat de regele George al Angliei.

Starea Prinţului Alexandru

Belgrad.—Starea prinţului moştenitor Alexandru s'a agravat. Regele Petru a stat astă-noapte neclintit, lîngă patul bolnavului, plîngînd.

E probabil că nu va putea scapa.

UN APARTAMENT

elegannt de 4 odăi, la etaj, în strada Lăpuşneanu 2, în cea mai frumoasă poziţie a oraşului. De asemenea o locuinţă mai mică în curtea aceleaşi case. — A se adresa la proprietară D-na Henriette Wechsler.

De Inchiriat şi de Vînzare

Casele strada Păcurari No. 27, foaste Vasile Placa, situata în centrul oraşului, compuse din 3 apartamente.

A se adresa la d-l Constantin Leppadatu, strada Lăpuşneanu 39.

De inchiriet un apartament cu 4 sau 5 odăi cu instalaţie pentru lumina electrică, bucătărie şi camară pentru lemne.

Stradela Sft. Atanasie No. 3 la d. Gall.

De arendat de pe acuma localul „Viaţa Lungă".

A se adresa la administraţia viilor Badareu.

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

DE INCHIRIET

De la 26 Octombrie un apartament, compus din 4 odăi şi bucătărie camară pentru lemne, din case mele situate în Iaşi strada Palatului No. 9 foaste Petru D. Niţescu. A se adresa la subscrisul proprietar str. Anastasie Panu No. 61. **G. D. Şerban**

De inchiriat două apartamente la aleea Principesa Maria; unul compus din 4 odăi şi altul din 5 odăi, cu atenanse.

De inchiriat două apartamente: unul compus din 6 odăi şi două antrete şi altul compus din 4 odăi şi două antrete, pe strada Lăpuşneanu No. 6. A se adresa la M-me Diamant în etajul I.

Ocaziune rară Valoroasa carte de filosofie, literatură, ştiinţă şi arte de Const. Leonardescu, cu un cuprins de 487 pagini, ocazional desfacere, micul rest în loc de 8 lei trimet franco în toată ţara numai contra M. Postal de 2 lei 90 b. bucata.

Adresaţi comenzile d-lui Iosef Perlitz et Kesler str. Cismărie, No. 7 (visa-vis de Hală).

De inchiriat două apartamente, unul în strada Armeană No. 8, compus din 3 odăi, bucătărie, atenanse; al doilea în stradela Armeană No. 8, compus din 4 odăi, bucătărie etc.

A se adresa proprietarului d. Andrei Bădărău, strada Armeană No. 3.

Către părinţi

Elevii de curs secundar rămaşi neînscrişi în şcoalele statului suut preparaţi în casă cu pedagogie şi o practică deosebită cu un succes sigur la examenul ce vor da la finele anului înaintea comisiunilor ministeriale. *Preparaţiuni speciale* la *Romînă, Latină, Franceză* şi *Germană*, la întregul curs primar şi secundar.

V. Emil Profesor
Str. Sf. Teodor 36 (în curte)

TELEGRAMA

Se redeschide RESTAURANTUL

Hotelului Binder

sub conducerea D-lui Max Grünştein fost antrepinor al „Berăriei Nouă"

Cu începerea de la 1 Octombrie funcţionează Bucătărie franceză şi Romînă, felurite delicase, dejun, masa şi supeuri

Vinaţuri străine şi Indigene

Rugăm pe onor. Public de a ne vizita şi vor fi deplin mulţumiţi.

Administraţia
Hotelului Binder

N, B. Ne oferim a da saloanele pentru soarele, Bancheturi şi nunţi.

Se primesc şi abonamente

De arendat sau **de vînzare**

Vie alăturea cu crîşma de la 3 sarmale, din comuua Buciumi.

A se adresa direct, la D. I, Buicliu, strada Veche 26.

Magazinul fabricei de Mobile Löbel

din Str. Lăpuşneanu se va muta la 26 Octombrie a. c. tot în acelaşi stradă în magasinul ocupat actualmente de Magasinul de mobile A. Brociner.

De inchiriat

Un apartament compus din 4 odăi, Subsol, bucătărie diu casele d-lui S. Diamant din strada Păcurari 97.

Pentru Condiţiuni a se adresa d-lui Avocat M. C. Drăcşineanu strapa de jos No. 13.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

OCULIST-OPERATOR

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultaţiuni 3—6 p. m.

Unde se cumpără Mărfuri noui, bune frumoase şi nu se cere preţuri mari?

Toată lumea va răspunde cu siguranţă că numai la

Magazinul la „Vultur"

Aci cu drept cuvînt se poate zice că toate Doamnele şi Domnişoarele găsesc în fiecare sezon cele mai frumoase şi cele mai noui articole de ale Modei.

Căci imediat ce, Parisul, Berlinul şi Viena nescocesc ceva *a parte* Magazinul la „Vultur" nu se lasă mai pe jos, şi ca din sbor mereu le aduce şi tot le oferă onoratelor cliente fiind tot-deauna şi foarte serviabil şi foarte modest la preţuri.

Acesta fiind şi un mare avantaj nepierzîndu-se mult timp la cumparare.

Foarte bine asortat şi în mărfuri de Iarnă Şaluri, Jakete împletite, Flanele, Bluze, Jupoane şi Matineuri de moleton etc.

Unde veţi răspunde dară că se cumpără mai bine şi mai ieftin?

LA VULTUR

Moşie de vinzare Pentru eşire din indiviziune se va vinde prin licitaţie publică în ziua de 7 Octombrie a. c. la Tribunalul Botoşani, moşia Starosilţa-Stihi, din judeţul Botoşani plasa Meletinu, departare 8 kilometri de gările Truşeşti şi Dângeni, în întindere de 100 fălci sau 156 hectare, totul arabil, dintre care 6 fălci pădure veche.

Moşia liberă de ori-ce sarcina, arendată cu 6000 lei anual, posedă casă cu 5 odăi, hambar, grajd, şură, coşer, livadă cu pomi fructiferi şi vie 2 pogoane productive, este străbătută de pîrăul Drislea.

Pentru informaţiuni a se adresa d-lui avocat Ioan P. Darie, Botoşani sau:

A. J. Stihi—Tg. Neamtz

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Sé întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Ușor de luat de copii și adulți

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipației,

Leneviei intestinale

Hemoroizilor,

Congestiunei,

Migrenei, etc.

Prețul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile și drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iași

4620 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No 27

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 4 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE - POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente

în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

LEI 6,547,500

Suma asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de

56, 62. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 și fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iaș

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile total e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași strada Primăriei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanowski, Lăcătuș și Electrician, Iasi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1130 Joi 7 Octombrie 1910

Statuea lui CUZA-VODĂ

In fața îndărătniciei ce primăria d-lui Nicu Gane o arată contra dorinței unanime a Cetățenilor Ieșeni și a întregei sufiări Moldovenești, de a așeza statuia lui Vodă Cuza în piața cea nouă, doritori și noi de a susținea cu toate puterile noastre dreapta și legitima dorință a Ieșenilor, aceasta fiind și dorința expresă a fruntașilor noștri din partid, cum reiese din scrisoarea președintelui nostru d. A. A. Badareu, din cele zise și scrise de d. A. D. Xenopol, și legînd și linia de conduită a ziarului nostru în această chestie, ne facem tari a cere și a susținea ca statuia lui Cuza Vodă să se așeze numai decît în piața Unirei.

Iașii nu vor îngădui un singur moment ca să vază așezată în altă parte de cît în Piața Unirei statuia Acelula, Care a înfăptuit România modernă.

Tare pe convingerea noastră, nu vom inceta un singur moment pînă cînd nu se va da dreptate deplină legitimei dorinți a Ieșenilor.

„OPINIA“

La ce folosesc legile

Nu e țară din Europa, unde să se legifereze mai mult ca la noi în Romînia. Dacă s'ar aduna toate legile, regulamentele, circulările, dispozițiile, ce s'au luat la noi în țară de la 1866 încoace, s'ar face cel puțin un volum gros de cîți-va metri, cu zeci de mii de pagini, de te-ai încruci, nu alta! Și cu toate acestea nicăiri nu e țară unde să se calce legile mai mult ca la noi. Ori noi suntem un popor de păcătoși, ori nu ne-am format încă mintea noastră pe calupul legilor.

Faptele mai recente petrecute în domeniul școlar, dovedesc pînă la evidență că administrația superioară școlară e departe de a-și înțelege rostul ei și a respecta legile și măsurile luate. E ceva bolnav la ministerul de Instrucție și boala pleacă de la cap.

Se fac legi și regulamente școlare, care hotăresc inscrierile, examinarea și promoțiunea elevilor. Și legea și regulamentul cuprind sute de articule. De geaba însă. Ministrul le respectă pînă cînd nu e o intervenție politică sau un protest mai energic. Atunci și legea și regulamentul devin terfe de spălat blide și dispar. Ministrul dă ordin expres să se calce legea. Elevul cu nota cea mai mică și la carte și la purtare, dar cu rădăcile puternice, e menținut bursier, stricîndu-și ministrul legea lui.

La ce mai recurge? Elevul a fost sănătos tun tot anul. Nici un absent motivat sau nemotivat. Fiind prea sănătos, băetul e prea zburdalnic și capătă la purtare nota 5. Ministrul ca să acopere nelegiuirea cere raport de la directorul școalei în care să se scrie că elevul a fost bolnav, mințind clasa, mințind pe profesori, mințindu-se pe sine.

Alta, tot la școală; suntem la în ceputul anului școlar. Și dacă toată țara așteaptă de la școală și prin școală regenerarea țării, se înșală amar supt actualii guvernanți, cari s'au pus anume să necinstească școala.

Ministerul ia o măsură că nu pot fi primiți 2 frați să fie bursieri în aceiași școală. A luat'o cu un scop, a făcut tărăboiu cu dispoziția prin Monitorul Oficial; s'a atras atenția comisiilor examinatoare prin ordine strașnice; părinții s'au resemnat. Dar iată că ministrul se lovește de o stăruință puternică. Ce să facă? Să-și țină măsura lui? S'a întrebat în fond: la ce e bună o asemenea măsură, dacă lovește interesele unui partizan politic! Și tranc, ministrul se grăbește a ordona înscrierea elevului cu stăruințe puternice între candidați, de și era contrar dispozițiilor luate.

Scandalul se știe.

D. Haret, care și-a făcut o platformă politică din călcarea legilor, și o procedură politică din arbitrarul administrațiunei sale, a formulat ca doctrină politică următoarea axiomă: un ministru se crede în drept să ia o măsură. De ce, doară, e ministru; ca să ia măsuri! Ministrul nu vrea să știe de ce a luat acea măsură. Așa i-a trăsnit prin cap lui ori cazacilor săi. Și apoi de ce ai cere unui ministru să justifice țării rațiunea de a fi a măsurilor luate? Să ne închipuim însă că ministrul își dă samă foarte bine de rostul măsurii luată. De cît; dacă măsura luată de mine lovește întîmplător un partizan politic, fac să nu-l privească pe dînsul măsura mea; o calc eu singur prin un nou ordin, dar nu mai pentru cel cu stăruința. Dacă ar fi un adversar politic să se șteargă pe bot, măsura rămîne în picioare; ba dacă ar fi chip îl șicanez la infinit. Numai cînd măsura mai ridică proteste unanime atunci o desființez cu totul, dar și atunci îmi rezerv portița de scăpare.

Inchipuiți-vă acum o administrație mare ca acea a ministerului de Instrucție pusă supt mîna unui om ca d. Haret, așa și așa, și iar așa. Se bat cap în cap măsurile, iar lumea zăpăcită se întreabă: oare măsurile luate rămînea-vor pînă la urmă, ori le mănîncă lupul de a doua zi!

Asta e anarhie.

Legile la ministerul de instrucție... pe hîrtie.

Regulamente la ministerul de instrucție... pe hîrtie.

Dispoziții la ministerul de instrucție... pe hîrtie.

Dreptatea la ministerul de instrucție... pe hîrtie.

Totul e pe hîrtie; iar în realitate e o șleahtă de cazaci zaporojeni, cari s'au pus să exploateze de la abecedar la ori-ce atingere cu interesele oamenilor, pentru că unde nu e cap e vai de picioare, și unde legile nu mai însamnă nimic ci oamenii, nu te poți aștepta de cît la anarhie.

Școala romînească dezorganizată, corpul didactic batjocurit, legile calcate; totul dezordine, totul politicianism.

FALȘI AMICI

Astfel am considerat totdeauna pe bulgari, cu toate prefăcătoriile de prietenie ce ni le-arată la diferite ocaziuni.

Nu este adevărat că vecinii noștri ne simpatizează și că vor să închege bună amiciție cu noi din comunitatea de interese pe care le avem ca popoare mici și vecine.

Bulgarii ne dușmănesc de moarte, pentru că le suntem superiori din toate punctele de vedere și pentru că, cuvîntul nostru va avea totdeauna prioritate în tot ce privește politica din orient.

A trebuit să fim prea înțelepți în actele noastre și să dăm dovezi de prea mare rabdare, pentru ca să evităm conflicte de natură gravă cu acești răi vecini ai nostri.

Acum cîți-va ani, ne-au omorît pe Mihaileanu, iar cercetările instrucției au descoperit un vast complot în contra scumpului nostru suveran, de care nu erau străini unii din cei mai de vază oameni politici ai lor. Mai în urmă s'au pus să masacreze cu sutele pe frații noștri de la Pind, pentru că, cred că Macedonia le aparține în întregime, iar sub ministeriatul de externe al d-lui Alex. Marghiloman au trebuit serioase intervențiuni diplomatice, pentru ca să nu ne avîntăm într'un război cu dînșii.

Acești dușmănoși vecini nu scapă nici o ocazie să nu ne irite, să nu ne provoace.

Acum în urmă, închiderea școalei romînești din Turtucaia și arestarea institutorilor de acolo, constituie încă o dovadă de ura ce nutresc în contra noastră.

Suntem siguri că guvernul își va face datoria, ca și toate guvernele din trecut și printr'o serioasă intervenție diplomatică va pune pe bulgari cu botul pe labe.

Insă aceasta nu ne împiedică de a constata că sunt zadarnice încercările ce se fac de sus, de a stabili o legătură de amiciție între noi și bulgari, dintr'un interes comun.

Vecinii noștri de peste Dunărea, pînă cînd nu vor primi o lecție mai efectivă din partea noastră, care să-i învețe minte cum să se poarte în viitor cu noi, n'au să se astîmpere.

Chestii istorice

Sînt vechi răzeșii?

Ar părea curioasă această întrebare, întru cît pe buzele fiecăruia pare că văz răspunsul: da, foarte vechi; răzeșii dacă nu sînt anteriori descălecatului țării, sînt însă de la Stefan Vodă cel mare, care a dat pămînt la oștenii lui.

O fi așa, văzut lucrul la suprafață; studiat însă de aproape, nu e tocmai așa.

Răzeșii noștri de astăzi au mulți din ei urice vechi de proprietate încă din veacui al XV-a, cum însine am văzut la mulți. Unii, au urice de la Alexandru cel Bun, de la feciorii săi Ilie și Ștefan, de la Alexandrel și Roman Vodă și foarte mulți au urice de la Stefan cel Mare. Inceputul însădirei proprietății teritoriale s'a făcut o dată cu descălecatul și mai ales de la luga Vodă în coace.

Acesta e un fapt.

Era însă acea proprietate răzășească? Nu; textele oficiale ne dădeau numele de *ocină* și *deadnină*, pe românește *ocină* și *moșie*, **oci** fiind prescurtarea lui *otef*=tată, iar *dead* fiind *moș*. iar *deadnină*=moșie.

Tot secol. al XV-a nu cunoaște de cît ocină și moșie, căci însădirea proprietății era la începutul ei, cînd prindem pre primul proprietar, ce capată dania și mila domnească pentru credința și slujbele lui, ca să-și așeze sat.

In a doua generație proprietatea era *ocină*, pentru copiii primului proprietar; iar pentru a treia generație era *deadnină*. Mai era și *baștină* căci *baști*, *batca* era tată; așa că pentru secl. al XV-a *baștina* și *ocină* nu erau proprietăți străvechi ci însădite de o generație două; în faza aceasta stăpînii erau *neamuri*, *rude*; încă nu începuse *plemea* rurală.

Plemea va împlea diplomatica secl. al XVI-a, căci restul de 3—4 generații de proprietari, verii întâiu, veri al doilea și spița a 7-a (vnuți, praonuți, praafureati) umplu intervalul de la 1500—1600.

Fiind întinsă plemea, se perdeau în ea gradele de înrudire, mai ales după spița a 7-a, *a preastureați-lor*, după care începea *vășemu rodu*: și tot neamul, vorba celor vechi *împrăștiații* plemei.

Bănuiala mea a devenit convingere controlînd terminologia textelor slave, și am prins că cuvîntul răzeș apare abia în 1600, din cele 4500 de documente ale Epitropiei Sf. Spiridon. Imposibil să se găsească cuvîntul răzeș în uricile mai vechi.

S'ar pune atunci întrebarea: exista în graiu? Eu cred că nu; căci cuvîntul e de împrumut pe cale literară și de cancelarie; și aceastea reiese din aceia că cuvîntul nu e generic romînesc, nu se găsește la toți romînii și dubletele sale arată provenienta sa literară.

Dar cuvîntul *răzeș* a prins, fiind că răspundea unei stări reale de lucruri, denumind pe toți *moșanii*, care aveau moșie străveche în cutare sat, fără să fie vre-un grad de înrudire între dînșii.

Și lucru curios; finețea aceasta a distincțiunii titlului de proprietate după înrudire și copărtășie ne-a dat'o împrumuturile directe de la Slavi și de la Unguri, unde Romînii au găsit o proprietate însădită încă din secl. al X-a și deci destul de veche ca să o poată utiliza în secolul al XV-a—XVII-a.

Noțiunea de *neam* și *răzeș* e maghiară, una arătînd o fază mai veche în răzășie, cînd bătrînii satului erau în adevăr rude: fii, nepoți, veri, deci rude și *plemă*, iar răzeșii venind ca să determine numai proprietatea și părtășia la proprietate.

Influența maghiară a fost numai în Moldova, unde au prins rădăcină cuvintele *neam*, *răzeș*, și *biciului* (a prețelui).

Deci răzeșii încep a se numi cu acest nume, după ce ei prin spiță se știau că sînt urmașii în a 4 a linie din doi frați, adică că părinții lor au fost veri ai doilea, bunicii lor veri primari, străbunicii lor frați și răstrăbunul lor primul stăpîn al locului.

Lucrurile petrecîndu-se astfel în goala realitate, cum să nu rîzi, ba încă al dracului, cînd lexicograful latiniat în o notă prizărită într'un ziar local, vrînd să arăte lui *** enormitatea ce spune, afirmînd cele de mai sus lega pe *răzeș*, de latinescul *reses*, *idis* (resideo), stabilit, așezat locului, *improprietărit*. Mai! înțelesul ultim îl dă lexicograful nostru, pe cînd dicționarele mai dau pe cel de *leneș*, *liniștit*, *răcit*, *stagnant*, etc.

Pe cînd cuvîntul *răzeș* e aidoma *részes* (pr. rezeș) din *rész*=parte. De la Unguri a trecut la noi.

Deci sînt răzeșii vechi? Da; foarte vechi. Titlurile lor de proprietate sînt mai vechi ca numele ce l poartă astăzi, pe cînd erau *pleme* și *rude*. Răzeșii apar în succesiunea moștenirei după a 7-a spiță legală și canonică.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

Iluzia,—cînd sboară!..

Ziua de eri n'a fost—ori n'a fost numai a cailor, ci și a automobilelor. Erau oare așa de multe într'adevăr sau—întocmai cum pe scenă se perindează același mic număr de soldați care apar și dispar mereu,—mereu aceleași cîte-va vehicule veniau și reveniau pe același drum?

E greu de spus.

Știu însă că la un moment dat, pe seară, am văzut zburînd la deal, într'o goană vertiginoasă, cîte-va în șir. Intre ele—era automobilul princiar, nu numai cel mai elegant, cel mai încăpător,—dar și acel care atrăgea luarea aminte prin faptul că adăpostea și purta personalități atît de înalte și atît de rare.

Și, atunci, priveliștea publicului numeros, care se îngrămădea la respînteni, curios și nerăbdător ca să vadă trecînd cortegiul și să-l primească cu alaiul cuvenit,—ne aduse aminte că plăcerea ce se manifestă, astăzi pe fețele privitorilor ascundea dezamăgirea de eri.

Sunt numai cîți-va ani de cînd se credea încă posibilă realizarea unei vechi făgăduinți ce s'a dat—și s'a reînnoit—populațiunii iașane,—acea de a-i se încredința adăpostirea permanentă a Curții Princiare.

In coloanele „Opiniei“ la 3 Februarie 1907, cu ocazia primelor pregătiri și lucrări de aducerea apei scriam între altele:

„... Călătorii și vizitatorii viitori vor găsi doară prin cărți amintirile Bahluiu lui necanalizat,—atît de urît poetului Nicoleanu. Cu nespusă uimire vor ceti în 1910 ceea ce a scris în 1810—adică drept cu un secol în urmă — Contele de Morioles:

„Iașul este o amestecătură abraș de europeni și asiatici, unde civilizația se vede puțin și barbaria mult. Stradele strîmte, pline de ruine, dezgustătoare prin necurățenia lor. Tîrgul plin de gunoaie pe care nimene nu le ridică nici odată și care-l fac infect. Cîinii singuri —care în timpul nopței rătăcesc cu miile în uliță — au grija de a micșora cantitatea lor, mîncînd ceea ce le place“.

Ci atunci, printre mănoasele dealuri și fermecătoarele grădini, vor găsi un oraș frumos, salubru, pitoresc și bogat, adăpostind o populație numeroasă și năimind pe călătorii străini prin imensele comori de clădiri istorice, între care nu va lipsi unul, nou, dar nu mai puțin istoric și atrăgător,—Palatul Princiar, unde va domni icoana blondă și blîndă a unei viitoare Suverane, grația unei Domnițe iluminînd vechea strălucire a unui oraș domnesc“...

Și iată că 1910 a venit și aproape, a trecut. Apa n'a venit—și aceasta e decepția trecătoare, care nu e nimic pe lîngă decepția cealaltă, ireparabilă...

Da,—a fost una din marile iluzii ale Iașului, o iluzie care sub ochii noștri a lust ființă și a—pierit.

O iluzie de frumusețe, de mărire, de bogăție, căci toate aceste se leagă neapărat de prezența unei Curți într'un oraș, mai cu seamă într'un oraș cu tradiție, ca Iașii.

Și, eri, cum priveam automobilul apărînd și dispărînd, — zburînd de-a lungul stradelor, aveam impresiunea desăvîrșită a unei iluziuni care s'a stins înainte încă de a fi luat viață, așa cum se sting unele raze înainte de a ne lumina...

Rodion

— Divorsul lui — Napoleon Bonaparte

Desfacerea legăturilor, cari uneau pe Napoleon cu Ioséphina de Beauharnais avu, în Europa, e o sută de ani de atunci, un mare răsunet. E o dramă imperială mișcătoare aceia a desfacerei oficiale a ilustrei căsătorii. D. *Edouard Gachot* dă un studiu special, care, stabilit în parte prin mijlocul hîrtiilor familiei comunicate istoricului, descrie admirabil faimoasa scenă a dramei imperiale:

„Vineri 15 Decembrie 1809, în cabinetul de lucru al împaratului, la Tuileries, după orele 9 seara, prinții intră, grupîndu-se după protocol. Aceștia erau regii Olandei, Westphaliei, Neapolului, prințul Eugen, vice-regele Italiei; reginele Spaniei și a Neapolului; Doamna, mama lui Napoleon, și princesa Paulina. Imparatul, care se prezintă la nouă ore și două-zeci și cinci de minute, e palid, foarte mișcat, sau vroia să pară astfel. Ioséphina, precedată de M. de Ségur, întră, susținută de fiica sa Hortansa, regina Olandei. Napoleon se grăbește să-i sărute mîna spunîndu-i cîteva cuvinte:

— Doamnă, aveți curaj!

Locurile fiind ocupate, Cambacérès, archicancelarul Imperiului, și Regnaud de Saint-Jean-d'Angely, notarul imperial, vin să-și îndeplinească misiunea tristă.

Napoleon declară, în acest Consiliul privat, că interesul dinastiei obligîndu l „să-și procure copii“, are dureroasa datorie să impue Joséphinei o separație. La rîndul ei de a vorbi, Josphina citește o declarație de acceptare, care se vedea a fi silită. Cambacérès prezintă suveranilor actul numit de renunțare, care trebue să anuleze o căsătorie civilă celebrată la 19 Ventôse anul IV, dinaintea cetățeanului *Leclercq*, primarul din a 2-a districție.

Imparatul iscăli cel dintîiu Dădu condeiul, nu Joséphinei, lui Cambacérès, apoi trecu în salonul de alăturea Atunci, Joséphina privi pe regina Hortansa, care făcu un semn de aprobare și de încurajare. Impărăteasa iscăli înainte de a avea o criză de lacrimi.

*

De a doua zi, împaratul ordonă să se redacteze senatul-consult:

„*Articolul întîiu*. Căsătoria contractată între împaratul Napoleon și împărăteasa Joséphina e desfăcută. Il Impărăteasa va conserva titlurile și rangul de împărăteasă-regină încoronată. III. Pensiunea sa e fixată la o rentă anuală de două milioane de franci, afectați asupra tezaurului statului. IV. Toate dispozițiile cari vor putea să fie făcute de împărat în favoarea împărătesei Joséphina, asupra fondurilor listei civile, vor fi obligatorii pentru succesorii săi“.

Insă trebuia să se denunțe (declare) căsătoria religioasă. Afacere gravă. Docilul Cambacérès, după instigația lui Napoleon, făcu să se numească o comisiune, însărcinată de a statua, după dreptul roman, asupra validității unirei Catolice. Acea comisie era compusă din cardinalii Maury, archiepiscop de Montefiaxone, și Cavelli, episcop de Roma; din archiepiscopul de Fours; din episcopii de Verceil, d'Evreux și de Trévise.

Pentru a se lămuri — sau mai curînd a decide asupra cauzei — acești prelați, cardinalul Fesech, unchiul împaratului, scrise membrilor comisiunei: „De mai multe ori, Majestatea sa împărăteasa, m'a angajat să mă interesez pe lîngă Majestatea sa împăratul, ca să obțin benedicțiunea căsătoriei lor; însă aceasta n'a fost de cît în ajunul încoronării (1 Decembre 1804) cînd împaratul, chemîndu-mă la ora 1 sau 2 după amiază, îmi spuse că împărăteasa vroia în mod absolut să primească binecuvîntarea nupțială, și că, pentru a o liniști, s'a hotărît să mă cheme; însă îmi protestă că nu vroia de loc martori și că cerea asupra întregei acestei afacere un secret tot atît de absolut ca și acela al Confesiunei.

Am trebuit să-i răspund: „Fără martori, nu va fi căsătorie“. Insă, văzînd că perzistă a nu vroi nici un martor. i am spus că n'avem alte mijloace de cît să mă servesc de dispense, și, ducîndu-mă imediat la papa (venit pentru încoronare), i-am aratat că, foarte adesea, voiu avea nevoe de a recurge la el pentru dispense și că'l rugam să mi acorde toate acelea care-'mi deveneau cîte odată indispensabile ca să îndeplinesc datoriile de mare preot; și, sfîntul Părinte (papa) consimțind la cererea mea, m'am dus pe dată la majestătea sa împaratul, cu un Rituel, ca să dau bine cuvîntarea nupțială majestaților lor, ceia ce se petrecu pe la orele patru din zi.

Două zile după aceia, împărateasa îmi ceru un certificat de la administrația acestei bine cuvîntări nupțiale însă ea însă-și, ne îndoindu se că-i fusese acordată ca să-și liniștească conștiința și că acest act trebuia să rămie sub cel mai inviolabil secret, i-am înștiințat imposibilitatea în care eram ca să-i acord ceia ce-mi cerea.

Totuși asigurîndu-mă că împaratul consimțea ca acest certificat să-i fie dat, am crezut că trebue să mă invoesc cererei sale; însă care mi fu surprinderea

cînd, spunînd ceia ce făcusem la împarat, am primit foarte aspre dojeni şi el îmi descoperi tot ceia ce el făcuse n'avea alt scop de cît să liniştească pe împărăteasă şi să cedez împrejurărilor. (Piu al VII refuză de a încorona fără îndeplinirea căsătoriei religioasă). El îmi declară că în momentul în care fondează un imperiu nu putea să renunţe la o descedenţă în linie directă...

Düroc, mare mareşal al palatului, scriea:

„Eu subsemnatul, declar pe sufletul şi conştiinţa mea şi sub jurămînt că'mi este cunoscut că majestatea sa împaratul şi rege a manifestat, în diferite împrejurări, intenţia de a nu da formă casnică căsătoriei sale cu împărăteasa Iosephina.

Că, de la epoca din Decembrie 1804 la care s'a pretins că a dat o binecuvîntare nupţială, ne-a fost spus de mamajestatea sa împaratul şi rege că n'a înţăles (de loc) să se lege prin forme clandestine şi private de tot ceia ce constitue o căsătorie regulată; că nu s'a dedat la solicitările cari i-au fost făcute, la acea epocă; că fiind că a considerat această ceremonie ca un act de pură circomstanţă, care trebuia să fie fără efect pentru viitor".

Papa era aşezat în afară de puterea spirituală. Pierre Boilewe, doctor în dreptul canonic oficial dioces şi călugăr onorar al bisericei metropolitane din Paris, după ascultarea martorilor şi referinţe în ce priveşte concilele, declară nulitatea căsătoriei.

Joséphina, numită ducesă de novara (lîngă Evreux), nu mai era în Ianuarie 1810 după expresia cîntăreţului Béranger, Doamna Napoleon.

Huşi 3 Oct. 1910 **Petru T. Gâdeiu**

Convenţia de comerţ dintre Romînia şi Austro-Ungaria

Exportul vitelor.—Dispoziţiuni vamale şi măsuri veterinare pentru importarea vitelor din Romînia în Austro-Ungaria.

Convenţia de comerţ dintre Romînia şi Austro-Ungaria întrînd în vigoare, ministerele de agricultură din Austria şi Ungaria, de comun acord, au luat următoarele măsuri de poliţie veterinară şi dispoziţiuni pentru importarea cărnei şi a tuturor produselor animale ce vor intra în monarhia vecină:

Conservele vor trebui să fie închise ermetic în cutii. Lîna spălată şi ambalată în saci bine cusuţi. Maţele uscate sau sărate vor trebui să fie ambalate în lăzi sau butoae bine închise. Seul şi untura de porc topită şi bine conservată în cutii de tinichea sau butoae.

Laptele nu se va putea importa decît fiert sau închegat în formă de brînză şi unt.

Acestor articole nu li se vor aplica măsurile de poliţie veterinară.

Pentru transit s'au luat următoarele măsuri cu păzirea cărora numai se va permite:

Lîna nespălată va fi pusă în saci bine închişi şi sigilaţi.

Oase, carne, copite, piei, păr de bou, de capră şi de porc vor trebui să fie uscate.

Transitul seului netopit nu se va permite decît în butoaie sau burdufe bine închise.

Carnea proaspătă nu se va transita prin Austro-Ungaria de cît în vagoane plumbuite. De asemenea carne preparată precum şi păsările tăiate. Se va permite transitarea acestor produse numai dacă în România nu va bîntui pesta bovină ceea ce se va constata prin certificatul unui medic veterinar oficial. Pentru transitul de păsări tăete nu se cere un asemenea certificat.

Transitul păsărilor vii şi al cailor se va permite numai în cazul cînd nu există în Romînia vreo epizootie.

Vagoanele frigorefere ce cuprind carnea proaspătă pentru transit, trebue să fie astfel amenajate ca să nu necesiteze deschidere compartimentului pentru reîmprospătarea mijloacelor frigorifice pe teritoriul austriac sau ungar.

Păsările vii trebuesc transportate în vagoane sau coliviile trebuesc să fie astfel amenajate în cît să se evite căderea paelor nutreţului etc.

Transitarea se poate face numai în baza autorizaţiei dată la frontieră de un medic veterinar.

Odată cu cererea de transitare trebue să se facă dovadă că Statul de destinaţie va r e f u z a primirea, transportul va fi tratat conform dispoziţiunilor legii de poliţie veterinare în vigoare.

Importul şi transitul animalelor (afară de cel al bovinelor, rîmătorilor şi oilor tăiate pentru cari se vor publica alte dispoziţiuni), precum şi al produselor animale se va putea face prin următoarele staţiuni:

Pentru Austria: prin Novosielitza, Iţcani, Synouţ, Balaseşti;
Pentru Ungaria: prin Esigymes, Törcsvar, Predeal, Verestorony, Crşova.

Transporturile cari fiind supuse controlului în staţiunile de intrare vor fi găsite bolnave sau suspecte, cari nu vor îndeplini condiţiunile mai sus citate vor fi respinse.

Alergările de eri

Din cauza timpului defavorabil, nici la alergările de eri n'a asistat tocmai multă lume.

A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand, Principesa Maria şi Principele Carol, au sosit la hipodrom, cu automobilul la orele 3 şi au luat loc în tribuna specială, din faţa lojelor.

Cum însă a început a ploua, familia Princiară, a luat loc în tribunele publicului.

Iată rezultatul curselor de eri:

Cursa I **(premiul Bahlui, distanţa 1500 m.) au alergat următorii cai: Candidat (M. Fălcoianu), Aniza (lt. Antonescu) Preajba (lt. Bernescu), şi Colina Cislău (D. Arion).**

Au învins şi au luat premii: I (700 lei) Colina Cislău **a d-lui Arion;** *II (200 lei) Candidat* **al d lui Fălcoianu;** *III (100 lei) Preajba* **a d lui locot. Bernescu.**

Cursa II a **(premiul Prut, alergare la trap) au alergat: Sir Knit (l. Frak) Astra (Elise Zarifopol; Spion (G. Gaetan).**

Au învins: I (1400 lei) Spion **a d-lui Gaetan;** *II (200 lei) Sir-Knit* **a d-lui Frank;** *III (100 lei) Astra* **a d-nei Zarifopol.**

Cursa III-a **(premiul subscriptorilor distanţa 2300 m.) au alergat: Hara-Kiri (căp. Motăş) Maritica (lt. Antonescu,) Căluşar (lt. Bernescu,) Radix (lt. Anghelescu).**

Au învins: I (1700 lei) Radix **a d-lui (locot. Angelescu);** *II (300 lei) Hara-Kiri* **a d-lui (căp. Motăş).**

Cursa IV-a: **(premiul comunei Iaşi. Distanţa 2100 m). Au alergat: Hands-Down (G. Negroponte) Good-Bye (idem) Armaş (Al. Marghiloman), Perusal (lt. Filip Iacob).**

Au învins: I (2500 lei) Armaş **al d-lui (Marghiloman,)** *II (300 lei) Hands-Down* **a d-lui (Negroponte).**

Cursa V-a **(premiul naţional. Distanţa 2000 m.)**

Au reuşit: I serg. major Mărmureanu (300 lei) II serg. Morariu (60 lei).

Cursa VI **(militară. Distanţa 3000 m.) Au alergat: El Zorab (lt. Vernescu) Cezar (lt. Anghelescu) Moris (căpitan M. Constantinu) Palfa (lt. Dombroschi) Doina (idem) Trăsnet (lt. Victor Eliade) Litera (lt. Şoimescu).**

Au învins: I (500 lei) Cezar **al d-lui (locot. Anghelescu),** *II (150 lei) Doina* **al d-lui (lt. Dombroschi),** *III (100 lei) Trăsnet* **al d lui (lt. Eliade).**

Cursele s'au terminat la orele 5 şi jumatate. Familia princiară s'au reîntors în oraş, ducîndu se să ia ceiaul la d. Grecianu, unde au luat parte mai mulţi invitaţi.

Litere-Ştiinţe-Arte

Muzică... De oarece în notiţa de eri am vorbit de chestiunea orchestrei teatrului, e locul să înregistrăm aci un fapt care e în legătură cu cele spuse eri.

Printr'o întîmplare am luat cunoştinţă de o iniţiativă a d-lui A. Cirillo, cunoscutul maistru iaşan, de a întemeia în localitate o mare orchestră populară. In acest scop şi-a propus a instrui un însemnat numai de elemente, alegîndu-le printre diferitele straturi ale populaţiunii. Aşa bună oară d-sa a întrat în legătură cu comitetele corporaţiilor de meseriaşi, cerînd să-i pună la dispoziţie elementele cari ar putea primi o educaţiune muzicală suficientă. Alcătuind o asemenea orchestră în stil mare, crede d. Cirillo, ea ar folosi nu numai societăţilor în anumite ocaziuni, dar ar fi o contribuţie la dezvoltarea şi întreţinerea permanentă a gustului muzical în Iaşi.

In seria de întîmplări artistice mai interesante negreşit că şi ideea d-lui Cirillo merită a fi luată în consideraţiune şi de aceea am şi înregistrat o aci.

Numai de i-ar fi încercarea încoronată de succes!

*

In Suedia au făcut mare zgomot atacurile îndreptate de August Strindberg în contra cîtorva din compatrioţii săi. Supărat că premiul Nobel s'a dat Selmei Lagerlöf, că poetul Vernes von Heidenstam şi exploratorul Sven Hedin au fost încarcaţi de onoruri, Strindberg a început să publice o serie de articole reunite apoi în volum sub titlul: „Cuvinte către naţiunea suedeză". El nu cruţă acolo pe nici unul din cei răsfaţaţi de laudele publicului.

Se zice că, pentru a-l împaca pe aprigul polemist, se va deschide o subscripţie naţională. Ori o fi numai o simplă răutate?

*

Verhaereu e poetul belgian la ordinea zilei prin noua sa dramă „Mănăstirea" şi atîtea altele.

Interesant e că „Mercure de France" consacrînd pe tînărul poet german Dehmel, îl compară cu Verhaereu—şi-l apără contra criticelor nedrepte ce-i s'au adus.

*

După 20 de ani dela apariţia ei, drama lui Sudermann „Sfîrşitul Sodomei" a fost din nou jucată la Berlin pe scena lui „Schillertheater".

*

„Molochul", drama revoluţionară a scriitorului rus Lew Birinski va fi jucată mîne-seară la Berlin. Ca şi la Viena cenzura a oprit anumite părţi, vr'o 50 de pagini din text.

*

A apărut „Sănătatea" cu data de 1 Octombrie. Excelenta revistă de popularizare are şi de astă-dată numeroase articole literare, ilustraţiuni, actualităţi, bucăţi literare şi distractive.

*

La congresul al 11-lea de medicină internă, ţinut zilele aceste la Paris, d-rul Alex. Marmarock a făcut un raport detailat asupra rezultatelor obţinute cu întrebuinţarea serumului antituberculos. El a rezumat 120 lucrări ştiinţifice cuprinzînd peste 1700 cazuri observate. Vindecările s'au urcat la 69 la sută în urma metodelor de a se evita dezavantagiile injecţiilor subcutane, înlocuite prin irigaţiuni. In urma discuţiunii urmate s'a conchis în congres că serumul Marmarock este un specific excelent în contra tuberculozei.

*

STRUNA ZILEI

ALERGARI

«Au cîştigat premii la curse caii următori...»
Ziarele.

Caii—înţeleg să zboare
Dar s'alerge, ce mirare?
Viaţa omului nu-i oare
O eternă *alergare?*

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la această dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a întroduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ Preutul Gheorghe Niculescu, licenţiat în teologie, parohul bisericei Sf. Neculai din Ciurchi, a fost numit revizor eclesiastic al eparhiei Moldovei şi Sucevei, în locul preutului Gh. Carp demisionat.

❑ Preutul Gheorghe Mihailescu de la biserica Sf. Constantin, care căzuse eri în stradă, din cauza lovituri căpătată la cap, a încetat din viaţă astănoapte la spitalul evreesc.

❑ Comitetul consultativ al infanteriei şi al intendenţiei, întrunindu-se eri la ministerul de războ s'a ocupat in special de chesăia întroducerei bucătăriilor ambulante în armata noastră.

D. general Minei intendent general al armatei, care a studiat de aproape această chestiune a aratat comitetului că toate armatele din occident sunt înzestrate cu bucătării ambulante, acestea fiind de un folos real. Acolo unde există încă bucătări portative ele sunt transformate pentru a corespunde mai bine scopului lor.

Nu s'a luat încă nici o hotărîre pănă acum în această privinţă rămînînd ca chestiunea să mai fie încă studiată.

❑ Astă-seară la orele 7, membrii consiliului de administraţie a Băncii Meseriaşilor, se întrunesc în şedinţă, pentru a proceda la alegerea preşedintelui şi a hotărî epocile pentru vărsămintele cotizaţiilor fie-cărui membru.

❑ Ministerul cultelor şi instrucţiunii publice a trimis şcoalelor primare din ţară o circulară cu privire la materialul didactic, recomandînd d lor diriginţi să dea o deosebită luare aminte acestui material, care joacă un rol însemnat în învăţămînt, ajutînd mult elevilor la cîştigul cunoştinţilor de cari au nevoe.

❑ Direcţia serviciului sanitar a fost informată că la Brăila s'a constatat eri dimineaţă nu caz suspect bănuit a fi holeric.

Bolnavul e un hamal din port.

S'au luat măsurile cuvenite pentru izolarea bolnavului şi disinfectarea locuinţei lui.

❑ In seziunea de toamnă a sf-lui Sinod care se va deschide probabil la 15 Octombrie, va veni în discuţie chestia reorganizărei mînăstirilor.

Inainte de deschiderea sf-lui Sinod va avea loc, în acest scop, o consfătuire a Inalţilor Prelaţi.

❑ Consistorul superior al bisericei se va deschide Luni 11 Octombrie c.

❑ La Dorohoi a încetat din viaţă alaltă-eri, d-rul Bibire, care se înrudeşte cu mai multe familii din Iaşi.

❑ Directorul regiei din localitate, va pleca zilele acestea în Macedonia, pentru a face nişte cumpărături de tutunuri.

❑ După cum am anunţat, inaugurarea sanatorului de tuberculoşi, ce s'a construit la Bîrnova se va face în ziua de 15 Octombrie c.

Vor asista la solemnitatea inaugurărei d. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, d. Krupenschi, prefectul judeţului, Ed. Ghyka, prefectul judeţului Vaslui, cîţi-va inspectori sanitari, medicii primari ai judeţelor Iaşi şi Vaslui etc.

❑ In satul Păun, din comuna Bucium a încetat din viaţă, în împrejurări suspecte locuitorul Ioan Dascalul.

Din cercetările ce s'au făcut, se crede că numitul locuitor a fost omorît, de către cine nu se ştie, cu lovituri de ciomag.

Autorităţile din Bucium au înştiinţat parchetul.

❑ Nouii membrii ai comisiunii de arbitri de pe lîngă corporaţia „Progresul" se vor întruni în astă seară, în localul camerii de meserii, pentru a depune legiuitul jurămînt şi a li se elibera cuvenitele certificate conform legii.

❑ **De la Camera de Meserii.** — In astă seară, la orele 7 membrii camerii de meserii, se întrunesc în şedinţă pentru a discuta următoarele chestiuni la ordinea zilei:

Cererea maistrului tinichigiu Leib Bercovici, prin care reclamă că corporaţia metalurgică l'a acţionat în judecată pe motiv că s'a găsit la el fără carnet, petiţiunea maiştrilor tinichigii şi patroni din localitate, care reclamă că meseriaşii cursari ambulanţi, le fac o concurenţă sdrobitoare; apelul prezentat camerei de mai mulţi meseriaşi dulgheri contra hotărîrei comitetului corporaţiei constructorilor, prin care a hotărît a se elibera brevet în meseria de dulgher d-lui D. Tabişneanu, apelul prezentat camerii, de mai mulţi meseriaşi dulgheri, contra hotărîrei comitetului corporaţiei constructorilor, pentru acelaşi motiv; adresa corporaţiei confecţiilor prin care înaintează în copie, hotărîrea luată de comitetul acelei corporaţii prin care a decis suprimarea postului de secretar controlor de pe lîngă acea corporaţie.

❑ Ministerul instrucţiunii publice a cerut revizoratului şcolar, ca pînă cel mai tîrziu la 1 Noembrie, să-i înainteze un tablou de toţi institutorii şi învăţătorii cari urmează a fi scoşi la pensie pe ziua de 1 April 1911.

❑ D. inginer V. Merica a fost numit şef al serviciului technic al oraşului Dorohoi.

❑ Alaltă eri şi eri, prin unele părţi din nord-vest a căzut zapadă.

A nins la Piatra, la Dorna şi în judeţul Suceava.

❑ După toate probabilităţile, trupele care fac pază pe malul Prutului, vor fi retrase Luni 11 Octombrie.

De altmintreli în Basarabia nu s'a mai constatat nici un caz nou de holeră.

❑ Birourile vamale au primit ordin a permite importul armelor de vînătoare de ori-ce sistem, cu condiţia ca ele să nu fie ghintuite.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen va pleca Duminică seara la Bucureşti.

❑ Messalina, împărăteasa Romanilor şi regina desfrînărei pe care ne-au descris-o marii autori în multe tragedii, ne-o redă cinematograful din sala Sidoli în noul său program de astă-seară Joi 7 Octombrie. Sublim înscenată, această reconstituire istorică este interpretată de artiştii Comediei franceze şi rolul faimoasei împărătese este jucat de d-ra Madeleine Roch, cea mai distinsă artistă dramatică a Franţei şi a lumei întregi.

Montarea acestei piese întrece ori-ce reconstituire arătată pînă astăzi, sunt scene în care apar peste 200 persoane.

Programul nou de astă-seară Joi, cuprinde apoi o scenă de moravuri sevilane în care apare celebra artistă „La Ricadora" o stea a teatrelor pariziane.—Sunt apoi exact redate serbările încoronării Prinţului Nikita al Muntenegrului, Sosirea fiicelor-regine, a lui Bathenberg, Ţareviciului etc. Nunta de argint, proclamarea regelui la Cetinge şi Antivari etc.—Zilele bune şi zilele răle, mare piesă jucată de actori engleji—Max Linder se teme de cîni, comedie compusă şi jucată de gingaşul actor de la Olympia din Paris şi multe piese comice, vederi după natură etc. etc.

Vineri seara 8 şi Sîmbătă 9 Octombrie (matineu şi seara) se va adăugi la program: Din viaţa lui Moisi, reconstituire din vechiul testament, Duminecă 10: Samariteana, reconstituire din noul Testament.

Societatea britanică din Londra penrespîndirea Bibliei, punînd la concurs reconstituirea a două sujete biblice, unul din vechiul şi al doilea din noul Testament, casa Pathé Frères a obţinut ambele premii. Aceste sunt cele două sujete arătate mai sus care se vor desfăşura pe pînza cinematografului Pathé Frères din sala Circului Sidoli la datele aci anunţate.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 35 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

❑ Duminecă 10 Octombrie c., se va face, cu o deosebită solemnitate, sfinţirea bisericei din satul Comarna, comuna Poeni.

Sfinţirea va fi făcută de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei şi de mai mulţi preoţi.

❑ Ministerul cultelor a aprobat ca preutul Gheorghe Niculescu. de la biserica sf Neculai, să predea religia la şcoala primară No. 3 de băeţi.

DIVERSE

— La spitalul Sf. Spiridon, a fost internată fata Maria Ignat din str. Ciurchi 17, care, în lipsa părinţilor săi de acasă s'a culcat pe un pat lîngă plită şi aprinzîndu-i-se hainele, a capatat arsuri grave pe corp.

— La institutul Grigorian a fost depusă eri, o copiliţă ca de 6 zile ce a fost găsită pe str. Uzinelor de către Iacob Abramovici. La gîtul copiliţei, s'a găsit un bileţel pe care era scris că e născută la 30 Septembrie şi e botezată cu numele de Smaranda.

Depozit General: **Farmacia Dr. N. A. Racovitză şi Dr. Ed. Fabini Iaşi**

Ultime INFORMAȚII

❑ *A. A. L. L R. R. Principele Ferdinand, Principesa Maria și Principele Carol, au luat eri ceaiul la orele 6, la d. Greceanu, după ce s'au reîntors de la alergări.*

La orele 7. A. A. L. L. Regale a plecat cu un tren special pînă la Vaslui. Pe drum, Alteţele Lor au luat masa în vagonul regal.

La Vaslui au aşteptat pînă ce au sosit trenul de Iaşi, care a pornit la 9 şi 5, la care s'a ataşat vagonul regal şi vagonul automobilului princiar. La orele 10 şi jumătate Alteţele Lor Regale şi-au continuat drumul cu acel tren, la Bucureşti.

❑ Inspectorul şcolar Sechelarescu, a fost delegat de administraţia casei şcoalelor, ca să participe la înaugurarea noului local de şcoală ce s'a clădit în comuna Roşiori, judeţul Suceava.

❑ **Din Poeni ni se scrie că eri, cu ocazia vizitei A. A. L. L R. R. Principele Perdinand, Principesa Maria şi Principele Carol, la domeniile Coroanei, au fost întimpinaţi de primarul Dragan, preotul Gheorghiu şi învăţătorul.**

Familia princiară a vizitat biserica şi şcoala şi a cerut relaţii preotului Gheorghiu, precum şi învăţătorului asupra situaţiei bisericei, şi a locuitorilor.

❑ Eri s'a deschis seziunea Curţei cu juri de Roman.

Curtea e prezidată de d. I. Corjescu, consilier al Curţei de Apel din Iaşi.

❑ **In urma unui nou ordin al ministerului de răsboiu, tinerii repartizaţi trupei teritoriale a cavaleriei, sunt datori să'şi procure caii în bune condiţiuni de serviciu, cel mai tîrziu până la 1 Noembrie. Acei care, până la acea dată, nu-şi vor putea procura cai, sunt obligaţi a depune costul, adică 650 lei, care se va consemna la ad-ţia financiară pe comptul ministerului de răsboiu. Acei care însă nu'şi vor fi procurat caii şi nici vor fi depus suma, vor fi trecuţi imediat în trupa permanentă a cavaleriei.**

❑ D. judecător de instrucţie Volanschi a instruit astăzi afacerea privitoare pe tînărul I. Grünberg, fost încasator la cassa Wachtel.

Au fost ascultaţi ca martori, ciţi-va funcţionari de la casa Wachtel.

— La cabinetul de instrucţie al d-lui Sculy, s'a instruit astăzi afacerea privitoare pe locotenentul în retragere T. Iliescu, care a descărcat un foc de revolver asupra lui I. Georgescu, din str. Dochia.

❑ **Şcolare.**—Invăţătorul Neculai Gavrilescu de la şcoala din Cucuteni, se transferă în aceiaşi calitate la şcoala din Buciumi; d-ra Angela Macri, dela şcoala din comuna Piscu-Vameş (Covurlul) se transferă la şcoala din Preuţeşti, la postul din nou înf inţat; d-ra Virgina Oancea, a fost numită suplinitoare la şcoala din Orofteanca (Dorohoi) şi d-ra Natalia Popovici de la şcoala din Slobozia-Roznov (Neamţ) se detaşează la postul doi de la şcoala din Andrieşeni (Iaşi).

❑ **Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturii judeţului, că, prin noua modificare ce s'a adus art. 14 din legea băncilor populare, intabularea emanetelor şi eliberarea biletelor de vînzare de vite sau alte lucruri, se face de către poliţii în oraşele de reşedinţă şi nereşedinţă de judeţ. Ca atare ministerul cere prefecturii să aducă aceasta la cunoştinţa poliţiilor.**

❑ **D. N. Văleanu, diplomat al şcoalei superioare de agricultură de la Herestrău, a fost numit sub administrator la moşia Brăeşti a cassei rurale.**

❑ Din Botoşani ni se scrie că Duminecă seara trenul 210 de Iaşi a călcat între Zlătunoasa şi Truseşti pe locuitorul Ilie Balan cioban din comuna Muşcăteni judeţul Botoşani. Numitul petrecuse toată ziua la cîrciumă, iar seara se întorcea spre casă; în momentul cînd a voit să treacă linia, trenul l'a ajuns şi la lovit în cap împrăştiindu-i creerii. Lîngă cadavru nenorocitului s'a găsit o sticlă cu rachiu.

Procurorul de Botoşani a dispus înmormîntarea cadavrului. S'a deschis o anchetă.

❑ Ministerul de interne a trimes o circulară prin care face cunoscut că punctul de frontieră Molniţa, care era inchis, se redeschide cu începere de la 20 Septembrie în mod special numai pentru comercianţii de cereale bucovineni şi căruţaşii romîni, cît şi pentru exportul de lemne şi sfecte din România în Bucovina, în următoarele condiţiuni: comercianţii bucovineni vor intra până la Molniţa pentru a şi procura cereale şi vor eşi apoi din ţară numai fiind însoţiţi de un soldat austriac şi avînd autorizaţie specială eliberată de vama austriacă; căruţaşii romîni vor merge cu cereale până la punctul cel mai apropiat de graniţă, unde va descărca şi apoi se vor întoarce imediat în ţară.

❑ Ministerul industriei şi comerţului a făcut cunoscut prefecturilor de judeţe că tuturor stabilimentelor comerciale din comunele rurale fără deosebire de comerţul ce exercită, urmează să li se aplice dispoziţiunile art. 8 din legea repaosului duminical, adică să rămînă toate deschise de la orele 11 ziua pînă la 9 seara.

Dispoziţia de a se separa cîrciuma de băcănie este aplicabilă numai magazinelor din comunele urbane, întru cît cele din comunele rurale au dreptul dat de art. 8 al legei, de a fi deschise de la orele 11 înainte.

❑ **Universitare.** — La facultatea de litere şi filosofie au fost declarate vacante anul acesta, cinci burse ale statului. Ele se acordă, conform regulamentului, prin concurs, numai studenţilor.

Au fost distribuite astfel: una pentru secţia filologică. şi pentru secţiunea de istorie şi geografie două şi alte două pentru concurenţii înscrişi la specialitatea filosofiei.

Inscrierile pentru concursul acestor burse se vor face până la 15 Octombrie. Se cere candidaţilor să prezinte act de sărăcie şi cel puţin certificatul de absolvire a liceului. Candidaţii vor trece o probă scrisă şi una orală, care vor consta din materia pentru care se acodă bursa.

— D. profesor Alexandru Philippide va ţine examenele în ziua de 20 Octombrie orele 10 dimineaţă.

— D. A. D. Xenopol va examina în ziua de 25 Octombrie ora 10 dimineaţa. D. Ioan Petrovici la 8 Octombrie; d. I. Ursu la 15 Octombrie ora 9 dimineaţa iar d. decan Ioan Găvănescul va ţine examen cu studenţii ce a se prezinta la examenul de licenţă în această seziune asta-zi 6 Octombrie la orele 3 d. a.

— S'a dispus ca începînd din acest an cărţile de student să poarte şi fotografia alături, sigilată de secretariatului facultăţii pe care o urmează candidatul.

— Inscrierile la facultatea de ştiinţi vor dura pînă la 15 a lunei c.

Taxele de frecventare, ale studenţilor de la ştiinţi anul aceasta sînt: studenţii înscrişi la secţia matematică, vor plăti cîte 20 lei pe an; iar cei de la secţiile fisico chimice şi naturale cîte 40 lei, şi 10 lei taxa de bibliotecă.

— Taxele universitare studenţii sînt datori a le plăti administraţiei financiare, în comptul „Cassei şcoalelor" şi a prezinta secretariatelor numai chitanţele.

— D. profeaor Ioan Peretz va examina pe candidaţii la examenul de istoria dreptului în zilele de 8 şi 9 Octombrie şi anume, la 8 Oct. dim. pe d-nii: Al. Grigoriu, Berghiu N., Marinescu A. Mitache, C. Greceanu, I. Sandu, Leon Panaitescu, C. Foca şi Ion Dornescu, iar la 9 Octombrie C. Tuduran, Tutoveanu P., Henţascu C. D., A. Pantelimon, Osoianu G. C., V. Orăscu, Popescu G. C., Paşcanu, G. A., Savul şi Eduard Basserean.

— Mîine dimineaţă la orele 9, d. profesor V. Iamandi, va asculta pe următorii candidaţi: N. N. Georgescu, C. Soroceanu, V. Alexandrescu, Lionel Hinna, D. Leon, D. Militeanu, Stamatiade, Sturdza R. M. şi P. Stănescu.

❑ Comerciantul Max Gelebeutel din Focşani a cerut tribunalului Iaşi, declararea în stare de faliment a comerciantului de postavuri C. H. Rosenfeld, din localitate.

Termen nu s'a fixat.

❑ **Judiciare.**—Curtea de Apel secţia II-a a respins eri, în lipsa apelul lui Solomon Cohnfeld. condamnat de tribunalul Roman la 300 lei amendă pentru bancrută simplă.

— De asemeni a condamnat pe Veneamin Abramovici, tot pentru bancrută simplă la 100 lei amendă.

— Camera de punere sub acuzare a admis apelul procurorului de Neamţ, făcut contra jurnalului acelui tribunal, prin care se infirmă mandatele de arestare al lui Moise Bachman şi Mer Manase, inculpaţi pentru dare de foc.

— Camera de acuzare a admis apelul procurorului de Neamţ contra jurnalului acelui tribunal, prin care se infirma mandatul de arestare a lui Herşcu Herşcu, inculpat pentru bancrută frauduloasă.

— Cererea de eliberare pe cauţiune a lui Dimitrache Forţoi, a cărui proces pentru tălhărie în complicitate încă cu 20 de indivizi, urmînd să se judece de curtea cu juri din Bacău, seziunea de Septembrie şi care s'a amînat,—a fost respinsă de către Csmera de acuzare.

— Procesul trusturilor arendăşeşti în care este implicat Leon Fischer, arendaşilor moşilor Bărboşi, Hoceni şi Gusiţăi, proprietatea d-nei Maria Moruzzi şi care urma să se judece astă-zi de Curtea de Apel s. II-a, s'a amînat pentru ziua de 29 Octombrie, dispunîndu-se juncţionarea apelului lui Leon Fischer cu apelul lui Froim Fischer ce se afla repartizat la s. I, precum şi comunicarea motivelor.

Ocaziune rară Valoroasa carte de filosofie, literatură, ştiinţă şi arte de Const. Leonardescu, cu un cuprins de 487 pagini, ocazional desfacere, micul rest în loc de 8 lei trimet franco în toată ţara numai contra M. Postal de 2 lei 90 b. bucata.

Adresaţi comenzile d-lui Iosef Perlitz et Kesler str. Cismărie, No. 7 (visa-vis de Hală).

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 6 Octombrie

Batae la un tribunal

Ploeşti.—O batae s'a încins astă-zi la secţia II-a a tribunalului.

D-nii Contescu proprietar din Cîmpina şi Haralamb Nicolaide aveau un proces la acest tribunal. O ceartă isbucni între ei şi la un moment dat ambii s'au luat la batae.

După multă intervenţie beligernaţii au fost liniştiţi.

O barbarie ungurească

Buda-Pesta.—Un preot romîn, anume Romulus Vasian a fost bătut, pe nedreptul de un jandarm ungur.

In momentul cînd preotul se întorcea de la Mineş, unde avusese nişte afaceri, i a eşit în cale un jandarm, care sub pretext că preotul nu l'a salutat, i-a dat o gravă lovitură în faţă.

Greva c. f. din Egipt

Cairo. — O mare fierbere domneşte în personalul căilor ferate, care a primit poliţia, cu o ploaie de pietre.

O gravă ciocnire a avut loc. Sunt numeroşi răniţi.

Greviştii cer sporirea salariilor şi protestează contra amenzilor.

D. D'Aehrenthal şi delegaţia ungară

Viena.—In comisiunea afacerilor străine a delegaţiunii ungare, d. Achrenthal constată concordanţa vederilor delegaţiunilor. Noi suntem datori să urmăm politica noastră conservatoare, să ne întărim alianţele, fără a uita raporturile noastre cu celelalte puteri.

Răspunzînd unei interpelări a raportorului—dacă înţelegerea cu Rusia există încă şi azi, ministrul declară că această înţelegere avînd de scop acţiunea reformelor în Macedonia, a perdut raţiunea de a exista; prin restabilirea constituţiunii în Turcia, această înţelegere nu mai fiinţează, însă raporturile noastre cu Rusia sunt satisfăcătoare.

Vorbind despre convenţia turco-romînă, zvonul respectiv a fost dezminţit de către Romînia; acest zvon a eşit probabil de la o parte care avea interes a provoca turburări şi care are poate intenţia de a jena negocierile turco-franceze privitoare la împrumut.

Bancă încetind plăţile

Londra.—Banca Charing Crosze şi-a suspendat plăţile,

Angajamentele sale se urcă lu 2 milioane.

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore, s'au constatat la Neapole 6 cazuri noui de holeră, cu 3 decese. In provinciile napolitane au fost 14 cazuri cu 4 decese.

Comisiunea delegaţiei ungare

Viena.—In comisiunea pentru armată a delegaţiunii ungare, ministrul de război Schoeneich, a făcut o expunere, explicînd măsurile luate cu ocazia anexiunii.

Ministrul a relevat faptul că mobilizarea s'a efectuat repede, fără turburări, ceia ce a probat în mod strălucit calitatea combativă a armatei. Aceasta se datoreşte mai cu seamă sprijinului eficace din partea ambelor guverne, precum şi spiritului sănătos al populaţiunii.

S'au luat toate măsurile, dintre cari cea mai mare parte a constat în realizarea mai repede a proectelor deja de mult începute, de ex.: reformarea armamentului artileriei, întărirea unora din fortificaţiuni, care au fost executate din creditul extra-ordinar de 180 milioane.

Prin urmare în budgetele viitoare ministrul relevează necesitatea indispensabilă a sporirei numărului recruţilor pentru complectarea noilor formaţiuni, mai ales a artileriei.

Ministrul încheie, spunînd că criza anexiunii a dat următoarele învăţăminte: întăi că monarhia din cauza situaţiunii ei şi în contra politicei de pace a alianţelor trebuie încă să se gîndească la război pe mai multe fronturi; al doilea că nu trebuie a se mai întîrzia perfecţionarea modernă a forţelor ei militare, conform experienţelor făcute în ultimile războaie, pentru a pune forţa militară a monarhiei, în stare de a fi totdeauna gata pentru ori-ce eventualitate.

Noul guvern grecesc

Atena.—Compunerea probabilă a noului cabinet este: preşedenţia, rezboiul şi interimatul marinei d. Venizelos; interne Repulis; justiţia Dumitracopulos; finanţe, Cornilas ministrul Greciei la Washington, instrucţia publică; Al. Kalergis păstrează afacerile străine.

Aeronautice

Neudorf.—Balonul principelui Adolf care ia parte la concursul naţional de diatanţă, a făcut eri după amiazi o ascenziune la Saarbrnechen cu trei persoane.

Balonul a fost împins spre Franţa. După afirmările aeronauţilor din balon, pe cînd se aflau deasupra fortului Verdun, s'au tras de către soldaţii francezi, focuri, însă aceştia nu au rănit nici pe unul.

Balonul s'a suit în regiunile înalte ale atmosferei, a părăsit Franţa şi s'a coborît la Etwille după o călătorie de 24 ore.

Emigrări în Muntenegru

Cetinge.—Emigraţiunile în Muntenegru, din vilaetele Scutari şi Kossovo, sporesc şi pricinuesc mari încurcături pentru guvern, care a remis reprezentanţilor marilor puteri un memoriu făcînd să reiasă situaţia sa penibilă.

Starea prinţului Alexandru

Belgrad.—Inrăuţirea stărei priucepelui mostenitor, pricinueşte în popor, o profundă simpate pentru Rege şi dinastie.

Toţi doresc ca Serbia să fie aparată de un catastrofal care atinge grav şi ţara.

La palat toată lumea e deprimată Se păstrează o mare rezervă.

Marele uragan din Havana

New-York.—„New-York Herald" află din Havana, că în urma unui uragan, apele s'au urcat în aşa mod, în cît cartierul de nord al oraşului a fost inundat.

Cea mai mare parte a oraşului Artemisa şi a altor oraşe, au fost distruse.

Ziarul socoteşte ca la 1000 numărul persoanelor cari au pierit.

In Cuba şi Havana, pagubele se urcă la cîte-va milioane de dolari.

Recolta tutunului in provincie, e nimicită. Recolta zaharului a suferit mult.

De eri seara, uraganul s'a potolit.

Arborii fructiferi din Florida au suferit enorme stricăciuni.

Incetarea grevei din Franţa

Paris. — In consiliul de miniştri, d. Briand a anunţat că mişcarea grevistă, s'a sfîrşit. Măsurile se vor menţine încă, pentru supraveghiarea căilor ferate şi pentru reprimarea sabotagiului.

D. Millerand a expus că directorii companiilor desmint svonul după care mai multe companii au căzut de acord spre a facs revocări în masă.

*

Paris.—Greviştii au reluat lucrul pe liniile nord—vest şi ale statului.

Toate trenurile de călători, fără excepţie, vor merge azi. Pe celelalte reţ le totul este normal.

Comitetul grevei ceferiştilor, publică un manifest, zicînd, că a socotit că, reluarea lucrului, fără condiţiune, convine mai bine interesului sindical de cît tratative mincinoase şi umilitoare. Comitetul vrea să aibă singur respunderile, dacă guvernul va urmări revendicări. Manifestul reproşază d lui Briand, care a violat libertăţile şi că a mărit incidentele şi termină zicînd că cheferiştii au fost învinşi, însă nu bătuţi şi că pregătesc o revanşă.

Călătoria lui Welman

Londra.—Welman, care şi-a propus să facă o călătorie din America în Europa, cu balonul seu, şi-a întrerupt călătoria, din cauza ruperei motorului. El a parcurs o distanţă de 60 mile fără motor.

A întîlnit în cale un vapor care l'a salvat.

In chestia Schnürer

T.-Severin.—In urma cererei parchetului de Iaşi, parchetul local a însărcinat poliţia de a cerceta de urma lui Schnürer.

In urma acestor cercetări, s'a constatat că Schnürer a fost în T.-Severin la 16 Septembrie şi a descins la hotelul Europa de unde după 7 ore, a luat drumul spre Bucureşti, fără a i se mai da de urmă.

ANUNCIU

Facem cunoscut că licitaţiunea pentru vînzarea articolelor de farmacie a falitului Gheorghe Iliescu, s'a lasat deschisă încă 10 zile, cu începere de astăzi 2 Octombrie a. c.

In acest interval să primesc oferte la Tribunalul Iaşi Secţia III-a de la 5000 lei în sus.

Marfa este evaluată la 24 mii lei, cu etelaj cu tot.

Incunoştiinţare

Pentru ca ori cine să se poată convinge în ce mod defectuos instalatorii de ocazie execută lucrările particulare, invităm onor. Public, în interesul lui propriu să vadă plumbul expus în vitrina magazinului nostru din str. Păcurari No. 3: ce s'a găsit turnat într'o îmbinare la tuburi de fontă de la proprietatea d-lui Stroici din str. Carol cu ocazia executării racordului de către noi.

Alăturea de plumbul arătat expunem şi plumbul cum el trebue să fie executat şi cum se execută de noi; diferenţa sare în ochi.

Plumbul, pentru ca să garanteze etanşeitatea, trebue să prezinte după turnare un inel complect şi compact, bine ştemuit cu o faţă netedă şi uniformă cum el este la noi, iar nu o masă murdară, diformă, cu totul incomplectă şi neştemuită.

Ori-ce instalaţie făcută în ast-fel de condiţiuni viţioase, permite eşirea apei din tub, curgînd chiar fără presiune, care de alt-fel este destul de înaltă la alimentarea din Iaşi.

Cine reflectează deci la o instalaţie solidă şi durabilă executată cu material de prima calitate şi în condiţiuni ireproşabile să se adreseze cu încredere către societatea Union-Baugesellschaft, secţia branşamentelor, str. Păcurari No. 3.

Direcţiunea societăţei
Union-Baugesellchaft

Vechiul Magazin de Manufactură

Daniel Rozenberg

S'a mutat

din cauza expropierei Caselor din colţul străzei Ştefan-cel-Mare No. 1, în aceiaşi stradă

No. 9 Ştefan-cel-Mare No. 9

vis-avis de **Cocoşul de aur.**

Fac cunoscut onor. mele clientele şi onor. public, că mi-am asortat prăvălia cu toate noutăţile de manucfatură, *pentru sezonul de toamnă şi earna: Ştofe de rochii, Postavuri fine, Lînuri, Flanele franţuzeşti, Covoare, Ştofe de mobile, Perdele de ştofă şi de reţea, Pînzături, diferite lăţimi, Atlazuri şi satenuri de plapomă etc.*

Rog pe onor. clientelă să mă onoreze şi de acum înainte cu cumpărăturile lor, spre a se convinge de calitatea bună şi preţurile avantajoase.

Biroul „AGENTURA"

— VĂMUIRI INCASO —

Incepînd de la 27 Octombrie c., onor. public şi clientela este rugată a se adresa la

Biroul „AGENTURA"
Str. Săulescu

COFETĂRIA ROSENTHAL

— Str. Veche No. 81 —

S'a redeschis şi primeşte Comenz pentru nunţi, baluri, cumătrii etc. Comenzi de turtă dulce şi torturi.

Mîine dimineaţă mărfuri proaspete.

De închiriat de la Sft. Dumitru, magaziile din str. Ştefan-cel-Mare No. 48.

A se adresa la d. Gh. Calmuschi, comuna Lungani lîngă Sîrca, sau str. Arcu No. 9.

Atelierul de Croitorie Bărbătească

Isidor Rosenthal

— Str. Unirea No. 11 —

(alăturea de depozitul de ziare Brumer)

A primit un asortiment de stofe din cele mai elegante şi fine pentru sezon.

Isidor Rosenthal e unul din puţinii croitori care confecţionează cu mult şic şi eleganţă. Neîntrecut în croială. Invinga ori ce concurenţă. Preţuri avantajoase.

DE INCHIRIET

Magaziile No. 54 din strada Ştefan-cel-Mare, vis-á-vis de banca Naţională, cuprinzînd şi 3 camere la rîndul al doilea, sub sol, toate iluminate cu electricitate, în bună stare.

A se adresa str. Carol No. 12 la d-na Jora.

De închiriet un apartament cu 4 sau 5 odăi cu instalaţie pentru lumina electrică, bucătărie şi camară pentru lemne.

Stradela Sft. Atanasie No. 3 la d. Gall.

De arendat de pe acuma localul „Viaţa Lungă".

A se adresa la administraţia viilor Badareu.

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Ușor de luat de copii și adulți

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă in special contra:

Constipației,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Prețul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile și drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iași

1820 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrieri la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 4 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieațe și rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1924 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Décemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din Bucureștiși pentru asigurații din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,122. Contracte pentru un capital de franci 577,584,097 46|100 și fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Directiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iaș

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîștiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile total e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1131—Vineri 8 Octombrie 1910

Statuea lui CUZA-VODĂ

In fața îndărătnicieі ce primăria d-lui Nicu Gane o arată contra dorinței unanime a Cetățenilor Ieșeni și a întregei sufiări Moldovenești, de a așeza statuia lui Vodă Cuza în piața cea nouă, doritori și noi de a susținea cu toate puterile noastre dreapta și legitima dorință a Ieșenilor, aceasta fiind și dorința expresă a fruntașilor noștri din partid, cum reiese din scrisoarea prețedintelui nostru d. A. A. Badareu, din cele zise și scrise de d. A. D. Xenopol, și legînd și linia de conduită a ziarului nostru în această chestie, ne facem tari a cere și a susținea ca statuia lui Cuza Vodă să se așeze numai decît în piața Unirei.

Iașii nu vor îngădui un singur moment ca să vază așezată în altă parte de cît în Piața Unirei statuia Aceluia, Care a înfăptuit România modernă.

Tare pe convingerea noastră, nu vom inceta un singur moment pînă cînd nu se va da dreptate deplină legitimei dorinți a Ieșenilor.

„OPINIA“

Politică nesănătoasă

De cîteva săptămîni mai cu deosebire, persoanele cari se ocupă de politică și cari, la noi, se numără cu miile, sunt par'că ipnotizate de o singură întrebare: Cine va veni la putere după retragerea liberalilor?

Pentru dezlegarea acestei întrebări, oamenii cari se pretind buni prooroci, nu invoacă altceva decît așa zise confidențe, frînturi de frază, sau chiar numai gesturi abia schițate.

Se trece cu vederea asupra tuturor normelor, nu numai ale regimului constituțional și ale istoriei noastre politice, dar și ale curtuoaziei elementare ce trebue neaparat să domnească în raporturile dintre personalitățile politice și Acela pe care Constituția îl institue ca arbitru între ele.

Nu analiza, bine sau rău făcută, a manifestărilor opiniunei publice în cei din urmă patru ani, servește de bază prezicerilor acestor prooroci improvizați. După ei, aceasta e de domeniul dreptului și al logicei, și deci nu are nici o înrîurire asupra mersului lucrurilor. Nu, nu direcțiunea ce a luat-o opinia publică trebue să servească—zic ei—de călăuză aceluia care vrea să prevază viitorul ci șoaptele, poveștile, confidențele persoanelor bine informate.

Sunt chiar unii, cari afirmă cu un aer de mare seriositate, că Regele a încredințat cutărui sau cutărui data exactă cînd va concedia guvernul precum și numele persoanei pe care o va chema să compună noul guvern,—uitînd că un guvern al cărui termen de retragere s'ar fixa dinainte, n'ar mai fi guvern și că cel mai elementar scrupul de demnitate și chiar de interes național ar dicta plecarea sa imediată.

Persoanele așa zise bine informate, cari colportează din om în om secretele de stat,—să zicem lucrurilor pe numele lor: intențiunile bine hotărîte ale șefului statului,—în posesiunea cărora sunt firește numai ei, povestesc cu același aer de seriozitate că Majestatea Sa a luat angajamentul să cheme la putere cutare grup, pe care opinia publică nu l'a indicat încă.

Faptul însuși al acestor șoapte ridicule și al acestor povești absurde dovedește cît de nesănătoasă este viața noastră politică, cît de mult cîrmuitorii noștri politici nu voesc sau nu pot să se rîdice la concepția suveranității naționale.

De sigur, Constituția recunoaște suveranului dreptul de a retrage unui guvern încrederea Sa *cînd* vrea, și să-și aleagă ministerul *cum* vrea.

Dar, practica statornică și absolut indispensabilă a așezămintelor constituționale, cere ca guvernele să aibă încrederea Suveranului pînă în ultima clipă, și că, atunci cînd a pierdut-o, să nu mai stea o singură zi.

Aceiași necesitate indiscutabilă a regimului constituțional-parlamentar cere ca libera alegere a guvernelor să se exercite în conformitate cu manifestațiile clare și indiscutabile ale opiniei publice. Aceasta, pentru bunul cuvînt că această alegere liberă, urmînd să fie confirmată prin alegeri, a face o alegere contrară manifestărilor indiscutabile ale opiniei publice, ar însemna implicit să se declare că alegerile vor fi ticluite în așa chip, ca opinia publică să nu se poată manifesta. Dacă viața noastră politică ar fi mai sănătoasă, emulii din București ai d-nei de Thèbes, în loc să stea la pîndă spre a pune mîna pe fărîme de așa zise confidențe misterioase, mai bine ar face să studieze manifestările opiniei publice în cei din urmă patru ani precum și, dacă voesc, precedentele în materie de alegere a guvernelor.

Ar vedea atunci că, în cei din urmă patru ani, în toate alegerile parțiale opinia publică s'a manifestat statornic în favoarea partidului conservator-democrat și că, prin urmare, dacă nu-i permis să se speculeze asupra deciziunei personale a Suveranului în momentul în care va avea prilejul să ia o decizie, e permis să se afirme că alegerea viitorului guvern, care cu cea mai legitimă probabilitate va fi confirmată de viitoarele alegeri, va fi alegerea partidului conservator-democrat.

Iar dacă plăzmuitorii de știri ar vrea să studieze și precedentele noastre constituționale, ar vedea că după căderea celui de al doilea minister Sturdza, cînd în tocmai ca și azi erau două opozițiuni rivale, alegerea Coroanei s'a fixat asupra opoziției de sub conducerea d-lui G. Gr. Cantacuzino, de oarece ea era aceea care biruise în alegerile parțiale, cu toate că proorocii amețiseră lumea cu prezicerile lor contrarii și cu toate că guvernul liberal, mai întâi prin gura d-lui Emil Costinescu declarase că venirea la putere a partidului condus de d. Cantacuzino era „o imposibilitate care ar provoca numai un imens hohot de rîs de la Severin până la Dorohoiu“.

Cei ce scrutează istoria noastră contimporană, ar putea să împingă și mai departe cercetările lor și să vadă că în totdeauna Suveranul, liber în alegerea sa, s'a silit să facă să coincidă alegerea asta cu preferințele opiniei publice. Ar mai vedea, de asemenea, că atunci cînd pentru motive de ordin superior, i se părea Coroanei că manifestarea opiniei publice producîndu-se în favoarea unei coalițiuni, nu e bine să treacă prin experiența unui guvern de coaliție, Suveranul s'a adresat spre a compune un guvern, în afară de personagiile desemnate de manifestările opiniei publice, alegînd un guvern provizoriu și de tranziție.

In zadar cronicarii noștri ar căuta, în cei patruzeci și patru de ani de cînd există constituția noastră, o imprejurare în care dezlegarea unei crize politice ar fi avut vreo asemănare cu aceea pe care o dau ca sigură azi, adică triumful acelora pe cari opinia publică i-a respins asupra acelora care aceiași opinie publică i-a onorat cu încrederea ei.

Ar trebui ca lumea noastră politică, dacă în adevăr ține la funcționarea normală a așezămintelor constituționale și dacă în fundul sufletului nu înclină mai curînd spre fantazia guvernamentală, să dea ceva mai multă dovadă de maturitate politică și să nu caute taina viitorului în așa zise confidențe ce nu au macar meritul de a fi respectuase către înaltu înțelepciune, marea inteligență și lunga experiență a M. Sale Regelui.

(**„La Roumanie“**)

Desbinări imaginare

Adversarii noștri născocesc în fie ce zi disensiuni în partidul nostru.

Scopul pe care-l urmăresc ei, îl pricepe ori și cine. Prezentîndu-ne ca fiind dezbinați, protivnicii noștri cred că vor putea micșura marele credit pe care ni l'a acordat țara, de la constituirea partidului nostru.

Ținem să arătăm adversarilor noștri că, ori-cît s'ar trudi să inventeze asemenea neînțelegeri între amicii noștri, nu vor putea cu nimic să micșureze nici forța noastră politică, nici încrederea pe care toate clasele sociale o pun în noi.

Ca partid mare și cu popularitatea de care ne bucurăm în țară, este posibil să se ivească cîte-odată discuțiuni între noi asupra tacticei de partid, tacticei de luptă și modului de guvernare viitoare.

Dar, aceste discuțiuni, din potrivă nu sunt de natură să slăbească forța partidului nostru, ci să-i dea și mai multă putere.

Mai trist e pentru adversarii noștri, cari fiind reduși cu totul în ce privește numărul partizanilor, nici n'au cum și cine să discute între ei.

Intre membrii partidului nostru din toată țara, există cea mai puternică solidaritate în dragostea ce poartă șefului și fruntașilor; tot ce este conservator democrat, n'are de cît un singur gînd, de a ajuta pe șef și fruntași în îndeplinirea marei sarcini pe care le-o va confia în curînd țara, pentru conducerea ei, și aceasta fără condițiuni și cu prețul ori căror jertfe.

Ori cît s'ar trudi adversarii noștri să intrigheze pe socoteala discuțiunilor ce se fac între amicii noștri asupra modului cum trebuiesc întărite și mai mult organizațiile noastre din județ, nu vor reuși la nimic.

Partidul nostru să întărește din ce în ce mai mult, prin forțele noui ce zilnic capătă și în ciuda tuturor protivnicilor noștri, va guverna în curînd țara, avînd strîns la olaltă printr'o dragoste desăvîrșită pe toți cei înrolați sub steagul partidului conservator-democrat.

Chestii juridice

BOBLIGAȚII

Alexandru I. Mavrocordat Vodă și a făcut o mare belea capului dispunînd prin hrisovul său zis cel *sobornicesc*, din Octomb. 1705 cele ce urmează: „Cînd va fi să se vînză vr'o moșie, sau parte de moșie între cei ce nu sînt răzeși sau rudenie, să fie dator atît vînzătorul cît și cumpărătorul a se înfățișa la divan, arătînd zapisul tocmelii cu prețul cel adevărat, care după ce se va cerceta, apoi de la divan să se scrie către dregătorii ținutului, la care va fi moșia aceia, *ca să facă publicație în șase luni*, la toate zilele de tîrg spre înștiințare acelora, care rudenia sau răzășia le dă protimisiri a cumpăra“... (Uricar IV 31).

Așa a crezut Vodă A I. Mavrocordat că e bine a lungi termenul vadelii sau a sorocului, de la 40 zile—*soroc* însamnă pe romînește 40 *tesaraconta*, *cetiri deseet*, și în loc ca să se afle numai la divan vadelele vînzărilor, cum era pînă la dînsul a dispus ca să se facă *publicație* la fața locului și pe la tîrguri ca să știe neamurile și răzeșii ce aveau drept de protimisire.

Vădit că era o înlesnire adusă celor de la țară; un fel de *ambulant* de astăzi, urmînd a se duce un aprod domnesc în sat și a culege iscălituri celor ce au auzit publicația.

Ce s'a întîmplat însă? In practică lucrul a eșit rău, căci șicanele erau nenumărate. Rudele și răzășii auziau dar nu iscăleau, și se putea șicana cel cu nevoia. Nefiind pe atunci tiparul obișnuit pentru asemenea acte juridice, trebuia să scrie. Cancelaria divanului scria isprăvnicilor corect după sobornicescul hrisov, adică *publicație*. Cancelaria ținutală rînduia un mazil om de cinste și de socotință, care știa rîndul strigărilor de vînzare. Bietul mazil trebuia să umble în satul ce se vindea o hliză răzășească să vază neamurile, să le întrebe de vor sau nu să cumpere și spre încredințare le punea să iscălească că au auzit *publicația*. Și să păstrează azi asemenea acte foarte curioase, dar pline de învățăminte pentru cultura timpului.

Răzeșul mazil scria uneori: „am auzit *poblicația* și nu voesc să cumpăr;“ altă dată scria „făcîndu-se și *pobligația* după obiceiul locului și fiindcă după ce s'a împlinit și vadeaoa *pobligații*, eram siliți și noi după obiceiul *pobligații*“...

Alții mai cu ifos de cărturărie scriau „am auzit *bobligația* și nu am nevoe să cumpăr“.

Un neologism cînd se introduce pe calea administrativă totdeauna se stropșește în graiu și în scris de cei necărturari. Unele din aceste stropșiri ajung de devin literare, ca *movilă* în loc de *moghilă*; *viclean* în loc de *hitlean*, *poftă* în loc de *pohtă*, etc. Nu tot așa s'a întîmplat cu neologismul *publicație*. Răzeșii mazili, aprozi domnești, scriitorașii și piserii de pe la isprăvnicii habar n'aveau de cum să rostească corect un neologism ca acesta și a trebuit să treacă 50 de ani ca statul să dispună tipărirea bulelor foilor de publicații oficiale, ca Foaea sătească pentru a scăpa lumea de stropșitul cuvintelor.

Sonarea aceasta forte a labialelor surde, *p* în *b*, e un fenomen des observat în graiul viu, și mai ales Muntenii sînt acei ce obișnuesc această sonare. Ei zic *beteală* și *betelie*, în loc de *peteală*; ei fac pe *poloboc* în *boloboc*, stropșind de pildă fabula lui Donici în *Două boloboace*. Ei zic chiar *boborul*, ca în frumoasa schiță a d-lui Caragiali, și deci din acest lanț de fenomene fonetice trebue să punem și pe bobligație, cu sonorisarea lui *p* în *b* și a lui *c* în *g*, publicație=bobligație.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

CODRII ARȘI

Timp de opt zile dearîndul telegramele din New-York au dat amănunte asupra incendiului din Minnesota. Nu vr'un oraș cu clădiri mari a fost distrus, în acea localitate situată la frontiera dintre Canada și Statele-Unite; dar au fost nimicite păduri imense și a fost ruinată o întreagă populație de muncitori, legați de existența pădurilor seculare, tovarăși buni și nedespărțiți ai acestora, adevărați copii ai codrilor.

Mii de locuințe mici—distruse, mii de familii pe drumuri, patru sute și mai bine de morți,—ce bilanț îngrozitor!

Au fost numeroase incendiile mari în decursul acestor din urmă luni. Dar între toate,—incendiile codrilor din America de Nord și de Sud au întrecut în măreție sălbatecă tot ce se poate închipui ca priveliște și în același timp ca simbol al superiorității forțelor și elementelor naturale asupra slăbiciunii omenești.

Trei sunt manifestările principale prin care natura își reclamă, din cînd în cînd, dreptul ei de nimicire a operei sale proprii, a tot ce e înfăptuit, nesocotind geniul omenesc în neîntrerupta evoluțiune: cutremurele de pămînt, inundațiile și focul. Pe cînd cele dintâiu două sunt direct pornite din o răzvrătire a elementelor naturii, — pămîntul în frămîntare, apele în creștere,— incendiile sunt însă, — afară de rare cazuri, cum sunt trăsnetele—întîmplări fatale datorite fie voinței, fie micimei sau proastei omenești.

In vremea cînd gloatele inculte veniau din celelalte continente să și caute adăpost și traiu în noile și nelocuitele regiuni ale Americei, pădurile le stăteau în drum mereu, împiedecînd adese ori populațiile nomade de a se statornici. Atunci omul intrebuința mijlocul simplu și eroic: focul. O mică scînteie rîpită din cremenea primitivului amnar, aruncată în sînul nesfîrșitului codru întunecos, ajungea să distrugă nepătrunsele—desișuri și să deschidă locul—rămas fără de pomi, primitor și vergin.

Cu vremea însă golurile au fost ocupate; în vecinătatea orașelor proaspăt ridicate, pădurile începură să devină o necesitate și o bogăție. Dar iată că natura își răzbună la rîndul ei. Incendiile nu le mai provoacă răutatea omenească, —ci întîmplarea, fatalitatea. După constatările experților cele mai multe din ele se datoresc liniilor ferate, circulării de locomobile. Zborul de scîntei revărsat asupra pădurii uscate, încinge repede cu flacăra nimicitoare toată imensitatea ei și aduce după sine dezastrele enorme. Cine s'ar încumeta să stingă codrul incendiat?

Cine poate prevedea măcar unde se va afirși focul, de îndată ce a străbătut în inima unei păduri? Oamenii stau înmărmuriți și privesc dușmanul cel cu limba de flacări; ei ascultă trosnetul a surzitor, văd căzînd, zburînd, bucăți-bucăți, copacii groși care pîrîie și gem. Dar ajutor nu e cu putință de dat! Progresul nu se mai poate înțelege astăzi fără drumuri de fier a căror forță a fost și este—aburul, focul. Inaintea mașinelor pier codrii seculari cu viața lor, cu murmurul lor, cu misterele lor, cu bătrînețea și tinerețea lor, cu poezia și farmecul lor, — așa cum prevedea poetul nostru:

Și cum vin cu drum de fier
Toate cîntecele pier

Cîntecul este sufletul pădurii, glasul ei etern. Cine poate să măsoare cîtimea de frumusețe și de splendoare care piere, odată cu nesfîrșitele întinderi păduroase pe care zi cu zi le distruge incendiul? Cine poate cuprinde cu imaginația cîtimea de cîntări dispărută odată cu moartea codrilor falnici și care nu va mai renaște din cenușă niciodată?

Rodion

Educația atrăgătoare

I

La prima vedere s'ar părea paradoxal de a susținea această teză. Educația are de scop de a da unui copil niște cunoștinți, niște deprinderi, cari nu se pot capata de cît în urma unei munci, cu oarecare sforțare. Iar munca implică oarecare neplăcere. Cum nimeni nu se supune de plăcere la muncă, ar urma că nici educația să n'aibă nici o atracție.

Să vedem ce este adevărat din toate acestea.

Mai întâi, nu orice muncă se face cu neplăcere. Din contra sunt munci la care ne supunem cu cea mai mare plăcere. Depinde de interesul ce felul de muncă deșteaptă în noi. Copilul, ca și omul matur are și el pe ale lui, la care se dedă cu plăcere și cu multă intensitate. Mobilul muncii, ca orice acțiune omenească, este de natură afectivă. Principalul este ca munca să deștepte plăcere și să evite durerea. Dar care este pentru copil acel fel de muncă?

Natura a dat copilului trebuinți, dorinți corespunzătoare necesităților dezvoltării lui, iar tot ce este capabil de a satisface aceste trebuinți prezintă pentru el o atracție particulară. Unul din cele mai de seamă mijloace pentru satisfacerea acestor trebuinți este jocul și imitația sub forma jocului sau în vederea jocului. Afară de acestea, copilul este un tip vizual, pe el adică, îl interesează ceea ce vede: obiectele, imaginele... și din contra, are un dispreț adînc pentru abstracții. De aici rezultă că educatorul trebue să lase copilului absoluta libertate în alegerea ocupațiilor și să nu-i prezinte de cît imagini, obiecte, jocuri și jucărele. Copilul să învețe pînă la o vrîstă, jucîndu-se. Numai mai pe urmă, după ce anumite facultăți i se vor fi ivit sau desvoltat și după ce el va fi manifestat interes pentru lucrări mai superioare, să i se prezinte lucruri din cercuri mai depărtate.

In privința procedării însă absolută libertate. „Cruțați copilului, zice L Dogas, orice constringere, care nu-i numai de cît necesară, lasați-i lui toată libertatea de care ar putea să se bucure fără primejdie și veți fi făcut destul pentru fericirea lui“. „Din punct de vedere intelectual, n'avem a suscita, a crea artificialmente interesul pentru lucruri; acest interes trebue să rezulte în mod natural din însuși lucrurile. Copilul este de altmintrelea, de la natură, curios și cere el singur să cunoască tot ce vede, numai să nu se pue piedici elanului său.

Asemenea, din punct de vedere afectiv, noi n'avem a ne însărcina cu procurarea fericirei copilului, noi n'avem de cît să-l lăsăm să-și urmeze instinctele, și ei vor găsi în simplul exercițiu al libertăților, fericirea care le trebue“. „Pentru că, zice Anatole France, arta de a educa nu este de cît arta de a deștepta curiozitatea în copii, pentru a o satisface în urmă“.

Aceste sunt, orice s'ar zice, elementele fundamentale ale unei pedagogii raționale, adevărate, care constă în a nu exercita o activitate la copil înainte ca acesta să-i simtă trebuința, sau înainte ca să le fi creat noi această trebuință, așa că obiectul acelei activități să atragă pe copil spre acea activitate. O educație care respectă legile de desvoltare naturală a copilului nu poate fi de cît atrăgătoare.

Multă vreme instrucția și educația a fost impusă copiilor ca o pedeapsă.

„Privația de libertatea cea mai necesară, surmenajul cel mai infecund, aplicarea unei metoade neraționale și rău adaptată cu desvoltarea naturală a inteligenții copilărești au prefăcut școalele în localuri de expiație, unde învățătorii par a fi stăpîniți mai mult de preocuparea de a pedepsi de cît de cea de a instrui.

Tăcerea și imobilitatea, șederea în săli puțin estetice și de multe ori puțin aerisite, artificialitatea mediului materialul de școală, promiscuitatea penibilă a atîtor naturi și pe deasupra îndoparea fără măsură și fără alegere a inteligenții, fac din școală locul cel mai de nesuferit“. (Dr. Toulouse).

Prin aceasta nu vrem să zicem însă că copilul nu trebue să se supue la nici o sforțare. Orice muncă cere o sforțare. De cît, chiar această sforțare să se caute a fi cerută de copii, și nu impusă lor. Pentru aceasta este nevoe ca să deșteptăm în sufletul copilului un interes superior și acest interes superior el nu-l poate găsi de cît în joc.

„Numai angajînd în munca de execu-

tat plăcerea şi atracţia pe care le procură jocul, noi izbutim a reţine atenţia copilului şi a-i de forţa psihologică pentru îndeplirea datoriilor sale? (Cloparide),

Dar pentru ca copilul să se dea la ocupaţiile cari i-ar fi folositoare, să fie mulţumit, fericit. Un copil nefericit nu poate să facă mare progres. De nici marea importanţă ce pedagogii au dato fericirei copiilor.

De aice o mulţime de insuşiri ce trebue să aibă învăţătorul pentru a răspîndi fericire între copi şi a face educaţia atrăgătoare.

A face educaţia atrăgătoare nu e lucru uşor, nu orine o poate face. „Misiunea ideală care constă în a creşte pe copii a face din ei oameni fără a constrînge natura lor şi a i face să iubească ceia ce trebue să înveţe, cere din partea educatorului multe calităţi". Pentru a stabili o comunicaţie, o punte între copil şi învăţător, se cere din partea acestuia să fie simpatic copiilor pentru ca ei să fie atraşi către el din primul loc, simpatie pe cari o va întreţine mai departe prin iubirea ce el trebue să aibă pentru copii şi pentru meseria lui, prin blîndeţă, prin răbdare, prin buna lui dispoziţie.

Numai înarmat cu ast-fel de calităţi învăţătorul ar putea să hotărască pe copii să ia parte activă la propria lor educaţie. **C. V. Buţureanu**

ANUNCIU

De vînzare în total sau în parte pentru eşire de pe moşia Isvoră-Epureni judeţul Iaşi următoareie: cai de trăsură şi de şarabană, boi, vaci, trei gonitori, maşini de trier complecte şi'n bună stare, moară cu petre şi toate accesoriile cu atelier, aparat de tăct sfeclă, pompă pentru alimentat cu apă, 8 săcerători simple, 1 cilindru pentru neghină, 2 claytoane, 4 morişte de Botoşani, covălie, rotărie, 13 pluguri c'un fer, 7 pluguri cu 2 fere, 6 pluguri de coastă, 4 tăvăluci de lemn, harabale cu osie de fer şi cu osie de lemn, sănii, sacale pentru apă, şărăbăni, atacuri, roabe de fer şi de lemn. decimale pentru care, decimal pentru saci, balanţe, cîntare, toate necesarele pentru vie şi vase de vin, seceri, furci de lucru la sfeclă, furci, lanţuri de boi, esle. beschii, lopeţi, pae de grîu, de orz şi de ovăs, angajez pînă la 3000 de oi la tomnat şi primăvarat.

Pentru orice informaţii, a se adresa d-lui C. Enăşescu, moşia Isvoară-Epureni, o oră şi jumatate departe de Iaşi cu trăsura.

De inchiriat două apartamente, unul în strada Armeană No. 8, compus din 3 odăi, bucătărie, atenanse; al doilea în stradela Armeană No. 8, compus din 4 odăi, bucătărie etc.

A se adresa proprietarului d. Andrei Bădărău, strada Armeană No. 3.

De Inchiriat şi de Vînzare

Casele strada Păcurari No. 27, foaste Vasile Placa, situata în centrul oraşului, compuse din 3 apartamente.

A se adresa la d-l Constantin Leppadatu, strada Lăpuşneanu 39.

DE INCHIRIET

De la 26 Octombrie un apartament, compus din 4 odăi şi bucătărie camară pentru lemne, din case mele situate în Iaşi strada Palatului No. 9 foaste Petru D. Niţescu. A se adresa la subscrisul proprietar str. Anastasie Panu No. 61. **G. D. Şerban**

DE INCHIRIET

Magaziile No. 54 din strada Ştefan cel-Mare, vis-á-vis de banca Naţională, cuprinzînd şi 3 camere la rîndul al doilea, sub sol, toate iluminate cu electricitate, în bună stare.

A se adresa str. Carol No. 12 la d-na Jora.

De inchiriet un apartament cu 4 sau 5 odăi cu instalaţie pentru lumina electrică, bucătărie şi camară pentru lemne.

Stradela Sft. Atanasie No. 3 la d. Gall.

De arendat de pe acuma localul „Viaţa Lungă".

A se adresa la administraţia viilor Badareu.

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

Biroul „AGENTURA"

— VĂMUIRI-INCASO —

Incepînd de la 27 Octombrie c., onor. public şi clientela este rugată a se adresa la

Biroul „AGENTURA"
Str. Săulescu

Din Legalităţile.... (?) Preşedintelui Dimitriu

Nu s'a exagerat nimic, din samavolniciile pe cari ilustrul Dimitriu le săvîrşeşte în calitatea sa de preşedinte al tribunalului de Tutova.

Servim de data aceasta, d-lui Toma Stelian, o altă afacere a acestui domn.

E vorba de o chertie electorală; d-sa nu se poate abţine să nu-şi arăte pasiunile sale politice.

Să precizăm însă, faptele:

Un bulgar, ce se numeşte I. K. Tulceanu, de prin Dobrogea, de profesie cizmar, cere de un număr de ani, înscrierea în liste. Totdeauna cererea sa are soarta de a 'i fi respinsă, fiind că n'are calitatea de Romîn.

Tulceanu acesta însă, are trecutul lui de glorie, şi punctele sale de merit faţă de partidul liberal.

El e unul din vechii luptători socialişti de la Bîrlad, e „tovarăşul" d-lor Diamandi şi Gr. Vasiliu...

Fiind-că să-l împămîntenească pe Tulceanu e peste puterile prefectului s'a ales calea indirectă...

Chiar anul trecut în 1909, Tulceanu a cerut la tribunal să fie înscris; şi atît tribunalul prin ordonanţa 165 din 909 cît şi Curtea de Apel de Iaşi secţia II-a prin decizia No. 89 din 909, resping cererea lui Tulceanu, fiind că n'avea calitatea de cetăţean romîn, şi certificatul ce i l dădea poliţia că nu e înscris în cazierul supuşilor străini, nu făcea parald pe atunci!.

Azi, înaintea Tribunalului de Tutova, şi în faţa integrului şi imparţialului său prezident, actele, pe cari atîtea instanţe le au condamnat şi nu le au luat în seamă, sunt admise.

Ajutorul de grefier Popa, însărcinat de atîţia ani cu electoralele, trebue să fi spus preşedintelui cum stă chestia cu acest Tulceanu, dar preşedintele a făcut ce a vrut el, sau mai bine zis, a făcut şi de rîndul aceasta ce au vrut puternicii zilei.

Ceva mai mult, ca şi în cazurile amintite în numărul precedent, preşedintele Dimitriu şi-a călcat şi aci propria sa măsură, şi numai în acest caz, fiindcă Tulceanu a venit la preşedinte susţinut de Bontaş, avocatul guvernamental. Şi rezultatul a fost că, deşi dosarul No. *5556 din 1909* al trib. de Tutova, vorbeşte de acest alegător, că nu este Romîn, preşedintele îl înscrie în colegiile 2-lea de Cameră şi 2 lea comună.

Şi ce coincidenţă!! Tot la colegiul al 2-lea, unde liberalii pretind că-s tari, şi unde noi inscrieri îi turbură..

Spuneam că prezidentul Dimitriu şi-a călcat propria sa măsură. Nu face nici o inscriere pînă ce nu vede vechile dosare, începînd dela 1907, relative la persoana celui ce solicită inscrierea. Măsură care a observat-o între altele, în cazul alegătorului V. I. Chiper care face politică conservatoare democrată, şi nu o aplică lui Tulceanu, fiindcă protectorii săi sunt tari şi mari în partidul liberal.

Valoarea ordonanţei aceştia a d-lui Dimitriu, o va aprecia Curtea de apel, dar noi plîngem soarta lui Tulceanu, care a trebuit să plătească destul de scump bunele graţii ale secretarului judeţului, care a pregătit actele şi formele.

Abuzurile preşedintelui acestuia, în chiar o singură lună au ajuns de nesuferit. La tribunal, rişti să fi dat afară dacă nu ai avocat liberal—aceasta ca să dai o hîrtie—dar ca să cîştigi un proces trebue să importezi avocaţi liberali de prin alte oraşe, cei de la Bărlad fiind prea puţini...

Dar nu va rămîne un act, o hotărîre, sau vre-o afacere care să nu fie cunoscută de toată lumea..

Vom face aceasta, cu convingerea că-i pregătim acestui domn magistrat, o avansare pe lîngă actualul ministru de justiţie...

Litere-Ştiinţe-Arte

Două opinii.—Se miră fără cuvînt confratele liberal local că a propos de o trupă de operete se pot manifesta două păreri în „Opinia". Nimic mai natural, cu toate aceste,—şi nimic nu probează mai mult spiritul de independenţă şi de libertate care trebuie să domnească în sinul unei redacţiuni, în chestiuni care n'au nimic comun cu nota politică a ziarului.

Lucrul e încă şi mai puţin surprinzător cînd e vorba de un biet ziar de opoziţie, „persecutat" pînă şi de impresari. Dar e mult mai de mirat că în chiar numărul ziarului liberal, în care suntem mustraţi pentru mustrările aduse cîtorva elemente sau piese ale trupei, găsim atacuri severe la adresa aceleiaşi trupe de operete. Sub forma unui interview—şi încă a unui interview reprodus din „Minerva"—d. Sadoveanu spune şi „Mişcarea" repetă:

„...La obiecţiunea mea dacă nu cumva reprezentaţiile operetei au stricat Teatrului Naţional, d. Sadoveanu răspunde cu o legitimă îndoială (?!)

Opereta—spune d sa—a găsit nu e vorbă un timp prielnic. După o vacanţă atît de lungă publicul era doritor de orice spectacol. *Şi apoi opereta aceasta ce se cîntă acum este un gen frivol şi hibrid.* Opereta clasică franceză cu „Clopotele din Corneville", „M-lle Nitouche" a fost abandonată, *iar unele şansonete cu cari se pretinde acum că se fac furori, frizează pe cele de cafe-concert.*"

Noi, din contra, am recunoscut calităţi excelente trupei d-lui Grigoriu, făcînd oarecari observaţiuni şi rezerve de care suntem siguri că va ţinea seama cu folos. **R.**

*

Opereta d-nei Milla Teren nu va mai vizita Iaşul. Un articol din noua lege a teatrelor interzice a se acorda teatrul naţional trupelor de operetă întru cît există o trupă romînă de operetă.

*

Suntem informaţi că nici d-na Réjane nu ne va mai vizita. Să fie o consecinţă a taxei de 5 la sută din legea d-lui Haret?

*

Polemici—post festum s'ar putea denumi disputele cari s'au încins acum, după serbări, relativ la festivitatea iubilară berlineză.

Cu toată reuşita serbărilor se fac acum constatări din diferite părţi în defavoarea organizatorilor. Apoi sunt şi nemulţumiri de natură mai generală. Intre altele presa germană constată cu amărăciune că între atîtea titluri onorifice acordate cu ocazia serbărilor nu s'a ţinut seamă şi de presă. Nici un singur ziarist—şi sunt în Germania gazetari eruditi şi de mare merit—n'a fost onorat cu vre-o distincţiune, deşi presei se datoreşte nu numai succesul serbărilor, dar şi o bună parte din marile progrese culturale realizate în secolul din urmă.

Interesantă este şi observaţia ziarului liberal „Nationalzeitung" că, cu toată libertatea mult celebrată în Germania, titlul de profesor universitar e din ce în ce mai iuaccesibil pentru evrei. Aceasta n'a împedecat însă că din cele 9—10 milioane colectate de Impăratul Wilhelm II, vr'o 6 milioane să fie date de bogaţi evrei.

Dintre aceştia numai James Simon, un intimus al Suveranului a capatat titlul de „doctor".

*

In seara zilei de 20 Octombrie st. n. marea tragediană, Sarah Bernhardt, va recita pe scena Operei parisiene, o splendidă poemă dedicată lui Victorien Sardou, scrisă de P. B. Ghensi, un fost colaborator al regretatului dramaturg. Serbarea aceasta se dă în scopul de a se rîdica un monument autorului frumoasei lucrări Fedora.

*

A apărut la Paris primul număr din revista literară. *L'Heure qui sonne*, conţinînd: un sonet inedit de Henri de Régnier, un violent articol al lui G. Picard, intitulat: Le cas Ernest-Charles, o nuvelă de Marcel Hervieux. Revista, fiind sub direcţia lui G. Picard, va publica în numerile viitoare, opere inedite de-ale lui H. de Régnier, Pierre Mille, Camille de Saint-Croix, etc.

*

Sumarul N-rului 16 din revista „Viaţa nouă": Ovid Densuşianu — Isterie literară; M. Cruceanu—Ne-aşteaptă toamna; Nisipeanu— Memoria şi imaginaţia; Ervin — Din amurg în zori VII; R. Celerastra—Armonia crespusculară, Dragoste, Cîntec; *** Păreri asupra artei. *Din mişcarea intelectuală la noi şi în străinătate.*

*

Se proectează a se aşeza un monument în amintirea marei filantroape engleze Misse Florence Nightingale, moartă acum cîteva luni.

*

In noua serie de scrisori inedite ale lui Heinrich Heine, publicate în „Neue Preie Presse" de la 15 Octombrie se găsesc pasagii curioase. Se ştia pînă acum că între Heine şi Lassale—marele agitator socialist — a existat o prietenie strînsă. Din o scrisoare datată din 1851 reicse că în acel an a survenit între ei o neînţelegere gravă, aproape duşmănoasă.

*

La Biaritz există o „vilă Sarasate". foastă proprietate a marelui artist. Zilele aceste s'a aşezat acolo o placă de marmoră în amintirea ilustrului compozitor şi cu această ocaziune avu loc un concert cu un repertoriu al lui Sarasate.

*

La Nürnberg a avut loc cu mare succes premiera unei nuoi operete „Lord Piccolo". Componistul Henri Bereny fu mult aplaudat.

*

Guvernul japonez a mărit de la 300,000 la 420,000 mărci budgetul participărei la expoziţia internaţională de higienă din Dresda.

*

STRUNA ZILEI

IUŢEALA BULGAREASCA

Intîmplările din Turtucaia arată că Bulgarii purced repede la provocări.

Un ziar.

Caută razboi? E hei,
Eu m'aştept să'l şi înceapă:
Noi suntem înceţi, dar ei
S'au iuţit de atîta... ceapă.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a întroduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a dat o circulară către şcoalele primare urbane şi rurale, prin care le spune că în anul şcolar curent se va aplica pentru ştiinţele naturale programul de studii din anul 1903, în clasele III şi IV primare urbane, precum şi în divizia II rurală din anul I.

In anul şcolar 1911—1912 se va trece uşor peste materia şt. naturale din cl. IV primară urbană, prevăzută în trimestrul II prin programul din 1910, de oarece elevii o vor face în cl. III-a a anului curent, şi se va preda în acea clasă în trimestru III, materia prevăzută în cl. 3-a din 1910.

Cu începerea anului şcolar 1911—1912 se va preda în toate clasele şi diviziunile materia de şt. naturale după programul din 1910.

❑ Decanul facultăţei de medicină a plecat aseară la Bucureşti, pentru a supune ministerului instrucţiei dezideratele studenţilor în medicină privitoare la complectarea acestei facultăţi şi în primul rînd să ceară redeschiderea clinicilor de la spitalul Sf. Spiridon, fără de care facultatea nu poate funcţiona.

❑ Ministerul de interne a trimes o circulară prefecturii poliţiei, prin care-i face cunoscut că companiile de navigaţie streine cît şi romîne, nu eliberează bilete pentru orient, călătorilor ce vin din localităţi de holeră, de cît dacă probează că au stat 5 zile într'o localitate indemună.

Călătorii necunoscînd această dispoziţie, sunt siliţi a rămînea în Constanţa acele 5 zile, fapt din care decurge un rău pe de o parte pentru ei, pe de alta pentru acel oraş, de oare ce poate fi mai uşor contaminat prin aglomeraţia produsă de numeroşii călători.

Ministerul cere să se aducă la cunoştinţa publicului această dispoziţie a companiilor de navigaţie.

❑ D-ra Elena Stamboliu a fost numită învăţătoare la şcoala din Petia, judeţul Suceava; d ra Virginia Oancea a fost numită la şcoala din Lunca-Oroftiana, judeţul Dorohiu; d. Ion V. Popescu a fost numit învăţător la Soveja, judeţul Putna.

❑ In cercurile academice se vorbeşte despre candidaturile d-lor Şt. Sihleanu profesor de ştiinţe la facultatea de medicină din Capitală şi a d-lui Em. Theodorescu, profesor la facultatea de ştiinţe, la locul vacant la Academia Romînă în urma morţei regretatului profesor dr. Grecescu.

❑ La autopsia făcută cadavrului Dumitru Dobre, hamalul din portul Brăila, s'a constatat că moartea a provenit din uremie, iar nu din holeră.

Totuşi s'a trimis la Bucureşti spre analiză conţinutul intestinelor decedatului.

❑ **O circulară.**—După cum am anunţat eri, ministerul de resboiu a dat o nouă decizie cu privire la caii de serviciu ai calaraşilor cu schimbul.

Monitorul oficial de azi publică acea circulară, care prevede următoarele:

a). Tinerii repartizaţi trupei teritoriale a cavaleriei sînt datori să-şi procure cai în bune condiţiuni de serviciu, cel mai tîrziu până la 1 Noembrie al fiecărui an.

Constatarea cailor se va face de către comisiuniile corpurilor respective, prin încheerea cuvenitului proces-verbal, iar admiterea şi înscrierea în controale se va face prin ord. de zi, pe temeiul procesului verbal de constatare şi admitere, fără a se mai cere vre-o altă aprobare. Se va înainta însă ministerului spre ştiinţă un exemplar al procesului-verbal de admitere.

b). Acei cari până la 1 Noembrie nu-şi vor putea procura cai, sînt obligaţi a depune costul lor, adică suma de lei 650, pe care o vor consemna la administraţiunile financiare locale, pe contul şi la dispoziţia ministerului de războiu spre a se cumpăra calul prin îngrijirea ministerului.

Recepisele se vor încredinţa regimentelor respective, cari le vor îmbordera şi înainta ministerului prin îndeplinirea formelor prevăzute prin decizia ministerială No. 28 din 1892, cel mai tîrziu pînă la 10 Noembrie a fie-cărui an.

Tinerii cari pănăla 1 Noembrie nu vor f prezentat caii, şi nicinu vor prezenta recipisa de lei 650 depuşi, se vor trece de îndată în trupa permanentă a trupelor călări.

c) Tinerii aflaţi în condiţiunile deciziei ministeriale No. 590 | 909, („Monitorul Oastei" No 36, partea regulamentară), vor prezenta caii corpurilor unde voiesc a servi, iar aceatea sînt obligate a înainta cererea împreună cu procesul-verbal de constatarea cailor comandamentelor respective, spre a hotărî trecerea în trupa cu schimbul a cavalerici, dacă tinerii vor îndeplini şi aptitudinile fizice pentru această armă.

Acei însă cari nu vor putea procura caii personal, vor consemna suma de lei 650, iar recipisa o vor alătura la cererea de mutare în trupa cu schimul, pe care o vor înainta comandamentelor respective spre a hotărî.

Recepisele celor admişi se vor trimite corpurilor unde s'au repartizat, iar ale celor respinşi se vor înapoia depunătorilor.

❑ Examenele pentru obţinerea gradului de maior în administraţie, vor începe la 15 Octombrie pentru căpitanii de intendenţă admisibili din toată ţara.

Comisiunea de examinare este compusă ast-fel: d-nii intendant general C. V. Mineiu, inspector general al serviciului de administraţie al armatei, president; d. sub intendent St. Stancioff şi d. maior Gr. Grigorescu membri.

❑ D. Iulius Zane au fost numit secretar general al ministerului lucrărilor publice, în locul decedatului N. Hirjeu.

❑ După cum am anunţat zilele acestea ministerul de războiu va retrage trupele care fac paza pe linia Prutului pentru prevenirea holerei.

La primăvară cordoanele miiitare vor fi reînfiinţate.

In cursul ernei paza se va face nanumai de corpul grănicerilor.

● In grădina Fătu zace de mai mult timp o biată nenorocită dementă, stînd zi şi noapte în ploaie. Trecători au intervenit în mai multe rînduri ca nenorocita să fie ridicată şi dusă într'un azil, căci e mai mult de cît o barbarie să fie lasată o fiinţă într'o mizerie aşa de mare.

Atragem atenţiunea celor în drept.

❑ Messalina, împărăteasa Romanilor şi regina desfrînărei pe care ne-au descris-o marii autori în multe tragedii, ne o redă cinematograful din sala Sidoli în noul său program de astă-seară Joi 7 Octombrie. Sublim înscenată, această reconstituire istorică este interpretată de artiştii Comediei franceze şi rolul faimoasei împărătese este jucat de d-ra Madeleine Roch, cea mai distinsă artistă dramatică a Franţei şi a lumei întregi.

Montarea acestei piese întrece ori-ce reconstituire arătată pînă astăzi, sunt scene în care apar peste 200 persoane.

Programul nou de astă-seară Joi, cuprinde apoi o scenă de moravuri sevilane în care apare celebra artistă „La Ricadora" o stea a teatrelor pariziane.—Sunt apoi exact redate serbările încoronării Prinţului Nikita al Muntenegrului, Sosirea fiicelor-regine, a lui Bathenberg, Ţareviciului etc. Nunta de argint, proclamarea regelui la Cetinge şi Antivari etc.—Zilele bune şi zilele răle, mare piesă jucată de actori engleji—Max Linder se teme de cîni, comedie compusă şi jucată de gingaşul actor de la Olympia din Paris şi multe piese comice, vederi după natură etc. etc.

Vineri seara 8 şi Sîmbătă 9 Octombrie (matineu şi seara) se va adăugi la program: Din viaţa lui Moisi, reconstituire din vechiul testament, Duminecă 10: Samariteana, reconstituire din noul Testament.

Societatea britanică din Londra penrespîndirea Bibliei, punînd la concurs reconstituirea a două sujete biblice, unul din vechiul şi al doilea din noul Testament, casa Pathé Frères a obţinut ambele premii. Aceste sunt cele două sujete arătate mai sus care se vor desfăşura pe pînza cinematografului Pathé Frères din sala Circului Sidoli la datele aci anunţate.

*

Miine Vineri vor fi întercalate în program: scene şi vederi din recenta revoluţie portugheză cinematografiate şi redate cu o perfectă precizie.

DIVERSE

— Eri, pe şesul Ciricului, a încetat subit din viaţă, ciobanul Costache A. Dăscăliţei care suferea de mult timp de cord. Din ordinul parchetului cadavrul a fost transportat la locuinţa sa din strada Fîntînele.

— D. I. Dimitriu a foat numit controlor pe lîngă corporaţia Confecţiilor din localitate.

— Ministerul de interne a autorizat expulzarea supusului austriac N. Palanciuc, prin punctul de frontieră ce şi va alege.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 35 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

Ultime INFORMAȚII

❑ La primăvară urmează a se face mai multe îmbunătățiri la M-rea Cetățuia.

In primul rînd, se vor face plantațiuni de jur împrejurul M-rei; se vor face reparațiuni radicale în interior și se va mări personalul. Se va face o frumoasă alee, pernind de la Cetățuia și pînă la Frumoasa.

E vorba ca de la Aprilie viitor, să se înființeze acolo și un cor bărbătesc.

❑ In vederea interesului ce prezintă o cît mai largă răspîndire în public, a tuturor știrilor și dispozițiunilor oficiale privitoare la bunul mers economic și comercial al țării, ministerul industriei și comerțului, a cerut prefecturii județului, să-i trimeată în mod regulat, circularele, instrucțiunile și broșurile ce s'ar întocmi, privitoare la aceste chestiuni, spre a se ținea seamă de ele atît în Foaia de informații comerciale cît și în Monitorul comercial, organele acelui minister.

❑ De și timpul s'a răcit în mod simțitor totuși direcția căilor ferate n'a început încă să încălzească vagoanele trenurilor.

De ce oare această economie ?

❑ Protoereii județelor din Eparhia Moldovei s'au întrunit eri după amiazi în palatul Mitropolitan, sub prețidența I. P. S. S. Mitropolitului, și au discutat chestiuni de ordin administrativ bisericesc.

❑ Aseară la orele 7, membrii consiliului de administrație al Băncei Meseriașilor s'au întrunit în ședință.

La ordinea zilei, au fost mai multe chestiuni, intre cari și acea a alegerii prețedintelui băncei.

După discuțiile urmate s'a ales în unanimitate ca prețedinte d. Gh. D. Șerban; casier a fost numit d. Scarlat Voicu.

S'a fixat apoi ca adunarea generală a băncei să aibă loc în ziua de 17 Oct. cînd se va fixa epocile de vărsăminte ale cotizațiilor membrilor.

S'a numit ca avocat onorific al băncii pe d. Gh. Dimitriu.

❑ Pelerinajul la moașteie Sf-tei Paraschiva, va avea loc anul acesta tot în ograda Mitropoliei.

Mercuri seara moașteie sfintei vor fi scoase, cu solemnieatea obișnuită, din Mitropolie și așezate în mitropolia veche, unde vor rămînea toată noaptea.

A doua zi dimineață, dacă timpul va fi frumos, moașteiele vor fi expuse în ograda Mitropoliei.

Abia la primăvară cînd se speră că sala gotică ce se construește la Trei Ierarhi, va fi gata, moașteie Sfintei Paraschiva vor fi așezate definitiv acolo.

❑ Ministerul de interne face cunoscut prefecturei județului că ministerul domeniilor primind din partea mai multor locuitori, reclamațiuni că agenții acelui departament, însărcinați cu căutarea în regie a moșiilor statului, cu ocaziunea distribuirii terenurilor, omit pe mulți, chiar din cei mai nevoiești, pe viitor s'au luat măsuri ca distribuirea terenurilor să se facă luîndu se de bază tablourile ce se vor forma după un anumit formular, de primarii și percep torii comunelor respective pe a lor răspundere.

In acest scop s'a și dat ordin agenților săi, să ceară din timp primăriilor tablourilor în chestiune, de sătenii cărora trebue a se ținea seamă să le distribue terenurî de cultură din moșiile statului.

❑ **Conferința de la Mitropolie.** — Să știe că I. P. S. S. Mitropolitul Pimen luase inițiativa unei conlucrări mai în deaproape între preoții de la sate și învățători, pentru bunul mers al activității extra-școlare și extra-bisericești.

In acest scop I. P. S. S. Mitropolitul Pimen în înțelegere cu ministerul cultelor a hotărît ca să întrunească într'o conferință la mitropolie pe toți revizorii școlari cl. I din județele care depind de această eparhie, pentru ca din discuțiile ce se vor urma, să se vadă ce e de făcut și ce măsuri să se ia.

Conferința a avut loc azi dimineață în localul cancelariei mitropoliei și a fost prezidată de I. P. S. Mitropolitul Pimen.

Au luat parte la conferință: P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, vicarul mitropoliei, Pârvu directorul cancelariei, Sol Halița inspector general al școalelor, Dim. Sechelarescu inspector școlar, părintele P, Savin, rectorul seminarului și protoereii și revizorii școlari cl. I din județele Iași, Botoșani, Dorohoi, Suceava, Neamț și Bacău.

Cel dintîiu care a luat cuvîntul a fost I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care în cîteva cuvinte bine simțite a aratat însemnatatea acestei conferințe, accentuînd pentru o armonioasă conlucrare a preoților și învățătorilor, ca acești doi factori principali la sate, să caute să rîdice nivelul moral al sătenilor prin mijloacele ce vor crede mai bine că vor ajuta la aceasta.

A vorbit apoi d. Halița, care a mulțumit în numele ministrului pentru frumoasa inițiativă luată de mitropolit și urează spor la muncă și isbîndă preoților și învățătorilor care vor conlucra împreună.

Părintele Savin a arătat apoi cîte-va din punctele care ar putea servi la această conlucrare; mai vorbește apoi d. Sechelarescu, inspector școlar, care complectează cele spuse de părintele Savin și arată deosebirea ce exista în trecut între preoți și învățători și cum este astăzi. D-sa enumeră cîte-va din punctele mai principale care ar putea servi în această conlucrare și anume: școalele de adulți, predarea cursurilor Duminicele și serbătorile și predarea religiei în școlile primare de către anumiți preoți.

Ședința a continuat după amiază.

❑ **C. F. R.**—Direcția generală a C. F. R. a trimis organelor sale o circulară prin care aduce la cunoștință că membrii participanți la cassa de ajutor, cari ar dobîndi răniri din cauză de accidente întîmplate în serviciu, răniri cari i-ar pune în imposibilitate timporară de a continua serviciul, vor putea primi pe viitor, cu aprobarea Direcțiunei Generale și independent de ajutorul prevăzut în statutele cassei de ajutor, salariul lor întreg pe timpul căutării lor în spital și la domiciliu, (art. 59 din regulamentul privitor la personalul și organizarea administrației), fiind considerați în acest timp ca în congediu pentru boală.

Salariul se va acorda membrilor cassei de ajutor, căutați la domiciliu, numai cînd medicii administrației vor opina și Direcțiunea Generală va aproba ca să fie căutați la domiciliu; cînd însă vre-un bolnav rănit din cauză de accident întîmplat în timpul serviciului va refuza de a se duce la spital, atunci nu va putea dobîndi salariul zis.

❑ **Școlare.**—Ministerul instrucțiunii a aprobat, ca la școala primară de fete No. 9 „Alexandru Lambrior", cursurile să fie predate în modul următor: d na Elena Comarnescu, cl. I-a; Eufrosina Dimache, cl. II-a; Elena Stătescu, cl. III-a și d ra Luiza Stoica, cl. IV-a.

— I. Scutariu, învățător la Forăști (Suceava) se transferă după cerere la școala din Forăști-Ruși, acelaș județ.

— D-na Cleopatra Ioachimescu, institutoare la școala primară de fete din Roman, a obținut un concediu de 45 de zile pentru caz de boală.

— Învățătorul Grigore Ștefănescu de la școala din Vînători-Gîrbănești, postul al II-lea, se transferă la școala din Calarași; d-ra Elena Crudu, de la școala din Calarași, la Vînători-Gîrbănești.

— D-rele Alice Șerban de la școala primară de fete No. 1 și Buhlea Maria, de la școala de fete No. 2 din Dorohoi, se transferă una în locul alteia.

— D. D. Dimitriu, învățător la școala din Vlădeni, se transferă la școala din Erbiceni.

❑ **Consistoriul spiritual** al Mitropoliei va ținea ședință cu începere de la 19 Octombrie, cînd se vor judeca următoarele procese: 19 Octombrie, preoții Vasile Buțureanu de la parohia Bălușeni, jud. Botoșani și Gheorghe Vasiliu, de la parohia Iacobeni, idem; 20 Octombrie, preoții Teodor Ionescu de la parohia Boroaia, jud. Suceava și Gheorghe Ghervescu de la parohia Mărăței, urbea Peatra; 21 Octombrie, preoții Constantin Gaspar, de la parohia Prelipca, jud. Dorohoi și Ioan Voicu, de la Tg.-Frumos și la 28 Octombrie, preotul Alexandru Arion: din Iași.

❑ In ședința ce consiliul comunal o va ținea Sîmbătă 9 Octombrie, se vor discuta diferite chestiuni relative la alimentarea orașului cu apă.

❑ Cursurile la noul *„Liceu particular"* externat, se vor începe în ziua de 11 Octombrie a. c., ora 8 a. m., în localul din strada Mitropoliei No. 10. Fiind încă locuri vacante se mai primesc înscrieri la secretariatul liceului, strada Gîndu No. 6.

❑ Seziunea Curței cu juri din Dorohoiu se va deschide la 15 Octombrie.

Curtea va fi prezidată de d. D. Grigorovici, consilier al Curței de Apel din Iași.

❑ La examenul de maior, care se ține la Tg. Frumos, s'au prezentat pînă acum d-nii căpitani: Cernea, din batalionul 4 vînători, Băncilă, din batalionul de pionieri, Alexandrescu de la divizia Roman și Gheorghiu din infanterie.

Duminecă se începe examenul pentru candidații din arma cavaleriei.

❑ Biserica din comuna Bălțați, a fost complect reparată, din inițiativa d lui G. Popescu notarul acelei comuni și a locuitorilor.

In acea comună, s'au efectuat de curînd 10 căsătorii, după îndemnul notarului și administratorului plășei, stîrpindu-se astfel concubinajul.

❑ Direcția generală a c. f. r. a pus în vedere stațiunilor cari fac serviciul de poștă, că pe viitor coletele cu organe de animale, destinate pentru cercetări bacteriologîce, ce se predau de către serviciile veterinare, să fie prîmite cînd sunt prezentate, chiar cu o oră înaintea plecărei trenului și să fie expediate cu primul tren.

❑ **Școală de adulți.**—Societatea „Vulturul" deschide școală de adulți pentru meseriași". Membrii din toate secțiunile ei, care doresc a urma cursurile școalei de adulți, sunt invitați a se înscrie, prin cerere adresată d-lui Prețedinte al Societății „Vulturul" str. Golia No. 71.

Școala de adulți va da atențiune deosebită, pe lîngă celelalte cursuri, învățămîntului desemnului cu aplicații mai ales la meserii și industrii. Cursul de desemn va fi ținut de d. A D. Atanasiu profesor de desemn geometric la liceu și Belle-Arte.

In afară de membrii societății „Vulturul" se pot înscrie, după numărul locurilor libere în școală, membrii celorlalte societăți și corporații, cum și orice meseriaș din afară de societăți. *Cursurile școalei sunt gratuite.*

Admiterile se vor face în ordinea înscrierei, iar înscrierile se vor primi pînă la 31 Octombrie a. c.—In cerere se va nota meseria ce practică.

Asemenea acei care ar dori să deie prețiosul concurs de a ținea lecțiuni de scris-citit, de romînă, matemateci, caligrafie, igienă, morală, muzică etc. la această școală, sunt rugați a se adresa, verbal sau în scris, d-lui A. D. Atanasiu prețedintele societății, pînă la 30 Octombrie a. c. spre a fi autorizați.

Deschiderea cursurilor se va anunța la timp.

❑ **Direcția monopolurilor a intervenit pentru urmărirea unor indivizi din localitate, care fabrică țigarete și le pun în vînzare, aducînd ast-fel pagube regiei.**

❑ **Consiliul comunal a fost convocat pentru poimîne Sîmbătă, la orele 4 p. m. spre a discuta mai multe chestiuni.**

❑ **Pe baza constatărilor făcute în inspecțiile A S. R. Principelui Ferdinand trupelor din toate armele și ținîndu-se seamă de rezultatele date de manevrele regale, se vor întocmi la ministerul de război noui instrucțiuni relative la trupele de cavalerie, artilerie și geniu.**

E de prevăzut că în primă-vara viitoare se va da o mai mare desvoltare exercițiilor de tragere și manevrelor de garnizoană.

❑ **Regimentul 7 roșiori va pleca mîne dimineață la Tg.-Frumos, pentru a lua parte la exercițiile pentru examenul de maior.**

❑ **Membrii camerii de meserii au ținut aseară ședință. S'au discutat mai multe contestații privitoare la acordarea de brevete la msi mulți meseriași.**

S'au aprobat apoi ca să se cumpere un teren în Vaslui, unde să se construiască un local de corporație.

❑ **Concursul de interni a spitalului Sf-tului Spiridon, ținut săptămîna trecută a fost casat, în urma denunțului făcut de d-ra studentă Adela Mihnilescu—una din candidatele căzute la concurs—că studenți au copiat proba scrisă.**

Un nou concurs va avea loc.

❑ **In ziua de 26 Octomb., va avea loc la Brăila, al cincelea congres al funcționarilor comerciali din întreaga țară.**

Ordinea de zi va fi: a) Federalizarea tuturor organizațiilor de funcționari; b) Modificările necesare legei repauzului duminical; 3) reducerea orelor de lucru și școalele de adulți.

❑ **In urma cercetărilor ce s'au făcut s'a constatat că locuitorul Ioan Dascalu, din satul Păun, comuna Bucium, a fost omorît de indivizii Vasile și Ion Vechiu.**

Aceștia l'au pîndit și i-au ieșit în cale după ce i-au furat suma de 300 lei, l'au omorît cu lovituri de ciomag.

Eri d. dr. Grossi, ajutorului medic legist, a făcut autopsiă cadavrului.

❑ **Judiciare.**—**Camera de punere sub acuzare a respins apelullui Herțcu Herțcu deținut pentru bancrută frauduloasă făcut contra ordonanței judecătorului de instrucție a tribunalului de Neamț, pentru eliberarea pe cauțiune.**

— Curtea de Apel secția II-a a respins astă-zi apelul lui M. Enea, condamnat de tribunalul Vaslui la 4 luni închisoare, pentru falș în acte private.

— Tribunalul s. II-a a confirmat astăzi mandatul de arestare al lui Gh. Văzdoagă, pentru omor.

— Au fost aduși parchetului și depuși indivizii Vasile și Ion Vechiu, autorii crimei din satul Păun.

— Camera de punere sub acuzare a trimes în judecata Curții cu juri, pe Vasile Gh. Crețu, zis Grecu, pentru lovituri cauzatoare de moarte.

Creditul fonciar urban
din Iași

La 30 Octombrie stil nou 1910 se va face a 58-a tragere la sorți a scrisurilor acestei Societăți, conform art. 53 din legea Creditelor fonciare și art. 122 din statute.

Domnii detentori de scrisuri sunt rugați a asista la tragerea, care va avea loc la sediul Societății la ora 2 din zi, în presența Consiliului de administrație și a Comisarului guvernului.

DIRECȚIUNEA

De închiriat 4 odăi, 2 cămărî, bucătărie magazie de lemne, pivnița Instalație de lumină electrică. Strada Muzeler No. 7.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 7 Octombrie

Concursul farmacilor

București.—Comisiunea farmaceutică, de pe lîngă ministerul de interne, a hotărît ca pe viitor, la concursul pentru farmacii, să fie admise și femeele licențiate în farmacie.

Sinuciderea lui Lukeni

Geneva. — Lukeni, asasinul împărătesei Elisabeta a Austriei, s'a sinucis astă-noapte, strangulîndu-se în închisoarea sa.

Se știe că în ultimul timp, Lukeni înebunise.

Falsificatori descoperiți

București.—Un om de serviciu de la d. ministru V. G Morțun și un telefonist de la ministerul Incrărilor publice, au fost arestați, fiind dovediți că falșificau bilete de liberă călătorie pe calea ferată.

Boala Prințului Alexandru

Belgrad.—Boala principelui moștenitor s'a înrăutățit.

Regele nu s'a depărtat un moment de la patul bolnavului și a plîns amar văzînd că fiul său nu-l recunoaște.

Suveranul își face reproșuri, de ce l'a lăsat să plece pe profesorul Kwostek din Viena.

*

Belgrad.—Starea prințului Alexandru s'a înrăutățit astă zi și mai mult.

E temere că desnodămîntul fatal se va produce chiar azi.

Ultimul consult medical de astă-zi a arătat că o scapare e aproape imposibilă.

Se vorbește că prinț moștenitor va fi proclamat Prințul Paul.

Congres

Odesa.—Astă-zi s'a deschis aci congresul industriașilor și comercianților din sudul Rusiei.

Cazuri suspecte

București.—Astă-noapte s'au constatat două cazuri suspecte, din care unul mortal.

Făcîndu se autopsia mortului, care era un servitor, s'a constatat că n'avea holeră.

Hotărîrea lui Welman

Londra.—Se afirmă că aviatorul Welman s'ar fi hotărît să'și continue călătoria cu balonul său, peste atlantic, spre Europa,

El a parcurs până acum, cu balonul 1000 mile.

In chestia unui împrumut

Viena. — Ziarele de aci comentează știrea dată de revista „Romînia Industrială", cum că guvernul romîn ar avea de gînd să contracteze un împrumut de 250 milioane, pentru armată.

Revolta în Bosnia

Viena.—Din Banjaluka se telegrafiază, că în districtul Kazi din Bosnia a izbucnit o revoltă cu curacter sîngeros. Sîrbii de acolo au atacat palatul administrativ dîndu-i foc, iar pe Tesarovici, șeful districtului, l'au ucis, schingiuindu-l în chip îngrozitor.

Cadavrul lui Tesarovici a fost sfîșiat în bucăți.

Casele și dependințele locuitorilor musulmani au fost incendiate de sîrbi.

Intre sîrbii răsculați și musulmani s'au întîmplat încăerări sîngeroase.

Tolnyai de origine maghier, șeful districtului Tulza, a fost atacat de răsculați, în timpul cînd făcea o călătorie cu automobilul în district. Numai cu mare greutate a putut scăpa să nu fie ucis.

Greva din Franța

Paris.—In cercurile guvernamentale se afirmă că greva cheferiștilor e departe de a fi terminată și că autoritățile au primit ordin de a vegheia.

Greva din Egipet

Cairo. — In ce privește greva de la căile ferate din Egipet, știrile date sunt exagerate.

Greva a fost proclamată numai la Bula, unde greviștii au atacat pe directorul general al căilor ferate.

Mari încăerări

Bremen.—Aseară grave încăerări s'au întîmplat în fața depozitului tramwayelor; mulțimea a trebuit împrăștiată de poliția care a întrebuințat sabia. Agenții de poliție au fost bombardați cu pietre și cu sticle. Dezordinea a ținut pînă tîrziu noaptea. S'a făcut numeroase arestări și multe persoane sunt rănite.

Audiențe

București.—D. Dim. Sturdza, fostul prețedinte de consiliu, solicitase o audiență M. S. Regelui.

Cum însă Suveranul a fost indispus, audiența d-lui Sturza, care fusese fixată pentru alaltăeri s'a amînat.

*

București.—De asemeni, d. Nicu Filipescu ceruse o audiență Suveranului.

Din aceiași cauză, audiența d-lui Filipescu n'a fost încă fixată.

Starea M. S. Regelui

București.—Se știe că M. S. Regele se afla puțin suferind, contractînd o răceală.

Suveranul se află acum mult mai bine și astă-zi a lucrat cu d. Djuvara, ministrul externelor.

Statua lui Alexandri

București.—Se știe că Acadêmia Romînă a luat inițiativa de a rîdica în Capitală, o statuă nemuritorului și genialului nostru poet V. Alexandri.

Până acum s'a subscris suma de 82 mii lei.

M. S. Regele a promis că va subscrie la urmă 20.000 lei, manifestîndu-și în ae celași timp dorința ca statua bardului dela Mircești, să fie inaugurată cît mai curînd.

TELEGRAMA

Se redeschide RESTAURANTUL

Hotelului Binder

sub conducerea D-lui Max Grünștein fost antrepinor al „Berăriei Nouă"

Cu începerea de la 1 Octombrie funcționează Bucătărie franceză și Romînă, felurite delicase, dejun, masa și supeuri

Vinațuri străine și Indigene

Rugăm pe onor. Public de a ne vizita și vor fi deplin mulțumiți.

Administrația
Hotelului Binder

N, B. Ne oferim a da saloanele pentru soarele, Bancheturi și nunți.

Se primesc și abonamente

Către părinți

Elevii de curs secundar rămași neînscriși în școalele statului suut preparați în casă cu pedagogie și o practică deosebită cu un succes sigur la examenul ce vor da la finele anului înaintea comisiunilor ministeriale. *Preparațiuni speciale* la *Romînă, Latină, Franceză* și *Germană*, la întregul curs primar și secundar.

V. Emil Profesor

Str. Sf. Teodor 36 (în curte)

Unde se cumpără Mărfuri noui, bune frumoase și nu se cere prețuri mari ?

Toată lumea va răspunde cu siguranță că numai la

Magazinul la „Vultur"

Aci cu drept cuvînt se poate zice că toate Doamnele și Domnișoarele găsesc în fiecare sezon cele mai frumoase și cele mai noui articole de ale Modei.

Căci imediat ce, Parisul, Berlinul și Viena nescocesc ceva *a parte* Magazinul la „Vultur" nu se lasă mai pe jos, și ca din sbor mereu le aduce și tot le oferă onoratelor cliente fiind tot-deauna și foarte serviabil și foarte modest la prețuri.

Acesta fiind și un mare avantaj nepierzîndu-se mult timp la cumparare.

Foarte bine asortat și în mărfuri de Iarnă Șaluri, Jakete împletite, Flanele, Bluze, Jupoane și Matineuri de moleton etc.

Unde veți răspunde dară că se cumpără mai bine și mai ieftin ?

LA VULTUR

De inchiriat

Un apartament compus din 4 odăi, Subsol, bucătărie diu casele d-lui S. Diamant din strada Păcurari 97.

Pentru Condițiuni a se adresa d-lui Avocat M. C. Drăcșineanu strapa de jos No. 13.

De arendat sau **de vînzare**

Vie alăturea cu crîșma de la 3 sarmale, din comuua Buciumi.

A se adresa direct, la D. I, Buicliu, strada Veche 26.

De inchiriat două apartamente la aleea Principesa Maria; unul compus din 4 odăi și altul din 5 odăi, cu atenanse.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului **I. DAVIDESCU** Tecuciu

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg oriunde)

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi.—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 4 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 60 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 138 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 82. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contrastatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Băcioi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaş

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.–4 Noem. 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile tota e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină increderie

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	20,00
1/4 Un sfert	Lei	40,00
1/2 Una jumătate	Lei	80,00
1 Loz intreg	Lei	160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Cruzarier No 17 — Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Johann Krzyzanowski, Lăcătuş şi Electrician Iasi Str. Păcuraţi No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1132 Sîmbătă 9 Octombrie 1910

Discursul contelui d'Aerenthal

Expunerea făcută de Contele D'Aerenthal înaintea delegațiunilor Austro-Ungare asupra politicei externe a imperiului, a spulberat și ultima bănuială ce mai exista în chestia pretinsei convenții militare romîno-turcă.

Cancelarul imperiului vecin, trebuind să vorbească de politica triplei alianțe, în care se află încorporat statul Austro-Ungar, a dat o formală desmințire afirmațiunilor neîntemeiate ale presei franceze asupra existenței acestei convențiuni.

De aceia cu mare nerăbdare a fost așteptat de toată lumea politică Europeană acest discurs, pentru că era vorba de o radicală schimbare în politica imperiului Turcesc și a tuturor statelor din Balcani.

Guvernul Turcesc a fost acuzat că s'a infeudat la politica triplei alianțe și ca o consfințire a acestei infeudări, a încheiat convenția militară cu Romînia, pentru a contrabalansa ori ce efect al politicei rusești în Balcani.

Explicația o dădeau ziarele franceze, bazate pe legăturile intelectuale, cari leagă pe diriguitorii actuali ai Statului turcesc de Germania.

Cei mai de seamă barbați politici din Turcia și în deosebi ofițerii superiori ai armatei otomane, își datoresc instrucțiunea lor școalelor superioare germane; cei mai mulți din tinerii turci, cari au conducerea actuală a destinelor acestui stat, sunt pătrunși de o puternică influență a politicei germane, datorită relațiunilor de prietenie, ce le au cu cei mai de vază barbați politici germani, de pe timpul cînd luptau pentru răsturnarea regimului absolutist din Turcia.

Viața trăită ani de zile la Berlin de către mulți din tinerii turci, cari astă-zi au cuvînt hotărîtor în politica internă și externă a statului turcesc i-a determinat a avea puternice inclinațiuni către germani, al căror temperament și aptitudini politice, și putere de muncă și organizare de stat le-a servit de exemplu în noua organizere politică ce au dat statului turcesc.

Pe de altă parte interesele bunei și liberei desvoltări a noului regim constituțional turcesc le-a impus junilor turci de a avea îndreptate simpatiile și încrederea spre politica statelor din centrul Europei și a se feri de influența statului rusesc, care a rămas singurul imperiu absolutist din Europa.

Iată pentru ce presa franceză și diplomația rusească a pus crezare pe versiunile cari au circulat asupra înrolărei Turciei în politica triplei alianțe, iar ca consfințire a acestei încorporări s'a invocat tratatul militar dintre noi și turci.

Desmințirea formală adusă de cancelarul marelui imperiu a închis orice discuție asupra acestei alarmante chestiuni și a făcut să se vadă că la mijloc a fost și un joc al marilor case de bancă din Paris, în scop de a obține avantagii prea mari de pe urma noului împrumut turcesc, ce avea să se realizeze în Franța, și al cărui eșec Rusia l'ar fi dorit foarte mult.

Dar ceia ce ne bucură pe noi în mod deosebit din discursul rostit de Contele d'Aerenthal, a fost recunoașterea pe care cancelarul imperiului vecin a făcut-o asupra loialismului politicei noastre externe. Cancelarul a declarat că politica externă a Romîniei se practică la lumina zilei și n'are nimeni nevoe să-i caute părți ascunse și intenții de natură a turbura pacea.

Cît pentru raporturile noastre de prietenie ce avem cu imperiul turcesc, cancelarul a afirmat cu autoritatea pe care i-o dă și persoana sa și demnitatea ce ocupă, că aceste raporturi amicale sunt foarte naturale, dată fiind comunitatea de interese ce ne leagă de Turcia.

Sunt cîte-va zile, cînd spuneam același lucru, vorbind de politica externă a Turciei.

Dintre toate popoarele mici din peninsula balcanică, imperiul turcesc nu poate găsi prietenie solidă de cît din partea noastră și numai pe această prietenie se poate bizui.

Contrabalansarea pretențiunilor dușmănoase ale Bulgarilor, Sîrbilor și Grecilor, Turcii o pot obține printr'o amiciție sinceră cu noi.

Și Romînia, care știe cît e la rîndul ei dușmănit de aceste popoare slave și de Grecii vechei Elade nu poate găsi la rîndul ei reazimul menținerei Statului-quo în Balcani și a respectărei drepturilor romînilor din Macedonia, de cît conservînd și întărind prin toate jertfele această rodnică prietenie cu Turcia.

O NERUȘINARE

Campania ce se duce de ziarele liberale și Carpiste locale, în chestia locului unde se va așez statuea lui Cuza-Vodă, dovedește o mare nerușinare. De comun acord, su z'selo ziare s'au grăbit să publice niște procese-verbale, din care reiese contrarul de ce elo se silesc a dovedi.

E instructiv procesul verbal din 3 Maiu 1909, cel mai vorbit dintre toate. Eran [illegible] după scandaloasa serbare a lui 24 Ianuarie din partea ligei culturale. La acel brohaha de serbare națională s'a discutat despre persoana lui Cuza Vodă și se votase atunci de parlamentul liberal 300,000 lei pentru monumentul Unirei. Contra acestui act tendențios din partea guvernului s'a protestat la vreme și s'a arătat că nu se poate înțelege Unirea fără Cuza.

Ei bine comitetul ridicării statuei, întrunit în ședință plenară la 3 Maiu deși sesizat de întrebarea d-lui At. Gheorghiu că ar fi bine să se cunoască locul unde are să se pună statuea, mai mulți membri observară că *locul se va avea în vedere mai apoi*, **acum a vind să se voteze facerea statuei.**

Și în adevăr e perfect adevărat că comitetul cu multe luni în urma convocării la primărie nu voise să se pronunțe asupra locului, știind că aici va fi bucluc!. Tot ce a spus d. Canănău, și d. Gh. Șerban, e perfect adevărat. Nu există nici un proces verbal prin care comitetul să se lege de piața nouă; absolut nici unul.

Dar ce gîndea comitetul asupra locului? Ne facem forte de a susținea că în sufletul întregului comitet era de a se rîdica statuia lui Cuza Vodă în piața Unirei, încă din 1903. Aceasta o declară cu toții, și chiar d. Gr. Ghica Deleni președintele comitetului era și este și astăzi de această părere.

E o nerușinare dar, ceia ce se face cu fixarea locului; nerușinarea o mai cred scuzabilă din partea presei liberale; la ea nerușinarea e monetă curentă. Dar n'avem cuvinte de a ne mira că întreg partidul conservator se lasă la cherimul bătrînului d. A. D. Holban, care și-a făcut o meserie din a se pune de-a curmezișul, el omul care la 1866. April, se arata întrupătorul ideei se paratiste.

Nu cu procese verbale se pot stavili curentele unei orașe ca Iașii—mai ales cînd acele procese verbale spun tocmai că comitetul nu s'a legat de nici un loc, intru cît vedea că asupra acestei chestiuni guvernul liberal se pusese de a curmezișul dorințelor intime ale comitetului, ale unui oraș, ale Moldovei întregi.

PROCEDARE GREȘITA

Ziarele junimiste au început să și dee iar în petic. Credeam că lunga vacanță politică, le-a mai cumințit și că apropierea retragerei liberalilor de la putere le-a făcut să vadă că unicul lor interes este să ne menajeze și să aștepte cu răbdare și prudență desfășurarea evenimentelor.

Se vede însă că cele ce se prevede că are să se întîmple, a enervat iar presa junimistă — căci de vr'o cîte-va zile s'au năpustit iar în potriva noastră, ca și cum pe noi trebue să ne răstoarne de la putere, ca și vină dînșii la cîrmă.

Atitudinea aceasta fără nici o cauză bine cuîntată, a ziarelor junimiste, nu e de natură să aducă nici un folos partidului d-lui Carp.

Toată lumea e preocupată de plecarea liberalilor — iar dacă foile junimiste au uita iar de a se lupta cu liberalii și 'și încercă din nou forțele cu noi, înseamnă că văd în noi pe noul guvern cu care vor avea de furcă, cel veciu liberal fiind deja isprăvit.

Apoi dacă e așa, să nu creadă confrații noștri că năpustiindu-se asupra noastră, ne vor putea îndepărta de la puterea care vine cu pași repezi sire noi.

Rezerva din ultimul timp pe care ziarele junimiste au avut-o față de noi, a fost considerată de toată lumea ca un act de mare înțelepciune politică de pe urma căruia cei care ar fi profitat cel mai mult, dacă nu totul, ar fi fost junimiștii.

Dar se vede că nu este dat amicilor d-lui Carp să fie multă vreme cumințiți și că trebue să facă la un moment dat acte de necumințenie care să strice tot ce s'a dres luni de zile.

Căci altfel cu ce ar dovedi că se asemănă cu șeful lor?!

Cui se dau burse?

Cînd statul a înscris în budgetul său bursele, a avut în vedere ceva: să înlesnească celor de jos și nevoiași, dar silitori putința învățării cărții. Pentru nevoile statului erau de recrutat elemente multe și nouă. Clasa diriguitoare nu le putea da toate; de aceia s'a recurs la burghezie și mai apoi la săteni. Nu de dragul burgheziei sau al ruralilor s'au înscris bursele ci de nevoile urgente ale statului care-i reclamau o grabnică selecțiune de elemente pregătite.

La început bursele se dădeau pe sprinceană. Ispravnicii județelor alegeau pe unii feciori de primari sau alți slujbași mai în atingere cu ei și le făceau rost de burse prin școli. Așa de pildă în școala centrală de fete la începutul ei s'au recrutat bursiere din fetele slugilor și a femeilor din casele boerilor, școala însăși fiind supt privigherea unui comitet de doamne din înalta societate.

Statul a dat la început bursa prin *recomandare*, nu prin concurs. Hăt tărziu a început a se da bursa prin *concurs*, îngrădind prin legi și regulamente obținerea burselor, și menținerea lor. Și anume s'au întocmit legi și regulamente pentru acest lucru, ca să se pună o dată capăt hatîrurilor și recomendărilor scandaloase.

Nu zicem că și din epoca recomandărilor nu s'au ales bursieri eminenți, din care au eșit oameni de samă. Oamenii cumințiți și doritori de bine puteau mai degrabă înlesni atunci recrutarea unui element bun la burse, cînd el se indica în mod vădit. Dar o dată lucrul legiferat să se facă prin concurs, nu se mai putea reveni. Ei bine, d. Haret cu cazacii săi ne-a întors la timpurile vechi.

Iată un elev care învață rău, se poartă rău și profesorii îl califică cu notă rea și la studiu și la purtare. Elevul își pierde bursa după legile azi în vigoare. Ce face d. Haret? Calcă totul în picioare și *recomandă* ca bursier pe cel mai nevrednic din elevi. După ce normă? îi e rudă? e copil de slugă boerească? e fecior boeresc a cuiva? Nu; ci e fecior de cetățean alegător, care prin situația sa poate hotărî soarta unei alegeri de la influența sa electorală. Ministrul ia act de acest fapt *extrașcolar*, și cum politica se amestecă în borșul tuturor, iată-l pe d. Haret silindu-ne a ne întoarce la epoca recomandărilor, fără concurs.

Dar atunci cui se dă bursa? Celor meritoși? minciuni; celor nevoiași? minciuni; celor harnici? minciuni. D. Haret dă bursele acelora cari pot slujі prin votul lor la izbînzile electorale.

Iată un om, în adevăr ministru, care duce școala românească cu 50 de ani în urmă. Și apoi să nu mori de rîs cînd i se zice că e omul școalei, da; dar al școalei de la *pașoptă*.

OAMENI ȘI LUCRURI

NEBUN!

O recentă telegramă din Geneva a comunicat ziarelor din toată lume că „Lucheni a înnebunit".

Intr'o gazetă care ne-a sosit astăzi o notiță mai detaliată. Lucheni a avut accese repetate de furie, a lovit greu pe un păzitor și a fost nevoie de forța a zece gardieni ca să poată transfera pe nebunul furios într'o celulă subterană și să-l facă inofensiv.

Poate mulți or fi uitat numele, atît de celebru, infam de celebru odinioară—numele „anarhistului" Lucheni, care a omorît cu o lovitură de pumnal pe Impărăteasa Elisabeth a Austriei. Crima întîmplîndu-se pe teritorul elvețian făptașul n'a fost pedepsit cu moartea, ci cu închisoarea pe viață. Inmormîntat de viu nu s'a mai auzit nici-o știre despre el, —iar acum presa e înștiințată că a înnebunit!

Abia acum? Dar însăși fapta de care se făcu vinovat cu atîția ani în urmă, n'a fost faptă de nebun? Omorînd fără vr'un motiv binecuvîntat, pe o femee—indiferent dacă soarta a hărăzit-o să fie Suverană—înfigîndu-i pumnalul în piept într'un moment cînd ea însăși, doritoare de a scapa de robia Curții și a formelor, descinsese pe pămîntul liber al Sviterei,—n'a făcut oare un gest de om smintit și cu totul de neînțeles?

Cînd atari acte s'au comis în contra unor capi încoronați ca Țarul Rusiei ori ca Regele Portugaliei sau chiar în contra unor simpli președinți de republici ca Mac Kinley și Carnot se putea crede că teroriștii au lovit în acei care întrupează și simbolizează puterea pămîntească și implicit nedreptățile, abuzurile, lipsurile legate de o alcătuire anumită.

Dar acea Impărătească care, cea dintâiu, ura și ocolia pînă și viața de Curte cu strălucirea și mărirea ei?

Era oare criminalul mai puțin nebun atunci de cît acum, cînd a lovit pe gardianul ocnei?

...Ce noțiune vagă, complexă și obscură: „nebunia"! Cine s'o definească, cine s'o poată lămuri? Cine o poate discerne în obscuritatea și în taina celulilor din crier unde ea se naște și de unde se manifestă ca o a doua conștiință a vieței;—dar neînțeleasă pentru noi?

Acum cînd din pacea eternă a morții se evocă, întîmplător, figura Impărătesei Elisabeta—ce să credem oare cetind povestea bizară a acestei Suverane? Veșnic stingheră, urînd atingerea cu lumea, rătăcind pe mări depărtate ori petrecînd lungi intervale de repaus pe mici apariții insula Corfu, refuzînd orice pază și orice etichetă pînă cînd își pierdu viața grație acestei imprudențe,—nu era ea singură o ființă anormală pe care un demont ca Lucheni a scăpat o, pare că de o lume care-i era nesuferită ca iadul?

Intr'o biografie postumă Carmen Sylva né-o arată scriind versuri, fără s'o știe cineva, versuri pe care n'a ajuns să le cunoască nimeni. Poate după acele producțiuni ale minții și ale imaginației s'ar putea judeca mai drept ce anume chinuia sufletul ei și-i ținea simțirea într'o continuă vibrare, nevoind-o la un veșnic neastîmpăr.

Dar nu,—mai bine să nu se cunoască decît s'o vedem, la rîndul ei, încăpută pe mîna psihiatrilor, care să-i cîntărească anume partea de geniu și partea de nebunie! Căci nu se încape nici o îndoială, și ea, femeea superioară și mîndră avea în ea ceva anormal, — și cine n'a avut ori nu are, de îndată ce prin putere de gîndire, ori de simțire, ori de imaginație iese din rîndurile muritorilor comuni, indiferent dacă poartă coroana de Suveran ori numai cununa de spini?

Tot ce stă în afară de obișnuit—nu e oare decretat drept nebunie? Poezia, entuziasmul, misticizmul, extazul —nu sunt anomalii? Cetiți ce crede Voltaire despre profeții biblici; cetiți ce cred anumiți scrutători—psihiatri despre întemeietorii religiunilor începînd cu Budha, cu Mahomet și cu Isus. Despre cel din urmă a apărut un senzațional volum medical, al profesorului Binet Sanglé. Despre apostolii cruciadelor medievali și ai rugurilor catolice știința și-a spus de mult cuvîntul în același sens. Cît despre poeți, fie că se mărginesc a visà, fie că ajung primejdioși pentru semenii lor, ca Leopardi, ca Lenau, ori ca Eminescu, lumea îi pune în această mare categorie. Dar înainte de a fi excluși ei din societate, n'au decretat ei înșiși, ca Eminescu, viața ca o sminteală goală?

...A fi, nebunie și tristă și goală

...Iată de ce ni se pare că se desonorează cuvîntul însuși de nebunie—cînd se aplică unui Lucheni, — inconștiența personificată în toată brutalitatea ei.

Redion

TEOFILO BRAGA

Actualul conducător al republicei portugheze, Teofilo Braga, divulgă talismanul izbînzii sale. „In tendința de a ajunge la echilibrul vieței, zice el, am regulat disciplina și dispoziția existenței mele după vorba lui Descartes: *„A iubi viața și a nu avea frică de moarte"*. Intelectul meu îl regulez pe cît posibil după frumoasa gîndire a lui Vauvenargues: *„Fii mai mult stăruitor de cît inventiv"*. Activitatea mea o regulez după cuvîntul lui Littré: *Ia-ți de lucru de par'că ai mai avea de trăit o sută de ani și muncește de par'că ar trebui să mori mîine"*. In concepția mea despre viața socială mă conduc de cuvîntul doamnei Comte: *„Pe cît posibil de neîndupli cat în principiu; pe cît posibil de împăciuitor în formă"*

Cetind rîndurile aceste, ce-au fost date ca simplă informațiune în ziarul „Dimineața" după „Berliner Tageblat", m'am gîndit cît de nepotrivită este pripa unor oameni de ai noștri — și încă a unor oameni foarte apreciați și în multe privinți chiar foarte merituoși — de a-și da numai decît părerea asupra evenimetelor politice și sociale contimporane, fără a apela la acel descernămînt necesar fără de care se riscă adese a se cădea în ridicol.

Căci, dacă niște convingeri prea rigide nu te iartă să apreciezi convingerile străine cu toată obiectivitatea cerută, e mai nimerit a păstra o oare-care rezervă și a aștepta ca desfășurarea lucrurilor să-ți dea toată dreptatea, cînd te poți pronunța documentativ și deci cu cea mai puternică înrîurire asupra opiniunei publice. Alt-fel riști să fi cu totul desmințit prin fapte și să constați cu regret ireparabilul rău ce l'ai făcut chiar propriilor tale idei grăbindu-te a te rosti. Mare lucru este să știi în unele imprejurări să-ți stăpînești și gura și condeiul; sagacele latin spune doar: *Si tacuisses...*

Ast fel, la noi în țară mai ales, revoluțiunea portugheză atît de depărtată a găsit pe dată admiratorii ei; dar nu mai puțin, tot atît de grăbit, și detractorii ei. Dacă admirațiunea își poate avea înțelesul prin acea simpatie profundă legată în spiritul public de tot ce comportă o schimbare înspre bine, detractarea nu și avea cu nici un chip senzul, mai ales că nu putea fi nici o teamă pentru noi de molipsire spirituală la o distanță atît de respectabilă.

Dar detractarea a avut ceva bun. A trezit și la noi interesul pentru epopeia actuală portugheză. Și eu unul mișcat adînc de cuvintele președintelui republicei portugheze, în care am întrevăzut un erou de legendă, m'am întrebat: cine să fie acest Teofilo Braga? A ne ține numai așa în vag apreciind poate numai norocul înălțării lui și jălind din obișnuință căderea junelui rege și cu el a regimului drag d-lui prof. N. Iorga, istoric contimporan romîn, nu însamnă a ști tocmai mult.

Acela ce-și îndreaptă viața după Descartes, Vauvenargues, Littré și d-na Comte, trebuit-a, pus în cumpănă cu regele Manuel ce-și purta gîndul mai mult spre distracțiunile pariziene, să tragă într'un moment dat ceva mai mult. Dar ce anume a prevalat până într'atît ca o întreagă dinastie să se prăbușască și în locu-i să răsară un om care surprinde chiar pe istoric probabil în primul loc prin aceia că n'are blason? Căci așa-s se vede vremile la noi; istoricii se dau în vînt după blazoane! Deschid *la Grande Enciclopédie*, citesc și, cuprins conștient de admirațiune, traduc:

„**Braga** (Theophilo), poet, literat, filosof și jurisconsult portughez contimporan, născut la Toola de San Miguel (insulele Azore) în 24 Februar 1843. Elev al liceului din Ponta Delgada, el a debutat în literatură la etatea de cincispre-zece ani cu un volum de poezii lirice: *Folhas verdes* (Ponta Delgada 1859; Porto 1869) de o tristețe afectată dar pline adesea de multă grație și simplicitate. In 1861, vine să-și urmeze studiile la universitatea din Coimbra și intreprinse atunci ambițioasa sarcină de-a descrie istoria omenirei într'o serie de poeme dintre care întâia: *Visão des tempos* (Porto 1864, 1869) se împarte în trei părți; Anticitatea omerică, Harfa lui Izrael, Roza mistică. Cele ce au urmat se numesc: *Tempestades sonoras* (1864), *A ondina do Lago* (1866), *Torrentes* (1869).

„Spiritul său filosofic ce va prezida de acum la toate operele sale, iesă la lumină în toată desvoltarea. In acelaș timp el dădu o prețioasă culegere de poezii populare ale țărei sale, precedată de un remarcabil studiu al acestui subiect (1867, 1868, 1869), colecțiune la care se alătură *Cantos populares do Brazil* (Lisabona 1883, 2 vol), culese de Sylvio Pomero, dar precedate de o în-

troducere de d. Braga. In vremea studiilor sale juridice, publică o filosofie a dreptului sub titlul de *Poesia do direito* (Porto 1865), un studiu asupra statutelor provinciale (*Historia do direito portuguez: os Foraes*, Coimbra 1867), şi îşi luă titlul de doctor (26 Juliu 1868) pentru a-şi aplica apoi cunoştinţele sale la lucrări sociologice.

„Cel mai trainic titlu al său la recunoştinţa ţării sale şi chiar la acea a întregei lumi literate, este de a fi întreprins cu curaj sarcina de-a umplea o regretabilă lacună prin publicarea unei istorii complecte a literaturii portugheze (Porto, 1870—1880, 16 vol.). Ea denotă o prodigioasă erudiţiune ce vatămă uneori limpeziciunea expunerii. Ultimul volum descrie istoria romantismului şi naşterea în Portugalia a unei noue şcoli literare, zisă din Coimbra, şcoală al cărei şef întru cîtva este d. Braga, şi al cărei scop este reforma mişcării intelectuale prin filosofia pozitivistă.

„Profesor de literatură naţională la facultatea de litere din Lisabona de la 1872, el îşi rezumă mai întâi marea sa operă într'un *Manual* (Porto, 1875), apoi schiţă o sinteză filosofică sub imperiul ideilor sale nouă (Porto 1881), în sfîrşit refăcu un nou manual (Porto, 1885; Lisabona, 1886). Inverşunat partizan al pozitivismului, el întemeiă în favoarea acestei doctrine filosofice o revistă specială: *O positivismo*, apoi *Revista de estudos livres*; publică un tratat didactic: *Traços geraes de philosophia positiva, comprevados pelas descobertas scientificas modernas*, (Lisabona, 1879—1883).

„Devenind unul din şefii partidului republican, se aruncă cu tot zelul în ziaristica militantă şi dădu la lumină o serie de lucrări de aplicaţiune a pozitivismului la istoria politică şi socială şi la propaganda ideilor democratice: *Historia universal, esboço de sociologia descriptiva* (Lisabona, 1879, 2 vol.); *Historia das ideas republicanas* (1880); *Soluções positivas da politica portugueza* (1881—1883, 5 vol.); *Disolução do systema monarchico constitucional* (1882); *Systema de sociologia* (1884).

„Inzestrat cu o minunată activitate de spirit şi cu o rară putere de muncă, el urmărea simultan variate lucrări literare, edită operele lui Christovan Falcano (1871), poet din veacul al XVI-lea; acele ale lui Barbosa du Bocage, vestit poet portughez, cu un excelent studiu asupra epocei lui literare (Porto, 1876—1877, 7 vol.); dădu o *Antologia* (1876) şi un *Parnasso portuguez moderno* (1877); ţinu conferinţe despre Voltaire, Michelet, etc. Cu prilejul celebrării celui al treilea centenar al lui Camoëns, clasic scriitor portughez mondial, el publică o ediţiune a *Bibliographia Camoniana* (1880). Tot atunci, întemeiă împreună cu filologul F.—A. Coelho, o *Revista das tradições portuguezas* şi, pe acest nou tărîm, scoase opere remarcabile: *Contos tradicionaes do povo portuguez* (Porto, 1885, 2 vol.), *O povo portuguez no seus costumes, crenças e tradições* (Coimbra, 1885, 2 vol.) etc. Şi de vom mai fi menţionat şi *Sciencia das religiones, Questões de literatura y arte portugueza* (Lisabona 1881), lucrare ce avu trei ediţiuni, şi *Historia da pedagogia em Portugal* (1888) încă nu vom fi sleit lista lucrărilor acestui scriitor neobosit şi cel mai strălucit printre renovatorii ţării sale".

Aceste le spune G. Pawlowski, unul din bibliografii marei Enciclopedii, pe la 1889, dată la care volumul respectiv era în curs de publicaţiune. Ce va mai fi lucrat Teofilo Braga de atunci, în scurgere de peste două-zeci de ani; împinge admiraţiunea noastră pînă la sleire; aşa că parcă rămîi deconcertat în faţa unui aşa uriaş al inteligenţei şi al energiii. Şi credem că se esplică uor, cum junele rege a trebuit să cedeze pasul bătrînului extraordinar ce este Teofilo Braga.

In cît mă întreb, rugînd să nu mi se ia în nume de rău, ce face d. Iorga ca istoric contimporan de nesocoteşte în aşa grad pe emulii săi străini! Adică să nu fie oare mai normal ca un popor să ajungă a fi condus de un om pregătit în chip aşa de strălucit, un om care nu-i numai podoaba ţării sale, dar o podoabă a omenirei întregi, de cît să se cheme condus de un june de viţă aleasă care în realitate nu era de cît o jucărie în mîna oligarhiei nevrednice şi nesăţioase? Ştiu, după vorba istoricului francez Driault, că „istoria expune fapte; ea nu consacră drepturi". Se vede însă că d. Iorga e pentru drepturile consacrate şi nu pentru cele meritate.

In ori-ce caz, alături de părerile contrarii ce din fericire nu pot, la aşa distanţă mai ales, clăti macar un fapt din desfăşurarea puternică a evenimentetor sociale, era nu mai puţin necesar a se şti cine este conducătorul republicei portugheze. Căci nu norocul, nu vre-un drept consacrat, nu oarba întîmplare; ci numai cugetarea liberă şi munca titanică, de o neasemănată încordare, au asigurat prefacerea lucrurilor în Portugalia. Să fim deci bine edificaţi că prefacerile sociale efective nu sunt rezultatul unei loterii ori al unei sforţări pripite, cum cred cei mai mulţi de la noi; ele sînt rezultatul unei munci staornice, unei răbdări îndelungate, unei chibzuinţe neînduplecate. Şi dacă şi noi, pentru ţara noastră, vrem să ajungem la ceva, apoi trebue să ştim că munca şi priceperea sînt factorii hotărîtori fără de cari nimic de samă pe lume nu s'a putut şi nu se poate face.

Dr. P. Zosin

Compania Davilla

„Femeile Ciudate" *piesă în 1 act de Stamatiad şi Riuleţ şi* **„Rubiconul"** *comedie în 3 acte de Bourdet.*

Alăturarea celor două piese e curioasă şi te face să-ţi depeni o clipă gîndurile. Amîndouă, fiind prima încereare dramatică a tinerilor lor autori, au ca ţintă şi ca material sufletul femeii. Cea românească sombră, tristă şi cinstită ne dă icoana unei femei perverse, viţioase, cu un suflet bolnav şi nemernic. Pe cînd piesa lui Bourdet uşoară şi veselă, cam scabroasă uneori, ne înfăţişază un suflet curat şi fraged; atît de curat şi atât de fraged încât nu-şi poate închipui că pentru a deveni din Domnişoară, Doamnă trebue să treci prin întîmplări... cam curioase.

Redusă la proporţiile unui act, cu intriga şi caracterele uşor, dar bine estompate, „Femeile Ciudate" departe de a fi înscenarea unui simplu fapt divers este punerea faţă în faţă a celor două concepţii pe care le au bărbaţii despre tratarea femeilor. In faţa poetului delicat, care'şi ia pălăria şi pleacă pentru totdeauna atunci cînd îşi prinde nevasta, se ridică omul vînjos de la ţară, care cînd vede că este înşelat pune mîna pe biciul de cîini şi loveşte fără milă. Femeea zdrobită de lovituri se pleacă şi-i sărută, cu dragoste, aproape cu recunoştinţă, mîna-i puternică... Şi poetul plînge.

Sumara tratare a sufletului şi a nenorocirii casnice ce izbeşte pe artist este ascunsă de jocul energic al d-lor Manolescu şi Bulfinski şi de accentele vibrante şi zguduitoare ale d-nei Voiculescu-Quintus. Şi după plîns rîs.

Germaine (D. Giurgea) măritată de cîte-va luni, nu vrea să priceapă că verigheta nu e o deosebire suficientă între starea ei de domnişoară şi cea de femee măritată. Bietul barbat (D. Davilla) se supără, plînge, dar e silit să aştepte şi... ar aştepta şi azi dacă un prieten din copilărie Mareiul (Bulandra) crezînd că amica sa... a trecut Rubicornul nu ar învita să-i viziteze garsoniera. Germaine crezînd că îi face plăcere îi mărturiseşte starea ei anormală. Prudentul domnişor, nevoind să se încarce cu o astfel de răspundere, hotărăşte pe încrezătoarea copilă măritată ...să-şi aducă aminte că are barbat şi apoi [illegible] pentru ei nu va mai fi nici o primejdie să-i cadă în braţe. Din dragoste pentru Mareuil, Germaine opreşte într'o seară pe îndrăgostitul ei barbat şi după ce şi-a făcut curaj bînd o sticlă de şampanie, ...Alea jacta est... trece Rubiconul, trecere în care bărbatul se acopere cu glorie şi cîştigă dragostea nevestii care însărcinează pe mama ei să dea afară pe junele Mareiul, ce vine a doua zi după veşti.

Piesa cu toate situaţiile îndoelnice, are un sfîrşit moral şi ne înfăţişează în Germaine un caracter bine hotărît şi redat cu multă vioiciune, ceea ce este rar în asemenea piese.

Trupa cu d-na Giurgea, care a fost naivă şi drăgălaşă, cum trebuia să fie, d-nul Davilla şi Bulandra în frunte, a fost la înălţime. Montarea se înţelege că a fost luxoasă şi de un gust ales. Lume multă; aplauze multe; veselie multă ergo reprezentaţii şi încasări multe.

G. Beldiman

Gândiţi-vă!

Cînd eram în clasa a VI la Liceu, îmi amintesc că am citit într'un tratat de istorie, că o revoluţie nu se naşte de îndată ce o ordine de lucruri pare nesuferită, ci ea începe de momentul cînd se face cea întâi încercare de a se îndrepta o stare rea de lucruri, căci se deşteaptă ast-fel conştiinţa maselor pentru nedreptatea poziţiei lor. Un abuz se şterge, o sarcină se ridică dar lumea nu se mai mulţumeşte cu aceasta, ci se ridică necontenit pînă recapătă toate drepturile cerute de lege şi omenie.

Imi aduc aminte aceasta şi făcînd o apropiere cu situaţia de azi, mă întreb dacă chestia statuei nu e menită s ne aducă un mare bine?

De cîte ori, în cercul meu, s'a deschis vorba de Moldoveni şi Munteni, am fost de idee să se înăduşe ori ce protestare şi în faţa unui act măreţ şi indisolubil ca al *Unirei*, să adoarmă, să se topească nemulţumirile.

— Totuşi, cu vremea, vine o zi cînd te sileşte şi trebue să vorbeşti, şi vorbesc azi cu părere de rău multă.

Uşor şi limpede se poate vedea că sub raportul economic, Moldova e nesocotită.

Priviţi harta şi vedeţi reţeaua liniei c. f. r., din Munteniu şi cea din Moldova. Observaţi chiar vagoanele. Vedeţi ce se cheltueşte cu şoselele acolo şi cît dincoace? Vedeţi biletele *de favoare* pe c. f. r., cari se dau în schimbul banului şi al favorurilor etc.

Bine! Dar dacă Moldoveanu e din fire aşa de îngăduitor şi tace la ori ce nedreptate şi la ori-ce nesocotinţă, trebue oare ca şi acolo unde e o chestie sufletească sfîntă şi acolo să fie nesocotit şi înăbuşit?

Ia-mi pămîntul ia-mi casa, să-mi iei averea,—dar ce ai cu sufletul meu? cu credinţa mea? Ce-mi tărmueşti mie locul unde să mă înclin şi să-mi aşez icoana?

S'au vrei să revolţi în mine firea şi să deştepţi conştiinţa nedreptăţilor strigătoare, pe care le îndur şi tac?

Sub ori ce raport şi cultural şi economic aţi făcut ce aţi voit! Noi am tăcut.

De am tăcut, credeţi că nu am văzut, nu am simţit, nu ne-a durut? Şi cu toate acestea, vam zis ceva?

Apoi,... v'a plicut să trageţi la sorţi scrisurile în familie...

Stricatu-v-am noi gustul?

V-aţi scos nunerile cîştigătoare la loteria statului!...

V-am cerut noi parte din cîştig?

Adunaţi bani din toata ţara Moldovei şi ferbeţi la Bucureşti piatră scumpă cu ei!... Vă scoatem noi ochii?

A-ţi forfecat în lung şi în lat Bucureştiul, nu să aşezaţi statuea lui Mircea C. M., bună oară, ci să cocoţaţi pe I. Brătianu!...

V-am zis noi ceva?

De unde dar dictarea îndrăsneaţă de a impune locul unde să ridicăm în casa noastră, statuea lui V. C., împotriva voinţei noastre, a simţirei noastre şi a firei însă-şi?

Oare dacă m'am unit cu tine *Frate*, la trai şi la lupti, însamnă să nu mai am eu casă, să nu mai am eu masă şi tu să fii stăpîn? Şi numai tu?

Care-i deosebirea atunci că în loc să fiu unit cu *tine*, să fiu robit de duşman?

Poate a-şi fi tratat atunci, cu mai multă echitate!

Citeam în o revistă din Paris, că acolo se conservă în muzeu cîte-va plăci imprimate cu cîntecile celebrităţilor actuale şi cari se vor deschide şi cînta peste 100 ani.

Dacă un aparat ar imprima vorbele celor ce se opun a ridica statuea în Piaţa Unirei şi dacă ar auzi ei însă-şi, nu tîrziu, ci după un an glasul lor sunt sigur că ar fugi, s'ar ascunde să nu mai audă.

E timpul să vă gîndiţi că totul pe lumea aceasta are o margine;—că răbdarea e numai pînă la un loc şi de treci hotarul ei dai de altă împărăţie, unde poţi da de ziua necazului şi a păreri de rău.

Gîndiţi-vă şi opriţi-vă la timp. Părăsiţi drumul tăios pe care a-ţi apucat. Lasaţi rolul hienei care profanează sfintele locaşuri ale oamenilor; — căutaţi şi veţi găsi ceva mai bun de făcut spre folosul vostru şi al nostru a tuturor.

Piaţa nouă rezervaţi o cui voiţi.

[illegible]

Toţi simt ca şi noi—ştim aceasta—şi la sfîrşit vor fi tot cu noi — credem aceasta— cu toate legăturile şi interesele ce au la centru.

Pentru planul bolnav a cîtor-va cu gînd duşman şi gînd ascuns, nu se va răpune şi amărî inima unei ţări întregi.

Că a-ţi împins comuna la cheltuială...

Cu calcul şi gînd tainic a-ţi făcut aceasta ca să creaţi motive de apărare artificiale şi la urmă copilăria aceasta răutăcioasă nu poate obiga o ţară întreagă cînd e vorba ca ea să aducă un sfînt omagiu unui sfînt *stăpînitor* al ei, *ce nu mai este.*

Gîndiţi vă! şi de nu voiţi, *încercaţi*, şi veţi vedea, că se mai găsesc oameni cari, dacă n-au aşa multă înţălepciune ca d-voastă, au în schimă destulă inimă şi abnegaţie.

4—10—910 **Liviu M. Sadoveanu**

Litere-Ştiinţe-Arte

Protecţionism.—Din cele anunţate în „Opinia" de eri iaşanii au putut afla două ştiri puţin plăcute. In primul loc—că vor fi lipsiţi de ocazia de a auzi, din nou, muzica unor drăguţe operete căci Milla Theren nu mai vine; apoi—că au pierdut ocazia şi mai plăcută încă de a admira pe marea artistă franceză, Réjane.

Se pare că un articol al nouei legi a teatrelor interzice acordarea sălilor teatrului naţional unor trupe de operete. Această satisfacţiune pare a se fi acordat d lui Grigoriu, directorul operetei romîne, în urma renunţărei la subvenţiune. S'a mai prevăzut aceeaşi restricţiune pentru trupele străine de operă de îndată ce va fi întemeiată o trupă romînă de operă.

Industria romînă s'a consolidat graţie tarifelor protecţioniste. De ce nu s'ar crede că şi arta muzicală va profita şi va progresa pe aceeaşi cale? Cel puţin d-nii Haret şi Eliade sunt convinşi de aceasta şi—să fim sinceri—în materie de operetă n'avem mult de regretat deşi, e foarte adevărat, opereta nu va fi nici-odată *naţională*, ci tot străină,—afară doar că vor fi *voci* romîneşti mai biniişor plătite. Şi aceasta e ceva.

Dar cazul Réjanei? Se pare—nu putem afirma cu siguranţă—că ciudatul bir de 5 la sută e de natură a îndepărta oarecari celebrităţi străine. E aceasta şi cazul marei artiste de care vorbim? Poate! Ori-cum avem motive să regretăm ocaziunea de a mai vedea pe una din cele mai mari artiste europene...

*

A apărut No. 3—4, anul XI din „Revista Asociaţiei generale a învăţătorilor cu un bogat sumar.

*

In seara de 29 Octombrie stil nou se va judeca la „Deutsches Theater" din Berlin o piesă nouă a lui Ludwig Fulda: „Stăpîn şi slugă".

*

Se aşteaptă apariţia în editura Springer din Berlin, a unei importante lucrări medicale. Profesorul Ehrlich şi colaboratorul său Hata apar pentru întâia dată în public cu o publicaţiune relativă la 606. In prefaţa lucrării profesorul din Frankfort aduce mulţumiri tuturor colaboratorilor săi, între cari găsim şi două domnişoare doctorese Galbreuson şi Lenpold. Cartea conţine, afară de studiile semnate de Ehrlich şi Hata, comunicări importante asupra rezultatelor obţinute cu 606 de către Henry Nichols din New York, Iversen din St. Petersburg, Bitter şi Dreyer din Cairo.

Ehrlich mulţumeşte în prefaţă şi miliardarului Rockefeller care a pus la dispoziţia lui o sumă însemnată pentru cercetări ştiinţifice.

*

Văduva marelui artist Arnold Böcklin va scoate zilele aceste un volum de „Memorii", cuprinzînd multe scrieri inedite ale celebrului artist şi un „jurnal" pe care-l ţinea în vremea din urmă.

*

Peste cîteva zile va apare primul număr al unei noi reviste juridice întitulată Revista critică de Drept, Legislaţie şi Jurisprudenţă, al cărei comitet de direcţiune se compune din d-nii avocaţi: C. C. Arion, Preşedinte, şi d-nii: G. G. Anghelescu, D. Barnosche-Vasiliu, M. Berceanu, Al. Cerban, G. Danielopolu, Dem. Dobrescu, Alfred Javara, Al. C. Orescu, G. Taşcă, C. Tatovici, Anibal Teodorescu şi I. M. Vasilescu.

Revista are de scop să publice studii de doctrină, să pregătească material doctrinal pentru viitoarele modificări de legislaţie şi să analizeze din punct de vedere ştiinţific acele hotărîri judecătoreşti ce se singularizează prin o schimbare de jurisprudenţă, sau conţin o chestie nouă.

Noua publicaţiune complectează golul de mult simţit în literatura noastră juridică, de aceia noi îi dorim un traiu îndelungat şi o recomandăm cu căldură distinşilor noştri cetitori.

*

Academia de ştiinţi din Viena a donat un loc complect şi bogat instalat pentru un institut de radiografie, care se va inaugura zilele aceste. A donat institutului de asemenea. 3 jum. grame de radium. Se ştie că valoarea unui gram este de 380.000 franci.

*

STRUNA ZILEI

SARAH BARNUM

La Paris a explodat o boambă sub fereastra consilierului Mossard, în vecinătatea casei d-nei Sarah Bernhard.

Ziarele.

Cetind, am şi făcut lumină:
Dacă Sarah e vecină,—
El a pus, de bună seamă,
Bomba'n drum, drept o.. reclamă.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a întroduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ Ministerul instrucţiunei a pus în vedere diriginţilor şcoalelor primare rurale, ca să nu se închidă şcoalele din cauză de boală, de cît atunci cînd numărul bolnavilor a trecut de jumătatea numărului elevilor din şcoală.

❑ D. I. Brătianu, prim-ministru va sosi în ziua de 17 Octombrie la Botoşani.

❑ La examenul de diplomă a învăţătorilor au reuşit următorii candidaţi:

I. Bărbuceanu, I. Cioclov, Th. Diaconescu, D. Diaconescu, I. Georgescu, Al. Ionescu, I. Lungu, I. Meteescu, C. G. Minoiu, I. Păunescu, Aurel Rădulescu, Marin Stoian, G. Zamfirescu (Orleanu), Andrei Badea, Balaban Stan, Criteanu Ioan. Diaconescu Nicolae, Iepureanu Nicolae, Niţescu Gheorghe, Nicolae Teodor, Pîrvulescu Ioan, Rădulescu Constantin şi Tomescu Gheorghe.

❑ Ministerul instrucţiunei a trimes următoarea circulară revizorului şcolar.

„Art. 59 alin. II din legea învăţămîntului primar prevede ca învăţătorii şi institutorii atinşi de vre-o infirmitate, viţiu, sau boală cronică, care le face imposibilă îndeplinirea funcţiunei lor sau care devin periculoşi pentru sanatatea copiilor vor putea fi puşi în retragere din oficiu cu avizul conform a consiliului permanent, în urma cercetărei unei comisiuni medicale, compusă din inspectorul general al învăţămîntului primar medicul judeţului şi un medic specialist delegat de minister.

„Pentru îndeplinirea acestei prescripţii legale am onoarea a vă înainta ca în confirmitate cu art. 170 alin. II şi III din regul. pentru aplicarea legei, să formaţi un tablou de toţi învăţătorii şi institutorii aflaţi în situaţia de mai sus cari au abţinut concedii mai mari de şase luni consecutiv, pentru caz de boală, în cursul ultimelor 3 ani şi cari la sfîrşitul anului şcolar precedent vor fi avut congediu mai mare de trei luni. In acest tablou veţi da informaţii la motivele pentru care s'au cerut congediile, starea actuală a sănătăţei institutorilor sau învăţătorului etc. In acelaş timp veţi trece pe învăţătorii sau institutoeii puşi în congediu pentru boală,

„Tabloul complect trebuie înaintat ministerului pînă la 15 Octombrie a. c. spre a se putea face convocarea comisiei medicale.

❑ **Crima din Bîrnova.** — Iată amănunte asupra crimei ce s'a comis în comuna Bîrnova, despre care am vorbit eri: locuitorii Ion Dascalu şi Vasile Vechiu din acea comună, vin la Iaşi la cafengiul Elias Fränckel din str. Săulescu, cu care să învoiesc să-i aducă nuci. Cafengiul le dă un aconto şi anume 175 lei lui Dascaln şi 900 lei lui Vechiu, rămînînd ca la predarea nucilor să le dea restul de bani.

Ambii locuitori după ce fac cîte-va tîrgueli în oraş se pornesc spre casă; pe drum Vechiu îşi pune în gînd să omoare pe Dascalu şi să-i ia banii ce-i avea asupra sa, crezînd că şi dînsul a luat ca şi el o sumă mare. Cum însă se temea ca nu cumva să fie văzut de cine-va pe şoşea, a lasat să ajungă în sat. Aci se duc la un nepot al său, căruia îi propune ca să l omoare pe Dascalu în schimbul unei sume de bani. Zis şi făcut. In seara de 5 spre 6 Octombrie, ambii se duc la locuinţa lui Dascalu şi pe cînd acesta venea din sat; dînşii îl atacă iar nepotul lui Vechiu îi aplică cîte-va lovituri la cap lăsîndu-l în nesimţire. După aceia jefuindu-l de banii ce-i avea în chimir, au dispărut.

Victima a încetat din viaţă, iar a doua zi făcîndu-se cercetări şi Vechiu dînd ca răsplată nepotului său nnmai 7 lei, acesta se duse la jăndărmărie unde declară faptul întocmai cum s'a petrecut.

Ambii au fost arestaţi.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 35 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

❑ „Scrisorile din Iaşi" apărute în „Ordinea" de astăzi 8 Octombrie se ocupă de: „Ziua festivă.—Principii în Iaşi.—Ce n'a fost de 5 Octombrie.—Serbările nerealizate.—Iubileul universitar amînat.—In continuă aşteptare.—Iaşul fără toaletă.—Din psihologia entuziasmului.—Tristeţă nerostită.—Speranţele neîndeplinite.—Cartea făgăduinţelor.—Iaşul-reşedinţă.—Palatul sombru.—Rătăcire şi cumînţenie.—Ziua automobilelor.—Pe poarta deziluziei.

❑ D. I. Ghimicescu, fost silvicultor al statului implicat în faudele silvicele la Neamţ, a acţionat la tribunalul Roman, ministerul domeniilor, pentru daune.

❑ Ministerul instrucţiunii a cerut revizoratului şcolar, ca pînă la 15 Octombrie să i înainteze un tablou de institutorii şi învăţătorii ce urmează a fi puşi în retragere din oficiu, pentru infirmitate de oarece de la acea dată, se va întruni comisiunea examinatoare care se va compune din inspectorul general e învăţămîntului, medicul primar al judeţului şi un medic specialisi.

DIVERSE

— Tramvaiul No. 14 a deraiat azi la amiazi, în dreptul liceului naţional.

N'a fost nici an accident de persoane

— D. Gheorghe Anechitei a fost numit în postul de laborant la institutul de chimie, în locul lui Ion Vîntilă, lasat în disponibilitate.

— Joi 14 Octombrie la Societate „Moldova" va avea loc o adunare generală extra-ordinară la ordinea zilei punerea în aplicare a noilor buletin medicale, aprobarea cărţilor de membru a se hotărî darea unei serate cu invitaţiuni în beneficiul societăţei.

La această adunare au fost invitat şi d. colonel Langa, membru de onoarn al societăţei, pentru a lua cunoştinţă de activitatea societăţii.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Guvernul a vrut să facă un împrumut în străinătate, pentru facerea liniilor ferate, plănuite și aprobate de parlament,*

Imprumutul însă n'a putut fi contractat.

❑ *Aflăm din sorginte foarte sigură că d. Spiru Haret, luînd cunoștința de hotărîrea ce s'a luat de a nu se mai aduce în discuția parlamentului, legea instrucției, a declarat că nu se mai reîntoarce la minister.*

D. Haret a făcut să se anunțe în ziare că pleacă la Paris, cînd în realitate s'a retras la Valea Cilugărească.

❑ *Aflăm cu plăcere că d. Teodor A. Badareu, fiul mai mare al fruntașului nostru d. Al. Badareu, și-a trecut în mod strălucit examenul de echivalare a diplomei sale de licențiat în drept, de la Paris.*

Comisiunea examinatoare, compusă din d-nii: I. Th. Burada, D. Alexandrescu, Julian Teodorescu, Ioan Peretz și Grigore Demetrescu a felicitat în mod călduros pe d. Teodor Badareu.

❑ Un redactor al ziarului nostru, întîlnind astă-zi pe d. Virgil Arion, fruntaș junimist și profesor la universitatea locală, l'a întrebat care e părerea sa, în ce privește așezarea statuei lui Cuza-Vodă:

D. Virgil Arion a răspuns:

— Incontestabil, că singurul loc ce se cuvine, pentru așezarea statuei, e Piața Unirea!

❑ **D. M. Rîmniceanu, sub-director al c. f. r., a sosit azi dimineață la Pașcani, cu un tren special.**

D-sa va face revizia liniei Pașcani-Mărășești.

❑ **Astă-zi au sosit la liceul Național certificatele elevilor preparați în particular în sesiunea de Septembrie.**

❑ In consiliul de miniștri ce se va ținea săptămîna viitoare, d. ministru de finanțe va face expunerea principiilor și economiei reformei impozitelor.

Proiectul nu a căpătat încă redacțiunea sa definitivă, dar în liniamente mari poate fi socotit ca terminat.

Probabil că la consiliul în chestiune vor fi chemați să ia parte mai mulți membri ai majorităților parlamentare, mai cu deosebire dintre cei cu averi mari.

Șeful guvernului vrea să aibă în primul rînd avizul acestora în privința reformei d-lui Costinescu.

❑ Tablourile de mutările în armată, ce urmează a se face pe ziua de 16 Octombrie, au fost definitiv întocmite și decretele vor fi supuse semnăturii M. S. Regelui peste 3 zile.

❑ **In ziua de 18 Octombrie A. S. R. Principesa Maria își va serba aniversarea nașterei.**

A. S. Regală împlinește în acea zi, 35 de ani.

❑ **Observatorul pe care l'a înființat direcția generală a serviciului sanitar la Ungheni, nu va fi desființat.**

Un medic va rămînea în permanență, pentru a supraveghea măsurile de desinfectare, pentru călătorii, care vin prin acel punct.

❑ **Revizuirea textului Bibliei.**—Am anunțat mai de mult că sf. Sinod a hotărît reviziuirea textului bibliei.

Această lucrare s'a început în ziua de 1 Octombrie c. și comisiunea însărcinată, în acest scop de sf. Sinod, se va întruni în fie care Luni, Mercuri și Vineri.

Comisiunea se compune din: I. P. S. S. Mitropolitul Primat și Mitropolitul Moldovei, Episcopul Timuș al Argeșului, Arhiereii; Meletie Constațeanul, Sofronie Craioveanu, și Teodosie Atanasiu.

P. S. Episcopul Romanulni care face parte din această comisiune, abținîndu-se la lucrările sf-lui sinod a fost inlocuit cu Arhiereul Evghenie Pitișteanu.

❑ Mîine se va începe la dispărțirea II a operațiunile comisiunii însărcinată cu rechiziționarea și clasarea animalelor trăsurilor etc.

❑ Consistoriul superior bisericesc se va deschide Luni.

Ședințele consistorului vor ținea până Vineri.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei va pleca Duminică seara în Capitală, pentru a lua parte la lucrările consistoriului superior.

❑ **Universitare.**— Pentru catedra de chimie technologică, vacantă la facultatea de științi, s'au înscris d-nii: V. Dimitriu, I. Rădulescu și N. Dănilă.

— Senatul universitar, unit cu consiliul facultățel de științi, se va întruni mîine pentru numirea unei comisiuni care se cerceteze lucrările candidaților la catedra de Geodezie și Astronomie; luni senatul și consiliul profesoral va alege comisiunea pentru cercetarea lucrărilor candidaților la catedra de istorie medie.

— Studenții facultății de științi (fizico-chimice, naturale și matematica), se vor întruni mîine Sîmbătă, la orele 3 p. m., în amfiteatrul de morfologie și fiziologie pentru a se consfătui.

❑ O întrunire publică avea loc zilele acestea, pentru a se protesta contra uneltirilor bulgare din Turtucaia.

❑ Doui-spre-zece ofițeri din Tecuci; au făcut un marș de rezistență pe distanța Tecuci-Tg.-Ocna-Bacău,

Ei au plecat alaltă-eri din Tecuci, iar eri seara au sosit le Bacău.

❑ **Conferințele de la Mitropolie.**— Eri după amiază a continuat în localul cancelariei mitropoliei, confsrința protoereilor de județe și a revizorilor școlari.

A vorbit întâi preotul Matasă, protoiereul județului Neamț, care a arutat că activitatea preoților și a înățătorilor poate fi de folos la cercurile culurale, școalele de adulți etc.

După sf-sa a luat cuvîntul d. Ficșinescu revizorul școlar al județului Botoșani, spunînd că colaborarea preoților este necesară în toate manifestările extra școlare și anume în cercurile culturale; în școalele de adulți, unde preutul ar putea lua o bună parte în în chestie religioasă, fie chiar în chestie de școală, apoi în șezători e foarte necesară prezența preotului din punctul de vedere moral,

Asupra învățămîntului religiei în școlile primare, ar fi bine ca preoții să se ocupe de această parte.

Șezătorile sunt de o importanță mult mai mare, căci acolo se adună și femeile și prin ele s'ar civiliza mai repede pe săteni.

Să luăm exemplu pe catolicii din care servesc de femeie pentru a infiltra religia în familie.

A vorbit apoi părintele Savin care e de părere ca studiul religiei în școlile primare să fie predat de preoți și să caute a se face secție ci să li se dea ordin de la chiriarhie.

Părintele Simionescu, **protoiereul de Botoșani, luînd cuvîntul zice că ar trebui să se țină un fel de examen de aptitudini didactice al preoților și acei găsiți apți, se fie întrebuințați în școlile primare pentru predarea religiei, iar protoiereii ar trebui să fie însărcinați de a inspecta școlile în ceia cé privește învățămîntul religios scolo unde predau preoții.**

D. Haliță **inspector școlar, luînd cuvîntul spune că învățămîntul religiei nu e o chestie de convingere, e mai mult ceva,—o chestie de sentiment, care trebue cultivat și pentru asta, ar fi de folos preotul numai întru cît privește predarea rugăciunilor, iar cît privește materia propriu zisă de religie să fie predată de învățători.**

D. Haliță cere ca prin îngrijirea casei Bisericei, să se tipărească o carte în care să se adune toate rugăciunile și să se impartă absolut gratuit la toată lumea.

Vorbește apoi de cursurile de Duminică și citează exemple din Transilvania, unde flăcăii și fete de la 14—18 ani imediat după eșirea din biserigă, merg la casa paroială, unde li se face cursuri care sunt obligatorii, iar autoritățile superioare iau măsurile în consecință, oprindu-i de la horă, etc.

Ar fi bine ca și la noi să se înființeze cursuri de Duminică.

Incheind d. Haliță spune că la cursurile de adulți, acțiunea preotulni ar fi cea mai însemnată.

Cel din urmă a vorbit I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care aduce omagii ministrnlui de culte care a propus această conlucrare între preoți și dorește ca ceia ce aci s'a discutat, să se pună în practică.

Voi da o circulară în acest scop, a zis mitropolitul, în care voi arata că protoierii împreună cu revizorii școlari să fixeze itinerarul după care să se înceapă această conlucrare a preoților cu învățătorii.

❑ **Școlare.**—Revizoratul școlar a primit o circulară din partea ministerului instrucției, prin care se interzice organizarea de baluri în localurile școalelor primare. In mod excepțional se aprobă serbări scolare, însă numai în scopul de a se aduce îmbunătățiri școalei sau bisericei.

In aceste cazuri se impune organizatorilor serbărilor sau balurilor condițiunile următoare:

1). Să se constitue în comitet, din care să facă parte în mod obligator directorul sau dirigintele școalei;

2). Comitetul să încheie proces-verbal în două exemplare, prin care să constate aceasta, arătîndu-se rolul fie-cărei persoane din comitet, scopul pentru care se dă serbarea sau balul și modul de întrebuințare a beneficiilor realizate, numărul biletelor de intrare emise și prețul lor;

3). Numai pe baza acestui proces-verbal, înaintat într'un exemplar ministerului, se va da încuviințarea de a se face balul sau serbarea în localul școalei;

4). După obținerea aprobării, comitetul va fi obligat a înainta revizoratului școlar, prin dirigintele sau directorul școalei, toate biletele de intrare cu cari s'ar încasa sume, spre a li se aplica sigiul revizoratului. Nici uu bilet nu va putea fi pus în vînzare fără acest sigil.

5). Incheierea socotelelor se va face de comitet prin proces-verbal, în două exemplare, care să constate numărul biletelor emise, al celor vîndute, sumele încasate, beneficiile rezultate și întrebuințarea beneficiilor. Un exemplar din procesul-verbal, semnat de întregul comitet, va fi înaintat revizoratului școlar, împreună cu actele justificative. Revizoratul va da descarcare de întrebuințarea sumelor. Directorul sau dirigintele școalei este responsabil de mînuirea acestora.

— Școala mixtă din Păcurari foastă sub direcțiunea d-nei Casuca Tincu, a fost desființată. D-na Tincu a trecut ca institutoare la școala primară „Principesa Maria".

Elevele clasei I-a din școala mixtă, au fost trecute să urmeze cursurile cu d. C. Tincu în școala primară de fete Petru Poni, nou clădită; iar băeții din școala mixtă au fost trecuți toți la școala primară Carol I din Toma Cozma, de sub direcțiunea d-lui Lascar Matasariu

— Anul acesta făcîndu-se rotațiune, la școala primară Carol I cursurile vor fi predate astfel: la clasa I d-na Natalia Zaharia, clasa II d. Lascar Matasariu, cl. III d. Andriescu și clasa a IV d. Zaharia.

❑ Astă-seară se reprezintă pentru ultima oară: Messalina, împărăteasa Romanilor pe care ne-au descris-o marii autori în multe tragedii; cinematograful din sala Sidoli ne o redă în programul său de astă-seară Vineri 8 Octombrie. Sublim înscenată, această reconstituire istorică este interpretată de artiștii Comediei franceze și rolul faimoasei împărătese este jucat de d-ra Madeleine Roch, cea mai distinsă artistă dramatică a Franței și a lumei întregi.

Montarea acestei piese întrece ori-ce reconstituire arătată pînă astăzi; sunt scene în care apar peste 200 persoane.

Programul interesant de astă-seară Vineri cuprinde apoi o scenă de moravuri sevilane în care apare celebra artistă „La Ricadora" o stea a teatrelor spaniole.— Sunt apoi exact redate serbările încoronării Prințului Nikita al Muntenegrului, Sosirea fiicelor-regine, a lui Battenberg, Țareviciului etc. Nunta de argint, proclamarea regelui la Cetinge și Antivari etc.—Zilele bune și zilele răle, mare piesă jucată de actori engleji—Max Linder se teme de cîni, comedie compusă și jucată de gingașul actor de la Olympia din Paris și multe piese comice, vederi după natură etc. etc.

Din viața lui Moisi, reconstituire din vechiul testament, și Duminecă 10: Samariteana, reconstituire din noul Testament.

Societatea britanică din Londra penrespîndirea Bibliei, punînd la concurs reconstituirea a două sujete biblice, unul din vechiul și al doilea din noul Testament, casa Pathé Frères a obținut ambele premii. Aceste sunt cele două sujete arătate mai sus care se vor desfășura pe pînza cinematografului Pathé Frères din sala Circului Sidoli la datele aci anunțate.

*

Au mai fost intercalate în program: scene și vederi din recenta revoluție portugheză cinematografiate și redate cu o perfectă precizie.

Mîine Sîmbătă matineu la 4 ore și mîne-seară program nou.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 8 Octombrie

Depunerea unor falsificatori

București.—După cum v'am telegrafiat eri, un servitor de la d. ministru V. Morțun, precum și telefonistul Marin Ionescu, de la ministerul lucrărilor publice, au fost dovediți că falsificau bilete de liberă călătorie pe calea ferată, pe care apoi le puneau în vînzare.

Aceștia doui, precum și C. Vasilatos, casier în gara de nord au fost depuși astă-zi la închisoarea de la Văcărești.

Boala Prințului Alexandru

Belgrad.—Buletinul publică la ora 10 seara următoarele: fenomenele bolnave la pleura dreaptă sunt staționare; respirațiunea 36, sensoriul ceva mai clar, bolnavul se interesează mai mult de anturaj; pulsul este constant 108 pulsații; temperatura maximă 39.8.

*

Belgrad.—După ultimul buletin, apărut astă-zi după amiazi, o îmbunătățire a intervenit în starea Prințului Alexandru.

Intre d. Brătianu si Sturza

București.—Se afirmă că fostul prim-ministru, d. Dim. A. Sturdza, s'a manifestat cu o mare răceală, față de d. Ionel Brătianu.

Prietenii intimi ai d-lui Sturza spun că în prima întrevedere chiar, ce a avut'o d. Ionel Brătianu cu d. Dim. Sturza, acesta din urmă a refuzat să discute cu primul ministru asupra situației politice.

Meeting de aviațiune

București.—Comitetul Clubului Jokey întrunindu-se aseară sub prețidența d-lui gen. Manu, a aprobat cererea ministerului de răsboiu de a pune la dispoziție hipodromul de la Băneasa, pentru a se organiza Duminică un mare meeting de aviațiune, sub conducerea d-lui ing. Aurel Vlaicu.

Incendiul din Brăila

Brăila.—Aseară la orele 9 un incendiu a isbucnit la casele lui I. Goldemberg din bulevardul Cuza.

Focul a luat naștere de la al doilea etaj al clădirei.

Casa era asigurată pentru suma de 90.000 lei.

Percheziții

Toulon. — S'au operat percheziții la arsenal, în cartierele mai multor lucrători, care au făcut propagandă în favoarea grevei impiegaților căilor ferate. S'au găsit broșuri anarhiste, și comunicate ale confederațiunii muncei și comitetului grevei relative la organizarea luptei de solidaritate.

Mișcarea în armată

București.—Se afirmă în cercurile militare, că în mișcarea în armată ce va apărea în ziua de 16 Octombrie, se va cuprinde și transferarea d lui colonel Salacolu din București, precum și aceia d lui colonel Petrăchescu din C. Lung.

Aceste permutări sunt considerate în lumea militară, ca o nouă nedreptate a d lui ministru gen. Crăiniceanu.

In chestia împăcărei Românilor cu Ungurii

Buda-Pesta.—Ziarele de aci se ocupă din nou de chestia împăcărei Ungurilor cu Românii.

Ziarele anunță că guvernul ungar ar oferi românilor avantajii, între cari:

1) Ministerul cultelor va da ordin confidențial, inspectorilor școlari în ce privește predarea limbei maghiare în școli, tolerînd limba românească. Cu aceasta, ordonanța celebră a lui Appony va rămînea uitată.

2) Procesele intentate românilor se vor închide și nu se vor mai acționa în judecată, de cît în cazuri extreme.

3) Colonizările cu ungari și germani, în regiunile locuite de romîni, vor înceta.

4) Bunurile fiscale vor fi parcelate între țaranii români.

Unele ziare mai afirmă că s'ar fi primit presiuni și de la Viena, pentru împăcarea cu românii.

HOLERA

Nikolaewski.—Un vas a sosit aci venind din Sakalin, avînd pe bord 28 bolnavi de holeră.

*

Roma.—In ultimile 24 ore s'au înregistrat la Neapole 9 cazuri de holeră și 5 decese; în provinciile napolitane 13 cazuri și 9 decese; la Roma 1 caz.

Delapidatori arestați

Temișoara.—Lucian Sekosan, fostul prețedinte al institutului financiar „Dunărea" precum și contabilul Dimitrie Olariu și Gh. Balaci, au fost arestați pentru delapidarea unei sume de 52,000 coroane.

Ocaziune rară Valoroasa carte de filosofie, literatură, știință și arte de Const. Leonardescu, cu un cuprins de 487 pagini, ocazional desfacere, micul rest în loc de 8 lei trimet franco în toată țara numai contra M. Postal de 2 lei 90 b. bucata.

Adresați comenzile d lui Iosef Perlitz et Kesler str. Cismărie, No. 7 (visa-vis de Hală).

Vechiul Magazin de Manufactură

Daniel Rozenberg

S'a mutat

din cauza expropierei Caselor din colțul străzei Ștefan cel-Mare No. 1, în aceiași stradă

No. 9 Ștefan-cel-Mare No. 9

vis-avis de **Cocoșul de aur.**

Fac cunoscut onor. mele clientele și onor. public, că mi-am asortat prăvălia cu toate noutățile de manucfatură, *pentru sezonul de toamnă și earna: Stofe de rochii, Postavuri fine, Lînuri, Flanele franțuzești, Covoare, Stofe de mobile, Perdele de stofă și de rețea, Pînzături, diferite lățimi, Atlazuri și satenuri de plapomă etc.*

Rog pe onor. clientelă să mă onoreze și de acum înainte cu cumpărăturile lor, spre a se convinge de calitatea bună și prețurile avantajoase.

ATENȚIUNE

20000 bucăți bucăți 20000

La cunoscutul *Birou Technic L. Pix* a sosit un transport nou de *Becuri cu fir metalic*, garantate pentru durata fie-căruia cu 1000 ore, plus 70 la sută economie.

Becuri de la 25—50 putere lumină lei 3.

Becuri de la 50—100 putere lumină, variat.

Becurile cari nu vor funcționa pînă la 1000 ore, vor fi schimbate gratis.

Instalații pentru lumină electrică, prompt și cu înlesniri de plată. Devizuri gratis.

Cu stimă

I. PIX

Str. Gându No. 24

ANUNCIU

Facem cunoscut că licitațiunea pentru vînzarea articolelor de farmacie a falitului Gheorghe Iliescu, s'a lasat deschisă încă 10 zile, cu începere de astăzi 2 Octombrie a. c.

In acest interval să primesc oferte la Tribunalul Iași Secția III a de la 5000 lei în sus.

Marfa este evaluată la 24 mii lei, cu etelaj cu tot.

De inchiriat

Un apartament compus din 4 odăi, Subsol, bucătărie diu casele d-lui S. Diamant din strada Păcurari 97.

Pentru Condițiuni a se adresa d-lui Avocat M. C. Drăcșineanu strapa de jos No. 13.

De arendat sau **de vînzare**

Vie alăturea cu crîșma de la 3 sarmale, din comuua Buciumi.

A se adresa direct, la D. I, Buicliu, strada Veche 26.

De inchiriat două apartamente la aleea Principesa Maria; unul compus din 4 odăi și altul din 5 odăi, cu atenanse.

Atelierul de Croitorie Bărbătească

Isidor Rosenthal

— Str. Unirea No. 11 —

(alăturea de depozitul de ziare Brumer)

A primit un asortiment de stofe din cele mai elegante și fine pentru sezon.

Isidor Rosenthal e unul din puținii croitori care confecționează cu mult șic și eleganță. Neîntrecut în croială. Invinga ori ce concurență. Prețuri avantajoase.

De închiriat 4 odăi, 2 cămărl, bucătărie magazie de lemne, pivnița Instalație de lumină electrică. Strada Muzeler No. 7.

ANUNCIU

De vînzare în total sau în parte pentru eșire de pe moșia Isvoră-Epureni județul Iași următoareie: cai de trăsură și de șarabană, boi, vaci, trei gonitori, mașini de trier complecte și'n bună stare, moară cu petre și toate accesoriile cu atelier, aparat de tăet sfeclă, pompă pentru alimentat cu apă, 8 săcerători simple, 1 cilindru pentru neghină, 2 claytoane, 4 moriște de Botoșani, covălie, rotărie, 13 pluguri c'un fer, 7 pluguri cu 2 fere, 6 pluguri de coastă, 4 tăvăluci de lemn, harabale cu osie de fer și cu osie de lemn, sănii, sacale pentru apă, șărăbăni, atacuri, roabe de fer și de lemn. decimale pentru care, decimal pentru saci, balanțe, cîntare, toate necesarele pentru vie și vase de vin, seceri, furci de lucru la sfeclă, furci, lanțuri de boi, esle. beschii, lopeți, pae de grîu, de orz și de ovăs, angajez pînă la 3000 de oi la tomnat și primăvarat.

Pentru orice informații, a se adresa d-lui C. Enășescu, moșia Isvoară-Epureni, o oră și jumatate departe de Iași cu trăsura.

De inchiriat două apartamente, unul în strada Armeană No. 8, compus din 3 odăi, bucătărie, atenanse; al doilea în stradela Armeană No. 8, compus din 4 odăi, bucătărie etc.

A se adresa proprietarului d. Andrei Bădărău, strada Armeană No. 3.

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

Biroul „AGENTURA"

— VĂMUIRI INCASO —

Incepînd de la 27 Octombrie c., onor. public și clientela este rugată a se adresa la

Biroul „AGENTURA"

Str. Săulescu

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

1850 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa*: **Domnului I. DAVIDESCU Teoucin**

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

4 an de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 4 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1884 din 18 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la case de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romania

LEI 8,547,800

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 80, 92. Contracte pentru un capital de lei 677,564,097 44/100 şi în. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de lei.

Societatea „ANKER" face toate asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări câştigătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romania Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85—Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar câştigurile tota e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	20,00
1/4 Un sfert	Lei	40,00
1/2 Una jumătate	Lei	80,00
1 Loz întreg	Lei	160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi, Str. Păcurari No. 17. Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Johann Krzyzanowski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1133—Duminecă 10 Octombrie 1910

Tendințe periculoase

Incepe să se confirme ştirea că d. Vintilă Brătianu a tratat la Berlin, concesionarea terenurilor noastre petrolifere, către unele mari case financiare.

Fratele primului ministru s'a grăbit să desmintă, la reîntoarcerea d-sale în țară, această ştire.

Cu toată desmințirea dată—avem motive să credem că d. Vintilă Brătianu a discutat această chestiune la Berlin şi are în intenția d-sale ideia unei asemenea concesiuni.

Poate termenul de *„tratare“* n'a fost tocmai potrivit, cînd ziarele au dat în vileag demersurile făcute pe lîngă casele capitaliste germane cu acest scop de către Directorul Băncei Naționale. A *„trata“* în numele statului sau guvernului, într'o chestie atît de importantă, însemnează în primul rînd a avea o delegațiune sau împuternicire legală, din partea acelora în numele cărora te presinți.

Şi credem, că d. Vintilă Brătianu n'a avut un asemenea mandat, şi în nici un cas nu l'ar fi putut avea numai d sa—afacerea fiind prea importantă pentru ca financiarul partidului liberal, d. Emil Costinescu, sau cel puțin ministrul de domenii să nu facă parte din împuterniciții guvernului.

Dar a *„discuta“* sau mai bine zis a *„sonda“* terenul pe lîngă Băncile Berlineze asupra unei *„eventuale“* concesionări a terenurilor noastre petrolifere, suntem absolut siguri că d. Vintilă Brătianu a făcut-o la Berlin, şi dacă a dat desmințire că n'a tratat cu nimeni această chestiune, îi cerem să ne desmintă, dacă n'a discutat posibilitatea îndeplinirei unei atari concesionări.

Dar poate vom fi întrebați, ce importanță are o asemenea discuțiune în cazul cînd d. Vintilă Brătianu a avut'o la Berlin—şi întru cît ar angaja cu ceva statul sau guvernul nostru? Importanță are, şi iată pentru ce. D. Vintilă Brătianu, nu este un oare-care în partidul liberal; noi pretindem că este tot atît, dacă nu şi mai mult, în materie de cugetare şi acțiune, de cît însuşi fratele d sale, primul-ministru şi şeful partidului liberal.

Multe din lucrările politice şi legislative ale partidului liberal din ultimul timp, sunt dacă nu opera exclusivă a tînărului director al Băncei Naționale, dar în cea mai mare parte opera d sale.

Fără a fi în guvern, d. Vintilă Brătianu are un rol şi o parte de colaborare în tot ce gîndeşte şi lucrează guvernul, tot aşa de puternică şi efectivă cum ar avea dacă ar face parte din guvern.

Am putea spune, că nimic nu se cugetă mai de seamă în guvern şi partid, fără a nu trece şi prin mintea fratelui primului-ministru.

Faptul acesta este aşa de exact, încît tot deauna cînd e vorba de luat o hotărîre importantă sau de injghebat o lucrare de seamă, dacă nu s'a luat în mod prealabil avizul d-lui Vintilă Bratianu—nimic nu se face pînă cînd d-sa n'a dat cuvenita aprobare,—iar un fruntaş liberal, fost ministru, care cunoaşte în cele mai mici detalii viața ocultă a partidului liberal, vorbind mai dăunăzi de influența covîrşitoare pe care o are in partid succesorul defunctului Carada, de la Banca Națională, spunea: „In partidul liberal, un singur om gîndeşte pentru toți în partid şi gîndurile şi voințele lui sunt ale partidului: acela e Vintilă“.

Dacă lucrul e aşa, incontestabil, că atunci cînd d. Vintilă Brăteanu sondează sau incearcă la Berln, terenurile pentru vinderea subsolului petrolifer al Statului, încercările d-sale, sunt însăşi ale partidului, şi ele tradează intențiunea ce are acest partid de a realiza cu timpul această afacere.

Or, tocmai aci este momentul să arătăm opiniei publice, falşitatea de sentimente sau fățărnicia politică a acestui partid cu toate chestiunile politice, şi mai cu seamă cu cele cu caracter economic şi financiar.

Acum cîțiva ani, cînd guvernul conservator prezidat de d. Cantacuzino, nutria ideia punerei în valoare a acestor terenuri petrolifere ale Statului cu concursul capitalurilor străine partidul liberal pe fața de bietul Dumitrie Sturdza, dar pe sub mînă de frații Brătieni, sau mai bine zis de Vintilă Brăteanu şi Eugen Carada, s'a rîdicat ca o furtună în potriva intențiuuilor atît de frumoase ale guvernului de atunci, şi a făcut chestie, de tradare națională dintr'o afacere cu caracter atît de util pentru statul nostru.

Şi acum, tocmai acei cari erau protivnicii, cei mai înverşunați acestei idei, sunt astăzi partizanii realizărei ei, şi ar îndeplini-o cu siguranță, dacă n'ar fi să se retragă în curînd de la putere.

Ce însemnează aceasta?

Insemnează că în aşa situație au ajuns azi partidele de opoziție că în țara noastră nimic nu se poate face mai de seamă fără ştirea şi voința partidului liberal; că nici o lucrare economică şi financiară nu poate fi realizată dacă nu o fac liberalii, şi numai ce emană de la ei şi prin ei poate dăinui.

E un trist adevăr constatarea aceasta a noastră, dar este.

Cine e de vină — nu e acum nici timpul nici locul să o spunem. De o cam dată numai o constatăm — şi ce e mai dureros e că liberalii atît de exclusivişti în acte de asemenea natură, au ştiut totdeauna să tragă nu numai foloasele politice din întreprinderile lor financiare şi economice făcute în numele Statului şi pentru Stat, dar şi cele mai reale avantagii materiale personale, de pe urma cărora au obținut averi de milioane pr'n forța cărora vor azi să stăpînească toate spiritele, să țină îngenunchiate celelalte partide, şi să guverneze țara şi de la putere şi din opoziție.

Fruntaşii conservatori din ambele partide, să gîndească bine asupra acestor tendințe periculoase ale partidului liberal.

Cine să predea religia în scolile primare?

La Mitropolie s'au adunat în conferință protoereii şi revizorii şcolari ce cad în Eparhia Moldovei. De o bucată de vreme la Mitropolia de Iaşi se face mare rîsipă de vorbă. Că vorba o fi bună la ceva, zicem şi noi, dar şi cînd e prea multă, ne aducem aminte de zicala bătrînească: vorba multă sărăcia omului.

Intre alte chestii a fost şi aceia, cine să predea Religia în şcolile primare? Negreşit că preuții au cerut să fie predată de preuți; ba Mitropolitul nostru în graba ce pururi o arată a şi dispus pe la unele şcoli să o predea anumiți preuți. Foarte bine. Dacă prin religie luăm în vedere materialul de memorizat al povestirilor biblice, plus rugăciunile, ne înşelăm. Tot acest material nu cultivă religiositatea, căci noi înțelegem prin religiositate cap tarea unor noțiuni morale, deduse din viața practică. Materialul istoric religios e una şi cultivarea sentimentului religios şi moral e alta.

Şcoala laică mai degrabă pune problema reducerii învățării materialului istoric religios, întru cît nu priveşte pe copii mici legătura factice teologică între vechiul şi noul Testament. Acesta e fapt de teologie curată şi copiilor noştri ne interesează a le cultiva sufletul, moralul lor, prin exemplificarea vieții.

Inspectorul şcolar Haliță a arătat nu mai o parte a chestiunii, stăruind că s'ar putea da drumul preutului în şcoală pentru învățarea rugăciunilor; dar atîta. Este alt material poetic, literar, estetic în cartea de cetire a elevilor, din care la fie-care pas învățătorul e ținut să scoată o povață morală. Dacă din unele povestiri biblice s'ar putea scoate ceva tipuri morale, felul însă cum le-a întrupat povestitorul biblic este aşa de departe de firea noastră şi de duhul nostru modern, că scapă adesori putința evidențicrii adevărului moral.

Da, preutul poate avea un rol cultural. Şcoala laică neglijază cultura femeii. Fetele vin în număr mic la şcoală. N'ar putea biserica complecta cultura femeii, care e şi mai evlavioasă, făcîndu-i posibilă cetirea unor rugăciuni, cum e Tatăl nostru sau Crezul, cetite în cor de toate femeile pe anumite foi tipărite mare şi date lor spre învățare?

Popii sînt prea ocupați cu cei 400 de poporani, ca să mai fie puşi la altă treabă. Ei cată să fie ca şi doctorul faţă, la orice ceas din zi şi din noapte pentru nevoile spirituale ale turmei. Ce mult ar folosi neamului nostru cînd Sinodul nostru ar dispune prin organele sale, ca să se activeze prin biserici cultura, făcînd din fiecare din noi închinători rugători, nu numai asistenți în biserică la rugăciunile altora. Şi este atîta cîmp prin cultivarea femeilor, un factor mai interesant în promovarea culturei poporului, de cît chiar barbatul, căci mama e un factor educativ mai de samă ca barbatul, în casă. Şi tocmai pe el statul îl neconsideră, căci n'are valoare politică.

...la Valea Călugărească

O notiță apărută eri în ziarul nostru aducea ştirea că d. Spiru Haret s'a retras suparat la „Valea Călugărească.

D. Haret supărat. Iată ce nu se poate admite în lumea asta. In d. Haret sunt 2 firi, şi e monofisit. Este firea şefului de clică, de gaşcă, care s'a pus să îngenunche şcoala romînească. N'a fost ministru mai arbitrar în conducerea departamentului său ca d. Haret. Ministerul de instrucție este astăzi o speluncă, unde se îngloadă ori-ce lege, ori ce dreptate, şi unde corpul didactic îşi vede atinse cele mai sfinte ale lui drepturi. Intrebați care profesor n'a fost lovit în ceva? Care profesor n'a luat o amendă, o cenzură, un avertisment aşa din senin? Cîți profesori n'au fost duşi pînă la pragul eliminării, aşa din senin? Şi apoi cîți dulăi din clică n'au fost îmbuibați cu gheliruri grase, cărți aprobate, comisie, diurne, etc? In această privință şi d Haret şi cazacii săi se poartă de o sălbătăcie infernală.

Asta e fața întîia; cu aceasta se va califica cea de a treia administrație a d-lui Haret, tiranică, arbitrară, nerusinată, nelegală, exploatatoare.

Intorcînd fața a doua, ministerul d-lui Haret se arată slugarnic, nedemn, tîrîtor. Să vedeți.

De 4 ani este în o vădită luptă de bani cu d. Costinescu. Cîte credite nu i-a tăiat! Ce harcea-parcea nu i a făcut în budget! L'a descoperit în fața parlamentului, în fața țării; l'a deconsiderat în fața subalternilor. Şi cu toate acestea d Haret a rabdat, a înghițit totul, pentru dragul de a putea conduce ceata şi şleahta exploatatorilor departamentului său.

In privința operii sale legislative parlamentul l'a hărțuit cu legea teatrelor, cu legea sinodală, iar cu legea catedrelor Universitare a fost chiar decapitat. Un alt ministru, care şi-ar fi văzut opera lui astfel de hrențuită ar fi făcut mult caz de portofoliul său, căci dacă are idei solide, ori-ce om de rînd ține să le aplice în legi; dar se vede că la d. Haret ideile sunt masafiri supărăcioşi. Nu numai că nu le are, dar şi pe bruma de idei ce are le lasă să le facă praf şi pulbere de alții.

Şi de ce aceste îngenuncheri? de ce aceste umiliri? S'ar duce baraica guvernului?? Nu; numai s'a zvonit că d. Haret ar fi pe cale să abdice şi ceata gaşganilor rozători din minister îşi şi încarcase bagajele să treacă la noul ministru, uitîndu şi de stăpînul lor aşa de larg dătător a lor săi.

Dar de astă-dată strîmtoarea catedrelor universitare va fi Termopilele d-lui Haret. Şi apoi nu e d-lui Leonidas al grecilor să cază supt săgețile duşmanilor. D. Haret dă dosul la idei ca să salveze cașcavalul rozătoarelor sale.

Chestii istorice

Armanul plăteşte gloaba

Aşa e Romînul pocit la vorbă. Vorbind de Leşi cronicarii noştri nu esită a zice că aşa e Leshul „după pagubă Leahul învățat“. Intoarsă asupra-şi vorba sună aşa: „dă-mi doamne, mintea Moldovanului cea de pe urmă“.

Şi cum „tot pățitu-i priceput“ şi „nevoia învață pe cărăuş“, aşa s'a ales şi Romînu cu vorba că „se afădesc ca grecii la temniță“ şi „Armanul plăteşte gloaba“.

Am tocmai o hărtie, care vorbeşte de dările ce aveau a plăti Armenii M. Sale Sultanului, padişahul Turcesc. Era obiceiu în lumea orientală, ca slujbaşul inferior să plătească slujbaşului superior, care trăia din seul subalternilor săi. Fiind astfel Sultanul şi Vizirul şi paşalele trăiau din laptele tuturor supuşilor lor. Intre aceştia intrau şi Armenii.

Fiind împrăştiați în Anadol şi în Rumelia, Armenii au rost şi cu țările Romăneşti, Valahia şi Moldova, de unde erau scutiți de dările către țară, dar mai aveau şi havalele bisericei lor Armeneşti, uşurînd pe patriahul lor Armenesc de răspunderile fiscale. Poarta otomană crezuse să arunce asupra tuturor Armenilor din Anadol, Rumelia şi Principatele Dunărene 1.352.389 bani, pe an.

„De vreme ce aceasta glăsueşte şi poroncitorul sfînt împărătesc *hatihumaium* potrivit cu înaltul *berat* dat la mîna sa, prin care se cuprinde la ponturi cu arătare că patriarhul armenesc al Țarigradului cu împrejurările să dea pe an cîte 1.352.389 bani spre plata de peste an a Inaltii *Mirii*“.

1.352.389 bani fac — socotit 120 bani drept un leu, un piastru—11059 lei (piastri). Pentru strîngerea acestor bani de la Armenii de prin tîrguri, patriarhul armenesc avea nişte *carabaşi*, oameni însărcinați cu aceasta. Se întîmplă adesa ca acești *carabaşi* erau prădați la drum, ori încurcați întru împlinirea datoriilor lor; carabaşii patriarhului armenesc căpătase deci dreptul de a fi apărați carabaşii despre hoți şi tălhari. Bucluceşii cari şicanau pe armenii cărăbaşi, erau aşa zişii *zabeți* contra căror Sultanul dă la anul 1239 era mahometană,—ceia ce ar corespunde anului 1824 Martie 27,—dă ordin expres să nu fie supărați „de către *zabeți* să nu fie supărați“.

Patriarhia ca să facă față la milionul de bani pusese la rîndul său dări pe popii armeneşti, care trebuiau să se execute, plătind numai de cît; de unde vorba *„plăteşte curat ca popa* (cel armenesc)“.

Popii o aruncau asupra norodului, care în definitiv plătea gloaba datoriilor fixate prin un alt berut ca *iratari* (venituri) ale Inaltei Mirii.

La început darea s'a încasat numai de la Armanii din Rumeli şi Anadol; mai apoi s'a întins şi asupra țărilor romăneşti;“ fiind că de cîțiva ani se cere ca şi Armenii acei cu lăcuința în eparhiile Valachiei şi ale Moldovei să plătească negreşit la hazneaua Inaltei *Mirii* fără a aduce cea mai mică împotrivire, şi acea pe fieşte care an sumă rînduită în vreme cuviincioasă să se facă *teslim* la împărăteasca mea hazna.“

Carabaşi stringători pentru această dare vedem că la Anadol era rînduit unul *Carabet*, iar pentru țările romăneşti beratul arata pe un *Bogoz* călugărul, care ia la mînă această teşchereu cu turaua viziratului şi e şi expediat la Iaşi şi Bucureşti să încasaze pentru *Mirie*.

Iată dar cum popii plătesc deavalma havalelele către M. S. Sultanul, şi cum iarăşi Armenii plăteau toate gloabele către domnie.

Plăteşti ca popa!!
Armanul plăteşte gloaba.

OAMENI ŞI LUCRURI

Drept ori favoare?

Una din rămăşițele bizantinismului din vremuri trecute şi aplicată în domeniul artei este chestiunea favoritismului în legătură cu presa. Cînd cine-va vrea să tachineze pe un publicist, pentru că în chestiuni de teatru s'a rostit în chip incomod, insinuează—fie în public, fie prin un organ care i este devotat, fie numai pe şoptite:

—A, ştiu, cutare.... Ne critică fiind că nu-i s'au dat „bilete de favoare“.

E o banalitate, un „loc comun“—dar care prinde uneori. Şi nu e nimic mai absurd şi mai prostesc în acelaşi timp. Pentru că din moment ce ar fi vorba de cineva care are prilejul, are dreptul şi puterea de a se rosti în publicitate despre tine, direcțiune sau impresariat de teatru,—nu mai poate fi vorba de loc sau de locuri de favoare. Favoare cui? Unui ziar? Unui ziarist? Unui critic de artă? Dar fără aceste forțe reale tu nu-ți poți măsura nici puterea, nici slăbiciunea ta,—nu ai existența legitimată şi nu ai, tu însuți trecerea necesară, nu ai favoarea marelui public. Cu acesta din urmă tu nu intri în atingere de cît după multă vreme, multă luptă, multă frămîntare şi *numai* prin mijlocirea şi cu ajutorul publicisticei,—instituțiune al cărei rost e, din adîncă vechime, ca să stăpînească părerile şi să le imprime o anumită direcțiune, un anumit criteriu?

Politica, socotind-o cu pasiunile şi cu interesele ce răscoleşte, e o putere incalculabil mai mare de cît drama sau cîntul. Şi cu toate aceste nu însamnă *nimic* fără presă. Se ruşinează oare publicistul politic că îşi are existența de la gazetă ori pentru gazetă? Afirmă cineva că e o favoare—situația lui? Şi cînd e vorba de meschine intrări de teatru se încumetează cineva a-i le socoti ca foloase inavuabile? Şi se găsesc inconştienți ori bizantini în presă cari se fac ecoul unor atari insipide insinuări!

Publicistul vrednic de acest titlu—face un *sacrificiu*, de multe ori cînd acceptă invitațiuni la spectacole, ori la conferinți, ori la tot soiul de manifestări artistice-culturale, pentru că el împarte de adreptul răspunderea succesului ori a insuccesului,—asupra lui sunt ațintite şi privirile şi atențiile şi mustrările.

Reflexiile aceste nu le scriu *pro domo mea*,—ci pentru voi, ziarişti propriu zişi, profesionişti legați exclusiv de organismul gazetei, acum şi pentru totdeauna. Nu vă lăsați intimidați de unii lacomi şi fățarnici întreprinzători cari vă dau sub forma unei *grații* ceea ce vi se cuvine ca un *drept*. Vă vorbesc în virtutea unei experiențe pe cari imprejurările mi au îngăduit s'o capăt în unele capitale mari. Cu o simplă legitimație de ziarist cotidian am putut, în anii de student şi de ispită artistică, să asist la cele mai rare şi mai scumpe spectacole în mijlocul Parisului, — pentru că *aşa* se concepe în centre mari de cultură atențiunea cuvenită unui publicist.

Că lucrurile la noi nu se petrec încă ast-fel, e vina unei stări generale de lucruri şi acelei rămăşiți de bizantinism—de care am pomenit — dublat de incultură. Că de aceste infirmități sufăr unii din întreprinzătorii noştri în materie de artă—e tot vina publicisticei, care n'a luat măsuri să-i gonească—aşa cum trebue goniți fariseii din templul artei.

Vremea încă nu-i pierdută! Radion

Transformismul transformat

Apropos de o aniversare.—Anul lui Ferrer.—Lupta pentru şcoli.—Acapararea învățămîntului.—Articolul unui preot.—Cum e „transformat“ Darwin.—O lecție la mănăstire.—Papa şi modernismul.

Acum cîteva zile s'a celebrat în cercurile intelectuale ale lumei prima aniversare a morții lui Ferrer, victima clericalismului spaniol. Ce drum lung a străbătut cugetarea omenească şi ce mult a evoluat în acest scurt interval—operînd schimbări fundamentale! Intocmai cum în Franța frămîntările afacerei Dreyfus au adus după ele transformări radicale în spirite şi au provocat, indirect, separația bisericei de stat, tot aşa sub înrîurirea indignării generale, execuția lui Ferrer a grăbit prefacerea politico-socială în peninsula iberică. Faptul că Portugalia a întrecut, prin precipitarea evenimentelor, pe sora şi vecina ei mare, — Spania — se datoreşte întîmplării că aceasta din urmă, din rațiuni de politică oportunistă şi pentru salvarea dinastiei a chemat la guvern elementul radical şi s'au făcut cele mai largi concesiuni democrației şi liberei cugetări.

Unde mai sunt astăzi vremurile de atotputernicie ale clericalilor în Spania? Unde mai este stăpînirea lor asupra şcolilor? Căci nimeni nu se mai îndoeşte astăzi, Ferrer n'a fost omorît din altă vină decît acea de a fi organizat o laicizare a şcolilor spaniole, — marea primejdie pentru catolicizmul pe cale de a acapara învățămîntul întreg.

In ce mod abuzează iezuiții de arma puternică ce insamnă învățămîntul poate dovedi articolul de mai jos pe care-l publică în „Berliner Tageblatt“ de la 19 Octombrie, un fost preot, E. Smiegelski.

E vorba de o lecție, într'o mînăstire, asupra lui Darwin.

„Tinerii filosofi, în rasele lor lungi şi negre, înconjurară curioşi tabela din sala de studiu. Ei citesc cu o vădită surprindere: *Hora 8. Disputatio de Darwinismo.* Teoriile lui Darwin! Ei rămîn pe gînduri. „Cine o fi scris această teorie? Don Scotus Suarez—Peter Peş—sau Padre di Maria? Poate chiar Aristotel? O mulțime de opere le stau la dispoziție în biblioteca comună. Cei mai mulți consultă însă pe Sf. Toma din Aquin. El, care a pătruns cerul şi pămîntul şi care, cu sufletul său vizionar a prevăzut toate rătăcirile tuturor veacurilor, — el, fără îndoială are toate dovezile împotriva acestui blestem al ştiinței moderne.

Veseli de a fi în posesia adevărului, ei păşesc spre altarul sălii de studii. In mijlocul lumînărilor frumos zugrăvite şi a florilor mirositoare, se ridică statuia peste mărimea naturală a Madonei, pe soclul căreia se poate ceti: Sfîntă Maria, tu, scaun al înţelepciunii, roagă te pentru noi". Ingenunchiînd înaintea statuei, tinerii se roagă Sf. Maria, ca să-i păzească de rătăcirile moderne.

Candidaţii îşi iau apoi locurile în sală. Pretutindeni tăcere severă. Se aude doar numai tictacul marelui ornic din perete. La orele 8 fix sună clopotul de pe catedra prefectului de divizie. ca la comandă, studenţii se ridică şi înconjoară cu scaunele catedra.

Repetitor-ul *philosophiae* intră în sală. E un preot tînăr, de abia 25 ani. Ajuns la catedră, îngenunche şi se roagă alternativ cu studenţii: *Veni creator spiritus.*

Cursul începe:

Preotul scoate un codice gros şi-l deschide cu chibzuială. Limba obligatorie în care se face cursul e latineasca. Bietul preot se străduеşte din răsputeri ca să vorbească fără întreruperi. Cuvintele noui tehnice ale teoriei darwinene îi fac mari greutăţi. Adesea ori îi scapă cîte un cuvînt german, semn că multă vreme încă nu va putea cugeta in latineşte. In puţine vorbe el a şi expus întreaga teorie darwineană, pe care care caută apoi s'o dărîme cu trei-patru silogisme.

In vremea aceasta el răsfoeşte cu însufleţire codul lui gros şi arată asistenţei lui înveselite, o maimuţă tipărită în culori ţipătoare. „Strămoşii noştri!" — srigă preotul arătînd ilustraţia. „Ba nu — revine profesorul — strămoşul lui Darwin! Lui singur îi revine această onoare! Noi însă cari a am citit tratatul *De Anima*, am văzut că sufletul este de altă esenţă de cît trupul şi că e neatîrnat de trup — noi credem a avea o altă obîrşie, ne tragem dintr'un strămoş mult mai sus pus. Vedeţi, domnilor, codicele acesta nu e nici a zecea parte din ce a scris Darvin. Dar el conţine toate operile. Numai de departe vă este îngăduit să priviţi cîteva ilustraţii din această carte; căci mai mult de cît o carte ilustrată pentru copii nu sunt aceste opere".

La aceste cuvinte, preotul închide codicile şi-şi încheie cursul cu vorbele: *gratias agimus tibi.*

La ora de recraţie care e după masă s'a mai discutat mult asupra teoriilor lui Darwin. Apoi s'a mai desbătut chestia, dacă morala — *De libris prohibitis* — permite a se vedea ilustraţii din operile cari stau sub index.

*

Cînd te gîndeşti acum în cîte mînăstiri şi seminarii se predau după astfel de metode ştiinţele moderne, îţi explici foarte lesne de ce în Spania şi în alte ţări catolice o mulţime de bărbaţi de seamă au pornit război împotriva călugărilor. Ei privesc ca nedrept, ca să se împăenjinească şi să se înlănţuiască spiritul atîtor tineri înzestraţi şi plini de speranţe în viitor.

Ce slujeşte unui preot, după ce părăseşte seminarul, filosofia scolastică? Logica, metafizica şi psicologia raţională dispar faţă de lumina ştiinţelor moderne".

*

Lupta în contra modernismului — reînoită prin cea mai recentă enciclică papală — cum şi ciudăţenia sau îndrăzneala puse în explicare unor anumite înalte probleme ştiinţifice denotă de o potrivă starea de spirit în acea lume a Vaticanului care speră încă să stăpînească lumea toată în contra progresului şi a bunului simţ.

E o speranţă zadarnică —asta e sigur!

A.

ATENŢIUNE

20000 bucăţi bucăţi 20000

La cunoscutul *Birou Technic L. Pix* a sosit un transport nou de *Becuri cu fir metalic*, garantate pentru durata fie-căruia cu 1000 ore, plus 70 la sută economie.

Becuri de la 25—50 putere lumină lei 3.

Becuri de la 50—100 putere lumină, variat.

Becurile cari nu vor funcţiona pînă la 1000 ore, vor fi schimbate gratis.

Instalaţii pentru lumină electrică, prompt şi cu înlesniri de plată. Devizuri gratis.

Cu stimă

I. PIX

Str. Gându No. 24

De inchiriat

Un apartament compus din 4 odăi, Subsol, bucătărie diu casele d-lui S. Diamant din strada Păcurari 97.

Pentru Condiţiuni a se adresa d-lui Avocat M. C. Drăcşineanu strapa de jos No. 13.

De arendat sau de vînzare

Vie alăturea cu crîşma de la 3 sarmale, din comuua Buciumi.

A se adresa direct, la D. I, Buicliu, strada Veche 26.

Compania Davilla

„Fericita", *comedie în trei acte de Hennequin şi Bilhaud.*

Teatrul nu e o tribună şi e naiv acel care crede că scena izbuteşte vreodată să schimbe nu moravurile, dar măcar legile care se schimbă atît de uşor. Drama se hrăneşte cu ideile ce sunt împrăştiate în public; dar ele îi sunt nu ţelul, ci materialul care va sluji la crearea ficţiunii dramatice.

Cîtă vreme nu exista divorţul, toate dramele şi comediile cereau şi se luptau necontenit pentru dobîndirea lui. Astăzi, cînd divorţul a ajuns un lucru obişnuit, ba obişnuit peste măsură, el a devenit în acelaş timp şi ţelul atacurilor mai mult sau mai puţin viguroase a dramaturgilor.

„Fericita" este şi ea o comedie ce se învîrteşte împrejurul divorţului, care este combătut, fireşte în limitele în care autorii, vodevilişti de duzină, pot să combată o idee.

Gilberta (D-na Voiculescu-Quintus) femee fină, rafinată şi inteligentă, mai înainte de toate femee, este măritată cu un fel de ţărănoi mărginit, simplu, ce se ocupă numai de animalele lui şi care are ca supremă ambiţie dobîndirea premiilor agricole. Fireşte că Doamna nu se înţelege cu bărbatul şi caută compensaţie la junele prietin al casii Boisgibert, în aşteptarea momentului prielnic cînd să se poată despărţi de mojicul ei bărbat, care într'o ceartă îi spune că poate avea cîţi amanţi va pofti. Gilberta înfruntată îi mărturiteşte că are amant şi se hotăreşte să divorţeze. In actul al doilea o găsim măritată cu Bois-Gibert (Manolescu) care ştiind cu cîtă viclenie şi-a înşelat primul bărbat o gelozeşte la fie-care pas. Gilberta exasperată se hotăreşte să-l înşele cu un domn Georges care o persecută cu scrisorile de dragoste. Foarte şireată încue pe bărbat acasă şi fuge la necunoscutul ei amant, unde o găsim în actul al treilea. Necunoscutul este fostul bărbat, care cu gîndul de răzbunare, şi-a vîndut moşia şi s'a prefăcut într'un elegant rafinat, deştept şi pricepător al femeei. Fără greutate recucereşte pe fosta lui nevastă, care se va consola în braţele primului bărbat, de cel d'al doilea.

Piesa deşi foarte bine eonstruită ca tehnică şi cu situaţii foarte comice, n'are nici-o valoare literară, nerîdicîndu-se niciodată deasupra nivelului obişnuit al vodevilurilor. Interpretaţia a fost superioară. D-na Voiculescu-Quintus minunat îmbracată, a fost gingaşă şi sburdalnică, iubitoare mai ales, şi cînd trebuia, dramatică. E o creaţie prin care textul piesei a fost mult întrecut şi întregit cu gesturi, cu întonări adevărate şi nuanţate, care acopăr sărăcia psicologică a piesei. D. Davilla în rolul primului bărbat, cam artificial în primul act cînd întrupa pe mitocan, e de un realism superior în actele următoare, cînd fluturele esă din omidă. Corect D. Manolescu. Foarte bine D-na Borgovan în rolul unei guri rele şi D-n Crisenghi în prietena confidentă. Decorurile, ca de obicei, desăvîrşite.

G. Beldiman

Din viaţa artistului Kainz

Publicaţiunile străine, continuă să ne povestească părţi necunoscute încă din viaţa zbuciumatului artist: defunctul Joseph Kainz. Vom da în cele ce urmează, după revista franceză *Comoedia illustré*, cîteva amănunte interesante cu privire la Kainz.

Născut la 2 Ianuar 1858 la Wieselburg, orăşel din Ungaria, el îşi făcu studiile începătoare la Viena.—Debuta aici la vrîsta de 15 ani, dar mai tîrziu părăsi Austria şi trecu în Germania unde-şi făcu apariţia pentru întăia oară pe scena teatrului municipal din Leipsig. La acest teatru făcu progrese uimitoare deşi critica nu-l alinta de loc; mai tîrziu trecu în trupa de la teatrul ducelui de Sana-Meiningen, pe care o părăsi la 1880 pentru acea a teatrului Regal din München.

Aici, fu remarcat într'o seară pe cînd interpreta rolul lui Didier din *Marion Delorme*, de către regele Ludovic II de Bavaria, care fu cuprins deodată de o vie simpatie pentru el; şi între suveranul iubitor al artelor şi tînărul tragedian se stabili o prietenie care dacă nu fu durabilă, nu lipsi de a avea părţi cu totul ciudate. Indată după reprezentaţie regele Ludovic îi trimise cadou un inel împodobit cu pietre scumpe. A doua zi veni din nou să-l aplaude şi-i făcu alt cadou, iar peste cît va timp îi scrise o scrisoare de elogii şi de urări, cu data de 11 Mai 1881.

*

Cîteva zile mai tîrziu, îl invită în castelul său de la Sinderhof, unde îl reţinu cincisprezece zile. In amintirea piesei *Marion Delorme* regele luă obiceiul de a se numi Saverny în convorbirile, apoi în corespondenţa sa cu artistul, căruia îi păstra natural numele de Didier. Pe trecerei la Linderhof îi urmă, în timpul primei jumătăţi a lunei Iulie, o călătorie în Elveţia care trebuia să fie preliminarul unui lung turneu în Spania, proectat pentru iarna următoare. Dar chiar în timpul escursiei, neînţelegerea urmă, nemărginitului entuziasm de la început. Iată cum povesteşte *Le Temps*, istoria acestei neînţelegeri:

„O escursie în munţi, cu oboselele şi accidentele sale, e o grea încercare pentru caractere iritabile. Prietenia regelui şi a artistului se resimţi de ele. Ludovic bun turist şi mare entuziast pentru frumuseţile alpestre, îi făcu lui Kainz patru zile amare. Bietul actor abia îşi trăgea sufletul, a patra zi spre seară, cînd sosi obosit la malul lacului celor 4 cantoane. In timp ce se ducea cu trăsura la Brunnen, i se anunţă că suveranul îl aşteaptă ca să facă împreună, în timpul nopţei ascenziunea muntelui Rütli. Kainz îşi ascunsese nemulţămirea şi acceptă propunerea. Cînd Ludovic II şi tovarăşul său ajunseră pe piscul Rütli, era noapte. Luna lumina cu strania ei lumină, vastul peisaj muntos. Regele se entuziasmă numai de cît. Nu era oare un prilej minunat de a face să retrăiască în această singurătate, sub aceate raze atît de pale, atît de puţin reale, atît de potrivite evocărilor, măreaţa scenă a epopeei Elveţiene? El ceru lui Kainz să-i reciteze fragmente din *Wilhelm Tell* al lui Schiller. Actorul căutînd un motiv răspunse şovăielnic. Puţin obicinuit cu refuzul, regele îl rugă cu insistenţă, apoi îi ordonă; suscebilitatea artistului se trezi atunci; Kainz refuză scurt. Regele iritat şi amăgit, îi întoarse spatele şi plecă. Kainz rămase singur pe Rütli, spre zori de ziuă, se coborî şi porni cu barca spre vila Gutemberg, unde locuia regele. O lumină strălucea în cabinetul suveranului, Kainz ostenit şi nemulţămit, merse drept în camera sa şi se culcă. Cînd se trezi, în timp ce dischidea fereastra, văzu pe rege, îmbarcîndu-se pen ru Lucerna. Nu făcu nici o mişcare pentru a-l reţine. Credea că suveranul se va întoarce îndată.

Noaptea căzu, fără ca Ludvic II-a să revie. La două ore, dimineaţa Kainz neliniştit luă o barcă şi porni în căutarea luntrei regale. Se întoarse în ziuă fără a-l fi regăsit. Cîte va ceasuri mai tîrziu i se aduse un plic scris laconic şi iscălit de un secretar de-al regelui i se poruncea să plece chiar în acea zi la Ebckon. Kainz era prea mîndru pentru a accepta asemenea condiţiuni. El plecă pe vaporul regelui până la Lucerna şi de acolo se duse la Ebikon. Regele îl primi foarte cordial.

Se duseră împreună la Lucerna şi la München. La frontiera bavareză, Kainz trebuia să părăsească vagonul regal, îşi luă rămas bun de la Ludovic II, care înainte de a-i zice adio, îl strînse în braţe şi îl privi timp îndelungat.—De atunci nu se mai văzură nici odată... De la 1883 însă cariera lui Kainz începu a fi interesantă. Atunci se fondă la Berlin faimosul *Deutsches Theater*, unde el avu un rol prea însemnat. In urma unor neînţelegeri de ordin administrativ, se depărtă de acolo plecînd în diferite turneuri prin Europa şi America, de unde se întoarse în 1892; rămase la sus numitul teatru pînă la 1899 şi de la acea dată îşi împărţi timpul între Berlin şi Viena, unde serbă măreţe şi glorioase triumfuri, pînă la moartea sa.

E.

Litere-Ştiinţe-Arte

Deschiderea stagiunii.—Se cunoaşte acum lista complectă a lucrărilor destinate a fi reprezentate în actuala stagiune a teatrului naţional.

La dreptul vorbind ne-am obişnuit a vedea în acele liste afişate ale pieselor mai mult o formalitate tradiţională, căci foarte rare ori s'a întîmplat ca să se urmeze în cursul stagiunii, seria anunţată... şi aceasta pentru diferite raţiuni. Ar fi şi greu din cale afară, căci împrejurări diverse pot schimba diciziunile făcînd să se renunţe la unele piese ori să se modifice programul stagiunii primindu-se oare cari noutăţi. Esenţialul fără îndoiată nu e ordinea pieselor, ci modul cum ele sunt alese şi mai cu seamă cum sunt jucate. Sperăm că emulaţia artiştilor va fi la înălţimea încrederei pe care şi a pus-o publicul iaşan în noul regim şi că bunavoinţa ce-i s'arată va fi recompensată de munca depusă pentru mulţumirea publicului.

*

Conform celor anunţate stagiunea teatrală se deschide la 16 Octombrie cu *Ovidiu* de V. Alexandri.

A doua seară, Duminică 17 Octombrie se va juca premiera „Bibliotecarul" pentru reîntrarea lui *Penel.*

*

Franz Adam Beyerlein a terminat un nou roman intitulat: „Stirb und werde!" (Mori, dar izbuteşti!) care va apare curînd în editura Vila din Berlin.

*

La Londra s'a deschis o mare expoziţiune teatrală organizată de „Shakespeare—Memorial—Committee". Expoziţia are loc la White Chapel-Museum şi dă o idee desăvîrşită despre evoluţiunea scenei engleze în cursul vremilor. Acolo se pot vedea în miniatură, toate teatrele mai vechi şi mai nuoi şi se pot urmări imitaţiuni de reprezentaţii teatrale din toate epocele. Unele din ele sunt date de către elevi, altele de... marionete.

In fond însă e o apoteoză a lui Shakespeare.

*

Apropiatele concerte ale lui Carusso la Berlin dau loc la mari speculaţiuni asnpra locurilor. Desigur—mai mari de cum s'au putat face la noi cu galeriile operetei.

*

A apărut „Secretele Sexuale"—sfaturi pentru ambele sexe,—de Doctorul F, Grünfeld. Preţul 1 leu.

*

STRUNA ZILEI

HOŢII VRAJITE...

Un avocat, vrînd să-şi apere clientul acuzat de furt a zis judecătorilor: e un lunatec, a furat sub influenţa lunei şi nu e răspunzător.

Cred c'a spus adevarat:
In bţia lunei pline
Ori în vrăji de nopţi senine
Multe case au fost golite,
Multe gînduri—rătăcite
Multe... inimi s'au furat!

INFORMAŢII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la această dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a întroduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ Concursul pentru farmacii se va ţinea în Ianuarie 1911.

La acest concurs vor fi admise după cum am anunţat şi licenţiatele în farmacie.

❑ Ministerul lucrărilor publice, în urma intervenţiei celui de culte, a luat hotărîrea ca să să elibereze direct de către ministerul instrucţiei publice bilete pe căile ferate romîne cu reducere de 50 la sută din preţul obişnuit al transportului profesorilor şi elevilor cari ar organiza excursiuni ştiinţifice în ţară.

In urma acestei hotărîri ministerul instrucţiunei publice a trimis şcoalelor o circulară prin care se aduce la cunoştinţa d lor directori că în asemenea ocaziuni direcţiunile vor trebui să adresese ministerului din vreme lista persoanelor cari vor lua parte la escursiunea pentru care se cer bilete cu reducere.

In adresele ce se vor trimite ministerului va trebui să arate deslușit staţiunea de plecare a excursioniştilor precum şi staţiunea de întoarcere.

Numai în aceste condiţiuni ministerul instrucţiunei publice ve putea elibera direct bilete de călătorie pe C. F. R. cu reducere de 50 la sută, pentru obţinerea căreia trebuiau să se facă înainte o o mulţime de formalităţi.

❑ Seziunea de toamnă a Curţei cu juri din Huşi se va deschide la 1 Noembrie.

❑ Direcţiunea învăţămîntului secundar şi superior din ministerul instrucţiunei publice a trimes şcoalelor secundare din ţară o circulară prin care le face cunoscut că acest minister, avînd în vedere cererea făcută de Cercul profesorilor secundari, cari au urmat pînă în prezent ca particulari să fie admişi în şcoalelele statului dacă efectivul nu este prea mare; în ori ce caz însă nu în cl. I-a, unde efectivul clasei nu trebue să treacă nici într'un caz peste 60.

❑ Ministerul de răboiu a dat un ordin general în ce priveşte încorporarea contingentului 1911.

Acel ordin prevede:

Chemarea recruţilor se va face numai în garnizoanele unde se găseşte reşedinţa căpităniei fie cărui corp şi serviciu, rămănînd recruţii destinaţi unitătţilor detaşate, să fie trimişi acestor unităţi după examinarea medicală;

Din recruţii găsiţi buni pentru serviciul militar, corpurile şi serviciile vor opri pentru încorporare (luîndu-se însă numai după ordinea sorţului), numărul necesar pentru complectarea efectivului budgetar, plus o rezervă de 10 la sută socotită din numărul recruţilor opriţi pentru complectarea acestui efectiv;

Pentru ca efectivul la hrană să nu fie depăşit, corpurile şi serviciile vor trimite în concediu, timporal, de aceeaşi zi de încorporare a recruţilor, un uumăr de oameni din contingentul cel mai vechiu de sub arme, egal cu rezerva de recruţi de 10 la sută ţinîndu se seamă ca oameniii trimişi în concediu, să fie aleşi numai din acei cu instrucţia complectă şi bune purtări;

Recruţii găsiţi neapţi pentru încorporare, ca şi cei găsiţi apţi, însă cari prisosesc peste numărul necesar complectărei efectivului budgetar şi rezerva de 10 la sută vor fi trimeşi la vatră îndată după examinarea medicală constituind cu toţii „prisosinţa contingentului 1911.

Oamenii destinaţi trupei cu schimbul a cavaleriei vor fi încorporaţi pe ziua de 1 Noembrie. iar chemarea lor pentru instrucţie se va face în baza ordinelor speciale.

❑ Expoziţia şcoalei de sericicultură din strada Lascar Catargi va fi deschisă pînă la 20 Octombrie c.

A. S. R. Principesa Maria, care, cu ocazia prezenţei sale în Iaşi a vizitat Duminecă expoziţia, a scris în albumul şcoalei că a rămas încîntată de progresele elevilor şi în acelaş timp a ales mai multe stofe.

❑ Contele Frantz Bellegarde, fost deputat naţionalist romîn în Reichsrathul vienez, după ce a demisionat acum două luni din cauza unor chetiuni personale,—acum este din nou solicitat de către alegătorii romîni din Cîmpulung (Bucovina), să primească a reprezinta acel cerc.

Contele Bellegarde a primit candidatura cu programul partidului naţional romîn.

❑ Mişcarea în Magistratură se va face pe ziua de 15 Octombrie.

❑ In examenul de capacitate pentru numirea în magistratură s'au prezentat peste 200 candidaţi.

Examenul se va termina prin luna Februarie.

❑ D. ministru Orleanu, însoţit de d. A. V. Gîdei, şeful meseriilor, vor pleca mîine seară în nordul Moldovei spre a inspecta atelierele de ţesătorie din partea locului.

La Paşcani se vor întîlni cu Mitopolitul Moldovei şi împreună vor pleca în inspecţia atelierelor din mînăstirile Văratec, Agapia şi Neamţ.

❑ Camera de meserii, în şedinţa de la 6 Octombrie, avînd în vedere, că comitetul corporaţiei din P. Neamţ lasă mult de dorit în îndeplinirea îndatoririlor, a hotărît disolvarea acelui comitet, iar în locul său s'a numit următorul comitet provizor compuns din d-nii: inginer Emil Vîrgolici, preşedinte; I. Vasiliu, Simion Botez, V. Spătărescu, Gh. Panitescu, D. Florescu, Ed. Gehard, V. C. Dobrescu şi D. Bortoş, membrii.

❑ Astă-zi a avut loc la Paşcani, logodna d-şoarei Olga Alexandrescu, telegrafistă, cu d. Georges Spiridon, avocat.

❑ D. Al. Constantinescu, ministrul domeniilor a plecat la Burdujeni, în vederea construirei abatorului de la graniţă.

Din Burdujeni, d-sa se va duce la Rădăuţi (Bucovina) spre a vizita herghelliile de cai din acel oraş.

❑ Din Odessa ni se scrie că expoziţia de acolo s'a închis.

De şi expoziţia a fost vizitată de peste 700.000 persoane, totuşi societatea imperială technică, care a organizat expoziţia, are un deficit de 80.000 ruble.

Holera şi ciuma au contribuit mult la nevizitarea expoziţiei.

S'a hotărît ca această expoziţie să fie redeschisă în anul viitor.

*

Alaltă-eri s'a constatat la Odessa un nou caz de ciumă şi 2 cazuri suspecte.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 35 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

❑ Sumarul numărului de mîine la „Noua Revistă Romînă" de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este: Noutăţi: Schiţe nouă de Caragiale.—Cu prilejul centenarului lui Robert Schumann. — Cestia evreiască şi elevii de liceu.—Cestiuni actuale: N. Em. Teohari. Spiritul critic în cultura romînă.—Teatru: Lazăr Cosma. Cronica teatrală. „Modelul" „La Femme nue", drumă în patru acte de Henry Bataille. „Fericita" de Hennequin şi Bilhaud, „Rubiconul" d. E. Boudet. „Femeile cudate de Rîuleţ şi Stamatia d.—Literatură: I. Ionescu-Quintus. Căsnicii.—I. Dan. După vacanţă.—Şcolare: Th. D. Speranţia. Raport asupra învăţămîntului.—Note şi discuţiuni: Emil Isac. Un prinţ romîn şi o cursă de cai.

DIVERSE

— D. inginer Paniţa a reclamat poliţiei, că de mai mult timp i se fură diferite materiale de la casele ce le clădeşte în dosul şcoalei de Arte şi meserii.

— In strada Golia în dreptul judecătoriei ocolului I, s'a prăbuşit din cauza ploilor, trotuarul pe o întindere de 4 m.

— La spitalul Sf. Spiridon, a fost internat locuitorul Ion Damian din comuna Coşeşti jud. Vaslui, fiind grav maltratat de alţi locuitori.

— Cu începerea de mîine, Duminică, cursurile de limba Esperanto se vor ţinea de la oarele 3—5 p. m., în fie-care Duminică, în localul şcoalei primare de fete „Al. Lambrior" din str. Vovidenie (colţ cu strada Sărărie).

Ultime INFORMAȚII

❑ *Preşedintele tribunalului de Vaslui a neglijat a trage la sorţi, conform legei, juraţii care trebuiau să formeze seziunea Curţei cu juri din Octombrie.*

Din această pricină, procesele fixate a se judeca în seziunea de Octombrie vor trebui a fi judecate într'o sesiune extraordinară, în care scop se va interveni la ministerul de justiţie.

❑ Viitorul congres al medicilor se va ţinea în Iaşi.

In adunarea sa generală, asociaţia medicilor a decis eri să se aleagă un comitet care să se ocupe cu organizarea congresului.

Congresul se va ţinea, după toate probabilităţile în Decembrie. Şedinţele vor avea loc în aula universităţei.

In programul congresului figurează între altele, următoarele chestiuni: profilaxia holerei şi a ciumei în România, alimentarea cu apă potabilă şi canalizarea oraşelor din România; instituirea unei case de credit şi ajutor al corpului medical.

❑ D. Leonte Leonţeanu, consilier la înalta Curte de casaţie va fi pus în retragere pentru lunga absenţa provocată de boală.

❑ D. I. Th. Burada, prim-preşedinte al Curţei de Apel, a plecat aseară la Bucureşti în vederea examenului de magistraţi stagiari, făcînd parte din comisiunea examinatoare.

❑ **Şcoala de electricitate.**—Consiliul profesoral al şcoalei de electricitate, de pe lîngă universitatea din Iaşi, în şedinţa de eri 8 Octombrie, luînd în cercetare actele candidaţilor înscrişi, a admis pe următorii:

Fără concurs de admitere, d-nii: Sc. Greceanu, V. Tănăsoiu, M. Constantinescu, ingineri; I. Anghelescu, P. Manolescu, N. Gavrilescu, Gh. Vidrighin, absolvenţi ai şcoalei de aplicaţie, artilerie şi geniu; I. Mihailescu, architect; I. Neculau, licenţiat în matematici; I. Leppadatu şi Gh. Balaban, absolvenţi în matematici; T. Cazaban, conductor şcoala de poduri şi şosele; P. Gutuleanu cu şcoala de la Mittweida; Alex. Mănescu şi I. Coteanu, diplomaţi ai şcoalei de telegrafie.

Cu concurs de admitere, care va avea loc în ziua de 20 Octombrie, ora 9 a. m., în amfiteatrul laboratorului de electricitate. d-nii: C. Bogdan, St. Corciovă, Gh. Creţu, Gh. Costescu, Alex. Caţichi, C. Costinoin, M. Ciochină, C. Deleanu, L, Iacovitz, J. Locher, C. Mănciulescu, E. Negură, M. Negoiţă, D. Radovici, M. Şeptelici, A. Schwarţenberg, E. Toporăscu şi C. Varbiu.

Concursul va fi în scris şi oral asupra materiilor prevăzute în programul şcoalei.

❑ D. Barbu Dimitrescu a fost numit în mod provizor conferinţiar la catedra de drept civil la facultatea juridică din Iaşi.

❑ D locot. Rodrig Goliescu a cerut rectoratului învoirea de a ţine, în Aula Universităţei, o conferinţă despre aviaţiune şi în special despre avionul său,

❑ Senatul universitar împreună cu consiliul care erau convocate pentru Luni au fost amînată pentru Marţi 12 Octombrie.

❑ D. prof. dr. Dragomir Hurmuzescu va înainta săptămîna viitoare ministerului de instrucţie, raportul asupra congresului de la Bruxelles, la care d. Hurmuzescu a luat parte în calitate de delegat al statului Romîn

❑ **Consiliul judeţean.**—Consiliul general al judeţului Iaşi va fi convocat, de la 15 Octombrie, în seziune ordinară.

Iată chestiunile care sunt hotărîte pentru lucrările consiliului judeţean.

Constituirea biuroului. Aprobarea creditelor deschise de Delegaţia judeţeană de la ultima sesiune şi pînă în prezent. Chibzuirea şi votarea bugetelor judeţului pe exerciţiul 1911—912. (Comisiune). Cercetarea conturilor judeţului pe 1909—910. (Comisiune). Aprobarea gestiunei financiare a şcoalei inferioare de meserii a judeţului pe 1909—910. Modificarea bugetelor judeţului pe a. c. 1910—911. Deschiderea de credite suplimentare şi extraordinare ce ar mai fi necesare asupra bugetului pe a. c. 1910—911. Fixarea preţurilor zilelor de prestaţie la drumurile vecinale şi comunale în campania anului 1911 şi fixarea epocilor şi cantităţilor de lucru la drumuri în vederea legei drumurilor. (Comisiune). Diverse petiţiuni adresate consiliului pentru acordare de ajutoare. Ordinul Ministerului de Interne No. 9956 | 910 relativ la scutirea străinilor de paza de zi şi noapte în comunele rurale şi fixarea tarifului (comisiune). Clasarea de drumuri cerute de comuni. Oficiile No. 15112 a Ministerului de Interne şi No. 65245 a Ministerului Agriculturii şi Domeniilor, prin care cer de a se înscrie în bugetul juneţului burse pentru întreţinerea de elevi în şcoala centrală de agricultură de la Herestrău. Oficia d-lui Ministru Industriei şi Comerciului No. 11888 relativă la acordarea a două burse la două fete de săteni din judeţ, care să urmeze cursurile şcoalei şi atelierului de sericicultură din Bucureşti. Adresa No. 4319 a Societăţei „Ţesătoarea" din Bucureşti prin care cere a se acorda 2 burse la 2 fete de săteni pentru a urma cursurile acelei şcoli.

Cererea direcţiei şcoalei de cusuturi romîneşti „Domniţa Ruxanda" din Iaşi, de a se acorda o subvenţie anuală de 500 lei pentru întreţinerea unei eleve în acea şcoală; raportul d-lui administrator al plăşei Copou, relativ la plata sumei de 400 lei, cuvenită comunei Copou, pentru localul ocupat de administraţia acelei plăşi: adresa d-lui ministru al agriculturei şi domeniilor, prin care cere să se acorde o sumă pentru întreţinerea fondului zootechnic, déstinat pentru îmbunătăţirea animalelor domestice; adresa administraţiei financiare a jud. Iaşi, relativă la îndeplinirea art. 50 din legea de constatare şi percepere; raportul comunei Tg. Frumos No. 920, dimpreună cu decizia consiliului comunal, relativă la schimbarea zilei în care să se ţină tîrgul săptămînal; alegerea membrilor în comisia de statistică judeţeană, a membrilor în comisia pentru rechiziţii militare; alegerea a 2 membri în comisiunea pentru înstrăinarea bunurilor statului şi răscumpararea embaticurilor; alegerea membrilor în consiliul de higienă; alegerea membrilor în consiliul de recrutarea contingentului anului 1912; alegerea membrilor şi supleanţilor care au a lua parte în comisiunile comunale de modificarea recensemîntului; alipiri şi deslipiri de sate şi cotune: exprimarea de dorinţi din partea judeţului; alte chestiuni ce se vor mai ivi în cursul seziunei ordinare.

❑ Revizoratul şcolar va înainta zilele acestea, ministerului instrucţiunii, un tablou de cercurile culturale ale învăţătorilor, care vor funcţiona anul acesta, precum şi subiectele ce se vor tratata în conferinţele duminicale ce se vor ţinea la acele cercuri.

❑ D. Th. A. Badareu, doctor în drept de la Paris, s'a înscris în baroul de Iaşi şi a depus astă-zi cuvenitul jurămînt, înaintea Curţii de Apel.

Urăm tînărului avocat cea mai reuşită isbîndă în noua carieră.

❑ Ziarul „Besarabeţ", care apare la Kişinău, anunţă ca un eveniment de mare însemnătate în politica internă rusă, numirea ca ministru de instrucţie a profesorului Leo Aristide Cassu, de la universitatea din Moscova şi fruntaş moldovan din Basarabia.

Această numire, scrie „Besarabeţ", se datoreşte naţionaliştilor în cap cu d. Crupenschi.

Fratele deputatului Crupenschi, d. A. H. Crupenschi, mareşalul nobilimei din Basarabia, e căsătorit cu sora lui Casso şi e intim prieten al lui Stolypin.

❑ D Gh. Mireuţă, secretarul Camerei de comerţ, a plecat azi dimineaţă la Tg. Frumos, pentru a inspecta oborul de cereale.

❑ D. profesor George Tabacovici a amînat ţinerea examanelor sale, pentru zilele de 20—25 Octombrie.

❑ Aflăm cu plăcere că în ziua de Duminecă 24 Octombrie c., va avea loc căsătoria distinsei şi drăgălaşei d-şoare Coralia Bejan, fiica d-lui profesor dr. N. Bejan, cu d. dr. Ion Agapi.

❑ La concursul de interni, de la spitalul Sf. Spiridon, s'au prezentat 8 candidaţi. Unul din aceştia s'a retras.

Prima probă scrisă s'a casat şi s'a ţinut şi-a doua.

Astăzi a avut loc penultima probă orelă, iar mîine va fi ultima, după care se va da rezultatul.

Sinuciderea lui David Becal

Plecarea din Botoşani.—La Bucureşti.—Hotărîrea.—Sinuciderea.—Scrisorile.—Cauza sinuciderei.—Alte amănunte

Astă zi a sosit ştirea în Iaşi, că David Becal, co-directorul Băncei Agricole din Botoşani şi reprezentantul în acel oraş al societăţei de asigurare „Naţionala", destul de cunoscut în localitate, s'a sinucis la Bucureşti.

El lipsea de Luni din Botoşani, fără a se şti că a plecat la Bucureşti.

*

Iată amănuntele ce ni le-a transmis corespondentul nostru din Capitală, azi dimineaţă:

David Becal, plecase Luni dimineaţă din Botoşani; Joi a sosit în Bucureşti, probabil cu intenţia de a se sinucide. Bănuiala aceasta se deduce din faptul că Becal, contrar obiceiului lui a descins la un hotel de rangul al doilea, la hotelul Bristol.

Aci a luat camera No. 34, de la al doilea etaj.

Joi după amiazi, ca şi eri Vineri dimineaţă, Becal a fost văzut primblîndu-se prin coridorul hotelului, foarte agitat şi părea a fi disperat. El nu părăsi de loc hotelul.

De la amiazi însă, servitorii nu l'au mai văzut Unul din aceştia observă că la camera ocupată de Becal, uşa era încuiată şi ferestrele astupate.

Aseară pe la orele 10, servitorii hotelului văzînd că Becal nu se mai arată şi mai ales fiind-că'l văzuseră alaltă-eri şi eri dimineaţă foarte agitat, bănuiră că la mijloc nu e lucru curat.

Servitorii s'au dus şi au bătut la uşă văzînd că nu li se răspunde, au spart uşa şi au pătruns înăuntru.

Aci au găsit mort pe Becal, trîntit jos în faţa patului şi scaldat în sînge. Lîngă el s'a găsit un revolver calibru 10.

S'a înştiinţat poliţia care a început cercetările.

*

La percheziţia ce s'a făcut asupra cadavrului, s'a găsit în haină 2 scrisori, a) una adresată mamei sale şi 2) fiului său. Ambele scrisori sunt scrise în nemţeşte,

Din conţinutul scrisorei reiese că Becal s'ar fi sinucis din cauza unor neînţălegeri familiare.

Cu toate acestea se spuue că sinuciderea lui ar fi în legătură cu alte afaceri.

Cadavrul a fost transportat încă de aseară la morgă.

In scrisori, Becal mai spune familiei ca să ceară de la Banca Agricolă remiza ce i se cuvenea pentru 2200 vagoane de grîu ce le-a vîndut.

❑ Cursurile la noul *„Liceu particular"* externat, se vor începe în ziua de 11 Octombrie a. c., ora 8 a. m., în localul din strada Mitropoliei No. 10. Fiind încă locuri vacante se mai primesc înscrieri la secretariatul liceului, strada Gându No. 6.

❑ E probabil că la primăvară hypodromul de la abator va fi strămutat.

Părerea generală e că noul hipodrom să fie instalat pe şesul de la Copou.

❑ Cele mai artistice înscenări sunt cuprinse în noul program de astă-seară Sîmbătă 9 Octombrie, la teatrul cinematografic din sala Circului Sidoli. Vederi din Spania, armata, oraşele etc.—o frumoasă reconstituire istorică Robert Taciturnul—Recunoştinţa atletului piesă sportivă cu intercalări de lupte între atleţii engleji şi alte sujete interesante sunt conţinute în acest nou program de astă-seară Sîmbătă, care cuprinde şi cel mai nou număr din Pathé-Journal cu zborul lui Chawez peste Alpi, înmormîntarea ambasadorului Nelidoff etc.

Miine Duminecă Matineu la 4 ore şi miine-seră reprezentaţie. La ambele va fi intercalată reconstituirea „Samariteana".

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 9 Octombrie

Primirea demisiei d-lui Cezărescu

Bucureşti.—Consiliul comunal, în şedinţa de aseară, a primit cu unanimitate, demisia d-lui N. Cezărescu, din consiliu.

Se afirmă că d. Vintilă Brătianu ar fi stăruit de mai bine de o săptămînă printre consilieri, ca demisia d-lui Cezărescu să fie primită cu unanimitate, căci în caz contrar d. Procopie Demetrescu s'ar fi retras de la primărie.

Scandalul din Ploeşti

Ploeşti.—La societatea Romîno Americană s'a petrecut eri după amiază un scandal, care a dat de lucru autorităţilor.

Trei reprezentanţi ai autorităţilor au venit eri să verifice măsurile de greutate, căci se primiseră mai multe denunţuri că măsurile ce le are societatea nu sunt exacte.

Directorul rafinăriei, însă, a sosit împreună cu cîţi-va lucrători americani, la reprezentanţii autorităţilor şi i-au bătut.

Nişte lucrători romîni, au înlesnit fuga reprezentanţilor autorităţilor şi numai aşa scandalul a putut lua sfîrşit.

Incendiul din Galaţi

Galaţi.—Astă noapte un mare incendiu a isbucnit la magazinul Goldeuberg, din strada Domnească.

Clădirea a fost aproape toată distrusă.

Declaraţiile lui Milovanovici

Belgrad.—Respunzînd unei interpelări a deputatului progresist Novacovic, d. Milovanovici a declarat că guvernul turc a luat în adevăr măsuri, pentru a opri pe supuşii sîrbi de a practica învăţămîntul. Această măsură care violează convenţiunea sîrbo-turcă, este îndreptată nu numai în contra sîrbilor ci şi a grecilor şi bulgarilor.

Guvernul sîrb a atras atenţiunea asupra acestui lucru; e de aşteptat ca Turcia atît de geloasă de a şi apăra drepturile, va şti să preţuiască drepturile noastre.

Grevă terminată

Paris.—Greva de la căile ferate putînd fi socotită ca terminată, administraţia războiului să ocupă să facă a înceta chemarea adresată personalului militar al căilor ferate. Această chemare pregătită mai ales în vederea apărărei naţionale a permis a se vedea ce ameliorări sunt de adus în organizaţiune căci desvoltînd secţiunile căilor ferate în campanie, aceasta ar aduce cele mai mari servicii în momentul unei mobilizări.

Atitudinea Germaniei faţă de Portugalia

Berlin. — Guvernul englez a propus puterilor de a proceda pari passu în privinţa recunoaşterei nouei forme de guvernămînt în Portugalia.

Germania a aderat în principiu.

Sinuciderea unui delapidator

Berlin.—Amploiantul Gricacus de la libraria Volkmar, care a deturnat suma de 800,000 mărci a fost găsit înecat în canalul Treptow.

Presă rusă şi nota engleză

Petersburg —Ziarul „Noweye Wremya" scrie cu privire la nota engleză adresată Persiei: Rusia nu încearcă a împărţi ori a distruge Persia, ci numai a-şi asigura drepturile sale legale în Persia. Noi nu o luăm sub tutelă, însă suntem gata a sprijini reforma internă în Persia. Dacă Persia apucă mîna ce i se întinde, va rămînea pe harta Asiei; dacă nu ea va dispare.

Documente importante

Constautinopol.—Ziarul, „Tanior" publică două documentn ale comitetelor bulgare, care opresc pe bulgarii din Macedonia sub ameninţare de moarte, de a preda armele şi ivită a se refugia în Bulgaria.

Din Portugalia

Londra.—Ministrul de finanţe al Portugaliei a telegrafiat unei reviste financiare, că guvernul republican este în măsură de a-şi îndeplini toate obligaţiunile financiare.

Guvernul are intenţia de a scădea în mod însemnat toate cheltuelile neproductive.

*

Lisabona.—„Monitorul oficial" publică decretele prin care se suprimă toate legile de excepţiune; între altele şi aceia privitoare la anarhişti şi să revoacă legea de represiune a libertăţii presei.

Exploadarea unei bombe

Paris.—Aseară la orele 7, o bombă a fost aruncată asupra casei cu No. 109 de pe cheiul Orsay, în colţ cu Champs de Mars.

N'a fost atins nimeni, iar stricăciunile sunt neînsemnate.

Boala Prinţului Alexandru

Belgrad.—Buletinul de la 5 p. m. arată că în starea principelui moştenitor, n'a întervenit nici o schimbare: bolnavul păstrează alimentele; temperatura 38.8, pulsul 161 destul de bun.

HOLERA

Romă.—In ultimile 24 ore au fost la Neapole 7 cazuri şi 2 decese; în provinciile napolitane 13 cazuri şi 14 decese; în Puglia 2 cazuri; în Sicilia 3 cazuri.

*

Buda-Pesta.—In ultimile 24 ore au fost 3 cazuri şi 3 decese de holeră în toată ţara.

Dr. ALEXANDRU ŢAICU

Şef de clinică chirurgicală Spitalul Sf. Spiridon
Asistent al Facultăţii de Medicină
Medic al Sanatoriului Sfinta Maria

instalat în acest Sanatoriu, dă consultaţiuni în fie-care zi, între orele 2—3 p. m. în localul Sanatorului str. Zmeu No. 3 Iaşi.

Telefon prin Centrala Iaşi No. 90.

DE INCHIRIET

Magaziile No. 54 din strada Ştefan-cel-Mare, vis-à-vis de banca Naţională, cuprinzînd şi 3 camere la rîndul al doilea, sub sol, toate iluminate cu electricitate, în bună stare.

A se adresa str. Carol No. 12 la d-na Jora.

De închiriet un apartament cu 4 sau 5 odăi cu instalaţie pentru lumina electrică, bucătărie şi camară pentru lemne.

Stradela Sft. Atanasie No. 3 la d. Gall.

De arendat de pe acuma localul „Viaţa Lungă".

A se adresa la administraţia viilor Badareu.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, ciaiu şi pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântână dulce, centrifugată		3.00
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.35
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0 25
Iaurt castron mijlociu		0.20
Caş	2.00	
Urdă dulce	2.00	

Ouă zilnic proaspete 10 %.

Struguri zilnic proaspeţi, calitate superioară, ca: busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub preţul zilnic al pieţei.

Pere pergamute;

Mere domneşti.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele preţuri;

Vin roş de masă	0.80	Litru
Vin alb vechiu	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş „	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

de asemenea se găsesc, Brînză de burduf, Caşcaval şi Gervais romînesc

Incunoştiinţare

Pentru ca ori cine să se poată convinge în ce mod defectuos instalatorii de ocazie execută lucrările particulare, invităm onor. Public, în interesul lui propriu să vadă plumbul expus în vitrina magazinului nostru din str. Păcurari No. 3: ce s'a găsit turnat într'o îmbinare la tuburi de fontă de la proprietatea d-lui Stroici din str. Carol cu ocazia executării racordului de către noi.

Alăturea de plumbul arătat expunem şi plumbul cum el trebue să fie executat şi cum se execută de noi; diferenţa sare în ochi.

Plumbul, pentru ca să garanteze etanşeitatea, trebue să prezinte după turnare un inel complect şi compact, bine ştemuit cu o faţă netedă şi uniformă cum el este la noi, iar nu o masă murdară, diformă, cu totul incomplectă şi neştemuită.

Ori-ce instalaţie făcută în ast-fel de condiţiuni viţioase, permite eşirea apei din tub, curgînd chiar fără presiune, care de alt-fel este destul de înaltă la alimentarea din Iaşi.

Cine reflectează deci la o instalaţie solidă şi durabilă executată cu material de prima calitate şi în condiţiuni ireproşabile să se adreseze cu încredere către societatea Union-Baugesellschaft, secţia branşamentelor, str. Păcurari No. 3.

Direcţiunea societăţei Union-Baugesellschaft

De Inchiriat şi de Vînzare

Casele strada Păcurari No. 27, foaste Vasile Placa, situata în centrul oraşului, compuse din 3 apartamente.

A se adresa la d-l Constantin Leppadatu, strada Lăpuşneanu 39.

DE INCHIRIET

De la 26 Octombrie un apartament, compus din 4 odăi şi bucătărie camară pentru lemne, din case mele situate în Iaşi strada Palatului No. 9 foaste Petru D. Niţescu. A se adresa la subscrisul proprietar str. Anastasie Panu No. 61. **G. D. Şerban**

Mărfuri în vînzare

Facem cunoscut, că în zina de 17 şi în următoarele din luna curentă se pun în vînzare mărfurile pentru sezonul de iarnă ale casei Schnürer et fiu din Iaşi, acum falită.

Vînzarea se va face prin licitaţie publică en gros şi en detail la magazinul casei Schnürer din strada Stefan cel Mare în oarele 8—10 a. m., şi de la 2—6 p. m.

De închiriat două apartamente la aleea Principesa Maria; unul compus din 4 odăi şi altul din 5 odăi, cu atenanse.

De închiriat 4 odăi, 2 cămărl, bucătărie magazie de lemne, pivniţa Instalaţie de lumină electrică. Strada Muzeler No. 7.

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

Dr. Cl. BLUMENFELD

AVOCAT

— Str. Brezoianu 5 bis —

BUCUREŞTI

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA)
De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Sé întrebuinţează imediat **fără apă, fără sàpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

4830 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameliorează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vro uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi droghiştii şi Farmaciştii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecucu

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 4 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

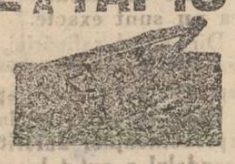

PORTE - POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL,

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de Catalogue sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA* fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Décemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurarii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 88,:82. Contracte pentru un capital de lei 577,584,097 40/100 şi lei. 1.144,822.10 rente.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimul garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate asemenea şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Ia ş

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.–4 Noem. 1910

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar câştigurile tota o reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Nouă şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	20,00
1/4 Un sfert	Lei	40,00
1/2 Una jumătate	Lei	80,00
1 Loz intreg	Lei	160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iasi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 1134 - Marți 12 Octombrie 1910

MONUMENTUL LUI CUZA VODĂ

Consiliul comunal, căruia d. primar a deferit chestiunea pieței unde trebuie să se așeze monumentul, în ședința de alaltă-seară, a hotărît ca să acorde Piața, pe care o va cere comitetul, fie Piața nouă, fie piața Unirei.

Ne bucurăm că reprezentații orașului au înțeles și s'au pătruns de dreptatea cererei ieșenilor, manifestată pe toate căile, de a se vedea rîdicat monumentul aceluia care a înfăptuit unirea, pe Piața consacrată amintirii acestui mare act național.

Nici nu se putea alt fel, de cît ca consiliul comunal, care nu este de cît concentrarea sufletului orășănesc, să nu răspundă la dorințele unanime ale concetățenilor noștri—și cred că respund unui simțimînt unanim, cînd aduc mulțumirile mele pentru marele act de dreptate ce s'a săvîrșit, autorizîndu-se rîdicarea monumentului lui Cuza-Vodă pe Piața Unirei, pe care însăși istoria a desemnat'o ca temelie, pentru a purta glorioasa amintire.

A. D. XENOPOL

ȘTIRI FANTEZISTE

O știre senzațională, ne-a venit alaltă-eri din Capitala Ungariei. Un ziar semi-oficios, a publicat un articol asupra tratativelor de împăcarea sau reconciliarea Romînilor din Ungaria cu guvernul Contelui Herdervary.

Acei cari cunosc ce sentimente nutrește pentru populația romînească din Transilvania, actualul prim-ministru al Ungariei—n'au pus nici un temeiu pe știrea ziarului unguresc, cu atît mai mult cu cît se știa că nici o tratativă cu persoane autorizate din partea partidului național romîn nu s'a urmat între guvernul unguresc și conducătorii romîni.

Pe de altă parte, nu puteau fi crezute nici modalitățile de împăcare, arătate de semi-oficiosul unguresc.

Cel mult dacă ar fi putut fi luată știrea, ca exprimarea unei dorințe de reconciliare, care interesează tot de aproape pe Unguri ca pe Romînii din Ardeal.

Astfel, se spunea că guvernul a acceptat, cinci din numeroasele puncte din convenționea de împăcare prezentate guvernului Ungar.

1) Anularea oficială a faimoasei ordonanțe a Contelui Appony privitoare la libertatea învățămîntului religios în școalele romînești din tot ținutul statului unguresc.

2) Incetarea ori-cărei prigoniri împotriva ziarelor romînești.

3) Parcelarea și vinderea către țaranii romîni și săraci din Ardeal a tutulor moșiilor statului.

4) Punerea pe un picior de egalitate a învățătorilor romîni, față de cei ungari și libertatea desăvîrșită a învățămîntului romînesc în toate instituțiunile de cultură.

5) Dreptul de alegere în 34 de comitate romînești, de reprezentanți romîni în parlamentul ungar și accesul în funcțiuni publice a romînilor cari întrunesc aceleași condițiuni cerute Ungurilor, toți fiind supușii aceluași stat.

Nu e nevoe de examinat fie-care din aceste 5 puncte, pentru a vedea că dacă ele constitue un ideal pentru frații noștri din Ungaria, sunt însă departe de a putea fi îndeplinite sub un guvern condus de actualul prim ministru al Ungariei.

Ordonanța lui Apponny împotriva învățătorilor, preoților și școalelor romînești din Ungaria, n'a fost o măsură de constrîngere politică, exercitată de fostul ministru de instrucție publică, pentru a micșora opoziția lor și a atrage spre guvernKosutist pe luptătorii romîni din parlamentul unguresc.

Ordonanța aceasta a fost o strașnică măsură pornită din șovinismul ungar, pentru a nimici cultul religios în școlile romînești, cult care întărește în fiii de romîni sentimentul național în cel mai înalt grad.

Și o asemenea ordonanță tiranică din toate punctele de vedere și aprobată de unanimitatea ziarelor ungurești, dacă era vorba să fie desființate în mod oficial, guvernul ar fi făcut-o înainte de alegeri, cînd avea mai mult nevoe de sprijinul sau simpatiile electorale ale romînilor — de cît acum după ce și-a întronat guvernarea prin obținerea unei imense majorități în Parlament. Incetarea măsurilor prigonitoare împotriva presei romînești din Ardeal, este o poveste, ca atîtea altele. In Ungaria, procesele de presă contra ziariștilor romîni, a ajuns un obiceiu, o trebuință pentru guvernele și justiția ungurească.

Presa romînească nu poate să nu continue propaganda sa pentru susținerea intereselor neamului nostru de peste munți—și cît timp această propagandă națională va fi considerată în același timp ca contrară intereselor statului ungar — atîta timp ziariștii romîni vor fi traduși înaintea justiției maghiare ca uneltitori și dușmani ai acestui stat și pedepsiți cu toată severitatea de care Ungurii ne dau dovezi de zeci de ani de zile. Cît pentru ideia unei împroprietăriri în masă a țăranilor romîni din Ardeal, prin vînzarea în loturi a moșiilor statului unguresc, măsurile de rigoare și persecuțiune îndrepate nu de mult în contra instituțiunilor financiare și băncilor romînești din Transilvania, de către guvern, invederează ce preț se poate pune pe asemenea știri fantastice.

Conducătorii politici Unguri știu mai bine de cît ori cine că tăria unui popor azi stă aproape exclusiv în forța lui economică—și că numai după ce această forță va fi distrusă, se poate spera în îngenunchiarea, și chiar definitiva subjugare a acelui popor.

Or în Transilvania, frații noștri au o incontestabilă forță economică care îi pune la adăpostul umilirilor și le dă puterea de a resista cu demnitate prigonirilor fără sfîrșit îndreptate în potriva lor. Cu această forță economică frații noștri își întrețin școlile și bisericele, alte două puteri culturale și naționale. Isi întrețin presa factor atît de puternic în propaganda lor națională și pot mai ales acum duce campanii electorale adeseori încoronate de succese strălucite prin trimeterea în parlamentul ungur a atîtor glasuri romînești sincere și devotate Camerei romîne.

Apoi cum e posibil să se creadă că guvernul contelui Herdervary ar putea nutri ideia unei împroprietăriri a țaranilor romîni, cînd aducerea lor la mizerie economică ar însemna triumful politicei de desnaționalizare, pe care ungurii o visează și încearcă de sute de ani? Ungurii nu pot privi cu ochi buni băncile romînești din Ardeal și celelalte instituțiuni financiare și de credit cari se ridică la milioane și ajută foarte mult populația romînească. Și se luptă și nu știu ce să facă ca să le distrugă sau cel puțin micșureze influența, dar încă să împroprietărească pe săteni pentru a-i face și mai tari economicește de cît cum sunt azi.

Cît pentru asigurarea a cel puțin 30—40 de mandate romînești în Parlamentul Unguresc, aceasta e o copilărie a se crede, cînd este recentă lupta salbatică dusă de guvernul unguresc în alegerile de astă primavară în contra romînilor.

Conrupțiunea, tirania, mișelia, tradarea, tot ce este mai mizerabil ca mijloc pe luptă a fost întrebuințat de guvernul unguresc, numai pentru a face imposibilă alegerea fruntașilor romîni în Parlament, pentru că guvernul știea ce puternic le va fi glasul lor și ce răsunet va avea în toată lumea civilizată, cînd vor fi date în vileag toate suferințele ce le îndură frații noștri.

Iată pentru ce nici o minte serioasă n'a putut pune temeiu pe asemenea știri de domeniul fanteziei, asupra unei posibilități de împacare a romînilor cu ungurii, ori cît am dori-o noi din suflet și ori cît ar fi în avantajul chiar al Ungurilor.

Patima care îi stăpînește pe acești dușmani ai noștri, din generații în generații, e așa de mare, în cît cu greu s'ar putea convinge ei și mai cu seamă în timpurile de față,—de imensul cîștig care l'ar avea tocmai pentru întărirea statului lor dacă ar stabili și consolida o asemenea pace cu cele trei milioane de romîni din acest stat.

Vespasian I. Pella.

In sfârsit!

In sfîrșit am văzut'o și pe aceasta!

De doi ani liberalii se căznesc să pună pe Cuza Vodă NU în piața Unirei, ci la Copou sau la Socola; la Galata sau la Ciurchi; în Sărărie sau la Movilă.

De un an de zile presa locală tună și fulgeră înjurînd pe cei ce fac larmă pentru piața Unirei, ocărînd pe unii din membrii comitetului, între care d. A. D. Xenopol avu cinstea cea mai mare.

La această ponegrire s'a asociat așa degeabă senilul veninos d. A. D. Holban, necinștindu-și bătrînețe'e.

Ce nu s'a pus în cale!

Că M. S. Regele e contra. Neadevăr.

Că d. Ionel Brătianu e contra. Adevăr.

Că guvernul rezervă piața Unirei monumentului Unirei. Neadevăr.

Că nu în piața Unirei s'a jucat Hora Unirei; neadevăr.

Că în piața Unirei sunt pivniți adânci fără fund.

Că în piața Unirei sunt crișme boerești, hanuri burgheze, și dugheni de specală.

Ei bine, toate acestea au căzut.

Iașii au voit să-și vază idolul lor pus în piața Unirei.

Iași au crezut și cred că acesta e locul cel mai potrivit pentru cinstirea figurei marelui Voevod.

Iașii de zeci de ani de acest loc își leagă amintirile sale glorioase, dar și de îngenunchere pentru el...

Iașii nu puteau concepe Unirea fără Cuza, și pe Cuza fără Unirea.

Iașii nu voiau să se amestece alții în dorurile sale, în vederile sale.

Iașii în fine au triumfat.

Iar dacă Opinia a fost pentru această idee, e că întrupează pe deantregul sufletul acestui Iași, oraș mîndru prin trecutul său, mîndru prin pagina cea mare și largă ce ocupă în istoria Neamului romînesc.

Astăzi lupta noastră e încoronată cu succes.

Ce mici au rămas acei ce pînă eri au ocărît Iașii, au necinstit figura marelui Voevod!

Iar acum onoratul comitet are cuvîntul.

Iar noi dorim ca el să-și facă datoria, repede, sumar și bine.

Cerem toată dreptatea

Tot răul e spre bine.

Așa a fost și cu măsura luată de ministerul de instrucție publică ca pentru anul acesta să nu se primească în internatele statului, la licee, internatele de gradul II, școli normale de fete, cîte 2 frați sau 2 surori.

Ce s'a întîmplat însă? Intre candidați s'a întîmplat să fie și elevul Lupu, fiul preotului Lupu din Arsura, Fălciu, și frate cu dr. N. Lupu prea cunoscut în lumea politică ca să mai spun cine este. Dr. N. Lupu văzîndu-se lovit în interesele sale tocmai de ai lui prin măsura luată de d. Haret, stăruie, intervine și izbutește a convinge pe cei de la minister că măsura nu e bună și că să treacă peste dînsa pentru fratele său. Cei de la minister se execută.

Se știe ce a urmat. Comisiunea examinatoare compusă din d-nii M. Tomida, Gh. Lascar, Gh. Velea, Jacotă și Lascar Matasariu demisionează, nevoind să facă act de favoare pentru un candidat; doi inspectori vin la Iași, ba și secretarul general și lucrînd și văzînd dispun să se reprimească toți candidații cari erau în condițiunile elevului Lupu, adică mai aveau frați bursieri în aceiași școală sau altă școală similară.

Comisiunea i-a ascultat pe toți; și din 7 candidați, 2 au cazut la teză, între care și elevul Lupul, pentru care s'a făcut pocinogul revenirei; alți trei cad la oral și doi reușesc: Cernat *și* Radoveanu. *Prin urmare acești 2 elevi vor fi primiți bursieri în liceele statului, de și mai au frați tot bursieri. Ministerul deci a revenit acum pe toată linia la măsura luată; căci dacă nu s'a folosit de dînsa elevul Lupu, căzînd la teză, de fapt s'au folosit alții: vorba ceia, „nu-i pentru cine se gătește ci pentru cine se nimerește".*

De cît; dacă ministrul a revenit la liceul internat, unde e școală curat boerească, *este obligat să revină pe toată linia și la școalele de fete: internatul de gradul al 2-lea și școlile normale de fete.* Intîiu, *aici vin copile de oameni mai nevoiași, și apoi măsura nici n'a fost aplicată la școlile normale de băeți. Și ministrul è obligat la aceasta cu atît mai mult, cu cît făcînd dîră cu liceul internat trebue să isprăvească cu celelalte școli.*

De aceia noi cerem să se facă toată dreptatea: revenind ministrul pe toată linia lasă selecțiunea să se facă liber dintre cele mai bune elemente. Noi am protestat contra măsurii cînd era luată ca o favoare pentru elevul Lupu; azi cînd măsura s'a generalizat și se va mai generaliza n'avem de cît cuvinte de aprobare, căci va fi singura dată cînd teoria d-lui Haret va avea urmări bune.

Ministrul ia o măsură, ce o crede bună. Indată ce se rîdică proteste, ministrul nu e ținut să aplice măsura sa, întru cît deveni vexatorii, ministrul atunci o schimbă fără nici un pic de sinchisală, știind că prin revenire se satisfac interese și particulare și generale.

Iată că tot e bună la ceva și stăruința, ba și trecerea. Aferim, d. dr. Lupu. Poftim și altă dată la asemenea favoruri.... pentru alții.

OAMENI ȘI LUCRURI

Zeii cari nu aud...

Din sorginte engleză s'a aflat acum cîte-va zile următoarea știre. Șapte sute de brahmani, pelerini cari se culcase spre odihnă pe malurile Gangelui, fură surprinși în dreptul localității Agra, de către un val al fluviului revarsat și se înnecară toți pînă la unul...

Innecați,— în momentul cînd visau, poate, că Brahma îi leagănă în toate fericirile, resplătind virtutea lor,—virtutea de drept credincioși veniți de departe ca să-i aducă omagiile lor, ruga și slava lor.

Dacă vre unul din cei 700 ar fi putut supraviețui prin vr'o minune și ar fi văzut pe toți ceilalți, purtați de furia valurilor oarbe,—n'ar fi ridicat oare pumnii către cer și n'ar fi întrebat oare, scrîșnind din dinți:

—„De ce pedepsești, o Brahma cel a tot puternic, pe credincioșii tăi, pe adoratorii tăi? De ce nu-i aperi și nu-i scapi, mai curînd, din greaua primejdie care-i amenință?"

Cîte mii și mii de întîmplări zilnice nu ar fi chemate să surpe în sufletul omului temelia credinței în puterile supreme care ar fi conducînd lumea!...

Mai eri în ziarele noastre se cetia un fapt divers. Un protoiereu al județului mergea cu trăsura în inspecții. Caii luară vînt, speriați, trăsura se răsturnă într'un șanț, Și iată pe preot, în plină activitate întru îndeplinirea datoriei sale, o datorie cu totul plăcută lui D-zeu—iată-l cu piciorul frînt, osîndit la luni de zile de ședere în pat și suferinți.

E un mic fapt divers pe lîngă o catastrofă cum este acea anunțată mai sus. Dar cerul—unde închipuirea omului—a așezat, după epoci, după locuri, atîția zei diverși, este unul și același. De acolo, din același cer, ar fi venind toate nenorocirile, toate pedepsele și... toate mîntuirile—pentru oameni.

Și nu sunt oare atari întîmplări menite a semana sentimentul îndoielii? Căci nu numai nenorocirea, întîmplarea e în joc, —dar însuși oficiul divin se pare că nu poate ocroti de ajuns în potriva unei mîinii neînțelese și nedrepte?

Cînd — în poezia lui Vlahuță „La Icoana"—nefericita mamă invocă în zadar, plîngînd, îndurarea Maicei Domnului și și simte copilul mort în brațe,—simte în același timp că în zadar a crezut și s'a rugat ea are puterea de a striga icoanei: „E o minciună"! Pentru că *așa* înțelesese ea, folosul religei,—ca să-i scape pe copilul nevinovat.

Simțirea poeților a fost din toate timpurile frămîntată de clipe de revoltă în contra nedreptăților și conflictelor izvorite din atingerea omului cu cerul.

Bjoernson, într'unul din cele mai frumoase poeme dramatice, ne arată pe un pastor plin de devoțiune și evlavie. Ani, mulți ani de a rîndul și-a îndeplinit misiunea de apostol, lucrînd o viață de ascetism și de evlavie, mîngăind nenorocirile, înfiripînd sufletele, susținînd sufletele, înfruntînd crivățul iarna, luptînd cu foamea, cu frigul, cu truda, pentru a duce între sărmani cuvîntul de credință și de consolare. Așa că la urmă se va simți în stare ca să-și dee sie însu-și răsplata cuvenită. Printr'o rugă supremă, extatică, rostită în tăcerea plină de ecouri a capelei, întreruptă doar de dangătele plîngătoare ale clopotelor, va izbuti să-și vindece de paralizie — femeia lui, bolnavă de mult, nemișcată de ani de zile în patul ei de suferințe.

E apoteozarea voinței și a credinței în înțelesul înalt al cuvîntului. Și totuși, marele poet n'a ales de cît una din acele boli cari sunt mai supuse influențelor de suggestie și hipnotism,—paralizia, pentru a înfăptui încă odată minunea evanghelică: „scoală-te și umblă"!

Știința e la pîndă cu explicația fiziologică a fenomenului. Pentru că atîtea mii de întîmplări zilnice ne arată mereu că numai știința are cel din urmă cuvînt în această materie, cum îl are și-l va avea prest tot. Iar conflictele de natura celor ce am pomenit sunt chemate a ne însufla numai rezerve și întrebări fără răspuns. Tăcerea cerurilor în atîtea împrejurări, cînd cel drept și virtuos sufere fără vină, ne arată că zeii nu au grija pămîntului căci, prea sunt surzi la strigătele nedreptăților; — să-i lăsăm să doarmă; putem trăi și muri fără dînșii!

Rodion

Educația atrăgătoare

II

Dacă învățătorul nu știe să facă pe copii colaboratorii propriei lor educații, el își pierde timpul și-l pierde și pe al copiilor, care-i sunt încredințați. Copiii pot să se arate disciplinați și buni și de frica pedepsei, dar atunci acea educație e luată ca o haină, pe din afară și e lipsită de calitatea ce trebue să o aibă adevărata educație. Severitatea nu naște de cît ipocrizie și răutatea. Bunătatea nu poate crește de cît la soarele blîndeții.

Pentru aceasta mai e necesar ca învățătorul să cunoască pe copii, căci ei nu seamănă unul cu altul, după cum nu seamănă între ei arborii dintr'o pădure Mai mult încă, acelaș copil variază din zi în zi, din ceas în ceas. Ceea ce a fost eri, nu mai este astă-zi. Copiii trebue să fie cunoscuți pentru a putea fi tratați după felul lor de a fi. Dar aici ne lovim de altă dificultate: de clasele prea numeroase. Cu actualele clase de 50—70 copii este imposibil unui învățător, fie el cît de bine pregătit pentru asemenea meserie, ca să-și cunoască copiii. In școala primară oficială mai este și alt inconvenient, care împiedecă pe învățător, ori care ar fi el, și scoborît din cer, să facă învățămîntul atrăgător: programa prea încarcată. Educația trebue, în primul loc, să se conformeze exact desvoltării intelectuale a copilului și de a-l urma paralel. In stabilirea unui program de școală, trebue fixat durata fie cărei lecții corespunzătoare unei materii de învățămînt proporțional cu oboseala ce se provoacă. Studiul oboselei în școală este foarte important pentru că acesta conduce la cunoașterea mijloacelor proprii de a crește forțele elevului, fără a micșura foloasele activității sale. Ceea ce crește oboseala este graba cu care se face un lucru și timpul nepotrivit în care ni se cere să-l facem.

Educația atrăgătoare atîrnă foarte mult și de metoadele de învățămînt precum și de materialul didactic de care ne servim. Metoda naturei este arhitipul metoadelor. Principiul absolut general este de a cîștiga înainte fapte și apoi de a trage reguli. Un învățămînt prea verbal, prea abstract, care țintuește prea multă vreme pe copii locului, mai mult de cît poate suporta natura lor vioaie, iubitoare de mișcări, îi plictisește peste măsură. Copilul nu învață în raport cu timpul cît stă cu cartea în mînă, ci cît este cu adevărat atent, ceea ce nu se poate de cît prin deșteptarea curiozității, punîndu-i dinainte lucruri din cercul lui de cunoștință, singurele care îl pot interesa în vrîsta fragedă. Celelalte sunt fără atracție. Și dacă i se impune copilului o lecție fără atracție el n'o poate primi întocmai după cum stomacul sătul nu primește un fel de bucate

„Ospăţul pe care şcoala îl oferă tinerilor ei comeseni este supus aceloraşi legi. El trebue să fie absorbit cu poftă, dacă vrem să fie de folos celor ce-l consumă". (Claparède).

Pentru aceste noţiuni este inutil şi chiar vătămător de a instrui pe copii prea de vreme, la o vrîstă cînd cîştigarea cunoştinţelor nu poate să fie de cît cîştigarea de pure etichete verbale, cari împiedică mai tîrziu judecata.

Faptele, practica constitue baza educaţiei.

Trebue însă să recunoaştem că de multe ori e foarte greu de a da o formă atrăgătoare unui obiect de învăţămînt din pricina lipsei instinctive de a şti şi de a face o mulţime de lucruri pe care civilizaţia ni le impune. Copiii noştri, mai cu ssamă cei de la ţară şi din mahalalele oraşelor, n'au această trebuinţă instinctivă, pentru că nu li s'a format încă pe cale ereditară, din pricină că neam din neamul lor n'au n'au simţit nici ei această trebuinţă. In ei această trebuinţă acum trebueşte vîrită. De aceea e mult mai greu să înveţi asemene copii de cît alţii. Aceasta provine de acolo că evoluţia societăţii s'a făcut mult mai repede de cît a individului, care, după cum am mai spus, încă n'a reuşit să posede această trebuinţă instinctivă. Şi cu toate aceste, multe din aceste lucruri el trebue să le înveţe macar că sunt lipsite de ori-ce interes.

De aici necesitatea de a face atrăgătoare educaţia şi instrucţia.

„Dacă şcoalele noastre şi-ar atinge scopul — scria un pedagog din Geneva, citat de Cloparède. şcolarii le-ar părăsi cu dorinţa de a învaţa. Memoria lor ar fi mai puţin încărcată de lucruri inutile, ştiinţa lor mai puţin crîmpoţită şi ei n'ar aduce în viaţă acel sentiment de saturaţie şi de desgust pe care cele mai multe şcoli li-l lasă"...

Se face o mare nedreptate copilului cînd el nu este un om matur îi cerem să facă sforţări de muncă din simplu respect de disciplină. Ceea ce interesează pe un om matur nu poate să întereseze pe un copil. Pentru acesta nu poate fi lucru mai interesant de cît jocul. „Pentru copil, jocul este munca, este binele, este datorie, este idealul vieţei, este singura atmosferă în care fiinţa sa psihologică poate respira şi, prin urmare, poate lucra. Este adevărat că se poate obţine de la unii copii mai docili oare care succese şcolare.

Dar vedeţi mai pe urmă ce devin; obosiţi, desgustaţi, fără iniţiativă, incapabili de un act de energie, aceşti nenorociţi nu ajung nici odată să fie oameni, pentru că n'au fost nici odată copii. Cerînd de la copil o sforţare de muncă bazată pe altă ceva de cît pe joc, facem ca acel nebun care s'ar pune, din primăvară, să scuture un pom pentru a-l face să dee mure şi din care care, departe de a curge mure el se va lipsi, din contra, făcînd să cadă florile, şi de fructele ce i le-ar fi putut aduce toamna". (Cleparède).

Educaţia atrăgătoare atîrnă foarte mult şi de procedarea care se urmează precum şi de materialul didactic care se întrebuinţează.

Din obositoare şi plictisitoare o lecţie poate să devie atrăgătoare dacă este logic expusă şi bine documentată. Cînd vorbim trebue săşi arătăm lucrurile. Un dulap care să conţie toate micile lucruri de care un învăţător are nevoe în cursul lecţiunilor sale este necesar să existe în fie-care clasă.

Este un mare inconvenient cînd el exisiă numai în cancelarie; lucrul se pricepe lesne de ce. In acest dulap un învăţător ar pune toate nimicurile pe care le adună în cursul carierei lui şi a căror lipsă o simte aşa de mult cînd nu le are. Ori cîte lucruri ni s'ar procura de către autorităţi, totuşi nu s'ar putea compara cu cele ce le-ar strînge un învăţător care ar avea un loc la îndămînă. Nici nu poate să-i trăsnească prin minte cuiva cîte lucruri are un învăţător din străinătate în dulapul său, care este în fie care clasă, e dat fie căruia personal şi îmbogăţit de fie care din ei.

Toate aparateţe demonstrative din clasă, precum şi tot ce alcătueşte şcoala formează mediul şcolar, care se ştie ce influenţă puternică are în general asupra educaţiei cuiva şi mai cu seamă asupra unui copil. Un mediu atrăgător contribue mai mult de cît ori-ce la educaţia fizică, morală, estetică etc. De aceea, şcoala trebue să fie un centru de atracţie şi pentru bogat şi pentru sarac; ea trebue să se impue tuturor prin gustul aranjărei sale în toate privinţele: ca situaţie, ca arhitectură, ornamentaţie interioară, mobilier, grădină, curte, etc. O şcoală lipsită de toate acestea e o închisoare de care vorbeşte Victor Hugo în una pin poesiile sale că exista pe la 1813.

C. V, Buţureanu

DE INCHIRIET

De la 26 Octombrie un apartament, compus din 4 odăi şi bucătărie camară pentru lemne, din case mele situate în Iaşi strada Palatutui No. 9 foaste Petru D. Niţescu. A se adresa la subscrisul proprietar str. Anastasie Panu No. 61. **G. D. Şerban**

Pentru d-l Ministru de Răsboiu

Intr'un comunicat al Ministerului de Resboiu se caută a se spulbera cele publicate de ziarul „Seara" relativ la înaintările făcute în armată anul acesta, şi se conchide că dacă ar fi adevarate cele scrise de acel ziar, adică că s'au eliminat şi sărit ofiţeri de la înaintare fără nici un motiv şi fără să fi fost vr'o propunere în acest senz, a şefilor erarchici în scopul de a se putea înainta protejaţi, acestea ar fi adevărate crime.

Seninătatea acestui comunicat este foarte convingătoare, însă numai pentru acei ce nu ştiu că la stabilirea tabloului de înaintare, s'au făcut nelegiuiri pe care, fiind că d. Ministru declară „chiar prin comunicatul menţionat mai sus", că nu s'a amestecat de loc" trebue să le punem pe socoteala Inspectorilor generali şi în special pe a Inspectorului general respectiv, căci mai mult ca probabil cei lalţi inspectori n'au făcut de cît să admită propunerile acestuia.

Cele mai mari nedreptăţi s'a făcut în corpul ofiţerilor de intendenţă, al cărui inspector general se pare că a avut cea mai mare cutezanţă în a calca legile şi drepturile ofiţerilor din acest corp, căci la întocmirea tabloului de înaintare la alegere şi vechime, s'a sărit în mod arbitrar peste ofiţeri, care nu numai că nu erau rău notaţi s'au propuşi pentru sărire, sau eliminare, dar erau propuşi pentru înaintare la alegere, exemplu:

De la căpitan la Maior:

S'au sărit la vechime şi alegere mai mulţi căpitani care au fost propuşi la alegere de toţi şefii erarchici, de mai mulţi ani, pentru a ajunge rîndul pe alţii mai noi în grad, sau dintăi promoţie de examen mai nou, fără a fi mai meritoşi.

De la maior la lt. colonel:

S'au sărit de la alegere toţi cei propuşi de şefii erarchici, pentru o se putea înainta al unnsprezecelea pe anuar, un protejat al d-lui inspector general respectiv, un bun ofiţer superior, de alt fel dar care are multe lipsuri pentru a justifica sacrificarea a jumătate din maiori de intendenţă. In urma a mari stăruinţi s'a revenit în parte şi s'a mai pus pe tablou, înaintea acestuia, un maior care avea mai multe titluri şi drepturi a figura pe tabloul de alegeri, dar ceia care n'au avut pe nimeai să stăruiască, au remas nedreptăţiţi.

S'a sărit de la vechime maiori propuşi pentru înaintare la vechime şi chiar din cei propuşi pentru alegere; se poate dar închipui în ce stare sufletească se găsesc mai ales aceştia din urmă.

De cînd este armata, cred şi de la război în coace, o afirm, nu s'au mai comis asemenea neligiuiri, şi cuvîntul *crimă*, întrebuinţat în comunicatul d-lui ministru, este foarte propriu acestor fapte, dar ne întrebăm de ce oare d-sa se solidarisează cu criminalii ?

Legea de înaintare dă dreptul ministrului să decidă în ultima instanţă asupra tablourilor de înaintare; dar d-sa, în loc de a impune respectul legilor în vigoare, se pare că ordonă aplicsrea proectelor de legi, sau mai bine zis, a bunului plac.

Rezultatul acestui mod arbitrar, de a proceda, nu poate fi altul, de cît descurajarea ofiţerilor lipsiţi de protecţie, lovirea celor mai sacre principii de disciplină, căci ei nu mai pot avea încredere în eficacitatea notelor şi propunerilor şefilor erarhici, cînd văd că nu mai pot să înainteze, de cît cei din anturajul ministrului şi inspectorilor generali.

O INTIMPINARE

Primim la gazetă o lungă întimpinare din partea pr. Ir. Hagiu, protoereul judeţului Fălciu la cele scrise despre situaţia elevului Oct. Ir. Hagiu, actualminte elev în cl. VI reală a Liceului Internat. Reţinem din scrisoare următoarele: elevul Hagiu Ir. Oct. a fost bolnav, numărînd 85 absenţe. La Şt. Fizice a capatat 4 pe ultimul bimestru; că are media peste 6 50, că are nota 5 la frequentare şi 8 la purtare; că dr. N. Lupu n'a avut nici un amestec în aceasta şi că sf-ţia sa a cerut încă de la 18 Iunie prin cerere de la minister şi i s'a avut în vedere.

Acestea în privinţa situaţiei elevului; partea politică a scrisorii e în afară de chestie şi n'o atingem.

Avem anuarul Liceului Internat faţă şi vedem la pag. 19 că în situaţia elevului Hagiu sînt aceşti 3 elevi: din cl. V reală; *Costescu Romeo* (purtare 9, frequentare 5), *Dobias Victor* (purtare 9, freq. 6) şi *Hagiu Ir. Octav* (purtarea 8, freq. 5), toţi corijenţi la Şt. Fizice.

Nu învinuim pe pr. Hagiu, care ca tată a mijlocit direct şi *indirect* să i se mănţină copilului sf. Sale bursa. Ministerul a făcut aici un caz de vădită favoare. Şi iată cum:

In anuar se văd 5 elevi bursieri care n'au rămas corijenţi la nici un obiect, sînt promovaţi, dar au pierdut bursa, neavînd media cerută de bursă 6 50. Aceştia sînt: Manolin Marg., Negrescu Val., Vităănescu C., Tatos Bogdan şi Ionescu Rom.

Apoi sînt alţi 10 elevi corijenţi la cîte un obiect două. E liber Ministrul să facă favoare unuia în dauna altora? Şi chiar dacă e liber sîntem noi scutiţi de a nu scutura pe ministrul de favorul personal ce-l face?

Păr. Hagiu spune că a petiţionat la 18 Iunie; *probabil* că cererea aceea a fost pusă la dosar; căci abia la 25 Sept. a fost chemat directorul liceului Internat la Bucureşti *anume* şi i s'a cerut ca el să facă raport că elevul Hagiu a fost bolnav, căci cele 85 absenţe erau *nemotivate*, pentru aceia i s'a pus nota 5 la frequentare, note ce nu au de cît elevii de la internat ce urmează cursurile secţiei reale la Liceul Naţional, pe cînd bursierii din liceu n'o au, căci ar trebui să fie 10. Impunerea aceasta s'a făcut personal de secretarul general la 25 Septembre, nu după cererea de la 18 Iunie.

Dar alta; toţi elevii bursieri ce urmează la Liceul Naţional au note foarte rele la frequentare. De ce? Probabil că fug de la şcoală. O oară întră în clasă, altă oară fug, căci absenţele motivate nu întră în socoteală. Şi apoi chiar cele 85 de absenţe *nemotivate* cîte zile reprezintă ele? 17 zile. Care elev poate cere că pentru 17 zile lipsă de la şcoală să nu-şi treacă materia? Lipsesc elevi cîte 2—3 luni şi tot trec; dar ce fel de consiliu profesoral să nu fi ştiut că elevul Hagiu a fost bolnav şi să'i dea nota 5 la frequentare?

Noi învinuim ministerul că din hatîr şi favoruri a făcut un sistem. Şi cum să nu fim indignaţi cînd anul trecut elevul Lupu de şi-şi perduse bursa a fost repus de la minister, prin stăruinţa frate-său, iar anul acesta tot prin acest hatîr şi arbitrar surpă o dispoziţie generală, pentru a nu se folosi la urmă, că elevul Lupu a căzut de la teză.

Noi din contra felicităm pe păr. Hagiu, că a putut întoarce legea şi reglementul pentru băetul sf. sale. S'a mai bucurat de acest fapt şi elevul Dobias, 8 zile după succesul repurtat indirect prin secretarul general.

Cît despre partea politică ştim că păr. Hagiu e om al serviciului, păstor al Turmei şi slujitor sobru al I. P. S. S. Episcopului de Huşi D. D. Conon Arămescu Donici.

Litere-Ştiinţe-Arte

Invăţăminte. — Reproducem dintr'un studiu publicat de o revistă specială următoarele eloquente cifre cu privire la progrese foarte încete realizate într'un period de un deceniu. E vorba de instrucţia la sate. Cifrele merită a fi cunoscute şi sunt pline de învăţăminte.

La începutul anului şcolar 1896—97, recensămîntul şcolar constată un numar de 643,795 copii în vîrstă de şcoală.

Din aceştia, nu se înscriu la şcoli de cît 218 159, deci mult mai puţin de jumătate. Dar şi din acest număr nu urmează regulat de cît 189.283.

La examene de diferite clase se promovează 106.243, iar ca absolvenţi ai cursului primar complect, nu avem decît 6880, în toată ţara.

In anul şcolar 1905—906 recensămîntul şcolar, constată un număr de 765 mii copii în vîrstă de şcoală Din aceştia se înscriu în şcoli, 428.000 deci de unde la 96—97, se înscriu mult mai puţini de cît jumătatea celor cu vîrsta de şcoală, la 905—906, cei înscrişi trec cu mult de jumătatea celor cu vîrsta de şcoală. Din aceşti 428.000 înscrişi, urmează regulat 265.000, iar la examene se promovează, în diferite clare 227.429 şi absolveac cursul primar complect 18.400.

Incontestabil că este un progres, căci în timp de zece ani, numărul absolvenţilor s'a întreit. Acest progres este însă neînsemnat faţă de nnmărul imens al populaţiunei de la sate.

Şi fiind că e vorba de absolvenţi, pentru a se vedea şi mai bine progresele ce s'au realizat, vom da numărul absolvenţilor în aceşti zece ani.

La 1896—97 au absolvit cursul primar complect 6880; la 1897—98, 9118; la 1898—99. 9794; la 1899—900, 11564, la 1900—901, 12499; la 1901—902, 12847; la 1902—903, 15321; la 1903—904 17176; la 1904—905, la 1905—906 18404.

*

Ehrlich Hata a făcut alte două... victime. La Neapole au fost arestaţi doi medici, Jovine şi Martorana cari au afişat în anunciuri mari, că au primit preparatul 606 direct din Frankfurt.

In schimbul sumelor însemnate care curgeau,—medicii dădeau un praf inventat, fără nici-o valoare.

*

A apărut o nouă şi interesantă lucrare a lui Tolstoi, în limba franceză, de şi textul rusesc încă nu e publicat. Lucrarea poartă titlu: *Trois jours au village*, în care ni se descrie toată miseria şi vieaţa fără de căpătăi a vagabonzilor, flămînzilor şi a tuturor declasaţilor care cutreeră satele ruşeşti, în urma revoluţiei.

*

Dramaturgul *Grinle Franle*, autorul mişcătoarei drame *Casa de lut*, pe care cetitorii noştri o cunosc din valoroasa traducere a d-lui dr. I. Duscian, reprezintă actualmente la *Théatre Antoine* din Paris, o nouă lucrare a sa *César Birotteau*, extrasă din celebrul roman al lui Balsac cu acelaşi titlu. Representaţiile piesei, au fost până în present, adevărate sărbătoriri. In rolul principal al piesei, excelează în chip deosebit, artistul *Gémier*.

*

In editura „Lumen" a apărut: „Undederîme" ? de Max Nordau; „Deepre Minuni" de Erust Haeckel; „ Stăpîni şi Robi „de Maxim Gorki. Preţul fie-cărei lucrări—20 de bani.

*

In Portugalia s'a desfiinţat vechea formulă a jurămîntului, din cauza formei religioase ce avea, In schimb s'a întrodus oficial, formula: „jur pe onoarea mea "

*

După o comunicare a celebrului chimist englez Sir William Romsay se prepară actualminte, prin un nou procedeu, la Limehouse o jumătate de gram de radium pe lună. In ultimile două luni s'a preparat în zisa localitate atîta radium cît se poate avea în doi ani, în alte părţi.

*

Nu numai Pisa, dar şi Roma are un turn înclinat. E vorba de faimosul turn al lui Nerone care s'a aplecat puţin. O legendă pretinde că din înnălţimea acestui turn sîngerosul împărat Nero ar fi privit cîndva incendiarea Romei. Dar, de fapt turnul e zidit în evul mediu.

*

Pagina tristă din istoria Curţii Habsburgice—omorîrea Impăratesei Elisabeta —îşi înregistrează acum epizodul. Anarhiatul Lucheni, înnebunit de curînd, s'a sinucis în celula sa din temniţa din Geneva.

*

Welman asigură că va face în curînd o nouă încercare de a trece oceanul, perfecţionînd balonul după experienţa făcută acum.

*

STRUNA ZILEI

VÎNATOARE REGALA

Stînd la Wodnoorton, tînărul Rege se va ocupa cu vînătoare şi se va distra.
Ducele de Orléans: Interview.

Dom Manuèl, fiind ex-rege
Aşa de tînăr, ai fason
Ca să vînezi—se înţelege:
O prinţesă şi un tron.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la această dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a întroduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ La examenul de maior, ce s'a ţinut săptămîna trecută la Tg. Frumos, s'au mai prezentat d-nii căpitani: Ioaniţiu, Gherculescu, Gîrlea şi Anastasiu.

❑ Seziunea de toamnă a Curţii cu juri din Vaslui, se va deschide la 16 Octombrie.

❑ La Botoşani a încetat din viaţă alaltăeri bătrânul econom stavrofor V. Porfiriu, de la biserica Urpenia.

Defunctul era în vrîstă de 80 de ani.

❑ Batalionul 4 vînători, care a luat parte la exerciţiile de la Tg.-Frumos, cu ocazia ţineri examenului de maior, s'a reîntors Sîmbătă seara, cu trenul de 11 şi 20, în localitate.

❑ Membrii societăţii „Medicilor şi Naturaliştilor" se vor întruni mîineseară Marţi.

❑ In ziarele pariziane a apărut lista premianţilor de la liceile din Paris, unde premiile se împart toamna, la deschiderea anului, pentru ca copiii sub această impresie să înceapă studiile.

Intre premianţii liceului celui mare Janson de Sailly, găsim pe fiii concetăţenei noastre d-na Coralia Xenopol-Riria, cu următoarele premii:

Leonida şi Nicolae V. Gatovsky: premiul întîiu, istoria şi geografia; premiul I calcul, desemn şi geometria;

Premiul I scrima; premiul II gimnastica; I accesit istoria naturală, menţiune onorabilă pentru limba germană; V accesit recitaţii.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 35 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

❑ **O întrebare.**—In Anuarul Liceului internat vedem următorul lucru. Toţi elevii interni cari urmează secţia clasică şi modernă n'au şi nota la frequentare, întru cît fiind toţi interni se presupune că au frequentarea regulată, afară de cazuri de boală. Din contra elevii cari urmează secţia reală la Liceul Naţional au notele de frequentare foarte slabe. Diu 27 elevi, 3 au media 5, 10 elevi au nota 6, 10 elevi au nota 7, şi numai 4 elevi au nota 8.

Cum se face să fie o frequentare aşa de neregulată? Ce fac elevii interni? N'au control? Se sustrag de la lecţiuni? Vin la un curs şi fug la altul? Ce fel de rînduială e aceasta să se ajungă la cazuri ca cu elevul Hagiu sau cu elevul Dobias, reprimiţi de minister direct ca bursieri, cînd la lege scrie că încheierile consiliului profesorilor şcoalei sunt lege pentru ministru.

Elevii de la un Liceu Model trebue să fie model şi la carte şi la purtare şi la frequentare, pentru a nu se acredita vorba că mai uşor se promovează la liceul internat de cît la externat, nu pentru că ar fi mai silitori elevii, ci tocmai pentru că sunt la liceul internat.

Să fii intern bursier şi să ai nota 5 la frequentare, iată două lucruri cari nu se pot concepe.

❑ După cum am anunţat, d. Ionel Brătianu, prim-ministru, se va duce Duminică 17 Octombrie la Botoşani.

Primul-ministru va sosi la orele 12 în Botoşani şi va participa după amiază la solemnitatea inaugurărei şcoalei No. 11 de băeţi şi la inaugurarea unor localuri de judecătorii.

❑ Membrii „Băncei Meseriaşilor" se vor întruni în adunare generală, Duminecă 17 Octombrie, pentru a proceda la fixarea epocelor vărsămintelor membrilor, precum şi a fixa data începerii operaţiunilor.

❑ Vineri 15 Octombrie, membrii consiliului de higienă al oraşului, vor ţinea şedinţă pentru a discuta mai multe chestiuni privitoare la epidemii.

❑ Depozitul de recrutare şi mobilizare, a început a trimite ordinile de chemare tinerilor cari au fost recrutaţi pentru a forma contingentul 1911.

❑ Consiliul de miniştri a hotărît să acorde, fără licitaţie uzinei Les Ateliers Metalurgique din Bruxelles, furnizarea a 11 locomotive pentru c. f. r., cu preţul de 68 900 una iar piesele de schimb pe 18 000 lei.

❑ Marele congres naţional al Romînilor din Bucovina, care urma să se ţie la Cernăuţi zilele acestea a fost amînat nefiind încă constituite comitetele districtuale din cercurile electorale: Sirete Strojineş, Cernăuţi şi Boian.

❑ Sîmbătă seara, după plecarea din gara Cucuteni a trenului 144 ce ple case din Iaşi la orele 5,55, personalul staţiei a găsit pe linie un copilaş de curînd născut.

Se crede că mama copilului suindu-se în gară, l'a aruncat jos în timpul cînd trenul se pusese în mişcare.

Mama copilului a fost prinsă la Movileni, în momentul cînd vroia să se dea jos din tren.

Ea a declarat că se numeşte Smaranda Iacov de fel din comuna Movileni, şi că a aruncat copilul în gara Cucuteni pe gaura latrinei de la vagonul de cl. 3-a.

A fost înaintată jandarmeriei din Movileni unde i s'au adresat actele pentru acţionarea în judecată.

❑ Cu începere de astă-zi repetiţiile în vederea deschiderii stagiunii teatrale au loc pe scenă în fie-care seară. Se repetă alternativ *Ovidiu* şi *Bibliotecarul*. Aceasta din urmă pentru reîntrarea în activitate a lui *Penel*, Duminică 17 Octombrie.

❑ In „Ordinea" de la 10 Octombrie „Scrisorile din Iaşi" de ocupă de: „Ultima vizită princiară.—Psihologia elitei.—In jurul unui ceaiu.—Paradoxe istorice.—O martoră a preschimbărilor. — Speranţele reîntronării.—Reminiscenţele unui bătrîn.—Boerimea Iaşului. — Lux şi bogăţie.—Saloanele Rosnovăneşti.—Un francez epatat.—Iaşul Curte Domnească.—Un bal la Mavrogheni.—O lume dispărută.—Bunicele la bal.—Femeile Iaşului. Frivolitate.—Prinţi şi prinţese. — Inainte de alergări".

❑ Eri s'a făcut sfinţirea bisericei din Comarna, comuna Poeni.

Sfinţirea a fost făcută de P. S. S. Archiereu Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei.

DIVERSE

— Froza Chirilă, lucrătoare la fabrica de tutun, pe cînd mergea la fabrică, pe strada Golia în dreptul farmaciei Jellea, venindu-i rău, a căzut jos în nesimţire. Fiind dusă în farmacie şi dîndu-i-se ajutoare numita şi-a revenit în fire şi a fost transportată la domiciliu.

— Toba Ghelber din strada Sf. Constantin 7, voind a face focul, a turnat gaz peste mangal şi dîndu-i foc, flăcările i-au pîrlit faţa. A fost dusă la spitalul evreiesc unde a fost pansată.

— Salahorul Grigore Perchi, din str. Arapu, lucrînd pe o schele, i-a căzut o cărămidă pe cap, rănindu-l.

A fost dus la spitalul Sf. Spiridon unde a fost pansat.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Se pare că d. P. P. Carp nu este de avizul prietenilor sei, cari anunță, că guvernul se va retrage foarte curînd pentru a face loc unui guvern Carpist.**

D. P. P. Carp, din contra, are convingerea că guvernul va deschide seziunea parlamentară și va dăinui încă, întru cît șeful junimist a declarat frun taşilor grupărei sale:

— Eu nu voi lua parte la ședințele Camerei și dacă Brătianu va depune proiectul sanitar, partidul meu să iasă în stradă—dar fără de mine.

❑ *Dacă guvernul va dăinui înainte, se va face o remaniare ministerială. Se va retrage d. Morțun, care este bolnav și d. Orleanu, care este foarte rău văzut în cercurile înalte.*

Domnii Stere și Radovici ar avea să intre în mintster.

❑ **D-nii membri ai comitetului executiv al clubului conservator-democrat, sunt convocați pentru Mercuri 13 Octombrie, la orele 4 și jum. p. m., în localul clubului.**

❑ *D. A. D. Xenopol a adresat astăzi o scrisoare d-lui Ghica-Deleni, preşedin tele comitetului statuei lui Cuza-Vodă, rugîndu-l să convoace cît mai urgent comitetul, ca, față de hotărîrea consiliului comunal, să se ceară Piața Unirei pentru monumentul marelui Domnitor.*

❑ *S'a anunțat greșit în ziar, că seziunea Curții cu juri din Vaslui n'a fost deschisă din cauza neîndeplinirei unor forme de către preşedintele tribunalului Vaslui.*

❑ *In clubul nostru din Vaslui s'au înscris ieri 12 membri noi.*

❑ *Primul ministru a declarat unui fruntaș junimist:*

— Spuneți d-lui Carp din parte-mi, că eu nu mă voi retrage de cît cînd va face pace cu takiști.

❑ **Cantina școlară** — Eri Duminecă 10 Octombrie, la oarele 3 p. m., în localul școalei Trei-Erarchi, s'a ținut adunarea generală a membrilor societății de bine-facere „Cantina școlară" din jud. Iași. S'a proclamat preşedinte pe d. I. Popovici, casierul manufacturei de tutun, iar secretar d. Victor Munteanu institutor.

S'a cetit darea de seamă financiară, făcută de d. C. Andriescu institutor și casierul societății, de unde se vede că în anul social 1909 — 1910 s'a încasat 6420,40 lei și s'a cheltuit 5179,05 lei.

Pe ziua de 1 Octombrie 1910 averea societății era 19515,27 lei, repartizați astfel: scrisuri fonciare rurale 5 la sută, 12,000 lei; scrisuri fonciare rurale 4 la sută 6000 lei; obligații orașului Craiova 5 la sută 100 lei, la casa de scompt din Iași 710 lei, Numerar 705 lei. Societatea numără 108 membri.

S'a cetit apoi raportul comisiunei de control, prin care se constată exactitatea cifrelor din darea de seamă precum și regularitatea trecerei veniturilor și cheltuelelor în registre.

S'a votat budgetul pe 1910—1911, fixîndu-se la venituri 6125 lei, iar la cheltueli 6077,65 astfel: 4975 lei hrana școlarilor, 250 lei ajutor de încălțăminte, 852 cheltueli diverse.

S'a ales în urmă noul comitet. După statut preşedinte e inspectorul școlar, iar primul vice-preşedinte, revizorul școlar.

Vice-preşedinte: d-na Eugenia Tomida; Casier, d. C. Andriescu; Secretar, d. C. Dafinescu; Membrii: d-ra Luiza Stoica, d-nii: Petru Fîntînaru, L. S. Matasaru, C. Dafinescu, I. Tîzlăuanu, I. Virlănescu, I. Carare; Censori: N. D, Arbore și Lazăr Grecea.

S'a hotarît a se tipări o dare de seamă mai amănunțită, care va fi împărțită membrilor.

❑ **Bursele de la școala normală de fete.**—Eri comisiunea examinatoare a candidatelor de burse la școala normală de fete și azilul, „Elena Doamna" și-a încheiat lucrările trimețînd ministrului rezultatul lucrărilor.

In secția Iași, s'au prezentat 330 candidate din 470 înscrise ceea-ce arată că proporțional, cel mai mare număr de burse vor fi rezervate candidatelor reușite la Iași.

Numărul însă fiind mare nu vor putea intra în numărul celor recomandate pentru burse, de cît cele de la 8.75 în sus.

Ministerul și-a rezervat el dreptul clasificărei și distribuirei proporționale, ceea ce ne face a crede că nu va avea în vedere de cît numai dreptatea, de oare ce înalți ani, distribuirea era lasată în sama comisiilor examinătoare.

De astă dată ministerul va avea de dispus altă măsură și anume: In numărul celor reușite de sigur că vor cădea eleve cari mai au surori interne în școalele normale. Pentru toate aceste candidate, părinții au făcut, în prealabil, declarații, că în caz de reușită își vor lua sarcina de a plăti solvența.

Pe baza acestor declarații, comisiunea a primit în examen pe toate candidatele, întru cît se știe că la școalele normale, chiar și solventele se recomandă dintre cele eșite cu notă bună la examen, nu cumple la liceul internat unde se pot primi elevi solvenți și străini, și fără concurs.

De oare-ce ministerul, prin măsurile luate în timpul din urmă, primind la concursul de bursă pentru liceul internat candidați care aveau deja frați bursieri, și cum în urma examenului dat doui din acești elevi au și reușit, și anume elevii Cernat și Radoveanu, nu rămîne îndoială că ministerul, în înalta lui solicitudine pentru toți copii, fără deosebire de sex, sau culoare politică, va aproba pe de a'ntregul tabloul elevelor reușite la bursă, primind ca bursiere pe toate acele reușite de și au deja surori bursiere.

❑ Inspectoratul general al armatei a trimes o circulară prefecturei județului prin care o invită să ia dispoziției ca ori cînd A. S. R. principele Ferdinand, va sosi în inspecției, să iasă în întîmpinare și autoritățile civile în orașele de reşedință, iar în cele de nereşedințe autoritățile locale.

❑ In corpul telegrafo-poștali s'a mai făcut următoarea mișcare:

Elevul gr. II Smanțuc Const. a fost transferat din oficiul Iași la oficiul Dorohoiu; oficiantul gr. II Sofian, de la oficiul Tg. Neamț transferat la oficiul Iași; oficiantul A. Marini, dirigintele oficului Fălticeni, a fost transferat ca diriginte la Sinaia; oficiantul Hendres cu de la oficiul Iași, diriginte la oficiul Negreşti.

❑ **Concursul de la liceul Internat.**— Iată rezultatul concursului pentru bursele de la liceul internat: Cumbari N. 9.50, Nicolau H. C. 9.34, Radoveanu R. 9.34, Atanasiu C. 9.19, Culianu Petru 9.09, Nedelescu Const. 9.00, Popescu N. Al. 9.00, Boldur Lățescu I. 8.92, Constantinescu Ilie 8.92, Prodan I. Petru 8.92, Cernat P. V. 8 75, Matei Octav 8.75, Vasiliu M. V. 8.75, Caraman N. P. 8.59, Sachelarie Vlad 8.59, Dupu Simeon 8 50, Popescu Stelian 8.50, Popovici Napoleon 8.50, Postelnicu D. M. 8.50, Mihăescu C. D. 8.42, Parteni A. C. 8.42, Pădure Eugen 8.42, Pienescu V. M. 8.42, Pintiliescu V. 8.42, Pușcariu N. E. 8 42, Voinescu Petru 8.42, Constantinescu Em. 8.34, Manoil St. 8.34, Stănescu M. Al. 8 34, Ștefănescu I. Gh. 8.34, Patron M. D. 8.25, Ștefănescu I. V. 8.25, Vartic C. C. 8.25, Zaiță C. M. 8.25, Zamfir I. I. 8.25, Zaharia R. 8.17, Antoni Bartolomeu .8.09, Baltă V. 8.09, Nuțescu D. 8.09, Popescu I. Alex. 8.09, Preuțescu Virgil 8.09, Sion Mircea 8.09, Stoica Eugen 8.09. Bălănescu A. 8 00, Ghendu P. 7 92, Lascar A. Gh. 7.92, Nistor Gh. D. 7.92, Vițianu H. 7.92, Voloacă Eugen 7.92, Alexandrescu Gh. A. 7.90, Alexandrescu Eugen 7.84, Alexandrescu Gh. 7 84, Ivașcu I. 7.84, Mihăescu I. 7.84, Țăbuș T M. 7 84, Hulubei D. 7.84, Lințeș Gh. I. 7.84, Mărculescu Th. 7 84, Verdeș C. C. 7.84, Mociulschi P. 7.77, Ioachim C. 7.75, Moga Al. 7.75, Trufin Emil 7.75, Ioanid F. I. 7.67, Pintilie I. 7.67. Popovici I. Nec. 7.67, Delibaș D. 7.59, Frank N. 7.59, Ghelț P. 7.59, Ionescu C. Emil 7.59, Mesrobeanu C. A. 7.59, Mincu N. T. 7.59, Teodor D. N. 7.59, Giosanu Gh. 7.55, Pușcariu V. 7.52, Cristescu C. I. 7.50, Petrovici D. Alex. 7.50, Samarian O 7.50, Tarnoschi N. 7.50, Vartolomeu T. 7.50. Buhnea V. 7.42, Cățoi St. 7.42, Dimitriu C. C. 7.34, Silvianu Emil 7.34, Irimescu V. D. 7.29, Brohanschi D. 7.25, Clopotariu Grigore 7.25, Constantinescu Gh. 7.25, Cristescu I. V. 7.25, Dăscălescu T. Oct. 7.25, Niculescu P. 7.25, Pall M. P. 7.25, Vartic I. C. 7.25, Gheorghiu M. 7.21, Matei V. 7.19, Caluschi Gh. 7.17, Ioan Gh. Alex. 7.17, Portăşescu St. 7.10, Drujă I. C. 7.09, Simionescu I. I. 7.00, Crețulescu V. V. 6.92, Simionescu G. M. 6.92, Ștefănescu I. I. 6.92. Tudosă M. 6 84, Nechita Orest 6.75 și Drăgușan St. 6.67.

Primii 18 candidați, au reușit bursieri.

Amănunte asupra sinuciderei lui D. Becal

Detalii complecte.—La București cu fiul.—La socrul său.—Incercarea de a capata bani.—Nesansa.—Incurcăturile bănești.—Ancheta.

Dăm astă-zi detalii complecte cu privire la sinuciderea lui David Becal din Botoșani, reprezentantul în acel oraș al soc. „Națională" și al Băncei Agricole:

David Becal a plecat Luni seară, (azi o săptămînă), împreună cu fiul seu, voluntar în armată la București. Ca de obiceiu, Becal se duse în gazdă la socrul seu, bancherul Horenștein, din str. Lipscani No. 24.

Scopul venirei lui în București, împreună cu fiul seu, era de a convinge pe Horenștein să-i puie la dispoziție o mare sumă de bani, pentru a acoperi neregulile bănești, pe care le comisese în calitatea sa de reprezentat al „Naționalei" în Botoșani. Ne isbutind să convingă pe socrul său de a-i da bani, Becal trimise Joui pe fiul său, îndărăt la Botoșani, pentru a reveni cu d-na Becal, care credea el, va putea convinge pe Horenștein să dea suma cerută; iar el Becal, pretextă că pleacă la Galați și în realitate, pe la orele 11 și 20 dim. veni Joui la hotelul Bristol, unde ocupă camera no. 34, de la etajul al doilea. Aci Becal, a stat 2 ore în camera sa, după care a plecat în oraș. La orele 10 noaptea s'a reîntors.

A doua zi dimineață, Vineri, pe la orele 5, Becal a fost zărit în culoarele hotelului, foarte agitat, după care a fost văzut reîntrînd în camera sa și de atunci n'a mai ieșit.

Vineri pe la 5 și jum., personalul de serviciu al hotelului, atrase atenția d lui Fuhn, antreprenorul hotelului, că pasagerul de la camera 34 n'a mai părăsit odaia. Fuhn bătu la ușă văzînd că nu i se răăpunde, forță ușa și întră înăuntru, găsind în cameră după cum urmează; storurile de ferestre trase în jos, becul electric din mijlocul camerei arzînd, ca și becul de la măsuța de toaletă, în fața căreia se afia o oglindă. Corpul lui Becal, în camașă de noapte, era căzut între pat și măsuță, iar alături un revolver calibru 7. La tîmpla stîngă, unde se împușcase (sinucisul era stîngaciu), avea o rană de mărimea unei piese de 1 leu.

Se crede că Becal s'a sinucis între 6 și 6 jum. dimineața. Po măsuță s'a găsit: veriga sa de căsătorie, un portmoneu cu 15 lei și un portfeuille cu 260 lei în bilete de bancă.

Pe birou, într'un plic deschis, s'a găsit: 1) o scrisoare adresată soției și copilului său și în care spunea: „Din momentul neînțălegerei despre care aveți știință, viața mi-a ajuns imposibilă. Singurul meu regret, e supărarea pe caro o voiu provoca mamei"; 2) o însemnare cu conținutul: „A se înștiința imediat cassa Horenștein fiul, bancher, strada Lipscani 34; și 3) o însemnare în care spune că familia va avea dreptul a încasa de la Banca Agricolă, comisionul pentru 2200 vagoane grîu, pe care le cumpărase pentru casă.

Motivele sinuciderei sunt nereguli bănești. In adevăr, Becal datorea de mai de mult societ. „Națională", suma de 70000 lei, din încasările făcute și se crede că a rămas în urmă și cu o nouă sumă de 60000 lei. Din cauza acestor datorii și din cauza unei acuzări grave, pe care Becal le-a adus d-lui Popovici, directorul centralei „Națională", o explicație violentă a avut loc între amîndoi. D. Popovici somă pe Becal să plătească imediat banii datorați, înștiințîndu l în acelaș timp că-i se va retrage reprezentanța „Naționalei" din Botoșani.

D. Popovici a și plecat apoi Joui la Botoșani, pentru a face o nouă inspecție.

In ce privește Banca Agricolă, al cărei reprezentant mai era Becal, direcția centrală din București, a delegat pe d. Gh. Andriescu de la Banca Agoicolă din Iași, să plece la Botoșani, spre a ancheta. D. Andriescu a fost Sîmbătă la Botoșani și a raportat că a găsit totul în regulă, după registre, dar se pare că în ultimul timp, Becal ar fi încasat 7500 lei în comptul Băncei, care sumă nu se află trecută în registre.

❑ **Conferențele pastorale.** — Conferențele păstorale ale preoților din orașul și județul Iași, se vor ținea în zilele de 1, 2, 3, 4, și 5 Noembrie, în sala corului mitropolitan.

In dimineața zilei 1 Noembrie, la orele 7 și jum. se va oficia la Mitropolie, un Te-Deum la care va asista și I. P. S. S. Mitropolitul, după care vor începe conferențele.

Protoeria a trimes, în vederea conferențelor, o circulară preoților, prin care le pune în vedere că conferențele se vor ținea în două serii. Prima serie va fi în zilele de 1 și 2 Noembrie, iar a doua în zilele de 3, 4 și 5 Noembrie. Protoeria pune în vedere preoților să-și aranjeze ast-fel afacerile din parochie, ca la data fixată să poată participa la conferențe, cunoscînd că absolut nici un motiv invocat nu poate scuza lipsa de la ele.

Tezele să fie scrise curat, citeț, pe coli întregi, spre a le depune la birou, cînd se vor cere.

Cu ocazia conferențelor se va ținea și adunarea generală a societății de binefacere a preoților „Mîntuitorul Hristos", cînd se va face darea de seamă anuală.

❑ D. Constantin Stamate, noul comisar, a depus astăzi legiuitul jurămînt și a fost detașat la secția IV-a.

❑ **Consiliul comunal.**—Sîmbătă la orele 5 p. m. consiliul comunal a ținut o importantă ședință, pentru a discuta chestia apei și chestia așezării statuei Cuza-Vodă.

A asistat la acea ședință un public numeros precum și d. Gh. Lascar fostul primar.

Față cu întîrzierea în execuția lucrărilor pentru alimentarea cu apă, administrația comunală a cerut consiliului ca să aprobe ca, în momentul cînd ea va crede de cuviință să preia în regie continuarea lucrărilor în comptul societății Union.

D nii ingineri Cantacuzino și Tancred Constantinescu au arătat consiliului că lucrările executate sunt bune și că procentualitatea stricăciunilor e mai mică de cît la ori-care alte lucrări similare. Insă la aceste lucrări sunt necesare oare cari reparații și pe care societatea le-ar putea executa cît mai repede așa că dacă toate acestea s'ar efectua, atunci am avea apa în Iași pe la sfîrșitul lui Decembrie.

Consiliul comunal în unanimitate autoriză administrația comunală ca să execute în regie reparațiunile ce sunt de făcut la lucrările de alimentare.

*

După această hotărire, consiliul se retrage în ședință secretă și apoi reîntrînd în ședință puclică, d. dr. Possa întreabă administrația comunală să răspundă ce e cu agitația ce domnește de cît-va timp asupra fixării locului unde să se așeze statuia lui Cuza-Vodă, căci se aduc acuzări administrației, partidului liberal și chiar Regelui.

D. Gane luînd cuvîntul, face un mic istoric a acestei chestiuni și arată că în baza proiectului votat de corpurile legiuitoare, consiliul comunal a hotărît așezarea monumentului Unirii în piața Unirii, iar cel a lui Cuza în alta piață. Arată apoi. că chemind la o întruniee pe membrii comitetului statuei lui Cuza, au admis cu toții piața nouă.

Azi însă, față cu această agitație, atît administrația comunală cît și consiliul n'au nici cea mai mică vină și dacă comitetul statuei Cuza-Vodă ar veni să ne ceară piața Unirei pentru așezarea statuei, administrația comunală le-o va pune la dispoziție, cu rezerva însă ca toate cheltuelile ce vor necesita, să fie suportate de acel comitet.

Consiliul admite în unanimitate propunerea d-lui Gane, și hotărește ca statuia lui Cuza să se așeze în piața Unirii.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 11 Octombrie

Presa bulgară și chestia școalei din Turtucaia

Sofia. — Ziarele bulgărești vorbind de chestia închiderei școalei din Turtucaia, propune să se alcătuiască o comisiune mixtă de ziariști romîni și bulgari, care să facă o anchetă în această afacere.

Moartea lui V. Nădejde

Adjud.—Vasile Nădejde, fost deputat, a încetat eri din viață.

Defunctul a fost un devotat membru al partidului conservator democrat. In ultimul timp contractase o pneumonie. Boala s'a agravat și eri Vasile Nădejde a încetat din viață.

Inmormântarea se va face Marți.

Lupte cu evzonii greci

Salonic.—**După o știre venită din Janina, opt evzoni greci au trecut granița turcească lîngă Musaka. O luptă a avut loc cu soldații turci, care a durat 4 ore. Cîte opt evzoni au fost uciși.**

Greva la Marsilia

Marsilia. — Federațiunea întreprinzătorilor de camionaj, a înștiințat sindicatul căruțașilor și încărcătorilor, că refuză a supune arbitrajului, revendicările muncitorilor pe care le socotește inacceptibile.

*

Marsilia.—Lucrătorii căruțași și încărcători, întruniți la bursă, au confirmat deciziunea comitetului grevei de a proclama greva mîine luni.

Persecuția scopiților

București.—Dintr'o sorginte sigură se spune că ministrul plenipotențiar al Rusiei, d. de Giers, acum cîteva luni într'o întrevedere ce avut'o cu primul ministru d. Brătianu, a propus isgonirea din țară a scopiților și potenkiniștilor.

D. Brătianu a spus că din partea sa, ar satisface foarte bucuros cererea, dar e greu, căci aproape toți scopiții sunt de mult stabiliți în țară și au proprietăți.

In ce privește potenkeniștii, ei au fost primiți în țară de către conservatori și cu consimțimîntul M. S. Regelui.

D. Brătianu a promis însă, personal d-lui Giers că va face o persecuție polițienească contra scopiților, pentru a 'i sili ast-fel să emigreze.

O întrevedere

București.—O telegramă dn Vtena anunță că pentru mîine se așteaptă acolo o întrevedere între d. Al. Djuvara, ministrul de externe al Romîniei și baronul d'Aerenthal.

La Viena, se dă o deosebită importanță acestei întrevederi, care e în legătură, se zice, cu impacarea romînilor cu maghiarii.

Moartea Regelui Siamului

Siam.—Regele a încetat din viață eri dimineață.

Mare incendiu

Cernăuți.—Un incendiu puternic a distrus clădirea principală a morii cu vapori a societății anonime de mori cu vapori din Bucovina. Pagubile sunt ca de un milion de coroane.

HOLERA

Roma.—In ultimele 24 ore s'au constatat în provinciile napolitane, 7 cazuri și 7 decese; în Roma 3 decese.

Accidentul lui Maciot

Donai.—Căpitanul Maciot, inventatorul trenului de smeuri, atît de remarcat la meetingul de aviațiune de la Reims, făcînd un frumos sbor pe un aeroplan militar, la o înălțime de vre-o sute metri, se pregătea să se coboare într'un plan, cînd aparatul a căzut brusc. Căpitanul și-a fracturat craniul și a murit instantaneu

Din Portugalia

Lisabona.—„Monitorul Oficial" va publica mîine, decretul prin care se ordonă desevîrșita laicizare a școalelor.

Ministrul amintește prin decret procuorului republicei, aplicarea codului penal în contra preuților cari atacă forma de guvernămînt și autoritățile constituite.

Consistoriul Superior

București.—Astă-zi s'a deschis seziunea consistorului superior bisericesc. A asistat și d. Spiru Haret.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat a ținut o cuvîntare de deschidere spunînd că între altele, va fi de discutat chestiunea întroducerei învățămîntului religios la copii.

Se discută apoi dacă să se aleagă un nou birou, sau să rămîie acel vechiu.

Preotul Teodorescu susține că ar fi bine să se aleagă unul nou, de oare ce din vechiul birou fac parte și preoți din eparchia Romanului care s'a declarat contra consistorului și ar putea aduce situații neplăcute.

Mitropolitul Primat e contra părerei acestuia.

Se discută apoi ehestia dacă consistoriul superior este o instanță de judecată a fondului, sau numai a formei, și dacă sentințele date de această instanță sunt definitive.

D. Haret spune că discuția e zadarnică și propune să se procedeze la alegerea biroului.

Episcopul Timuș al Argeșului spune că consistoriul superior bisericesc are rolul de a ajuta Sf. Sinod și să verifice și refereze Sf-lui Sinod, care poate reforma sentințele.

Episcopul Nifon al Dunărei-de-Jos e de altă părere și susține că eonsistoriul e o instituție de judecată.

De inchiriat două apartamente, unul în strada Armeană No. 8, compus din 3 odăi, bucătărie, atenanse; al doilea în stradela Armeană No. 8, compus din 4 odăi, bucătărie etc.

A se adresa proprietarului d. Andrei Bădărău, strada Armeană No. 3.

Ocaziune rară Valoroasa carte de filosofie, literatură, știință și arte de Const. Leonardescu, cu un cuprins de 487 pagini, ocazional desfacere, micul rest în loc de 8 lei trimet franco în toată țara numai contra M. Postal de 2 lei 90 b. bucata.

Adresați comenzile d-lui Iosef Perlitz et Kesler str. Cismărie, No. 7 (visa-vis de Hală).

De inchiriat două apartamente la aleea Principesa Maria; unul compus din 4 odăi și altul din 5 odăi, cu atenanse.

De închiriat 4 odăi, 2 cămărl, bucătărie magazie de lemne, pivnița Instalație de lumină electrică. Strada Muzeler No. 7.

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

DE INCHIRIET

Magaziile No. 54 din strada Ștefan-cel-Mare, vis-à-vis de banca Națională, cuprinzînd și 3 camere la rîndul al doilea, sub sol, toate iluminate cu electricitate, în bună stare.

A se adresa str. Carol No. 12 la d-na Jora.

De închiriet un apartament cu 4 sau 5 odăi cu instalație pentru lumina electrică, bucătărie și camară pentru lemne.

Stradela Sft. Atanasie No. 3 la d. Gall.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziațiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Ușor de luat de copii și adulți

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipației,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Prețul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile și drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iași

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămădut, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di; 2 dimineața unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreți să aveți un stomac sănătos

BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi și — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu**

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Prețurile se înțeleg ori-unde)

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 4 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL.

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

POTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente

în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1834 din 18 Decembrie 1889.

Fonduri de garanții la 31 Décemb. 1908

PESTE 168 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din Bucureș pentru asigurații din Romînia

LEI 6,547,500

Suma asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de francs 577,694,097 40|100 și fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 280 Milioane de francs.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de dotes mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 85 — Iași

„Loteria Regatului Romin"

ofară publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.–4 Noem. 1910

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile tota e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No. 1135 Mercuri 13 Octombrie 1910

Incidentul din Turtucaia

Am vorbit mai ieri de incidentul petrecut la Turtucaia cu ocazia închiderei unei vechi școli romînești, de către autoritățile Bulgare.

Am comentat faptul acesta cu acea legitimă indignare pe care ți-o produce în suflet ori ce dovadă de ingratitudine din partea acelora, cari au datoria de a ne purta o vecinică recunoștință.

Cu toate acestea am considerat incidentul ca avînd o cauză pur locală; ca luînd naștere dintr'un conflict mai mu't sau mai puțin întemeiat între institutorii romîni din Turtucaia și autoritățile locale.

Discuțiunea însă ce s'a încins în presa bulgară, și chiar și în ziarele oficioase, cu privire la acest incident, ne face să vedem că el are o cauză mai adîncă, mai mare; că el îmbrățișează un caracter general, național chiar.

Autoritățile bulgare au maltratat pe profesorii romîni—și le au închis școala, din pricina enervărei sau su rescitărei care le-a produs svonul convenției militare romîno turcă

Această convenție—care s'a dovedit că nu există—bulgarii o consideră ca fiind încheiată mai mult împotriva lor. Și pentru a ne proba că avem interese multe în Bulgaria și că nu trebue să i supărăm cu nimic, căci alt-fel ne lovesc în aceste interese—autoritățile au început cu primul act de represiune, arestînd pe profesorii noștri, fără nici un motiv și dînd afară din școală o sută și mai bine de copii romîni.

Trebue să aibă cine-va o minte de mongol, sau de bulgar, căci tot una o pentru ca să gîndească și mai a les să făptuiască în felul acesta. Ne aducem aminte că acum cîte-va zile, cînd s'a întîmplat nenorocitul accident de automobil ministrului nostru de rezboiu și familiei sale, ziarele bulgare au scos strigăte de bucurie și au ajuns a spune că este o pedeapsă dreaptă a lui D-zeu.

Motivul bucuriei bulgarilor era tot convenția militară cu Turcia, d. general Crăiniceanu fiind acela care în calitatea sa de ministru de rezboiu a trebuit să semneze convenția.

Această bucurie, de asemeni nu poate porni de cît tot dintr'un suflet salbatic, sau mongolic, sau bulgăresc, după cum închiderea școalei din Turtucaia este concepția unui creer tot atît de primitiv și de ingust ca a vechilor sălbatici.

Dar nu e vorba aci numai de calificarea unor asemenea sentimente și fapte. Avem datoria să nu lăsăm pe bulgari să meargă prea departe cu obrăznicia lor, și această datorie i se impune în primul rînd guvernului.

Dacă bulgarii cred că pot recurge la mijloace de represiune împotriva intereselor culturale ale romînilor din statul lor, să nu uite că interese mult mai mari și mai multiple au conaționalii lor, cari trăesc în Romînia.

Guvernul nostru trebue să intervie pe cale diplomatică, cît mai curînd ca să ni se dee satisfacțiune. Această satisfacțiune după părerea noastră ar consista în primul rînd în deschiderea școalei din Turtucaia, care cu atît mai mult cu cît fiind condusă de o veche epitropie recunoscută de statul bulgar, autoritățile de acolo nu se puteau amesteca în diriguirea ei și nu puteau să o închidă.

Institutorilor arestați și maltratați să li se ceară scuze de reprezentantul autorizat al guvernului bulgar—iar funcționarii administrativi și școlari, cari s'au făcut vinovați de asemenea fapte, să fie destituiți, guvernul bulgar declinîndu-și ast-fel orice solidaritate și răspundere față de procedarea acestor subalterni.

Iar ca constatare oficială a acestei satisfacțiuni, guvernul să publice un comunicat prin gazeta oficială din Sofia, de toate actele ce a îndeplinit în acest scop.

In cazul însă, cînd guvernul bulgar va refuza de a ne da satisfacțiunea în senzul cum am formulat-o mai sus, atunci guvernul nostru are imperioasa datorie să recurgă la cele mai drastice măsuri în potriva intereselor bulgarilor cari locuesc în țara noastră.

Bulgarii au școli, au instituțiuni de bancă, au așezăminte financiare și economice, societăți culturale etc. Sute și mii de bulgari trăesc și fac averi în țara noastră în cea mai deplină libertate prin comerț, agricultură, industrie și alte mijloace de muncă.

Ei bine, guvernul are destule căi, pentru a lovi cum trebue pe toți acești bulgari, pentru a se simți durerea lor tocmai la Sofia, și a se convinge guvernanții bulgari că dacă e vorba de represiune și loviri de interese, apoi bulgarii sunt aceia cari vor avea mai mult de suferit.

Constatăm însă cu adîncă părere de rău că guvernul nostru n'a făcut nimic serios și efectiv în această privință.

In afară de un mic protest apărut sub formă de semi-comunicat în ziarele liberale, guvernul nostru nu ne-a aratat că a procedat la obținerea unei satisfacțiuni complecte.

Or, numai cu simple pretexte nu se poate cuminți sau face să'ți știe de frică bulgarii.

Cu ocazia conflictului cu Grecia, —țară mai îndepartată de noi, cu interese mai puțin accentuate și mai puțin numeroase—și tot—așa pe cît s'a mulțumit guvernul, ni s'a dat o satisfacțiune.

Cu bulgarii însă lucrurile trebuesc impinse mai de parte, căci cauza care i-a determinat să recurgă la sălbătăcia din Turtucaia, nu e cum a fost în portul Pireu—o simplă manifestare pentru liberarea unui compatriot dezertor grec—de pe un vapor romîn,—ci mai mult—pornirea salbatecă și răzbunătoare a unor dușmani invidioși și ingrați strimți la minte și veninoși la suflet, cari nu ne pot ierta superioritatea noastră ca nație și stima de care ne bucurăm în toată lumea civilizată, pentru calitățile ce le avem ca popor înțelept și doritor de pace și progres.

Vespasian I. Pella.

DUBLĂ CRAMPONARE

E nostimă discuțiunea care s'a încins între presa junimistă și liberală, cu privire la succesiunea guvernului. Junimiștii acuză pe liberali că s'au cramponat de putere, iar liberalii la rîndul lor, pe junimiști că s'au cramponat de opoziție. Socotim că și unii și alții au dreptate. Liberalii sunt cu adevărat cramponați de putere, de vreme ce nu se pot hotărî s'o părăsească. Și au dreptate, căci e așa de dulce puterea pentru liberali și făuritoare de minuni bănești în cît fie-care guvernare liberală înseamnă o fericită ocaziune de înavuțire.

De aceia au dreptate junimiștii cînd acuză pe liberali că stau cramponați de putere, fiind-că nu cu inimă ușoară se pot aceștia despărți de atîtea avantaje materiale ce culeg de pe urma puterii. Dar vorba e cine e de vină de această îndelungată cramponare de putere a liberalilor dacă nu junimiștii cari în atîtea rînduri au pus umerii ca să-i susțină la guvern.

De acea cu drept cuvînt liberalii constată că și junimiștii sunt cramponați de opoziție fiind-că, efectul continuărei guvernărei de către liberali se resfrînge direct asupra continuărei opoziției la junimiști.

Cu toate aceste scoțînd partea glumeață a unei asemenea constatări pe care presa acestor două partide o fac unii la adresa altora, noi putem trage concluzia următoare, că din două cramponări deosebite ambele partide vor ajunge să cramponeze la olaltă și foarte curînd ambele partide de opoziție.

Și atunci vor cădea de acord și asupra acestei chestiuni cum de altfel au căsut în atâtea rânduri asupra altora.

Ar fi poate unicul prilej de care ar fi profitat și țara, căci de la guvernarea junimistă n'are la ce bun să se aștepte iar de cea liberală e în deajuns de plictisită și enervată.

Favoruri dăunătoare

Totdeauna guvernarea liberală—s'a remarcat prin acordări dăunătoare instituțiunilor statului.

Politica liberală a trăit totdeauna pe sistemul favorizărei partizanilor. Acesta a fost poate mijlocul de propagandă cel mai eficace al partidului liberal.

Avînd norocul de a guverna mai mult de cît celelalte partide și pătrunși de ideia că partizanii nu se pot forma de cît prin sistemul satisfacerei intereselor, liberalii și-au recrutat amicii după quantumul satisfacerei interesului lor.

Pentru aceasta ei nu s'au dat în lături de a-și călca propriile lor legi și regulamente, de a comite nedreptățile cele mai strigătoare și a se lovi în oameni nevinovați trecînd peste drepturi cîștigate și punînd mai presus talentului, sîrguinței și cinstei nepotismul și favoritismul politic.

Așa au făcut liberalii cu justiția, umplînd în mare parte magistratura țării cu membrii scoși din registrele de înscriere a cluburilor liberale, lăsînd la o parte o mulțime de magistrați de carieră cari prin cunoștințele și aptitudinile lor constituiau o mîndrie pentru justiția țărei.

Așa au făcut cu școala unde sub pretextul de a anula lucrările anterioare ale miniștrilor de Instrucțiune din alt partid, au pus, strămutat și înaintat în învățămînt pe toți cari dacă aveau într'un buzunar titlurile academice necesare, trebuiau să aibă în celalt carta de membru al partidului liberal.

Așa au făcut cu administrația împănînd-o cu puzderie de agenți electorali liberali de toate gradele.

Singură armata mai rămăsese în ultimul timp neatinsă de epidemia favoritismului liberal.

Fi bine și de ea [illegible] s'a legat liberalii și se vede că e așa de puternică influența acestui favoritism că poreclitul „integrul" ministru de război, d. general Crăiniceanu nu numai n'a putut rezista, dar a operat favoritismul în armată mai mult de cît ori ce alt fruntaș liberal din naștere.

Am arătat eri, modul cum s'a procedat la ministerul de război cu ultimile schimbări și avansări petrecute în armată.

Nedreptăți pe toată lumea și l'a toate gradele oștirei. Ofițerii cu merite și cu vechime au fost sacrificați ținîndu se seamă de vechimea nu a gradului ci a timpului servit de rădele ofițerului în partidul liberal, și înlocuind meritul cunoștințelor militare cu acel al devotamentului pus în serviciul partidului liberal.

Nici o deminţire nu s'a adus pentru spulbarea acuzărilor de strigătoare nedreptăți săvîrșite de ministrul de război cu prilejul înaintărilor de cari vor bim. La toate tablourile de înaintare pentru vechime și alegere s'au sărit peste ofițerii propuși înaintărei de toți șefii earachici ani de rîndul pentru a se ajunge cu rînda la alții mai noi în grad și chiar fără d merite.

Toți ofițerii a stăruinți politice au fost favorizați, iarăși fără nici o protecție nedreptății.

Se înțelege de la sine ce mare rău poate produce oștirei întinderea favoritismului politic și în armată.

Instituțiunea armatei, va suferi ca și celalte, de urma ultimei guvernări liberale și al guvernului are datoria să repare toate nedreptățile săvîrșite de liberali prin sistemul nenorocit al favoritismului politic atît de dărnător tuturor instituțiunilor statului.

Chestii literare

Șezătoarea d-lui Artur Gorovei

Primim în volum anul al XI din cunoscuta revistă de Folklor a d-lui Artur Gorovei din Fălticeni. Rari publicați se prezintă cu un caracter mai serios ca aceasta a d-lui Gorovei, care a scris cît într'un mod așa de complect sufletul sufletului poporului romîn.

Reputata publicație acum 11 ani în urmă, se ocupa cu studiul materialului de folor din județul Suceava, d. Gorovei dînse a grupa în jurul i toate talentele din județul Suceava, un mănunchiu ales de harnici învățători, în frunte cu Lucu și elevii lui de la Broșteni. Din acest cerc a eșit apoi mai multe alte publicații, ca ale lui A. Vasiliu de la Tătărași, un harnic și iscusit culegător popular; apoi cu mutarea d-lui Lupescu la Zorleni, s'a scos în Bîrlad revista „*Ion Creangă*". Cimiliturile d-lui Gorovei și Poeziile Populare de A. Vasiliu, ambele lucrări tipărite de Academie, arată ce poate face unir a puterilor literare. In frontea tuturor acestora stă d. Gorovei.

In noul volum d-sa studiază datinele satului Rotopănești; discută origina lui *Frunză verde* din poezia populară, pe care o găsești și în literaturile vechi; ne face o foarte judicioasă analiză a stilului din povești, și alt material de poezii populare.

Cetirea așa prizărită a volumului mi a dat în minte o idee. Cum d. Gorovei prin publicitatea sa de 11 ani a scos la iveală mai tot ce se zice, ce se crede, ce se obicinuește în județul Suceava; ar trebui să îndrumeze pe colaboratorii săi —și sînt mulți, harnici și pricepuți ca să sintetiseze pe sate tot materialul popular, făcînd ca învățătorul să studieze sufletul satului. Cam în ceia ce a făcut A. Vasiliu cu Tătărușii lui, sau cum s'a făcut cu *Hora din Cartal*.

Suceava e un județ de mare amestecătură și de foarte mare varietate de graiu. Ardeleni, Bucovineni, Ruteni, Munteni din Tătărași, acolo avem șes și munte, văi și dealuri, plutărie, dogărie și agricultură. Intr'un județ se oglindește țara întreagă, neamul nostru întreg.

De pildă să ia un învățător la studiat satul: populația, etnografia, averea, graiul, obiceiurile, credințele, cîntecele lui; poveștile lui, legendele lui, totul, dar absolut totul după un plan dat Cînd vom avea astfel oglindit sufletul satelor în studiul cuiva vom ști firea și felul de a fi al săteanului.

Partea aceasta din activitatea literară a învățătorilor noștri va încorona cu succes zelul lor de albine muncitoare în sat și cîte nu am putea prinde noi iști de la ora din observările temeinice ale celor [illegible] studiază satele noastre.

Și nici o revistă nu e mai chemată la asemenea studii ca Șezătoarea pentru cărari județe au dascali mai harnici ca Suceava, și nu în toate părțile se găsesc oameni devotați și calzi apărători ai săteanului ca Gorovei la Fălticeni.

Gh.

OAMENI ȘI LUCRURI

O comedie pe ocean

Soarta îndrăznețului american Wellman pare a fi definitiv hotărîtă: încercarea lui rămîne un americanism și nu va fi prenumărată între marile întreprinderi cu adevărat științifice.

Nu că n'ar fi realizat un zbor unic în felul său; nu că n'ar fi ținînd recordul în ce privește durata zborului. Dar tecnicianii specialiști dovedesc cu fapte că Wellman *nu putea* să creadă serios în întreprinderea sa și încercarea de a trece oceanul în balon trebuia privită, a priori, ca o formidabilă reclamă.

Deși fost ziarist, Wellman nu are ceea ce se cheamă „une bonne presse". Mai curînd e obiectul unor atacuri vehemente pentru motivul că, cu bună știință, a expus viața cîtorva tovarăși de drum—mai puțin inițiați ca dînsul în primejdiile la care se expun.

Aci e poate o nedreptate. Neinițiații aveau să cadă victime propriei lor lipse de experiență și de pricepere. Un singur tovarăș de drum avea într'adevăr tot dreptul la compătimire: pisica „Mascotta".

Primele telegrame despre salvarea echipagiului aerian de către personalul vaporului Trent menționa și salvarea „Mascottei" în cheatiune. Pisica lui Wellman împarte astăzi celebritatea cu aceasta din urmă și constituie una din trăsăturile originale ale acestei expedițiuni. Ba, ea constituie o nouă dovadă că sub aparența seriozității și îndrăznelii științifice a întreprinderei se ascundea o doză de comedie.

Ce căuta sărmanul animal pe „bordul" vaporului aerian? Era oare menită a servi drept obiect de studiu și observațiuni pentru a se complecta cercetările lui Wundt și ale celorlalți eruditi asupra sufletului animal?

Era în joc curiozitatea de a urmări „impresiunea" ce va face călătoria asupra bietei mîțe? De ce s'a ales pentru această modernă corabie a lui Noe numai animalul viclean și antipatic, lipsit de ori-ce faimă de animal.. intelectual, cu toată dragostea ce-i arată unii poeți în frunte cu Baudelaire?

... Intr'un carnet de însemnări al cîrmaciului Simion s'a găsit următoarea notiță: „duminică 12 oare. Vasul e bătut de cumplită vijelie; ni se pare în tot momentul că o să se sfarme în bucăți. In timpul furtunei pisica Mascotta țipă așa de grozav că sunt silit s'o învălim într'o pătură de lînă".

Singura senzație pe care va fi avut-o —e groaza,—groaza fără nici o altă reflexie, groaza din instinct. Lucrul era lesne de prevăzut și fără „Mascottă". Ar fi lipsit însă un element de ridicul încercării lui Wellman.

Intr'o baladă a lui Heinrich Heine, aceasta povestește o întîmplare tragică de care-și aducea aminte din copilărie. Impreună cu un prieten de copilărie aruncase o mîță într'un rîu adînc.

Li se făcu milă însă și cercară s'o scape. Mița fu scoasă la mal, miorlăind, —dar prietenul lui Heine se înnecă. Poetul descrie amărăciunea care-l obseda pe urma nenorocirii și drept refren repetă mereu versul „Die Katze, die Katze gerettet"....—pisica, pisica-i scăpată...

După ce vor trece anii și se va reaminti expediția neizbutită a americaaului Wellman, se va vorbi de ea ca de o temeritate zadarnică—dată fiind imperfecțiunea construcțiunii faimosului „echilibrator"—și se va reținea *nu* tragedia unei lupte cu elementele naturii, ci partea de comedie: tovărășia „Mascottei" și salvarea ei, cu toate cronicile și cîntecele pe care, de sigur, le va inspira.

Rodion

SURPRIZE

Trăim într'o epocă extrem de importantă din punct de vedere literar; viitorul istoric ce se va încumeta să schițeze fisionomia acestei vremi de lupte, de ciocniri de idei și de curente, va avea multă bătae de cap și-i va trebui calități puțin comune, pentru a putea zugrăvi și reda în adevărata ei înfățișare, întreaga mișcare atît de intensă în sînul căreia trăim. Prevedem — peste vr'o cîteva generații — multe căderi la examene, multe respingeri de candidați, nenorociți din pricina vr'unui subiect anapoda de felul acesta.

„Caracteristica literaturei de la începutul secolului al 20-lea" va răsuna ca o condamnare la moarte, în liniștea sălilor de concurs și mulți din cei ce-și vor chinui, desperați, vîrful condeiului, cu dinții, sau cei ce-și vor trece cu ultima energie mînile tremurînde prin păr, vor blestema de sigur, cu toată ardoarea sufletului lor, întreaga armată de scriitori care în prezent, neștiutori de ce va fi mîne, își petrec timpul în polemici, în produceri de opere nouă și variate. Dar cine are vreme să se mai gîndească și la soarta generațiilor viitoare! Și oare noi, n'am suferit la rîndul nostru pe urma altor pleiade de scriitori, care repetau cum repetăm și noi și cum vor repeta și urmașii noștri la rîndul lor, celebrul dicton al lui Ludovic al XV-a?

Dar să ne întoarcem la cele ce spuneam mai sus; în adevăr se observă o febrilitate intensă în lumea literelor noastre, și ceia ce dă importanță mișcărei, ceia ce face atractivă întreaga activitate, sunt surprizele la care asistăm de cîtăva vreme, surprize menite să desmintă și să răstoarne cu totul, profetizările atîtor critici, care ne-au făcut să ne pierdem iluziile în viitorul anumitor manifestări și să ne punem toate speranțele în altele. Numai că lucrurile de multe ori s'au întîmplat tocmai invers... N'are a face! Criticii, să o recunoaștem, n'au fost nici odată buni profeți;.. calitățile lor sunt de altă natură... și la urma urmei se pot mîngîia de aceasta, căci știut e că „nici un om nu e profet în țara lui".

S'a zis mereu, și cine n'a auzit, că nu vom putea avea o literatură dramatică; se arata o complectă lipsă de interes tuturor încercărilor sporadice pe acest teren, căutîndu-se să se stabilească un fapt: că Romînul nu va fi nici odată în putință de a da vieață genului dramatic. Afirmația aceasta a căzut. Ne-au desmințit o repertoriile stagiunei actuale a teatrelor noastre, ne-au desmințit-o încercările din ultimii ani, precum și cele ce ni s'au anunțat în timpul din urmă. A fost o surpriză extrem de plăcută;... căci în adevăr, nu poți să nu te bucuri din tot sufletul, cînd vezi înviind un gen care era condamnat cu desăvîrșire în țara ta. Răul e că ne prea grăbim în toate; avînd în urma noastră un trecut literar de cel mult un secol, n'a fost nici timpul, niei împrejurările favorabile, pentru desvoltarea atît de grabnică a tuturor genurilor. Cu toate desiluziile exprimate de atîtea ori, cu toate gesturile desperate, literatura noas

tră şi-a urmat, cu mici excepţii, mersul ei firesc. A sosit în sfîrşit şi vremea literaturei dramatice naţionale... să o primim cu braţele deschise.

Neapărat că sîntem în această privinţă în epoca încercărilor timide; pretenţiile noastre deci trebue să fie la înălţimea încercărilor. Ele nu vor fi însă dibuiri prin întunerec, nu vor reprezenta treapta cea mai de jos al acestui gen... şi lucrul se explică; chiar dacă n'au fost produceri de felul acesta un timp îndelungat, educaţia artistică s'a făcut însă pe nesimţite în sufletele generaţiilor de scriitori. Evoluţia lentă s'a efectuat treptat în minţile lor, care s'au ridicat cu încetul pe scara progresului şi acum cînd au simţit imprejurările favorabile şi terenul prielnic de desvoltare, au dat la iveală roadele plămădite de vreme îndelungată, ne-au oferit producerile lor care poartă pecetia veacului, care sînt deci producerile timpului.

Ele nu vor fi un pas îndărăt, deci să nu se mire unii, că vor poseda ceva din caracteristica scrierilor similare apusene, ele nu sînt simple imitaţii, ci sînt o firească exprimare a mentalităţei artistice de la noi, care a găsit în momentul de faţă vremea potrivită de desvoltare. Libertatea de care se bucură de o vreme scriitorii noştri, a fost un stimulent puternic pentru revelarea talentului lor. Ei au putut acum să se pue în contact cu înaltele manifestări literare din apus, cu care nu putuseră face cunoştinţă până atunci din cauza unui spirit de gaşcă ce-i conducea şi care le dicta mai totdeauna subiectele de inspiraţie, care le jalona cu pari tricolori, linia îngustului orizont artistic până la care aveau dreptul să-şi întindă privirile.

Vremea aceasta de sclavie literară, din fericire a trecut, şi foloasele ce au rezultat de pe urma dispariţiei ei, sînt vizibile. Talente noui au avut tot răgazul, tot spaţiul de a-şi desfăşura aripile şi a se avînta spre înălţimi. Pe ici, pe pe colo, nu e vorbă, se mai găsesc *vînători*, care vreau să i atragă mai mult cu făgăduinţi de cît cu laţuri sau gloanţe şi iarăş din fericire — scriitorii îşi caută de drum.

Genul dramatic care se anunţă prin reprezentanţi de forţă, trebue salutat cu toată sinceritatea. Am avut şi vom avea prilejul să asistăm la reprezintările noilor produceri ale dramaturgilor noştri.

Au anunţat lucrări: dl. *Rădulescu-Motru: Păr de Lup*, d. *Har. G. Lecca: Lege*, d. *A. de Hertz: Biruinţă*, d. *Delavrancea: Luceafărul*, d. *M. Sadoveanu: De ziua mamei*; d-nii *Al. Stamatiad* şi *C. Riuleţ: Femeile Ciudate*; d. *Corneliu Moldovanu: Fluturii*, d. *V. Eftimiu. N. Davidescu, etc.*

E o mişcare intensă, după cum vedem şi—se spune—valoroasă. Lucrarea d-lor Stamatiad şi Riuletz, a făcut chiar o mică serie la Teatrul Davilla; nu o cunoaştem încă, dar auzim că a avut succes.

Anii viitori ne rezervă de sigur alte surprize; putem spune prin urmare că literatura dramatică romînă e pe cale de a se forma pe deplin

Acum e rîndul romanului... Cine ştie?

Evandru

De închiriat două apartamente, unul în strada Armeană No. 8, compus din 3 odăi, bucătărie, atenanse; al doilea în stradela Armeană No. 8, compus din 4 odăi, bucătărie etc.

A se adresa proprietarului d. Andrei Bădărău, strada Armeană No. 3.

Ocaziune rară Valoroasa carte de filosofie, literatură, ştiinţă şi arte de Const. Leonardescu, cu un cuprins de 487 pagini, ocazional desfacere, micul rest în loc de 8 lei trimet franco în toată ţara numai contra M. Postal de 2 lei 90 b. bucata.

Adresaţi comenzile d lui Iosef Perlitz et Kesler str. Cismărie, No. 7 (visa-vis de Hală).

De închiriat două apartamente la aleea Principesa Maria; unul compus din 4 odăi şi altul din 5 odăi, cu atenanse.

De închiriat 4 odăi, 2 cămări, bucătărie magazie de lemne, pivniţa Instalaţie de lumină electrică. Strada Muzeler No. 7.

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

DE INCHIRIET

Magaziile No. 54 din strada Ştefan cel-Mare, vis-á-vis de banca Naţională, cuprinzînd şi 3 camere la rîndul al doilea, sub sol, toate iluminate cu electricitate, în bună stare.

A se adresa str. Carol No. 12 la d-na Jora.

De închiriet un apartament cu 4 sau 5 odăi cu instalaţie pentru lumina electrică, bucătărie şi camară pentru lemne.

Stradela Sft. Atanasie No. 3 la d. Gall.

Cronica bisericească

Vorbă multă şi treabă puţină sau un Extra-Mitropolit

De cît va timp la Mitropolia Moldovei se desfăşoară o activitate *extra*-ordinară. Se ţin conferinţe peste conferinţi, sub preşidenţia Mitropolitului, ca să se consfătuească asupra *activităţei extrabisericeşti şi chiar* **şcolare**—deşi Ministerul Instrucţiunei e în strada Diaconeselor din Bucureşti şi nu în palatul metropolitan din Iaşi.

Aşa, *întâiu* au fost convocaţi toţi protoereii din Eparhia Moldovei cu membrii Consistorului eparhial, spre a se constătui asupra *activităţii extra-bisericeşti*, ce trebue s'o desfăşoare preoţii. S'a întocmit apoi şi o comisiune specială pentru studiarea memoriilor preoţilor de la ţară, cari—după lege — au drept la înaintare pe loc. Dar în această comisiune s'a strecurat şi un preot de aici numai cu *4 clase seminariale*—cel mai bun şi mai harnic dintre preoţi, după spusa I. P. S. Sale—ca să studieze memoriile, adică activitatea pastorală a preoţilor superiori lui în grad, *cu 8 clase srminariale ori şi licenţiaţi în teologie*. Insă 'i agreatul, favoritul Mitropolitului, 'i naţionalist sadea de al lui Iorga şi de al I. P. S. Sale şi de sigur şi viitor Protoereu măcar cu titlul provizor!

Dar ceea ce este mai straniu aici, e că din mulţimea preoţilor din judeţul Iaşi, numai *patru* memorii de aceste sunt date pînă acum spre studiu, iar restul (se zice încă vre-o 20, ar fi îndosite, ca nu cum-va unele dintre ele să treacă înaintea celor favoriţi şi privilegiaţi! *Despotism şi favoritism!*

A doua oară au fost convocaţi revizorii şcolari şi protoereii din eparhie, spre a se consfătui pentru conlucrarea în comun a preoţilor şi a învăţătorilor, pentru binele sătenilor, adică o activitate *extra*bisericească unită cu acea *extra*şcolară. Un fel de *mixtum compositum!*

Intre altele s'a propus şi admis aici, ca *preoţii să predea religia în şcoalele primare.*

Negreşit vor fi între preoţi şi elemente formate pedagogiceşte, ca să facă şi acest lucru cum trebue. Dar ce te faci cu mulţimea cealaltă a preoţilor, cari poate au uitat şi ei ce bruma mai ştieau din istoria religiei?! Vor păţi ca în timpul lui Mavrocordat (jum. sec. 18) se vor apuca la bătrîneţe să înveţe carte.

Ca să înveţe pe micii elevi într'un mod mecanic şi papagalicesc de exemplu *istoria vechiului testament*, despre Noe, Tara, Avram, Isac, Iacob, Rebeca, Lia, Rahela şi tot neamul lor, — aceasta este a vorbi în pustiu şi a bate apa în piuă, absolut nimic nu va folosi, este a răpi din programa şi timpul învăţătorului, un timp preţios şi bun de întrebuinţat pentru altă ceva mai bun. Iar din noul Testament abea 'şi vor putea întocmi vre'o predică la biserică.

Deci trebue făcută între preoţi o selecţie, *un nou concurs*, să se vadă cei apţi şi să nu se generalizeze măsura.

Iar un inspector şcolar observînd aceasta, a intervenit în discuţie propunînd ca preoţii să predea copiilor *numai rugăciunile.*

Dar oare Invăţătorii nu-s apţi pentru atîta lucru? Şi atunci ce mai vorbă degeaba şi în pustiu?!

După-ce s'au înglodat învăţătorii pînă în gît cu activitatea extraşcolară neglijînd, pe acea intraşcolare că tot 82 la sută analfabeţi găsim la ţară — acum se îndrumează şi preoţimea spre o activitate extrabisericească unită cu acea şcolară ca să-şi uite şi neglijeze şi dinşii activitatea lor intrabisericească!

Dar fiind că Invăţătorii numai pot dovedi feluritele *extratreburi* cu cari sunt însărcinaţi, acum se recurge la preoţime ca să le dea mînă de ajutor măcar în predarea unui singur obiect de studiu c'apoi pe urmă şi preoţilor — fiind prea ocupaţi cu preparatul şi predatul lecţiilor religioase — să li se tocmească şi lor alţi ajutători în treburile lor bisericeşti!

Iac'aşa toate merg alandala în Biserica noastră, cu *vorbă multă şi treabă puţină.*

Ezechil

Litere-Ştiinţe-Arte

Ştiinţă, artă şi generozitate. — Un ziar săptămînal local relevă faptul curios că s'a refuzat scutirea de taxe vamale aparatelor societăţii ieşene „Salvarea"—o trăsură şi o cornodă—iar în acelaşi timp a fost scutită de ori-ce taxă comunală trupa de operete a d lui Grigoriu.

Apropierea e poate forţată. Regimul e acelaşi, fără îndoială, regimul generozităţii. Dar alte autorităţi sunt în joc. E de sigur nedrept şi regretabil că o societa e de ştiinţi şi binefacere ca „Salvarea" n'a găsit har în ochii celor de la putere, iar filotimia ce s'a aratat operetei e poate excesivă.

Ziarul în chestiune că graţia arătată trupei se datoreşte numai intervenţiunii d-lui Pechea, semi impresarul operetei. Răspunderea acestei afirmări o lăsăm, întreagă, ziarului citat, pînă cînd excietarul va lămuri lucrurile. In acest caz „Fulgerul" va fi nevoit să retragă acuzarea şi să zică „Pater, pecheavi..."

*

La Bruxelles s'a cîntat cu mult succes o operă nouă avînd textul şi muzica scrise de Raoul Ghinsbonrg, directorul operei din Monte Carlo. Libretul intitulat „Ivan cel groaznic" e extras din romanul cu acelaşi nume al lui Alexandru Tolstoi, cu modificări în deznodămînt şi în acţiuni

*

Una din cele mai curioase manifestări ale fraternităţii omeneşti va avea loc în Iulie 1911, la Londra.

Pentru prima oară se va întruni congresul internaţional al raselor. Bazele sale ştiinţifice sunt aproape identice cu acele pe care le-a desvolat Jean Finot, în *La Revue.*

Congresul are mai cu seamă ca scop respectul reciproc al raselor din occident şi orient. Memoriile cele mai curioase vor fi cetite acolo, de către oamenii cei mai eminenţi ai celor două lumi.

Printre delegaţii recrutaţi din cele 15 ţări cari vor lua parte, sunt 25 preşedinţi de Parlament, cea mai mare parte din membrii curţilor de arbitragiu, opt foşti premieri ai Angliei, 14 episcopi, 130 profesori de drept internaţional.

*

La Paris s'a deschis o expoziţie a unor pictori ruşi în atelierul ocupat altă dată de nenorocitul picîor Steinheil, cunoscut mai mult prin senzaţionalul proces al d-nei Steinheil.

Pictorii compteazǎ probabil pe trista celebritate a localului.

*

Premiul Nobel pentru medicină va fi acordat auul aceasta profesorului de fiziologie din Heidelberg, Dr. Albrecht Kossel.

Distribuţia premiilor se va face la 10 Decembrie, ziua morţii lui Nobel. Suma cuvenită laureaţilor va fi de cîte 193 360 franci.

*

La Bruxelles a murit cunoscutul sculptor Karl von des Stafen, în vrîstă de 66 de ani.

*

Opera Comică din Paris se redeschide cu Macbeth, operă de tînărul compozitor din Geneva, Ernest Bloch şi cu textul de Fleg, după piesa lui Shakespeare. Se fac pregătiri mari în vederea acestei premiere.

*

Edgar Allan Poë, marele nuvelist şi liric american va avea în sfîrşit momentul său în „sala de glorie" a universităţii din Newyork.

*

Cunoscutul autor dramatic francez *Pierre Wolff*, a găsit în sfîrşit un titlu pentru o comedie a sa pe care o terminase acum cîtă va vreme; ea se va *Les Marionnettes*, şi se va reprezenta pe la 24 Oct, st. n., într'unul din marele teatre ale Parisului.

*

Joi 20 Oct. st. n. s'au împlinit 25 de ani de cînd Jules Claretie a fost numit administrator general al comediei franceze, prin decretul presidenţial, semnat Jules Grévy. Bătrînul academician se va demite din înalta sa funcţiona; cu ocazia aceasta i se pregăteşte o mare sărbătorire şi un banchet dat de către societari şi literaţi.

*

Publicistul francez *J.—L. Charpentier*, publică un articol asupra lui Molière în la *Revue du mois* cu data de 10 Septembrie, în care vrea să rezolve chestiunea, atît de discutată, a aversiunei marelui scriitor faţă de medici şi medicamente. Autorul concide că Molière era un duşman al ştiinţei.

*

Se ştie că Parlamentul francez interzisese pe viitor, aşezarea statuelor în grădina Luxembourg, de oarece sînt în număr prea mare; de curînd s'a făcut excepţie, cu monumentul lui Verlaine, ce şi va avea locul său de este în celebra grădină, prin care „pauvre Lélieă" a rătăcit şi visat de atîtea ori.

*

A apărut în editura „Mercure de France" o interesantă lucrare, conţinînd scrisorile de amor ale Janei Welsh şi Thomas Carlyle.

*

In numărul său din 16 Octombrie 1910, revista „Mercur de France" publică o lucrare necunoscută a lui *Jean Jacques Rousseau: Le nouveau Délphe* în care se discută (în 16 pag) problema aviaţiunei—scrierea lui Rousseau este în tot interesul, de oare-ce abordă o chestiune atît de puţin obişnuită în aceea vreme.

*

STRUNA ZILEI

CURIOZITATE

Pentru cîte-va zile numai în acest oraş femeea de 240 chilograme.

Anunciu.

Chiar atîta greutate
O femee cînd măsoară,—
E 'nşelat cine socoate
Că nu poate fi.. uşoară.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a întroduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul a cerut protoereilor să 'i raporteze, odată pe trimestru, preoţii rămaşi în urmă cu plata cotizaţiilor, sau care nu'şi regulează împrumuturile la societatea clerului, „Mântuitorul Hristos."

❑ Adunarea generală anuală a societăţei clerului „Mîntuitorul Hristos" va avea loc în primile zile ale lunei Noemvrie.

❑ Membrii societăţei ştiinţifice literare „Archiva" s'au întrunit aseară în şedinţă ordinară.

S'a hotărît ca societatea să se asocieze la şezătoarea literară ce va avea loc în curînd la Teatrul Naţional, organizată de d-nii Sadoveanu, Codreanu, G. Bottez Gordon, Doinaru, Boureanu şi Doboş.

D. Bottez-Gordon a dat cetire, în şedinţa de aseară, unei ode cu prilejul a şezărei statuei lui Cuza-Vodă în Piaţa Unirei; d. V. Iorga a cetit o poezie a sa „Imagini"; d. T. Neculau a făcut o comunicare asupra studiilor sale de mineralogie „Pârâul Ruji".

❑ Protoeria judeţului a cerut preoţilor să-i înainteze un tablou de cărţile cu, sau fără plată, trimise lor, atît personal, cît şi pentru bibliotecele parohiale, arătînd numirea cărţilor, şi suma ce au plătit, sau au a plăti.

❑ Aflăm cu părere de rău că părintele Gh. Florescu, de la biserica Golia, a fost greu încercat, prin moartea soţiei sale, d na Ortansa Florescu, care a încetat din viaţă astă noapte la orele 12.

Condoleanţele noastre mult îndureratei familii.

❑ Ministerul instrucţiei a pus în vedere directorilor şi diriginţilor de şcoli primare, ca în caz cînd fac cereri la minister pentru anulări de certificate de absolvire şi emiterea unor duplicate, să înainteze odată cu raportul lor şi recipisa de vărsarea sumei de 5 lei, ca taxă pe seama „Monitorului Oficial", pentru publicaţiuni de anulare întocmite conform colecţiunei de legi şi regulamente din 1908.

Ministerul de instrucţiune nu poate să dea curs nici unui raport care nu a îndeplinit condiţiunile de mai sus.

❑ Ni se spune că examenele de maior au provocat mari nemulţumiri în armată.

Se pare că o mulţime din dispoziţiunile clare ale legilor în vigoare au fost călcate.

Aşa, într'un judeţ din ţară, nu s'a respectat nici chiar principiul publicităţei examenelor.

❑ **Fondurile de întreţinere ale trupelor.**—Ministerul de războiu a dat următoarea deciziune relativ la respectarea întocmai a dispoziţiunilor regulamentare privitoare la cheltuielele ce se fac din fondurile de întreţinere:

Avînd în vedere că din controalele gestiunilor în bani pe exerciţiile bugetare precedente rezultă că mai toate corpurile de trupă au făcut cheltuieli din fondurile lor de întreţinere pentru venitul anual al acestui fond, atacînd capitalul în proporţiuni ce depăşesc dispoziţiunile regulamentelor şi că această procedare s'a întemeiat fie pe ordine superioare greşit date, fie pe motivul insuficienţei veniturilor.

Pentru desăvîrşita respectare a dispoziţiunilor regulamentului, decidem: cu începere de la data publicărei ori ce cheltuială din fondul de întreţinere se va face absolut numai în condiţiunile prevăzute de art. 71 şi următorii din regulamentul de administraţie, astfel cu acest articol au fost modificate prin înaltul decret No. 1238 publicat în „Monitorul Oastei" partea regulamentară No. 9 din 1907. Sub nici o formă şi sub nici un cuvînt comandamentele diviziilor şi ministerul nu vor mai ordona cheltuieli din venitul acestui fond, venit pe care regulamentul îl pune exclusiv la dispoziţia capului pentru a face din el cheltuielile de întreţinere regulamentară.

Din capitolul fondului de întreţinere, comandamentele diviziilor şi ministerul nu vor mai putea aproba vre-o cheltuială decît dacă propunerea a fost făcută de capul corpului, aşa după cum prevede regulamentul şi numai dacă prin această aprobare nu se ating părţile din capitol pe care regulamentul le declară atacabile.

Ori ce ordin al comandamentului sau ministerului prin care se aprobă o cheltuială din capitolul fondului de întreţinere trebuie să prevadă în termeni expresi că cheltuiala va fi acoperită numai din suma disponibilă a capitalului, fără a se atinge partea lui ireductibilă.

In cazul cînd ordinul nu ar cuprinde această lămurire cerută de regulament, sau chiar dacă ar coprinde-o însă cheltuiala nu s'ar putea acoperi din prisosul regulamentar al capitalului, în astfel de împrejurări capul corpului întemeindu-se pe decizia de faţă de întreţinerea din punctul de vedere al părţei sale inatacabile.

Cheltuielele făcute din capitolul fondurilor de întreţinere până la data publicărei acestei deciziuni rămîn bine făcute; de la această dată însă ori-ce cheltuială în afară de prevederile regulamentului şi alte deciziuni de faţă vor fi în sarcina personală a capului care a încuviinţat-o.

Acele corpuri de trupă cari la 31 Martie 1910 au încheiat contul de gestiuni cu deficite la fondul de întreţinere, vor căuta ca prin economie să le acopere neapărat până la 31 Martie 1911, în caz contrariu suma rămasă neacoperită la acea dată se va imputa capului corpului care a depăşit prin cheltuieli veniturile acestui fond.

❑ A apărut No. 3 anul II din revista „Unirea Femeilor Romane", publicaţie periodică pusă supt îngrijirea d rei Tereza Strătilescu, directoara Externatului de fete „Oltea Doamna" din Iaşi. Acest număr are o matérie variată şi interesantă.

D-na Emilia Humpel scrie despre *Problemele Educaţiei* cu acea adîncime de vederi şi stil ales, cum ne am deprins a ceti din cînd în cînd studii de a d-sale.

D-ra Ana Severin ne dă un rezumat cu aplicări şi reflexiuni proprii după cartea lui Payot „Educaţiunea Voinţei", tradusă şi în romîneşte de d-ra Teodorescu, cu o prefaţă de d. D. A. Teodoru, secretarul ministerului de Culte.

D-na Maria Buţureanu, colaboratoarea noastră atît de bine apreciată de cetitorii „Opiniei" face o recenzie asupra scrierei d nei E. Key „Icoane ideale" despre femeie sec. al XXI *et scy.*

D-na E. Stroja publică o conferinţă despre Beethoven.

D-ra Eleonora Strătilescu scrie despre *Recompense* şi societăţile de bine-facere din Bucureşti.

D-ra Tereza Strătilescu ia la refac societatea „Cantina şcolară" arătîndu-i lipsurile sale.

D na Matilda Poni ne scrie o frumoasă poveste despre Teodor Munteanu o schiţă cu tendinţe şi asupra căreia vom reveni, căci ideile din ea provoacă discuţie.

Alex. Vasiliu, învăţător în Tătăreni, Suceava scrie o poveste „Bogbelţ" în care se zice de o mamă ce voeşte să piarză pe fiul său şi el de ciudă o omoară.

❑ Un colţ al anticului Egipet, este redat spectatorilor cinematografului din Sala Circului Sidoli. Insula Philae, Luxor şi ruinile sale se desfăşoară pe maiastra pînză în programul nou de Joi 14 Octombre a. c. Zeii şi Zeiţele, Isis şi Osiris, Hapi personificînd Nilul, stau săpaţi în colosalele blocuri şi enigmaticii sfincşi par a păzi şi astă zi încă giganticile palate ale Faraonilor.

Anticul Egipet de acum 4,000 de ani este reînviat astă-zi de noua invenţie, cinematograful.

Şi de aci vrăjitul aparat ne transportă prin fermecătoarele fiorduri ale Norvegiei, la extremul nord, unde domneşte aceiaşi linişte maiestoasă, turburată doar din cînd în cînd de cîrdurile de paseri cari hălăduesc în regiunile polare.

Programul de Joi 14 Oct.. absolut nou în toată întregimea lui, cuprinde apoi o comedie a lui Max Linder, originală ca toate înscenările sale şi interpretată cu măestria lui atît de cunoscută publicului ieşan.

Se succed apoi: Armata italiană, Artileria de cîmp, — Exploatatori de copii, — Iubire de mamă, două piese teatrale de o înscenare superioară, — Slugă la servitor, scene comice şi multe scene sportive, comice, instructive etc. etc.

Se aduce la cunoştinţă că matineurile vor începe la 3 ore ziua atît Sîmbăta cît şi Duminica.

Reprezentaţiile au loc în fie care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminica. Primul program nou se reprezintă Joi şi Vineri seara, — al doilea program nou Sîmbătă şi Duminică seara.

DIVERSE

— La spitalul Sf. Spiridon a fost internat Olivenbaum Avram din strada Alexandri, care trecînd pe strada Ştefan-cel-Mare, a fost lovit de birja No. 127, fracturîndu-i un picior.

— La institutul Antirabic a fost internată femeia Ruxanda Ignat din comuna Corlata, judeţul Botoşani, fiind muşcată de un cîine turbat.

— Aseară comitetul clubului meseriaşilor a ţinut şedinţă, controlînd libretele lucrătorilor.

— La Ţibăneşti a avut loc căsătoria religioasă a d-lui Gh. Gaman, notarul acelei comuni, cu d-ra Didina Constantinescu, fiica primarului acelei comuni. Nuni au fost d-na P. Carp şi fiul său Gr. Carp.

Ultime INFORMAȚII

❑ *După toate probabilitățile, ședința comitetului executiv al clubului conservator democrat de mîine va continua și Joi la orele 4 jumătate.*

❑ *Se vorbește că statuia lui M. Kogălniceanu nu va mai fi așezată în fața Universității, ci în piața nouă de lîngă, administrația financiară, unde urma să se așeze statuia lui Vodă Cuza.*

In fața Universității va fi așezată statuia lui V. Conta.

❑ **Apa a ajuns la Păcurari.**—*Aceasta este ultima veste, în ce privește aducerea apei de la Timișești: apa a ajuns la bariera Păcurarilor la km. 98.*

Știrea a fost anunțată azi dimineață și d-nii N. Gane, primarul orașului, P. Fîntânaru, prim-ajutor de primar și cîți va membri ai consiliului comunal, au fost la orele 10 la punctul indicat, pentru a asista la o experiență, care arată că apa e la porțile Iașului.

Reprezentanții ziarelor din localitate, d. Gh. Lascar, fostul primar al Iașilor, căruia i se datorește rezolvarea chestiei apei, precum și alte persoane au fost la orele 11, la bariera Păcurari, spre a se încredința de adevăr.

In dreptul cimitirului evreesc, s'a făcut o descarcare din conductă, și apa a început să curgă. Aci se oflau d-nii: Rossini, inspectorul soc. Union Baugesellschaft venit alaltă-eri din Viena pentru a inspecta lucrările, inginer Jalcowitz, directorul societății și inginerul Velt.

Locul unde s'a făcut oxperiența este la o depărtare de 2 km. de oraș. Mulți cetățeni din partea locului s'au adunat de asemeni la locul experienței. Domnii inginer Jalcowitz și inginer Velt au dat explicațiile necesare arătînd că mai e de făcut experiența pe restul de 2 km., de conducta Copoului, după care se va face revizia și în același timp se va face legătura conductei cu Romanul.

Cei de față au fost invitați apoi la o gustare, după care au plecat cu toții la km. 98+301, departe de un chilometru de unde se făcuse experiența și de unde curgerea se putea observa mai bine. Aci se află un descărcător de conducta principală.

Apa a început să curgă, cu multă ușuriuță, bine înțăles în cantitatea de un sfert cît-va curge în oraș. Apa devenea din ce în ce mai limpede.

După asigurările soc. Un'on, e probabil că peste 50—60 zile vom avea apa în oraș.

In numărul de mîine vom reveni cu amănunte interesante.

❑ **Din comuna Holboca ni se face cunoscut că astă noapte, hoții introducîndu-se prin stricarea unui geam în cancelaria d-lui Adolf Blumenfeld, arendașul moșiei, au spart sertarul unui birou, de unde nu furat o sumă de bani și mai multe chitanțe de valoare.**

Jandarmii s'au pus în urmărirea hoților.

❑ **Astă-zi s'a înregistrat la serviciul sanitar, al 8-lea caz de scarlatină la institutul Sacré Coeur.**

❑ **Trupele care fac paza la frotiera Prutului, vor fi retrase cu începere de mîine Mercuri.**

❑ **Pensiile civile și militare pe luna Octombrie, se vor plăti Lunea viitoare.**

❑ **Delegația dată d lui inspector Alex. Bulgara de a îndepli atribuțiunile de sub-director general al poștelor, telegrafelor și telefoanelor, s'a suspendat.**

Aceste atribuțiuni au fost trecute d-lui George Gabrielescu, inspectorul birourilor poștale ambulante.

❑ Aflăm că în curînd va avea loc căsătoria distinsei d-șoare Netty Negruzzi, cu d. dr. N. Racoviță, farmacist.

❑ Camera de punere sub acuzare a admis apelul prin trib. Suceava, prin care se cere reformarea ordonanței judelui de instrucție din Fălticeni, prin care se scoate de sub urmărire pe Const. Ou, pentru falș în acte private și furt de la o fabrică de cherestea din județul Suceava.

❑ **Militare.**—**De eri s'a început la regimentul 13 Ștefan-cel-Mare și la batalionul 4 vînători, școala de grade inferioare,**

— Printre mutările în armată ce se vor face pe ziua de 16 Octombrie, sunt și următoarele:

D. lt.-colonel M. Manolescu-Mladian va fi numit comandant al bat, 6 vînători din Capitală, în locul d-lui lt.-colonel Iancovescu, care va trece la statul major general.

D. lt.-colonel Petala, comandantul bat. 2 vînători din Capitală, în locul d-lui lt.-colonel Stratilescu, care va fi trecut la marele stat major.

— Au fost puși în retragere din oficiu, pentru limită de vrîstă.

D. colonel dr. Nicolai Condemin, de la comandamentul corpului I de armată; d. colonel dr. Nicolai Frangulea, de la comandamentul de marină.

— D. Al. Capitanovici comandant al brigăzei Giurgiu, a obținut un concediu de 3 luni; d. căp. I. Gheorghiu, din regim Putna No. 10, și d. locot. Gh. Niculescu, din regim. 30 Muscel, au obținut cîte un concediu de 6 luni.

❑ **Revenire**—Eri făcusem o întrebare asupra situației elevilor bursieri de la Liceul Internat, cari urmează secția reală la Liceul Național și a căror situație o încheie direcția Liceului Național. Și în adevăr cea întâia, care e ținută să știe de frequența elevilor Liceului Național e tocmai direcția acelui liceu, care cînd vede că se găsesc absențe nemotivate la elevi ce pleacă de la internat să vină la școală, și ei dau dosul, să avizeze imediat direcția internatului pentru a nu se trezi la urmă cu nota 5 la frequentare.

Credem că în interesul celor 2 școli ce fac fala Iașilor asemenea cazuri nu se vor mai produce, pentru o nu se cere supt alte motive favoruri ministeriale pentru elevi cu nota 5 la frepuentare.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a comunicat decanului facultății de medicină că a intervenit pentru redeschiderea clinicelor de la spitalul Sf. Spiridon. Decanul a invitat pe studenți să vină la cursuri.

❑ **Crimă.**—Aseară, o crimă s'a comis în cotuna Țipilești din comuna Rediul Mitropoliei. La cîrciuma lui Ion Pahonți, se aflau ciobanii Gh. Creangă și Ion Butnariu, ambii în serviciul d-lui Ilie Stroici.

După ce numiții băură împreună, se luară la ceartă și la un moment Creangă scotînd un cuțit, străpunse pe Butnariu în abdomen.

Anunțîndu se jandarmii, Creangă a fost arestat, iar Butnariu dus la spital.

❑ Institutul antirabic se mută din Sărărie, în strada Toma-Cozma No. 13.

❑ Cursurile noului liceu particular au început de eri, în localul din strada Mitropoliei. In astă-seară încep cursurile și preparațiile serale.

Inaugurarea oficială a institutului liceal se va face Duminică dimineață.

❑ La examenul ce s'a ținut la eforia spitalului sf. Spiridon pentru posturile de interni, au reușit următorii studenți:

Bazgan Grigore, D ra Ecaterine Ioan, Dimitriu M. V., Răut Eugen, d-ra Gheorghiu, d-ra Adela Mihailescu, d-na Coteanu și Stoian.

❑ **Consiliul județean.**—In prima ședință a consiliului, care se va ținea Vineri 15 Octombrie, au fost fixate următoarele puncte din programul publicat deja în ziua de 10 Octombrie: Constituirea biuroului; aprobarea creditelor deschise de delegația județeană de la ultima sesiune pînă în prezent; chibzuirea și votarea budgetelor județului pe exercițiul 1911—912; cercetarea conturilor județului pe 1909—910; aprobarea gestiunii financiare a școalei inferioare de meserii a județului pe 1909—910; fixarea prețului zilelor de prestație la drumurile vicinale și comunale în campania 1911 și fixarea epocilor și cantităților de lucru la drumuri, în vederea legei drumurilor; raportul comunii Tg.-Frumos No. 920, dinpreună cu decizia consiliului comunal, relativă la schimbarea zilei în care să se țină tîrgul săptămînal.

Celelalte chestiuni se vor discuta în ședințele viitoare.

❑ Aseară s'a ținut la asociația medico farmaceutică, obicinuita ședință săptămînală.

❑ D. Al. A. Bădărău se va reîntoarce mîine dimineață în localitate.

❑ **Primăria comunei București a trimes d-lui C. Climescu, casierul comitetului pentru rîdicarea statuei lui Kogălniceanu, suma de 4000 lei.**

❑ **Universitare.**—Următoarele zile de examene au fost hotărîte la facultatea de litere și filosofie:

Pedagogia, în ziua de 18 Octombrie, Estetica, la 19 și Psihologia specială la 20 Octombrie, cu d. profesor Ioan Găvănescul,—Logica la 13 și Psihologia generală la 16 Oct. cu d. agregat I. Petrovici.

— Astă-zi d. A. Miller a ținut examenele de geometrie analitică.

— Tezele de licențe în filosofie ale d-lor candidați Radu Manoliu și Ioan Dragan au început eri. Astă-zi la 9 dimineața, candidații vor da a doua teză. După 2 zile se va da rezultatul și va urma să se decidă ziua trecerei examenului oral.

— Astă-zi dimineața candidații înscriși la examenul de geologie și paleontologie au trecut probele scrise. Mîine dimineață ei urmează a trece lucrările practice, iar după amiază sá-și susție oralul.

— Examenul de geometrie analitică la d. profesor A. Müller a avut loc azi dimineață.

— D-nii P. Missir, I. Th. Burada, Cantacuzin, V. Dimitru, Stere, Iulian Teodorescu, Peretz, Tabacovici, Gr. Demetrescu, V. Arion, Albert Tașcă, Zeuleanu, Berceanu, Iamandy și Melik, membri ai consiliului facultății juridice sunt convocați pentru mîne, 13 Octombre orele 10 jum. dimineață.

— Premiul Petru Poni, solicitat de d. I. Scriban, i-a fost admis cu unanimitatea voturilor senatului universitar, în urma raportului elogios al d-lui prof. Paul Bujor, făcut lucrărilor sale științifice.

❑ **Judiciare.**—Curtea de Apel s. II-a judecă astă-zi, procesul d-rului Moga, soției sale și preutul Moga, din P.-Neamț, pentru falș.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găsește la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 35 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 12 Octombrie

In chestia ing. Oveza

Giurgiu.—Se știe că acum cît-va timp, inginerul Oveza, a fost adus aci și arestat, pentru că cu ocazia unor măsurători de pămînt, ar fi făcut favoruri.

Inginerul a fost pus în libertate. El a cerut facerea unei noui anchete, invocînd motivul că ancheta s'a făcut cu parțialitate.

Detronarea unui regent

Londra. — Din Peking se anunță că prințul regent al Chinei a fost detronat.

LOTERIA

București.—Astă-zi s'a făcut tragerea clasei a IV-a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

3000 lei No. 29245. 51333, 45425 10523.

2000 lei 34980, 18969, 10022, 20416

1000 lei 32087, 49278, 53222, 23370 12566, 29177, 47953, 23557, 38658, 5433 11795, 52202, 15194, 54480.

500 lei 30427, 41260, 53776, 55960 55723, 57777, 3452, 21390, 25996, 23227 1454, 25181, 32454, 24386, 5705, 10111 53718, 4517, 14547, 28964, 23290, 21247 57268, 37468, 40767, 10855, 51000 47522, 47402, 52744, 48074, 13997 28123, 6675, 58350, 42152.

D. Brătianu la Pitești

Pitești.—D. Ionel Brătianu, prim-ministru a sosit eri aci, de unde s'a dus la Mozăceni. Aci a fost primit de reprezentații autorităților, ducîndu-se apoi să ia parte la solemnitatea înaugurărei unui local de școală. S'au ținut mai multe cuvîntări.

D. Brălianu, în cuvîntarea sa, a spus că are credință că cu concursul autorităților locale va da bune roade.

Locuitorii de aci au cerut d lui Brătianu prelungirea liniei ferate până la Giurgiu.

Din Mozăceni, d. Brătianu a plecat cu automobilul, la Teiu, unde a asista la inaugurarea școalei de menaj.

După ce s'a oficiat sfințirea apei, d. Popovici-Lupa a ținut o cuvîntare, arătînd necesitatea ce se simțea pentru înființarea unei asemenea școli în comuna Teiu.

Și locuitorii de aci au cerut d-lui Brătianu prelungirea liniei ferate Giugiu-Blegești.

In chestia școalei din Turtucaia

București.—Din Sofia se comunică telegrafic următoarele:

Legațiunea romînă de aci a făcut demersuri pe lîngă ministerul de externe, pentru redeschiderea școalei romîne din Turtucaia și reîntegrarea celor trei institutori. Legațiunea romînă a pus în vedere, în acelaș timp, că în caz contrar școalele bulgărești din Romînia vor fi închise.

Ministerul instrucției însă nu vrea să cedeze: Acel minister pretinde că institutori destituiți sunt supuși bulgari și că deci guvernul romîn nu e în drept să intervie în favoarea lor.

Intăririle militare ale Bulgariei

Sofia.—Ministerul de războiu a înscris în budget un spor de 6 milioane.

Se afirmă că acest spor e prevăzut pentru fortificarea Plevnei și a Șumlei.

Ofițerii stutului major bulgar, pretind că în urma încheierei convenției militare turco-romînă sunt de absolută necesitate aceste fortificații.

Aeronautice

Buda-Pesta.—Dirijabilul militar „Parseval", care a plecat eri din Viena, dar a trebuit să se oprească la Raab, din cauza vîntului violent, a pornit din nou azi după amiază și s'a coborît fără accident, spre seară, pe cîmpul de aviațiune din Buda-Pesta.

Greva din Marsilia

Marsilia.—Greva căruțașilor și a hamalilor s'a întins după amiază la toate antreprizele de camionagiu, pricinuind perturbațiuni pe la gări și pe la cheiuri.

Inaugurarea unui port

Port-Arthur.—Colonia japoneză a celebrat eri, înaugurarea portului de marfă pentru toate națiunile. Au asistat autoritățile, reprezentanții Chinei și reprezentanții europei.

Vot de încredere

Atena.—Camera a dat astă-zi un vot de încredere d-lui Venezelas și guvernului său.

Convenția comercială cu Turcia

Constantinopol.—Comisiunea specială pentru încheierea convenției comerciale turco-romînă, discută ultimile puncte cu privire la tariful vamal.

Comisiunea va comunica în urmă aceste puncte d-lui Papiniu, ministrul României la Constantinopol.

Imprumutul turcesc

Constantinopol.—Poarta a comunicat în mod oficios presei, condițiunile în cari guvernul francez ar fi admis cota împrumutului turcesc. Franța cerea: numirea unui consilier francez care ar examina toate documentele supuse revizuirii curței superioare de compturi; a supraveghia puterile curții de compturi conform cu hotărîrea camerei; s'ar numi un director general francez al contabilității centrale, poarta să comunice oficial guvernului francez reformele de introdus pe domeniul financiar după cererile Franței; Franța a cerut să i se confere majoritatea comenzilor făcute pe baza noului împrumut.

Djavid Bey a declarat jurnaliștilor că simpla expunere a condițiunilor acestora, ar fi suficientă spre a se înțelege de ce nu s'au primit de poartă.

Ministrul a adăugat că se va începe fără zăbavă poate chiar de mîine, negocieri cu un grup mai mare de bănci germane, care sunt gata a da un avans contra unor bonuri de tezaur, sau să se contracteze un împrumut.

Mari inundații în Italia

Neapole.—Ploi torențiale au căzut noaptea trecută, provocînd o mare inundație în comunele vesuviene; drumurile și căile ferate au devenit impracticabile.

Din Torre de'l Grecio, vine vestea de mari pagube produse de furtună; ar fi și victime omenești. Autoritățile și trupele ajută la salvare.

Pe la ivirea zorilor, o furtună s'a deslănțuit în golful Neapolului; curentele de norol coborînd din vîrful Vezuviului între Resina și Torre, au inundat străzi și țarine; strada 20 Septembrie e aproape cu totul distrusă, două familii au fost îngropate; pînă azi se semnalează 5 morți, dintre care 4 femei scoase de sub dărămături.

In provincia Palermo, mai multe comune au suferit stricaciuni și mai ales în Katara și Amalfi.

*

Neapoli.—O depeșă a primarului din casa Miciola, zice că o teribilă furtună o inundat o parte din țară.

Sunt puține victime dar pagube mari; primarul din Lacco Ameno insula Ischia telegrafiază că pagăbile pricinuite de furtună sunt foarte mari și victimile numeroase.

*

Salerno.—La Victri, calea ferată a fost distrusă pe o mare întindere: trupe de ajutor au fost trimise în localitățile inundate.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, ciaiu și pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântână dulce, centrifugată		3.00
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.35
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mijlociu		0.20
Caș	2.00	
Urdă dulce	2.00	

Ouă zilnic proaspete 10 %.

Struguri zilnic proaspeți, calitate superioară, ca: busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub prețul zilnic al pieței.

Pere pergamute;

Mere domnești.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele prețuri;

Vin roș de masă	0.80	Litru
Vin alb vechiu	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

de asemenea se găsesc, Brînză de burduf, Cașcaval și Gervais romînesc

De inchiriat In ziua de 19 Octombrie ora 12, se va ține licitație publică, în camera Sindicatului Falimentelor Trib. Iași, pentru închiriarea pe timp de doi ani, a imobilului Asril Horovitz, din Str. Ștefan cel Mare 50.

ATENȚIUNE

20000 bucăți bucăți 20000

La cunoscutul *Birou Technic L. Pix* a sosit un transport nou de *Becuri cu fir metalic*, garantate pentru durata fie-căruia cu 1000 ore, plus 70 la sută economie.

Becuri de la 25—50 putere lumină lei 3.

Becuri de la 50—100 putere lumină, variat.

Becurile cari nu vor funcționa pînă la 1000 ore, vor fi schimbate gratis.

Instalații pentru lumină electrică, prompt și cu înlesniri de plată. Devizuri gratis.

Cu stimă

I. PIX

Str. Gându No. 24

De inchiriat

Un apartament compus din 4 odăi, Subsol, bucătărie diu casele d-lui S. Diamant din strada Păcurari 97.

Pentru Condițiuni a se adresa d-lui Avocat M. C. Drăcșineanu strapa de jos No. 13.

De arendat sau **de vînzare**

Vie alăturea cu crîșma de la 3 sarmale, din comuua Buciumi.

A se adresa direct, la D. I, Buicliu, strada Veche 26.

TELEGRAMA

Se redeschide RESTAURANTUL

Hotelului Binder

sub conducerea D-lui Max Grünștein fost antrepinor al „Berăriei Nouă"

Cu începerea de la 1 Octombrie funcționează Bucătărie franceză și Romînă, felurite delicase, dejun, masa și supeuri

Vinațuri străine și Indigene

Rugăm pe onor. Public de a ne vizita și vor fi deplin mulțumiți.

Administrația

Hotelului Binder

N, B. Ne oferim a da saloanele pentru soarele, Bancheturi și nunți.

Se primesc și abonamente

Către părinți

Elevii de curs secundar rămași neînscriși în școalele statului suut preparați în casă cu pedagogie și o practică deosebită cu uu succes sigur la examenul ce vor da la finele anului înaintea comisiunilor ministeriale. *Preparațiuni speciale* la *Romînă, Latină, Franceză* și *Germană*, la întregul curs primar și secundar.

V. Emil Profesor

Str. Sf. Teodor 36 (în curte)

De Inchiriat și de Vînzare

Casele strada Păcurari No. 27, foaste Vasile Placa, situata în centrul orașului, compuse din 3 apartamente.

A se adresa la d-l Constantin Leppadatu, strada Lăpușneanu 39.

De arendat de pe acuma localul „Viața Lungă".

A se adresa la administrația viilor Badareu.

Mărfuri în vînzare

Facem cunoscut, că în zina de 17 și în următoarele din luna curentă se pun în vînzare mărfurile pentru sezonul de iarnă ale casei Schnürer et fiu din Iași, acum falită.

Vînzarea se va face prin licitație publică en gros și en detail la magazinul casei Schnürer din strada Stefan cel Mare iu oarele 8—10 a. m., și de la 2—6 p. m.

DE INCHIRIET

De la 26 Octombrie un apartament, compus din 4 odăi și bucătărie camară pentru lemne, din case mele situate în Iași strada Palatutui No. 9 foaste Petru D. Nițescu. A se adresa la subscrisul proprietar str. Anastasie Panu No. 61. G. D. Șerban

Dr. ALEXANDRU ȚAICU

Șef de clinică chirurgicală Spitalul Sf. Spiridon

Asistent al Facultății de Medicină

Medic al Sanatoriului Sfînta Maria

instalat în acest Sanatoriu, dă consultațiuni în fie-care zi, între orele 2—3 p. m. în localul Sanatorului str. Zmeu No. 3 Iași.

Telefon prin Centrala Iași No. 90.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gattralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue za la mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**

I. DAVIDESCU

Teoneiu

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-in 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 4 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE - POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societă de asigurare asupra viaţe şi rente în VIENA fondată în anul 1858 Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1889.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 82. Contracte pentru un capital de franci 577,584,097 46|100 şi fr. 1,144,828.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaş

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile toate o reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 1136 Joi 14 Octombrie 1910

Cu prilejul zilei de naștere a șefului partidului nostru, următoarea telegramă a fost expediată astăzi d-lui Take Ionescu:

TAKE IONESCU

Șeful partidului conservator-democrat

BUCUREȘTI

In numele amicilor din Iași, Vaslui și Fălciu, îți reînoesc, cu ocazia aniversărei de astăzi, sentimentele noastre de admirațiune și îți urăm viață îndelungată pentru ca prin muncă rodnică și prin geniul d-tale, să triumfe revendicările legitime ale țărei și ale neamului.

A. A. BADAREU

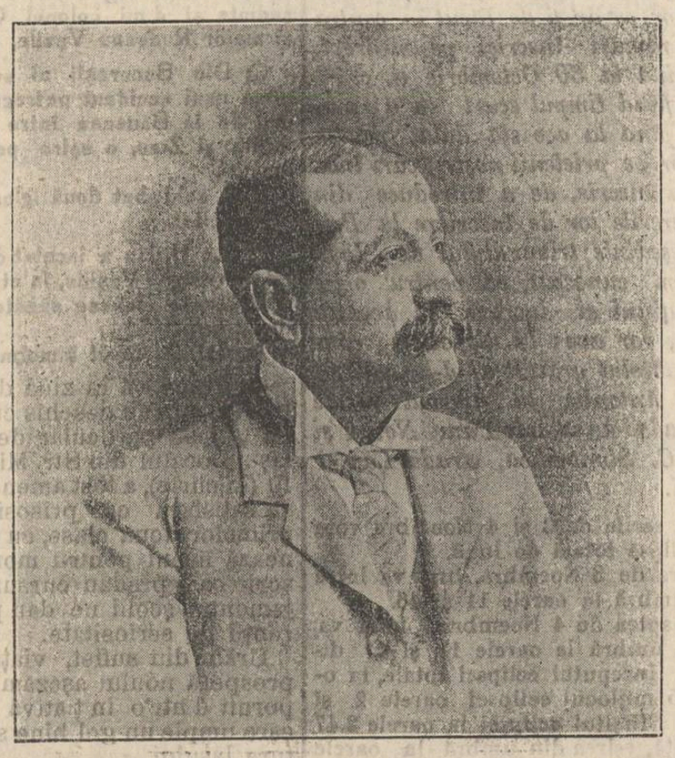

Ilustrul șef al partidului conservator democrat, domnul Take Ionescu, împlinește astăzi cincizeci doi ani de viață.

Cu profundă venerație, cu adânc respect, cu nestrămutată admirație pentru șef salutăm aniversarea celui mai mare barbat de stat al României contimporane, celui mai ilustru cetățean al Țării, celui mai mare și mai luminat patriot romîn.

Pentru fericirea desăvîrșită a Țării, pentru triumful culminant al ideei democrate, facem urări entuziaste ca aniversarea nașterei șefului partidului nostru să fie sărbătorită încă mulți, foarte mulți ani de acum înainte.

Să trăiască Take Ionescu!

Să trăiască partidul conservator-democrat. **OPINIA.**

TAKE IONESCU

Ușor e să desinezi o figură care ți s'a arătat sub toate înfățișerile-i posibile, să analizezi un talent care s'a cheltuit întreg, să apreciezi o viață care a dat societății tot ce-i putea da, prin concursul personal al inteligenței și al voinței, al ideei și al faptei; să schițezi însă chipul unui om care, desigur încă nu și-a ajuns culmea carierei, este o sarcină mai grea, fiind-că promisiunile acesteia sunt încă supuse îndoelei. Este adevărat că Take Ionescu promitea mult și că tot ce a promis pînă acum a îndeplinit cu prisos, potrivit vîrstei; și mereu promite mult și, poate, va îndeplini și mai mult Fără îndoială acest om care posedă o mare virtute, ambițiunea, posedă și toate mijloacele de isbîndă; și e știut că nu e virtute socială mai mare de cît ambițiunea—cînd, ajutată de un potrivit talent, e insuflată de dragostea binelui public.

Un politic distins, în același timp publicist de valoare, zicea încă de mult, pe vremea sesiunei parlamentare din 1888 asupra lui Take Ionescu.

„Este un tînăr plin de viitor; ambi„țios, foarte ambițios; ca toți oamenii „care simt ceva în inimă și'n cap, caută „s'ajungă acolo unde cultura lui inte„lectuală și talentele lui îl împing. Si„tuația lui politică nu e încă bine de„finită pentru moment. Nu se știe ce „va ajunge Take Ionescu. Or cum ar „fi, acest deputat al Craiovei este pen„tru parlamentul romîn o adevărată po„doabă".

Omul superior, care scria aceste rînduri, și care el însuși este o ilustrațiune a vremei noastre, nu s'a amăgit. G. Panu a prevăzut bine, viitorul tînărului deputat al Craiovei. Acest tînăr și-a făcut el însuși o situație deosebită, care nu se poate confunda în grămadă, ci trebuește distinsă; și a ajuns să se impună ca o personalitate politică de cea mai înaltă marcă. Toți aceia care fac politică serioasă în țara asta sunt legați să-l pună în rîndul întâiu sau al amicilor sau al adversarilor, să se rezeme pe dînsul cu încredere sau să se teamă de el.

Amiciția lui Alexandru Lahovari, ilustrul repauzat, a fost pentru Take Ionescu un mare noroc. Tînărul avea la începutul carierei momente de ezitare; era încovoiat sub greutatea cîtorva prejudecăți amăgitoare, pe atunci încă dominante, risipite astăzi, grație în mare parte și puterei talentului lui. Tocmai în acele momente, cînd trebue firește o extremă bravură pentru a lovi o legendă înveterată, atunci cînd tînărul sta la cumpănă între pietatea pentru demodatul liberalism doctrinar și spiritul democratic modern,—un mare amic i-a întins mîna. Și acea mînă, atingîndu-i fruntea cu bunătatea și simpatia ce o inspiră unui adevărat talent un talent adevărat, l'a redatlui—și l'a deslegat de îndoială.

Voința lui Take Ionescu astfel îmbărbătată s'a ridicat îndată cu toată vigoarea. Rupînd legăturile rutinei, el a intrat numai de cît pe calea largă, unde voința-i putea găsi loc liber de mișcare, unde talentu-i superior se putea desvolta fără piedici nici frîu. In acele momente începe el cu atîta avînt frumoasa-i carieră, și din aceleași momente, firește se pornesc asemenea, alături cu aplausele admiratorilor, alături cu popularitatea ce crește pe văzute primele scrîșneli ale invidiei și ale calomniei.

Tînărul acesta care, din rîndurile poporului, isbutea, singur între atîtea a'ții să se ridice așa de sus, grație numai prestigiului eminențelor sale daruri, trebuia sdrobit; dacă nu sdrobit, cel puțin răsturnat, dacă nu răsturnat, barem murdărit! — de două ori dușmanit: odată pentru meritele, și încă odată pentru succesele lui. Dacă l-ar fi ursit soarta să strălucească tot așa de tare în altă carieră, unde succesul talentului să nu fi atîrnat atîta de puterea voinței, ca bună oară în carierile artelor sau literelor, desigur tocmai superioritatea talentului i-ar fi fost cea mai mare primejdie: primul triumf ar fi fost semnalul nenorocirii, dacă nu chiar al peirei triumfătorului. Dar soarta l'a aruncat în cariera politică unde voința ajută atît de mult talentului; așa că urile invidioșilor, atîtate de repezile-i succese, nu l'au putut nici răni nici micșora.

Take Ionescu posedă o extra-ordinară putere de pătrundere a lucrurilor și cel mai subtil tact față cu oamenii. Observatorul deprins ghicește cîtă adîncime se ascunde sub zîmbetul afabil și mîngâitor al acestui barbat de Stat, zîmbet însoțit totdeauna de o ușoară clipire a pleoapelor. E figura unui camarad, băiat bun, ori în ce mediu s'ar afla, între profesori de Universitate, între barbați politici, între publicști sau alegători, între artiști rafinați, între diplomați sau între simpli țărani. Dar sub trăsăturile acestei figuri se întrevede, gata de apărare la ori-ce nevoe voința cea mai hotărîtă și mai neclătinată.

Sufletul lui e o claviatură. Toate tonurile pot, după moment, să ia rolul dominant. Vesel student; diplomat iscusit; orator atît de eminent în desbaterea parlamentară sau academică înaltă cît și în întrunirea publică zgomotoasă și sbuciumată; jurnalist și publicist extrem de abil; eminent avocat; călduros amator de artă și literatură; consilier devotat și luminat al tronului; patriot neobosit și cuminte,—el îmbrățișează cu același interes, discută cu aceeași aplicare, rezolvă cu aceeași pătrundere toate chestiunile politice și sociale. Peste tot și oricînd, aceeași limpezime de spirit, aceeași încordare a voinței.

Dintre toate aceste calități, aceea care i le pune pe toate în lumină și i a înlesnit succesul este talentul de orator, talent rar în adevăr, peste putință de tăgăduit; și de aceea pînă acuma n'a cutezat nimeni a i-l discuta. Este ceva specific în cuvîntarea lui, ca la toți oratorii mari, o notă personală care sfidează orice metodă. Frază comodă, corectă și elegantă; limpezime desăvîrșită și nici un fel de pretenție; facilitate și mlădiare fără artificii nici prețiozitate—toate astea într'o limbă romînească adevărat literară. Dar afară de partea exterioară, mecanică, el are, ceea ce e mai important la orator, partea interioară, pasională, nota personală. La el, apucăturile vehemente, pornirea bunului simț, care luptă adesea revoltat cruzimea spontană a dreptății nedreptățite sunt foarte rare. In schimb însă, în cuvîntarea lui ferbe violența interioară, concentrată toată în structura expunerii și argumentării. Argumentarea la el lucrează ca un fel de clește, care, după ce a apucat, strînge încet-încet, cu răceală, fără grabă, dar cu o cruzime care crește, crește mereu pînă sfărâmă.

Cariera lui politică pentru moment nu poate fi socotită—este încă o avere de promisiuni; de aceea am spus dintru'nceput, că a schița figura lui Take Ionescu nu e o sarcină tocmai ușoară. Cariera unui om de talent seamănă cu brazda ce o lasă 'n urmă-i o luntre pe imensitatea mării. Munca lopătarului se poate prețui numai după ce el a ajuns la țărmul hotărît. Cîte primejdii îl vor împresura pe omul de stat, cîte promisiuni va îndeplini el, jertfindu-se une ori pe sine spre a folosi totdeauna la ai săi și binelui public—toate atîrnă de atitea și atitea împrejurări, nenumărate și acestea ca și valurile pe cari a pornit îndrăznețul luntraș. Spre a birui împrejurări și valuri le rămîn și unuia și altuia puterea voinței, limpezimea minții și nestrămutată credință în ele. Asta e cariera talentului; asta va fi cariera lui Take Ionescu.

El de-abia a intrat în largul mării pe valurile înalte; nimeni dintre prieteni or vrăjmași, nici el însuși, nu se îndoiește de puterea talentului și voinței lui. La ceea ce spunea în 1888 G. Panu despre Take Ionescu, astăzi peste aproape zece ani, am putea adăoga: cum îl vedem mînîndu și luntrea, vis lasul acesta departe are s'ajungă; și cînd, într'un tărziu, se va opri, el va fi fost o adevărată glorie pentru vremea și țara lui.

1897 Iunie **Caragiale.**

SE INCURCĂ TREBILE

Revenirea pe scată linia din partea primăriei de Iași și personal a d-lui N. Gane în chestia locului unde va fi pusă statuea lui Cuza Vodă a pus într'o proastă lumină sufletul partidului liberal ieșan. Pare că ești pe altă lume, cînd citești tonul presei celor 2 partide de la noi. Parecă nimica n'a fost, parecă nimic n'au scris. Carpiștii dau vina pe d. Gane. Liberalii dau vina pe comitet.

Sarmanul comitet! Și doar n'are nici un Arman ca să plătească gloabă. Intru ce a păcătuit comitetul față de prinderea d-lui Gane? In 1903 s'a hotărît, în principiu, strîngerea fondurilor pentru rîdicarea unui monument lui Cuza. Cum a aflat d. D. A. Sturdza, pe atunci prim-ministru, a pus bețe în roate ca să nu se strîngă nici un ban. Și a reușit să zădărnicească ani de a rîndul adunarea fondurilor. Odată ajunși la ceva fonduri suficiente comitetul a încercat să capete de la primărie un loc mai potrivit, o piață mărea tă, toți declarîndu-se pentru pinta Unirei. Primăria a refuzat pe motivele știute.

Dacă s'ar fi oprit aici n'ar fi fost nimic; dar s'a început acea campanie de ponegrire a comitetului, să-l pună pe două coloane, să le arăte contradicții, ca doar-doar i-ar expune ridicolul. Ce n'a fost întrebuințat în ajungerea acestui scop?

S'au găsit atunci o mînă de oameni, în frunte cu d. A. D. Xenopol, fruntașul nostru, scriitorul sobru al domniei lui Cuza Vodă, și mișcarea începută de d. Xenopol, ca membru din comitet, a făcut să turbe șleahta liberală. Și Xenopol a învins, căci avea cu el un oraș întreg, o țară întreagă, romînimea toată. Și primăria a cedat. Dar a cedat cu rezerve.

De unde primăria își luase angajamentul ca să suporte ea cheltuelile cu facerea temeliilor, azi primarele Gane refuză acest fapt. Iși ia darul îndărăpt. In ce scop? Tot ca să zădărnicească opera frumoasă a comitetului și ca eșenii să nu vază cu o zi mai înainte chipul învesnicit în bronz al marelui Cuza.

Prețedintele comitetului, d. Gr. Ghica Deleni chiar, declină ori-ce responzabilitate pentru cele ce vor urma după acest refuz. Să se facă un nou apel la public? S'ar putea; dar e cu zabavă. Să cerem imperios și cu nestrămutată hotărîre ca Primăria să-și țină cuvîntul dat. Preîntîmpinarea cheltuelilor temeliilor din partea Primăriei e indirect o contribuție a cetățenilor ieșeni, întru cît tot din banul nostru se alimentează budgetul comunei Iași.

De altfel Iașii au dreptul de a trage la răspundere pe d. Gane personal, că a vîrît comuna în cheltueli de sute de mii de lei pentru a sluji de coadă de topor răutăților primului Ministru.

Ori-ce zăbavă se pune la activul de ură și răzbunare ce partidul liberal a nutrit către Cuza Vodă.

OAMENI ȘI LUCRURI

DUPĂ CĂDERE

Unde sfîrșește istoria și unde începe legenda în mica și trista epopee a detronării lui Manuel al doilea al Portugaliei?

Chiar într'o întîmplare petrecută sub ochii contemporanilor—încă e atît de greu a se discerne partea de simplu adevăr de partea imaginară! Și aceasta, în primul rînd, pentru că, prin tradiție, ori ce Cap încoronat trebuie înconjurat de aureola unor povești mai mult ori mai puțin fantastice pentru ca nu cum va în vr'o împrejurare—chiar dacă ar fi vorba de o detronare—să apară Suveranul dezbrăcat de aureolă, să apară sub figura unui om, a unui muritor ca toți ceilalți.

E adevărat că în cazul tînărului rege al Portugaliei chiar cei mai binevoitori ar fi găsit anevoie, în viața și peripețiile lui, elemente cu care să-l poată idealiza. E atît de puțin eroism în tot ce constitue cartea sărăcăcioasă a scurtei lui domnii!

S'a povestit că tînărul Monarh, în fața conjurației triumfătoare, ar fi... plecat din Palat cu sînge rece, zimbind, cu țigara în gură. E ceva,—chiar dacă tabloul e departe de eroism. Iată însă cum povestește un mare ziar parizian, cu speciale legături în înaltele cercuri militare, epizodul plecării lui Manuel,—după notițele din carnetul unuia din puținii devotați cari n'au părăsit pe sărmanul rege.

„Revoluționarii bombardară Palatul; cînd regele Manuel văzu clătinîndu se și căzînd turnul de la capela Curții regale, fugi în parc, unde șezu subt un copac, în timp ce zgomotul împușcăturilor răsuna în jurul lui. El privea cu mîhnire la puținii prieteni ce-i rămăsese credincioși — între cari și vechiul lui fost profesor, austriac de origine.

Familia regală tocmai se pregătia de dejun în palatul din Mafra, cînd se auzi dinspre stradă vuetul unui automobil. Fiul marchizului de Sabugoza, însoțit de un tînăr amic al regelui, întră repede în sala de mîncare. Toți se sculară și auziră vestea. Ducele de Oporto trimitea răspuns regelui, că republica s'a proclamat și că un regiment de artilerie venia spre Mafra.

Regele să plece neîntîrziat la Ericeira unde-l așteaptă iachtul „Aurelia". Automobilul plecă. Regina Amelia rugă pe Manuel să vină cu ea în trăsura ei, de oarece șoferul nu-i mai inspira încredere. Intr'adevăr, șoferul Curții fu văzut a doua zi în tabăra revoluționarilor.

..In sfîrșit, iată și marea. Două sărăcăcioase vaporașe de pescari. Inspirat de un gînd pios, unul din pescari ridicase steagul alb-albastru cu armele regale cari au servit, timp de opt-sute de ani, drept simbol al Portugaliei. Plutind pe apă,—tînărul rege cere să-i se dee steagul și, palid, întristat, el își înfășoară obrazul în cutele lui. Cu ochii înnecați în lacrimi el șopțește: „adio, adio pentru totdeauna,—cît sunt de nenorocit!...".

Fără îndoială tabloul, ori-cît de mișcător ar fi, nu va fi pe placul cercurilor, tot mai restrînse, rămase în jurul foastei monarhii. Un rege nu pleacă așa de zdrobit, nu pleacă fără mîndre protestări, nu plînge sub copaci, în parc, nu lăcrimează, pe apă, într'o luntre de pescar, nu se resignează în acest mod și mai cu seamă, nu pleacă pentru totdeauna. Elementul omenesc „scoboară" demnitatea de Suveran, dacă ocupă prea mult loc în epizodele de domnie, sau de... detronare.

De aceea era mai ispititor tabloul celalalt, oficial și dinastic,—regele sfidînd pe revoluționari, cu țigara în gură...

Era poate și mai simbolic: nu e oare fumul de țigară imaginea tuturor lucrurilor pămîntești și trecătoare și fragile, indiferent dacă e vorba de niște simpli muritori ca noi, ori dacă e în joc soarta unui tron și a unui Monarh „de esență divină"? Căderea, ori-cum s'ar înfăptui, apropie pe om de om și murmură în auzul tuturor, ca un avertisment etern: „suntem toți aceiași,—suntem cu toții o jucărie a soartei",—cu toții slabi în clipele căderei, cînd s'ar cuveni să ne ridicăm sufletește cît mai sus.

Rodion

Educația atrăgătoare

III

In Occident s'a depus multă muncă pentru a transforma localurile de școală în locuri de atracție și de fericire pentru copii. Trebue să mărturisim însă că ele încă sunt departe de idealul de școală pe care-l concep pedagogii moderni și după cum îl vrea, de pildă, d-na Kergomard, inspectoarea școalelor moderne în Franța: „o pajiște vastă, cu locuri umbrite, un loc cu nisip precum îl cer jocurile copiilor mici și un altul bătătorit pentru jocurile în plin aer; o casă cu ferestre mari, cu bănci odihnitoare, un instrument de muzică care să însoțească marșurile, dansurile, etc. Mai ales *„societatea pentru arta în școală"*, care are de scop tocmai de a mijloci educația estetică și morală în școală, a făcut mult pe acest teren. Ei, se datorește în mare parte transformarea școalei dintr'un loc *rece* și lipsit de atracții într'unul *cald*, primitor, familiar.

Mai mult de cît statul, a realizat visul marilor pedagogi ai omenirei, a unui Rousseau, Pestalozzi, Spencer. etc. școalele *„nouă"* din Franța, Germania, Elveția, care după cele similare din Anglia, s'au îngrijit de mediu și apoi de un învățămînt propriu zis. Ele au înțeles mai bine de cît oricine că prin mediu, exemple și fapte, să învețe mai bine de cît prin vorbe. De aceia ele ridică în mare slavă învățămîntul prin faptă și înlătură pe cît se poate pe cel prin vorbe.

Aceste școli au atracție pentru copii nu numai în timpul școlarității, dar chiar după ce ies din ele, foștii elevi ale acestora cer ca o mare favoarea de a lua parte la escursiunile ce le face școala în scopuri culturale și higienice. Nu de puține ori directorul școalelor noua din Germania, de la Ilsenburg (Harz), Haubinna (Turingia) și Bieberteni (Rhön), dr. Hermann Lietz, s'a pomenit, din partea foștilor lui elevi, cu scrisori, în care era vorba despre aseminea favoruri.

Dacă ne întoarcem la noi, cu părere de rău trebue să constatăm că cea mai mare parte din localurile de școală, vorbim de cele noua, n'au nimic atrăgător chiar pentru copiii saraci, cari sunt mai puțin pretențioși în această

privinţă. Salele nu prezintă nimic atrăgător, chiar cînd nu gem de praf; nu prezintă acea atmosferă caldă, familiară, de casă locuită, pe care o simţi în şcoalele din Apus. Păreţii sunt goi, ori murdari. Asemenea murdărie şi zăhăială domneşte în toate locurile. Cea mai rea impresie îţi face localul pe dinafară cu gardurile dărîmate, fără grădină de pomi, cu păreţii neîngrijiţi, cu rîmături de porci, cu grajdul de vite, etc. Puţine localuri fac excepţie la regula generală. Şi nu-i vina nimărui de cît a autorităţilor şcolare, care fac prea multă politică şi nu pun cea mai mare îndatorire directorului, curăţenia localului şi a împrejurimilor şi nu-i interzice orice activitate extra-şcolară în caz cînd vede că şcoala sufere din pricina ei.

Imprejurimile joacă mare rol pentru educaţia fizică. Dacă şcoalele ar fi înconjurate de un loc larg, sădit cu pomi, pe lîngă celelalte foloase, apoi aceasta va servi la purificarea aerului din clasă care devine aşa de stricat după cîteva ore de lecţiuni. Apoi o grădină împrejurul şcoalei ar permite să se facă unele lecţiuni în aerul libere, la umbra unui pom, în faţa naturei însăşi din care s'ar extrage ştiinţa, iar nu din cărţi, cum se face acum.

Dintre toate popoarele cele cari au înţeles mai bine lucrul, sunt Englezii şi Americaniii, care îşi petrec mai tot timpul şcoalei în afară de pereţii ei mohorîţi, la aer liber, în sporturi şi jocuri de tot felul. Şi ca dovadă că n'au greşit, este că ele sunt cele mai apte pentru activitate dintre toate popoarele de pe suprafaţa pămîntului. Copii celor lalte popoare se arată lipsiţi de iniţiativă şi de vlagă şi de viaţă, tocmai din pricină că îşi petrec prea mult vremea între zidurile şcoalei şi-şi supun creerul la prea mari sforţări. Dacă vrem s'avem o generaţie de oameni plini de viaţă, trebue să imităm pe cele două popoare mai sus pomenite în ceea ce fac ele la şcoală, căci orice educaţie care nu-i creatoare de forţe şi de fericire este zadarnică şi vătămătoare.

Un medic, colaborator la ziarul *L'Hygiène du Foyer*, care apare la Bruxelles vorbind despre higiena copilăriei, zice despre higiena şcolară între alte puncte Multe jocuri şi gimnastică suedeză.

Nici un surmenagiu. Nu rămîne îndoială că ceia ce învaţă copilul *cu sila* în 8 ani ar putea să înveţe *uşor* în 4; şi dacă am vrea să ne dăm osteneala de a fixa metoadele prin care s'ar putea obţine acest rezultat, atunci ziua de clasă, ar putea să fie înlocuită prin jumătate de zi. Cealaltă jumătate de zi ar fi întrebuinţată pentru desvoltarea fizică, pentru primblări, pentru vizitarea muzeelor, pentru artelele de plăcere sau pentru cîştigarea unui meşteşug manual. N'am putea insista îndeajuns asupra valoarei învăţărei unui meşteşug manual?

Fie-care se sileşte să facă educaţia atrăgătoare, foarte rar însă izbuteşte, macar că observă toate regulele. Programa se opune de multe ori.'

Sunt materii în program care oricum s'ar sili cineva să le prezinte sub o formă atrăgătoare, este imposibil. Sunt prea abstracte, sunt din cercul de cunoştinţi prea depărtate, reprezintă raporturi şi situaţii pe care un copil nu e în stare să le priceapă, sau învăţătoral nu pune destulă viaţă în ceea ce spune.

Şi acesta atunci este un mijloc de a face învăţămîntul plicticos. Aşa în cît în privinţa metoadelor, putem repeta vorbele lui Voltaire: „toate metoadele sunt bune, afară de cele plicticoase".

C. V. Buţureanu
Institutor

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, ciaiu şi pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântână dulce, centrifugată		3.00
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.35
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mijlociu		0.20
Caş	2.00	
Urdă dulce	2.00	
Ouă zilnic proaspete 10 %.		

Struguri zilnic proaspeţi, calitate superioară, ca: busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub preţul zilnic al pieţei.

Pere pergamute;
Mere domneşti.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele preţuri;

Vin roş de masă	0.80	Litru
Vin alb vechiu	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş „	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

de asemenea se găsesc, Brînză de burduf, Caşcaval şi Gervais romînesc

Revista revistelor

Noua revistă romînă. — Din sumarul numărului 21, semnalăm poeticul, avîntatul, amărîtul „Răspuns d-lui Ibrăileanu", al autorului cunoscutei descrieri de călătorie: „Spre ţara lui Khem": Dl. *Ioan Dragu*. Răspunsul acesta e scris într'un stil strălucitor, într'o limbă aleasă; chiar dacă d. Dragu n'ar avea decît numai această producere la activul său, încă— după părerea noastră—n'ar trebui privit ca un „oare-care"...

Dar... cum rămîne cu plagiatul?.. Pentru D-zeu cerem, spre uşurinţa cetitorilor, să fie pus pe două coloane, pentru a putea judeca cu toţii în perfectă cunoştinţă de causă „crima" acestui straniu scriitor. In No. 22 d. *N. Em. Teohari* publică o recenzie—cam tardivă—asupra lucrărei d-lui *Ibrăileanu*: *Spiritul critic în cultura romînească*.

După o relevare a cuprinsului, urmează o critică a principalelor chestiuni puse în discuţie. Autorul recenziei, găseşte că nu s'a insistat în deajuns asupra spiritului critic la Munteni, şi asupra unora din principalii săi reprezentanţi: Eliad, Grig. Alexandrescu, etc., *d. Ionescu-Quintus* ne dă un fragment din romanul său dialogat ce va apărea în curînd, gen în care a excelat în Franţa: Henri Lavedan şi Gyp. E un gen f o a r t e dificil şi ingrat, care cere o mare uşurinţă a condeiului şi multă vioiciune, calităţi nu tocmai evidente în capitolele publicate. D. Quintus însă, e primul ce l'a abordat, şi „începutul îi anevoe". Se publică şi o schiţă extrem de curioasă a d-lui *Em. Isac*: *Un prinţ romîn şi o cursă de cai*, scrisă într'o limbă... şi mai curioasă. O bună cronică teatrală iscălită *Lazcar Cosma* şi un judicios articol al d-lui *Th. Speranţă*.

Luceafărul.—In curînd luxoasa revistă de la Sibiu va păşi într'al 10-lea an de existenţă. E natural deci să o foiletăm cu curiozitate, căutînd să aflăm, care e progresul săvîrşit în acest lung răstimp de ani, care-s noile talente lansate, care-i directiva ei artistică? Deschidem prima pagină a N-rului 20, de la 16 Octomb. 1910, cetim: „Era un chef şi o voe bună în casa lui Gheorghiuţ, de nu mai contenia nici ziua nici noaptea. Dimineaţa stăpînul se scula din aşternut cu ochii roşii, cu gîtlejul uscat"... etc. Deziluzionat, întoarci altă filă: „... Intră cocîrjată o babă cu faţa pămîntie, rece, înfofolată într'o caţaveică ruptă, spîntecată pe subsuori".. etc. Apoi bine, acesta e limbajul răscunoscut al atîtor reviste ce apăreau cu anumite tendinţe care în anii din urmă îngreuiaseră atmosfera literară cu cojoacele şi caţaveicele lor.—Şi noi, naivii care credeam că a trecut vremea fabricărei de nuvele, din materialul faptelor diverse ale gazetelor! *Luceafărul*, „revistă pentru literatură şi... artă" ne-a dovedit că ne înşelăm.—Ni se dau şi versuri, ca de prin „Micul dor":

... Rătăcind prin largul firei
De-o 'ntîlneşti pe căi pribeagă,
Să-i şopteşti în treacăt cumva (sic)
C'o doresc şi că mi-e dragă.

Viaţa nouă.— Intr'un energic articol, intitulat „Isterie literară", d. *Ovid Densuşianu*, înfierează a n u m i t e apucături exclusiviste care abundă şi mai cu seamă abundau în lumea noastră literară... „Timpul făgăduelilor goale, al sforăelilor, a trecut şi în literatură. Publicul s'a luminat asupra celor care au abuzat de încrederea lui şi chiar dacă, în literatură, abuzul de încredere n'are un articol specificat în codul penal, pedeapsa tot vine sub o formă pentru cei care se fac vinovaţi de asemenea fapte".

O frumoasă poesie evocătoare: *Ne aşteaptă toamna*, a d-lui *Mihail Cruecanu*:

„... Din zări, o linişte adîncă a încremenit pe loc castănii.
Şi ei rămîn să vadă solul ce li se pare că soseşte;
De-atîta timp stau şi veghiază...
In locul lui sosesc doar anii;
Dar amăgirea e fantoma ce viaţa 'ntreagă ne 'nsoţeşte".

D. *I. Nisipeanu*, urmează interesantul său studiu psihologie asupra *Memoriei şi Imaginaţiei*, vorbindu-ne de *colaborarea lor. Din amurg în zori*, versuri de *Ervin*, pline de duioşie, de armonie dulce, într'o formă concisă şi artistică. D. *Raul Celerastra* publică versuri.

Ramuri.—Revista craioveană, întrînd în al 6-lea an de existenţă, va începe să apară săptămînal.—In adevăr, se simţia nevoia unei atari publicaţiuni, în urma golului lăsat de atîtea alte organe care în timpul din urmă şi-au încetat apariţia.

Noua revistă săptămînală, în „lămurirea" ce ni-o dă în prima pagină, ne spune: „Afirmarea sufletului romînesc, în formele de artă ale timpului, iată principiul nostru conducător, în ceia ce priveşte..." etc. Cetitorul este rugat să complecteze fraza. Ah, Domnule C. S. Făgeţel, de cîte ori n'am auzit noi cuvintele astea, şi cîte „lămuriri" de acestea nu am cetit, prin atîtea sumedenii de reviste! Care a fost soarta lor? Nici n'au avut timpul să-şi „afirme sufletul romînesc".

Dorim însă din toată inima tinerilor „Ramuri" să nu să se vestejască... Cu tot esclusivismul d-lui C. S. Făgeţel, avem totuşi plăcerea de a ceti în paginele revistei, nişte amintiri atît de calde, atît de duioase, atît de diafane, ale d-lui *Anghel*, despre „Pelerinul pasionat" care a fost poetul Jean Moréas.

D-na *Maria Nicolau* şi d. *I. Soricu*, publică versuri corecte, dar lipsite de nervul poetic. Urmează o cronică străbătută de un spirit extrem de sectar: ni se compară aici, între altele, pe d. N. Iorga ca critic literar, cu... Brunetiére.— Ca încheiere, ne vom exprima o dorinţă: să vedem numele d-lui Anghel cît mai des în paginele revistei; poate atunci se vor altoi... *Romurile*. **Ev.**

Litere-Ştiinţe-Arte

O reprezentaţie senzaţională.—Reintrarea în activitate a iubitului artist Penel nu e numai un eveniment artistic, dar pasionează şi lumea ştiinţifică. Fiind informat că excelentul societar va reintra în teatru, profesorul Marinescu îl rugase să-l înştiinţeze de ziua reprezentaţiei ca să asiste împreună cu profesorul G. Severeanu, acesta din urmă i-a aplicat lui Penel tratamentul de radiotherapie.

Ieri Penel a primit următoarele rînduri de la ilustrul profesor Marinescu:

„*Aşi fi fericit să vă aplaud pentru reapariţia Dv. pe scena teatrului naţional din Iaşi. Din nenorocire mă simt foarte obosit. Am muncit în timpul din urmă foarte mult, mai cu seamă la Berlin, unde am stat tot Septembrie, aşa că nu e probabil să pot veni la Iaşi. Cred că d. dr. Severeanu o să vină la Iaşi pentru reprezentaţia Dv.*

Al Dv. Devotat,
G. Marinescu

Nu e nevoie să mai reamintim publicului reprezentaţia de Duminică seara în care va fi serbătorită reapariţia lui Penel. Se va juca mult amuzanta comedie vieneză „*Bibliotecarul*" în 4 acte.

*

Noul director al teatrului, d. M. Sadoveanu a introdus încă o inovaţie. A destinat una din băncile sălii—a 4 a din dreapta—drept o bancă a „intelectualelor", acordînd locuri permanente publiciştilor, cari au contribuit, prin lucrări originale ori traduceri, la progresul teatrului iaşan.

*

Starea lui Tolstoi continuă a nu fi nemulţumitoare. E vorba de o afecţiune gastrică cu dureri în regiunea ficatului.

*

La Burgtheater din Viena a avut loc o serată în amintirea lui Ioseph Kainz, marele tragedian. Intre altele s'a jucat *Saul*, drama fragmentară postumă a defunctului.

*

La teatrul municipal din Lipsca s'a primit spre montare o operă în 3 acte „Monsieur Bonaparte", cu muzica de Zepler, teatrul de Brennert şi Hochfeld.

*

Opereta Kean a Compozitorului berlinez Alex. Stefanides a fost primită de către Ghubert Company din America.

*

Fetiţa de la Vest, noua operă a lui Puccini se va juca întâia oară la New-York, pe la mijlocul lui Decembre. Operei acesteia care conţine minunate invenţii muzicale, i se prezice un succes mai mare de cît cum au avut toate lucrările de pînă acuma ale ilustrului compozitor. Partitura e mai fină şi mai îngrijită. Puccini a renunţat aproape cu desăvîrşire la ori ce leitmotive. Singurul motiv al cîntecului îndrăgostitului care revine mereu în decursul piesei este compus din tonurile do, re, mi, fa, sol. Din această gamă, însă, Puccini a scos nişte efecte admirabile prin simpla aranjare ritmică a celor cinci tonuri. Tot atît de nemerit e şi coloritul local american,

Anul viitor opera se va reprezenta şi la Berlin, Roma şi Neapole.—Rolurile titulare, la New-York, vor fi ţinute de d-na Destin, Caruso şi Scotti. Orchestra va dirija-o Toscanini.

*

D. N. Davidescu, tînărul poet, colaborator al „Vieţei sociale" şi a mai multor reviste literare, a terminat o dramă modernă în trei acte: *Ibolya*, pe care în curînd o va presinta unuia din teatrele bucureştene.

*

Nr. 3 din revista „Scena", conţine următorul variat şi interesani sumar: Em. Gîrleanu—Zile de iarnă; Herz—Tina Barbu; Nicomac din Gerasimur—Thalia şi Melpomena; „Femeile ciudate de A. Stamatiad şi C. Rîuletz; L. Rebreanu—Cronica (Deschiderea stagiunei teatrului Naţional: „Modelul"—„Femeile ciudate" şi „Rubiconul"); Ilustraţiuni: d-ra Tina Barbu, Henry Bataille, Al. I. Stamatiad şi Const. Rîuletz.

*

Importante manuscripte de ale lui Mozart, Meudelsohn şi Liszt şi ale altor compozitori au fost vîndute la licitaţie la Berlin. Trebuie notat, între altele, o scrisoare a muzicantului Heinrich Marschner, autorul operelor „Vampirul" şi „Templierul şi evreica, care atacase pe vremuri „clica Mendelssohn, Schumann şi Wagner". Cu privire la aceasta din urmă, el a scris: „Dacă Wagner, un om bine înzestrat, ar fi fost în adevăr un compozitor şi dacă ar fi avut darurile necesare, n'ar fi găsit necesar să facă atîta sgomot pentru a-şi asigura un renume de muzicant şi pentru a-şi ascunde sărăcia producţiilor sale. Şi acest Wagner, ca om politic, fost-a el altceva de cît un sgomotos?

*

STRUNA ZILEI

CE NU SE POATE

In sala Pastia o reprezentaţie extraordinară a acumulatorului-electrician X.

Afişe

Eşti meşter, cred: realizezi
Mişcare, forţă şi lumină;
Un lucru-i greu s'acumulezi
La noi în Iaşi,—o sală plină...

INFORMAŢII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la această dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ In serile de 3 şi 4 Noembre vom avea eclipsă totală de lună.

In sara de 3 Noembre, luna va intra în penumbră la oarele 11 şi 46.

In noaptea de 4 Noembrie, luna va intra în umbră la oarele 12 şi 44 dimineaţă Inceputul eclipsei totale, la orele 1.55 mijlocul eclipsei oarele 2 şi 21 dim. Sfîrşitul eclipsei la oarele 2.47 dimineaţă, eşirea din umbră la oarele 3.58 şi eşirea din penumbră, la oarele 4.57 m.

❑ Mîine societatea clerului „Bine-facerea", îşi va sărbători a 30-a aniversare de la înfiinţarea ei.

Dimineaţă la oarele 10 şi jumătate se va oficia un parastas la biserica Cuvioasa Paraschiva (Mitoc) pentru membrii donatori şi ordinari reposaţi.

La orele 6 p. m. va avea loc întrunirea membrilor societaţei, la domiciliul păr. Al. Şerban din ograda bisericei Golia.

❑ **Din Roman**.—D. A. Mimi, procuror general de pe lîngă Curtea de apel din Iaşi, a inspectat alaltă-eri tribunalul şi judecătoriile de ocoale din localitate.

— D. Maior Racoviţă, inspectorul circumscripţiei a IV-a a jandarmeriei rurale a inspectat compania de jandarmi a judeţului.

— D. inginer Vojen, a fost acum cîteva zile victima unui accident, scrintindu-şi un picior.

D-sa se află în căutarea d-lui dr. Riegler.

— D-na Cleopatra Ioachimescu institutoate, a obţinut un concediu de 40 de zile şi va fi suplinită de d-ra Cristina Mircea.

— Sîmbătă era să se judece procesul de calomnie prin presă, intentat ziarului „Acţiunea" de către d. Petrovici şef de birou la poliţie, protejatul d-lui Mustea.

Răspunderea articolului şi-o luase d. avocat Floru,

Petrovici declarînd că-'şi retrage acţiunea procesul a fost închis.

❑ Astăzi a fost adus la parchet, ciobanul Gheorghe Creangă, care alaltăeri a înjunghiat pe alt coban, Ioan Butnariu, cu care se certase într'o cîrciumă din comuna Rediul Mitropoliei.

❑ De şi suntem la jumătatea lunei Octombrie, totuşi cea mai mare parte din preoţi n'au primit salariul nici pe Iulie!

❑ Iată lista candidaţilor care au reşit în anul preparator la şcoala de poduri şi şosele:

Manolescu M., Protopopescu I., Vasilescu I, Nicolau P., Marino I., Coţov V, Nicolau V., Rîşcanu A, Mititelu I, Manughevici I, Bănărescu V, Daraban I, Stămătescu I, Mironescu I. Strugariu Gheorge.

Cei dintăi reuşiţi d-nii Manolescu şi Protopopescu sunt din Iaşi.

❑ S'a intervenit la ministerul instrucţiei, ca mîine şcoalele din localitate să serbeze ziua, întru cît e o mare sărbătoare locală.

❑ Mîine se va oficia, cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Mitoc, din strada de Sus, filiala bisericei Banu.

❑ *Din cauza sărbătoarei de mîine, Cuvioasa Paraschiva, viitorul număr al ziarului nostru nu va apărea de cît Vineri 15 Octombrie la orele obişnuite.*

❑ Trenul de Bucureşti a sosit azi dimineaţă cu o întîrziere de 80 de minute.

❑ „Ordinea" de astă-zi publică „Scrisori din Iaşi", cu următoarele actualităţi: „Poeţii Iaşului vechiu.—Literatura Curţilor Domneşti.—Atmosfera palatistă.—O pagină din „Calea Robilor".— Boerii Iaşului.—Aventuri de Beizadele. — Idealizare exagerată.— Domni şi Domniţe. — Protipendada pe scenă.—Cei doi Alexandri.—Fantazie şi realitate.— Scriitorii şi dinastia.—Din activitatea lui S. Prasin.— Un scriitor cuzist".

❑ In zilele de 13, 14 şi 15 Oct. va avea loc la Constanţa concursul general de tragere, al artileriei.

La acest concurs vor lua parte bateriile cari au fost clasificate I pe corpurile de armată şi anume: corp. I bat. 2 din reg. 14 art. (căp. Opran N); corp. II, bat. 4 din reg. 10 art. (căpitan Ştefănescu A.); corp. III, bat. 4 din reg. 16 art. (căp. Cancicof A); corp. IV, bat. 2 din reg. 17 artilerie (căp. Filipescu); corp. V, bat. 2 din reg. 18 artilerie (căpitan Popescu Clement). Comisia se compune din d. general Georgescu, preşedinte şi d nii colonel Ghenea Toma şi maior Rudeanu Vasile, membri.

❑ Din Bucureşti ni se scrie că în urma unui accident petrecut la hipodromul de la Băneasa între d-nii căpitan Arhip şi Zisu, o eşire pe teren a avut loc eri.

S'au schimbat două gloanţe, fără nici un rezultat.

❑ La Hîrlău a încetat din viaţă preotul Gheorghe Vasiliu, în etate de 111 ani.

Defunctul fusese sănătos până în ultimul timp.

Astăzi s'a făcut înmormîntarea.

❑ Aflăm că în ziua de 11 Octombrie a. c. s'au deschis cursurile noului „Liceu particular de băeţi" din Iaşi. Localul din Str. Mitropoliei No. 10 (în curte), a fost amenajat, aşa încît să satisfacă cu prisosinţă nevoile primelor două clase, cu care funcţionează liceul pentru moment. Profesorii cari predau cursurile şi aranjamentul şcolii ne dau puternice garanţii de seriositate.

Urăm din suflet, viaţă lungă şi prosperă noului aşezămînt cultural, pornit d ntr'o iniţiativă frumoasă şi care umple un gol bine simţit în cultura Iaşului.

❑ Un colţ al anticului Egipet, este redat spectatorilor cinematografului din Sala Circului Sidoli. Insula Philae, Luxor şi ruinile sale se desfăşoară pe maiastra pînză în programul nou de Joi 14 Octombre a. c. Zeii şi Zeiţele, Isis şi Osiris, Hapi personificînd Nilul, stau săpaţi în colosalele blocuri şi enigmaticii sfincşi par a păzi şi astă-zi încă giganticile palate ale Faraonilor.

Anticul Egipet de acum 4,000 de ani este reînviat astă-zi de noua invenţie, cinematograful.

Şi de aci vrăjitul aparat ne transportă prin fermecătoarele fiorduri ale Norvegiei, la extremul nord, unde domneşte aceiaşi linişte maiestoasă, turburată doar din cînd în cînd de cîrdurile de paseri cari hălăduesc în regiunile polare.

Programul de mîne Joi 14 Oct. absolut nou în toată întregimea lui, cuprinde apoi o comedie a lui Max Linder, originală ca toate înscenările sale şi interpretată cu măestria lui atît de cunoscută publicului ieşan.

Se succed apoi: Armata italiană, Artileria de cîmp, — Exploatatori de copii, — Iubire de mamă, două piese teatrale de o înscenare superioară, — Slugă la servitor, scene comice şi multe scene sportive, comice, instructive etc. etc.

Se aduce la cunoştinţă că matineurile vor începe la 3 ore ziua atît Sîmbăta cît şi Duminica.

Reprezentaţiile au loc în fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminica. Primul program nou se reprezintă Joi şi Vineri seara, — al doilea program nou Sîmbătă şi Duminică seara.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 35 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

DIVERSE

— Institul Antirabic s'a mutat din strada Sărărie, în strada Toma Cozma No. 13.

— Agenţii siguranţii au arestat pe soldatul Ion Staicu dezertor din Batalionul 7 vînători,

— D. D. Dimitriu a fost numit secretar la corporaţia metalurgică.

— Pe ziua de 15 Octombrie au fost chemaţi pentru serviciul de gardă un nou schimb de soldaţi din contingentul 1908,

— V. Nicorescu din Protopeşti a reclamat parchetului că fica sa Ioana Nicorescu care intrase în serviciu la Marcu Saraş din strada de sus, a fost grav bătută de stăpîn.

Aceştia, cu un chilug au aplicat servitoarei mai multe lovituri, rănind'o.

Cazul a fost adus şi la cunoştinţa poliţiei.

Ultime INFORMAŢII

❑ **D-nii membri ai comitetului executiv al clubului conservator-democrat, sunt convocaţi pentru astăzi Mercuri la orele 4 jum. p. m., în localul clubului.**

❑ Cu prilejul decesului mult regretatului nostru prietin Vasile Nădejde, următoarea telegramă a fost trimisă doamnei văduve, la Adjud:

D-nei V. Nădejde

Adjud

Am avut multă stimă şi mare prietenie pentru defunctul Dv. soţ, ale cărui calităţi solide le-am preţuit de îndată ce l'am cunoscut. Ştirea morţii lui m'a intristat adînc.

Badareu

❑ **Din consiliul facultăţei de medicină.** — Facultatea de medicină, în anul jubileului, se găseşte în cea mai serioasă criză—frisonul agoniei. Faţă de importanţa situaţiunei, discuţiunea este foarte aprinsă, chiar violentă. Mai mulţi profesori vorbesc asupra relelor, cari ruinează facultatea. Se arată, în prima linie, influenţa favoritismului şi nepotismului sub toate formele: *fiismului, nevastismului* sau alte noi forme de nepotism întins.

Unul dintre profesori, dă un *défi* la cari nimeni nu răspunde nimic. Natural, se propune o comisie care să redacteze şi să înmîneze d-lui ministru un memoriu, *în care să cuprindă toate, înconjurînd cu abilitate răul adevărat.* Se propun, ca făcînd parte din comisie: dl. dr. Gh. Bogdan—rector, d. dr. Gabriel Socor—decan şi d. dr. Em. Puşcariu—alesul facultăţii în senatul universitar.

Profesorul Manicatide, cu fineţa-i cunoscută, cu acel surîs în care se oglindeşte situaţiunea adevarată, arată că în această comisie, *trebuind să lucrèze serios, d. Prof. Puşcariu nu-şi găseşte locul.* Aserţiunea Prof. Manicatide e imediat notată în procesul verbal.

Dl. dr. Bogdan ia călduros apararea d-lui Prof. Puşcariu, arătînd că delegatul în senat nu poate fi învinuit de neseriozitate ci cel mult de slăbăciune sau inconştienţă.

Discuţiunile au fost după cum se văd destul de importante şi s'au dat pe faţă adevăruri crude.

De seară şedinţa promite să fie şi mai interesantă. *Un martor.*

❑ Camera de comerţ a inaintat ministerului industriei şi al comerţului o listă de crescătorii de vite mari, care ar putea deveni exportatori de vite în Austria şi Franţa.

❑ Sesiunea Sf-lui Sinod se va deschide probabil Lunea viitoare.

❑ Anul acesta numărul credincioşilor din provincie, care vin la pelerinajul de la moaştele Sf-tei Paraschiva, e mai mic ca în toţi anii.

Din Basarabia se ştie, că s'a interzis credincioşilor, din cauza holerei de a veni la pelerinaj.

❑ D. colonel Popovici, comandantul Brigăzii 7 de Artilerie, va prezida şedinţile consiliului de război, care vor avea loc în zilele de 27, 28 şi 29 Octombrie.

❑ Concursul pentru posturile de controlori la băncile populare, se va ţinea în ziua de 15 Octombrie la cassa centrală a băncilor populare.

❑ **Soldele Ofiţerilor.**—Monitorul Oficial de astă-zi publică regulamentul legei asupra soldei în armată.

Soldele budgetare ale ofiţerilor sunt prevăzute ast-fel:

General de divizie 1300 lei lunar; general de brigadă, comandant de divizie, corp de armată sau o funcţiane similară (5 ani vechime) 1200 lei; colonel comandant de brigadă 950 lei; colonel sau asimilat 800 lei; lt. colonel comandant de regiment (4 ani vechime) 725 lei; lt. colonel sau asimilat 650 lei; maior cu gradaţie 550 lei; maior fără gradiţie 500 lei; căpitan sau asimilat cu gradaţie 466 lei; fără gradaţie 400 lei; locotenent sau asimilat 300 lei; sublocotenent sau asimilat 260 lei; inspector de muzică cl. I 480 lei lunar; cl. II 400 lei; cap de muzică cl. I 250 lei; cl. II 200 lei, cl. III 160 lei; cap de birou cl. I 400 lei; cl. II 300 lei; registrator arhivar cl. I 200 lei; cl. II 150 lei.

❑ D. dr. Roşculetz, medicul primar al judeţului, a obţinut un concediu de 2 luni, cu începerea de la 15 Octombrie.

❑ D. profesor dr. V. Negel a fost autorizat de a purta decoraţia ordinul Sf. Stanislas cl. II-a, ce i s'a conferit.

❑ Direcţia generală a c. f. r. a admis o reducere de 50 la sută, pentru funcţionarii comerciali din întreaga ţară, care vor lua parte la congresul de la Brăila al funcţionarilor comerciali, congres care va avea loc în ziua de 26 Octombrie.

❑ **Desbaterile în procesul în care părintele Moga, doctorul Moga şi soţia acestuia sunt implicaţi pentru fals, au continuat ieri pînă la ora 6, cînd curtea admiţînd un preparator pentru a expertiza semnătura d-nei Moga, a amînat continuarea.**

— Seziunea Curţii cu juri din Fălciu se va deschide la 2 Noembrie.

❑ D. C. Sporea, profesor de latină la gimnaziul Ştefan cel Mare, a obţinut un concediu pe timp de şase luni, începînd de la 15 Octombrie.

❑ Confratele nostru „Democraţia Putnei" scrie următoarele:

In cercurile bine informate se discută că cu ocazia inaugurărei la Iaşi a monumentului lui Cuza Vodă, Ministerul de Resboi va trimite o delegaţie oficială de la Focşani precum şi o companie cu drapel din Regim. Putna No. 10 care cu această ocazie va fi botezat de M. S. Regele Reg. Putna No. 10 Cuza-Vodă.

Astfel se va inmortaliza memoria marelui Domnitor purtînd numele seu regimentul a cărui garnizoană este oraşul Unirei.

❑ O nenorocire s'a întîmplat eri după amiază în comuna Sineşti.

O fetiţă de 2 ani şi jumătate a locuitorului Ion Cozma, în lipsa părinţilor săi de acasă, apropiindu-se de vatră i s'au aprins hainele de pe ea producîndu-i grave arsuri pe corp.

La întoarcerea părinţilor, nenorocita copilită era aproape carbonizată şi după cîteva minute de chinuri groaznice a sucumbat.

❑ **Universitare.**—Aseară la orele 5 a avut loc şedinţa anunţată a senatului universitar, membrilor consiliului profesoral al facultăţii de litere şi celui de ştiinţii, sub preşidenţia rectorului.

Senatul universitar, unit cu consiliul facultăţii de ştiinţi, a delegat pe domnii Aurel Mănescu, decanul facultăţii de ştiinţi şi d-nii profesori Demetru Pompei şi A. Myller să iee în cercetare lucrările candidatului la catedra de astronomie şi geodozie vacantă la facultatea de ştiinţi candidate d. C. Popovoci.

In urmă senatul universitar unit cu consiliul facultăţii de litere recomandă pe d. suplinitor la catedra de Istoria modernă I. Ursu, ca agregat la acea catedră.

— Eri la orele 4 după amiază au avut loc examenele de limba şi literatura romînă, la d. profesor Garabet Ibrăileanu. Au trecut examenul domnişoarele: Lidia Smîdu, Elisa Dimitriu, Eugenie Musteaţă, Maria Ştefănescu, Elena Coroi şi Alexandra Calciu şi d. Popovici Panaite.

— D. Ilie Bărbulescu a amînat ţinerea examenelor de slavistică, după cererea studenţilor, de la 19 Octombrie la 30 a lunei.

— Pentru concursul la bursele vacante la facultatea de litere s'au înscris d-nii Eugéne Boureanu, pentru filosofie, Constantin Alexandrescu şi Titus Hotnog pentru filologie modernă, şi Cristea Dăscălescu, Romaniuk pentru Istorie.

— Astă-zi la orele 4 au loc examenele de psihologie, la d. agregat Petrovici.

❑ *Cursurile comerciale şi industriale de sară şi de Duminică,* pentru ucenici, şi adulţii din prăvălii, ateliere şi fabricii care se ţin de 2 ani în localul şcoalei comerciale elementare din Impas 40 Sfinţi No. 2 vor începe la 1 Noemb. Inscrierile încep la 14 c. şi vor dura pînă la 29 Octombrie. Anul acesta vor funcţiona trei clase. La sfîrşitul lui Martie 1911 va eşi prima serie de absolvenţi. *Sunt primiţi la aceste cursuri ucenicii şi adulţii din prăvălii, ateliere şi fabrici, cari au sfîrşit 4 clase primare sau 5 clase rurale şi cari peste zi sunt ocupaţi în prăvălii, ateliere şi fabrici.*

Cursurile durează 3 ani. Absolvenţii acestor cursuri primesc un certificat, care este echivalent pentru ucenicii din prăvălii, cu certificatul de absolvire a şcoalei comerciale elementare, iar pentru ucenicii din ateliere şi fabrici este echivalent cu certificatul de absolvire a unei şcoale elementare de meserii.

Nu trebue confundate aceste cursuri cu cursurile comerciale serale, ce se ţin în localul şcoalei superioare din strada Alexandri, cari sunt cursuri comerciale serale complimentare, *la cari urmează absolvenţii şcoalelor comerciale elementare şi absolvenţii de 4 clase secondare inferioare, cari peste zi sunt ocupaţi în prăvălii, bănci, birouri.*

❑ Din Vaslui ni se scrie că mai multe d-ne din acel oraş s'au constituit într'un comitet şi au înfiinţat un atelier de ţesetorie, sericicultură şi filatură.

Directoară a atelierului a fost aleasă d-ra Maria Popov.

❑ **Pelerinajul de la Sfîntă.**—Pelerinajul credincioşilor, la moaştele Sf-tei Paraschiva, a şi început.

La orele 3 după amiazi, după ce s'a oficiat vicernia de către P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, asistat de mai mulţi preoţi, moaştele sfintei, au fost transportate cu o deosebită solemnitate, în Mitropolia veche, unde vor rămînea pînă mîine dimineaţă.

Toată noaptea se perindează aci mii de credincioşi.

Mîine dimineaţă, după oficiarea serviciului divin, moaştele sfintei vor fi aşezate pe un catafalc, în curtea mitropoliei, unde va urma pelerinajul pînă la amiazi.

❑ Se spune că se proectează trecerea şcoalelor de meserii, de la departamentul instrucţiei, la departamentul ministerului de industrie.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 14 Octombrie

Tentativă criminală
contra
Depozitului de muniţiuni

Bucureşti.—Autorităţile au descoperit o tentativă criminală în potriva depozitului de muniţiuni al armatei.

Ziarele apărute azi dau ştiri alarmante în această chestie spunînd că ar fi vorba de o uneltire a spionilor bulgari pentru a arunca în aer depozitul de muniţiuni.

Cercetările se fac atît de siguranţa generală cît şi de autorităţile militare.

Iată ce s'a aflat:

Acum cîte-va nopţi în urmă, sentinelele de la depozit au dat alarma, prin focuri de puşcă, zărind un individ care voia să pătrundă înăuntru. Individul era travestit în uniformă de soldat şi pretindea că face parte din corpul de gardă. Sentinelele nu s'au lăsat însă picilite şi atunci individul a rupt'o de fugă. S'au descărcat focuri de puşcă asupra lui; individul însă a putut scapa neatins.

S'a avizat apoi comenduirea pieţei, parchetul militar şi siguranţa generală, care au început cercetări.

*

Sentinelele care au fost interogate spun că au recunoscut în individul suspect, pe un bulgar, care mai fusese văzut preumblîndu-se pe acolo.

Se afirmă că se vor face senzaţionale arestări. Paza la depozitul de muniţiuni a fost dublată şi în acelaş timp au fost detaşaţi un număr de agenţi ai siguranţei ca să supraveghieze împrejurimile depozitului.

D. Djuvara la Viena

Viena. — D. Al. Djuvara, ministrul de externe al României a avut eri o lungă intrevedere cu baronul d'Aehrental.

Azi D. Djuvara se va prezenta în audienţă la M. S. Imparatul Frantz Iosef, căruia îi va înmâna o scrisoare din partea M. S. Regelui Carol.

Descoperirea unei escrocherii

Bucureşti. — Un anume Bernard Moses, funcţionar la cassa Solomon Hechter din Capitală, a plastografiat iscălitura unui şef al seu şi împreună cu un oare-care Mandelbaum a comis o excrocherie de 25.000 lei.

Aceştia doui, prin falşificarea iscăliturei au încasat un cec la banca Marmorosch, în valoarea arătată mai sus. Ei au fos arestaţi.

Din Grecia

Athena.—Venizelos a aratat regelui că voturile de toleranţă erau de falcate şi că nu are încrederea majorităţei.

Un decret regal desolvă parlamentul şi fixează alegerea pentru noua cameră revizionistă pentru 28 Noembrie, iar deschiderea sesiunei pentru 8 Ianuarie.

Consistoriul superior

Bucureşti.—Astă-zi a fost a doua şedinţă a consistoriului superior bisericesc. Au luat parte domnii Haret şi P. Gîrboviceanu.

Presa a fost oprită de a mai asista la şedinţele consistorului.

După îndeplinirea formalităţilor obicinuite, Episcopul Timuş al Argeşului, propune ca consistorul superior să judece apelurile preoţilor şi diaconilor, condamnaţi la caterisire de către consistoriile eparhiale.

Consistorul superior admite ca apelul să fie cercetat întăi de Sinod, conform art. 30 din legea sinodacă şi dacă Sinodul găseşte cu cale să respingă apelul, el se vie din nou în consistorul superior.

Viitoarea şedinţă va avea loc Vineri

Parlamentul Francez

Paris.—Sesiunea parlamentului a fost deschisă după amiazi.

La cameră un numeros public venise să asculte interpelările în chestia grevei căilor ferate.

De la începutul şedinţei, socialiştii huiduesc pe prefectul de poliţie Lepine, care stă lîngă intrare, alţi deputaţi protestează.

Cally, socialist unificat, reproşează d-lui Briand, de a fi jucat un rol odios, făcînd să se aresteze amploiaţii căilor ferate, după ce altă dată predicase greva generală şi comisese ticăloşii. D. Briand care s'a aflat în faţa unei organizări sistematice de sabotagii ale cărei fire, guvernul crede că le are, au întrebuinţat mijloace legale.

„Eu sunt, zice ministrul, acela care am fost de partea libertăţii atunci cînd socialiştii abdicaseră în sclavie şi în tiranie.

Accidentul mortal al unui aviator

Magdeburg.—Primul locotenent Mente, sburînd pe un aparat Wright a căzut şi a murit.

HOLERA

Essen.—Intre 10 şi 25 Octombrie s'au constatat aci 21 cazuri de holeră. Pînă în prezent au murit 15 persoane.

*

Roma.—In ultimile 24 ore s'a înregistrat un caz de holeră; la Neapole 3 cazuri şi 2 decese; în provinciile napolitane 8 cazuri şi 5 decese.

Arestarea unui defraudator

Belgrad.—Locotenentul Bogdan Marcovici, casier la ministerul de finanţe, a fost pus la închisoare pentru defraudarea statului cu 170 mii dinari.

Călătoria Suveranilor Germaniei

Bruxelles. — Trenul imperial a sosit aci la orele 2 p. m. Perechea regală şi autorităţile au primit pe perechea imperială. Suveranii s'au îmbrăţişat de mai multe ori.

Un cor de copii a intonat imnul belgian. Imparatul, împărăteasa şi principesa Luiza, au luat ceaiul la contesa de Flandra.

Intrevedere

Constantinopol. — Ministrul de finanţe a avut o intrevedere cu ambasadorul Germaniei. Se asigură că obiectul intrevederei, a fost chestiunea împrumutului.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a făcut tragerea clasei a IV-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

100.000 lei *4642.*

2000 lei 53698, 51224, 20893.

1000 lei 57335, 24834, 14313, 41058 28051, 43627, 13884, 46348, 31380 50283, 7053, 59791, 31728, 6617, 48982 8642, 54291, 22034, 58604.

500 lei 19771, 50853, 42519, 9098 24834, 20572, 15537, 57026, 42295 55828, 42650, 58634, 47160, 34135 6455, 53989, 8461, 11025, 11817, 24022 51876, 44602, 11045, 12478.

Ravagiile inundaţiilor

Roma.—După ultimile ştiri, stricăciunile în regiunea Vesuviană şi în insula Ischa, n'au gravitatea semnalată de primele svonuri.

Casele căzute la Cassamiciola sunt 15 şi 10 victime. Pagubele sunt însă foarte mari în spre Amalfi.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 23 Octombrie a. c. se va ţine în camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru furnitura a 12 vagoane ovăz.

Ovăzul va fi din recolta anului curent şi de cea mai bună calitate cu boabele pline, nu va fi aprins şi nu va avea nici un miros; trebuie să fie curat bine ciuruit şi să nu conţie în el codină, gunoae sau materii străine.

Garanţia 2000 (două mii) lei în numerar sau efecte garantate de stat. O dată cu prezentarea ofertei concurenţii vor prezenta şi o probă din ovăsul ce-l ofertează.

Dispoziţiile din art. 72—83 din legea contabilităţei publice se vor aplica acestei licitaţiuni.

No. 24571
22 Octombrie 1910

Liceul particular de băeţi
str. Mitropoliei No. 10 (în curte) Iaşi

Aducem la cunoştinţa tuturor că, în urma amenajărilor făcute, mai dispunem de cîte-va locuri libere in clasele I, II, precum şi la cursurile serale.

Direcţiunea liceului particular de băeţi

Caut gazdă cu pensiune.

A se adresa ofertele la ad ţia ziarului sub „student în medicină".

20,000 lei se caută cu ipotecă în primul rang, într'un imobil din Iaşi, cu un venit anual de 3000 lei.

A se adresa la redacţie.

ANUNCIU

De vînzare în total sau în parte pentru eşire de pe moşia Isvoră-Epureni judeţul Iaşi următoareie: cai de trăsură şi de şarabană, boi, vaci, trei gonitori, maşini de trier complecte şi'n bună stare, moară cu petre şi toate accesoriile cu atelier, aparat de tăet sfeclă, pompă pentru alimentat cu apă, 8 săcerători simple, 1 cilindru pentru neghină, 2 claytoane, 4 morişte de Botoşani, covălie, rotărie, 13 pluguri c'un fer, 7 pluguri cu 2 fere, 6 pluguri de coastă, 4 tăvăluci de lemn, harabale cu osie de fer şi cu osie de lemn, sănii, sacale pentru apă, şărăbăni, atacuri, roabe de fer şi de lemn. decimale pentru care, decimal pentru saci, balanţe, cîntare, toate necesarele pentru vie şi vase de vin, seceri, furci de lucru la sfeclă, furci, lanţuri de boi, esle. beschii, lopeţi, pae de grîu, de orz şi de ovăs, angajez pînă la 3000 de oi la tomnat şi primăvarat.

Pentru orice informaţii, a se adresa d-lui C. Enăşescu, moşia Isvoară-Epureni, o oră şi jumatate departe de Iaşi cu trăsura.

Unde se cumpără Mărfuri noui, bune frumoase şi nu se cere preţuri mari?

Toată lumea va răspunde cu siguranţă că numai la

Magazinul la „Vultur"

Aci cu drept cuvînt se poate zice că toate Doamnele şi Domnişoarele găsesc în fiecare sezon cele mai frumoase şi cele mai noui articole de ale Modei.

Căci imediat ce, Parisul, Berlinul şi Viena nescocesc ceva *a parte* Magazinul la „Vultur" nu se lasă mai pe jos, şi ca din sbor mereu le aduce şi tot le oferă onoratelor cliente fiind tot-deauna şi foarte serviabil şi foarte modest la preţuri.

Acesta fiind şi un mare avantaj nepierzîndu-se mult timp la cumparare.

Foarte bine asortat şi în mărfuri de Iarnă Şaluri, Jakete împletite, Flanele, Bluze, Jupoane şi Matineuri de moleton etc.

Unde veţi răspunde dară că se cumpără mai bine şi mai ieftin?

LA VULTUR

De inchiriat In ziua de 19 Octombrie ora 12, se va ţine licitaţie publică, în camera Sindicatului Falimentelor Trib. Iaşi, pentru închiriarea pe timp de doi ani, a imobilului Asril Horovitz, din Str. Ştefan cel Mare 50.

DE INCHIRIET

De la 26 Octombrie un apartament, compus din 4 odăi şi bucătărie camară pentru lemne, din case mele situate în Iaşi strada Palatului No. 9 foaste Petru D. Niţescu. A se adresa la subscrisul proprietar str. Anastasie Panu No. 61. **G. D. Şerban**

Atelierul de Croitorie Bărbătească
Isidor Rosenthal
— Str. Unirea No. 11 —
(alăturea de depozitul de ziare Brumer)

A primit un asortiment de stofe din cele mai elegante şi fine pentru sezon.

Isidor Rosenthal e unul din puţinii croitori care confecţionează cu mult şic şi eleganţă. Neîntrecut în croială. Invinga ori ce concurenţă. Preţuri avantajoase.

De inchiriat două apartamente la aleea Principesa Maria; unul compus din 4 odăi şi altul din 5 odăi, cu atenanse.

De închiriat 4 odăi, 2 cămărl, bucătărie magazie de lemne pivniţa Instalaţie de lumină electrică. Strada Muzeler No. 7.

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

De închiriat de la Sft. Dumitru, magaziile din str. Ştefan-cel-Mare No. 48.

A se adresa la d. Gh. Calmuschi, comuna Lungani lîngă Sîrca, sau str. Arcu No. 9.

Magazinul fabricei de Mobile Löbel

din Str. Lăpuşneaun se va muta la 26 Octombrie a. c. tot în aceiaşi stradă în magasinul ocupat actualmente de Magasinul de mobile A. Brociner.

De inchiriat

Un apartament compus din 4 odăi, Subsol, bucătărie diu casele d-lui S. Diamant din strada Păcurari 97.

Pentru Condiţiuni a se adresa d-lui Avocat M. C. Drăcşineanu strapa de jos No. 13.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut și mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Ușor de luat de copii și adulți

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipației,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Prețul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile și drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iași

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari au resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simțit vre o ușurare, va lua 6 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, sera. Nu trebue de la mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreți să aveți un stomac sănătos

BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi și — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**

I. DAVIDESCU

Tecucu

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani

(Prețurile se înțeleg ori-unde)

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 4 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

en FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f60c.

Raymond GARIEL

2me Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 18 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 152 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din Bucureșci pentru asigurați din Romania

LEI 6,347,300

Starea asigurărilor efectuate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 66,832 Contracte pentru un capital de franci 177,594,027 [illegible]/100 și fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 500 milioane de franci.

Societatea „ANCORA" încheie asigurări:

a) Cas de viață pentru un capital cu rezultatul minimul garantat.

b) De rentre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De rente pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate procum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romania București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iaș

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîștiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile tota e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	20,00
1/4 Un sfert	Lei	40,00
1/2 Una jumătate	Lei	80,00
1 Loz întreg	Lei	160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Instalațiunea electrică executată de d. Johann Krzyzanowski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Plăcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 1137—Vineri 16 Octombrie 1910

GUVERNAREA LIBERALĂ

Toată lumea se interesează să cunoască situația politică a guvernului.

Va mai sta multă vreme la putere?

Va deschide sau închide parlamentul?

Va prezida viitoarele alegeri?...

Iată atîtea întrebări pe cari cu o explicabilă curiositate și le pun nu numai militanții, adică acei cari iau parte activă în politica țării, dar și acei cari sunt cu totul străini de culisele sau curiositățile vieții noastre politice. Negreșit că asemenea întrebări au darul să enerveze guvernul și pe cei care'l susțin.

Dar și lumea care trăește în afară de guvern și partidul liberal, e enervată de tăcerea misterioasă pe care guvernul o păstrează în jurul acestor chestiuni, ce se pun cu privire la durata guvernării sale.

In afară de aceasta, lumea politică vrea să știe care e și situația partidelor din opoziție, cari vor fi chemate să iee la un moment dat succesiunea guvernului liberal?

Vom avea un guvern de *tranziție* pînă la alcătuirea unui guvern de *coaliție* format din căpiteniile ambelor partide conservatoare,—sau vom avea, din primul moment, un guvern pur junimist ori pur conservator-democrat?

Vom căuta să răspundem rînd pe rînd la toate aceste chestiuni de un viu interes politic, examinînd situația fie-cărui partid și vom trage concluziunile pe cari le vom socoti că sunt cele mai apropiate de realitatea lucrurilor.

Să începem cu partidul liberal.

Din primul moment, afirmăm cu toată convingerea, că acest partid *nu mai poate* multă vreme sta la putere.

Afirmațiunea noastră se sprijină pe dovezi puternice, cari pe fie ce zi ne întăresc această credință, că guvernul d-lui Brătianu poate trăi cel mult pînă la sfîrșitul legislaturei din Februarie 1911.

Guvernul liberal a trăit mai mult de cît îl socotea cu viață însuși șeful partidului—și explicația acestei vieți forțate sau prelungite ne-o dau pe de o parte urmările firești ale nenorocitelor evenimente petrecute în țară la 1907, iar pe de alta urmările evenimentelor petrecute în sînul partidului conservator în 1908.

Putem deci spune:

Partidul liberal *a venit* la putere de pe urma *revoluției* produsă în clasa țărănească și a *continuat să șadă* la putere din pricina *evoluției* produse în partidul conservator!

Aceste două categorii de fapte, atît de deosebite unele de altele, dar cari au frămîntat foarte mult țara, au contribuit nu numai la aducerea neașteptată a liberalilor la cîrma Statului,—abia avînd împliniți 2 ani de opoziție—dar și la menținerea lor forțată la putere.

Acum însă și revoluția țărănească și evoluția conservatoare, și-au produs toate efectele și au eșit din atmosfera întunecată și nesigură în care se găseau, așa că guvernul liberal nu are nici o rațiune să șadă mai departe la putere. Reformele agrare s'au realizat pe deplin—toate angajamentele din manifestul regal din 1907 au fost îndeplinite, iar experimentarea tuturor acestor reforme, cu cari liberalii încearcă să-și facă un titlu de glorie, se poate face tot așa de bine, dacă nu și mai bine, sub ori ce alt guvern de cît cel liberal. Cît privește evoluția produsă în partidul conservator — rezultatul s'a văzut și a uimit toată țara, căci a dat naștere unui partid puternic de guvernămînt, menit să aibă o mare și frumoasă înrîurire asupra vieței noastre politice și o foarte rodnică activitate în opera de conducere și desvoltare a statului nostru, partid nou, dar care poate în ori-ce moment și fără nici o rezervă să-și iee întreaga răspundere a situației și să guverneze cu destoinicie și energie țara, ori cît de grele ar fi momentele prin care ea ar trece.

Dar nu numai din aceste considerațiuni de ordin străin de partidul liberal, tragem concluzia apropiatei și inevitabilei retrageri a liberalilor de la guvern.

Partidul liberal trece printr'o criză care amenință să-i sdruncine întreaga organizație.

Această criză durează de mult, și s'a accentuat mai puternic, cu ocazia schimbărei brusce a șefiei partidului—și nu poate, prin nici un alt mijloc, fi oprită să-și producă rezultatele cele mai dureroase pentru partid, de cît numai printr'o grabnică și imperioasă retragere a partidului în opoziție.

De lucrul acesta este pe deplin convins primul ministru—și, fără ca s'o *mărturisească* sau să o recunoască, o dovedește însă prin inactivitatea sa politică din ultimul timp, inactivitate care învederează în mod complect că d. Brăteanu nici nu mai *are* ce să facă la guvern, nici nu mai *poate să facă ceva* de seamă la guvern, și că nici *nu mai vrea să facă* chiar lucrările obișnuite, de pildă bugetele cari erau întotdeauna terminate la ministere pe la începutul lunei Octombrie.

De ce partidul liberal nu mai *are* și nici nu mai *poate* să mai facă ceva de seamă la guvern?

Pentru că *tot* ce a crezut că trebue să facă a făcut și totul a eșit prost și a nemulțumit pe toată lumea.

Explicațiunea acestei imperfecte opere de guvernare o avem în faptul că guvernul liberal a venit în 1907 cu totul nepregătit, la putere. Evenimentele l'au surprins—și de aceea opera sa legislativă a fost departe de a corespunde trebuinților sau așteptărilor țărei. Nenorocul țărei a fost și mai mare pentru ca partidul conservator a fost lovit de acea teribilă criză, care 'l îndepărta de la putere ori cît nepriceperea sau neputința liberalilor de a face față marilor ei nevoi 'l apropiau de putere.

Dacă criza aceasta nu s'ar fi produs, guvernarea liberală ar fi fost mai scurtă de cît a conservatorilor—ea nu s-ar fi putut încheia nici cu primul an de ședere la putere.

Si ar fi fost și firesc' să se întîmple ast-fel.

Căci erau așa de grave evenimentele prin care a trecut țara și așa de serioase și dificile soluțiile de găsit pentru îndreptarea răului, în cît ele nu puteau și nu trebuiau să emane exclusiv numai de la un partid și încă și acela nepregătit, cum a fost partidul liberal.

Opera de reparațiune socială pe care o reclama întreaga țară la 1907 și pe care a întreprins'o în mod atît de incomplect guvernul liberal, nu trebuia să rămînă numai cu pecetea acestui partid; ea trebuia să treacă și prin mintea, sufletul și acțiunea celorlalte partide politice ale țărei, căci îmbrățișa interesele tutulor claselor noastre sociale.

Dar din pricina împrejurărilor arătate mai sus, partidul liberal a fost nevoit să rămînă la putere, și a ramas și a legiferat patru ani d'a rîndul, cînd în cursul acestui timp ar fi trebuit să se perindeze la guvernul țărei toate partidele politice.

Deci cum s'ar mai putea vorbi—și ar fi posibil să se creadă într'o nouă guvernare liberală, cînd și aceia care expiră acum, a fost mai lungă de cît trebuia și de cît era natural să fie?

Prin urmare nici nu mai poate încăpea discuțiune de noi alegeri parlamentare făcute de liberali.

Dacă vor fi să-și termine legislatura, acesta ar fi maximum de timp ce i se poate conceda guvernului.

Dar avem serioase motive să credem că nici de acest termen nu va putea beneficia guvernul.

Dar despre aceasta vom vorbi în articolul viitor. **Vespasian I. Pella.**

Lista de subscriere pentru statuia lui Cuza-Vodă

De oarece așezarea statuei marelui Voevod Cuza în piața Unirei, va necesita cheltueli nouă cu betonarea săpăturilor ce se vor face, ca să se astupe cele 3 pivnițe, ce stau la o adincime de 7 metri, și cum comitetul a cheltuit deja peste 6000 lei cu betonarea din piața cea nouă, ziarul *Opinia* **crede de a sa datorie de a deschide o listă de subscriere publică, ca să se grăbiască cu un ceas mai înainte ridicarea statuei.**

Cu această ocazie facem un foarte călduros apel la publicul nostru cetitor să se grăbească a-și da obolul său patriotic.

Sumele se pot trimete și cu mandat postal la administrația ziarului nostru. Numele celor ce vor subscrie se vor publica în coloanele *Opiniei.*

A. D. Xenopol	200	lei
A. A. Badareu	200	„
Dr. Drag. Hurmuzescu	100	„
Dr. Miclescu	100	„
Nicu Nanu	100	„
Ioan Peretz	60	„
Andrei Badareu	60	„
Alecu Calerghi	50	„
Dr. Enășescu	40	„
V. I. Radu	40	„
Dr. Pisoski	20	„
Alex. Popovici	20	„
Eug. Herovanu	20	„
Dr. Stefănescu-Galați	20	„
Osvald Teodoreanu	20	„
Iancu Zarifopol	20	„
Anibal Ciurea	20	„
I. Prasa	20	„
Maior Radu Dimitrsecu	20	„
Vas. Teodoreanu	20	„
E. Brül	20	„
Gh. Anastasiu	20	„
Căp. Nicu Botez	20	„
D. Tudoranu	10	„
V. Oiaga	10	„
Gh. Ghibănescu	10	„
C. Numian	5	„
C. Buznea	5	„
Total	1250	„

Rolul d-lui Gr. Ghica Deleni

Se știe frumoasa inspirație ce a avut d. Ghica Deleni, cînd în 1903 s'a pus în fruntea mișcării pentru rîdicarea unei statui marelui domn Cuza-Vodă. Ideia aruncată de d-sa a prins imediat, căci era în dorințele tuturor Ieșenilor ca se să vază rîdicîndu-se cu un ceas mai înainte figura învesnicită în bronz a domnitorului Cuza. Și cu toate piedicele puse de cei interesați ca să zădărnicească strîngerea fondurilor, nu s'a putut stăvili curentul și cu gologanul s'au strîns sume suficiente pentru a se fi dat în lucru statuea.

Astă-zi totul este gata. Statuea venită în Iași; locul hărăzit de primăria Iașilor este acela dorit de toată lumea. Toți așteaptă cît mai curînd să se înceapă lucrările pentru așezarea statuei.

Dar o greutate se rîdică de la început. Comitetul luîndu-se după locul designat de primărie a început betonarea locului din piața nouă. Cu săpăturile făcute s'au cheltuit la 5000 lei, așa că comitetul vede deodată un gol în caseta sa, cu care e încurcat în lucrările sale. Departe ca primăria de Iași să fi ajutat cu un ban la rîdicarea statuei lui Cuza Vodă, ea a pus bețe în roate comitetului, silindu-l să primească un loc la Copou. Iar dacă astă-zi d. Ghica Deleni dă un brevet de lealitate d-lui Gane e așa de tîrziu că un tîrg întreg, țara întreagă, știe la cîte subterfugii a recurs d. Gane, ca doar-doar nu s'a da piața Unirii. Toată tactica liberală s'a tradat prin persoana d-lui Gane: delațiune, svonuri tendențioase, culise de sus, totul, dar absolut totul. Iar acum a pus încă una și adică ca comitetul să suporte toate cheltuelile și să ceară de la primărie locul.

Comitetul a cerut locul de la început. Cînd a discutat cu primarele, de la piața Unirei a fost discuția. Cînd comitetul a respins Copoul a rămas la piața Unirei. Iar dacă azi pretinde din nou o nouă petiție e pentru a se acoperi o rea voință. E o copilărie a zice: eu Primărie vă dau piața Unirei, dar Dv. cereți-o. Doar aici a cerut'o și o cer Iașii întregi, nu 5 persoane. Și chiar dacă comitetul s'ar arata greoiu și chiar dacă n'ar vrea s'o ceară ar fi atît de laș orașul să fie la voia a 5 inși, cînd Vodă, guvernul, orașul întreg e pentru piața Unirii?

Iașii pretind că lucrul să se facă fără o nouă cerere. Formalismul acesta e ori o cursă, ori o mare naivitate. Să ne punem în ipoteza că d. Ghica Deleni nu voește să mai scrie o cerere, și chiar dacă o scrie un altul el nu o iscălește. Sta-va lucrul așa? Putea-va el refuza și să se pună de-a curmezișul voinței obștiei?

Dar nu sunt bani? Publicul va subscrie. Opinia *a început lucrul și de la primul condeiu s'au acoperit 1250 lei. Al dar aici începe rolul d-lui Ghica Deleni. D-sa s'a oferit să subscrie restul de datorie ce a mai rămas—pînă la 30000 lei. Azi M. S. Regele a dat 20000 lei. Pentru rest d. Ghica Deleni e dator să complecteze. Județul Iași a înlesnit d-lui Ghica Deleni voile sale. Și azi județul Iași plătește zecimea căii ferate Podul-Iloaei-Hîrlău, ce leagă moșiile d-sale.*

Dacă d-sa ca boer de viță a făcut gest frumos luînd inițiativa rîdicării statuei, e dator ca pînă la urmă să ducă lucrarea la bun capăt.

Lucrările mici de-o zi nu trebue să-l întoarcă de la gîndul bun, și acum e rîndul dumisale.

Să-l vedem la lucru.

Chestii istorice

Tot vechimea răzeșilor

Cele zise într'un curier anterior asupra vechimei răzeșilor au lăsat ceva urme de îndoială în mintea unora din cetitorii mei, cari îi interesează discuția chestiilor vechi de așezările din trecut ale țării noastre.

Pentru deplina lămurire revin astăzi ca să fiu mai explicit.

Ziceam că răzeșii mai toți au urice de proprietate de la Ștefan cel Mare, cum și de la domnii anteriori lui, încă de la Alexandru cel Bun. După hărtiile lor de proprietate deci dreptul la pămînt îl au de sute de ani.

De pildă ținutul Vasluiului mai tot are urice anterioare lui Stefan cel Mare, răzeșia acolo fiind însădită ceva înainte de 1450, cum am găsit pe foarte multe văi din județ. Apoi toți răzeșii știu și pot să-ți spună că moșia lor se trage de pe cutare întemeetor al neamului lor. Și nu arareori găsești la începutul spiței lor pe cutare boer mare de divan, rude de domni ci chiar domni, ridicați dintre boeri, ca Dabija, Gh. Ștefan, Racoviță, Cantemir, etc.

Acei răzeși au format clasa specială a *mazililor*, cărora secol. al XVIII-a le-a creat snumite privilegii, cunoscute în organizarea noastră veche a statului. Mazilii puteau fi întrebuințați în trebile județului la ori ce poroncă a divanului sau a ispravnicilor și se simțeau mîndri de această distincție.

Clasa stăpînilor teritoriali a dat statului toată boerimea de slujbe, pentru a reveni iarăși la țară prin retragere de favoare domnească; de aceia nu e un fapt de o zi că și astăzi clasa proprietarilor teritoriali reprezintă chintesența statului politic.

Dacă vechimea proprietății la răzăși e mare, din secl. al XV-a încoace, faza întăia a proprietății răzeșești nu reprezintă de fapt ceia ce a devenit răzeșimea de mai apoi, ca o verigă anterioară răzeșiei. In faza întăia proprietatea a fost individuală, pe numele unui om, sau a unor membri din familie; acești întăi proprietari au căpatat dreptul de pămînt *real* și *efectiv*, nu de folosință *de a zecea*, în urma unor slujbe făcute țării și domnului. De la ei proprietatea a curs la copiii lor, formînd *roo-dul* adică familia (*i văsemu rodu ih*—și la tot neamul lor). Tata, cu copii lui nu erau încă răzeși, de și ei devin trunchiul răzeșilor. Mai mult încă nu erau răzeși nici *nepoții* primului stăpîn, căci dacă nepotul era încă neam, pentru multe grupe de slavi, cu nepotul se începea *plemea*, întru cît *plemenic* însamnă nepot, (*vnuc, anepsiu, unuc*), *plemeninți* = nepoată.

Ajunsă proprietatea la starea *plemei*, ea continuă a fi tulpina răzeșimei de mai apoi, fără a fi răzășească. Copii din frați, și copii din veri primari, cu nepoții acestora au alcătuit *plemea*, căci toți se chemă în textele vechi *plemi*, *plemenicove*, fără a li se preciza gradul de înrudire legală; dar în faza *plemei* proprietatea avea la bază o legătură de înrudire, de la spița a 4 a la a 7-a.

Toată aceasta trecere a proprietății răzeșești prin faza *rodului* și a *plemei* s'a făcut în cel puțin 150 de ani de la așezarea primului stăpîn, ce-și croia sat pentru cerințele sale proprii.

Și atunci ce s'a întîmplat? Ne explicăm prin o analogie.

Boeria *hatmaniei* cu acest nume apare abia către 1590, cînd hatmanul devine și portar de Suceava. Boerii cari au trăit după 1590 apucînd că hatmanul e și parcalab de Suceava, au crezut că îmbinarea acestor slujbe e veche și au pus în lista boeriilor lui Alex. cel Bun și pe hatman, de și el apare cu 200 de ani mai tărziu.

Tot așa a fost cu cele 2 vornicii. Până la 1570 a fost o singură vornicie în Moldova. După 1570 se fac 2 vornicii, una a țării de jos (reședință la Bârlad), alta a țării de sus (Dorohoi). Boerii cari au trăit după 1570 crezînd că cele 2 vornicii sînt vechi, le-a pus că le-a înființat tot Alexandru cel Bun.

Așa și cu răzeșii. După ce gradele de înrudire s'au șters, căci copiii de veri ai doilea nu mai erau rude, după canoane, deci nu mai puteau fi *pleme*, ci ei au început a se numi *răzeși*, adică simpli scoborîtori din vechii proprietari, foști frați, veri întâiu și veri al doilea, cu drept la *partea* lor de pămînt, și atît. Cuvîntul *pleme* nu mai corespundea realitații, de aceia cancelaria mai întâiu și apoi țărănimea a luat repede cuvîntul și l'au întins în întrebuințare pe toată linia; dar asta numai în Moldova, bătînd în întrebuințare pe *moșani*, care persistă a trăi până în secolul XVIII-a. Acum urmașii răzeșilor au crezut și cred că *răzeșia* și *răzeșul* sînt mai vechi de cît cuvîntul. Proprietatea lor da, noțiunea însă nu.

Toată diplomatica secl. al XVIII-a face clară deosebire între rude și răzeși, mai ales cînd era vorba de vînzări și de protimisirea rudelor și a răzeșilor.

Și atunci zicem așa: Primul stăpîn a ținut moșia 30 ani; frații (copii lui) alți 30 ani; verii primari alți 30 ani, verii al doilea alți 30 ani; și tocmai cu verii al treilea se încep răzeșii, la aceștia abia dispărînd gradul de înrudire. De aceia și termenul de răzeș apare abia către 1600.

* *

Noua stagiune teatrală

Mîne, Sîmbătă, se deschide a 32-a stagiune a Teatrului nostru Național. De cîți-va ani nu mai dăm nici o importanță zilei, în care, în fiece an teatrul nostru își deschide largi ușile spre a primi pe aceia, cari pricep arta și o gustă. Și indiferența noastră față de activitatea ce se desfășura în ultimii ani în templul artei ieșane era justificată. Nepriceperea unora, neglijența altora erau atîtea motive puternice cari ne sileau să fim foarte rezervați, după ce bine înțeles, în repetate rînduri am încercat — făcîndu-ne prin aceasta datoria — să atragem atențiunea celor în drept pe vremuri, asupra lipsurilor instituției.

De astă-dată lucrurile stau altfel, — avem cel puțin credința aceasta.

In primul rînd schimbarea direcțiunii este pentru noi faptul cel mai îmbucurător. Ne bucurăm nu numai pentru că nu mai avem direcțiunea de mai înainte, cît mai ales că o avem pe acea a d-lui Sadoveanu. Este drept, că d. Sadoveanu nu are multă experiență în conducerea unei instituții ca aceia a Teatrului Național; d-sa este acum pentru întâia oară director de teatru. Dar d. Sadoveanu are calități, cari evident vor putea suplea lipsa de experiență.

D. Sadoveanu este un literat de mîna întîia. Aceasta o spunem nu pentru a-i da un certificat, pe care nu sîntem competenți de a-l da și de care d-sa nu are nevoie. Afirmațiunea aceasta o facem pentru a sprijini o altă afirmațiune și anume: d. Sadoveanu are chemare pentru misiunea ce i s'a încredințat și are și focul sacru, atît de necesar unei atari misiuni. Ca artist, și mai cu seamă ca artist de talia d-sale, d. Sadoveanu are o dragoste deosebită pentru artă, dragoste, care nădăjduim se va revărsa și asupra instituției în care se produce și se valorifică arta. Și astfel sperăm, că nimeni nu va putea reproșa actualului director al teatrului nostru neglijența atît de vădită și de dovedită a foastei direcțiuni.

Intuițiunea și priceperea artistică a unui artist ca d. Sadoveanu, dragostea de artă, focul sacru ce are și trebue să aibă un talent ca al d sale sînt cele mai serioase garanții de conducere inteligentă, nepărtinitoare, priincioasă. Dacă împrejurările și simpatia publicului vor ști să susțină dragostea de muncă a directorului teatrului, avem nădejdea că vom înregistra din nou frumoasele succese ale teatrului nostru de altădată.

Ilustrațiunea acestor păreri o putem găsi chiar în repertoriul stagiunii ce începe și în unile măsuri luate de actuala direcțiune.

Spre deosebire de repertoriile stagiunilor trecute repertoriul de anul acesta se prezintă ca o înjghebare inteligentă menită a satisface și diversele cerințe ale publicului, în materie de artă dramatică și variile necesități ale instituției în vederea unei reale propășiri.

Și publicul inteligent și cult, ca și publicul mare vor găsi deopotrivă în repertoriul stagiunii acesteia felul de artă corespunzător concepțiunilor și gusturilor lor respective. Găsim foarte justă ideia ce a prezidat la întocmirea repertoriului, Teatrul nu este și nu poate fi apanajul numai a unei anu-

mite categorii de oameni. Unde mai punem, că deşi instituţie de artă, teatrul are oarecum şi caracterul de „afacere“, caracter imprimat de însă-şi necesitatea existenţei sale. De sigur, că ar fi de dorit să nu fie aşa; dar dacă aşa este, să nu ne ferim de a recunoaşte lucrul acesta, căci n'am folosi cu nimic.

Revenind la repertoriul stagiunii apropiate, putem spune, că graţie felului său de întocmire, el are menirea să atragă la teatru cît mai multe straturi sociale şi prin aceasta se tinde la o operă democratică şi culturalá serioasă.

Cu toate acestea calităţi ale repertoriului, nu ne putem opri de la o reflecţie amară ce ne sileşte să o facem cetirea lui în prima parte, care cuprinde piesele originale. Nu vedem numele lui Caragiale în fruntea sau alături de numele celorlalţi autori dramatici romîni. De ce? Noi nu putem concepe teatru romînesc fără operele lui Caragiale, cari netăgăduit sînt cele mai bune comedii originale. Care este explicaţiunea, că în repertoriul pieselor originale nu se vede nici *Scrisoarea pierdută* nici *Noaptea furtunoasă*, nici celelalte opere ale maistrului nostru? Să se fi făcut oare aceasta în mod voit? Prea ar fi urît ca s'o credem. Inclinăm a crede, că alta este explicaţiunea şi d. Sadoveanu ar face bine, dacă ne-ar lămuri în privinţa aceasta.

Regretăm de asemenea lipsa din repertor a piesei *Manasse* a lui Ronetti Roman. Nu mă îndoiesc că o apreciază ca pe una dintre cele mai bune drame originale, şi cu multă plăcere am fi constatat, că d-sa ştie să lupte în contra prejudecăţilor altora. Din nefericire nu putem face o asemenea constatare şi ne pare rău. Ne pare rău şi pentru teatru şi pentru d. Sadoveanu.

In altă ordine de idei, d. Sadoveanu a dovedit pricepere în conducerrea teatrului prin măsura ce a luat-o relativ la preţurile locurilor. D-sa constatat de la început că preţurile sunt exagerate. Căci trebue să spunem. Intre ceea ce dă teatrul nostru şi între cea ce şi cere de la public, trebue să fie o proporţie normală, justă; şi este ştiut, că ceia ce oferă teatrul nostru, nu este de prima calitate. Se impunea deci ca preţurile să fie mai modeste şi bine a făcut direcţiunea, cînd a stabilit preţuri atît de populare

Dispoziţiunea aceasta se impunea cu atît mai mult, cu cît intenţiunea este de a chema şi straturile mai adînci ale populaţiei. In cazul acesta evident că scopul nu ar fi fost cît de puţin atins cu preţurile din trecut.

Şi pentru a termina cu aceste consideraţiuni asupra stagiunei din anul acesta, vom spune că publicul nu are nici un motiv de a nu acorda sprijinul său eficace instituţiei. O conducere pricepută şi sănătoasă este o garanţie pentru public, că toate sforţările se vor face pentru ridicarea teatrului la nivelul şi la valoarea socială ce comportă. Rămîne deci ca publicul să-şi facă datoria,

Em. Socor

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, ciaiu şi pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântână dulce, centrifugată		3.00
Brînză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.40
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mijlociu		0.20
Caş	2.00	
Urdă dulce	2.00	

Ouă zilnic proaspete 10 %.

Struguri zilnic proaspeţi, calitate superioară, ca: busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub preţul zilnic al pieţei.

Pere pergamute;
Mere domneşti.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele preţuri;

Vin roş de masă	0.80	Litru
Vin alb vechiu	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş „	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

de asemenea se găsesc, Brînză de burduf, Caşcaval şi Gervais romînesc

Liceul particular de băeţi

str. Mitropoliei No. 10 (în curte) Iaşi

Aducem la cunoştinţa tuturor că, în urma amenajărilor făcute, mai dispunem de cîte-va locuri libere in clasele I, II, precum şi la cursurile serale.

Direcţiunea liceului particular de băeţi

20,000 lei se caută cu ipotecă în primul rang, într'un imobil din Iaşi, cu un venit anual de 3000 lei.

A se adresa la redacţie.

OAMENI ŞI LUCRURI

Artistul Penel

Avem impresiunea că într'adevăr, dl. M. Sadoveanu, noul director al teatrului naţional, e om cu noroc. Şi constatarea ne interesează întru atît, întrucît aceasta ar însemna că aduce noroc instituţiunii în fruntea căreia a fost chemat.

Iată, între altele, întîmplarea cea mai de actualitate,—mai de actualitate chiar decît însăşi deschiderea stagiunii teatrale —reîntrarea în activitate a lui Penel, coincidînd—împreună cu alte semne favorabile—cu noul directorat.

Intîmplarea se cunoaşte. Pe neaşteptate tînărul şi atît de simpaticul artist-societar, lovit de o boală grea, trebui să părăsească o carieră începută şi susţinută sub auspicii atît de strălucite şi — în acelaşi timp — să lipsească teatrul iaşan de cele mai statornice succese.

Intreaga pleiadă a vechilor artişti, interpreţi de comedie—căci pentru dramă Iaşul a dat şi dă în genere puţine elemente de forţă—a dispărut rînd pe rînd; instituţia iaşană rămase din ce în ce mai lipsită de actori de seamă şi e de netăgăduit că publicul iaşan nu e singurul vinovat, singurul vrednic de acuzat, în problema părăsirii teatrului. Sprijinul cel mai puternic al repertoriului a rămas mîna de artişti de comedie, în aşteptare ca să răsară de aci, ori să ne vină de aiurea, elemente pentru tragedie şi pentru vastul repertoriu de drame înalte fără de care, negreşit, nu se poate concepe o instituţie teatrală în adevatul înţeles al cuvîntului. Aceasta nu însamnă că nu posedăm un număr—restrîns ce-i dreptul —de artişti valoroşi cari în anumite ocaziuni îşi susţin cu succes chemarea lor,—secondînd pe acea admirabilă artistă care e d-na Aglaia Pruteanu.

Iar în mica legiune de artişti de comedie Penel ocupa un loc a parte şi un loc de frunte. Lumea iaşană, obişnuiţii teatrului, nu puteau concepe o stagiune în care Penel să nu aibă nu numai succesele sale, dar în care să nu precumpănească figura lui, talentul lui, genul lui, dînd repertorului o anumită culoare. Apoi—era unul din acei puţini artişti iaşani pasionaţi de arta lor, de profesiunea lor, dintre acei care nu visau... garderoba ori alte combinaţiuni politico financiare. Profesoratul de desemn, pictura ocazională, erau preocupări cari întregiau numai această natură bogat înzestrată şi temperamentul absolut artistic al lui Penel.

De aceea fu atît de viu resimţită subita lui despărţire de scenă; de aceea fură unanime regretele care-i însoţiră plecarea.

... Şi acum iată-l revenit. Numai cu sforţări din partea medicilor şi prietenilor, Penel a putut fi reţinut în iarna trecută de a nu apărea la rampă. Abia recules din boală, ar fi vrut să-şi reiee în stăpînire publicul şi cu aceiaşi nerăbdare, ar fi vrut publicul să-şi reiee artistul său favorit.

Dar e mai bine aşa! Pe deplin revenit, dispunînd de aceiaşi vigoare şi de acelaşi entuziasm ca şi înainte, dornic de scenă ca şi în anii dintăi ai carierei,—Penel reapare mîne seară în „Bibliotecarul“, ca şi cum între el şi între public n'ar fi stat atîta vreme cortina cea grea a tăcerei şi a suferinţei. Inconjurat de colégi de talent—căci toţi artiştii de comedie joacă în hazlia piesă de Duminică—stăpîn pe propriile sale emoţiuni şi pe toată curiozitatea unei săli populate,—va auzi mai cu sînge rece aplauzele, va înfrunta mai cu siguranţă emoţiunile fireşti, cu'atît mai fireşti cu cît artistul e mai sincer, mai spontan, mai artist—născut. E o revedere care îşi are duioşia ei, bucuria şi zdruncinul ei, întocmai cum sunt rerevederile între suflete care şi-au stat mult timp departe, în contra vroinţei lor. Căci artistul adevărat, artistul de temperament, trăeşte numai pentru artă— în ori ce ramară s'ar manifesta firea şi talentul lui. Şi Penel este, fără îndoială, un ast fel de artist; iar ceea ce l'a readus pe scenă, ceea ce i-a redat sănătatea a fost poate—mai mult încă de cît devotată îngrijirea oamenilor de ştiinţă—dragostea către artă, nostalgia pentru plăcerea şi fiorul rampei,—focul sacru pe de care se simţia pătruns, — dorinţa care impune reîntoarcerea la dragostea dintăiu—acelora cari au simţit într'adevăr.

Rodion

Cear fi bine, să se facă?

Cu o sumă ce se ţine *In cartoane* ca să zacă.

Primim următoarele, cu titlul de mai sus, cu rugămintea de a da publicităţii:

In bilanţul casei de ajutor a lucrătorilor şi agenţilor de la C. F. R., încheiat pe ziua de 31 Martie 1909, se vede că fondul acestei importante instituţiuni este de lei 12,058,641, din care 12,045,000 se găsesc depuşi în bonuri, care sunt păstrate *în cartoanele* Băncei Naţionale şi această sumă în bonuri produce o dobîndă de maxim 4.20 la sută anual.

Nu s'ar putea oare întrebuinţa mai cu folos aceşti bani, spre a aduce un venit mai mare instituţiunii, iar pe de altă parte să se poată face bine la mai mulţi din cei care sufer?

Imi permit dar a da la lumină, prin prezenta scrisoare în coloanele mult răspînditelor ziare care vor avea bună voinţa a o publica, modesta mea propunere, spre a fi discutată de cei în drept; ştiind că seminţele nu se aruncă de D-zeu, sau de sfinţii cei mari pe pămînt, ci a lăsat să le samene ori-ce muritor şi dacă se vor vedea de cultivatori că sunt bune, să le îngrijască a da roade multe, bune şi folositoare.

Cu suma de *7 milioane* să se cumpere mai multe moşii de la stat, de la particulari sau societăţi de asigurare, care moşii să se cultive cu fii de lucrători şi agenţi de la C. F. R. şi dacă nu se vor ajunge din aceştia, să se primeească şi fiii de invalizi militari.

Să se vînză fie-căruia numai cîte un pogon de pămînt pentru loc de casă, grădină de zarzavat, pomi roditori şi altele, dîndu-le să muncească cîte pogoane vor putea şi cu aceleaşi preţuri ce le oferă arendaşii.

Să se dea un tip frumos de case şi economic spre a se forma comune model pe acele moşii, unde să domnească cea mai mare curăţenie.

Aceste moşii să fie administrate de către elevi de la şcoala superioară de agricultură, fii de funcţionari, agenţi sau lucrători de la C. F. R., iar arenda să se încaseze de perceptorii statului care vor avea depusă o bună garanţie.

Cu *5 milioane* să se formeze un fond pentru *o mare casă de credit, spre a se ajuta toţi funcţionarii, agenţii şi lucrătorii de la vasta administraţiune a C. F. R.*, împrumutîndu-le sume potrivite pe care să le restitue în termen de 2 ani în mici rate lunare, cu procente de 6 la sută anual, spre a'i scoate din ghiarele cămătarilor care le ia 15—30 la sută şi sunt sigur că această instituţiune nu va pierde nimic, ci din contra va cîştiga mult mai mult ca acum, cînd ţine banii în bonuri, iar toţi acei care vor fi ajutaţi vor rămîne adînc mulţumiţi,

Cu diferenţa de 4,80 la sută de procente în plus să se formeze un fond, din care să se acorde burse la fii şi fice de funcţionari inferiori, agenţi şi lucrători de C. F. R., căci astă-zi majoritatea burselor statului sunt ocupate de fiii şi fiicele luminătorilor poporului, iar bursele şcolilor militare sunt ocupate numai de fiii de militari; dar nu sunt mîhnit pentru aceasta căci aşa ar face ori şi care.

Mai am speranţe că se va găsi un onorabil Domn Ministru, care să propună spre votare un proect de lege pentru înfiinţarea unei prea folositoare instituţiuni numită: *Casă de credit, economie, ajutor şi asigurare, pentru întregul corp funcţionăresc din ţară plătit de stat, judeţ şi comuuă*, spre a nu se mai uita nimeni cu jind, la colegii d-lor din alte administraţiuni care au asemenea instituţiuni.

Cu modul acesta vor fi forţaţi toţi să poată realiza mici economiii, care le vor fi de mare folos la eşirea din slujbă şi nu vor mai fi nici unii expuşi a fi înmormîntaţi din mila colegilor şi a cetăţenilor, (cu talerul cînd au nenorocirea a'şi perde viaţa, iar micile vlastare ce vor rămînea în urma lor nu vor ajunge muritori de foame chiar de a doua zi.

Numele acelui *onorabil domn Ministru va putea, sau va bine voi a săvîrşi o operă atît de strălucitoare se va săpa adînc în inimile tuturor acelora care nu au putinţa de a aduna uşor bani albi pentru zile negre* şi fie care-i va păstra cu mare sfinţenie portretul în casa sa.

Buzău 6 | 10 Octombrie 1910

Cu profund respect

N. Şerbănescu

Litere-Ştiinţe-Arte

Theophilo Braga-poet.—Despre preşedintele consiliului de miniştri al Portugaliei s'a vorbit pe larg în articole şi în notiţe apărute în coloanele ziarului. In ultimul său supliment literar „Berliner Tageblatt“ publică două poezii inedite ale preşedintelui Braga. Corespondentul gazetei povesteşte scena cînd s'a prezentat să i ceară versuri şi cînd poetul ministru i le-a cetit: „întăiu mi le citeşte în limba portugheză, apoi în limba franceză; îmi explică înţelesul lor, se înviorează şi la un moment dat mi se pare aşa de tînăr cum astă-zi mai pot fi numai... cei bătrîni“.

Cele două poezii lirice au apărut în numitul ziar în traducere germană. Prima se intitulează „Glasul iubirii frăţeşti“.

După un tablou clasic al unei războiri sîngeroase poeţul arată cum apare sentimentul iubirii, în figurile Sabinelor şi împacă sufletele. Tot astfel în războiul general pentru rivalitate, apar glasurile poeţilor simţitori şi *aceste* glasuri au menirea de a împaca, de a înfrăţi.

A doua poezie: „Unui crucifix“, Poetul vede pe o cruce de abanos corpul lui Christ, înfăţişat aşa cum l'a consfinţit tradiţia şi credinţa,—sîngerînd, bătut în cuie, aureolat de lumina unor palide fáclii de ceară, inspirînd durere, duioşie milă.

In jurul imaginei însă poetul vede martirizîndu-se multe vieţi tinere,—sunt maice care se prosternă şi-şi consumă tinereţea în rugi. „Cînd le văd pe ele în toiul renunţării şi pe tine ţintuit pe cruce de martir, mă întreb: eşti *tu* mai de plîns, ori *ele* mai curînd?“

*

Un decret al noului guvern republican din Portugalia desfiinţează învăţămîntul religios în toate şcolile publice. Se rezervă, precum se vedea cîte o surpriză zilnică, Veticanului, ca nu cumva să şi mai facă iluzii.

*

In „Deutsche Rundschau“ bătrînul poet şi dramaturg Paul Heyse se pronunţă contra ideei de a se pune pe scenă partea a doua din „Faust“, fiindcă diferitele părţi ale dramei sunt episoade uneori lipsite de legătură cu ideea prodominătoare şi lipsite de interes pentru înţelegerea acţiunii şi fiindcă sunt dificultăţi tecnice de neînvins la înscenarea piesei. Multe frumuseţi poetice dispar, totul trece prea repede şi unele prescurtări sunt inevitabile, aşa că sufere şi înţeleasul. In genere spectatorul, entuziasmat de partea întăia rămîne decepţionat asistînd la „reprezentarea“ părţii a doua.

*

In afară de cele două piese de deschidere a stagiunii, *Ovidiu* şi *Bibliotecarul* se repetă cu activitate două piese originale: *Chinul* de Al. G. Florescu, *Mama* de Miclescu — două traduceri: Revizorul şi Noaptea de St. Barthelemy, o melodramă istorică.

*

„Viaţa Romînească“ No. 9 (anul V) cuprinde un bogat material semnat de d-nii A. D. Xenopol, M. Codreanu, T. A. Badarău, Spiridon Popescu, I. Botez, M. Sadoveanu, D. Anghel, dr. Irimescu, Ilie Bărbulescu, Isabela Sadoveanu, I. Athanasiu, N. D. Cocea, O. Sima, Nicanor et comp. Numeroase recenzii, analize, polemici. Revista Revistelor.

Ilustrul istoric, d. Xenopol publică începutul unui studiu însemnat asupra „Istoriei şi Geologiei“. Remarcabil este şi studiul d-lui I. Botez, după însemnări şi observaţinni proprii făcute în timpul şederii în Anglia. Profesorul I. Athanasiu termină în acest număr opera de exterminare ştiinţifică a d-lui profesor L. Cosmovici, care—se ştie—a pierdut procesul şi în faţa juraţilor.

*

In numărul de mîni cetitorii vor găsi rezumate succinte, dar complecte, despre cele două piese de deschidere a stagiuni teatrale, *Ovidiu* şi *Bibliotebarul*.

*

STRUNA ZILEI

IMBOGAŢIRE POSTUMA

D-rul Crippen, condemnat la spînzurătoare a primit de la fostul lui profesor d-rul Mounoy din Filadelfia un dar de 250 mii lei ca să-l întrebuinţeze cum va vroi.

ZIARELE

Imbogăţit pe pragul morţii?
Cu-atît mai rău!... I s'o părea
Ci i-am făcut spînzurătoarea
De două ori atît de rea...

INFORMATII

❑ Următorii elevi au fost admişi bursieri în liceul militar din Iaşi.

In clasa a 5-a: Bădeanu C., Casian C., Fotino Dionisie, Frunzetti Gh., Halunga Raul, Măncescu Al., Marinciu C., Oprescu N. C., Vasilescu Romeo, Leonte I., Ahmet Hacă Memet.

Clasa 6-a: Abzulescu I., Graur T., Ioaniţiu Gh., Iacomi Dariu, Mihăilescu V., Paraschivescu Tr., Găluşcă Corneliu, Olănescu Cicerone, Petrescu Cezar, Protopopescu Aurel, Săgîrceanu T., Tănăsescu C., Tarnowski Dan, Toflicescu C., Popilian A.

Clasa 7-a: Dăscălescu Al., Dumitrescu D., Angelescu Aurel, Chiriacescu M., Constantinescu V., Gîrlea Eugeniu Păltineanu Al., Urlăţeanu Radu, Vlădescu D.

In clasa 8 a: Georgescu Amilcar, Neuvriceanu N, Popescu I., Racoviţă Rafael, Dumitriu Romulus, Georgescu H. G., Florand Virgil, Mihailescu D., şi Buche Gheorghe.

Au pierdut bursa următorii elevi declaraţi repetenţi:

In clasa 5-a: Berlescu C., Constantinescu Aurel, Damian Alex., Ambrozie A. M., Lupaşcu I., Nuţescu N. şi Petrescu Lucian.

❑ La pelerinajul de eri de la moaştele sf-tei Paraschiva au luat parte şi mai mulţi credincioşi din Bucovina, între care şi zece studenţi romîni, care au plecat azi dimineaţă.

❑ Sublocotenentul de rezervă Dufu Mihai, din regim. 8 Dragoş No. 29, a fost pus în poziţie de retragere, pentru infirmitate.

❑ Eri a sosit la comandamentul armatei ordinul, prin care ministerul de războiu dispune retragerea trupelor care au făcut pază la frontiera Prutului.

Astă-zi trupele au fost retrase şi trimise la garnizoanele respective.

❑ Şedinţa societăţei medicilor şi naturaliştilor, care urma să se ţie Marţi, s'a amînat pentru mîine seară, Sîmbătă.

❑ Sîmbătă 6 Noembrie cercul literaţilor din Iaşi va da o frumoasă şezătoare literară în sala Teatrului Naţional: Se vor ceti versuri şi schiţe de scriitorii noştri tineri, M. Codreanu, Gh. Doboş, Gh. Botez (Gordon), Boureanu, Doinariu, etc. Şezătoarea va fi îmbogăţită în programul său prin participarea membrilor societăţii *Arhiva*. Preşedintele Archivei d. T. Burada a oferit binevoitorul său concurs, cîntînd 2 bucăţi din vioară, cu care a început să concerteze acum 57 ani în urmă; iar d. Gh. Ghibănescu va ţinea o conferinţă asupra unui subiect de literatură.

Vom da în curînd programul acestei şezători literare. Preţurile de intrare vor fi minimale.

❑ Membrii societăţei de economie şi împrumut din suburbia Tataraşi, sunt convocaţi, în adunare generală extra-ordinară, pentru poimîne Duminică 17 Octombrie, la orele 1 p. m. în localul societăţei, cînd urmează a se delibera şi hotărî asupra următoarelor chestiuni:

Alegerea de casier în locul d-lui I. N. Zamfirescu, demisionat; alegerea unui membru în consiliul de ad-ţie în locul d-lui V. Drăghici, demisionat. In cazul cînd casierul va fi ales dintre membrii de administraţie, se va proceda şi la alegerea în locul membrului ce va fi ales casier.

❑ Consiliul judeţean s'a întrunit astăzi la orele 3 p. m.

❑ D. N. Dragoş dirigintele oficiului poştal din Hîrlău a fost transferat la poşta centrală din Bucureşti.

❑ Curtea de Casaţie va judeca în ziua de 11 Noembrie recursurile din Iaşi, privitoare la jurămîntul more-judaico.

❑ S'a pus în vedere medicilor din judeţe ca să facă ei însăşi operaţiunile de vaccinare a copiilor.

❑ Alaltă eri seară au plecat spre America 8 familii evreeşti din localitate.

❑ La examenul de al doilea doctorat, de la facultatea de medicină, din cei 10 candidaţi n'au reuşit de cît 2.

Un rezultat de aşa fel, nu s'a văzut de mult.

❑ Aflăm că în ziua de 11 Octombrie a. c. s'au deschis cursurile noului „Liceu particular de băeţi“ din Iaşi. Localul din Str. Mitropoliei No. 10 (în curte), a fost amenajat, aşa încît să satisfacă cu prisosinţă nevoile primelor două clase, cu care funcţionează liceul pentru moment. Profesorii cari predau cursurile şi aranjamentul şcolii ne dau puternice garanţii de seriositate.

Urăm din suflet, viaţă lungă şi prosperă noului aşezămînt cultural, pornit d ntr'o iniţiativă frumoasă şi care umple un gol bine slmţit în cultura Iaşului.

❑ D. locot. Şumuleanu Const, din reg. 13 Ştefan cel Mare a fost numit comptabil în bani, la infirmeria de ochi de la Frumoasa, în locul d-lui locot, E. Borcescu care e trecut la front.

❑ Catedra de limba franceză de la liceul din Pomîrla, a fost declarată vacantă.

❑ Direcţia generală a c. f. r. a admis o reducere de 50 sută în intervalul de la 16—18 Octombrie persoanelor care ar dori să i-a parte la meetingul de aviaţie, ce va avea loc Duminică în Bucureşti.

❑ Eri dimineaţă, la biserica Cuvioasa paraschiva de sus, s'a oficiat un parastas pentru defuncţii membrii fondatori ai societăţei clerului „Binefacerea“ societate care a împlinit eri 30 ani de existenţă.

Capitalul societăţei e de 20,000 lei.

Seara la orele 6 a avut loc adunarea generală a membrilor societăţii, la care s'a făcut darea de seamă a activităţii societăţei de la înfiinţare şi pînă astă-zi.

❑ Eri dimineaţa, Fili Leib din şoseaua Moara de foc No. 62 luîndu-se la ceartă în cafeneaua din Bulevardul Ferdinand cu Ion Nacu şi Toader Bogonos pentru suma 240 lei pe care Leib îi dăduse lui Nacu ca să-i cumpere doi cai, şi cerîndu-i suma, acesta din urmă a scos un revolver şi a tras un foc asupra lui Leib fără a-l lovi, rănind însă pe soacra antreprenorului cafenelei, Mina Iancu, care a fost dusă la spital unde a fost pansată iar Nacu arestat.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 40 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

DIVERSE

— Au fost arestaţi Alex. Nalbaru soldat dezertor din reg. 12 Cantemir şi Vasile Carnaru, soldat dezertor şi vechiu puşcăriaş.

— Femeea Risla Goldemberg, din strada Cuza-Vodă 14, a perdut fiind la la gară, şi voind să plece la America, un pachet în care avea cartea de vapor, hîrtiile de la Cantori şi un fract de bagaj. Roagă pe cine le va găsi să le înapoeze.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Intrunirea comitetului executiv** *a partidului conservator democrat din Iași anunțată pe ziua de Mercuri 13 a. c. nu s'a putut ținea din cauză că d. Badareu a fost ocupat pînă tîrziu în procesul d-lui St. St. Gheorghiu.*

De aceia comitetul s'a adunat eri Joi la orele 5 p. m.

D. A. D. Xenopol e expus comiletului stadiul în care se află chestia monumentului lui Vodă Cuza. A rugat ca să fie urmat pînă la urmă în mișcarea ce a început'o și pe care a dus'o la bun sfîrșit, interesînd toate cercurile, cari se ocupă de această chestie, de la Rege în jos.

A atras atențiunea însă că primăria prin clausa care a pus'o de a se cere din nou de către comitet piața Unirei, să nu fie la mijloc o nouă cursă, întru cît mai sînt unii membri din comitet, cari pun înainte lipsa de fonduri și că deja comitetul a cheltuit la 6000 lei cu fundațiile din piața nouă.

A arătat că în piața Unirei sunt 3 pivnițe, a căror fund se întîlnește drept pe locul unde se va așeza statuia, dar că adîncimea acelor pivnițe pînă la suprafața nu e de cît 7 m., cu 2 m. mai adîncă ca fundațiile din piața nouă; deci în loc de 180 m. c. de beton, se vor turna în noile fundați 250 m. c.

Va cerceta cărui proprietar aparțin pivnițele și crede că nici creditul nici particularii nu vor pune piedici, fiind vorba de un loc cu așa frumoasă destinație. In ori-ce caz cum m. c. de fundație costă 30 fr., va trebui pentru noile lucrări 7—8000 lei, pe care primaria de Iași nu voește să i dea, dar vom face apel la public și nu cred sa nu se strîngă în o lună de zile.

Voiu provoca o nouă întrunire, vom face serbări la teatru, vom deschide liste de subscriere.

Pe dată asistența de la club s'a grăbit să subscrie și din primile nume s'au strîns 1250 lei.

Dl. A. A. Badareu luînd cuvîntul arată și el că e de datoria partidului nostru de a îmbrățișa cu căldură acțiunea frumoasă a d-lui Xenopol, căci un partid trebue să se intereseze de toate chestiile și de sentiment și de interes obștesc.

Trecînd la alt ordin de idei d. Badareu declară că pentru politica zilei sîntem la o cruce de vremi, că partidele se află pe picior de luptă, *tratînd*, **unii ca să cadă în opoziție și să știe ce vor face trecînd în opoziție, alții ca să vină la guvern și ce vor face și cu cine vor merge, iar noi și ca să venim la putere și ca să ne limpezim pentru luptele de opoziție.**

Nu e încă nimic precizat, nimic definitiv și răul cel mare e că încă domnește în sferele conducătorilor partidelor istorice acel orientalism de culise, de sfori politice, care mărește enervarea publicului, căci la noi încă e politică de persoane, toată politica noastră

Nu uită a recomanda prietinilor săi că adevărata luptă politică e acea pusă pe baze economice, ori cum au înfăptuit.o liberalii de la 1881 încoace. Face apel la colegii și prietenii d-sale să nu piardă din vedere acest mare principiu politic.

❑ *D. Grigore Ștefănescu, consilier la înalta curte de casație, delegat inspector judecătoresc al Curților de Apel, a sosit eri în Iași și astăzi a inspectat ambele grefe ale Curții.*

Inspectorul și-a exprimat mulțumirea pentru modul cum sunt conduse grefele și a felicitat, în special, pe grefieri zicîndule: „e foarte plăcut lucru să fii grefier la Curtea de Apel din Iași, unde sunt așa de puține afaceri, că sarcina de grefier devine foarte comodă.

D. Ștefănescu va face un raport prin care va arata că, prin lărgirea competinței judecătoriilor de ocoale și tribunalelor, afacerile s'au împuținat foarte mult la curte și va propune desființarea uneia din secțiuni.

Desființarea uneia din secțiuni, a fost un vis al lui Eugeniu Stătescu, care a fost moștenit, alături de alte calități veninoase, de actualul ministru al justiției.

Stătescu nu și-a văzut visul realizat, cu atît mai puțin îl va vedea d. Stelian.

*

Inspectorul judecătoresc, a cerut și studiat apoi un dosar, repartizat la secția II-a, relativ la scoaterea din tutelă a d-nei Lucia Proca din P.-Neamț.

In această tutelă figurează și d. Liciu, fost consilier la înalta Curte, care are tot interesul ca d-na Proca să fie scoasă, și fiindcă, la un termen precedent, ministerul public pusese concluziuni în favoarea d-nei Proca, d. Liciu s'a supărat și a reclamat pe ascunse, ministrului de justiție.

*

La oră 12 inspectorul judecătoresc însoțit de procurorul general, a vizitat penitenciarul central.

❑ La orele 4 și jum. se va ținea azi un important consiliu de higienă al comunei; la care au fost invitați și mai mulți Profesori ai facultății de medicină.

❑ **Membrii clubului conservator-democrat sunt convocați în adunare generală pentru Duminică 17 Octombrie, la oreie 5 p. m., în localul clubului.**

❑ *Comitetul pentru rîdicarea statuei lui Cuza-Vodă, va fi convocat pentru ziua de 19 Octombrie.*

❑ **In chestia statuei lui Cuza-Vodă.**— *Se știe că unul din inconvenientele ce se invocau de către cei care erau contra așezărei statuei lui Cuza-Vodă în Piața Unirei, era și acela că piața ar fi plină de pivniți și că ar necesita mari cheltueli, pentru îndreptările ce ar fi de făcut.*

D. A. D. Xenopol a fost azi dimineață la orele 11, ca să viziteze pivnițele, spre a se încredința dacă cele invocate sunt adevărate.

D. Xenopol a putut însă constata, că nu s'a făcut altă-ceva de cît să se exagereze lucrurile. In adevăr, d. A. D. Xenopol a constatat că e o singură pivniță care pornește de la hotelul Trajan, îngustă, care nu mai e întrebuințată și care se sfîrșeste în rondul din mijlocul pieței. Răsuflătoarele care se observă în acel rond, sunt chiar la sfîrșitul pivniței.

Or, în acest caz, nu ar fi alt-ceva de făcut, de cît să se astupe partea unde se sfîrșește pivnița, pe o întindere de 2 metri și ceva; sau, în cazul cel mai reu, să se construiască, de o parte și de alta a pivniței, cîte un zid gros de piatră. Lucrările n'ar necesita deci mari cheltueli. Alte pivniți, prin partea locului nu mai există.

După cît știm, creditul urban ar fi dispus să cedeze pentru astuparea porțiunei mici de pivniță.

❑ Sesiunea Curții cu Juri din Botoșani, se va deschide la 2 Noembrie.

Scandalul de la Consiliul profesoral al facultății de medicină

Un scandal care a produs o vie impresie în cercurile universitare, s'a petrecut la ședința de Mercuri a consiliului facultății de medicină.

Pentru Mercuri la orele 4 jumatate, profesorii convocați spre a continua discuțiile remase din ședința anterioară, relativ la lipsurile de care sufere facultatea de medicină din Iași, și să se redacteze un raport de către d-nii d-ri Demetriade și Mezincescu, prin care să se arate toate cele de mai sus, și care raport să fie înmânat personal ministrului de către o comisiune compusă din d-nii d-ri Bogdan, Socor și Pușcariu.

La începutul ședinței, d. dr. Socor, decanul facultății citește demisiunea d ruiui Pușcariu din senatul universitar, pe motivul că d-sa nu poate să se solidarizeze cu cererile colegilor săi; după aceasta, s'a dat citire raportului d-lui dr. Mezincescu, raport care este un capo d'operă atît în stil cît și în compunere asupra nevoilor de care se simte la facultate.

Pînă aci totul s'a petrecut în cea mai perfectă liniște. Ce se întîmplă însă? D. profesor dr. Juvara, venind pentru a lua parte la desbaterile ședinței, găsi pe birou un program al cursurilor facultății pe anul curent, din citirea căruia d-sa a constatat influența nepotismului, fiismului și nevasismului la facultate, fapt care l'a revoltat și care l'a făcut pe d. dr. Juvara să rupă acel program.

Decanul facultății, d. dr. Socor, intervenind a întrebat pe d. dr. Juvara de ce a rupt programul, chemînd în același timp și pe rectorul Bogdan, care s'a adresat d-lui dr. Juvara în termeni nepoliticoși scoțindu-și în relief personalitatea sa de rector.

D. profesor dr. Juvara însă a replicat rectorului:

— Nu-ți recunosc nimic, afară de cît superioritatea d-tale: prostia *și dacă ai ceva contra mea, n'ai de cît să mă reclami ministrului.*

După o vie discuție ce a mai urmat apoi între d-nii profesor dr. Juvara și dr. Bogdan, aproape toți profesorii între cari d-nii Manicatide, Leon, Mezincescu. etc., au luat apararea d-lui dr. Juvara și au trecut de partea sa, declarînd cu toții că sunt contra fiismului și nepotismului ce domnește de cîți-va ani la această facultate și cînd mai ales aceste lucruri sunt patronate de însuși dr. Socor, decanul facultății, al cărui fiu deși se află la Paris, totuși figurează ca preparator la un laboratoriu. Mai sunt apoi și alți profesori între care dr. Russ și chiar asistenți cari deși iau leafă, nici nu dau macar pe la laboratorii, iar statele de lefuri li se trimit acasă spre semnare.

După aceasta, consiliul ia în discuție cererea d-lui dr. Slătineanu, de a fi numit d-sa la catedra de bacteriologie pe care actualminte o suplinește d. dr. Pușcariu, care pînă acum n'a făcut nimic și cere ca d-sa să se demită de la suplinirea acestei catedre, iar în locul său să se numească pe d. dr. Slătineanu, care de sigur va face mai multă treabă de cît d-sa.

Ședința s'a terminat astfel, iar la eșire, a avut loc un nou schimb de cuvinte între d-nii d-ri Bogdan și Juvara, cu care ocazie cel din urmă a atras din nou atențiunea rectorului asupra nepotismului din facultate, cerînd să ia măsuri de urgență, căci din această cauză lucrurile nu merg bine la facultate.

Pentru astă-zi la orele 4 jum. consiliul profesoral s'a întîlnit din nou.

❑ D. Popovici Lupa, inspector al învățămîntului agricol, a fost eri de a inspectat ferma școalei normale „Vasile Lupu".

D-sa a remas pe deplin mulțumit, trecând în procesul verbal aprecieri meritoase pentru d. Cojocaru.

❑ Mîine dimineață se va oficia la Mitropolie un Te-deum, cu ocazia aniversărei a 35-a de la nașterea A. S. R. Principesa Maria.

❑ Concursul pentru ocuparea catedrei de științe religioase se va ține în primele zile a lunei Noembrie c.

❑ O mare mișcare în corpul telegrafo-poștal se va face zilele acestea.

Mișcrea va cuprinde, pe lîngă permutări și mai multe avansări.

❑ Din Bărlad ni se scrie că s'au mai înscris în partidul conservator democrat, d-nii: A. Ciocoiu institutor, P. T. Bleaju proprietar, Gh. Anastasiu alegător col. II și I. Gheorghiu, alegător coleg. II.

❑ Duminecă 17 Octombrie, se va face sfințirea bisericei din Comarna.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, vicarul mitropoliei.

❑ Prefectura județului a acordat revizoratului școlar, suma de 300 lei, pentru procurarea de cărți elevilor saraci de la școlile rurale.

❑ **Judeclare.**—Tribunalul secția III-a a închis eri dosarul cererei de declarare în stare de faliment contra comerciantului de manufactură C. D. Rosenfeld constatînd achitarea întregei sume pentra care se ceruse declararea.

● D. Popovici Lupa a fost însărcinat să întocmească un regulament, în vederea concursului de agronomi pentru școalele secundare, ce se va ținea în Mai viitor.

Agronomii: școalelor normale vor fi egalați cu titlul de institutori.

Pentru seminarii și școalele normale se va cere ca agronomii să fie absolvenți ai unei școale superioare de agricultură, iar pentru liceu d-ri în agronomie.

❑ **Consiliul județian.** — Sesiunea de toamnă a consiliului județean s'a deschis astă-zi la oarele 3 p. m. sub presedenția d-nului Krupenski, prefectul județului.

După ce s'a dat citire decretului regal de deschiderea sesiunei, se procede la alegerea biuroului consiliului și se aleg d-nii Const. Lepadatu, presedinte, Alex. Velciu și Dr. G. Iuliano, vice-presedinți și d-nii Căpitan C. Popovici și I. Dumbravă secretari.

Se dă citire apoi diverselor credite deschise de delegația județeană dela închiderea sesiunii consiliului și până în prezent, și se admite.

Consiliul expediază apoi o telegramă de omagiu regelui, din partea consiliului și în urmă se intră în discuțiile la ordinea zilei.

❑ **Judecătorul de instrucție al cabinetului I, a pus astăzi în libertate pe numitul Filip Leib, care a descărcat focuri de revolver, rănind pe femeea Mina Iancu.**

❑ Un colț al anticului Egipet, este redat spectatorilor cinematografului din Sala Circului Sidoli. Insula Philae, Luxor și ruinile sale se desfășoară pe maiastra pînză în programul nou de astă-zi Vineri 14 Octombre a. c. Zeii și Zeițele, Isis și Osiris, Hapi personificînd Nilul, stau săpați în colosalele blocuri și enigmaticii sfincși par a păzi și astă-zi încă giganticile palate ale Faraonilor.

Anticul Egipet de acum 4,000 de ani este reînviat astă-zi de noua invenție, cinematograful.

Și de aci vrăjitul aparat ne transportă prin fermecătoarele fiorduri ale Norvegiei, la extremul nord, unde domnește aceiași liniște maiestoasă, turburată doar din cînd în cînd de cîrdurile de paseri cari hălăduesc în regiunile polare.

Programul de astă-zi Vineri 14 Oct. absolut nou în toată întregimea lui, cuprinde apoi o comedie a lui Max Linder, originală ca toate înscenările sale și interpretată cu măestria lui atît de cunoscută publicului ieșan.

Se succed apoi: Armata italiană, Artileria de cîmp, — Exploatatori de copii, — Iubire de mamă, două piese teatrale de o înscenare superioară, — Slugă la servitor, scene comice și multe scene sportive, comice, instructive etc. etc.

Se aduce la cunoștință că matineurile vor începe la 3 ore ziua atît Sîmbăta cît și Duminica.

Reprezentațiile au loc în fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminica. Primul program nou se reprezintă Joi și Vineri seara, — al doilea program nou Sîmbătă și Duminică seara.

Mîine Sîmbătă matineu la 3 ore ziua și mîne seară reprezentație la 9 ore cu program nou.

Săptămîna viitoare: Manevrele de toamnă ale armatei romîne care au avut loc la sfîrșitul lunei trecute în Oltenia (Slatina).

Caut gazdă cu pensiune.

A se adresa ofertele la ad ția ziarului sub „student în medicină".

ultima oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 15 Octombrie

Consistoriul superior

București.—Consistoriul superior bisericesc a ținut și azi ședință. Discuția a fost cam furtunoasă.

In ceia ce privește catechismele, s'a adus la cunoștința consistoriului, că la un institut din Ploești, învățămîntul religios e predat după catechismul canonicului Baud, catechism care a fost întocmit în înțălegere cu ministerul instrucției.

D. Spiru Haret declară că n'a avut cunoștință de acest fapt și că va cerceta.

Se discută apoi asupra faptului dacă consistoriul să judece, sau nu, procesele de catehisire a preoților și diaconilor.

Preotul Teodorescu cere ca să se întocmească un regulament special în aceaată privință.

Episcopul Timuș al Argeșului se opune. Se pune la vot propunerea preotului Teodorescu și este admiaă.

Discuția mai continuă încă și păr. Nazarie vrea să ia cuvîntul, dar e oprit de a vorbi.

A intervenit Mitropolitul Primat, care a restabilit liniștea.

LOTERIA

București.—Astă-zi s'a făcut tragerea clasei a IV-a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

5000 lei 28850.

3000 lei 5021, 57509, 20524, 49611 22614.

2000 lei 37250, 28544, 7140, 16044 35654, 42426, 44719, 414.

1000 lei 26507, 12125, 79018, 22014 18054, 22540, 9674, 22472, 37047, 18021 18519, 39534, 25156, 41514.

500 lei 18792, 6673, 33799, 27468 17326, 44378, 1884, 46206, 7968, 54142 19750, 57889, 30277, 910, 55153, 1745 52325, 51912, 33513, 41842, 29826, 55913 37467, 21461, 37801, 50005, 51737.

Comisia delegației austriace

Viena.—Comisiunea armatei a delegațiunii austriace, a discutat budgetul ministerului războiului.

Generalul Schoenaich a relevat că spiritul ce domnea în armată este escelent și va fi tot ast fel și pe viitor; administrația războiului se silește să îmbunătățească și să modernizeze organizațiunea armatei, reparînd omisiunile trecutului.

Ministrul să felicită de faptul că, grație străduințelor sale, duelurile dintre ofițeri au devenit rare și maltratarea soldaților continuă să fie în scădere în urma măsurilor energice luate.

Comisiunea delegațiunii austriace discutînd creditul pentru Bosnia, ministrul comun de finanțe, d. Burian a făcut o expunere asupra situației din Bosnia și Herzegovina, creată prin anexare, relevînd că starea culturală și economică a țării, ce a avut loc în timpul ocupațiunii, a pregătit un teren favorabil pentru noua stare de lucruri și de aceia proclamarea suveranității imperială, a fost primită de marea majoritate a populațiunii.

Situația politică

București.—Se spune că în viitorul consiliu de miniștri ce se va ținea zilele acestea. d. Ionel Brătianu va propune să se covoace comitetul executiv al partidului liberal, spre a discuta asupra situației politice și de a se chibzui ce trebuie să se facă față de svonul ce s'a răspîndit că guvernul liberal nu mai poate guverna.

Expoziția de aviațiune

Paris.—La expoziția de aviațiune de aci, a fost primit și aeroplanul în miniatură a d-lui Brumărescu, din România.

Dezastrul din Italia

Neapole.—Regele cu ducele de Aosta a vizitat Cetara și a exprimat autorităților adînca sa întristare pentru dezastrul ce a făcut atîtea victime.

Suveranul a vizitat localitatea și s'a dus apoi la Amalfi și la Neapole.

HOLERA

Constantinopol.—S'au înregistrat aci 17 cazuri de holeră, dintre care 15 mortale.

*

Roma.—In ultimile 24 ore s'au înregistrat în provincia Roma un caz de holeră; în provinciile napolitane două cazuri noui și patru decese.

GRAVE TULBURARI IN SPANIA

Paris.—Astă-noapte a venit stirea aci, că în Spania au izbucnit mari tulburări.

*

Paris.—La Barcelona tulburările au luat proporțiuni mari.

S'a dat foc arsenalului armatei.

Pe strade sunt lupte cu focuri de pușcă.

S'a declarat stare de asediu. Situația este foarte gravă.

Alte amănunte lipsesc.

Ciuma

Caracas.—Patru cazuri de ciumă au fost constatate aci.

Suveranii Germaniei la Bruxelles

Bruxelles.—Imparatul Vilhelm, împărăteasa și principesa Victoria Luiza, au vizitat, însoțiți de Suveranii Belgiei, expoziția din Bruxelles, mergînd apoi la Laeken. Oaspeții au fost aclamați cu simpatie.

Discuția în Camera Franceză

Paris.—La Cameră continuă interpelările în chestia grevei. D. Ragnon, socialist, critică arestările făcute și întrebuințarea armatei în ultima grevă.

D. Castelin, radical independent, cere instituirea obligatorie a arbitragiului. (D. Millerand respinge acuzările adresate guvernului și parlamentului și stabilește că greva a isbucnit tocmai în timpul tratativelor și guvernul s'a aflat de la început chiar în fața aplicării unui adevărat plan de rabotagiu.

Ministrul dă citire unei broșuri, în care impiegații sunt învitați să se constitue în echipe hotărîte, să facă ca materialul căilor ferate să nu mai poată fi utilizat timp de cîteva zile îndată ce se va fi proclamat greva.

D. Bouveri, unificat, atacă cu vehemență pe d. Briand amintindu-i că însuși a vorbit altă dată în favoarea grevei generale. V'am adus altă dată la Châlons a zis d. Bouveri și am plătit biletul d-v de tren.

Primul ministru replică, că a fost la Châlons ca avocat și a fost totdeauna dezinteresat.

Un prim-procuror acuzat de fapte grave

Ploești.—Contra d-lui prim-procuror Al. Deladecima s'au primit la ministerul de justiție grave denunțuri.

Intre altele primul procuror al trib. Prahova, e acuzat că anul trecut, cu ocazia unui faliment fraudulos, al pălărierului Leopold Matias, a luat mită de la acesta niște blănuri scumpe, pe care Matias le-a sustras de sub sechestru; spre uimirea tuturora Matias a fost pus în libertate.

Un alt caz e acela al d-nei Pascal, care aven o afacere civilă și căreia primul procuror Deladecima i-a cerut 200 lei pentru a'i scoate banii de la persoana, pe care d-na Pascal o acționase.

Doamna Pascal a dat suma cerută și banii au fost scoși. Intr'o convorbire apoi, pe care aceasta a avut'o cu avocatul ei d. I. Teodorini i-a spus prin ce mijloace a scos banii.

Numitul avocat a denunțat cazul ministrului de justiție și procurorului general.

S'a mai denunțat apoi că numitul prim procuror a mai luat mită în procesul fabricei de ape gazoasea Baher și Luzzi.

Ministerul de justiție a cerut primului procuror să'și dea demisia.

ANUNCIU

Se aduce la cunoștința publică că vînzarea mărfurilor

A firmei falite

Schnürer &. fiu

din Iași strada Ștefan cel Mare, ce a fost fixată pentru ziua de 17 c. și următori a lunei curente, s'a amînat pentru alt termen.

Judecător sindic **Dimitrescu**

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile ale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameresdă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari au resistat la tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simţit vre o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: LES VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea boalelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi Deslinteria**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa*: **Domnului**

I. DAVIDESCU

Tecucia

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiptru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 88,187. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40/100 şi fr. 1,144,228.10 rente.

S'a plătit asiguraţilor de la fendarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări câştigătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaş

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar câştigurile tota o reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină increderie

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime Lei 20,00
1/4 Un sfert Lei 40,00
1/2 Una jumătate Lei 80,00
1 Loz întreg Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.— No 1138 Duminică 17 Octombrie 1910

SFÎRȘITUL REGIMULUI

Terminam articolul de eri, susținînd, în primul rînd, că d. Brătianu nu poate prezida viitoarele alegeri; și părerea noastră o sprijineam și pe neperfecțiunea operei sale legislative și pe criza care domnește în partidul liberal.

Nici una din reformele liberale n'a fost la înălțimea situației și toate pe rînd au nemuițumit diferitele clase sociale, pentru cari au fost făcute.

Așa, reformele agrare au mîhnit pe deoparte pe proprietari, iar pe de alta au decepționat pe țăranii, cari au văzut că tot mai bine le serveau interesele, legile vechi. Și tot așa și cu celelalte reforme cu caracter economic și financiar, cum bunăoară legea cîrciumilor, care a lovit atît în interesele podgorenilor, cît și ale comercianților, fără însă a fi de nici o utilitate pentru populația rurală.

Nu mai vorbim de reformele judecătorești și de cele administrative, cari în afară de faptul că au încărcat budgetul statului cu cîte-va zeci de milioane, încolo nu pot folosi de cît sutelor sau miilor de slujbași noi, pe cari i-au creiat prin ele. O asemenea operă de guvern, împotriva căreia s'a rîdicat toată lumea, și pe care țara a condamnat-o cu toată asprimea, nu poate da nici dreptul, nici speranța, guvernului brătenist, de a conduce frînele puterei mai departe de Februarie 1911.

A trece peste această dată, înseamnă a face din nou apel la țară, pentru a se pronunța asupra politicei guvernului, apel care ar fi o încercare foartă îndrăzneață și hazardată din partea șefului partidului liberal.

Și apoi, cu ce curaj poate intra într'o asemenea luptă electorală, cînd partidul e adînc dezbinat; cînd în fie ce județ oaganizațiile liberale sunt distruse; cînd neînțelegerile dintre căpitenii au luat caracterul unor teribile dușmănii?

In asemenea împrejurări, guvernul liberal s'ar vedea din primul moment angajat într'o lupta perdută de mai înainte, cari ar suferi înfrîngeri pe toată linia și ar fi nevoit să părăsească puterea a doua zi după efectuarea alegerilor.

Afară numai dacă n'ar căuta să stabilească vre-un acord cu vre-unul din cele două partide din opoziție, acord pe care—cînd ne vom ocupa de situația acestor partide—vom vedea că este imposibil să-l mai obțină în timpurile de față.

Iată pentru ce credem cu un lux de argumente mai mult, că d. Brătianu va accepta ideia retragerei de la putere cel mult cu sfîrșitul legislaturei.

Dar noi socotim că nu va aștepta nici pînă atunci și că cel mult va deschide Camerile la 15 Noembrie pentru a le închide noul guvern înainte de 20 Decembrie. Guvernul liberal nu are de presentat nici o reformă în cursul acestei ultime sesiuni. Reforma industrială și mai cu seamă a colegiului unic la județe nu sunt reforme de realizat de guverne sfîrșite. Pentru asemenea reforme, și în special pentru cea electorală trebue ceva mai mult de cît bună voință sau încercarea unui partid, trebue acordul a două partide și a celor mai tari.

Reforma sanitară, e posibil să treacă—ca act de recunoștință a primului ministru către cumnatul d lui Sturdza pentru prețiosul sprijin ce dr. Cantacuzino i-a dat la obținerea șefiei partidului. Dar o asemenea reformă nu poate ocupa mai mult de o săptămînă parlamentul, așa că ținînd seamă de timpul necesar pentru alcătuirea birourilor și discuția mesagiului, cu reforma sanitară cu tot, nu trece de 15 Decembrie. După această dată ar trebui să se aducă bugetele dar afirmăm că ele n'au fost încă alcătuite și nu vor fi votate de liberali.

Prin urmare suntem în fața unui sfîrșit de regim. Pentru a vedea și constata acest lucru nu avem nevoe de alte indicații, cele aratate de noi în aceste două articole fiind destul de evidente.

Sfîrșitul acesta de regim a fost recunoscut de astă vară în sferile de sus.

Criza de guvern deci există, și se intrezărește chiar. Nu va lipsi mult ca să fie văzută de toată lumea.

Dar cu aceasta n'am terminat toate conclusiile noastre, căci n'am răspuns la toate chestiunile ce ne-am propus de la început.

Situația guvernului liberal am văzuto—e clară. Dar, care e situația celorlalte partide, cari se cred îndrituite a da fie care guvernul de succesiune?

Partidul liberal, se duce, părăsește puterea—aceasta e evident: dar care e partidul care va veni la putere după liberali?

Pentru a răspunde cu precisiune și la o asemenea chestiune, avem oare cari indicațiuni și dovezi?

Pînă la oarecare punct, răspundem că da.

Deci să urmăm cu discuțiunea.

Vespasian I. Pella.

Lista de subscriere pentru statuia lui Cuza-Vodă

De oarece așezarea statuei marelui Voevod Cuza în piața Unirei, va necesita cheltueli nouă cu betonarea săpăturilor ce se vor face, ca să se astupe cele 3 pivnițe, ce stau la o adîncime de 7 metri, și cum comitetul a cheltuit deja peste 6000 lei cu betonarea din piața cea nouă, ziarul *Opinia* **crede de a sa datorie de a deschide o listă de subscriere publică, ca să se grăbiască cu un ceas mai înainte rîdicarea statuei.**

Cu această ocazie facem un foarte călduros apel la publicul nostru cetitor să se grăbească a-și da obolul său patriotic.

Sumele se pot trimete și cu mandat postal la administrația ziarului nostru. Numele celor ce vor subscrie se vor publica în coloanele *Opiniei.*

A. D. Xenopol	200	lei
A. A. Badareu	200	„
Dr. Drag. Hurmuzescu	100	„
Dr. Miclescu	100	„
Nicu Nanu	100	„
Ioan Peretz	60	„
Andrei Badareu	60	„
Alecu Calerghi	50	„
Dr. Enășescu	40	„
V. I. Radu	40	„
Dr. Pisoski	20	„
Alex. Popovici	20	„
Eug. Herovanu	20	„
Dr. Stefănescu-Galați	20	„
Osvald Teodoreanu	20	„
Iancu Zarifopol	20	„
Anibal Ciurea	20	„
I. Prasa	20	„
Maior Radu Dimitrsecu	20	„
Vas. Teodoreanu	20	„
E. Brül	20	„
Gh. Anastasiu	20	„
Căp. Nicu Botez	20	„
D. Tudoranu	10	„
V. Oiaga	10	„
Gh. Ghibănescu	10	„
C. Numian	5	„
C. Buznea	5	„
Total	1250	„

Neleguirea s'a consumat

Scandalul cu concursul de burse de la liceul Internat tocmai cînd s'a încheiat, s'a făcut și mai mare. Ministrul de instrucție crezînd că prin aprobarea grăbită dată examenului va acoperi neleguirea se înșală amar. Acum se vede și mai bine gîndul de vădită părtenire, ce a călăuzit pe cazacii d-lui Haret, iar nu dorul larg de a nu face restricții unora în dauna altora.

Ministrul de instrucție a fost dispus înca de la 7 Iulie, că la internatele liceelor nu se vor primi la concurs 2 frați sau elevi cari vor fi avînd alți frați bursieri. Potrivit acestei dispoziții comisia de la Iași a respins pe vre-o 12 candidați, de a nu intra în examenul oral, întru cît măsura era clară, iar solvențele la Liceul Internat se dau fără concurs și chiar la neromîni. In măsura locurilor disponibile în internat se primesc atîtea solvenți, cați pot plăti solva de 900 lei pe an.

Ce se întîmplă? Intre elevii candidați fiind și elevul Lupu, fratele ex prefectului Lupu de la Fălciu, ministrul ordonă întăi ca să fie ascultat și Lupu, în gîndul de a-i înlesni intrarea în internat, și văzînd buclucul provocat dispune a se examina toți candidații în această categorie, ca doar-doar a intra și elevul Lupu. Fatalitatea face că Lupu cade de la teză, iar în oral reușesc numai 2 elevi din cei 7 primiți să fie examinați și cari elevi—Cernat și Radoveanu==sînt elnsoți de comisia examinatoare între cei reușiți la burse, pe Cernat în grupa a 2 a și pe Radoveanu în grupa a IV-a.

Ce trebuia să facă ministrul? El trebuia să aprobe întreg examenul, așa cum a fost înaintat de președintele comisiunei, întru cît ea lucrase potrivit celor 2 ordine.

Aici incepe neleguirea cea mai mare. Ministrul văzînd că nu a reușit elevul Lupu tae de pe tablou pe cei 2 elevi reușiți și li se răpește un drept căpătat prin muncă și merit. Elevii au tot dreptul de a cere de la ministru respectul legii înaintea ori-cărei alte dispozițiuni. Legea spune că bursele se dau prin concurs și o dispoziție nu surpă o lege.

D. Haret s'a descoperit prin cazacii săi că e părtinitor, că e pătimaș, că e arbitar în administrația sa. Ce! adică dacă n'a reușit un elev, care era agreatul ministrului, că era slab, să se ia dreptul altor copii mai meritoși! Ce, bursa e un bun personal al ministrului, ca să-l dea cui vrea și să-l ia netam-nesam? Pe cît aflăm elevul Radoveanu e fiu de colectivist sadea, Haretist curat, dar se vede că nu e și generos, ci naționalist. Ei bine, d. Radoveanu, directorul școalei Normale, tatăl copilului Radoveanu, are tot dreptul să ceară ministerul în judecata Contenciosului, pentru ca ministrul Haret, cu de la sine putere a surpat un drept cîștigat prin muncă și pricepere.

Se vede că Lupu nu și-a întins sfera unghiilor sale și ne la Bîrlad, ci s'a mărginit numai la Fălciu și Vaslui, pentru ca să salveze pe copilul altui liberal.

In rîndurile profesorilor Ieșeni, felul cum a procedat ministrul Haret a produs o îndignare colosală. Ne mai pomenit lucru, e ca un ministru să mlădoae o lege coșcogeamite a Invățămîntului la interesele mici ale unui mic elev pentru clasa I. Au doară nu va întoarce dr. Lupu și crugul soarelui prin trecerea ce are la generoșii din ministerul d-lui Haret!

Iată un ministru care pune să se asculte 7 copii pe degeaba, iată un ministru sobru, ideal, cu dorul de școală că supune tot mecanismul școalei la serviciul unui țîncan de copil, de la Arsura...

Chestii actuale

Cu o minciună boerească treci în țara Ungurească

In traista mea cu vorbe n'am dat loc la aceste vorbe explicate, întru cît nu-i găsiam locul să fac nu atît o explicare istorică a vorbei, cît o aplicare politică a acestei vorbe de un caracter eminamente politic.

Fiind vorba de boeri și de vorbele lor scornite în țară, cercul celor care se luase după asemenea vorbe îi făceau să-și uite și de casă și de masă și s'o ia razna peste hotar, trecînd în țara Ungurească.

Și curios că vorba e munteancă, e bucureșteancă, căci Bucureștii erau capitala veche a Munteniei, acolo trăia boerimea mare a țării, acolo se ferbea politica veche a țării, cum și azi tot acolo la București se ferbe politica Regatului. Noi de aici, cari numai prin telefon luăm cunoștință de învărtitorile celor de la centru, nu putem de cît sluji ca marturi la actorii politici, silind pe unii într'un fel sau altul, îmbărbătînd la luptă, ori scoborînd avîntul.

Dar atît.

Mai de mult era dea vărtejul năvălirilor și buclucurilor politice de peste Dunăre sau din raiaua turcească a Vlașteei și a Teleormanului, dacă nu cumva și Carjalii din Dîiu puteau face năvală la Craiova. Vin Turcii, vine Pașa, vin Carjali, erau dese vorbe, ce se ziceau și care vîrau în spăriați pe toți negustorii, pe toți slujbașii statului.

Și care întregi, căruțe cu bejenari se îndreptau spre drumul Branului și al Brașovului, bejenii cari au culminat cu năva Cîrjaliilor, așa de bine descrise de Fotino în *Istoria tis pale Dakias.*

Dacă mai din vechi strășerii de la hotară înștiințau țara prin focurile ce le aprindeau pe vărfurile movilelor, că au intrat Tatarii în țară, încă îi puteau înșela cu semnalul lor, dușmanii putînd apuca alt drum, de cît cel bănuit că-l vor urma; de acolo a ramas vorba: *I'a tras pe sfoară.*

Dar încă boerii, care duși de dorul de a sluji țara lor și pe ai lor în special, în graba știrei nu mai aveau ragazul să aștepte ștafetele și o rupeau la fugă cu cățel cu purcel. Lucrurile nu se adivereau și nu arar ori bejenarii se întorceau la vetrele lor, după ce își irosise parte din avutul lor din graba fugii.

Dacă de la timpurile vechi ne ducem la cele noui, la situația de azi, se potrivește de minune vorba veche.

Intăiu cu o minciună liberală s'a dus vestea în țară că M. S. Regele ar fi *personal* contrari dicării unui monument lui Cuza Vodă. Vorba șoptită a prins întăiu și azi abia s'a pus capăt calomniei calomnioasă.

Regimul liberal e pe ducă. Ori ar spune-o, ori n'ar spune-o, lucrul se vede, se simte, se știe. Guvernului îi clănțănesc dinții, că de măsele de mult nu le are. Să mai pue dinți noi la dentist nu mai merge, e prea bătrîn; și apoi și cleștele dantistului—votul cetățenilor, a aratat că la adică îi scoate și falca cu dinți cu tot. Bărbiereala asta n'o mai dorește șeful liberal, că ar eși cu vai de capul lui.

Ei; dar aici începe legenda boerească. Și d. Carp care întrupează boerismul cu venit de la 50000 lei în sus, din fond fonciar, a zis în April, la 2 Maiu vă aduc la putere. O minciună à la Vlașca.

La 2 Maiu cînd s'au întrunit a mai trîntit una: la 20 Septembrie eu voiu prezida alegerile, — altă minciună, à la Teleorman.

La 20 Septembre n'a mai zis nici pîs. Iar azi de asmute lumea cu fel de fel zvonuri care mai de care mai hazlii. Ba că boii ară și caii mănîncă, ei fiind caii. Ba că nu-i pentru cine se gătește, ci pentru cine se nimerește; ei fiind Nimerilă din sat de la Kitilă. Ba că în afirșit, căci așa, ei vor veni și cît de curînd: că știu de la Vodă, că știu de la... nu mai spun.

Dar cu minciunile boerești, plecate din București, apre putere nu-o urnești; căci pe lîngă putere mai trebue și lovele; și lovele nu sînt obrăzelele, fețelor semandicoase, ci e încrederea țării aratată prin cel mai eficace mijloc constituțional: *votul.*

Iată de ce tot ce spun Carpiștii nefiind de cît pără veche boerească, ei o spun să ne 'ncrucească, fără a crede cît de cît că putem lua drumul spre țara Ungurească.

Și atîta.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

UN SINGUR OM...

Incomplete și nelămurite, cum vin de obiceiu primele știri repezi transmise prin telefon,—relațiunile publicate aseară asupra dezordinelor din Barcelona n'au lipsit de a pasiona lumea, de a pune pe gînduri.

Barcelona! De-abia trecu anul de cînd se liniștiră lucrurile, de cînd se potoliră spiritele,—de cînd fură înnecate în sînge încercările de răsvrătire, al căror caracter istoric și social nu e încă pe deplin lămurit nici pînă astă-zi.

Și iată că din nou vin vești dintr'acolo,—din nou răsună alarma și se împrăștie în univers.

Ce a fost,—vom vedea astă-zi,—vom afla mîni,—vom ști poate numai incomplect, numai pe jumătate, dar vom afla fără îndoială și — nu va fi lipsit de interes

Că vor fi încă acolo multe și interesante întîmplări nimeni nu se îndoia. Rana fusese închisă, dar nu tămăduită. Fusese arsă cu focul, dar aingera în mii de inemi, în care se înnăbușise atunci aspirațiile către o viață liberă și omenească.

Dar ceea ce împedecă, mai cu deosebire, să vină tămăduirea, — să vină pacea și uitarea, era epilogul cu care guvernul de pe atunci și dinastia domnitoare însăși înțelesese că trebuie să încheie tragedia socială: epilogul uciderei lui Francisco Ferrer.

Ce e oare viața unui om, a unui singur om, în jocul naturii unde se nasc și pier mii, milioane de vieți, — așa cum joacă firele de praf în razele unei zile de vară?

Fără îndoială: o viață de om nu e nimic în sine și nu însamnă vr'o pierdere simțitoare.

Dar cînd în ea vrea o forță ocultă să nimicească ceea ce poate simboliza acea viață, — puterea de gîndire, îndrăzneala, voința, priceperea, energia, progresul,—atunci toate aceste au fost distruse în acea unică existență și toate la olaltă cer răzbunarea.

Exemplul Franței n'a învățat oare nimic pe sora ei mai mică, Spania?

Se zice că ex-regele Portugaliei, Manuel—sub alte influențe, negreșit—ar fi îndemnat pe prietenul său, Regele Alfons al Spaniei să refuze grațiarea lui Ferrer. Și iată că după un singur an tronul bietului Manuel e spulberat, iar acel al vecinului și amicului său, cu toate concesiile făcute de atunci încoace sub imperiul instinctului de conservare—se arată nu mai puțin șubred și ameniuțat a fi prăbușit la rîndul seu.

Care este forța tainică, în virtutea căria se înlănțuie, cu o logică implacabilă, evenimentele în lumea aceasta? In simplicitatea lor primitivă oamenii o poreclise Dumnezeire, pentru a-i da un nume și o formă. Dar care este forța pe care o vedem, o simțim ridicîndu-se mai presus de informa dumnezeire, luptînd în contra acesteia de cîte ori oamenii s'au încercat a săvîrși nelegiuiri sub ocrotirea ei, în slava ei, cu ajutorul ei?

Supranaturalul devine mai măreț, cînd îl scoborîm din golul cerului, divinitatea devine sublimă numai atunci cînd o oglindim în singura manifestare superioară, —omenia.

Numai ast-fel putem înțelege că natura, în logica și dreptatea ei supremă, nu îngăduie jertfa unei singure vieți în care *ca*—Firea—se întrupează și se mîndrește, întreagă și eternă.

Rodion

Cei ce nu se nasc

Intîmplări banale.—Pe panta modernizării.—Inmulțire și scădere.—Apusul care apune.—Franța și depopularea.—Englezii nu se însoară.—De la teorie la practică.—Parisul ucigător.—Reclamele specialistelor.—Cheltueli și venituri.—Virginătate artificială.—Urmări funeste.

Am vorbit, tot în această coloană, despre „sportul" atît de modern al distrugerei, ori al „impuținării" copiilor făgăduind a continua discuțiunea temei. Alte actualități au cerut însă de atunci încoace spațiul ziarului. Iar de atunci alte cazuri s'au întîmplat și cunoscut, nu numai aiurea, ci și la noi, contribuind la alimentarea subiectului. După cazul citat al pruncuciderei de la Azuga, surveni dăunăzi cazul din Galați și cine știe de unde încă! Ne *modernizăm*, doară zi cu zi... Ceea ce ajunge în publicitate este doar o infinit de neînsemnată cîtime din cazurile reale, așa încît după numărul lor ar fi absurd să judecăm realitatea. O! aceasta e mult mai grozavă. Nu e de mirat — în aceste condițiuni că ea preocupă necontenit luarea aminte a lumei gînditoare, căci este însăși problema existenței sociale.

Sub diferite forme. Acum se atinge chestiunea pruncuciderilor, — acum se atacă chestiunea rezistenței la... căsătorii, — ambele aceste forme fiind manifestări osebite ale unui singur neajuns, — depopularea. E oare Apusul în primejdie de a... apune.

Chiar acum de curînd a apărut în editura Blond din Paris o lucrare a lui Henry Clément. „La dépopulation de la France". Autorul studiază în fond mișcarea populațiunii franceze, cauzele probabile și urmările economice; analizează toate faptele care ar putea explica teribila decadență a Franței.

Dar în ce privește statul francez am arătat cum se prezintă problema și soluțiunile cele mai noue.

Dar iată că și în Anglia lumea e preocupată de o problemă analoagă. D-rul Harris, medic public în Islington din Anglia dovedește într'un studiu documentat și... alarmant, că tinerii de astăzi se arată din ce în ce mai puțin dispuși să se însoare. Iar în legătură cu aceasta, ziarul „Daily Chronicle" a întreprins o anchetă și a obținut răspunsuri foarte instructive din partea cititorilor. Dovadă cît de mult această chestiune pasionează toată lumea, chiar și în Anglia.

Incheierea la care s'a ajuns în genere a fost că nu căsătoria preocupă și sperie tineretul, — ci tot elementul de răspundere către progenitură, — problema copiilor într'un cuvînt.

„Singurul mijloc pentru a stăvili impuținarea crescîndă a căsătoriilor — scrie ziarul rezumînd părerile multora — ar fi ca statul să garanteze tuturor un minimum de venit necesar întreținerei unei familii; apoi se cere regularea condițiunilor de muncă pentru femee.

Foarte împărțite au fost părerile cetitorilor cu privire la întrebarea dacă bărbații ori femeile au mai multă vină în treptata scădere a căsniciilor și mai

cu seamă în faptul împuţinării naşterilor. In ce priveşte această din urmă parte e sigur că amîndouă sexele au cel puţin un rol egal şi înţelegerea se face foarte lesne pe tema aceasta. Nu e oare aici garanţia că vor avea mai puţine greutăţi de învins, mai mică răspundere socială, avînd mai puţini copii de crescut?

Asupra chipului cum ajung soţii moderni să realizeze idealul familiei mici, e de prisos a mai insista. Anglia este doară patria lui Malthus şi de acolo s'a propagat în secolul trecut filosofia stavilirii naşterilor. E adevărat că Anglia a fost întrecută de alte ţări în această privinţă, şi a fost întrecută de Franţa cu deosebire.

*

Franţa, cu deosebire, trece printr'o epocă nouă de alarmare în chestiunea depopulării, şi precum am arătat, scriitorii de cărţi literare la fel cu economiştii sunt în căutare de soluţiuni pentru tămăduirea marelui rău social, — depopularea.

E însă tot pe atît de adevărat că alţi scriitori răspîndesc ideia contrarie şi anume că, întocmai ca în vremurile antice, patriarhale ale Elenismului, anumite împrejurări permit distrugerea copiilor — înainte de a se naşte. Şi dacă literaţii propagă filosofia aceasta în teorie, s'au văzut practiciani abili, chirurgi de vază europeană, ca defunctul profesor Péan, practicînd aproape în mod public şi ostentativ delicata operaţiune a ovariotomiei, pe urma căreia, în cursul anilor, a cîştigat avere enormă.

Dar, cu ori fără învoire legală, Capitala lumei înregistrează necontenit noui dovezi pe ce scară întinsă şi în cîte ingenioase moduri se înfăptueşte malthuzianismul practic.

Iată bună oară un raport foarte recent al doctorului G. Bertillon, cu privire la „avortul din punct de vedere medico social" şi în care zisul doctor-expert, semnalează că la Paris sunt cincizeci de moaşe cari fac o publicitate stăruitoare în ziarele cu tiragiu.

Expertul a făcut o colecţiune de a semenea anunciuri, a întocmit dosare precise şi a reuşit să stabilească riguros exact, cît anume cheltueşte fie-care din ele cu reclamele. Aşa, moaşa X.. cheltueşte 13·325 franci; moaşa Z... 8.055.

Urmează o listă nominală de moaşe cari cheltuesc între 5·000 şi 2·000 pe an. Alte 30 mai modeste, cheltuesc între 1000 şi 2000. Autorul raportului dovedeşte că e cu neputinţă — pe lîngă că ar fi şi de prisos — ca ele să cheltuescă atari sume, dacă ar exercita o practică legală a profesiunei lor.

Fără a mai vorbi de avorturile mai mult ori mai puţin silite, cîştigurile moaşelor în chestiune au îmbrăcat formele cele mai „fin-de siècle". Aşa moaşa cu cei 13,000 reclamă anuală înştiinţează clientela despre abilitatea sa în felul următor:

DOAMNA X..
Moaşă de clasa I
Profesoară de faceri

„are plăcerea de a informa amabila sa clientelă că, în cazuri de trebuinţă, poate să refacă toate simptomele virginităţii fără operaţiune şi în mod foarte discret".

Cu asemenea „refaceri", probabil din ce în ce mai frequente în epoca noastră — şi mai cu seamă la Paris! — nu e de mirare că „facerile" sunt tot mai rare.

Căci cele 50 care se anunţă oficial vor fi doar numai o mică parte din legiunea infinită şi sinistră a practicianilor cari celebrează, din interes bănesc, în templul lui Malthus.

*

...Dar în problema vastă a depopulării, în mijloacele cum se realizează, în doctrinele care o propagă, în rezultatele la care duce, în urmările care o complică — sunt încă multe de aflat şi de scris...

As.

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa publică că vînzarea mărfurilor

A firmei falite
Schnürer &. fiu

din Iaşi strada Ştefan cel Mare, ce a fost fixată pentru ziua de 17 c. şi următori a lunei curente, s'a amînat pentru alt termen.

Judecător sindic **Dimitrescu**

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

De închiriat de la Sft. Dumitru, magaziile din str. Ştefan-cel-Mare No. 48.

A se adresa la d. Gh. Calmuschi, comuna Lungani lîngă Sîrca, sau str. Arcu No. 9.

20,000 lei se caută cu ipotecă în primul rang, într'un imobil din Iaşi, cu un venit anual de 3000 lei.

A se adresa la redacţie.

Stagiunea Teatrală

OVIDIU *de V. Alexandri.*—Ovidiu, gingaşul poet al Romei, prin talentul său măreţ, prin operele sale poetice pline de frumuseţi înalte, culege de pretutindeni numai lauri. Toţi îl admiră, femeile mai cu seamă îl adoră, curtezanele îl înconjoară cu graţiile lor.. Şi poetul *Artei iubirei*, sărbătorit peste tot locul, trăeşte ca în vis, dedîndu-se plăcerilor vieţei, slăvind în cîntece pe Amor, deşertînd cupe pline de nectaruri spumoase. Deliciul vieţei pentru el e *iubirea*: o cîntă, o preamăreşte, o divinizează. In braţele femeilor frumoase uită necazurile vieţei, privind în ochii lor adinci el culege aurul inspiraţiei pe care apoi îl împrăştie în versuri măestre şi sonore:

„Aş vrea, cîte s'or naşte (spune el despre femei),
... cu drag să le admir,
Căci eu iubesc în ele acea divinitate
Ce viaţa ne-o urzeşte cu zile încîntate
Şi leagă faptul vieţei cu-apusul ei mîhnit
Prin lanţ în înflorire de-amor fără sfîrşit".

Glyce, Chloe, Tindaris, Aetea, Corina, e lanţul de curtezane frumoase ce i vrăjeşte privirele. Insă un nume, un singur nume dulce îi răsună mai presus de cît toate în auz: e *Iulia*, nepoata lui Cezar Octavian August. Amorul lor se desfăşură în taină, plin de pasiune arzătoare, de palpitări nebune. In puterea nopţei, sub razele lunei, se întîlnesc în umbra parcului Palatin şi-şi şoptesc cuvinte de iubire. In timpul acesta o intrigă surdă, o intrigă înfricoşetoare se ţese prin întuneric în contra lui: Ibis, amantul Corinei, una dintre curtezanele ce nutreşte pentru Ovidiu o iubire înflăcărată, gelos pînă la nebunie de rivalul său, se hotăreşte să-şi răzbune; şi într'o noapte, în parcul palatului împărătesc, pune la cale o grozavă conspiraţie. Ştiind că Ovidiu se întîlneşte în acel loc cu o femee, însărcinează pe Rutuba, un vestit gladiator, să-i omoare pe amîndoi; ideia aceasta o împărtăşeşte şi Corinei, care cînd aude de întîlnirele amantului ei, desperată se învoeşte la executarea planului funebru. Amanţii vin, sub razele lunei îşi şoptesc cuvinte dulci, conspiratorii ascunşi în tufişuri se repăd spre dînşii, dar armele ucigătoare le scapă din mîni, cînd recunosc pe nepoata Cesarului. Planul lui Ibis cade; gelozia şi ura lui mortală, întinde însă alte curse şi mai infame. Iulia va trebui să treacă prin for, la reîntoarcerea de la templul Junonei. Ibis va plăti plebea, ca din partea lui Ovidiu, pentru a face o manifestaţie ostilă contra nepoatei Cezarului. Corina care află de complotul ce se urzeşte şi care iubia din ce în ce mai mult pe Ovidiu, îi destăinueşte acestuia totul. Cortegiul trece. Plebea vociferează, flueră, huiduieşte, bruschează pe lictori, producînd o învălmăşială de nedescris. Apare însă Ovidiu, care aruncă bani poporului ca să se împrăştie şi să preschimbe fluierăturile în urale.

Din nou cad încercările criminale ale lui Ibis. Plecarea Corinei îl costă însă scump, va unelti deci pînă la moarte. Caută să fie condus în faţa Cezarului, şi-i povesteşte scandalul din for, ca pus la cale de Ovidiu şi tot de el înăduşit, pentru a se ridica în ochii Iuliei, istorisindu-i tot odată întîlnirile lor nocturne, din parc. August, care-şi iubia mult nepoata, rămîne aiurit în faţa acestor mărturisiri; el nu poate concepe, cum o fată de viţă împărătească să simtă vre-o afecţie faţă de un poet „conrupător al Romei". Mînia lui clocoteşte, creşte mereu şi devine turbare cînd însăşi nepoata lui îi mărturiseşte adevărul. Totul e pierdut.

Ovidiu, sdrobit, aşteaptă resemnat pedeapsa Cesarului. Iulia însă, uită de rangul ei, de tot şi refuzînd cu indignare căsătoria cu fiul regelui Cotison al Daciei, părăseşte palatul pentru a se arunca în braţele iubitului ei, în casa lui, unde veselia prietenilor şi a curtesanelor, adunaţi la banchetele obicinuite, isbucneşte în rîsete şi în ciocniri de cupe. Impăratul urmărind-o, o găseşte. Ovidiu va fi exilat... Şi departe, pe ţărmurile Pontului Euxin, în singuratatea tristă a cetăţei Thomis, în clima aceia îngheţată străbătută de suflările crivăţului, poetul „iubirei" va trăi isolat, înconjurat de popoare barbare, primblîndu-şi privirile pe cîmpii de zăpadă sau pe valurile pururi agitate ale mărei. Popoarele getice năvălesc şi atacă de multe ori Thomis. Ovidiu se luptă contra lor. Dar puterile îi slăbesc mereu. Intr'o zi, ostaşii aduc prisonier pe însuşi Ibis, a cărui ură neîmpacată nu se mistuise încă. El povesteşte lui Ovidiu totul, — îi dă pe faţă, cinic, toate planurile-i trecute. Ii spune că l'a urmărit pînă aici, că a pus la cale năvălirile Geţilor, pentru a-l prinde sclav şi a se bucura de chinurile lui; tot odată îi aduce vestea că e ertat de Cesar, îi arată chiar pergamentul împărătesc, pe care—ca ultimă răsbunare—il aruncă în flacări. Lovitura e prea crudă — Ovidiu va agoniza cu gîndul la iubita lui patrie. In mijlocul desolărei celor ce-l înconjoară, soseşte un vas de departe, aducînd cu el pe prietenii scumpi ai poetului şi pe însăşi Iulia care vine să-i vestească libertatea şi să-l readucă pe plaiurile ţărei sale. E prea tărziu însă... Muribundul nu poate de cît să îmbrăţişeze pe Iulia, să o privească cu jale, reînviind în minte tablourile iubirei lor trecute:

„Iţi mai aduci aminte de prima întîlnire La Bajes într'o noapte?..."

Glasul lui e blînd, duios şi răsună cu ecouri de mormînt; în plînsetele tuturor, se stinge înconjurat de ai săi, de prieteni şi de iubită. *Ev.*

*

BIBLIOTECARUL. — Tînărul Lothar Macdonald făcuse destule datorii şi notele de plată îi curgeau gîrlă, el însă le tot amîna în aşteptarea veniturilor de la unchiul său Macdonald, care vroia ca nepotul său să-şi petreacă tinereţa în viaţa eea mai neregulată, pentru a pntea deveni apoi om în toată puterea cuvîntului. Lothar are de prietin pe Harrys Marsland, un stricat şi el, care i urmărit pentru datorii şi vine la Lothar de-i propune să facă închisoare în locul lui, pentru ca să se poată duce la o vînătoare unde va găsi pe iubita sa verişoară şi—crede el—şi destui bani pentru a-i deschide apoi porţile închisoarei. Neprimind tîrgul acesta, îi vine în minte lui Harrys să lese pe Robert, bibliotecarul unchiului său, în casă, să treacă drept Lothar, iar pe acesta drept bibliotecar şi astfel plecînd să scape amîndoi de închisoare.—Lucrul e făcut, dar îndată soseşte şi unchiul Macdonald, căruia proprietăriţa are imprudenţa să-i spue că Lothar e cel mai cuminte băiat, ceea ce indispune grozav pe bătrîn, care ia drept nepotu-seu pe Robert, aşa că se încredinţează în adevăr că e un prost şi pleacă furios, tocmai cînd vine şi portărelul pentru arestarea celor doi prietini.—Ajuns la ţară, dă peste miss Sarah, care îl presupune că e fiul unei prietene a ei cum şi de doi drăcuşori de fete, Epitha şi Eva, care conform programului ce şi l'au impus, iau pe Harrys la vale, iar pe Lothar în calitatea lui de bibliotecar, îl tratează cu oare-care bună-voinţă, ca să nu supere pe miss Sarah.

Acolea însă venise şi Macdonald, prieten bun cu Marsland care nu-şi cunoaşte nepotul şi nici acesta pe unchiu. Harry devine pasionat de Eva, iar Lothar să înamorează de Editha. Dar Gibson cu agenţii lui nu i-a slăbit de urmărit şi sosind acolea le arată mandatul de arestare de care spune că nu va face uz, dacă îl vor primi în compania lor, lucru la care tinerii se învoesc. Acum Gibson e în societatea lor şi bătrînul Marsland îi procură un cal pentru vînătoare. E însă trîntit; renunţă la vînătoare şi preferă să se pue la masă. Dar iată că vine Robert, ceia ce supără grozav pe Macdonald, care roagă pe Lothar să'l disfacă de acest nepot inoportun, pe care îl închide în bibliotecă împreună cu Gibson trecîndu-l faţă de miss Sarah drept un medium aşteptat pentru experienţele spirituale. — In sfîrşit dragostea lui Harys pentru Eva se declară, dar şi dragostea lui Lothar pentru Editha încă e vădită. Apărînd Gibson cu agenţii pentru a duce la închisoare pe datornici, lucrurile încep a se lămuri şi Marland dă pe fiică sa după Lothar, iar lui Harrys consimţimîntul de a lua pe Eva. — Cît priveşte pe Macdonald bătrînul, el e mulţumit că nepotul său nu e prost, ba încă a început să'i placă mult pentru ştrengăriile lui, cari vor plăcea, negreşit şi publicului nostru, pe scenă. X.

Litere-Ştiinţe-Arte

Caragiale şi repertoriul. — Unul din colegii noştri adresa eri direcţiunii teatrului iaşan întrebarea din ce cauză a fost omis Caragiale, la alcătuirea repertoriului actualei stagiuni. Faptul comporta mai mult de cît o întrebare; căci ar fi fost de neiertat a se trece peste opera teatrală a celui dintăiu dramaturg romîn. Dar lucrurile stau altfel, în realitate. Printr'o scrisoare publicată anul trecut în *Opinia* maestrul *interzicea* reprezentarea pieselor sale pe scena iaşană, în urma puţin delicatei purtări ce a avut foasta direcţiune faţă de marele scriitor.

Suntem convinşi că, îndată ce Caragiale ar consimţi, noul director al teatrului nostru ar face iaşanilor plăcerea intelectuală de a pune în repetiţie „Scrisoarea pierdută", ori „Noaptea furtunoasă" sau ori care alta din lucrările ilustrului dramaturg.

Ne mirăm numai că nu s'au făcut intervenţiuni pe lîngă d-sa pentru obţinerea acestei autorizaţiuni, lucru pe care era într'adevăr datoare să-l facă noua direcţiune a teatrului iaşan, pentru care „anatema" lui Caragiale e departe de a fi o distincţiune ori un avantagiu.

*

La Londra a apărut primul volum din scrierea lui William Longpenny: „Viaţa lui Disraeli" în editura Murray.

*

In palatul „Vendramini" din Veneţia s'a inaugurat un bas-relief al lui Richard Wagner, care a trăit şi compus mulţi ani în acel palat.

La „Comedia Franceză" s'a jucat noua piesă a lui Pierre Wolf: „Les marionettes". Oamenii care se lasă lesne conduşi de pasiuni sunt designaţi sub epitetul de „marionete". Tema nu prea e nouă, succesul a fost relativ.

*

Iată distribuţia piesei *„Bibliotecarul"* de mîne seară, 17 Octombrie pentru reîntrarea lui Penel:

Robert, bibliotecar — D. C. B. Penel, Marsland, moşier—D. N. Demetrescu-Radu; Edith, fiica lui—D-na Mizzi C. Ionescu; Harry Marsland, nepotul lui—D. P. Petrone; Macdonald—D. C. Momuleanu; Lothar Macdonald, nepotul lui—D. M. Pella; Eva Webster, colega Edithei—D-na M. Marcelian; Sarah Gildern, guvernantă — D-na Ecaterina Petrone; Leon Armandal—D. V. Boldescu; Patric Woodfort—D. D. Dimitriu; Gibson, croitor — D. Vlad Cuzinschi; D-na Dicson—D na Atena Georgescu; John, valet — D. D. Ionaşcu; Knox, poliţmen — D. G. Slavnicu; Grif, poliţmen — D. N. Beligan; Un comisionar—D. I. Creangă.

Se petrece, act. I la Londra în casa lui Lothar, al II, III şi al IV la moşia lui Marsland.

*

Cu succesul al lui Jules Claretie la direcţia Comediei Franceze pare a fi indicat Albert Carré ori Antoine.

*

Un vechiu prieten al lui Ibsen, John Paulsen, a dat de curînd la iveală amintiri în care arată curioasa antipatie pe care o resimţea marele scriitor faţă de teatru şi de actori în general. Această antipatie înăscută la Ibsen, ajunsese în ultimii ani ai scriitorului o adevărată repulsiune. Ea datează din vremea în care Ibsen era regisor al teatrului din Christiania, epoca cea mai penibilă şi mai tristă din viaţa sa.

Marele protagonist al personalităţii omeneşti, mare excitator al individualismului la bărbat şi la femeie, declara franc că ori ce actor îi este antipatis, chiar aproape odios, de oare ce el exercitează o meserie care consistă în a nu fi „el" şi de a se pune, la fie care dată, în pielea altuia. E de altfel inutil a zice că atunci cînd Ibsen întîlni-va la un actor o adevărată fire de artist, îşi uită prejudecăţile. Celebra actriţă daneză Betty Hennings l'a entusiasmat cîte odată atît, în cît s'a aruncat între culise şi a acoperit-o de sărutări de admiraţie.

*

STRUNA ZILEI

CE E DE TEMUT

Intre profesorii facultăţii de medicină s'au schimbat din nou cuvinte grele şi apostrofe violente,

Ştire.

N'au schimbat de cît cuvinte
Puţintel mai ascuţite.
Numai dacă—doamne sfinte!
N'ar ajunge la... cuţite.

INFORMATII

Membrii clubului conservator-democrat sunt convocaţi în adunare generală pentru Duminică 17 Octombrie, la orele 5 p. m., în localul clubului.

D. Al. A. Badareu a plecat aseară în Capitală de unde se va reîntoarce mîine dimineaţă.

Noua mişcare în armată va fi dată publicităţei Luni.

Suveranii îşi vor relua reşedinţa de iarnă şi se vor reîntoarce în Capitală la 13 sau la 14 Noembrie.

Următoarele comuni din judeţul Iaşi au donat sume comitetului pentru ajutorarea incendiaţilor şi inundaţilor: Comuna Uricani 20 lei, com. Tomeşti 20 lei, com. Golăeşti 15 lei, comuna Ciurea 30 lei.

D-na Ecaterina Băncescu a fost detaşată la catedra de croitorie de la şcoala profesională din Huşi, în locul d-nei Gavrilaş detaşată la Iaşi, în locul d-nei Georgiade care a fost detaşată la Tecuci.

La examenul pentru gradul de maior, ce s'a ţinut la Tg-Frumos au reuşit următorii d-nii căpitani

Gherculescu D. de la c-dtul c. 4 armată; Alexandrescu I. de la c-dtul div. 7; Daschievici I. de la c dtul div. 8-a; Băncilă D. din bat. 4 pioneri; Gheorghiu T. din reg. Roman No. 14; Gîrlea V. din reg. Suceava No. 16; Duca ofiţer de rezervă din arma cavaleriei.

Din Basarabia.— De oare-ce, de vre-o 6 zile n'a mai fost nici un cas de ciumă la Odessa, s'a cerut ministerului de interne, să declare oraşul Odessa ca „nebîntuit de epidemie, ci numai „ameninţat", menţinîndu-se însă măsurile de combatere.

— Redactorul ziarului „Russkoe Slovo", a fost încarcerat pentru 3 luni, de către prefectul oraşului Moscova, pentru că a relatat falş în ziar, despre purtarea poliţiei la înmormîntarea lui Muromzev, fost preşedinte al Dumei.

Halal de libertatea presei.

— Se proectează mai multe lucrări pentru a se face portul navigal şi a'l pune în comunicaţie directă cu Odessa. Aceasta pentru înlesnirea exportului de cereale,

— In Kişinău bîntue cu furie scarlatina.

— Curtea de apel din Kiew a confirmat hotărîrea tribunalului din Kişinău, prin care respinge pretenţiunea lui Calmutzki.

Aşa dar, zemstovul Basarabiei capătă 4.000 fălci de pămînt cari sunt evaluate la peste 500.000 ruble.

Alaltă eri au sosit la direcţia liceului, certificatele elevilor, de curs superior care au dat examen în particular seziunea de Septembrie.

Institutul antirabic s'a mutat în casele din strada Toma-Cozma No. 13.

Celebra artistă Rejane, întovărăşită de o trupă parisiană de primul ordin, va da 2 reprezentaţii la Iaşi Duminică 7 şi Luni 8 Noembrie a. c. la Teatrul Naţional.

Ori-ce cuvinte de laudă pentru această celebritate mondială le socotim de prisos, intelectualii şi elita Iaşului fiind încîntaţi de această veste cu care se deschide stagiunea trupelor străine în iarna aceasta la noi.

Biletele la agenţia teatrală **„Thalia"** *(Maximovici).*

Franţa pitorească şi în special cascadele din munţii Pirinei sunt prinse cinematografic şi exact redate în noul program al teatrului Pathé Frères din Sala Circului Sidoli. In acest nou program de astă-seară Sîmbătă e cuprinsă o grandioasă reconstituire din Istoria Romanilor, întitulată „Vestala" care ne reaminteşte trecutul glorios al strămoşilor noştri. — Halele centrale ale Parisului, colosala animaţie, piramidele de legume, măcelăriile, pescăriile şi întregul furnisor uriaş al pîntecelui Parisului, este precis cinematografiat şi redat spectatorilor. — O înscenare fără seamăn, o splendoare în arta cinematografică este fără îndoială admirabila înscenare „In paza lui Dumnezeu", în al cării rol prim joacă d-ra Delvair, steaua Comediei franceze din Paris. — Se succede apoi în noul program de astă-seară Sîmbătă şi mîne Duminică: Murillo şi Satana, după o legendă din epoca celebrului pictor, — comedii excelente: Intăia jachetă, Mîna mea aceluia care va intra în cuşca leilor etc. etc. etc. precum şi cel mai nou număr din Pathé-Journal care cuprinde între altele: Inmormîntarea lui Geo Chavez, nenorocitul aviator care a trecut Alpii în zbor. Inaintea sicriului vorbeşte Paulhan, salutînd pentru ultima oară, în numele tuturor colegilor, pe nefericitul prieten, a 20-a victimă a aviaţiunii.

Se aduce la cunoştinţă că matineurile încep la 3 ore ziua atît Sîmbăta cît şi Duminica.

Reprezentaţiile au loc în fie care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminica. Primul program nou se reprezintă Joi şi Vineri seara, — al doilea program nou Sîmbătă şi Duminică seara.

Miine Duminică matineu la 3 ore ziua şi mîne seară reprezentaţie la 9 ore.

Săptămîna viitoare: Manevrele de toamnă ale armatei romîne care au avut loc la sfîrşitul lunei trecute în Oltenia (Slatina).

Luni se va începe la administraţia financiară plata pensiunilor civile şi militare pe luna Octombrie.

Trenul de Bucureşti a sosit azi dimineaţă cu o întîrziere de 75 minute.

Sunt mai bine de 3 luni de cînd trenurile de Bucureşti sosesc zilnic cu foarte mari întîrzieri, fără însă a se lua vre o măsură.

D. Rîmniceanu, sub-directorul C. F. R., va inspecta zilele acestea liniile ferate din Moldova.

Ministerul industriei şi comerţului a cerut Camerei de comerţ, să ia măsuri contra comercianţilor ambulanţi, cari vînd alte articole de cît acele prevăzute în regulament.

Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 40 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

DIVERSE

— Agenţii poliţiei au arestat pe individul Ion Bornu, originar din Galaţi, dezertor din anul 1905, şi reintrat în ţară acum cîteva zile din Rusia.

— A sosit în localitate d. H. Ranner, reprezentantul cassei Richard frères din Algeria, care primeşte comenzi în ce priveşte viţe altoite şi ori-ce în branşa Viticolă la Hotel Traian până Luni 18 curent.

Ultime INFORMAȚII

❑ **De la consiliul de higienă.**—Eri la orele 4 jum. p. m. membrii consiliului de higienă al orașului, s'au întrunit în ședință pentru a discuta mai multe chestiuni.

Ședința a fost prezidată de d. dr. Titus Demetrescu, medicul șef al orașului.

Au luat parte la acea ședință d-nii d-ri Tutor, Missir, Grigoriu, Imervol, Rudescu, colonel Popovici-Aconț, Russ senior, Guțu și Șumuleanu.

La ordinea zilei au fost cîte-va chestiuni relative la rîdicarea dreptului de a mai ținea hanuri pe la periferii, acelora care nu s'au conformat dispozițiilor primăriei, pînă nu-și vor pava curțile.

Consiliul a aprobat în unanimitate această propunere.

D. dr. Imervol a înaintat un tablou de locurile virane care urmează a fi îngrădite în comptul proprietarilor dacă aceștia ar refuza aceasta.

Consiliul aprobă.

S'a mai hotărît apoi ca toate latrinile neregulamentare, să se supună pe proprietari să le conformeze art. 153 din legea sanitară.

După aceasta, d. dr. Demetrescu face o dare de seamă asupra mersului epidemiilor și arată că de la 30 Septembrie—1 Octombrie au fost 45 cazuri de tifos, iar scarlatină de la 7 și pînă astăzi au fost 30 cazuri, toate izolate la spital.

In urma propunerii unui membru al consiliului, ca grădina din dosul palatului administrativ să se transforme într'un frumos parc, iar grădina botanică care se zice că s'ar înființa acolo, să se facă în altă parte, d. dr. Demetrescu zice că, avînd în vedere că în oraș se fac multe piețe, ar fi-bine ca pe ele să se facă plantații pentru reformarea aerului și de asemenea toate locurile virane să se transforme în square.

Consiliul de higienă în urma acestor propuneri, își exprimă dorința vie ca, în interesul higienei și al populațiunii, grădina din dosul palatului administrativ, locul viran din Tg.-Cucului a cărui case au fost arse, precum și toate locurile virane să se transforme în parcuri și square.

Consiliul a mai aprobat ca d. Posner la fabrica de rachiu ce o are în str. Nicolina, să-și construiască un grajd pentru 200 vite.

Ne mai fiind nimic la ordinea zilei, ședința s'a rîdicat la orele 5 jum.

❑ Membrii Consiliului comunal sunt convocați pentru pomîine Luni 18 Oct. la orele 4. p. m. pentru a discuta următoarele chestiuni:

Modificarea de întrodus la art. 5 al transacției încheiate cu direcția uzinei electrice; modificarea întrodusă în clădirea ce o face d. Iurist în str. Ștefan cel Mare; cererea direcției tramvaiului, de a i se permite să prelungească o linie dublă din str. Anastesie Panu pănă la varianta din apropierea fabricei Gheller și pănă la acea din strada Nicolina; raportul serviciului de comptabilitate, prin care întreabă dacă personalul pentru conducerea lucrărilor de canalizare a orașului, se menține și de la 1 Octombrie înainte; oferte pentru procurarea vespasianelor; credite.

❑ Artistul C. B. Pennel, care 'și face mîine reintrarea în teatru, a primit astăzi următoarea scrisoare din partea d-lui prof. dr. Severeanu:

„Iubite d-le Pennel, în viața unui om, rare ori se întîmplă să aibă cine-va o mulțumire sufletească mai mare de cât aceia pe care mi-a produs'o vestea reîntrărei d-tale pe scena teatrului. Cînd mă gîndesc, cum, grație geniului profesorului Marinescu și slabelor mele mijloace de tratament, ți-ai putut recapata vechea strălucire artistică, mă simt așa de fericit, în cît uit pentru o clipă nemulțumirile carierei noastre.

Deci, iubite Pennel, regret din suflet că ocupațiile mele nu 'mi permit de o cam dată să vin la Iași; sper însă că după o reîntrare glorioasă pe scena Iașului, vei continua mult timp să delectezi sufletele spectatorilor, astfel că voiu putea și eu să te admir.

Primește salutările mele distinse

Prof. Dr. **Severeanu**.

❑ D-ra Eufrosina Raicu, auxiliară a 100 lei, de la oficiul Tg.-Frumos, a fost readusă la oficiul central din Iași, de la oficiul din Tg.-Frumos, reducîndu se serviciul în parte.

❑ Ministerul industriei și comerțului după propunerea I. P. S. Sale Mitropolitului Moldovei, a admis a acorda o bursă de 150 lei lunar, pe lîngă bursa acordată de mitropolie, celor trei călugărițe de la Agapia cari vor fi trimise în București spre a învăța gravura figurilor de sfinți pentru odăjdiile preoțești.

Aceste trei călugărițe vor fi instalate la un mitoc din Capitală.

❑ Un nou proces mare de moștenire s'a ivit în Basarabia.

Strănepotui lui Neutșicov favoritul lui Petru cel Mare, anume prințul B. A. Neutșicov, murind fără a lasa moștenitori direcți, a lasat toată averea sa, care se urcă la cîte va milioane, nepoatei soției sale, văduva eroului Scobilev, născută prințeasa Gagarin.

Murind și aceasta, averea a fost lasată surorei sale, Principesa Dabija. Fratele lor, prințul Gagarin a atacat testamentul.

❑ La Vaslui bîntuie de cît-va timp scarlatina.

Din această cauză s'a dispus închiderea școalelor din acel oraș, pe timp de 10 zile.

❑ Consiliul general al județului se va întruni din nou în ziua de 27 Octombrie.

❑ Duminică are loc la Vaslui alegerea membrilor baroului de avocați.

❑ Camera de comerț a înaintat primăriei; lista provizorie a alegătorilor camerei, pe anul 1910—11.

❑ Mîine la orele 10 dimineață, membrii „Băncii Meseriașilor" se întrunesc în adunare generală, avînd a discuta mai multe chestiuni, precum și a lua oare cari deciziuni.

❑ Sumarul numărului de mîine din „Noua Revistă Romînă" de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăți: Cine vine la putere...—Comemorarea lui Francisco Ferrer.—Ex libris: Generalul H. Bonnal, Psihologia militară a lui Napoleon.—O polemică umoristică: Cahalul!

Politică: A. D. Xenopol. Schimbarea guvernului.

Cestiuni sociale: G. Aslan. Ce este Sociologia? Octav Minar. Lașitatea contimporană.

Literatură: Haralamb Lecca. Gînduri. N. Zaharia. Pesimismul lui Traian Demetrescu. Guy de Maupassant. Moșnengul.

Medicină: Dr. Leon Vaian. In jurul unei descoperiri.

Cronica militară: George V. Haneș. Manevrele mari.

❑ **Examinarea medicală a ofițerilor.**—Ministerul de război avînd în vedere propunerea făcută de inspectorul general al serviciului sanitar al armatei, a dat următoarea decizie:

Art. 12 aliniatul I din decizia ministerială No. 809 din 1 Septembrie 1910 publicată in „Monitorul Oastei" se modifică după cum urmează:

Ofițerul care lipsește de la serviciu pentru caz de boală mai mult ca 60 de zile în cursul unui an, socotit de la 1 Noembrie pînă la 31 Octombrie al anului următor cînd are propunerile de înaintare, este supus examinărei unei comisiuni medicale compusă din medicul cap al spitalului de la corpul de armată, un medic lt.-colonel și un medic inferior luați din garnizoana de reședință a corpului de armată, unde ofițerul va fi chemat a fi examinat la spital. Comisiunea va lucra numai plenar și în ședință, încheind un prvces-verbal prin care constată dacă boala de care a suferit sau suferă ofițerul are vre-o influență asupra sănătății sale în viitor și nu este de natură a'l împiedeca a'și urma serviciul în bune condițiuni și mai cu osebire a face campanie.

In caz cînd ofițerul de examinat este la casa sa, s'au în altă garnizoană și nu e transportabil, comisiunea se va compune din medicul cap al spitalului de corp de armată care se va transporta în localitate unde se află bolnav, și din un medic locot-colonel și un medic inferior cei mai apropiați din acea localitate.

Pentru ofițerii din corpul 5 de armată comisiunea se va compune din medicul cap al spitalului militar „Regina Elisabeta" unde vor fi trimiși spre examinare în cazul cînd sunt trasportabil din un medic locot-col și un medic inferior din garnizoana București.

❑ **C. F. R.**—Direcția c. f. r. a trimes personalului serviciului de expresiune următorul ordin de serviciu:

Pentru călătoria în excursiuni a elevilor însoțiți de profesori, sau numai a profesorilor în grupuri de cel puțin 20 persoane, precum și pentru călătoria, fie izolată sau în grupuri a profesorilor la și de la congresele didactice din țară, se vor elibera de Onor. Minister al Instrucțiunii și Cultelor foi de drum tipărite pe hîrtie albă.

Pe baza acestor foi de drum, se va aplica o reducere de 50 la sută din taxele de călătorie întregi, la ori-ce trenuri de călători, cari vor avea vagoane de clasele pentru care va fi emisă foaia.

Insă la trenurile „Orient Expres" și „Ostanda Expres", zisele foi de drum, respectiv legitimațiunile de călătorie, ce vor fi eliberate pe baza lor nu vor fi de loc valabile.

Cînd foile de drum vor fi eliberate pentru călătoria d-lor profesori, la sau de la congrese didactice, ele vor purta o ștampilă specială cu indicațiunea „Congres".

La călătoriile mai sus indicate, ce se vor face în grupuri, conducătorul grupului va prezenta foaia de drum șefului stațiunii de plecare cu cel puțin 5 zile mai înainte, precizînd împreună datele călătoriei și eventual, a unei întreruperi, cum este prescris în explicările tipărite pe versul foei de drum.

In privința modalităților de urmat în stațiunile de întrerupere cum și în cele de întoarcere, se vor avea de asemenea în vedere explicările tipărite pe versul foilor de drum.

După stabilirea datelor de călătorie, șeful stației va preda foaia de drum casierului de bilete, care în schimbul ei și *după perceperea taxelor*, va elibera conducătorului *grupului*, un buletin de transport.

Pentru călătoria d lor profesori, cari vor merge izolați, sau în grupuri mai mici de 10 persoane, *la sau de la congrese didactice*, se vor elibera pe baza ziselor foi de drum, bilete bianco de carton, percepîndu-se prețul redus mai sus indicat.

❑ Zilele acestea s'au ținut examenele de absolvire ale cursului complimentar de stat-major, promoția 2-a. Iată—în ordinea clasificației—numele absolvenților și comandamentele unde au fost repartizați:

Căpitan D. M. Constantinescu, repartizat la statul-major al armatei; maior Poetos Stan la divizia 3; căp. Solovescu Victor corp. 4 A.; căp. Moscuna Eugeniu div. 4 I.; căpitan Miltiade Const. div. 2 I.; căp Damian Petcu corp. 2 A.; căp. Economu Virgiliu corp. 1 A., căp. Dimitrescu N. Constaatin corp. 5 A., căp. Panaitescu Ștefan corp. 3 A, locot. Atanasescu Gh. corp. 2 A., maior Bottez div. I., căp. Marcovici Alex. div. 5 I.

❑ **Universitare.** — D-na Myller, va trece Luni dimineață examenul de docență în geometrie analitică (foastă catedră a d-lui C. Climescu).

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii profesori I. Rallet, Victor Costin și D. Pompei.

— Senatul univesiter unit cu consiliul facultății de științi se va întruni în cursul septămînei viitoare, pentru a alege o comisiune care să se ocupe cu cercetarea lucrărilor candidaților la catedra de fizică, gravitație, căldură și electricitate, vacantă la facultatea de științi din capitală.

— Cursurile secțiunei de doctorat de pe lîngă facultatea juridică, se vor judeca anul acesta în localul de lîngă universitate numit casele Grigoraș.

— Pănă 'n prezent s'au înscris următorii candidați la catedra de chimie tehnologică de la facultatea de științi din București: Vasile Dimitriu, Ioan Rădulescu, Nicolae Dănăilă.

— Au fost scutiți de plata taxelor de licențe următorii licențiați: Vasile Tanase, Lascar Tufescu și Nicolae Ionescu, iar de plata taxelor de scolaritate: Contantin Gheorghiu, Eugenie Vasiliu, Ioan Nubert, Grigore Nubert și N. Iancu, Alexandrina Palade, Agata Constantinescu, Diacu Constantinescu, Gheorghe Oprescu, Nicolae Antonescu, Gheorghe Mareș, Constantin Puiu, Ioan Ghiorghiu, AlexandrinaBerbeciu și Adela Mihailescu

— Comisiunea cerută de art. 61 din legea învățămîntului, compusă din d-nii decani ai facultăților de științi și litere, sub președinția rectorului au echivalat diploma de bacalauriat a domnului C. Hellon, absolvent al institutului catolic din Iași.

❑ Mîine la orele 3 p. m. membrii societății de ajutor și întreprinderi „Vulturul", se întrunesc în adunare generală pentru a discuta mai multe chestiuni

❑ Firul special telefonic Iași-București, a intrat iarăși în agonie.

Din această cauză n'am putut convorbi azi cu corespondentul nostru din Capitală.

Telegrame

Din Camera Franceză

Paris. — Deputatul unificat, Briguet Preket, spune că d. Briand a acuzat în mod greșit pe cheferiști, de a fi încercat o insurecțiune.

D. Briand răspunde că greva a avut prin faptul unora din organizatorii ei, un caracter revoluționar, însă că guvernul din prima zi a scos din cauză pe imensa majoritate a lucrătorilor dela căile ferate, care vor mulțumi guvernului că i-a împedicat de a merge pe o cale greșită.

Deputatul unificat Thomas, reproșează guvernului că silințele lui pentru împacare, au fost neîndestulătoare.

D-nii Briand și Millerand, probează că pănă în momentul din urmă, guvernul a ramas în contact cu sindicatele și cu companiile.

Mișcare în corpul diplomatic al Franței

Paris.—„Echo de Paris" pretinde a ști că în curînd vor avea loc mutări însemnate în corpul dilomatic. D. G. Louis ambasador la Petersburg, va fi numit din nou director al afacerilor politice a minsterului de externe d. Bompard, ambasador la Constantinopol ar primi un post atară de diplomație, precum și d. Grosier, ambasador la Viena, care va fi numit secretar general al legiunei de mare; d. Gearfrac, ambasador la Madrid ar merge la Petersburg și ar fi înlocuit prin d. Taillandier, ministru la Lisabona.

A JEANNE D'ARC

CASA H. DANNHAUER

38 Calea Victoriei—București—Strada Doamnei No. 1

(PALATUL NIFON)

CASA DE NOUTĂȚI DE PRIMUL RANG

MODELE DIN PARIS

Costume Tailleur Mantale, Blănuri, Pălării

de la cele mai mari case din Paris

DOLIU IN 24 ORE

Singurul depozitar al Celebrelor Mănuși de

JOUVIN & Co.

DIN GRENOBLE

MARCA CEA MAI PREFERATA DIN TOATA LUMEA

Depozitar al renumitelor Corsete

JEANNE D'ARC

EXPEDIȚIUNI IN PROVINCIE

HOLERA

Roma.—In provincia Roma nici un caz de holeră. In pravinciile napolitane șapte cazuri și patru decese.

Ciuma

Caracas.—Două cazuri de ciumă au fost constatate aci.

Atentat contra unui tren

Salonic.—Un nou atentat cu bomba, a fost comis pe linia Uescub-Zibefce asupra unui tren de marfă de 21 vagoane venind din Serbia. Numai mașina a fost puțin stricată.

Execuția lui Tosika

Constantinopol.—Șeful albanez Aziz Tosika a fost executat eri la Dibra.

In chestia plecărei d-lui Bompart

Paris. — Cu privire la știrea dată de ziarele din Londra; că d. Bompard ar fi părăsit în mod subit Constantinopolul, ceia ce se pune în legătură cu ruperea negocierilor pentru împrumutul turc, se comunică în mod oficios că această știre este socotită aci drept invenție.

Ziarul „Petit Parisien", află din surse diplomatice că ar fi posibil ca d. Bompard, după negocierile grele ale împrumutului, să fi simțit trebuința de recreare, însă ruperea negocierilor nu poate de loc avea legătură cu plecarea sa.

Congres

Madrid.—Congresul în contra vînzării femeilor albe, a decis ca viitorul congres să se țină la Londra în 1913.

Fost deputat condamnat

Buda-Pesta.—Fostul deputat Nagy a fost osîndit la 8 zile închisoare pentru les majestate.

Nagy a făcut apel.

Aeronautice

Etampes.—Aviatorul Tabutean a sburat deasupra aerodromului de la 8.45 dim. pînă la 2.45 după amiazi, stabilind un record mondial de durată, printr'un sbor ae 6 ore și recordul mondial de distanță prin 466 km.

O odae mobilată de închiriat strada Ștefan-cel-Mare No. 40.

De Inchiriat și de Vînzare

Casele strada Păcurari No. 27, foaste Vasile Placa, situata în centrul orașului, compuse din 3 apartamente.

A se adresa la d-l Constantin Leppadatu, strada Lăpușneanu 39.

Biroul „AGENTURA"

— VĂMUIRI INCASO —

Incepînd de la 27 Octombrie c., onor. public și clientela este rugată a se adresa la

Biroul „AGENTURA"

Str. Săulescu

De inchiriat două apartamente la aleea Principesa Maria; unul compus din 4 odăi și altul din 5 odăi, cu atenanse.

De închiriat 4 odăi, 2 cămări, bucătărie magazie de lemne pivnița Instalație de lumină electrică Strada Muzeler No. 7.

Unde se cumpără Mărfuri noui, bune frumoase și nu se cere prețuri mari?

Toată lumea va răspunde cu siguranță că numai la

Magazinul la „Vultur"

Aci cu drept cuvînt se poate zice că toate Doamnele și Domnișoarele găsesc în fiecare sezon cele mai frumoase și cele mai noui articole de ale Modei.

Căci imediat ce, Parisul, Berlinul și Viena nescocesc ceva *a parte* Magazinul la „Vultur" nu se lasă mai pe jos, și ca din sbor mereu le aduce și tot le oferă onoratelor cliente fiind tot-deauna și foarte serviabil și foarte modest la prețuri.

Acesta fiind și un mare avantaj nepierzîndu-se mult timp la cumparare.

Foarte bine asortat și în mărfuri de Iarnă Șaluri, Jakete împletite, Flanele, Bluze, Jupoane și Matineuri de moleton etc.

Unde veți răspunde dară că se cumpără mai bine și mai ieftin?

LA VULTUR

ATENȚIUNE

20000 bucăți bucăți 20000

La cunoscutul *Birou Technic L. Pix* a sosit un transport nou de *Becuri cu fir metalic*, garantate pentru durata fie-căruia cu 1000 ore, plus 70 la sută economie.

Becuri de la 25—50 putere lumină lei 3.

Becuri de la 50—100 putere lumină, variat.

Becurile cari nu vor funcționa pînă la 1000 ore, vor fi schimbate gratis.

Instalații pentru lumină electrică, prompt și cu înlesniri de plată. Devizuri gratis.

Cu stimă

I. PIX

Str. Gându No. 24

De inchiriat In ziua de 19 Octombrie ora 12, se va ține licitație publică, în camera Sindicatului Falimentelor Trib. Iași, pentru închiriarea pe timp de doi ani, a imobilului Asril Horovitz, din Str. Ștefan cel Mare 50.

DE INCHIRIET

De la 26 Octombrie un apartament, compus din 4 odăi și bucătărie camară pentru lemne, din case mele situate în Iași strada Palatului No. 9 foaste Petru D. Nițescu. A se adresa la subscrisul proprietar str. Anastasie Panu No. 61. **G. D. Șerban**

De arendat de pe acuma localul „Viața Lungă".

A se adresa la administrația viilor Badareu.

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Sé întrebuințează imediat **fără apă, fără sàpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale și Accesorii

Viori si Violoncele vechi de concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR

Piane și Pianine

STEINWEG **ROSENKRANZ**

precum și din alte fabrici începînd cu

LEI 700

Vînzare și în rate lunare în condițiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expedițiuni în provincie

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

4630

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameresdă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămădut, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari aŭ resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă sa se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vre o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi; 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieațe și rente

în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 18 Decembrie 1868.

Fonduri de garanții la 31 Décomb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de

36, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 și fr. 1,144,229.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la cas de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia **București**

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 – Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.–4 Noem. 1910

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar cîștigurile tota e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute doua-zeci și doua Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.- No 1139 Marți 19 Octombrie 1910

INTRUNIREA NOASTRĂ DE ERI

Membrii clubului conservator-democrat, s'au întrunit ieri, la orele 5 p. m., în adunare generală, în localul clubului, din piața Unirea.

Intrunirea aceasta a fost o continuare a ședinței de acum trei zile, a comitetului executiv, în care se știe că ilustrul nostru istoric d. A. D. Xenopol, a expus stadiul în care se află chestia monumentului lui Cuza-Vodă și, în treacăt, iubitul nostru președinte d. Alex. A. Badareu, s'a ocupat și de situația politică.

In întrunirea de aseară s'a expus rezultatul demersurilor făcute de d. A. D. Xenopol, în chestia monumentului lui Cuza Vodă, precum și datoria ce o are partidul conservator-democrat, ca unul ce este un organism puternic și în acelaș timp reprezentant al ideilor și sentimentelor cetățenilor acestui oraș,—de a le susținea și a contribui la aducerea la îndeplinire a dorinței lor, ca monumentul lui Cuza-Vodă să fie așezat în Piața Unirii.

Tot în întrunirea de eri, d. Alex. A. Badareu, s'a pronunțat asupra situației politice.

Cetitorii găsesc mai la vale discursurile ce s'au pronunțat:

Discursul d-lui A. D. Xenopol

Domnilor,

Nu vrau să mai revin pe larg asupra necesității neaparate față cu adevărul și cu istoria, ca monumentul lui Cuza-Vodă să fie înălțat în piața Unirea. Căci cunoașteți argumentele puternice care vorbesc în favoarea acestei idei, din numeroasele mele articole și cuvîntări de

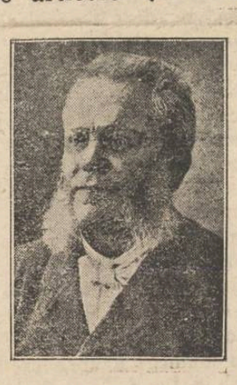

mai înainte. Vrau numai să vă arăt că după toate semnele, dorința tuturor ieșenilor, ba chiar pot zice a tuturor romînilor drept cugetători este pe cale de a se îndeplini.

Era o greutate cu pivnițele care se întind sub locul pe care se va rîdica monumentul. Insă fiind-că e vorba de a se scurta numai cu 7 metri o pivniță lungă de vre-o 30 metri, direcțiunea Creditului și membrii consiliului de administrație, mișcați ca buni romîni de însemnătatea chestiunii, au consimțit a face această jertfă în favoarea monumentului, și aducem mulțumirile noastre călduroase d lui Gr. Buicliu, directorul creditului urban și d-lui Matei Cantacuzen, președintele consiliului de administrație, cari au sprijinit această părere în consiliu, precum și tuturor celorlalți membri, cari n-au făcut nici o greutate pentru a o primi.

Mai trebuia însă pentru a limpezi această chestie, ca antreprenorii otelului Trajan, cari au dispoziția acelei pivniți să nu facă vre-o pretenție de despăgubire, prin faptul scurtării acelui subsol. D-nii Simu și Lupașcu însă au fost și domniile lor mișcați de aceleași înalte sentimente și au dat o declarație, că renunță la ori-ce pretenție de despăgubiri.

Mai este numai o singură greutate, însă ușor de învins. Se știe că comitetul a cheltuit 6000 lei pentru fondațiile pe piața nouă, care trebuesc părăsite, așa că avem nevoe de alte sumi pentru a face fondațiile pe piața Unirii. Pivnița însă, care va fi tăiată pe o lungime de 7 metri, trebue împlută cu beton, căci cu pămînt nu se poate; așa că fondațiile se vor coborî la 8 metri adîncime și vor necesita o cheltuială mai mult de cît îndoită din ceia ce a costat fondațiile pe piața nouă, cari erau adînci numai de 4 metri. Nu se știe apoi, dacă nu se vor întîlni după deschiderea locului și alte piedici, cari ar trebui învinse, în cît este bine, ca să se dispună de o sumă în plus de 15—20,000 lei, pentru că ast fel să nu fim surprinși nepregătiți.

După cum știți, chiar din ziua întăia s'au subscris suma de 1250 lei și de atunci pînă acum s'au mai adunat vre-o 3000, deci numai în restimp de 3 zile, s'au adunat mai bine de 4000 lei. Am primit mai multe scrisori de la București și din județe, care-mi cer liste pentru a face subscrieri. In toată țara este un entusiasm foarte mare, care ne lasă să sperăm că în curînd suma va fi realizată și vom avea fericirea de a avea statuia marelui nostru domnitor, tronînd în toată splendoarea ei, pe piața de care Iașul a legat amintirea Unirei.

D. Xenopol a mai adăugat că Marți seara se întrunește comitetul executiv convocat de d. Ghika, acasă la d. Holban, și că d sa e sigur, că față cu situația arătată mai sus, atît d. Ghika cît și d. Holban, cari de la început au fost pentru piața Unirii, vor sprijini și domniile-lor această idee care a presidat la gîndul primordial conceput de d. Ghika pentru înălțarea monumentului lui Cuza Vodă, gînd pe care d-lui și tot comitetul l'au urmărit cu o stăruință din cele mai încordate—și că ast-fel comitetul va lua toate măsurile pentru ca acest gînd să fie realizat.

D. căp. Paladi cere să i se încredințeze liste de subscripție, pentru suma ce se mai necesitează, și pe care d-sa se obligă să o adune, ducîndu-se la București și prin alte orașe.

D. căpit. Palade mai vorbește în cîte-va cuvinte despre armata lui Cuza-Vodă, din care a făcut și d-sa parte, precum și despre domnia lui Vodă-Cuza.

Termină, spunînd că are credința că va aduna suma ce se mai necesitează.

Discursul d-lui Badareu

Iubiți prieteni,

Intrunirea generală de astăzi este o continuare a ședinței de acum trei zile a comitetului executiv, în care ne-am ocupat de chestia statuei lui Cuza Vodă și în treacăt și de situația politică.

D-sa declară că d. Xenopol i-a cerut să convoace comitetul pentru a-i da un sprijin moral și material, pentru învingerea dificultăților așezărei statuei lui Cuza Vodă în piața Unirei, pentru care a dus lupta cu atîta energie și cu atîta succes; cum se și cuvenea să o ducă istoricul, marele istoric al lui Cuza Vodă.

D. Badareu declară apoi că partidul nu putea să rămîe surd la apelul d-lui Xenopol, pentru că d. Xenopol este o glorie a acestui partid, și pentru că partidul chiar de la naștere, faptele au dovedit-o, s'a pus în comunitate de idei și sentimente cu sentimentele ieșenilor și ieșenii voesc ca statuia marelui Domn să fie rîdicată pe piața pe care cîte va decenii au legat-o de faptele marelui Domn.

Noi suntem partidul cel mai dator să ascultăm de cerințele acestui oraș, căci în toate luptele, Iașul a făcut dovada că noi suntem partidul care'i reprezentăm ideile și sentimentul, și cînd cetățenii, în mare majoritate, vor ca monumentul lui Cuza să fie așezat în Piața Unirei, noi suntem datori să le dăm sprijinul.

Adversarii noștri, liberalii, dintr'un exces de zel, au apucat pe un alt drum, stăruind ca statua să nu fie așezată în Piața Unirei, crezînd că faptul acesta e legat de anume sentimente, care ar avea ecou. S'a dovedit însă că aceste sunt legende false.

Dificultățile ce se iviseră însă au dispărut și în ziua cînd d. Xenopol ar avea nevoie de sprijinul partidului, îl va avea și moralicește și materialicește.

*

Asupra situației politice

Data trecută membrii comitetului nostru executiv n'au vroit să rîdice ședința fără a-mi cere impresia mea asupra situațiunei politice. Le-am spus-o lor, am să v'o spun și d-voastră, pentru că ședința de astă-zi o socotim ca o continuare a ședinței comitetului.

Eu cred că nimenea astă-zi în țara romînească nu poate afirma că știe cum au să se desfășoare evenimentele zilei de mîni, în totalitatea lor. Va ști cel mult lucrul parțial, din bucăți. Așa va ști că, unii junimiști tratează cu d. Brătianu pe cînd alții discută eventualitățile cu d. Take Ionescu, că unii liberali tratează cu junimiștii, alții cu conservatorii democrați și așa mai departe. Sunt dispus să cred ca probabile afirmațiile presei independente, că suntem într'o epocă de tratare generală; că toți se preocupă cu ce adversari au să guverneze, sau cu ce adversari au să facă opoziție. Nimenea însă nu se preocupă cu ce idei au să guverneze și cu ce credințe au să facă opoziție.

Abia începusem a ne naște la viața politică și iată că tactica a devenit singura busolă a partidelor noastre politice, iar preocuparea de idei a dispărut.

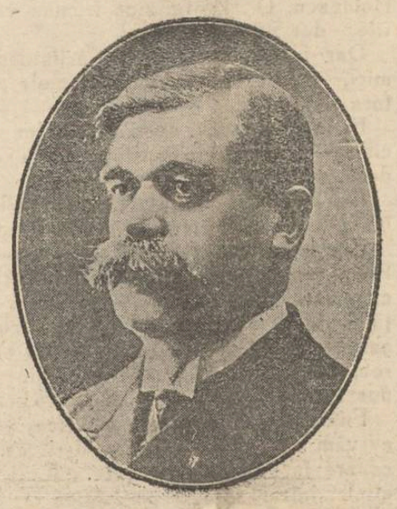

Tactica a dus pe unele partide la carteluri permanente, pe cînd cartelurile ar trebui să fie niște accidente trecătoare, care să se producă, fie în perioadele electorale, fie cînd interese generale extraordinare sunt în joc.

Să băgăm bine de seamă ca nu cumva de la carteluri permanente să ajungem la coaliții permanente și clasa diriguitoare să cadă în sbuciumările primejdioase prin care au trecut Ungaria și Grecia.

Cartelul între partidul liberal și partidul d-lui Carp durează de la Februarie 1901, adică de 10 ani. Rezultatul: Partidul liberal a condus viața noastră politică și cînd a fost la guveru ca și cînd a fost în opoziție. Partidul conservator a făcut une ori ce-a cerut partidul liberal și n'a făcut ce-a oprit partidul liberal să se facă. D. Carp a vîndut celor de la Banca Națională acțiunile statului cu 1800 bucata, care acum a trecut de 5000 și n'a putut pune în valoare terenurile petrolifere ale statului, pentru că n'a permis-o partidul liberal. Guvernul Cantacuzio n'a pus în exploatare terenurile petrolifere, n'a întins inamovibilitatea magistraturei, n'a făcut Banca Rurală pentru că n'a permis o partidul liberal.

Ideia colaborării

Partidul conservator este deci veșnicul tributar al partidului liberal, fie cînd acesta este la guvern, fie că este în opoziție.

Influența partidului conservator este pur politică și încă și aceia scurtă și trecătoare. In ce privește viața economică și chiar cea socială a țărei partidul conservator aproape nu există.

Rezultatul este oprirea pulsului normal al lucrurilor, anihilarea partidului conservator, hipertrofia partidului liberal și ca urmare naturală o mentalitate bolnavă la acesta.

Iată ce m a făcut să scot la Huși strigătul de colaborare.

Socot că este momentul ca observarea prezentului, unită cu experiența trecutului să producă un reviriment în sufletele fruntașilor, care și-au luat răspunderea conducerei în cele două partide conservatoare, sau dacă nu, curente sănătoase să miște masele celor două partide și intervenția lor să trezească pe fruntași din visurile bolnave de distrugere reciprocă.

Discursul meu de la Huși n'a fost cetit de prieteni, iar strigătul meu a fost interpretat cu nedreptate.

Cauzele? Mai întăi venea de la Huși și cine a mai auzit discurs politic la Huși? Ce discurs politic poate fi acela care n'a fost pronunțat nici la băile Eforiei, nici la Dacia, nici la Ovidiu, nici la Sotir, nici macar la Berbecu?

Strigătul era scos în lipsa șefului din țară. Coincidența nu putea să aibă altă explicare pentru sufletele curate, de cît tradarea, de cît un atentat, Noroc că gîștele veghiau Casupra apitoliului.

Comoditatea și excesul de zel au făcut restul. Fetișismul e cel mai plăcut cult. Nici n'ai nevoe să știi dacă gîndește zeul tău și cu atît mai puțin n'ai a te osteni pentru a aplica gîndurile lui. Este destul ca la ocazie să-ți dai aparența c'ai fost cuprins d-un acces isteric de dragostea lui; să te bați cu pumnul în piept, să faci spumă invocînd numele lui pentru ca cultul să fie îndeplinit.

Ce comod e a face politică, fără să-ți întrerupi preumblarea zilnică de pe Calea Victoriei, fără să renunți la aperitivele lui Capșa, numai înjurînd pe unii—în numele altora.

Democrația n'are și ea oare o educație ca toată lumea?

Furtuna e și mai explicabilă dacă îți dai seama că scînteia s'a produs într'un mediu democrat. Democrația cu vigoarea ei, cu energia ei ar face minuni dacă n'ar fi roasă de bolile: invidia și gelozia, produsul principiului egalității. Atît a suferit de tot felul de privilegii, de tot felul de inegalități, în cît ea are oroare de ruptura egalității chiar cînd este resultatul muncei și al meritului. Ce este la democrație a face une-ori petică de,oală pe omul care prin munca lui încordată a rupt nivelul comun?

Șeful a plecat din țară. Lacătul pe templu a fost pus. Un profanator știind că catedrala din București e închisă s'a dus să officieze la Huși. Și încă la ce epocă? In epoca vacanțiilor, cînd și democrația care nu emigrează peste hotare, care nu părăsește Calea Victoriei, are dreptul la sieste mai lungi, la repaosul de vacanție. Cum s'o tulburi și încă de la Huși!?

Indrăsnețul trebuia pedepsit, înjurăturile și acuzațiunile au urmat de la sine.

Cînd toate aceste se petrec în lăuntrul partidului și încă în Capitală cum voiți ca adversarii să nu se facă ecoul lor și să nu le exploateze.? După gestul meu de la Huși a venit gestul lui Fleva de la Iași.

Deși, adevărul este că eu am făcut cele mai mari insistențe pe lîngă șef pentru a face totul ca să hotărască pe Fleva să reintre în politica militantă pentru ca prezența lui alăturea de șef să l scape pe acesta de oare care brutalități de pretorieni incomozi; totuși democrației i a plăcut mai mult să creeze legenda că șeful a adus pe Fleva mai ales în vederea mea, pentru a repara ruptura pe care o făcusem în faimosul principiu al egalității pentru a mă reduce la nivelul comun.

De ce să nu spun lucrurilor pe numele lor, de ce să nu ne mărturisim pacatele? Unii din amicii noștri, raportau adversarilor și gazetelor lor discursuri de a lui Fleva pe care nu le ținuse, conversații care nu avuse loc, în care eu eram maltratat

Nici odată acești prieteni n'au fost mai furioși decît cînd s'au simțit desarmați de gestul lui Fleva, venind la Iași, pentru că au perdut ilusia distrugerei unui om, poate chiar a doi, prin lupta lor reciprocă, fără ca acești prieteni să verse o sudoare, fără ca macar să se arate la lumina zilei.

Cum să nu-și frece mîinele adversarii și să nu-și dea drumul gurii dînd peste —o așa mină de exploatat.

Un svon falș

Cu tristeță am văzut că acest curent bolnăvicios, a atins pe unii fruntași ai partidului, care în scrisorile lor publice și în cuvîntările lor de la Capșa nu s'au preocupat de fondul discursului meu, ci numai de faptul, dacă acest discurs n'ar denota din partea mea intențiunea de a nu mă mai considera ca simplu soldat în partid.

Cum voiți ca adversarii să nu pue mîna pe această nouă mină și unii dintr'înșii să nu afirme chiar celor mai înalți factori constituționali, că partidul conservator democrat nu mai există, este pe cale de disolvare, este în lichidare, pentru că eu și cu Fleva suntem deja înțălesi să trecem la d. Carp.

Cred că nici fiecare aparte, nici amîndoi împreună nu merităm ni cet excès d'honneur ni cette indignité. Vina este numai a prietenilor noștri prea zeloși.

Pentru un om serios poate să fie vre-o legătură între ideia sănătoasă de-a scoate partidele conservatoare din starea de inferioritate față de partidul liberal prin paralizarea lor reciprocă, fie cu sistemul colaborărei, fie cu sistemul închegărei într'un singur trup și cu faptul trecerei mele și a lui Fleva la partidul d-lui Carp?

Oare din cauza mea și a lui Fleva, partidul conservator nu poate guverna ca oamenii, de 40 ani? Eu și cu Fleva suntem singurele diamante care lipsiau din corona d-lui Carp, de șef efectiv a întregului partid conservator? Și eu și Fleva suntem prea maturi și prea cunoscători în ale științei sociale, ca să ne închipuim că problema întregirei partidului conservator este așa de simplă și că n'a așteptat de cît să ne naștem noi ca să-și găsească soluția.

Inchegarea partidului

Eu am convingerea că chiar dacă șeful nostru ar trece la d-nul Carp, tot închegarea partidului nu s'ar face și tăria lui n'ar fi asigurată; oamenii ori cît de superiori ar fi ca individualități, n'au valoare socială și politică, de cît ca simbol al unor idei, a unor tendințe, sau a unor interese de clase. Natural că dacă încetează de a fi simbol, valoarea lor individuală rămîne întreagă, ei pot remînea, mari artiști, mari savanți, mari profesioniști, dar încetează de a fi factori sociali sau politici.

In zadar se vor încerca toate împărecherile de persoane, închegarea partidului conservator într'un singur mănunchiu, nu se va realiza de cît cînd personalitățile care simbolisează tendințele celor două partide, vor găsi mijlocul să pue la un loc și sufletele celor două partide; cînd vor putea să le armonizeze tendințele, cînd oligarhia aristocrată și plutocrată a vechilor conservatori va ști să facă să dispară aprehensiunile întemeiate a masei democrate cu idei și sentimente conservatoare. Impacarea trebue să se facă între clase sociale, nu între oameni isolați, iată fondul convingerei mele.

Sunt democrat prin origină. Sunt conservator și democrat prin ideile și sentimentele mele. Sunt în partidul conservator democrat, nu de dragostea d-lui Take Ionescu, deși am o mare afecțiune pentru el,—nu din admirațiune pentru șeful nostru, deși îl consider cel mai vrednic dintre oamenii politici ai zilei de azi,—ci din sentimentul puternic al misiunei mari a partidului conservator democrat.

Dacă aș primi în acest moment știrea că d. Take Ionescu a fost însărcinat cu formarea guvernului, cel întăiu lucru ce aș întreba pe șeful meu sosind dimineața în București ar fi, unde ai ajuns cu înțălegerea cu ceilalți conservatori, căci eu îl cred pe d. Take Ionescu destul de conștient de misiunea lui și destul de tare pe încrederea țărei ca să realizeze minunea după care a suspinat atîtea generații.

Cît timp împrejurările vitrige nu vor permite nici colaborarea celor două partide, nici închegarea lor într'un trup, voi remîrea ceea ce sunt în partidul conservator democrat și adversarii mei de toate nuanțele, mă vor întîlni întreg, ducînd fără preget lupta pentru triumful acestui partid.

Ați înțălea legătura dintre spovedania mea și politica zilei de azi și a zilei de mîne.

Cunosc marele cusururi ale democrației și totuși o prefer pentru că am speranța că aceste cusururi se pot ameliora prin educație; pentru că le socot mai puțin ireductibile și mai puțin primejdioase de cît cusururile oligarhiei aristocrate și plutocrate.

Cunosc cusururile politicei noastre orientale de șoapte și de culise și constat c'am fost temerari încercînd o politică la lumina zilei. Mi-am primit pedeapsa.

Cît timp am crezut că pedeapsa nu se resfrînge de cît asupra mea, am primit-o cu resemnare; cînd am simțit însă că face rău și partidului meu, am crezut de nevoie să fac această spovedanie în public. Ea are o strînsă legătură cu ziua de mîne.

Succesiunea partidului liberal este deschisă. Dacă ne-am înțălege cele două partide conservatoare, partidul liberal ar pleca imediat de la putere. Dacă nu ne vom înțălege, va pleca cel mai tîrziu în Ianuarie.

O mare luptă politică e deci iminentă. Care vor fi contingentele acestei lupte, nimeni nu le poate ști. Și chiar dacă le-ași prevedea, nu vi le-ași putea spune azi. Campania politică și chiar cea electorală va fi în curînd deschisă. Incordați-vă forțele, căci succesul partidului va fi rîndul acesta exclusiv în mîinele d-voastre.

Facultatea de Medicină

Starea ei judecată după ultimele şedinţe ale consiliului Profesoral de
E. JUVARA

A produs multă vîlvă, o adevărată răscoală, printre unii dintre profesori, cele destăşurate cu atîta violenţă şi expuse cu atîra cruzime în ultimile şedinţe ale consiliului profesoral. Trebue s'o spunem; cuţitul a ajuns la os. Faptele, destăşurate în urmă, au fost precipitate de ultimele evenimente: mişcarea, din nou începută, a studenţilor nemulţumiţi de soarta lor şi mai cu seamă, lovitura de graţie prin închiderea atît de scandaloasă şi puţin umanitară a Sf-tului Spiridon — spitalul clinicilor.

După cum am mai spus-o şi în altă ocazie, închiderea clinicilor sau deschiderea lor incomplectă — funcţionînd numai cu cîteva paturi, fără mijloace — egalează cu închiderea facultăţei de medicină.

Rezumarea acelor memorabile şedinţe — începutul poate a unei stări noi pentru facultate — arată în chipul cel mai clar decăderea acestei instituţii şi puţina grijă ce conducătorii ei, profesorii, au: pentru dînsa pentru bunul lor renume ca oameni de ştiinţă, pentru viitorul studenţilor — mîine a doctorilor eşiţi din această facultate.

Viitorul tinerilor doctori eşiţi din facultatea noastră, trebue să ne preocupe mai întăi pe noi profesorii şi să nu aşteptăm ca ei să ne lumineze de lipsurile ce au, după cum au început să o facă în ultimele lor mişcări. Studenţii, azi, conştienţi de valoarea lor, îşi dau bine seama de superioritatea incontestabilă a colegilor lor de la facultatea din Bucureşti, cari poate cu mai puţină muncă, dar cu mai multe mijloace sunt cu mult mai bine pregătiţi, într'o facultate ce s'a desvoltat atît de mult în anii din urmă prin colaborarea unor oameni de mare valoare, cinstiţi şi conştienţi de datoria lor.

In prima şedinţă a consiliului, se protestează cu vehemenţă contra epitropiei, susţinîndu-se de mai mulţi profesori un adevărat rechizitoriu, nu contra d-lor Pennescu şi Botez, ci contra d-rului Puşcariu, care ca epitrop, a sugrumat facultatea subscriind la închiderea clinicilor şi patronînd — cu autoritatea ce cred că are — desfiinţarea externatului, micşorarea internatului şi nerespectarea concursului de medici secondari. De altfel d. dr. Şumuleanu arată între altele că d na dr. Puşcariu ocupă contra legei un loc de medic secundar.

Vina d-rului Puşcariu este îndoită, căci pe lîngă că ocupă două catedre în facultate, mai este şi delegatul ei în senatul universitar pentru a o susţine şi a'i apara interesele.

Consiliul însărcinează pe d-nii profesori Mezincescu şi Demetriade cu redactarea unui raport asupra nevoilor facultăţei şi alege o comisiune compusă din d-nii: Bogdan, Socor, Puşcariu şi Manicatide, cari se înmîneze acest raport d-lui preşedinte al consiliului — ministru de interne — pentru partea sanitară şi d-lui ministru al instrucţiunei cultelor — pentru partea didactică.

D. prof. Puşcariu, după cum era de aşteptat şi prezis de profesorul Manicatide, nu primeşte această însărcinare, ce i se impunea ca senator al facultăţii şi demisionează din această demnitate, *sub cuvntul că nu poate fi alături de colegii săi, asupra punctelor cerute în acel memoriu.* Demisia d-lui Puşcariu, natural primită de consiliu şi păstrată cu sfinţenie la dosarul facultăţei *va fi pecetea celei mai infame acţiuni, celei mai laşe lovituri aduse, facultăţei de medicină.*

Discutîndu-se chestiunea catedrei de bacteriologie — de insuficienţa căreia studenţii au reclamat de atîtea ori, catedra fiind suplinită ilegal — pe cale pur politică — de către d. Puşcariu — d. Mezincescu arată că cunoştinţele elevilor în bacteriologie sunt atît de reduse, în cît sunt studenţi cari n'au văzut încă un cobai — animalul comun al experienţelor bateriologice. Faptul a fost relatat într'un memoriu d-lui ministru al instrucţiunei şi confirmat cu ocazia pericolului holerei de către directorul serviciului sanitar, cînd d. Cantacuzino s'a văzut nevoit ca să numească pentru examenele bacteriologice necesare, doi studenţi începători ai facultăţei din Bucureşti; fapt destul de semficativ şi jignitor la adresa facultăţei noastre şi mai cu seamă, la adresa d lui Puşcariu, suplinitorul catedrei de bacteriologie.

Consiliul însărcinează pe d. Decan să expue această situaţie delicată d-lui Puşcariu şi dorinţa de a se retrage de la suplinenţa catedrei, lăsînd'o liberă pentru a se numi o persoană mai competintă, mai muncitoare şi mai puţin ocupată In alte direcţiuni.

Ciclul acestor importante consilii se termină cu chestiunea atît de arzătoare a *favoritismului şi nepotismului*, care domneşte pe o scară întinsă în facultatea noastră, formînd din laboratorii sinecure, iar nu localuri de muncă pentru studenţi, de cercetări ştiinţifice pentru profesori. Chestiunea laboratoriilor una din cele mai grave, putem zice fundamentală, a preocupat tetdeauna pe studenţi, cari au expus'o foarte lămurit în raportul lor către consiliu şi ministru.

Cîteva exemple vor ilustra mai bine gîndul nostru şi vor confirma mai lămurit cauza agitaţiei studenţilor.

La laboratorul de fiziologie funcţionează ca asistent, încă de pe cînd era student d. dr. Socor, tînărul, plecat în concediu de mai bine de doi ani şi ilegalmente suplinit printr'un student începător.

La laboratorul de patologie externă e trecută ca asistentă d-na dr. Lambrior, sora regretatului profesor Botez; această asistentă n'a mai trecut pe la laborator de mai bine de un an.

Din explicaţiunile ce a avut cu d Decan reeşă că d na Lambrior, demisionase acum un an prin decanat, lucru de care nici administraţia şcoalei, nici profesorul respectiv nu aveau cunoştinţă.

La laboratorul de terapeutică funcţionează ca asistentă, d na dr. Neculcea Ciudin, pe care toţi o cunoaştem ca foarte îndemănatică dantistă, copleşită de clientelă; natural că d na Neculcea nu are timp de consacrat laboratorului

La laboratorul de istologie funcţionează ca asistent, un vechi prietin al d-rului Puşcariu, d rul Lebel, persoană care nu are vrîsta nici timpul de consacrat ca asistent de laborator; după însăşi reclamaţia studenţilor d. Lebel nu trece pe la laborator de cît odată sau de două ori pe an.

La clinica medicală, locul de şef de clinică şi cel de medic secundar sunt ocupate de către d-rul Russ junior; anomalie cu totul extraordinară: *două posturi, în acelaş loc, ocupate de aceiaş persoană.*

La laboratorul de patologie generală, locul de asistent a fost încredinţat d-lui dr. Stener, cu mici obligaţiuni asupra lefei. D. Stener este medic primar la Mărăşeşti, şi'l credem cu totul nepregătit pentru lucrări ca acele ce trebuesc conduse într'un laborator de patologie generală.

Termin această listă încheind *cu laboratorul de medicină legală*, în care asistentul d. dr. Grossi este în acelaş timp şi medic de plasă; funcţiuni pe care cea mai elementară logică le declară incompatibile.

Din cele zise mai sus se vede că *programul* facultăţei de medicină din Iaşi, este un *adevărat pomelnic de favorisaţi şi neamuri de ale profesorilor*, fapt ce m'a putut hotărî, într'un moment de adevărată revoltă, să rup acest program şi să fac pe d. Rector şi pe d. Decan răspunzători de o stare de lucruri ce continuă să se perpetue de foarte mulţi ani.

Aceasta este starea facultăţii noastre de medicină, oglindită în ultimile 3 şedinţe ale consiliului profesoral.

Minată de aceste rele, facultatea nu se poate perfecţiona. Lipsită de laboratorii bine organizate, conduse de un personal bine selecţionat, conştient şi bine supraveghiat de cei în drept; lipsită de un învăţămînt practic suficient în spitale; lipsită de un mediu suficient, ea a devenit o sinecură fără prestigiu de care însăşi studenţii, conştienţi de viitorul lor, au început să se lepede declarînd'o, în memoriul lor către ministru, un pericol social şi cerîndu-i desfiinţarea.

Sa venit timpul ca indiferenţa tuturora pentru facultatea de medicină să înceteze, toţi să-i dee concursul — de care are nevoe — *pentru o temeinică şi bună desvoltare.*

Sf. Spiridon să fie un adevărat frate al facultăţii, colaborînd cu dînsa fără rezerve, munca lor comună fiind numai în interesul suferinzilor şi al ştiinţei medicale; externatul, internatul şi concursul de medici secundari — chestiuni vitale — să fie legalmente făcute şi perfecţionate chiar în sensul învăţămîntului; profesorii de clinică să fie, cum legea cere, medici primari nu numai în formă, ci şi în fapt.

Facultatea să fie complectată cu catedrele de care are nevoe; laboratoriile să fie organizate: nepotismul şi favoritismul dispărut, rămas numai ca o odioasă amintire; profesorii muncind nu numai pentru cursul lor, dar şi pentru ştiinţă, făcînd cunoscută şi în afară existenţa facultăţii din Iaşi.

Această radicală schimbare nu trebue lăsată timpului, ci executată repede de la o zi la alta şi lucrul e foarte posibil dacă cu toţii o vom vroi.

Dacă nepăsarea va continua încă puţin timp, facultatea va dispare de cea mai crudă moarte: *inaniţia.*

Aceasta este datoria ce incumbă, în prima linie, celor ce au misiunea de a conduce universitatea din Iaşi *şi ar fi fost mai favorabil d lui rector Bogdan, o a ţiune în această direcţiune decît inventarea unui jubileu de 50 de ani, din care n'am fi eşit decît ruşinaţi.*

Profesor, în această facultate, de mai bine de 10 ani, muncind fără şovăire, pentru desvoltarea învăţămîntului ce conduc, luptînd uneori cu violenţă pentru progresul facultăţii în toate direcţiunile, *îmi îndeplinesc o adevărată datorie atrăgînd atenţia celor în drept, cît timp mai este vreme. Acesta este gîndul meu, aceasta a fost acţiunea mea, iar nu ceia ce se încearcă — de unii vinovaţi de răul din facultate — a mi se atribui.*

Dr. E. Juvara

OAMENI ŞI LUCRURI

DOUA SERI

Apelul atît de frumos conceput şi stilizat, apelul direcţiunii teatrului iaşan către publicul iaşan pare a nu fi rămas fără ecou. Nu însă în publicul cel mare, în publicul de elită, căruia fără îndoială, direcţiunea s'a adresat în primul rînd. Căci la reprezentaţia de deschidere a stagiunii lojele stau aproape în unanimitate goale, ceia ce dovedeşte, parcă o înţelegere tacită în rîndurile unei anumite societăţi iaşane: „psihologie de clasă"—ar fi zis, cu ani în urmă, redactorul de astă-zi al „Vieţei Romîneşti",—d. G. Ibrăileanu.

Public însă a fost. Public mai modest,—dar nu mai puţin bine venit. Ce pacat că s'a construit teatrul iaşan cu atît de puţine galerii! E unul din rălele fundamentale ale instituţiunii.

Afişul anunţa scrierea lui Alexandri, *Ovidiu* ca „piesă originală". Nici o altă caracterizare—şi cu drept cuvînt. Temperamentul lui Alexandri îl împingea spre comedie şi în drama care evocă un nume cu un destin tragic, ca Ovidiu,—elementul de comedie predomină, abundînd în bonmouri, în epigrame, în scene spirituale,—decorînd unele frumuseţi şi scîntei înnalte. E drept că pe aceste din urmă numai d-na Aglaea Pruteanu reuşia să le pună în relief. Dar trebuie recunoscut că artiştii îşi stăpîneau rolurile şi ansamblul era bine înjghebat.

Dacă d. Popovici ar şti să pună căldură în corectitudinea cu care rosteşte uneori strofele rimate,—teatrul ar avea în d-sa un element preţios pentru drame în versuri. Ceva mai personal, mai colorat, recitează d-nii Cirjă şi Radu Demetrescu. Cu mult humor subliniază versurile d. Mircea Pella, arare ori şi d. Boldescu. D. Profir zice frumos versurile,—dar *numai* frumos.

Dar iată-ne în rîndurile artiştilor comici,—îndată ce am scris numele acestora din urmă.

Ei însă îşi vor avea seara lor specială,—a doua reprezentaţie de deschidere, cu *Bibliotecarul.*

De astă dată sala e aproape plină şi însăşi lojile participă mai cu abundenţă.

Era lesne de prevăzut. Reintrarea lui Penel, montarea unei comedii hilariante cum este acea a lui Moser, erau condiţiuni sigure pentru a atrage publicul iaşan—şi publicul a venit nu numai numeros, dar şi bine dispus, — mai bine dispus încă la plecare de cît la sosire.

Fiind-că am vorbit de montare, — observăm că *Ovidiu* lasă de dorit ca înscenare în anumite momente. Aşa, între altele, întrarea luliei pe lectică în actul al doilea,—fu cam de parodie, din cauza lipsei de mişcare şi de lume în scenă. Nu s'au putut găsi oare *figuranţi* pentru acest frumos moment teatral?

„Bibliotecarul" n'avea însă nevoie de asemenea artificii. Comedie cu aluzii de farsă, construită după toate regulele cerute, cu totul lipsită de echivocuri în situaţii şi expresii, — piesa avu cel mai franc succes de rîsete şi de aplauze şi a dat prilej celui mai popular artist al teatrului iaşan —lui Penel—să-şi reiee vechile legături cu publicul: a dat prilej încă odată teatrului, să-şi arăte forţele ce posedă pentru jucarea unor bune comedii. In primele rînduri—Cuzinschi. Iată o forţă artistică într'adevăr remarcabilă,—un artist care-şi pricepe şi îşi iubeşte meşteşugul; care nu pierde o singură ocaziune pentru a crea cîte un „tip".

Alăturea de Penel, a înregistrat un formidabil succes. Avurăm pe Pella în toată desfăşurarea talentului său, tot deauna fin şi limpede; pe Petroni — spontan şi degajat—din şcoala excelentului comic C. Ionescu. Ar fi trebuit însă să menţionăm în primul rînd pe decana comicilor noştri—de eri şi de astăzi—d-na Atena Georgescu. In acest caz trebuie să amintim şi pe cea mai nouă (n'am zis, colegelor, cea mai tînără) dintre ele,—pe d-na Miţi Ionescu.

Ne-am rezervat pentru alte reprezentaţii a arata că d. Demetrescu, nou venit încă, este un element foarte util teatrului, fără a fi o simplă utilitate. Nu-i vorbă, scena noastră abuzează uneori de munca g nului „utilitate".

Cazul Momuleanu e dovada şi o simpatică dovadă.

Dar e de ajuns, pentru astăzi. Stagiunea e abia la începutul ei.

Rodion

Litere-Ştiinţe-Arte

Libertatea cuvîntului.—In interesantul studiu pe care l publică în „Viaţa Romînească" despre „Sistemul de educaţie englez", d. Ioan Botez raportează următorul interesant episod:

„Cît de respectată e libertatea personală a cetăţeanului în Anglia se poate simţi şi din micile detalii ale vieţei zilnice—şi aceste sunt caracteristice. Mă aflam şi eu la picioarele columnei lui Nelson, între cei 150.000 de oameni din Trafalgar Square, veniţi să protesteze împotriva executării lui Ferrer (în Anglia sunt permise întrunirile sub cerul liber). Unul dintre oratori scuzînd pe regele Eduoard că n'a intervenit pentru graţiarea unui martir al cugetării, spune că pentru această jignire a mîndriei britanice, regele ar merita soarta lui Ferrer. O protestare se ridică; gardiştii intervin... pentru a garanta libertatea cuvîntului celui care cerea împuşcarea regelui. Oratorul era cetăţean şi avea dreptul să-şi spue părerea. „Mai bine dezastru naţional de cît mărginirea libertăţii de conştiinţă!"

*

Pentru Joi seara se anunţă la teatrul Naţional „Manea" de A G. Florescu, dramă care a avut un frumos succes la teatrul naţional din Capitală.

*

Pentru premiul Nobel se vorbeşte acum de numeroşi candidaţi şi anume: sudezul Werner von Heidenstain, germanii Paul Heyse şi Gustav Freussen —ambii foarte cunoscuţi în Suedia; belgianul Maurice Maeterlinck şi francezul Sar Péladan.

Acesta din urmă ar fi în special simpatizat de... August Strindberg.

Qui se ressemblent.

*

Două şezători literare vor avea loc la intervale mici în sala teatrului naţional. Una—în seara de 24 Octombrie, la care vor participa şi literaţi din Capitală, d-nii Cincinat Pavelescu, D. Anghel, I. Minulescu, E. Gîrleanu, alături de scriitori iaşani ca d-nii M. Sadoveanu, M. Codreanu şi alţii.

A doua va avea loc la 6 Noembrie. Programul acesteia s'a publicat în „Opinia".

*

A apărut No. 9 (anul IV) din revista „Convorbiri Critice", directori: Mihail Dragomirescu şi Ion Peretz, cu următorul sumar:

I. Peretz. Imnul Soarelui (din „Chantecler" de Rostand. P. Sumedrea. Suru (nuvelă) Corneliu Moldoveanu. Insemnări. G. Aslan. Puterea iluziei. M. Răsmeriţă. Duiliu Zamfirescu ca prozator (studiu critic). Artur Gorovei. Fire ne'nţeleasă piesă în trei acte. (Actul III). I. Dragoslav. Sfîntul Ilie (povestire). I. Foti. Ciclopul (după Teocrit). Mihail Sorbul. Fata morgană. Poezii de M. Săulescu, M. Gheorghiu, Mihail Iorgulescu, C. Urdarianu. Corneliu Moldovanu. Critica dramatică, „Femeile ciudate" de Constantin Rîuleţ şi Al. Stamatiad. Mihail Dragomirescu. Mişcarea artistică. Revista revistelor. Bibliografie critică de I. P. şi M. D. Note, discuţii, informaţii.

*

STRUNA ZILEI

FEMEILE CIUDATE

O moştenitoare de milioane din Connectient (America) s'a înamorat de un vezeteu şi s'a măritat cu el.

Ziarele.

Pe patimi—unele femei
Cînd nu se simt stăpîne,
Se 'ndrăgostesc de vezetei.
Din toţi barbaţii numai ei
Le pot ţinea în... frîne.

INFORMAŢII

❑ Pentru „Banca Iaşilor" s'a subscris pînă în prezent un capital de peste 700,000 lei depunîndu-se la Banca Naţională şi primul vărsămînt de 30 la sută. Ultimile vărsăminte din partea persoanelor care aderă la înfiinţarea acestei Bănci, continuă a se face cu activitate.

La 31 Octombrie c., va avea loc adunarea generală constitutivă a subscriitorilor, iar în cursul lunei Noembrie a. c. „Banca Iaşilor" va începe operaţiunile sale.

❑ Recepţiunea sanatorului de tuberculoşi, ce s'a construit la Bisericani, se va face în ziua de 25 Octombrie.

❑ Aflăm că s'a revenit asupra mutărei d-lui Colonel Cernătescu comandantul regimentului 13 Ştefan cel Mare, la C.-Lung.

D col. Cernătescu va rămînea tot la Iaşi.

De asemeni nu va mai fi mutat d. lt.-col. Cristodulo-Georgescu comandantul batalionului 4 vînători.

❑ Adunarea membrilor societăţei de economie şi împrumut din sub-urbia Tataraşi, care urma să aibă loc eri, s'a amînat pentru Duminica viitoare.

❑ Astă zi s'au plătit la administraţia financiară pensiile civile şi militare, pe luna Octombrie.

❑ Direcţia generală a c. f r. a pus în vedere staţiunilor şi inspecţiilor de mişcare, că se interzică cu desăvîrşire ţinerea de rămîtori în raionul staţiunilor de către personalul care locueşte în clădirile ad-ţiei din staţie. Acei care în prezent au rămători, sunt obligaţi că de la 1 Aprilie viitor să nu ţie asemenea animale.

❑ Ministerul de comerţ a cerut camerii de comerţ, să intervie pe lîngă producătorii care doresc să expună mostre de mărfuri în Muzeul Comercial central, ca obiectele pe care le trimit pentru a fi expuse în Muzeu, să fie însoţite de o listă amănunţită, în care trecut fie care obiect în

❑ In „Ordinea" din 17 Octombrie „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de „Puncte de plecare—O coincidenţă suggestivă—Intrunirea care n'are loc—14 Octomvrie—Unirea s'a făcut—Un început şi o încheiere—Psihologia unor manifestări—Iaşanii şt Cuza-Vodă—Literaţi şi istorici—De la Domnitor la Rege—Vizite şi Suverani — Peripeţii istorice — Vechea piaţă a Unirii—Intre ostilitate şi entuziasm—Vasile Conta în suită—O soluţiune fericită".

❑ **Banca Meseriaşilor.**—Eri, la orele 4 p. m., membrii băncii meseriaşilor, s'au întrunit în adunare generală, în localul Camerii de Comerţ.

Şedinţa a fost prezidată de d. Gh. D. Şerban. La ordinea zilei a fost fixarea epocilor cînd acţionarii băncii, urmează să verse cotizaţiile din sumele subscrise, precum şi quantumul cotizaţiilor.

Adunarea a hotărît ca sumele subscrise să se verse lunar cîte 8 la sută.

S'a discutat apoi asupra numirii unui secretar al băncii. D. preşedinte Gh. D. Şerban, a arătat membrilor că, conform art. 58 din statut, secretarul poate fi şi unul din membrii consiliului de administraţie. D-sa a aratat însă, că, pentru îndeplinirea acestei sarcini, se cere timp şi crede, zice d sa că nici unul dintre membrii consiliului de administraţie nu va putea să-şi sacrifice o mare parte din timp, pentru funcţiunea de secretar.

D. Şerban propune ca secretarul băncii să fie numit secretarul Camerii de Meserii.

Adunarea generală în unanimitate decide ca d. Gh. Negrescu, secretarul camerii de meserii să fie numit şi secretar al Băncii Meseriaşilor.

S'a mai hotărît apoi ca anul financiar al băncii să înceapă la 1 Noembrie a fie-cărui an şi să se încheie la 31 Octombrie.

Apoi s'a hotărît ca, începînd de la 1 Noembrie a. c, această bancă să înceapă operaţiunile, în care scop avocatul băncii d. Dimitriu, a fost rugat să formuleze actele necesare împrumuturilor.

In conformitate cu art. 58 din statut, s'a tras la sorţi membrii din consiliul de administraţie, care tragere urmează a se face în fie-care an.

Rezultatul a fost următorul: seria I-a, membrii consiliului de administraţie, care urmează a se reînoi, d nii: Leon Horga, Ioan S. Ionescu şi Gh. Slavic; seria II a, membrii care urmează a se reînoi după doi ani: Gh. D. Şerban, V. Brăileanu şi C. Paladi; seria III-a, care urmează a se reînoi după trei ani: N. V. Ştefăniu, I. Raiciu şi I. C. Fleaşcă.

❑ **Birourile regionale de informaţiuni comerciale.**—Ministerul industriei şi comerţului a trimis preşedinţilor Camerilor de comerţ o adresă circulară în cuprinsul următor:

Ca urmare la adresa noastră No. 17 844 din 10 Septembrie, relativă la înfiinţarea birourilor regionale de informaţiuni pe lîngă camerile de comerţ, avem onoare a vă aduce la cunoştinţă hotărîrile noastre referitoare la cercul şi activitatea acestor birouri.

Informaţiunile date de birourile regionale vor privi chestiunile comerciale şi economice din circumscripţia dv. Se vor da adresa firmelor producătorilor şi negustorilor din circumscripţia dv. indicîndule unele lămuriri asupra creditului, fără nici o obligaţiune, în limitete următoare:

a). Dacă comerciantul are firma înscrisă şi de cînd;

b). Starea civilă a comerciantului (dacă este însurat, dacă are contract dotal);

c). Dacă are poliţi protestate;

d). Dacă a dat faliment.

In ce priveşte organizarea internă a birourilor regionale, veţi bine voi a ne înainta un proiect de regulament, în urma unui studiu prealabil, şi care va fi pus în concordanţă cu reglementul serviciului central de informaţiuni comerciale, de pe lîngă acest Deaprtament, mai ales asupa legăturilor ce urmează să existe între birourile regionale şi serviciul sanitar.

❑ Din partea cunoscutului artist societar al teatrului naţional din Bucureşti, d. *Sturza-Doria*, iaşan de origine, *Penel* a primit aseară următoarea telegramă:

„Urez vechiului prieten şi camarad reîntrare strălucită şi vrednică de netăgăduitul său talent". *Sturza.*

❑ D. medic veterinar Stefan Păunescu a fost numit provizor la zona Ştefăneşti, judeţul Botoşani, în locul d-lui Vasile Ioan, numit medic veterinar al judeţului Tecuci.

❑ Adunarea generală a membrilor societăţei clerului „Mîntuitorul Hristos", va avea loc odată cu conferenţele pastorale, în primile zile ale lunei Noembrie.

❑ Cu trenul de 5.55 de aseară, a luat drumul spre America, 50 de evrei.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 40 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

DIVERSE

— La ospiciul Socola a fost internată, femeia Berta Neculau din str. Gîndu No. 3, fiind atinsă de alienaţie.

Lista de subscriere pentru statuia lui Cuza-Vodă

De oarece așezarea statuei marelui Voevod Cuza în piața Unirei, va necesita cheltueli nouă cu betonarea săpăturilor ce se vor face, ca să se astupe cele 3 pivnițe, ce stau la o adîncime de 7 metri, și cum comitetul a cheltuit deja peste 6000 lei cu betonarea din piața cea nouă, ziarul *Opinia* crede de a sa datorie de a deschide o listă de subscriere publică, ca să se grăbiască cu un ceas mai înainte ridicarea statuei.

Cu această ocazie facem un foarte călduros apel la publicul nostru cetitor să se grăbească a-și da obolul său patriotic.

Sumele se pot trimete și cu mandat postal la administrația ziarului nostru. Numele celor ce vor subscrie se vor publica în coloanele *Opiniei*.

A. D. Xenopol	200	lei
A. A. Badareu	200	„
Dr. Drag. Hurmuzescu	100	„
Dr. Miclescu	100	„
Nicu Nanu	100	„
Lascar Antoniu	100	„
Ioan Peretz	60	„
Andrei Badareu	60	„
Alecu Calerghi	50	„
Dr. Enășescu	40	„
V. I. Radu	40	„
Dr. Ilie Pisoski	20	„
Alex. Popovici	20	„
Eug. Herovanu	20	„
Dr. Stefănescu-Galați	20	„
Osvald Teodoreanu	20	„
Iancu Zarifopol	20	„
Anibal Ciurea	20	„
I. Prasa	20	„
Maior Radu Dimitrsecu	20	„
Vas. Teodoreanu	20	„
E. Brül	20	„
Gh. Anastasiu	20	„
Căp. Nicu Botez	20	„
D. Tudoranu	10	„
V. Oiaga	10	„
Gh. Ghibănescu	10	„
C. Numian	5	„
C. Buznea	5	„
A. Dabija	5	„
Const. Calognomu	6	„
D. Boroianu	5	„
N. C. Păun	2	„
I. Mitescu	5	„
V. Dimitriu	5	„
Rotbard	5	„
Leon J.	200	„
D. Brudea	2	„
N. Ștefănescu	2	„
C. D. Papana	10	„
Căp. Cerchez	5	„
A. Artino	5	„
Gh. Daraban	5	„
Gh. M. Sendrea	20	„
Lulu Antoniade	10	„
C. Vasiliu	5	„
Un preut	2	„
Total	1649	„

Ultime INFORMAȚII

❑ D. A. D. Xenopol a intervenit la Creditul Urban, după cum am anunțat, pentru a ceda astuparea unei porțiuni de pivniță din fața hotelului Trajan, pe locul unde urmează a se așeza statua lui Cuza Vodă.

Creditul Urban a convenit și antreprenorii hotelului în același timp au declarat că n'au nici o pretenție pentru astuparea pivniței.

❑ In ședința de mîine a comitetului executiv al ridicărei statuei lui Cuza-Vodă, se va face cererea către primărie pentru a se da Piața Unirei pentru monumentul lui Cuza-Vodă.

❑ Consiliul comunal se întrunește astă-zi la orele 4 p. m.

❑ D. Teodorescu, directorul regiei, însoțit de d. Georgescu, sub-director, au plecat alaltăeri la Constanța, iar de acolo se vor duce în Macedonia, pentru a face cumpărături de tutunuri.

❑ Chelnerii din localitate au început din nou să se agite.

Se știe că cu ocazia grevei lor, o delegație s'a prezentat directorului general al serviciului sanitar, care le-a propus că va da ordin autorităților sanitare de la Iași că să revie asupre măsurei ce o luaseră că poarte pestelci și bluze albe.

Medicul primar al orașului revenise, obligînd totuși pe chelneri să poarte macar pestelci.

Eri însă medicul primar al orașului a dispus din nou, ca chelnerii să poarte bluze albe, făcînd responzători pe patroni. Aceștia au obligat pe chelneri să poarte bluzele.

❑ Părintele econom Gheorghe Brănișteanu, a ținut eri Duminică 17 a. c o predică la Catedrala Sfintei Mitropolii, vorbind despre: *„Dragostea principiului fundamental, al moralei Creștine"* arătînd tot odată, înrîurirea acestui principiu moral asupra omenirei.

❑ Au sosit la Liceul Internat certificatele elevilor pregătiți în particular, din sesiunea de Septembrie a. c. de cl. IV-a, V-a, VI-a, VII-a și VIII-a.

❑ **Consiliul județean** —In ziua de 27 Octombrie, consiliul general al județului se va întruni în ședință, pentru a discuta următoarele chestiuni: Diverse petițiuni adresate consiliului pentru acordare de ajutoare; ordinul ministerului de interne, relativ la scutirea străinilor de pază de zi și de noapte în comunele rurale și fixarea tarifului; oficia ministerului agriculturii prin care se cere a se înscrie în budgetul județului, burse pentru înfreținerea de elevi în școala centrală de agricultură de la Herestrău; cererea ministerului industriei, relativă la acordarea a două burse la două fete de săteni din județ, care să urmeze cursurile școalei și atelierului de sericultură din București.

Cererea societății „Țesătoarea" din București, prin care cere a se acorda 2 burse la două fete de săteni, pentru a urma cursurile acelei școale; cererea direcției școalei de cusuturi românești „Domnița Ruxanda" din Iași, de a se acorda o subvenție anuală de 500 lei pentru întreținerea unei eleve în acea școală, precum și alte chestiuni ce se vor mai ivi.

❑ In astă seară se întrunesc membrii societății „Arhiva" în salonul cercului didactic, spre a hotărî între altele și participarea societății „Arhiva" la șezătoarea literară ce se va da în sala teatrului Național, Sîmbătă seara 6 Noembrie a. c.

❑ Duminică 24 Oct. a. c. are loc adunarea generală a membrilor Cercului didactic din Iași pentru alegerea comitetului. Cum aceasta e a doua convocare, întrunirea se va ținea cu ori-cîți membri vor fi prezenți.

❑ Pentru conferințele pastorale care vor avea loc în Noembrie, s'au dat preoților spre a desvolta, următoarele chestiuni: 1) Rolul bisericei, în desvoltarea și păstrarea limbii și naționalității poporului romîn și 2) Taina euharistiei și diferențele între biserica papală și cea ortodoxă.

❑ **Universitare**. — Comisiunea delegată de facultatea de medicină, compusă din d-nii rector Bogdan, dr. M. Manicatide și dr. G. Socor, pleacă mîne seară Marți la București, pentru a fi primită Mercuri în audiență de d nii Haret și Brăteanu.

— Azi au sosit la universitate mandatele burselor fondațiunei Carol.

— Astăzi la orele 4 jum. se va întruni la universitate comisiunea de disciplină a învățătorilor, pentru a continua judecarea procesului Popovici G. A. din Valea Seacă.

— In cursul acestei septămîni se vor întruni d-nii Aurel Mănescu, decanul facultății de științi și Ioan Găvănescul, decanul facultății de litere sub președinția rectorului spre a decide asupra cererei de echivalarea diplomelor de bacalaureat din străinătate a d-lor E. Catargi, V. Alexandrescu și I. Negrescu.

— Universitatea și facultatea de medicină au arborat drapele negre, în urma vestei despre moartea la Paris, a fostului profesor de higienă dr. G. Rojniță.

— La concursul de burse la filosofie s'au înscris 10 studenți și trei domnișoare studente. Aceste trei cereri din urmă vor fi însă respinse, de oare-ce regulamentul prevede expres ca bursele statului să se acorde numai studenților.

❑ Celebra artistă Réjane va reprezenta la Teatrul Național din Iași Duminecă 7 Noembrie a. c.

„M-me Sans Gêne de V. Sardou, și Luni 8 Noembrie *„La Vierge-folle"* de Henri Battaille, cu concursul trupei de la *„Théâtre Réjane"* din Paris și sub impresa d-lui Henri Hertz directorul Teatrului. „Porte Saint Martin". Biletele de intrare sunt depuse la agenția Teatrală „Thalia" (Maximovici).

❑ Primăria comunei Iași, a cerut Camerii de Comerț, achitarea sumei de 2072 lei 80 bani, jumătate din suma totală a cheltuelilor întreținerii pe trimestrul 1 April—12 Octombrie, a școalei comerciale elementare.

❑ Consistorul spiritual al mitropoliei, va judeca mîine procesul preoților Vasile Bușureanu de la parohia Bălușeni, județul Botoșani și Gh. Vasiliu de la parohia Iacobeni, același județ, pentru abateri de la canoanele bisericești.

❑ P. S S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, a fost eri la Comarna unde a făcut sfințirea nouei biserici.

Aseară P. S. Sa a plecat în Capitală

❑ Comisiunea de disciplină a c. f. r. circ. Iași, s'a întrunit astă-zi după amiazi spre a judeca cazul unui conductor de tren.

❑ † **Dr. Rojnitza.** —La Paris a încetat din viață dr. G. Rojniță, o figură cunoscută a Iașului.

D rul Rojniță a fost pe vremuri medic de dispărțire, mai apoi medic primar al orașului, medic al spitalului Sf. Spiridon, și profesor de higienă la facultatea de medicină din localitate.

Defunctul se retrăsese de mai mulți ani la Paris, unde a trăit pănă în ultimul timp cu familia.

D-rul Rojnitză avea mai multe proprietăți în țară. Era în vrîstă de 70 de ani.

Corpul defunctul a fost pornit spre Iași, unde va avea loc îmormîntarea.

❑ Locuitorii din strada Tufescu au adresat o petiție astă zi ad ției comunale, prin care cer să li se repare strada, de oarece nu numai că e impracticabilă, dar a ajuns o adevărată rîpă.

❑ *Aducem la cunoștința amicilor noștri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum și a contestațiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămași înscriși pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noștri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-președinte tribunalului de Iași.

Facem cunoscut, că pentru orice informațiuni și lucrare în această materie, vor avea la dispoziție concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 și avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ Consiliul comunal al orașului Botoșani, în ședința sa de Vineri a hotărît contractarea unui împrumut pentru iluminarea cu electricitate a orașului.

Consiliul comunal s'a întrunit astăzi din nou, tot pentru această chestie.

❑ Curtea de Apel, secția I-a, a judecat azi celebra afacere Nathansohn Lam, care afacere produsese astă primavară cunoscutul scandal judecătoresc de la Bîrlad.

Curtea a menținut achitarea lui Natansohn și primind în totul apelul lui Lam, l'a achitat de pedeapsa de 1 an închisoare, ce-i dăduse trib. Tutova.

Electrolul care a început a'și cîștiga o bună reputație ca remediu foarte eficace contra mătreței și pentru creșterea părului, și-a și găsit dușmani cari vor să'l discrediteze.

Așa unii negustori puțini scrupuloși servesc clienților lor, sub numele de **Electrol**, diferite amestecuri ce sunt cu totul departe a avea efectul acestui miraculos medicament.

Pentru a feri pe onor. public de asemenea pîcîleli, facem cunoscut că **e lecctrolul** nu se află în depozit nicăeri aiurea de cît la **Farmacia Populară** din *strada Anastasie Panu, vis-á-vis de Hală (casele Petigrew).*

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 18 Octombrie

Principii mostenitori la Londra

București. — A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand și Principesa Maria, vor pleca în lunie viitor la Londra, spre a lua parte la serbările de încoronare a noului rege Georges.

Sinucidere

București.—Victor Socecu, fratele d-lui Emil Socecu, s'a sinucis aseară în București.

El locuia la Craiova și a venit eri în București, descinzînd la fratele său.

Aci și-a pus planul în aplicare, asvîrlindu-se pe o fereastră, de la al doilea etaj. Moartea i-a fost instantanee.

Cauzele nu se cunosc.

Franco din nou arestat

Lisabona. — Se știe că fostul prim ministru Franco fusese arestat, aducîndu-i-se mai multe capete de acuzare. El a cerut eliberarea pe cauțiune și i-a fost admisă numai dacă va depune o cauțiune de un milion. Franco depusese cauțiunea, după care a fost eliberat.

Astăzi însă Franco a fost din nou arestat.

Audiență

București.—M. S. Regele a primit eri în audiență pe d. Th. Mihali, fruntaș romîn din Transilvania.

D. Mihali și d-na au fost învitați apoi la dejun la Castelul Peleș.

Excese grave

Berlin.—După ziarul „Lokalanzeiger" grave excese s'au întîmplat aseară în partea de nord a orașului, în urma unei greve a măcelarilor.

Mai multe prăvălii au fost atacate. Un băiat de 13 ani, trăgînd cu revolverul, o mare mulțime s'a adunat și a atacat poliția cu pietre.

D. Djuvara la Berlin

București.—D. Al. Djuvara, ministrul de externe, va pleca în curînd la Berlin unde va avea o întrevedere cu d. Kiderlen-Wachter, ministrul de externe al Germaniei, după care va fi primit în audiență de M. S. Imparatul Wilhelm.

LOTERIA

București.—Astă-zi s'a făcut tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

3000.—27595.

2000.—4942, 31873, 11048, 39027

1000.—17133, 10233, 59148, 5026 47003, 11798, 24309, 16473, 27498, 30711 2941, 11239, 50381, 47039.

500. — 21239, 49744, 1945, 45974, 48891, 25968, 44250, 34960, 1160, 349 23748, 42431, 12074, 55120, 57303, 30001, 44586, 43553, 33793, 22948, 1175 1803, 6589, 25018, 25055.

Nereguli

București.—La corpul de gardiști din Capitală, s'au descoperit mai multe nereguli.

S'a deschis o anchetă.

Ședință furtunoasă în Camera franceză

Paris.—Ședința camerii s'a deschis în mijlocul unei mari activități. Tribunele erau arhipline și toți miniștrii prezenți.

Președintele camerii d. Brisson, citește numeroase ordine de zi, printre care acea a deputatului Raynauld, care în numele stîngei democratice exprimă încrederea adunărei pentru guvern.

D. Landry, socialist independent, aprobă cuvintele rostite eri de d. Briand pe cînd d. Dalimier radical, declară că refuză să admită teza primului ministru.

D. Briand se urcă la tribună (mișcări) și zice că scandalul de eri nu l'a lasat sa și spună gîndul său în întregime: „am spus că sunt momente de grea cumpănă, cînd guvernul poate să fie silit să ia măsuri excepționale, dar am adaugat imediat că au fost mereu fericit de a fi putut evolua în legalitate; (protestări pe băncile din extrema stîngă) apoi președintele consiliului amintește că din momentul sosirei sale la cîrmă, a cerut majorității republicane singure să-i dea încrederea sa".

Azi după ce m'am găsit în fața unor evenimente grave, la care nu mă puteam aștepta și în cursul căror, guvernul actual și-a arătat mereu dorința să dea dreptate pentru toți, nu ca agresor dar ca moderator, mă prezint în fața voastră după ce ordinea a fost restabilită în stradă, fără a fi fost nici un moment afară din legalitate, fără nici o picătură de sînge pe mîinile mele și vă cer încrederea voastră deplină. Dacă mi o refuzați, dictatorul se va supune, dacă răsturnați guvernul, să faceți o lumină desăvîrșită. (Aplauze).

D. Briand mai spune că țara a eșit mărită în ochii lumei din evenimentele prin care abia a eșit acum. Guvernul nu primește o încredere dubioasă. S'a spus că suntem un guvern de reacțiune; foarte bine, aveți soarta lui în mîinele voastre: rasturnați-l, dar să vă coborîți pînă în pivniță. (Dublă salvă de aplauze la centru).

D. Cruppi cere d-lui Briand să aibă curajul de a se arata dictator pînă la capăt, sau dacă în realitate vrea liniștea, să părăsească puterea. Totuși d. Cruppi aprobă actele guvernului.

Ordinea de zi pură și simplă respinsă de guvern, e respinsă de cameră prin 384 voturi în contra 170. Ordinea de zi a socialistului Guesde, tinzînd la punerea în acuzare a d-lui Briand, e respinsă cu 503 voturi contra 70.

TELEGRAMA

Se redeschide RESTAURANTUL

Hotelului Binder

sub conducerea D-lui Max Grünștein fost antrepinor al „Berăriei Nouă"

Cu începerea de la 1 Octombrie funcționează Bucătărie franceză și Romînă, felurite delicase, dejun, masa și supeuri

Vinațuri străine și Indigene

Rugăm pe onor. Public de a ne vizita și vor fi deplin mulțumiți.

Administrația
Hotelului Binder

N, B. Ne oferim a da saloanele pentru soarele, Bancheturi și nunți.

Se primesc și abonamente

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, ceaiu și pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântână dulce, centrifugată		3.00
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.40
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mijlociu		0.20
Caș	2.00	
Urdă dulce	2.00	
Ouă zilnic proaspete 10 %.		

Struguri zilnic proaspeți, calitate superioară, ca: busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub prețul zilnic al pieței.

Pere pergamute;

Mere domnești.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele prețuri;

Vin roș de masă	0.80	Litru
Vin alb vechiu	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

de asemenea se găsesc, Brînză de burduf, Cașcaval și Gervais romînesc

Liceul particular de băeți

str. Mitropoliei No. 10 (în curte) Iași

Aducem la cunoștința tuturor că, în urma amenajărilor făcute, mai dispunem de cîte-va locuri libere in clasele I, II, precum și la cursurile serale.

Direcțiunea liceului particular de băeți

De arendat sau **de vînzare**

Vie alăturea cu crîșma de la 3 sarmale, din comuua Buciumi.

A se adresa direct, la D. I, Buicliu, strada Veche 26.

Vănzătoare specială galanterie, pălării, încălțăminte și dantelerie dorește post durabil local. S. G. Posteresante Iași.

De închiriat în str. Păcurari 111, *2 apartamente* compuse din cîte 3 odăi, antreu, bucătărie, șopron și pivniță, *2 ateliere* cu odăile și șoproanele lor.

Adresa Proprietar, **M. Verzeanu.**
Str. Sf. Teodor 36

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

De închiriat de la Sft. Dumitru, magaziile din str. Ștefan-cel-Mare No. 48.

A se adresa la d. Gh. Calmuschi, comuna Lungani lîngă Sîrca, sau str. Arcu No. 9.

20,000 lei se caută cu ipotecă în primul rang, într'un imobil din Iași, cu un venit anual de 3000 lei.

A se adresa la redacție.

Atelierul de Croitorie Bărbătească

Isidor Rosenthal

— Str. Unirea No. 11 —

(alăturea de depozitul de ziare Brumer)

A primit un asortiment de stofe din cele mai elegante și fine pentru sezon.

Isidor Rosenthal e unul din puținii croitori care contecționează cu mult șic și eleganță. Neîntrecut în croială. Invinga ori ce concurență. Prețuri avantajoase.

O odae mobilată de închiriat strada Ștefan-cel Mare No. 40.

De Inchiriat și de Vînzare

Casele strada Păcurari No. 27, foaste Vasile Placa, situata în centrul orașului, compuse din 3 apartamente.

A se adresa la d-l Constantin Leppadatu, strada Lăpușneanu 39.

De arendat de pe acuma localul „Viața Lungă".

A se adresa la administrația viilor Badareu.

De inchiriat două apartamente la aleea Principesa Maria; unul compus din 4 odăi și altul din 5 odăi, cu atenanse.

De închiriat 4 odăi, 2 cămărl, bucătărie magazie de lemne pivnița Instalație de lumină electrică Strada Muzeler No. 7.

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele vechi de concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

Piane şi Pianine

STEINWEG ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici începînd cu

LEI 700

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

4420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Décemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 – Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.–4 Noem. 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile toate o reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime Lei 20,00
1/4 Un sfert Lei 40,00
1/2 Una jumătate Lei 80,00
1 Loz întreg Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 1140—Mercuri 20 Octombrie 1910

NEGUȚITORII IN RATE

Societatea modernă a cuprins în cercul vederilor sale și elementul negutitoresc.

Civilizația, crescînd și dezvoltînd gusturile omului, fatalmente au crescut și exigențele vieței lui, făcînd-l cînd robul modei cînd robul luxului, pînă ce, pe nesimțite l-a tărît în datorii, care i-au adus ori ruina, ori necinstea.

Comerciul, care se dezvoltă în raport cu exigențele consumațiunei, ale modei, gustului și luxului, cată a se apropia cît mai mult posibil de cerințele clienților și mai cu seamă în direcțiunile în care cererea e mai mare și profitul mai însemnat.

De la ideia că creditul crește tranzacțiile, înlesnește profitul, s'a ajuns la credința, că creditul, poate satisface și gustul, luxul, moda; că creditul poate satisface, fastul, traiul mai bun, dacă nu chiar tot creditul are chemare a săvîrși și actele de liberalitate ce omul le practică în viața sa, în cercul familiei sau cunoscuților săi.

Cumpararea mărfurilor pe credit, de și la îndămîna tuturor, nu poate însă crea atîtea victime, dat fiind, că creditorii le poate pretinde, întreaga sumă a datoriei ori cînd și de la ori cine. Vînzările în rate însă, sunt mai ademenitoare, mai rentabile, chiar mai nesigure în efectuarea plăților. Acestor considerațiuni, datorim faptul că ideia vînzărei și cumpărărei cu plata în rate, prinde din ce în ce mai multă consistență și în proporții mai mari.

Noi, negreșit trebuie să ne bucurăm de progresele comerciului mînă largă a consumatorilor, creșterea avuției publice. Nu dorim însă, progresul aparent, creșterea avuției fictive, ruina consumatorilor, distrugerea comerciului serios, îmbogățirea repede a unora, în dauna masei negutitorilor detaliști, care constant contribue la alimentarea izvoarelor de bogăție ale țării.

Vînzările în rate, prin ademenirea de înlesnirea plății; atrag clienții care nu-și dau samă că sub această etichetă, plătesc prețul mărfei, urcat pînă la acoperirea unui profit din vînzare, plus camăta cea mai scandaloasă.

Dacă s'a practicat vînzarea în rate a mașinelor de cusut, să nu să cate, ca cel ce cumpără o mașină de cusut, își apropia prin credit un instrument menit, ori a-i înlesni practica unei meserii producătoare de profit, ori un instrument menit a-i produce economia cheltuelei de a plăti altora munca pe care o poate practica singur.

Cumpararea în rate de mobile de lux, de mode și altele asemenea. sunt îngrenerea vieței prin creșterea cheltuelilor lunare, fără alt profit economic de cît privațiunea nutrimentului și alte necesare traiului.

Acestea pentru consumatori.

Comerciul stabil însă, comerciul serios va fi sdruncinat, greu lovit, prin perderea clientelei alimentatoare a acestui comerciu. Mărfurile vîndute cu plata în rate, nu pot garanta plățile la scadență, nu pot cimenta creditul real necesar comerciului, nu pot contribui la progresul unui comerciu serios și durabil.

Sub stăpînirea nevoilor traiului, ca și sub influența ademenitoare a luxului, unia negutitorii în rate, ca și ceilalți, cumpărători în rate, pot găsi în acest ingenios procedeu mijlocul ași satisface nevoile sau gustul, dară aceste procedee, sunt condamnabile ca periculoase și pentru unul ca și pentru celalalt.

Creditul este bine făcător atuncea cînd el este un mijloc a spori, a crește veniturile, ear nu a spori, a crește cheltuelile.

Dacă solicităm case de credit, pentru a procura capitalul necesar a valorifica munca, prin creșterea tranzacțiilor, procurarea mașinelor, a materiilor prime susceptibile de transformare prin fabricațiune, n'avem destule cuvinte a condamna creditul producător de ruină, deopotrivă pentru consumatori și pentru negutitori. O cercetare amănunțită a facturelor respective va dovedi exagerarea profitului ca și practicarea unei cămătării deghizate.

G. D. Serban.

Discursul d-lui A. A. Badareu

De multe ori a vorbit prezidentul nostru la club. Discursurile sale au devenit adevărate lecții politice, nu numai pentru asistența destul de numeroasă a membrilor clubului, dar pentru obștia țării. Nu e un fapt exagerat întru cîtva, că astă-zi în starea de hăbăucie politică numai de la Iași vine nota discuției de idei. Pe cînd toată lumea se preocupă de persoane și numai de persoane, singur d. Badareu a știut să se mențină n domeniul ideilor, privind politica zilei dintr'un punct de vedere general.

Se vede că această notă de a discuta idei și principii, cînd toată lumea e preocupată de persoane și de culise de persoane, a provocat în cercul unor anumiți frontași, anumite rezerve; de oare-ce nici odată ca acum prezidentul nostru n'a avut nota aceea melancolică, nu izvorîtă dintr'un sentiment de indignare, ci de îngrijorare. Și această îngrijorare nu este pentru a se surpa principiul egalității în democrație, întorcînd cu multă amărăciune vorba lui Nea Dincă Schileru că va ciunti cu o șchioapă pe ciocoi, ca să fie toți egali, că tocmai pentru a apăra de peire ideia conservatoare, care de 44 ani suferă din cauza tiraniei ideei liberale, mai organizată, mai sistematizată prin bazele economice ce i s'a făurit, la traiul ei. A venit vremea ca ideia conservatoare să-și ia revanșa acum, cînd e dată pe mîni așa de capabile ca a șefului nostru d. Take Ionescu, iar ideia liberală te căzută pe mîini așa de uzurare ca a dinastiei Brătianu. S'ar putea mai mare rușine și pierdere politică ca să scăpăm prilejul dumnezeesc, ca tocmai acum să scăpăm putința unei mai puternice înșădiri și consolidări a ideii conservatoare?

In vederea acestor mari interese prezidentul nostru a scos strigătul la Huși, între răzeși, nu la Capșa între decadenții vieții moderne; il repetă la Iași între prieteni calzi, nu la Eforia între tovarășii reci, căci va fi dat tot Iașilor să spună cel mai nimerit cuvînt în cea mai grea situație.

Și cînd prezidentul nostru cere închegarea partidului conservator prin elementele sale dirignitoare, nu e pentru a da pasul oligarhiei putrede și indolente, ci pentru a revendica pentru masele democratice ale acestei țări, dreptul la viață și la dirignire prin munca și priceperea celui mai talentat om, ce l'a avut și-l are Rominia modernă.

Și va fi dat ca noi de aici de la Iași, care sîntem mai departe de viitoarea luptelor și rivnirilor personale să vedem mai limpede și mai bine în afacerile generale de partid.

* * *

Strigătul d-lui dr. Juvara

Nu știu cum se face, dar totdeauna chestiile drepte deșteaptă totdeauna simpatia din partea publicului, ori care ar fi rănirile și lovirile ce se aduc unor anumite persoane. Ceia ce semnalează astă-zi d. dr. Juvara nu e de cît veriga unui lanț mai lung de proteste și ne aducem aminte cu ce cuvinte tari a semnalat d. A. A. Badareu în raportul său la legea d-lui C. Dissescu, spicuind cîte-va cazuri de anomalie și vădit favoritism, nepotism, feciorism, rudenism, ce stăpînea și stăpînește la Universitatea de Iași, la așa zisele laboratorii și instituțe anexe, unde slujbele secundare sînt sinecure, pentru cei mai de aproape de șeful laboratorului.

Ce-i drept că facultatea de medicină din Iași vegetează. Cu mediul relativ mic al pieții Iașilor pentru medicină, cu practicanții și doctorii noștri nu se puteau inventa alți medici mai deochiați. Facultatea de medicină, creată și mai în urmă pentru întregirea Universității, a fost făcută la început de Ioan Brătianu mai mult în scopul de a-și forma o clientelă politică roșie în cetatea Iașilor, unde fracțiunea liberală și conservatorii erau relativ tari. Și în adevăr ciurul liberal de la 1884 a înzestrat facultatea de medicină cu devotați partizani liberali, între cari era o respectabilă excepțiune persoana dr. Filipescu, singurul care a îndrăznit să fie conservator la facultatea de medicină.

Acolo a stat începutul răului. S'a ciuruit prost de la început și am avut profesori, cari nu-și puteau ceti măcar bine cursul lor, necum să l știe cum se cade.

In al doilea loc a venit halul Epitropiei Sf. Spiridon. De și în deobște mai în fie-care epitropie figurează cîte un medic, și la liberali e o tradiție, dovadă prezența d-lui dr. Pușcariu, ce au făcut profesorii epitropi pentru facultatea de medicină? Mai nimene n'au fost edificați asupra rostului clinicilor, care au fost socotite ca belele pentru Epitropie, și azi avem întregul spital închis pentru 5 luni.

Fără spital o facultate de medicină nu poate trăi. Medicina umană nu se învață pe cadavre de cîni și de mîțe, ci pe cadavre de oameni. Cadavre și bolnavi la spitalul sf. Spiridon sînt pe sponci și totul merge rău. A fost o dată un flux de studenți evrei; acum elementul romînesc precumpănește și dată fiind hărnicia și destoinicia studenților moldoveni și a lipsurilor permanente de care sufere facultatea de medicină azi vedem că studenții cer complectarea și îmbunătățirea cursurilor, iar profesorii se tem să ia vre-o hotărîre, pentru că ar scoate din eșecavalul budgetului pe o samă de favoriți ai regimului.

Pomelnicul d-lui Juvara trebue întregit; e și mai negru tabloul nepotismului de la Universitatea din Iași.

Ne facem ecoul dreptelor tînguiri ale dr. Juvara. Ne asociem și noi la dreptele lui cereri. D. Juvara e un profesor care face cinste Iașilor, d-sa putînd figura cu cinste pe ori-ce catedră similară în străinătate. Hirurg emerit, d-sa a uimit cu lucrările sale prezentate la Expoziția din 1906. Pasionat pentru știință și clinica sa, el e tipul profesorului, de urmat de către studenți.

Răul stă în legea Universitară, care ne cărmuește. Cînd un corp e inert prin firea lui și ori-ce îndrumare de progres e lăsată pe mîna acestui corp inert, negreșit că nu se va putea urni progresul cît de cît. Interesați toți prin feciorismul și nepotismnl patentat, cum vor rîdica glasul unul contra altuia.

Cerem și noi să se curețe atmosfera ce stăpînește facultatea de medicină din Iași, pentru a nu da prilej ca studenții să fugă la București, iar ei, de la București să discute inutilitatea ei.

Activitate... extrașcolară

La popoarele cu un trecut cultural și cu o civilizațiune temeinică, la acele națiuni unde analfabetismul dă un procent neînsemnat sau chiar de loc, acolo, totuși școala joacă un mare rol, e ca factor hotărîtor în viața socială a acelor națiuni, iar menirea corpului profesoral, dotat cu însușirii sufletești și cu calități intelectuale bine distincte, sînt adevărați apostoli ai propășiriii neamului lor. In acele țări profesorul, de ori-ce categorie ar fi el, îl vedem în toate manifestațiunile privtoare la viața școlară: nu numai de a-și preda obiectul său în clasă cu o competință ireproșabilă, dar luînd parte la excursiuni științifice, la călătorii instructive, la conduceri de colonii școlare, la apariția revistelor pedagogice și școlare, contribuind în chipul acesta cu luminile sale, cu experiența ce posedă, la formarea minței și inimei viitorilor cetățeni. De aceia, să și explică rezultatele pozitive ce obțin prin ajutorul școalei unele națiuni—vorbim de cele anglo-saxone în special — și de progresele în adevăr reale la care au ajuns pe toate tărîmurile activității sociale.

De cîtva vreme în țară la noi, sub auspiciile așa numiului „om al școalei", printr'un spirit mai mult de imitație rău înțeles de cît de convingere, mai mult de interes de cît de progres, în definitiv, mai mult de negustorie de cît de principiu, au inventat așa zisa *activitate... extrascolară*. Și sub această etichetă, destul de pompoasă, afișată pe toate drumurile și cărările, că ar conține măsuri prielnice și nimtuitoare vieței publice a neamului romînesc, se petrec cele mai scandaloase afceri, pentru căpătuirea unuia sau a aluia din tagma celor ce conduc Ministerul Instrucțiunii. Astfel, apostolul școalei, transformat într'un soiu de vînător de afceri, deslujbe, de gheliuri și tot felul de ocmale care de care mai naționale sau mi liberale de cît altele, își uită nobila și înalta misiune de educator al tinerimei, menținîndu-și funcțiunea ca o sinecură sau lăsînd-o pe sama vre unui suplinitor prin cu arcanul. Aceste sunt numai unele di numeroasele cazuri ce se pot cita, din căror pricină școala țării dă rezultate atît de negative, fie pe terenul educativ, fi pe cel cultural.

Și, întradevăr, spiritul de imitațiune devine contagios, căci corpul profesoral secondar din București, acel ce năzuește a da pilde în fel de fel de chipuri și ocaziuni, mai ales ind e vorba de acaparat toate funcțiune și demnitățile publice din Ministerul Instrucțiunii, nu doară pentru onoarea de a fi în acele demnitați sau slujbe, dar pentru dragostea și iubirea de neam, vor să colaboreze la o operă de *activitate... extrașcolară*.

Este vorba, după cît ni s'a făcut cunoscut de către ziarele din capitală, ca instituția Casei școalelor, să clădească pentru corpul profesoral din București un palat, în limita sumei de 120,000 lei, în care se vor aranja saloane, camere de dormit, băi etc.

Cînd am citit comunicatul ziarelor, în corpul căruia se afla și planul viitorului edificiu, mi-am zis: de ce n'ar construi casa școalelor o asemenea clădire din banii strînși de pe la părinții copiilor sub amenințări de excludere? De ce nu s'ar construi o asemenea clădire, cînd școalele țării n'au localuri, n'au aparate didactice, n'au curățenie, n'au strictul necesar, și cînd cele din București, școalele cari au pretenția de a da pilde, sînt închise din pricina murdăriei și destrăbălării? Iar numeroși copii sînt aruncați pe drumuri sub cuvînt că nu sunt locuri de primit?

Casa școalelor, acea instituțiune alimentată din fondurile taxelor școlare, strînse de la unii părinți care cu greu își tîrăsc zilele de azi pe mîne, în ale cărei încăperi se așterne un lux fără frîu și unde mobilele de mahon și covoarele de Persia rivalizează cu cabinetele miniștrilor, ar fi rezervat mai bine sumele sale, cu atîtea greutăți plătite de părinți, pentru necesitățile reclamate de învățămîntul țării și pentru înzestrarea acestuia cu cele necesare, spre a asigura tineretului o educațiune și instrucțiune cît mai solidă. Iar Popeștii și Cîrnovicenii, acele monede șterse, ar fi trebuit să nu-și uite descendența, ca sub obladuirea lor și a „omului școalei", să se inaugureze această scandaloasă desfrînare, bătîndu-și joc de banul public și de al bieților părinți.

Nu zicem că corpul profesoral din București n'ar avea dreptul să și aibă o clădire proprie, și mai ales așa de luxos amenajată cum o propune casa școalelor, dar pe socoteala sa; iar numita instituție să-și îndeplinească misiunea ei: înzestrînd școalele țării cu tot ce le trebue, ca școlarii să nu ducă lipsă și instrucțiunea să nu sufere, să construească școale proprii sub raportul technic și higienic, ca copii să nu rămînă pe drumuri; însă, pînă atunci, *activitatea... extrașcolară* a corpului profesoral din București ni se pare lipsită cu desăvîrșire de demnitate și de ori ce interes față de instituțiile culturale ale țării, cari sînt în suferință, precum și față de instrucțiunea populațiunii, care atinge 80% analfabeți, procent destul de rușinos, pentru o națiune ce să măgulește cu progrese civilizatoare și cu tendinți de a fi un focar de cultură în spre orient.

Deci, sobrietate în moravuri și temeinicie în învățămînt, fără a se risipi banul public prin cheltueli nesăbuite, cînd avem o datorie publică de peste un miliard și jumătate, sunt problemele cele mai arzătoare la care ar trebui să se gîndească clica din jurul *„omului școalei"*, dacă au venit cu gîndul de a face ceva pentru școală, de cît de a visa palate de petreceri, cînd, de abia eri, am scăpat ca prin minune, de furia răscoalelor țărănești, rezultat al destrăbălării și al ignoranței.

OAMENI ȘI LUCRURI

NUMAI LOR...

O informație a ziarului spunea, aseară, că la bursele facultății de filosofie s'au înscris zece studenți și trei d-șoare studente.

Cererile acestora din urmă vor fi însă respinse, de oare-ce regulamentul prevede expres ca bursele statului să se acorde numai studenților.

Textele de regulament sunt cunoscute unor anumiți muritori, căci nu sunt la îndămîna tuturora. Dar, cu oare-care bun simț, judecăm lucrurile alt-fel. Se vorbește probabil, de studenți ca de o categorie socială, iar nu ca de un.. sex anumit. E o denumire care aparține ori și cui a urcat scările universității. Ori-ce altă interpretare ni se pare cu neputință ori, în tot cazul, nelogică. A le înțelege în sens opus ar fi operă de hipocrizie și nu operă adevărat culturală. E posibil ca la epoca în care s'au redactat anumite regulamente să nu fi existat încă trebuința de specificare. Mai probabil însă ni se pare că în intențiunea acelora cari au redactat regulamentele nici pe de departe să nu fi existat bănuiala că vr'odată, se vor ivi contestări de așa natură. Dar ca, anume, să se fi exclus studentele în interesul studenților—ni se pare inadmisibil! Iar dacă lucrurile stau ast-fel, e vremea ca ele să fie schimbate.

E vreme, pentru că intrarea în universitate nu este nici o favoare, nici o grație,—ci un drept, cîștigat în virtutea unor ani de muncă. Iar cine trece pragul universității, îl trece cu toate avantagiile și dezavantagiile, cu toate datoriile și drepturile ce decurg de aici.

Este oare o bursă universitară altă ceva de cît un mijloc de a urma studiile, de a le duce la bun capăt, eventual—de a le face mai cu succes și mai cu zel, la adăpostul nevoilor de toate zilele? De ce, atunci, folosul se cuvine numai unora și nu tuturor? Cine poate lipsi pe cineva de elementarul drept de a lupta pentru cucerirea unei pozițiuni, din înălțimea căreia ași va putea îndeplini mai ușor însăși misiunea la care e chemat? Acesta ar fi cazul studentelor respinse de la bursele universitare.

Fi-vor într'adevăr respinse? Ne vine greu a crede că sexul tare ar putea fi pînă într'atîta egoist, pînă într'atîta lipsit nu de cavalerism, dar de conștiința datoriei sociale, care e: de a primi lupta în condițiuni normale și drepte, iar nu pe căi piezișe.

Societatea modernă îndeplinește o operă de reparațiune socială față de femeea nedreptățită.

In toate direcțiunile s'a recunoscut necesitatea de a-i se deschide porțile și în primul rînd, — porțile acelui paradis care se cheamă—cultura.

N'a fost laureată, anul trecut, o scriitoare cu premiul Nobel?

Cetim în ziare străine că Academia Goncourt „a celor zece" a proclamat ca membru pe Iudith Gauthier, literată fiică a poetului Théophile Gauthier. Mai eri Universitatea din Berlin a decernat unor femei doctorate onorifice.

Și față de asemenea dovezi și acte de egalizare mai este oare vreme de pierdut în lupte meschine, cum ar fi acea de a refuza unor studente dreptul de a *concura* la burse universitare?

Credem că însuși cuprinsul informațiunii e un „lapsus calami",—căci alt-fel ar fi o... calamitate intelectuală, un anachronism.

Rodion

Părerea unui republican asupra mișcării femeniste

Colaboratoarea jurnalului *„La Française"*, d-na Jane Misme a căutat să afle de la *Magalhaès Lima* viitorul ministru plenipotențiar—în perspectivă—al Portugaliei, pe lîngă Franța, partea de acțiune ce au luat femeile în Revoluția portugheză, ce drepturi posed aceste femei și ce au făcut ele pentru propria lor emancipare.

Lima, care s'a interesat totdeauna de chestiile femenine i-a afirmat că-i femenist de multă vreme și că femenist va rămînea; că femeele portugheze au ajutat foarte mult Revoluția din Portugalia și că el va face tot ce-i va sta în putință pentru ele. Va stărui să li se dee oarecari drepturi civile și cea dintăi lege care va fi votată de Parlamentul republican va fi legea divorțului.

Femeile din Portugalia au fost totdeauna devotate, sublime citeodată, în luptele naționale, dar nu s'au ocupat în deajuns de propria lor cauză. Pentru a explica această stare de lucruri Magalhaès Lima scrie un articol pentru jurnalul „La Française".

Dăm și noi acest articol în traducere pentru a se vedea că deși unele cauze ce au reținut pe Portugheze în loc, sunt comune și nouă Romîncelor, totuși ele au întrecut pe femeile unor popoare mai civilizate de cît Portugalia printr'o acțiune tenace și conștientă în materie socială.

Iată ce scrie Magalhaès Lima:

„După primul Congres, care a avut loc la Paris și la care mi se făcu onoarea de a mi se oferi prezidența, începui a desvolta în Portugalia aspirațiile femeniste.

Pînă în această epocă, femeile în Portugalia se mărginise la literatură și la poezie. O singură femee, dispărută de mult, d-na Guionar Torresao, scria din cînd în cînd cîteva articole în care lăsa să se întrevadă o slabă tendință către emanciparea femeei în viitor. Alte femei, ca d-na Maria Amalia Vaz de Carvalho, scriitoare de mare valoare, atingeau totdeauna chastia femeei în articolele lor, dar nu puteau fi considerate ca femeniste militante.

D-na Caeil, pseudonimul Alisei Pestana fu cea dintăi care căută să organizeze mișcarea femenistă luînd ca punct de plecare pacifismul. Ea fu cea

dintăi presidentă a *Ligei Portugheze a Păcii*, societate mixtă care a lasat lucrări foarte însemnate cu privire la arbitraj şi la toate chestiile de situaţie morală şi intelectuală a femeei. Această societate a fost mai tîrziu transformată sub preşidenţia mea şi împărţită în două secţii, dintre care una era destinată exclusiv chestiilor de femenism şi presidată de d-na Olga de Moraes Sarmento. Şapte doctorese făceau parte din această mică adunare. După această încercare, care nu dădu rezultatele ce se aşteptau, femeile se puseră definitiv sub drapelul republican, creînd *Liga Republicană a Femeilor Portugheze* care numără peste 1000 de asociate şi loja masonică, *Umanitatea*, sub preşidenţia marei educatoare Anna de Castro Osorio.

Liga are un organ care e condus de liber-gînditoarea d-na Maria Vellada, propagandistă de mare valoare. Această revistă se ocupă cu deosebire de învăţămîntul laic, de educaţia civică; caută de asemenea să apere revendicările femeniste şi să facă propagandă pentru divorţ, care, după părerea mea, va fi în curînd recunoscută de legea din Portugalia.

Semnalăm de asemenea silinţa ce şi-a dat d-na Maria Augusta Bordalo Piuheiro pentru a lucra la rîdicarea femeei din punct de vedere profesional. Ea făcu la Lisabona o expoziţie de dantele de Peniche, sat de pescari, unde se afla şcoala sa, care avu un mare succes.

Din punct de vedere al propagandei femeniste se menţionează mai cu seamă *Opera Maternă* făcută în folosul copiilor săraci şi părăsiţi şi minunat condusă de d-na Maria Vellada, despre care a fost vorba. Am putea aminti încă numele altor femei, care pot fi considerate ca femeniste însemnate.

Să cităm la întîmplare devotata d-na Albertina Paraizo, care în jurnalul *O Mundo* a făcut ani întregi o cronică zilnică „Asupra femeei" şi care este astăzi directoarea revistei *Jornal da Mulker*; Beatriz Piuheiro care a diriguit la Vizeu o revistă din cele mai de actualitate „Ave, Azul"; Maria Clara Correia Alves, care se ocupă mai ales de lucruri de liberă-cugetare; Virginia Guaresma colaboratoare la jurnalul *Seculo*; Adelaïde Cabette; Damitilia de Carvalho, directoara liceului de fete, „Maria Pia", şi care este doctor în medicină, în matimatici şi în filosofie; Lucinda Pavares, conferenţiară foarte distinsă; d-na Frondoni Lacombe, vicepresedinta unei Societăţi creeate la Paris de d-na Flamaion *„Pacea şi desarmarea prin Femei"* etc...

*

Femeea în Portugalia e tot sub tirania legilor romane. Datorii, dar mai de loc drepturi, codul nostru civil fiind făcut după Codul Napoleon. Toată propaganda portugheză e făcută în vederea de a desrobi femeea prin şcoală, ast-fel ca ea să poată avea în menaj o auloritate morală care să-i permită de a şi creşte copiii în ideile emancipătoare rămănînd în aeelaş timp colaboratoarea barbatului.

Femeile n'au ajuns încă să-şi ceară drepturile politice, dar ele fac o propagandă activă, tenace, urmată în vederea de a cere revizuirea Codului Civil, cel puţin în ceea ce le priveşte Până aici acţiunea lor se mărginise mai ales la propaganda republicană şi liber gînditoare. Cu Republica ele vor vor deveni poate militante.

*

Femeile Revoluţiei. Printre femeile care au luat parte activă la mişcarea republicană, fie combătînd inamicul, fie îngrijind răniţii, trebue citate numele ce vor deveni istorice:

Maria Emilia de Santos; Olivia da Silva Toscanio Saldanha; Rosa Ramos Pereira; Amelia Olide de Lima şi Alice Xavier da Fonseca.

Cele dintai 3 femei înarmate cu puşcă şi sabie parcurgeau din prima zi cantonamentele, dînd îngrijirile lor ce le mai grabnice bolnavilor şi răniţilor. Barbaţii lor, fraţii lor şi fiii lor erau printre rovoluţionari.

Nimic nu le-a oprit curajul şi devotamentul lor; ele mergeau înaintea gloanţelor, fără grijă de scăparea lor proprie şi nepăsătore de pericol.

După propriile lor cuvinte: „totuî li era indiferent afară de cauza sfîntă pe care o apărau, afară de faptul măreţ care a uimit lumea: proclamarea Republicei în Portugalia".

*

Aceasta este starea de lucruri în Portugalia în ceea ce priveşte femeile — stare descrisă de unul din cei mai de seamă barbaţi ai nouei republice.

Maria C. Buţureanu

De arendat de pe acuma localul „Viaţa Lungă".

A se adresa la administraţia viilor Badaren.

De inchiriat două apartamente la aleea Principesa Maria; unul compus din 4 odăi şi altul din 5 odăi, cu atenanse

O odae mobilată de inchiriat strada Ştefan-cel-Mare No. 40.

Revista Revistelor

Convorbiri critice. — Din Nr. triplu, pe lunile Iunie—August, avem de semnalat studiul conştiincios şi decisiv al d-lui *M. Dragomirescu* asupra *Poporanismului*, menit să pue într'o lumină deosebită, problema aceasta dificilă care a pasionat pînă în prezent atîţia scriitori. D. *Gîrleanu* ne dă cîte-va schiţe „Din lumea celor care nu cuvîntă", schiţe ce deşi se disting printr'un stil plăcut, totuşi sînt lipsite de naivitatea şi delicateţea ce trebue să caracterizeze asemenea produceri; afară de aceasta, unele subiecte alese de d-sa, nu prezintă nimic interesant. Mai publică proză d-nii *Costin Fulga*, *I. Chiru-Nanov* şi *L. Rebreanu*. *Parafrasa sărutărei lui Iuda*, este titlul unei profunde şi originale poezii a d-lui *N. Davidescu*, autorul volumului de versuri, apărut de curînd: *La fîntîna Castaliei*, asupra căruia vom avea plăcerea să vorbim mai pe larg în coloanele acestui ziar. D. *V. Lascar* în *Primăvara*, dovedeşte calităţi serioase; un suflu de inspiraţie senină şi viguroasă străbate rîndurile acestei poezii. Foarte bogată şi interesantă cronica şi bibliografia critică. De remarcat recenzia d-lui M. Dragomirescu asupra volumului „Din trîmbiţe de aur" de Alex. Th. Stamatiad.

Convorbiri literare —Bătrîna revistă, în Nr. său din luna Septembre, schiţează în cîte-va pagini personalitatea poetului Eminescu, dîndu-ne în traducere un entusiast articol al d-nei *Mitte Kremnitz* apărut în „Preussische Jahrbücher" (Bd. 1910). Se dau, în corectă traducere germană, cîte va din versurile poetului. D. *I. Ursu* într'un obiectiv articol: *Cum se face critica la noi*, răspunde unui studiu — apărut în această revistă — asupra lucrării d-sale: „Die auswärtige Politik des Peter Rareş", şi iscalit C. Giurescu. Ni se dovedeşte pe larg şi cu argumente conştiincioase, lipsa de temeinicie a criticelor ce i s'au adus, pornite din alte intenţii de cît iubirea de ştiinţă. — Nuvela d lui *M. I. Chiriţescu*: Grînarii, ne aduce pe fie-care număr, o respectabilă cantitate de cuvinte noui, de forme şi expresii dialectele, provincialisme, etc. E de neapărată trebuinţă un glosar. O curiositate: toate formele şi cuvintele caracteristice sînt puse în ghilimele, şi sînt atît de multe, în cît cu mult mai practic ar fi fost să se pue, odată pentru totdeauna, la începutul şi sfîrşitul bucăţii, acest semn ortografic. Despre fondul povestirei, vom vorbi cînd va apărea glosarul. *Baladă*, corectă poezie de d. *Cornelie Moldoveanu*.

Viaţa Romînească.—Din sumarul Nr. apărut cu data de Septembre 1910, se distinge începutul unui magistral studiu al d-lui *A. D. Xenopol*, intitulat: *Istoria şi Geologi*, asupra căruia vom insista mai pe larg, cînd se va termina de publicat. In acelaş Nr. d. *Ilie Bărbulescu*, continuă interesantele sale articole cu privire la viaţa lumei balcanice; ni se arată de data aceasta, înfăţişarea diferitelor chestiuni politice, sociale şi culturale, din organismul statului vecin nouă: *Serbia*. Ni se vorbeşte de tendinţele lui politice, de starea învăţămîntului profesional şi superior, de apropierea ce a început să se stabilească între Sîrbi şi Maghiari, prin traducerea reciprocă a operelor literare de seamă, ale fie-căruia din aceste două popoare, despre idealurile şi lupta naţională întreprinsă de tinerimea sîrbească din afara regatului, etc.

Documentatele studii ale d-lui prof. Bărbulescu, pun într'o adevărată lumină pentru noi, viaţa popoarelor balcanice, pănă în prezent atît de puţin cunoscută. D. *M. Sadoveanu* publică o frumoasă nuvelă în care ne surprinde printr'o pătrundere adîncă a sufletului celor mici. *Sonete* artistic sculptate tipăreşte d. M. Codreanu; Asupra unor din bucăţile din aceste număr se va mai vorbi în ziar.

Arhiva.—Urmarea studiului *Teatrul în Moldova* a harnicului şi priceputului cercetător al trecutului nostru: *Th. Th. Burada*. Noile contribuţii în acest număr, ca totdeauna, foarte instructive. Două poezii eminesciane ale d-lui *Eug. Revent* şi o nuvetă a cunoscutului publicist: d. *N. A. Bogdan*.

Noua revistă Romînă.—D. *Octav Minar*, care şi propune a studia „laşitatea contemporană", dă la iveală în Nr. acesta, după cîteva scurte reflexii asupra subiectului ce-l tratează, o scrisoare inedită a d-lui Titu Maiorescu cu data de 19 Noembrie 1887, adresată d-lui Ed. Gruber.

E în adevăr o pagină neaşteptată, plină de sfaturi şi cugetări mature care ilustrează minunat prin conţinutul ei, subiectul pe care autorul articolului îşi propune să desvolte — *Pesimismul lui Traian Demetrescu*, este titlul unui studiu cumpănit şi — ca totdeauna — obiectiv al d-lui *N. Zaharia*, în care răspunde unui foileton al nostru apărut în coloanele acestui ziar, asupra lucrărei d-sale: *Traian Demetrescu, viaţa temperamentul şi opera*.

Făceam acolo opinie separată cu privire la pesimisul delicatului poet, susţinînd că în lupta vieţei a fost înfrînt, dar că el pornise, cu încredere cu „sinceră speranţă în bunurile acestei lumi", l'am numit prin urmare *decepţionist*. D. Zaharia care e de părere contrară, susţine cu noui argumente afirmaţia d-sale, Natural că nu vom putea discuta la această rubrică chestiunea pesimismului lui Tr. Demetrescu; spaţiul ar fi prea restrîns pentru aşa ceva. Vom spune numai — rezervîndu-ne dreptul eventual de a insista pe larg cu altă ocazie — că autorul ajunge, dacă nu la aceiaşi cel puţin la o apropiată concluzie cu a noastră. In două cuvinte: noi am vrut să spunem că Tr. D. din cauza iluziilor spulberate, a împrejurărilor vitrege, a boalei, etc. a pierdut la o vreme din „veselia comunicativă" ajungînd decepţionat. Dar cine din muritori nu are momente de acestea de profundă melancolie, cine nu şi blestemă chiar viaţa în anumite împrejurări din diferite cauze? Rezultă că acele fiinţe sunt pesimiste?... De loc. Omul pesimist nu speră şi Tr. D. a sperat mult, Tr. D. avea idealuri, Tr. D. a fost socialist. Ei bine, un om cu asemenea sentimente, un om care se entuziasma de orice idee frumoasă, care are la început atîtea vise, atîtea iluzii, se poate înregimenta în falanga celor fără idealuri, se poate pune alături de întunecatul Schopenhauer, care cel puţin în scris a exprimat cel mai profund desgust de viaţă? Dacă bunurile vieţei şi-ar fi revarsat binefacerile lor asupra delicatului poet al „Senzitivelor", fără îndoială că temperamentul său ar fi luat altă fază, acea de la început, de încredere şi de speranţe.

Repetăm: un ast fel de om poate fi numit pesimist? Dar d. *Zaharia* spune: „cînd nu cunoşti lumea şi viaţa ele ţi se par cu mult mai fermecătoare. Insă pe măsură ce le observi mai de aproape, farmecul lor de la început dispare treptat-treptat şi realitatea ţi se înfăţişează în toată deplorabila ei goliciune. De aici urmează *decepţia*, *blasarea* şi *dureros scepticism* ce se constată la toţi pesimiştii şi nihiliştii intelectuali, care sînt tot un fel de pesimişti". Prin urmare ar fi: *pesimist*=nihilist intelectual=*decepţionist*, *blasat*, *sceptic*. Deci credem că a fost o deosebită interpretare a noţiunilor. Ne aducem aminte cu această ocazie de o frasă a lui Ch. Richet: (cităm din memorie) „dacă s'ar stabili de la început înţelesul adevărat al noţiunilor, multe discuţii s'ar putea evita" De alt-fel articolul d-lui Zaharia e un model de cercetare obiectivă şi serioasă a adevărului.

In acelaş număr o localizare a nuvelei lui Maupassant: *Moşneagul*, de către d. *Matei Rusu*.

Evandru

„Opinia" la Vaslui

Ştie d Ministru Haret că Directorul şcoalei de meserie din Vaslui, e şi inginer hotarnic şi că d-sa lasă direcţiunea şcoalei pe samu maiştrilor, iar el se duce de măsură moşiile din judeţul Vaslui pentru care primeşte sume destul de însemnate.

Aşa în luna Mai, şi-a luat congediu, pentru boală, pe cînd în realitate a'a dus la moşia d-lui Buşilă pentru a face măsurătoarea, iar şcoala a lasat-o pe seama maiştrilor. In luna Sept. a fost chiar d. inspector Hazu la Vaslui şi d. director al şcoalei de meserie era dus la Pungeşti, pentru măsurătoare. Pentru ce nu să i a nici o măsură contra d sale de oare ce e scris în lege că directorul nu poate avea nici o altă ocupaţiune?

E protejat de d. Hazu et compania din şleahta d lui Haret.

*

Tot acest d. director se plimbă pe căile ferate cu bilete date de la minister; pentru ce?

Care e serviciul ce-l aduce ţărei?

Uitasem că e urmat din favoriţii d-lui Haret.

Aducem la cunoştinţa tuturora spre ştiinţă abuzurile tolerate de d. Haret.

Coresp.

Litere-Ştiinţe-Arte

Vom publica în numărul de mîine un interesant articol: „606" asupra rezultatelor obţinute pînă acum cu preparatul Ehrlich.

Tot cu privire la 606 vom vorbi mîne despre un articol al doctorului literat Henry de Rotchild care a vizitat pe profesorul Ehrlih la Frankfurt.

*

In cursul acestei săptămîni se va juca la Teatrul Naional: Joi,—Chinul de Florescu; Sîmbătă *Regina Margot* (Noaptea de St. Bathelelmy), Duminică *Bibliotecarul* pentn a doua oară. Piesa „Ovidiu" va ma avea o reprezentaţiune cu d. State Drgomir în rolul titular.

*

Guvernul rusac, în vederea condiţiunilor dezastroase ce s'au constatat în ce priveşte starea sanitară în legătură cu epidemiile, a deis a înfiinţa un minister al sănătăţii publice. In curînd se va supune dumei u proiect în acest sens. Cel întăiu ministru ar fi indicat să fie profesorul Reincare a condus campania sanitară, în Rusia meridională în contra holerei.

*

Cele două spectacole date de d-na Réjane în Iaşi, la 7 şi 8 Noembrie, aunt cu adevărat senzaţionale. Se va juca *M-me Sans gêne* şi *La vierge folle*.

*

A apărut în editura ziarului „Uniunea" din Bucureşti: „Francisco Ferrer, 10—Ianuarie 1859—1 Octombrie 1909—; Viaţa şi opera lui". Traducerea în franţuzeste e făcută de Dik şi Mow. Broşura de 125 pagini, cuprinzînd şi un autograf şi două portrete ale lui Ferrer costă numai 40 de bani. E publicată cu prilejul primei aniversări a executării lui Ferrer.

INFORMATII

❑ Rezultatul examenului de capacitate ce s'a ţinut în Bucureşti între 5—18 Octombrie, pentru candidatele corijente la partea pedagogică s'a dat Sîmbătă.

Toate cele 13 candidate au fost admise, întrunind media de 7.50, care se cerea.

❑ Secţia de jandarmi din Sculeni a făcut cunoscut parchetului că, lîngă marginea tîrgului s'a găsit cadavrul unui evreu în vrîsta ca de 25—35 ani.

Fiind bănueli că la mijloc ar fi o crimă, parchetul a orînduit anchetă.

❑ Ministerul de războiu, avînd în vedere că primeşte necontenit cereri şi propuneri cari sînt contrare ordinelor permanente, deciziilor ministeriale, regulamentelor şi chiar legilor în vigoare, ceea ce produce o corespondenţă de prisos, pierdere de timp şi poate chiar aprobări nelegale.

Se decide:

1) Ori ce cerere şi ori-ce propunere, fie de cheltuială, fie de ori-ce natură, ce se vor face diferitelor autorităţi ierarhice, vor trebui să fie sprijinite pe prevederea legală ce ar exista, citindu-se textual şi deplin articolul său articolele respective.

2) Ori-ce cerere şi ori-ce propunere care s'ar face şi care ar fi contrare ordinelor, deciziilor, instrucţiunilor, regulamentelor şi legilor în vigoare, sau care nu ar fi sprijinite pe acestea în modul de mai sus, vor fi respinse, trăgîndu-se la răspundere atît acei cari le-au făcut cît şi acei cari le-au înaintat sau aprobat şi trecîndu-se vina motivată în memoriile calificative respective.

3) Comandanţii corpurilor de armată sau ai altor comandamente superioare, sînt însărcinaţi cu aducerea riguroasă la îndeplinire a deciziei de faţă.

❑ Protoerii judeţelor Iaşi, Suceava, Botoşani, Dorohoi şi egumenul bis. Sf. Spiridon, au colectat suma de 973 lei 33 bani pentru şcoala de corecţie; administraţia casei şcoalelor a donat 5000 lei iar monachul Daniil Tomescu, din M-rea Neamţ 200 lei.

Pentru azilul de tuberculoşi, protoereii din eparchia Moldovei şi Sucevei, au colectat 467 lei şi 85 bani.

Pentru statuia lui M. Kogălniceanu s'a colectat: I. P. S. S. Mitropolitul Pimen personal 500 lei; colectat de I P. S. Sa 200 lei; protoereii din eparhie şi starefii M-rilor Neamţ, Durău, Rişca, Varatec, Agapia şi Agafton suma de 3617 lei şi 45 bani.

❑ Cu începerea de la 1 Noembrie viitor se va începe la marele stat major al armatei cursurile complimentare de stat major, înfiinţate de d. general Crăiniceanu.

Aceste cursuri au de scop a completa studiile absolvenţilor şcoalei superioare de războiu şi prepararea pentru obţinerea brevetului de stat major.

Pentru anul acesta vor urma aceste cursuri d-nii: maior Cătănescu Cezar, căpitanii Lazăr Rădulescu, D. Palade, C. Ştefănescu, I. Botez, D. Todicescu, Laurent Bîrzotescu, Gabriel Niculescu, C. Donna, O. Ghica, R. Vasilescu şi Fr. Roschitz.

❑ Simbătă a avut loc la societatea de gimnastică „Turn-Verain", adunarea generală şi s'a ales următorul nou comitet:

D nii: Gustav Cornelson, preşedinte; Mihai Rameder vice-preşedinte; Al. Funiak casier; Eugen Brief ajutor de casier şi comptabil; Rudolf Havranek secreter; Mihai Geanău maistru de gimnastică; Alfred Singer ajutor de maistru de gimnastică.

❑ Locatarii de pe sirada Tufescu ni se plîng că de şi'au adresat în mai multe rînduri administraţiei comunale pentru a le repara macar, dacă nu să le refacă strada, totuşi nu s'a făcut nimic. In urma ploilor care au căzut, strada Tufescu a ajuns acum un depozit de băltoage şi răpi, aşa că circulaţia devine imposibilă Bieţii locatari nici nu pot ieşi din casă.

Din cauza acestei situaţii mizerabile, cele mai multe case de pe această str. au rămas neînchiriate.

Eri, locatarii diu strada Tufescu s'an adresat din nou printr'o petiţie administraţiei comunale, arătînd halul fără de hal în care se găseşte acea stradă.

❑ Inspectorii învăţămîntului primar au fost convocaţi pentru zilele de 22 şi 23 Octombrie la ministerul instrucţiunei publice.

Se va discuta chestiunea lipselor ce se simt în învăţămîntul primar.

❑ Cea mai reuşită scriere teatrală a lui Sudermann este fără îndoială „Onoarea". Această piesă a făcut încunjurul lumei şi a obţinut pretutindenea enorme succese. Adoptată special pentru cinematograf, celebra dramă se desfăşoară pe pînza teatrului Pathé Frères din sala Circului Sidoli, Joi 21 Octombrie a. c.

Noul program cinematografic de Joi 21 Octombrie a, c. brilează prin multe scene sportive şi vederi admirabile luate după natură. Aşa ne arată sporturile hivernale din Moscova, ne transportă apoi prin feerica Sviţera şi defilează înaintea noastră lacul celor patru cantoane, muntele Pilatus, Righi (1800 m. înălţime), şaleurile şviţerane şi încîntătoarele peisage.

Max Linder tînărul şi simpaticul actor de la Olympia care ne face să rîdem în totdeauna, va avea şi de astă dată acest dar. El apare într'o comedie „Debutul meu în cinematografie,—o inscenare proprie a iubitului artist, care va stîrni un rîs pînă la lacrimi. Sunt cuprinse apoi în noul program şi alte comedii excelente precum Tom Pouce minusculul artist într'o sceneţă humoristică—Plată pentru tăcere.—O inimă măreaţă este titlul unei admirabile piese teatrale, interpretată de somităţi artistice ale teatrelor pariziene etc. etc.

Se aduce la cunoştinţă că matineurile încep la 3 ore ziua atît Sîmbăta cît şi Dumineca.

Reprezentaţiile au loc în sala Circului Sidoli în fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Dumineca. Primul program nou se reprezintă Joi şi Vineri seara, — al doilea program nou Sîmbătă şi Duminecă seara.

Asemenea şi la matineuri se reprezintă cîte un program nou şi anume: Primul program nou la matineul de Sîmbătă, — al doilea program nou la matineul de Duminecă. Ambele încep la 3 ore ziua.

❑ **Clericale.**— Comisiunea delegată de I. P. S. S. Mitropolitul şi compusă din: P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul mitropoliei, păr. I. St. Popescu şi păr. I. Gotcu, au procedat la cercatarea memoriilor înaintate de preoţii rurali, pentru avansarea pe loc. Preoţii Const. Zamfirescu din judeţul Dorohoiu şi Ion Preoţescu din judeţul Neamţ, n'au fost trecuţi pe tablou, ca neavînd termenul legal.

Pe baza procesului verbal, înaintat de aceasă comisiune, au fost avansaţi pe loc, preoţii: econom Al. Bottez, paroch în comuna Şipotele, judeţul Iaşi; preot Gh. Mironescu, paroch în Cutu, judeţul Neamţ; econom N. Filip, paroh în Varatec, judeţul Botoşani, preot Gh. Dimitriu, paroh în Albă, judeţul Dorohoi şi preot D. Iordăchescu, paroh în Sodomeni, judeţul Suceava.

— I. P. S. S Mitropolitul Pimen al Moldovei, se va reîntoarce în localitate după Sf tul Dumitru.

— Sa hotărît ca preoţii de la ţară să ţină în fiecare Duminică după amiaz cercuri culturale, impreună cu învăţătorii.

❑ La direcţia generală din ministerul de războiu, este vorba să se facă o comandă de noui lampioane, sistem suedez pentru trupe de campanie.

Cu aceste lampioane s'a experimentat —cu bune rezultate—în ultima noastră manevră.

❑ Pentru conferenţele păstorale ale preoţilor din Eparchia Moldovei şi Sucevei, care se vor ţinea între 1—6 Noembrie, au fost numiţi următorii delegaţi metropolitani:

Păr. Ion Gotcu şi I. Popescu, pentru Iaşi; păr. H. Celus şi păr. Vic. Gervescu pentru Neamţ; păr. Gh. Nepotescu şi C. Dron pentru Botoşani; păr. C. Ciocoiu şi I. Danalachi, pentru Dorohoiu şi păr. I. Cojan şi M. Cîrlănescu pentru Suceava.

❑ In urma măsurei luate de ministerul instrucţiunei publice, elevii normalişti repetenţi în clasa VI a pot repeta şi în anul şcolar curent, dacă nu vor face stagiul militar.

Cei cari se vor găsi în această situaţie vor putea trece în lunie viitor un examen din materiile întregii clase.

Bine înţeles că elevii cari vor repeta clasa, vor fi primiţi în calitate de solvenţi.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 40 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

DIVERSE

— La otelul Leibovici din bulevardul Ferdinand a încetat din viaţă subit, femeia Magda Rusu, din Bacău, care venise în Iaşi să intre la spital.

Parchetul a ordonat transportarea cadavrului la morgă.

— Alienata Maria Ionescu, fugind din ospiciul Socola, a fost prinsă de agenţii poliţiei şi dusă la secţie, de unde va fi trimisă din nou la ospiciu.

— Poliţia din Constanţa a înaintat poliţiei noastre, pe băetul Gheorghe Nister din Belceşti, care dispăruse de la părinţii sei.

Lista de subscriere pentru statuia lui Cuza-Vodă

De oarece aşezarea statuei marelui Voevod Cuza în piaţa Unirei, va necesita cheltueli nouă cu betonarea săpăturilor ce se vor face, ca să se astupe cele 3 pivniţe, ce stau la o adîncime de 7 metri, şi cum comitetul a cheltuit deja peste 6000 lei cu betonarea din piaţa cea nouă, ziarul *Opinia* crede de a sa datorie de a deschide o listă de subscriere publică, ca să se grăbească cu un ceas mai înainte rîdicarea statuei.

Cu această ocazie facem un fearte călduros apel la publicul nostru cetitor să se grăbească a-şi da obolul său patriotic.

Sumele se pot trimete şi cu mandat postal la administraţia ziarului nostru. Numele celor ce vor subscrie se vor publica în coloanele *Opiniei*.

A. D. Xenopol	200	lei
A. A. Badareu	200	„
Dr. Drag. Hurmuzescu	100	„
Dr. Miclescu	100	„
Nicu Nanu	100	„
Lascar Antoniu	100	„
Ioan Peretz	60	„
Andrei Badareu	60	„
Alecu Calerghi	50	„
Dr. Enăşescu	40	„
V. I. Radu	40	„
Dr. Ilie Pisoski	20	„
Alex. Popovici	20	„
Eug. Herovanu	20	„
Dr. Stefănescu-Galaţi	20	„
Osvald Teodoreanu	20	„
Iancu Zarifopol	20	„
Anibal Ciurea	20	„
I. Prasa	20	„
Maior Radu Dimitrsecu	20	„
Vas. Teodoreanu	20	„
E. Brül	20	„
Gh. Anastasiu	20	„
Căp. Nicu Botez	20	„
D. Tudoranu	10	„
V. Oiaga	10	„
Gh. Ghibănescu	10	„
C. Numian	5	„
C. Buznea	5	„
A. Dabija	5	„
Const. Calognomu	6	„
D. Boroianu	5	„
N. C. Păun	2	„
I. Mitescu	5	„
V. Dimitriu	5	„
Rotbard	5	„
Leon J.	200	„
D. Brudea	2	„
N. Ştefănescu	2	„
C. D. Papana	10	„
Căp. Cerchez	5	„
A. Artino	5	„
Gh. Daraban	5	„
Gh. M. Şendrea	20	„
Lulu Antoniade	10	„
C. Vasiliu	5	„
Un preut	2	„
Dr. Roşculeţ	20	„
D. Longhinescu	20	„
A. D. Atanasiu	5	„
Gh. V. Botez Gordon	3	„
Th. A. Burada	5	„
Societatea „Arhiva“	20	„
Şcoala normală „V. Lupu“	60	„
Total	1784	„

Ultime INFORMAŢII

❑ Consiliul judeţean în şedinţa de alaltăeri, a respins cererea comunei Tg. Frumos, cum şi decizia consiliului, prin care se cerea ca tîrgul săptămînal să aibă loc Dumineca.

In aceiaşi şedinţă consiliul a aprobat creditele diferite, votate de delegaţia judeţiană de la ultima şedinţă şi pînă în prezent, precum şi compturile de gestiune ale şcoalei de meserii pe exerciţiul 1910 | 11.

❑ Seziunea Curţei cu juri din Fălciu se va deschide la 3 Noembrie.

Curtea va fi prezidată de d. A. C. Grigorovici, consilier la Curtea de Apel.

❑ D. prof. dr. Bacaloglu, care a luat parte la congresul de medicină din Paris, s'a reîntors în localitatee, reluîndu-şi ocupaţiile.

❑ Constantin Duca, primarul comunei Bucium, a fost revocat, pe motiv de absenţă de la serviciu şi neglijenţă în serviciu.

❑ Din Botoşani ni se telegrafiază că eri către seară, indivizii C. Grădinariu, I. Bottezatu şi Th. Vainer, care erau arestaţi pe cînd se aflau la cabinetul de instrucţie, de la palatul de justiţie, au reuşit să evadeze.

Ei au sărit pe o fereastră de la etajul al doilea şi de acolo în curte, de unde au dispărut.

❑ Parchetul a orînduit o anchetă pentru a se stabili identitatea cadavrului găsit eri în apropierea tîrgului Sculeni, şi făcîndu-se autopsia cadavrului, s'a constatat că nu există nici o bănuială asupra morţii.

Totuşi se zice că delegatul sfatului satului Luceni, Vasile Chirica, ar fi adus acum cîte-va zile pe evreul Haim, căci acesta s'a aflat că e mortul, la Sculeni şi că l'ar fi maltratat, în urma căreia numitul ar fi încetat din viaţă.

❑ De cîte va zile se constată în oraş, din nou cazuri de scarlatină.

Epidemia de febră- tifoidă de asemeni continuă să bîntuie.

❑ D. Lascar Tufescu a fost numit suplinitor la liceul Internat, în locul d-lui C Bedreag, plecat în străinătate.

❑ D. V. Burada, actual ajutor maestru la şcoala superioară de meserii din Iaşi a fost numit pe ziua de 25 Octombrie maestru şi director la şcoala elementară de meserii din Olteniţa.

❑ D. locot-colonel dr. Andrei Palauz de la comandamentul corpului 4 de armată, a fost mutat la comandamentul marinei şi al depozitelor geniale; d. medic maior Iliescu Sava, din regimentul Cantemir No. 12 a fost mutat la spitalul militar al corpului IV.

❑ Prefectura poliţiei a afişat listele tinerilor chemaţi a forma clasa anului 1912 şi care urmează a se prezenta înaintea consiliului de revizie în Februarie viitor.

❑ Primarul Gh. P. Mihalache de la Voineşii făcîndu se vinovat de abateri de la îndatoriri, a fost revocat din funcţiune.

❑ **Universitare.**—Mîne dimineaţă la orele 9 va începe concursul de admitere în şcoala de electricitate, de pe lîngă universitate.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii: profesor dr. Dragomir Hurmuzescu, preşedinte si membri: V. Buţureanu, D. Pompei, inginer Leca, P. Bogdan, N. Costăchescu, inginer Vîrlănescu şi şef de lucrări N. Patriciu.

La ora 9 dimineaţa se va da candidaţilor o probă scrisă, dln fisica generală şi matematici. La orele 3 va începe examinarea orală a celor reuşiţi la teze.

— La Bucureşti a avut loc concursul pentru o bursă de 300 lei, pentru străinătate, la care au fost admişi licenţiaţii în ştiinţi. Comisiunea se compunea din d-nii David Emanuel, preşedinte şi prof. Niculescu şi dr. Dragomir Hurmuzescu, membri.

Toţi candidaţii prezintaţi au fost respinşi de la proba scrisă, pentru insuficientă pregătire, rămînînd ca pentru acea bursă—„Iosif Niculescu“ a cassei şcoalelor,—să se ţie un concurs la anul viitor, la care să se prezinte şi licenţiaţii din sesiunea Iunie 1911.

— Au fost admişi a lua masa la cantina universitară, următorii studenţi şi studente: Argintoianu A., Boureanu Eug., Buşacu C., Diiacu C., Sandu C. Ioan, Ţicău I., Emil Gavrilescu, Dăscălescu D. H., Raşcu M. Ioan, Dinescu M. Ioan, Teodorescu Vasile, Alistar Elena, Balan Elisabeta, Carlan Savel, Berbeciu Alex., Divitari Socrat, D. Ghiban, Chiriac Ioan, Foca Const., Vasiliu Elena, Gheorghiu Elena, Luca Mihai, Ionescu Anton, Grobnic Isidor.

❑ **Incendii.** — Alaltăeri noapte, două incendii au fost în comuna Tomeşti, incendii care de la început s'a dovdit că au fost puse de rău făcători.

Unul a distrus casa femeei Paraschiva Iacob, iar al doilea, două stoguri mari de fîn, ale lui Neculai Iacob.

Din cercetările făcute şi după spusa vecinilor, focul se crede a fi pus de Grigore Stupcaru, un vechi dezertor, care a şi fost prins şi arestat.

❑ Autoritătile locale au fost înştiinţate că, hoţii s'au introdus eri noaptea prin spargerea unei ferestre, în biserica satului Prigoreni, unde au răscolit toate vestmintele şi obiectele de valoare, fără a lua nimic.

Secţia de jandarmi anchetează.

❑ Celebra artistă Réjane va reprezenta la Teatrul Naţional din Iaşi Duminecă 7 Noembrie a. c.

„M-me Sans Gêne de V. Sardou, şi Luni 8 Noembrie *„La Vierge-folle“* de Henri Battaille, cu concursul trupei de la *„Théâtre Réjane“* din Paris şi sub impresa d-lui Henri Hertz directorul Teatrului. „Porte Saint Martin“. Biletele de intrare sunt depuse la agenţia Teatrală „Thalia“ (Maximovici).

❑ **Judecare.**—Camera de punere sub acuzare a admis apelul d-lui prim-procuror, confirmînd mandatul de arestare lansat contra lui I. Weinştein, pentru bancrută simplă şi frauduloasă.

— Gh. Asmaţuchi şi C. Vizariu au fost trimişi în judecata Curţii cu juri din Iaşi, pentru crimă de omor, săvîrşită asupra lui Gh. Onofreiu.

— Camera de punere sub acuzare a admis opoziţia primului procuror şi a dispus arestarea inculpatului Grigore Petru Rusu, pentru furt prin efracţie.

DIRECŢIUNEA

Creditului Funciar Urban

Din Iaşi

aduce la cunoştinţa amatorilor că bine cunoscuta moară Haier din Iaşi, strada Sf. Ioan, este de închiriat de la 26 Octombrie anul curent.

Doritorii de a lua în arendă această moară, vor bine vroi a prezenta ofertele lor la Directiunea Creditului Urban Iaşi, înainte de 26 Octombrie a. c.

Directiunea

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI“ —

Bucureşti 19 Octombrie

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a făcut tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

5,000 lei No. 46789, 54299, 9518.

3,000 lei No. 54826, 7963, 16140.

2,000 lei No. 49692, 10559, 54485.

1,000 lei No. 17214, 47849, 39900 57798, 30791, 10934, 44758, 3222, 43429 30456, 59654, 41612 8130, 17269.

500 lei No. 8789, 56939, 33543, 46004 30488, 43249, 4736, 7805, 53158, 57512 42402, 6160, 31187, 40201, 21195, 26092 27390, 4622, 50742, 48385, 26932, 4388 56882.

Răspuns notei persane

Teheran.—La nota guvernului persan cerînd rechemarea cruciştorului „Fox“, ministrul Angliei a răspuns că forţele engleze vor fi rechemate cînd circumstanţele vor permite.

CIUMA

Tchita.—Numărul chinezilor bolnavi de ciumă pulmonară, este de 29 cu 26 morţi.

Politica externă a Ungariei

Viena.—Comisiunea pentru afacerile streine a delegaţiunei ungare, a aprobat raportul asupra politicei externe şi a exprimat contelui Aehrenthal recunoştinţa cea mai călduroasă pentru politica încoronată de succes.

HOLERA

Roma.—In ultimle 24 ore, în provinciile napolitane au fost 7 cazuri de holeră şi 3 decese; în celelalte provincii nici un caz şi nici un deces.

*

Constantinopol.—Printre trupele unei divizii, au isbucnit cîte-va cazuri de holeră.

Divizia a fost isolată; numărul precis al morţilor nu se cunoaşte.

Eri au fost aci 3 cazuri de holeră. din care 2 mortale.

*

Erlau—In lagărul unor ţigani dintr'un sat vecin, s'au produs de o săptămînă, mai multe decese de holeră.

Cartierul a fost izolat milităreşte.

Dezertarea unui ofiţer romîn

Bucureşti. — Din Giurgiu vine ştirea că locot. Marin Popescu, din batalionul 9 vînători, Constanţa, a trecut la Rusciuk prin Giurgiu, pentru a nu se mai întoarce în ţară.

Numitul locotenent a săvîrşit la Constanţa un act în contra onoarei, menit să l scoată din rîndurile armatei.

Chemat de comandantul batalionului care i-a făcut morală, locotenentul Popescu a insultat pe superiorul său.

Prin ce împrejurări nu se ştie, locot, Popescu a venit la Giurgiu unde a reuşit să obţină un bilet de liberă trecere la Rusciuk.

Acolo s'a pus în legătură cu un căpitan bulgar care i-a propus să se înroleze ca sublocotenent în armata bulgară.

Locotenentul Marin Popescu e origiginar din Giurgiu, unde a fost şi ca sublocotenent.

Prin avansare a fost mutat la Constanţa.

O crimă

Bucureşti.—La marginea pădurei Gereasca, de pe teritorul comunei Maluşeni a fost găsit cadavrul lui Cristea Lolance.

Lîngă el s'a găsit un ciomag plin de sînge.

S'a orînduit o anchetă pentru a se afla criminalii.

Măsuri de aparare

Abouchegs. — Crucişetorul englez „Fox“ a debarcat 160 oameni şi patru tunuri în portul Lingeb din golful Persic, de oare-ce un trib de 3000 oameni, ameninţă oraşul cu pradarea şi autorităţile nu sunt în stare de aparare.

Audienţă

Bucureşti.—D. Al. Marghiloman a fost primit eri în audienţă de M. S. Regele la castelul Peleş.

Nenorocire

Berlin.—Un tren special al căei ferate militare, a trecut azi dimineaţă peste corpurile a doi pioneri, cari an fost ucişi.

Drama de la berăria Durieu

Bucureşti. — Aseară pe la orele 7, o dramă s'a petrecut la berăria Durieu.

Tănărul Alin Popescu, dr. în chimie venise aci cu o d-nă, Maria Constantinescu şi se aşezară la o masă.

După o lungă discuţie ce au avut'o, la un moment dat s'a putut observa că cei doui se ceartă. Maria Constantinescu scoase un revolver şi descărcă asupra lui Popnscu un glonte, lovindu-l în faţă.

Au sărit chelnerii şi persoanele cari se aflau acolo, dozarmînd pe numita d-nă şi în acelaş timp au transportat la spital pe tînărul Popescu.

S'a constatat că la mijloc era o chestie de dragoste. Popescu întreţinuse timp de 9 ani, relaţii de dragoste cu d-na Constantinescu, căreia îi promisese s'o ia în căsătorie. Popescu însă trăgăna veşnic lucrurile şi amîna din zi în zi. Maria Constantinescu află că Popeccu are intenţia să o părăsească şi vroi să se convingă.

Aseară, la berărie, ea provocă discuţia şi ceru lui Popescu să'i expue adevarata situaţie. Popescu căută s'o liniştească şi în cele din urmă mărturisi Mariei că în adevăr e în tratative de a se căsători cu o tînără pe care o iubeşte şi că deci ea Maria Constantinescu trebuie să renunţe la el. De aci începu cearta şi reproşurile şi Popescu cercă să convingă pe Maria, promiţîndu-i o sumă de bani. Drept ori-ce răspuns însă ea scoase an revolver şi descărcă un glonte asupra infidelului Popescu.

Grave excese

Berlin.—Noaptea trecută s'au întîmlat grave excese în împrejurimile cîmpului de manevre, situat lîngă gara de nord.

Doi agenţi de poliţie au trebuit să se apere cu săbiile, contra atacurilor unor tineri.

Pedepsirea spionagiului în Serbia

Belgrad.—Scupţcina a adaptat după o scurtă discuţie, proectul de lege pedepsind spionagiul în timp de pace pînă la 20 ani închisoare, iar în timp de război, cu moartea.

Măsuri în vederea unor dezordine

Londra.—„Agenţia Reuter“, află că guvernul persan a fost înştiinţat că va fi făcut răspunzător de orice vexaţiune adusă unui supus englez şi de toate pagubile eventuale în timpul dezordinelor de la Shiras,

De inchiriat în totul, sau în parte, o casă, compusă din 4 odăi, bucătarie, pivniţii etc. situată in strada *Moara de Vînt* No. 24.

MAGAZINUL de MOBILE

HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38

CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGER şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de bronz groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete *tot ce este mai* **nou**, *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate

De închiriat de la Sft. Dumitru, magaziile din str. Ştefan-cel-Mare No. 48.

A se adresa la d. Gh. Calmuschi, comuna Lungani lîngă Sîrca, sau str. Arcu No. 9.

1865 1870 1882 1896

Furnisori al Curţei Imperiale Ruso

CEI MAI BUNI

ŞOŞONI şi GALOŞI

din fabrica noastră cea mai veche şi mai renumită din

ST. PETERSBURG

Marca

„TRIUNGHIU“

se vând în toate magasinele de Incălţăminte şi Manufactură

cu

Veritabili numai 1860 în „Triunghiu“

1860 T.P.A.P.M. С.ПЕТЕРБУРГЪ

ТРЕУГОЛЬНИКЪ

Russian-American India Rubber Co.

„Trëugolnik“ St. Petersburg

Sucursale; Bucureşti, Strada Sărindar 22

Cele mai Inalte Recompense la toate Expoziţiile:

1861 St. Petersbug	1872 Moscova	1896 Nijni-Nowgorod
1862 Londra	1873 Viena	1893 St. Petersburg
1865 Moscova	1887 Philadelphia	1893 Chicago
1867 Paris	1878 Paris	1900 Paris
1870 St Petersburg	1882 Moscova	

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele vechi de concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

Piane şi Pianine

STEINWEG ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici începînd cu

LEI 700

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

4680

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ți: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ți.

A se cere: LES VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghiștii și Farmacistii.*

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE - POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Décomb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiu pentru asiguraţii din Romînia

Lei 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de

86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 48|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile total e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No. 1141 — Joi 21 Octombrie 1910

Guvern de tranziție

Printre modurile cum s'ar putea rezolva criza de guvern provocată prin apropiata retragere a liberalilor de la putere, s'a vorbit între altele și de posibilitatea alcătuirei unui guvern de tranziție.

Rostul unui asemenea guvern ar fi numai ca să prezideze noile alegeri generale, destinate a spune cuvîntul hotărîtor al țărei, în privința guvernului de succesiune.

Recunoaștem că o asemenea soluție pentru potmolirea deocamdată a crizei, ca formulă politică nu e de loc rea; dar în împrejurările de față o socotim foarte greu de realizat, am putea zice chiar imposibil. Pe de altă parte ea n'ar fi de nici o utilitate practică s'ar mări și mai mult criza de guvern declarată în țară.

Prima dificultate a înjghebărei unui asemenea guvern, o vedem în complecta lipsă de bărbați de stat chemați a lua frînele puterei în asemenea condițiuni. Mai toți fruntașii politici ai țărei sunt înregimentați în cele trei partide și nici unul din ei nu vor putea da acel caracter de neutralitate și imparțialitate, indispensabil îndeplinirei sarcinei unui asemenea guvern. Afară numai dacă nu s'ar recurge la recrutarea unui minister din barbați, cari nu fac politică; dar într'un asemenea caz inconvenientul ar fi de altă natură, căci ar încurca și mai mult situația, din lipsa de experiență sau pricepere în rezolvarea chestiunilor politice.

Susținătorii unei asemenea păreri dau ca exemplu guvernul d-lui Teodor Rosetti, alcătuit la 1889, după retragerea guvernului de 12 ani de atot puternicie liberală.

Dacă examinăm însă mai de aproape situația politică de la 1889, cu situația de azi, vedem însă că sîntem cu totul departe de timpurile de atunci. Impotriva guvernului lui Ion Brătianu, luptase o opoziție unită compusă din cele două partide conservatoare, din dezidența liberală foarte numeroasă și din cîte-va grupuri politice deosebite, dar destul de influente, ca liberalii-conservatori sau verniscanii, ca radicalii, etc.

Această opoziție formidabilă, a rămas intactă în ziua răsturnărei guvernului de teroare de pe acele vremuri și Coroana se găsea în impasul de a nu ști cui să încredințeze frînele puterei, fie-care din aceste partide în parte și toate la un loc, avînd deopotrivă asentimentul țărei în obținerea dreptului de succesiune la guvern. Din acest bloc de opoziție Coroana a ales elementele cele mai puțin angajate și a încredințat sarcina formărei guvernului fostului prezident al Curței de Casație, d. T. Rosetti, care atît prin temperamentul seu liniștit, cît și prin modul cum știuse să nu ieie o parte activă la desfășurarea evenimentelor de atunci, era persoana prin excelență indicată să înlăture cealaltă criză politică, ce s'ar fi creiat țărei prin alungarea liberalilor de la guvern.

Dar ne găsim oare noi astă-zi în fața unui bloc de opoziție din care Coroana să nu poată ști, fără a fi acuzată de preferințe, cum să alcătuiască viitorul guvern? De sigur că nu. Atît partidul condus de d. Carp, cît și partidul nostru au lucrat în cîmpuri deosebite, ba încă opozițiile s'au combătut mai mult între ele, de cît au combătut guvernul.

Campanii de răsturnare împotriva liberalilor nici unul din aceste partide nu au dus, nici la o laltă, nici în mod deosebit. Lupta lor a fost mai mult o luptă de afirmare, de dovedire de cucerire a simpatiilor și încrederei înaintea țărei, iar dacă liberalii se retrag, nici unul din aceste partide nu'și pot revandica meritul de a fi contribuit cu ceva la retragerea lor.

Coroana nu poate fi deci cu nimic învinuită din acest punct de vedere că a procedat cu parțialitate în alcătuirea guvernului, dacă ar fi să acorde puterea acelei opozițiuni care s'ar fi afirmat mai mult împotriva politicei guvernului liberal și deci ar întra mai mult în asentimentul țărei, care a condamnat au toată severitatea asemenea politică detestabilă. Dar în afară de aceasta, cine sînt barbații de stat, cari ar putea azi alcătui un guvern de tranziție?

S'a pus înainte numele d-lui Calinderu, iar acum în urmă al d-lui general Manu. Nici unul nici altul, credem noi, că n'ar putea primi o asemenea sarcină, și nici n'ar fi în stare să o poată duce la un rezultat. Evenimentele actuale nici nu le-o cer, nici nu i-ar putea ajuta cu ceva, din potrivă le-ar fi foarte defavorabile. In starea de spirite în care ne găsim, misiunea ce s'ar încredința, fie acestor doi bărbați de seamă ai țărei, fie altora, ar eșua din primul moment—și încurcătura ar fi cu siguranță de două ori mai mare și mai grea și criza departe de a fi înlăturată, ar fi agravată.

Ori cît de turbure e situația, Coroana are posibilitatea să rezolve criza, fără a îmbrățișa o asemene soluție, chiar dacă ar fi să prelungească puțin criza, fie încercînd toate posibilităței realizărei unui guvern de coaliție sau colaborare a ambelor partide conservatoare, fie încredințînd din primul moment sarcina formărei cabinetului unuia din cei 2 șefi ai acestor partide.

Dar este posibilă înjghebarea unei formațiuni ministeriale de conlucrare a ambelor partide? Noi credem că da—și în tot cazul mult mai posibilă și mai practică, de cît acea a formărei unui minister de tranziție. N'avem nevoe în împrejurările de față de guverne efemere sau creiate pentru un scop de moment și nici nu este bine să se recurgă la soluțiuni, cari să turbure și mai mult atmosfera de încertitudine politică în care toată lumea plutește.

Un guvern de conlucrare a ambelor forțe conservatoare ar fi poate guvernul ideal, care ar corespunde nevoilor și sentimentelor unanime ale țărei, în aceste timpuri și un asemenea guvern, credem noi că nu e imposibil de format.

Dar asupra posibilității și mai cu seamă a utilității unui asemenea guvern, ne vom încerca să vorbim în articolul viitor.

Vespasian I. Pella.

In jurul discursului d-lui A. A. Badareu

Cercul Capșei din București a fost viu și adînc impresionat de atacurile pe față ce i s'au dat de către d. Badareu în discursul de la Iași. O fi el bun la ceva cercul Capșei. Trotuar îngust, lume ce se perindează în sus și în jos pe dinaintea marelor vitraje, lucruri de zaharicale ce fac să lese gura apă, apoi o lume de trîndavi orientali, pensionari politici, etc, dar nimic n'a putut să iasă din acel cerc de cît culise. *Științile, literele și artele romînești nu datoresc cercului Capșei nici cel puțin statornici cumpărători.*

Și cu toate aceste, acest cerc Capșa, așa de urît zugrăvit în cartea ce poartă numele: Intre Capșa și Palat, *are un foarte mare rost politic. El e făuritorul de știri de senzație, iar presa unei anumite specii de oameni, de acolo își soarbe coloane de cancanuri și știri tendențioase.*

Ei bine, acest cerc anonim de toate partidele, de toate nuanțele s'a văzut descoperit de d. Badareu, care a crezut că poate atinge o chestie politică și la Huși, iar de la Iași să emită păreri asupra situației actuale, fără să ceară nici avizul, nici autorizarea cercului de la Capșa.

Oameni cari își caută de trebile lor și de interesele mari ale țării nu se întîlnesc de cît rar în cercul pensionarilor de la Capșa. Afacerile publice îi absoarbe într' atîta că se văd rar pe la Capșa, de aceia nici nu pot fi în curent cu ceia ce se urzește la Capșa.

Așa îmi vine să leg faptele, cînd citesc aprecierile à la Capșa *ce le face gazeta dinastiei, am numit pe „L'Indépendance Roumaine", asupra rostului declarațiunilor d-lui Badareu.*

Foaea franceză vede în discursul de la Iași aprobarea unei dizidențe, A cui! contra cui? în ce scop?

A! dar se grăbește îndată a raționa à la Capșa.

Propoziția I-a. Șeful a zis că partidul conservator-democrat poate trăi prin sine, că el e continuatorul operei lui Lascar Catargiu, că el și numai el are rădăcini în țară, și că dar e o dizidență evidentă din partea d-lui Badareu, cînd afirmă că cele 2 partide conservatoare nu se pot distruge între ele, ci din contra că trăesc și trebue să se închege.

Dar cînd șeful a afirmat că partidul conservator e deja mort? Au oare n'a susținut el lupta cu succes contra liberalilor, și cu insucces contra noastră?

Nu șeful a făcut socoteala că în cele 15 alegeri parțiale liberalii au rămas în urma și a junimiștilor și că dacă n'ar fi fost cartelul general între liberali și Carpiști de mult s'ar fi isprăvit cu domnia liberală.

Numai foaia dinastiei vede că e mort un partid care întrunește în capitală 1000 de voturi față de 800 căpatate de d. Cezărescu. Nu, el nu e mort, dar sufere de o atrofiare politică prin boala direcțiunei. Contra acestei boli la cîrmă s'a rîdicat șeful nostru și cu el trei pătrimi din partidul conservator, căci și-au zis cu toții că în starea de putrezeciune politică nu mai poate dăinui ideia conservatoare.

Ce a spus d. Badareu de cît acest lucru evident, că în loc de a ne mai sfăsia între noi spre marea bucurie a adversarilor naturali, noi să ne rîdicăm pentru moment mai pre sus de felul de a se discuta politică la Capșa și să privim lucrurile în față. Și strigătul dat e al omului sincer, al luptătorului cald pentru o idee, a sămănătorului de idei, nu de uri personale, și ce e mai frumos că acest strigăt să vină de la acela, care cît a fost sfetnic al Coroanei a fost cel mai lovit de așa zisa elită cu drepturi divine.

Să fie pe pace foaea dinastiei. Ori cîte premise ar scoate și ori cum ar suci logica un fapt este evident, apropierea noastră prin colaborare și în închegare de guvern e finitul exploatării țării prin dinastia hurapace și uznrară.

Chestii de limbă

A depăra și a împara

Iată 2 cuvinte absolut neîntrebuințate astăzi, de și atît rădăcina cît și formațiunea lor sînt curat românești. Care să fie cauza dispariției lor din graiul de toate zilele, cu toată curățenia lor gramaticală?

Cine nu știe că cuvintele atîta timp circulă în graiu, cît trăește obiectul sau nevoia pe care le numesc. Dispare obiectul din întrebuințare, nu mai are de ce trăi cuvîntul, și dacă mai trăește o generație două de vorbitori, de la o vreme el dispare. Fără să greșim zicem că și aceste 2 cuvinte au trăit în graiul viu cît au numit o stare de lucruri. Schimbatu-s'a acea stare de lucruri, s'a dus din întrebuințare și cuvîntul în formația lui veche și curată.

A depăra—deparat, Deparați—Depărățeanu. Era un obiceiu al pămîntului și pe cît știu mai mult în părțile de șes ale Munteniei, că pentru a se ținea minte pe unde au umblat hotarele, se lua și cîte un copil doi, și pe cînd bătrînii oameni buni și de cinste mergeau cu brazda în cap ca să arăte boerilor hotarnici că pe acolo, pe unde merg ei îmblă hotarul, în lipsa de alte acte scrise, care să verifice faptul, boerii luau de păr pe unul din copii și mi ți-l tărnuia cît ținea hotarul, nu în alt scop, de cît să-l facă să țină minte cînd va ajunge om bătrîn pe unde a îmblat hotarul moșiei. Nu se poate mai pitoresc lucru ca în fața obștiei moșneni lor cu boerii hotarnici *să depărezo*, adică să tragă de păr pe acei d n copii, cari urmau să aibă un roat în satul lor. Copilul *tras de păr* se zicea *depărat*, și de sigur că era viu în mintea satului faptul *depărării* pe hotar.

Se vede că unul din satele ale cărui hotară s'au fixat prin mărturia *unuia* sau a mai multor *deparați* s'a numit după faptul cuprins în obiceiul pămîntului, *Deparați*, de unde ne-a eșit gingașul poet *Depărățeanu*.

In Moldova din miile de documente ce mi-au trecut prin mînă nu mi s'a dat să văd practica acestui obiceiu, care părea a fi exclusiv șesului Munteniei.

Azi cînd avem ingineri hotarnici, cari rădică planurile cu tot meșteșugul științei Agrimensurei, cînd se ridică planurile de moșii, cu hărți lucrate după toate regulele, cînd dar mijloacele de a fixa hotarele sunt așa de multe, *depararea* la hotar nu se mai face, așa că au scăpat bieții copii de a fi chinuiți, de aceia s'a pierdut și cuvîntul din întrebuințarea zilnică.

Cam tot așa e și cu *împărarea*.

Dacă *depărarea* vine de la *păr* (părul capului), *împararea* vine de la *par*. Și iată cum. In vremile vechi ocupațiunea romînului fiind pășunele, iazurile și prisecile, țarina ocupa un loc prea puțin, ca *răzoare*, ca *pămînturi (nive)*, ca *jirebii*, mai toate acestea avînd în față lărgimea locului de casă—cam 25 metri —, casa fiind făcută în capul ogorului, cum și azi e încă sistemul la țară.

Fiind pășune multe erau și vite multe, care se boncăluiau prin pășunele întinse și mănoase, și cu greu de oprit de a nu călca ogorul vecinului. Pentru împrejmuirea locului de țarină s'a practicat din vechiu, cum și azi se practică la țară ca țarina să fie deosebită de vatra satului și de locul de fînaț cu gard de nuele, împletite în jurul *parilor*. Până ce să se găsească nuele, oamenii se mulțumeau cu parii, sistem străvechiu, de pari legîndu-se la țară multe datine și credințe.

Iată însă că din o cireadă de boi, unul se desprinde și o ia razna peste ogor. Alungat din urmă boul se silește să scape de bucluc, și în iuțala și răpezala lui, boul se înfige în par, se împărează și moare.

Nu puține hărtii vorbesc de procese și pîri ce au îmblat la divanul măriei sale pentru împărare de boi. Știți cum hotăra Domnul în cazuri de acestea? Silea pe cel cu ogorul și cu parii să plătească boul *împărat* al omului stăpîn.

Azi pășunele s'au împuținat, și cu el s'au împuținat tot odată și numărul vitelor cornute. Pas de mai alungă azi un bou care să *se împăreze*.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

ÎN LABORATORIU

Despre celebrul preparat al profesorului Ehrlich vor găsi cetitorii amănunte în articolul următor. Ele sunt cu atît mai de actualitate, cu cît și în orașul nostru s'au făcut zilele aceste primele încercări asupra unor pacienți și— se pare — cu foarte promițătoare rezultate. *Mai* indiscreți nu putem fi de-ocamdată...

Vom reproduce aci o relațiune publicată în ziarul „Le Temps" de către doctorul Henry de Rothschild, care nu e numai dramaturgul pe cale de a cuceri o celebritate europeană, ci și șeful unei policlinici în Paris.

După ce arată ce exploziuni de violență și de ostilitate a întîmpinat descoperirea „neamțului" Ehrlich—în Franța, spune că tocmai izbucnirile aceste l'au făcut să creadă în superioritatea preparatului pe care l'a încercat în policlinica sa proprie. Succesele s'au arătat mai presus de așteptări. Cu deosebire uimitoare a fost vindecarea unei fetițe de 11 ani, îmbolnăvită de patru ani și avînd genunchiul atît de umflat—în urma boalei contractate—în cît părea că amputarea piciorului se impune. După trecere de trei zile complete fetița putu să umble, fără dureri și se poate considera aproape vindecată.

Dar personalitatea lui Ehrlich fu și ea atacată.

S'a mers pînă a-i se atribui interese de bursă, în favoarea unor industriali. Iată însă că Henry de Rothschild se întoarce din Frankfurt am Main încîntat și plin de admirațiune.

Timp de mai mult oare s'a întreținut cu savantul german, esclusiv despre „606" și despre literatura celor 14000 de observațiuni medicale relatate din toate țările. Profesorul Ehrlich asigură că nu-i este cunoscut nici nu caz de orbire în urma tratamentului, iar cele 12—13 cazuri mortale, din 14000 de pacienți, arată că *alte* împrejurări, iar nu injecțiunile au provocat acele morți.

După rezultatele de pînă acum se poate spune că 90 la sută dintre cei tratați se îndreaptă ori se ameliorează.

La întrebarea francă a d-rului parizian, ce este adevărat din învinuirea că ar urmări interese băneşti cu descoperirea făcută, savantul răspunse:

„Aș fi putut lesne să fac o avere și să-mi asigur mari venituri anuale, cum a făcut bună oară descoperitorul veronalului. Dar n'am făcut o, deși socot că după o viață întreagă de muncă are cine va dreptul la o răsplată.

Viața mea se petrece numai în laboratoriu. Nu cunosc ce este luxul și nu am trebuinți. Mulțumită generozității unor prieteni ai științei, am putut dispune de 300,000 de mărci cheltuiți în cântarea lui 606. Am cheltuit de asemenea o parte din premiul Nobel ce mi s'a acordat. Am luat măsuri ca prețul vînzării preparatului meu să fie foarte mic. Din partea de cîștig ce mi se va cuveni voiu îngriji să se întemeieze la Frankfurt un institut de biologie și chimie. Spitalele și bolnavii săraci vor primi preparatul fără bani".

După atari declarațiuni nu e de mirat că Henry de Rothschild a ieșit adînc impresionat din laboratoriul savantului și a socotit ca o mare cinste că Ehrlich i-a întins mîna la plecare.

„Oarele ce am petrecut în tovărășia lui — încheie dînsul — îmi vor rămînea neuitate".

Rodion

606

A fost foarte naturală senzația considerabilă ce a făcut în toată lumea descoperirea acestui mare remediu al sifilisului și la bucuria sutelor de mil de suferinzi s'a adăugat graba acelora cari sunt totdeauna în căutarea mijloacelor de a specula teama de această boală. Pentru aceea, de cîte-va luni am putut să asistăm atît la încercarile de speculare ale acestei descoperiri, în care zelul unor medici a intrat uneori în conflict cu parchetul și pe de altă parte vedem și pe bolnavi că reclamă tot cu mai multă stăruință injecția minunată.

Aprecierile pentru și contra medicamentului, n'au fost totdeauna desinteresate. Acei dintre medici, cari l'au pus la îndoială, au fost tocmai acei cari nu l'au putut obține de la Ehrlich, iar acei cari l'au lăudat au fost dintre fericiții cărora Ehrlich le-a trimes pentru scopuri științifice și cari au preferat să facă știință cu prețuri mari în folosul lor.

Personalitatea științifică considerabilă a lui Ehrlich l'a pus de la 'nceput de-asupra ori cărei bănueli de speculație și tot asta a făcut că medicamentul a fost dat de la 'nceput la puțini medici, cari erau în măsură să facă cu dînsul cercetări în spitale.

După prima surpriză a descoperirei medicamentului, au urmat luni de zile de cercetări pline de răbdare, în cît acum se poate vorbi despre rezultatele obținute de 12,000 bolnavi, iar la entuziasmul ridicat de prima veste a descoperirei medicamentului, urmează judecata rece a rezultatelor observate cu rigoare.

Nota generală ce reesă din observarea acestor rezultate, este că medicamentul nu poate fi leacul minunat care să vindece boala odată pentru totdeauna cu o singură injecție, cum s'a crezut la început.

Chiar Ehrlich și cei mai de aproape ai lui, arată că uneori trebuesc 2 și 3 injecții pentru a face să dispară semnele boalei. Zicem „să dispară semnele", căci nu se poate ști încă dacă boala nu va mai reveni, de oarece nici unul din cei 12,000 bolnavi n'a avut vreme să ne arăte dacă în un an sau mulți, boala nu mai da semne de viață. Este, dar, imposibil a se vorbi de excelența metodei, pînă ce nu se va vedea după un timp mai lung, care este durata de acțiune a medicamentului.

Se poate, însă, vorbi de rezultatele imediate și de inocența metodei. In adevăr, în ce privește inocența metodei, cei 12 morți din 12,000. nu pot fi puși în sarcina medicamentului, ci a boalei lor înaintate, după cum s'au relatat aceste cazuri; în celelalte accidente observate este de vină metoda de injecție întrebuințată de medic. Această metodă se experimentează și se îmbunătățește mereu, în cît fie-care zi aduce un progres în modul de a face injecția. Prin urmare se poate spune că medicamentul nu este primejdios și că din momentul ce îndepărtăm această teamă, putem vorbi despre întrebuințarea lui mai întinsă în tratamentul sifilisului.

Medicamentul — căci se știe că nu este un ser, ci un medicament chimic — a fost întrebuințat în tot felul de manifestații ale sifilisului, atît în cele care urmează imediat după îmbolnăvire, cît și în complicațiile mai tîrzii la măduva spinărei și creer. Se poate spune de la'nceput, însă, că toți acei cari au exderimentat medicamentul, sunt de acord să declare că n'are nici o acțiune în complicațiile nervoase ale sifilisului; prin urmare bolnavii de tabes și paralizie generală nu au nimic de așteptat de la noul medicament, fiind-că nu le este de nici un ajutor.

In general se poate spune că medicamentul este cu atît mai activ, cu cît este dat mai la începutul boalei; acțiunea lui este energică asupra microbilor (spirochete) care circulă în sînge. De acea vindecă repede ulcerația primitivă, precum și toate plăcile mucoase și ulcerațiile perioadei secundare și toate gomele ulcerate sau nu. Acțiunea lui este, deci, mărgenită la ulcerațiile ori cărei perioade, dar se poate zice că în aceste cazuri este nu numai eficace, ci suveran.

Dacă n'ar avea de cît această acţiune şi încă descoperirea lui ar fi un bine considerabil pentru omenire, căci acest nou medicament închide şi vindecă tocmai acele manifestări ale boalei, care sunt contagioase şi care prin urmare împrăştie boala. Intrebuinţarea lui sistematică ar putea, deci servi ca o apărare în potriva boalei de oare ce ar împedica ulceraţiile de orice soiu de a'şi mai urma cariera lor funestă, căci se ştie că sifilisul se ieа numai prin ulceraţiile sale.

Dacă vom căuta acum să vedem care este valoarea medicamentului din punct de vedere al uşurinţei întrebuinţărei lui, vom vedea că cu toate progresele neîncetate ale metoadei de injelţie, totuşi există oare care inconveniente.

Mai întăi, faţă cu uşurinţa injecţiilor de până acum, noul medicament se prezintă cu totul diferit; în adevăr pentru a face o injecţie cu 606, este de întrebuinţat o întreagă gospodărie chimică şi pregătirea injecţiei este o alacere de combinaţie chimică destul de lungă.

In urmă, bolnavul la un interval oare care după injecţie, are căldură, de multe ori foarte ridicată, cea ce'l face că une ori timp de 10—12 zile de la injecţie trebue să stea în pat şi să fie serios bolnav. In caz cînd — precum spune Ehrlich — trebue une ori de făcut 2 şi 3 injecţii, asta face de 3 ori cîte zece zile de stat în pat. Din această pricină noua metodă nu este tot atît de comodă ca vechile injecţii, cari permit bolnavului să'şi vadă de ocupaţii în tot timpul tratamentului. Pentru aceia uneori bolnavii singuri declară, chiar după ce s'au vindecat la 15—20 zile de ulceraţia lor, că acelaşi rezultat îl puteau obţine cu mercur în acelaşi timp cu mai puţin sacrificiu de timp şi suferinţă.

Este natural că toate aceste constatări pe care le aduce timpul în sarcina noului medicament, au contribuit să scadă mult din entuziasmul primelor zile. Pentru promotorul metodei desavantajele nu sunt o decepţie, de oare-ce personalitea sa de om de ştiinţă desăvîrşit, l'a făcut că el singur a fost de la 'nceput cel mai rezervat în glorificarea medicamentului. In general ştiinţa germană care l'a văzut născînd şi care l'a studiat mai cu temei, a fost mai rezervată de cît jurnalele de tiraj, în care interesaţii au lasat să se împrăştie laude fără măsură nnui medicament care era aşa de rar şi prin urmare aşa de scump.

Ştiinţa franceză are în toată imprejurarea asta, o conduită care nu'i este spre laudă; După ce n'au contribuit cu nimic la studiul modern al sifilisului, care este cu totul german, de şi boala este cu totul franceză — le mal français i se zice, — după ce în tot timpul silinţelor laudabile a le ştiinţei germane la studiul noului medicament, ştinţa franceză privea indiferentă, acum, cînd în mod imparţial se publică rezultatele metodei, jurnalele franceze, chiar de medicină, nu se sfiesc să publice că metoda 606 a fost numai o manoperă financiară pentru a readuce în clinicile germane bolnavii străini cari începuseră să se împuţineze.

Acuzaţia este şi lipsită de temei şi prea puţin cavalerească pentru poporul cavaler. Lipsită de temei, fiind că Ehrlich nu face negoţ cu ştiinţa şi ne cavalerească fiind-că întrebuinţează arme pe care nu francezii le au ascuţit, ci le-au luat de la savanţii germani cari relatează imparţial insuccesele metodei.

Cu toate că aşteptările noastre au fost în parte înşelate şi că 606 nu se arată a fi leacul minunat care să vindece boala din o singură injecţie şi in toate manifestările ei, medicamentul este o foarte preţioasă cucerire pentru vindecarea omenirei şi fără îndoială că din momentul ce principiul a fost găsit, s'a deschis cîmp cercetărilor în direcţia aceasta, în cît viitorul ne poate aduce şi leacul minunat.

MAGAZINUL
de
MOBILE
HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38
CEL MAI MARE DEPOZIT De
DORMITOARE. SALOANE
SUFRAGERII şi BIROURI
cu preţurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de **bronz** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete
tot ce este mai **nou**, *frumos şi eftin.*
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
Din cele mai renumite Fabrici din străinatate

De închiriat de la Sfîntul Dumitru, magaziile din str. Ştefan-cel-Mare No. 48.
A se adresa la d. Gh. Calmuschi, comuna Lungani lîngă Sîrca, sau str. Arcu No. 9.

Serbarea şcolară din Botoşani

In ziua de 9 Octombrie s'au împlinit 50 ani de la înfiinţarea şcoalei primare No. 1 de fete, primul aşezămînt pentru cultura femeei din oraşul nostru.

Membrele corpului didactic, au decis să comemoreze această dată printr'o serbare şcolară, care a şi avut loc Duminică 17 Octombrie, în sala Téatrului Popovici.

S'a dat acestei sărbări jubilare toată strălucirea cuvenită.

Sala teatrului Popovici, unde a avut loc serbarea, a fost frumos împodobită cu ghirlande şi drapele.

Incă de pe la orele 2 p. m. publicul a început să inunde sala care a devenit în curînd neîncăpătoare pentru marea mulţime de spectatori, ce venise să asiste la serbare.

In ochii multora se strecurau lacrimi de emoţia produsă prin rechemarea amintirilor de pe vremea anilor de şcoală.

Pe lîngă toţi membrii corpului didactic din oraş şi autorităţi, tot ce oraşul are mai distins a ţinut să ia parte la această solemnitate.

Fix la ora 3 serbarea se începe, prin imnul regal, cîntat de corul şcoalei, condus de d-ra Profira Rugescu, maistră la şcoala profesională şi ascultat în picioare de întreaga asistenţă.

Urmează cuvîntarea d-nei Natalia I. Adamiu, directoara şcoalei, care în cuvinte bine simţite şi într'o formă aleasă, arată importanţa jubileului ce se serbează de către şcoala de fete No. 1, ca fiind primul aşezămînt din localitate pentru cultura femeei. Face istoricul înfiinţărei şcoalei, arătînd fazele prin care a trecut pentru a ajunge astă zi să reprezinte instituţia de cultură ce face mindria oraşului nostru.

De şi aşezată într'unul din cartierele cele mai frumoase şi mai sănătoase din oraş, totuşi d-sa zugrăveşte în culori vii lipsurile de care sufără încă şcoala pentru a putea corespunde tuturor cerinţelor unei instituţiuni mai moderne. Isi exprimă îngrijirea în ce priveşte viitorul şcoalei care e ameninţată de depopulare, atîrnă însă de la înţelepciunea conducătorilor că va găsi soluţiunea cea mai potrivită, care să asigure încă multă vreme existenţa acestei vechi instituţiuni de cultură femenină.

Apoi urmează o cuvîntare din partea foastelor eleve ale şcoalei No. 1 din Piatra Neamţ.

Căldura cu care şi-a evocat d-sa amintirile sale de şcoală, precum şi convingerea cu care s'a vorbit în chestiunea însămnătăţii problemei culturii femeei au stîrnit aplauzele bine meritate ale întregei asistenţe.

Cuvîntarea d nei Isăcescu a dat dovadă de o cultură foarte serioasă şi de o convingere nestrămutată asupra rolului instructiv şi educător al şcoalei, asupra femeei, căreia îi este încredinţată creşterea viitorilor cetăţeni şi apărători ai patriei, precum şi a viitoarelor mame ce vor da naştere ilustraţiunilor neamului romînesc.

D-sa face cu această ocaziune, o aspră şi documentată critică a influenţei şcoalelor catolice asupra spiritului femeei romîne, făcînd apel la sentimentele tuturor pentru a nu şi mai trimite copiii în şcoalele călugăriţelor care prevestesc spiritul şi inimele. Cu aceasta a luat sfîrşit partea I a serbării.

In partea a II a s'a jucat de către elevele şcoalei o piesă de ocazie, într'un act de d-na Zulnia C Isăcescu: „Ilenuţa la jubileul şcoalei în care a învăţat bunica ei". Jocul de scenă şi montarea piesei n'au lăsat nimic de dorit.

Au urmat apoi coruri şi jocul rîndunelelor executate tot de către elevele şcoalei.

Feeria finală reprezentînd şcoala cu diferitele generaţiuni care-i aduc omagii, jucată de eleve, a produs o excelentă impresie.

In fine muzica militară a batalionului 8 vînători, care a cîntat între pauze a complectat serbarea dîndu-i caracterul unei manifestaţiuni literare şi artistice.

S'a simţit totuşi lipsa nexplicabilă a autorităţilor şcolare centrale, care ar fi de dorit să încurajeze mai mult asemenea manifestaţiuni, deranjîndu-se macar la 50 ani o dată. B.

Litere-Ştiinţe-Arte

Său şi Lui. — In ultimul număr al „Vieţei Romîneşti" d. N D. Cocea, corespondentul teatral al revistei iaşane vorbind de traducerea piesei lui Rotschild „La Rampe" face traducătorului oare cari observaţiuni stilistice. Intre altele:

„Nu ne-am explica, de pildă, abundenţa escesivă şi nerominească a pronumelor *său* şi *sa*. Romînul spune casa lui, amanta lui, norocul lui, iar nici de cum: casa sa etc; afară de cazuri excepţională cînd pronumele se reportă la o persoană prea intimă sau.. prea oficială. Expresiunile: mă-sa, tată-său, etc; Domnia Sa, Măria Sa".

Dacă e vorba la adică Domnia-lui e încă mai... romînesc.

Dar distincţiunea nu e acea pe care o face d. N D. Cocea, cu toată justeţea observaţiilor faţă de traducerea piesei. Confuziunea provine tocmai din faptul că *lui* e un pronume şi „său—sa" e un adjectiv.

Restul e o chestiune de simţ şi nu de regulă gramaticală. Intre săi şi lui— e distanţa ca de la subiect la obiect şi nu o simplă nuanţă. Cînd zicem despre cineva: el a pierdut averea *lui*,—nu însamnă de loc că el a pierdut averea *sa* (romîneşte: el şi-a pierdut averea). Prin urmare discuţiunea e de prisos în senzul acesta şi d. Cocea n'a lămurit chestiunea.

E de regretat că scriitorii—şi mulţi chiar de talent—măresc încă această confuziune.

*

Noua comedie a lui Gerhardt Hanptmann „Şoarecii" va fi jucată pentru prima oară în Ianuarie 1911 la Lassingtheater din Berlin.

*

La Lemberg s'au inaugurat sub conducerea lui Ignaz Paderewsky festivităţile în memoria lui Chopin. Au venit delegaţi din părţile poloneze ale Rusiei, Germaniei şi Austriei. Anglia fu reprezentată de către Alma Tadema, Franţa de către Jules Claretie. Padderewsky a ţinut şi o cuvîntare.

El a opus cuvintelor lui Bismarck că nu există o cultură poloneză—dovezi şi afirmări că există: „Aşa cum există un cer, tot aşa există şi o cultură poloneză şi în numele lui Chopin, în numele acelei culturi strig: Trăiască Polonia!"

*

A apărut „Sanatatea" anul X, No. 16 cu data de 15 Octombrie. Că totdeauna excelenta publicaţiune are un variat şi bogat sumar de articole, actualităţi şi ilustraţiuni.

*

Cu privire la cazul Judithei Gautier despre care s'a pomenit eri într'un articol, iată cum stau lucrurile. Academia Goncourt sau „a celor zece" a decis a alege pe această scriitoare spirituală, membru într'un loc vacant al micei lor Academii. Aceasta, oarecum, ca o reparaţiune pentru că Academia cealaltă, cea mare refuzase a primi pe Théophile Gautier, marele poet, tatăl scriitoarei.

Lista de subscriere pentru statuia lui Cuza-Vodă

De oarece aşezarea statuei marelui Voevod Cuza în piaţa Unirei, va necesita cheltueli nouă cu betonarea săpăturilor ce se vor face, ca să se astupe cele 3 pivniţe, ce stau la o adincime de 7 metri, şi cum comitetul a cheltuit deja peste 6000 lei cu betonarea din piaţa cea nouă, ziarul *Opinia* crede de a sa datorie de a deschide o listă de subscriere publică, ca să se grăbiască cu un ceas mai înainte ridicarea statuei.

Cu această ocazie facem un foarte călduros apel la publicul nostru cetitor să se grăbească a-şi da obolul său patriotic.

Sumele se pot trimete şi cu mandat postal la administraţia ziarului nostru. Numele celor ce vor subscrie se vor publica în coloanele *Opiniei*.

A. D. Xenopol	200	lei
A. A. Badareu	200	„
Juster Leon	200	„
Dr. Drag. Hurmuzescu	100	„
Dr. Miclescu	100	„
Nicu Nanu	100	„
Lascar Antoniu	100	„
Ioan Peretz	60	„
Andrei Badareu	60	„
Alecu Calerghi	50	„
Dr. Enăşescu	40	„
V. I. Radu	40	„
Dr. Ilie Pisoski	20	„
Alex. Popovici	20	„
Eug. Herovanu	20	„
Dr. Stefănescu-Galaţi	20	„
Osvald Teodoreanu	20	„
Iancu Zarifopol	20	„
Anibal Ciurea	20	„
I. Prasa	20	„
Maior Radu Dimitrsecu	20	„
Vas. Teodoreanu	20	„
E. Brăil	20	„
Gh. Anastasiu	20	„
Căp. Nicu Botez	20	„
D. Tudoranu	10	„
V. Oiaga	10	„
Gh. Ghibănescu	10	„
C. Numian	5	„
C. Buznea	5	„
A. Dabija	5	„
Const. Calognomu	6	„
D. Boroianu	5	„
N. C. Păun	2	„
I. Mitescu	5	„
V. Dimitriu	5	„
Rotbard	5	„
D. Brudea	2	„
N. Ştefănescu	2	„
C. D. Papana	10	„
Căp. Cerchez	5	„
A. Artino	5	„
Gh. Daraban	5	„
Gh. M. Şendrea	20	„
Lulu Antoniade	10	„
C. Vasiliu	5	„
Un preut	2	„
Dr. Roşculeţ	20	„
D. Longhinescu	20	„
A. D. Atanasiu	5	„
Gh. V. Botez Gordon	3	„
Th. A. Burada	5	„
Societatea „Arhiva"	20	„
Şcoala normală „V. Lupu"	60	„
V. I. Alexandrescu	2	„
Preutul Gheorghiu Poeni	3	„
Total	1789	„

STRUNA ZILEI

MICIME CONTAGIOASA

D. Dr. J... s'a ocupat în «Opinia» şi de d. dr. Manicatide. Aceasta l'a micşorat încă şi mai mult pe d-rul J...
«Mişcarea»

Om fenomenal!... Altfel
Nu 'nţeleg cum să-i mai zic:
Numai pomeneşti de el
Şi pe loc devii mai... mic!

INFORMATII

❑ Următoarele candidate au fost admise la şcoala normală „Mihail Sturdza" din Iaşi, în urma concursului depus: ca bursiere:

De la comisia din Bucureşti.—Popescu N. Elena, Covăcescu Maria Octavia, Tălmaciu Stanca, Milea I. Zinca, Popescu M. Zoe, Georgescu Haretina, Pirineu Constanţa, Bărbulescu Smaranda, Cristea Ioana, Popescu Paraschiva, Cotorogea Darie, Dumitrescu Elena.

De la comisia din Iaşi.—Dimitriu C. Elena, Tudor Maria, Miron Minodora, Bulancea Elena, Diaconescu Haretina, Mrejeru Maria, Ciobanu Aglaia, Ciurescu Eugenia, Cucu Maria, Ionescu Elisabeta, Mănicuţa Ermina, Talpă Natalia, Dediu Constanţa, Anghelescu Aurelia, Mariniciu Savinia, Diaconu Afrodita, Davidescu Madelena, Hincu Tudosia, Zugrăvescu Zenovia, Gheorghiu Victoria, Manolia Virginia, Vasilescu Emilia, Grinţescu Lucreţia, Hotnog Elvira, Plesu Demetra, Vasiliu Maria, Suceveanu Natalia, Mănescu Florica, Virtolas Aglaia, Popescu Ana, Filipescu Maria, Gheorghiu Ecaterina, Virlănescu Maria, Popovici Eufrosina, Aramă Maria, Ciocan Aglaia, Rota Elena, Tăbăcaru Victoria, Popescu Aglaia, Ganea Clementa.

De la comisia din Galaţi.—Nicolae Gherghina, Butuc D-tra, Pop. Al. Elena, Jugănaru C. Radu, Ciornei C. Maria, Serebuno Cornelia, Rădulescu Alexandrina, Pancu Tudora, Stănescu Evlopia, Amza Ştefana, Ionescu Constanţa.

De la comisia din Craiova.—Stănculescu Stana, Marinescu Achilia, Bejenaru Elena, Stan Ioana.

Au fost admise ca solvente următoarele;

De la comisia din Bucureşti.—Ciuhureanu Ema, Munteanu Suzana, Ştefănescu Constanţa, Georgescu Maria, Popescu Ecaterina, Cilea Teodoru, Vergulescu Victoria, Dtrescu Maria, Gruianu Elena, Constantinescu Aurelia, Ianoş Elisabeta.

De la comisia din Iaşi. — Gheorghe Gherghina, Mirciu Clara, Dragomir Lucreţia, Cotiş Olga, Dimitriu Eugenia, Ispir Lucreţia, Tomiţa Elena, Rotaru Catinca, Stoica Eufrosina, Ghencea Ana, Davidescu Eugenia, Mihalopol Profira, Mihăescu Elisabeta, Botez Victoria, Adamoia Ana, Hudescu Natalia, Juncu Alexandrina, Stoica Paraschiva, Cîmpeanu Elena, Mira Anica, Haulică Margareta.

De la comisia din Galaţi. — Pavel Aurelia, Munteanu Ianula, Vlădescu Sorica, Iliescu Olga, Ciocianu Ecaterina, Cosciovă Margareta.

De la comisia din Craiova. — Panait Alexandrina, Gănescu Alexandrina, Petrescu Maria şi Popescu Elena.

Candidatele Marinescu Achila şi Pavel Aurelia, repartizate în cl. IV a şc. normale „M. Sturza" vor trece în aceeaşi clasă şi calitate la şcoala normală „Elena Doamna" din Bucureşti, de oare ce la Iaşi nu s'a putut înfiinţa anul aceasta cl. IV normală, din lipsă de eleve.

❑ Adunarea „*Socetăţei Educătoarelor romîne*" în şedinţa trecută, a fixat programul de activitate pe acest trimestru şi a hotărît ca în cele 5 şedinţe care urmează, să se facă alternativ studii de psihologie femenină şi de educaţie generală, iar în ultima şedinţă se facă numai muzică.

Mai multe membre au promis tot concursul lor, pentru ca această şedinţă să fie cît mai frumoasă.

Pentru Joi 21 Octombrie d-na Maria C. Buţureanu, va face o scurtă dare de seamă asupra expoziţiei de la Bruxelles, insistînd mai mult asupra părţilor atingătoare la învăţămînt şi de educaţie. D sa va descrie *Kinderspielkamer* (odaia de joc a copiilor din Olanda) *palatul lucrărilor femeeşti, pavilionul fermierei*, etc. şi va face o dare de seamă asupra „Educaţiei de după şcoală", chestie care a fost tratată în *Congresul de educaţie familială*, ţinut în acea expoziţie.

Se repetă că membrele pot aduce la aceşte şedinţe şi persoane care nu fac parte din Societate.

❑ In vederea controlului orînduelilor stabilite prin dispoziţiile Sinodale şi prin ordinile mitropolitane pentru mănăstiri şi schituri, I. P. S. S. Mitropolitul a numit pe Arhimandritul Teofan Ionescu, starețul M-rei Durău, în postul de Erarh al tuturor mînăstirilor şi schiturilor din cuprinsul Eparcheriei şi care va supraveghia şi controla modul de îndeplinire a tuturor cerinţelor călugăreşti.

Exarhul mănăstirilor va face toate inspecţiile şi cercetările ce se vor impune la monastiri şi schituri şi va putea să convoace pe călugări la una din monăstiri spre a discuta şi lua hotărîri în diferite chestiuni propuse de Mitropolie.

❑ **C. f. r.**—Cu începerea de Simbătă 23 c3 c. Halta Frunzeasca situată pe linia Tecuci—Bărlad, care este deschisă pentru traficul de călători şi bagaje, se va deschide şi pentru traficul de mare şi mică iuţeală numai în vagoane complecte şi a căror încărcare şi descărcare în această haltă incumbă părţilor.

❑ In ziua de 27 Octombrie se va ţinea la facultatea de stiinţi, concursul pentru cele 5 burse ale statului; ce sunt vacante şi anume: 2 matematici, una fizico-chimice şi 2 naturale.

Comisiunea examinatoare se va compune din d-nii profesori: D. Pompei şi Al. Myller pentru matemetici; dr. Drag. Hurmuzescu şi N. Costăchescu pentru fizico-chimice; Paul Bujor şi Al. Popovici pentru şt. naturale.

Pînă acum s'au înscris pentru aceste burse, 3 candidaţi: unul de la secţia fizico-chimice şi 2 de la şt. naturale.

Se mai primesc înscrieri pînă la 26 Octombrie.

❑ Elevii: Munteanu I., Bogdan Vlădescu Iulius şi Negru Ioan, din clasa VII-a a liceului militar, au fost numişi bursieri ai acestei şcoli.

❑ Prefectura poliţiei a înştiinţat camera de comerţ, că a luat severe măsuri de privighere, asupra comisionarilor care nu şi-au făcut conform legii, declaraţiile de exercitarea profesiunilor, înaintea camerii de comerţ.

❑ Mîne seară se va reprezinta pentru prima oară pe scena teatrului nostru piesa *Chinul*, în trei acte, de d-l A. G. Florescu, autorul piesei *Sanda*.

Chinul s'a reprezentat anul trecut pe scena teatrului Naţional din Bucureşti, unde a făcut o frumoasă serie, şi a avut un frumos succes.

Rolurile principale sunt susţinute de d-nele Aglae Pruteanu, Verona Cuzinschi, Miţi C. Ionescu şi d-nii S. Dragomir, M. Popovici, Cuzinschi şi Cîrjă. Nu ne îndoim, că reprezentaţia va avea succes şi publicul îşi va face datoria venind în număr cît mai mare.

Dl. A. G. Florescu, autorul piesei, va fi prezent la această reprezentaţie.

❑ Cea mai reuşită scriere teatrală a lui Sudermann este fără îndoială „Onoarea". Această piesă a făcut încunjurul lumei şi a obţinut pretutindenea enorme succese. Adoptată special pentru cinematograf, celebra dramă se desfăşoară pe pînza teatrului Pathé Frères din sala Circului Sidoli, mîne Joi 21 Octombrie a. c.

Noul program cinematografic de mîne Joi 21 Oct., a, c. brilează prin multe scene sportive şi vederi admirabile luate după natură. Aşa ne arată sporturile hivernale din Moscova, ne transportă apoi prin feerica Sviţera şi defilează înaintea noastră lacul celor patru cantoane, muntele Pilatus, Righi (1800 m. înălţime), şaleurile şviţerane şi încîntătoarele peisage.

Max Linder tînărul şi simpaticul actor de la Olympia care ne face să rîdem în totdeauna, va avea şi de astă dată acest dar. El apare într'o comedie „Debutul meu în cinematografie,—o înscenare proprie a iubitului artist, care va stîrni un rîs pînă la lacrimi. Sunt cuprinse apoi în noul program şi alte comedii excelente precum Tom Pouce minusculul artist într'o scenetă humoristică—Plată pentru tăcere.—O inimă măreaţă este titlul unei admirabile piese teatrale, interpretată de somităţi artistice ale teatrelor pariziene etc. etc.

Se aduce la cunoştinţă că matineurile încep la 3 ore ziua atît Sîmbăta cît şi Dumineca.

Reprezentaţiile au loc în sala Circului Sidoli în fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Dumineca. Primul program nou se reprezintă Joi şi Vineri seara, — al doilea program nou Sîmbătă şi Duminecă seara.

Asemenea şi la matineuri se reprezintă cîte un program nou şi anume: Primul program nou la matineul de Sîmbătă, — al doilea program nou la matineul de Duminecă. Ambele încep la 3 ore ziua.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 40 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

DIVERSE

— La spitalul sf. Spiridon, a fost internat locuitorul Vasile Chirilă din Costuleni, care mergînd pe şoseaua Ţuţorei, a fost calcat de un cotiugar încarcat cu un vas de vin, din care cauză şi-a fracturat piciorul stîng.

— A fost înaintat comenduirii pieţei, soldatul D. Tăutu, dezertor din batalionul 4 vînători, care a fost prins de agenţii poliţiei.

— Femeia Ruxandra Carare, a dispărut din serviciul d-lui Căpitan Checais din str. Cogălniceanu No. 14, luînd mai multe lucruri.

— Vasile Corapciu din serviciul consulatului austro-ungar, a reclamat că azi dimineaţă a prins în flagrant delict de adulter pe soţia sa Aneta, la locuinţa lui din str. Ţicău No. 31.

Şedinţa de aseară a comitetului statuei lui Cuza Vodă

Incidentele.—Ce a hotărît comitetul de cinci.—

Se ştie că preşedintele comitetului, d. Gr. Ghyka Deleni, de la comanda monumentului făcută sculptorului Romaneli din Florenţa, n'a mai convocat comitetul executiv şi că mai ales atunci, cînd a început a face fundaţiile de pe piaţa din faţa administraţiei comunale, nu era autorizat la aceasta prin nici un vot al comitetului executiv.

D. Xenopol, văzînd pe d. Ghyka a obţinut, după energice stăruinţe a comitetului executiv să fie convocat pentru a se pronunţa asupra votului consiliului comunal care autoriza ridicarea monumentului pe piaţa Unirei în cazul cînd comitetul ar cere.

Marţi seara, 19 Octombrie, comitetul s'a adunat la d. A. Holban fiind faţă 5 membrii: d-nii Ghyka, Holban, Climescu, Şerban şi Xenopol, iar d. G. Sterian, al şeselea membru, lipsea.

D. Xenopol a expus chestiunea care agită acum spiritele eşane, arătînd cum tendinţa guvernului a fost de la început de a împedica adunarea fondurilor, apoi după ce aceasta s'a aratat ca zadarnic, a căutat să îndepărteze statuia lui Cuza-Vodă din piaţa Unirei de care o lega amintirea populară a celui mai mare act sevîrşit de Cuza Vodă—Unirea.

Pentru aceasta a făcut să se voteze de Cameră un credit de 300,000 lei pentru ridicarea unui monument anonim al Unirei în care Cuza să figureze în gloată cu ceilalţi barbaţi, care au luptat pentru realizarea contopirei vieţei romîneşti.

Prin urmare, intenţia guvernanţilor era de a împedica ridicarea monumentului pe piaţa centrală a Iaşilor.

Tot în acest senz trebue interpretată şi dobîndirea de către primărie a piaţei nouă, pentru care a cheltuit 100.000 lei, tot numai spre a împedica rîdicarea monumentului pe piaţa Unirei.

In contra acestei plănuite lovituri s'a rîdicat Iaşul, şi nu este adevărat că el ar fi fost inteţit de mine sau de alţii, ci acei care sîntem în capul mişcărei nu facem de cît a reprezenta şi a susţinea pornirea conceatăţenilor noştri.

Mişcarea a fost aşa de puternică în cît a făcut să cedeze şi guvern şi primărie, de sigur după ordine venite de foarte sus.

Şi, consilul comunal a votat în unanimitate, ca să pună la dispoziţie Piaţa Unirea, dacă comitetul o va cere, jertfind ast-fel cei 100.00 lei ce i cheltuise cu expropiarea noui pieţe.

Apoi, continuă d. Xenopol, cînd guvernul şi primăria, care sunt autorităţi şi dispun de puterea publică, au cedat în faţa dreptelor revendicări poporane, cum se poate ca comitetul nostru să se substitue în locul acelora, care pînă acum rîdicau piedeci pentru aşezarea monumentului în Piaţa Unirea. Vă spun cu toată seriozitatea că jucaţi un joc periculos şi că refuzul d-vs de a cere de la primărie Piaţa Unirea şi stăruinţa de a rîdica monumentul pe piaţa nouă poate să aducă regretabile complicaţiuni.

D. *Gr. Ghyka* (întrerupînd): Ai aerul de a ne ameninţa d-le Xenopol!

D. *Xenopol*: Nu ameninţ, dar constat fapte de care oamenii înţelepţi trebue tot-deauna să ţie seamă. De aceia vă rog şi vă conjur, faceţi pe placul poporului pe care-l reprezentanţi, căci monumentul nu l'aţi ridicat din banul d-v. ci din obolul fiecăruia şi nu este drept şi nu este cuminte de a dispreţui sentimentele poporului şi a'e violenta.

Mai la urmă, Iaşul a sîngerat sub loviturile Unirei, jertfindu şi fiinţa lui pentru înfăptuirea statului romîn şi Iaşul are dreptul de a hotărî unde vrea să-şi vadă ridicat monumentul ce-i aminteşte marea lui jertfă.

D. *A. D. Holban*, după un lung istoric al chestiei monumentului, care nu era la locul lui, argumentează în modul ştiut, pentru a combate Piaţa Unirei, anume că nici o amintire a Unirei nu este legată de această Piaţă, că ea este inferioară ca aşezare şi ca insuşiri estetice pieţei noui, că Cuza-Vodă, ori unde ar fi pus, va sfinţi el locul, iar nu locul îl va sfinţi pe dînsul; că singurul interes era ca monumentul să fie aşezat în mijlocul oraşului ca să fie observat de toţi acei-ce va avea pe deplin loc pe noua piaţă.

In sfîrşit că pivniţele de acolo vor necesita o mare cheltueală, umplerea lor.

D. *Xenopol* ripostează că pivniţa, căci este una singură, va fi scurtată cu 7 m. şi ceia-ce creditul cedează gratuit, şi tot gratuit cedează şi antreprenorii d-nii Simu şi Lupascu, dreptul lor de arendatori; că cheltuia, de şi va fi îndoită de ceia-ce costat fundaţiunea pe piaţa nouă, d-sa se obligă, până în două luni, a pune la dispoziţia comitetului 15·000 lei,

D. *G. D. Şerban* spune că deşi ar înclina poate pentru piaţa nouă, din cauza cheltuelilor ce s'au făcut şi cunoaşterea greutăţilor cu care se adună banii, nu poate tăgădui că este în oraş o mişcare gravă, mai ales printre meseriaşi, care l'au întrebat pe d-sa, la o întrunire ce a avut'o cu ei, pentru-ce nu se rîdică monumentul lui Cuza Vodă în Piaţa Unirea şi că se teme de agitaţii primejdioase printre studenţi şi poporul ieşan, dacă s'ar nesocoti această dorinţă.

D. Holban *isbucneşte, strigînd că ce-i pasă d-sale de popor; că poporul n'are nici un rol în conducerea destinelor unei ţări, că nu poporul a numit comitetul, ci d. Ghyka, care a luat iniţiativa acestei mari fapte şi a chemat la colaborare pe toţi cei de un gînd.*

D. Xenopol *răspunde că în timpurile noastre democratice, nu se poate a nu se ţinea samă de voinţele poporane.*

D. Holban *respunde: „ce vorbă este aceia „democraţie?“ Este dominarea proştilor, a masei, a plebei; ba noi suntem aristocraţi, căci noi conducem masele şi nu trebuie să le facem pe plac.*

Aşa se urmează un dialog din ce în ce mai viu, între d-nii Ghyka, Holban şi Xenopol, la sfîrşitul căruia, d. Holban uitîndu-se, aruncă d-lui Xenopol epitetul de intrigant.

D. *Xenopol* se scoală atunci şi spune d-lui Holban că uită că e în casa d-sale şi că nu este permis să spună asemenea cuvinte acelor pe care i-a învitat sub acoperişul d-sale.

D. *Holban* revenindu şi în simţire se repede la d. Xenopol, îi ia mîinile şi roagă de iertare.

*

Mai nostimă însă din toate a fost adresa, pe care d. Ghyka a propus să o trimeată primăriei, pentru a'i mulţumi de comunicarea procesului-verbal.

Această adresă conţine întâi afirmarea că comitetul rămîne hotărît a rîdica monumentul tot în piaţa nouă şi roagă pe primar a stărui la guvern ca să se îndeplinească cît mai curînd, promisiunea făcută de a se rîdica în Piaţa Unirei, monumentul cel falnic al Unirei, la al cărei strălucire va contribui mult şi al doilea monument, ce'l rîdicăm noi în Piaţa nouă, acel al lui Cuza-Vodă.

*

D. Xenopol observă această adresă, este coborîrea şi degradarea lui Cuza-Vodă, adevăratul înfăptuitor al Unirei şi că nu este de loc în rolul comitetului monumentului seu de a lăuda şi de a dori înălţarea unui alt monument, care caută a răpi lui Cuza-Vodă cel mai frumos titlu al seu de glorie.

*

Punîndu-se la vot, sunt pentru piaţă nouă, d-nii: d-nii Ghyka, Holban şi Climescu; pentru piaţa Unirei d. Xenopol, iar d. Şerban este de părere a se convoca comitetul cel mare pentru a se tranşa diferendul.

Prin urmare, comitetul a decis în majoritate, rîdicarea monumentului pe piaţa nouă, despreţuind şi înjosind voinţa cetăţenilor. Rămîne acum ca ei să avizeze la mijloacele cele mai nimerite şi mai energice, pentru a învăţa pe majoritatea membrilor comitetului, că nu este permis a se juca cu sentimentele poporului.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Comitetul central al statuei lui Vodă-Cuza, a fost convocat pentru ziua de 31 Octombrie a. c.*

❑ Comisiunea compusă din d-nii: Şt. Sihleanu, Strîmbulescu şi Stork, s'a întrunit astă-zi la orele 3 p. m., la şcoala de Belle-Arte, pentru a examina lucrările sculptorului Bălăcescu în vederea numirei sale ca profesor cu titlul definitiv, la acea şcoală.

❑ Pentru ca unele comuni care nu dispun de fonduri, să-şi poată procura sămînţa necesară la cultivarea plantelor speciale pentru uutreţ, ministerul de interne a intervenit la casa centrală a Băncilor Populare ca, să acorde sumele necesare, prin împrumuturi plătibile în rate anuale de la 1—3 ani.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar, acordat un concediu de 30 zile d-lui dr. Iamandi din Tg.-Frumos, în care timp va fi înlocuit de d. dr. Rîşcanu.

❑ **Dispariţia unui perceptor.** — **Prefectura judeţului a fost înştiinţată că Neculai Paşcanu, agentul fiscal al percepţiei din Roşieşti, delapidînd o sumă de bani, a dispărut în ziua de 3 Octombrie.**

La 6 Octomb. dînsul telegrafiază perceptorului din Bîrlad, că a întrat în spitalul acelui oraş fiind bolnav. In ziua de 14 Octombrie, perceptorul ducîndu-se la Bîrlad, constată că telegrama nu era adevărată şi că dînsul nici nu fusese în Bîrlad.

In urma acestora, făcîndu-se verificarea casei şi a scriptelor, s'a constatat o lipsă de 161 lei, precum şi 439 lei pentru care numitul nu eliberase chitanţe contribuabililor.

In ziua de 8 Octombrie, Paşcanu a fost zărit în Bucureşti, pe calea Victoriei, de către un funcţionar din gara Roşieşti.

După spusele şefilor săi Paşcanu era o fire nervoasă şi bolnăvicioasă şi cred zic dînşii că el n'a avut intenţia să delapideze, căci astă vară a avut pe mîna sa suma de 10 000 lei şi de ce n'a fugit dar atunci?

Prefectura judeţului Fălciu cere urmărirea lui.

❑ **O donaţiune.** — **Cuvioasa monaha Edoxia Vrabie, a adresat epitropilor spitalului „Caritatea“ următoarea înştiinţare:**

Domnilor Epitropi,

Dorind a contribui şi eu, la susţinerea şi înflorirea operei de bine-facere, fondată de mult regretatul dr. L. Russ şi neuitata Principesa Aglae Moruzi, am vizitat mai întâiu Instituţia Spitalul de copii „Caritatea“ şi rămînînd încîntată de modul cum este întreţinut şi de îngrijirea care se dă copiilor; Am onoarea a vă declara că donez acestui spital pentru totdeauna un fond de 50000 lei, în scrisuri fonciare urbane Iaşi, în care scop vă prezint odată cu aceasta actul de donaţie autentificat de trib. Iaşi secţia III-a la No. 2397 de astă-zi; rugîndu vă d-lor Epitropi să bine-voiţi a solicita Inalta autorizaţie Regală pentru acceptarea acestei Donaţiuni.

Tot odată cu aceasta vă depun şi efectele în valoare arătată mai sus.

Primiţi etc.

Donaţiunea de 50,000 lei este făcută cu condiţie de a se înfiinţa şi întreţine, pentru totdeauna, în spital, 3 crivate, care să aibă înscripţiile: 1) „Monaha Eudoxia Vrabie; 2) „Monahia Evdochia Vrabie în memoria părintelui ei, iconomul C. Vrabie şi 3) „Monaha Evdoxia Vrabie, în memoria surorei sale monaha Elisabeta Vrabie“; cum şi de a se servi pe viaţă, o rentă de 50 lei lunar, d-nei Natalia dr. Rapoţeanu, născută Vrabie

❑ **Şcolare.** — In comuna Hadîmbu s'a înfiinţat o şcoală de adulţi.

— D na Elena Crupenski, învăţătoarela şcoala din Potînceni judeţul Botoşani, a fost transferată la şcoala din Rădeni judeţul Iaşi.

— D ra Soltana Nicolau, de la şcoala din Dămieneşti, a obţinut un concediu de 3 luni, în care timp va fi suplinită de d-ra Ecaterina Răucescu.

— D-ra Natalia Lascar, de la Cepleniţa a fost transferată la Ruginoasa.

❑ Situaţia epidemiilor în oraş, în intervalul de la 1—7 Octombrie a fost următoarea: scarlatină 10 cazuri din care unul mortal; difteria 1 caz şi 1 mortal; tusă convulsivă 3 cazuri şi febră tifoidă 4 cazuri şi 2 mortale.

❑ **Ministerul instrucţiunei publice a trimis o adresă serviciului sanitar al oraşului, prin care cere să delege pe medicul comunal respectiv, ca, împreună cu revizorul şcolar, să cerceteze localul din strada Albă No. 23, în care pe lîngă şcoala primară de fete deja existentă, societatea cultura voeşte să deschidă o şcoală profesională şi să constate dacă e conform cu regulamentele şcolare in vigoare.**

◓ Eri după amează M. S. Regele a semnat decretele de înaintări şi mutări în armată.

❑ Direcţia tramvaielor a luat dispoziţia, ca seara de la oarele 9, vagoanele se circule din 15 în 15 minute.

❑ Ministerul de finanţe a făcut cunoscut ministerului de interne că perceptorii nu sunt în drept să perceapă nici o remiză pentru încasările făcute în comptul islazurilor comunale.

Această dispoziţiune, ministerul de interne a făcut-o cunoscut prefecturilor printr'un ordin circular.

❑ Serviciul statistic al prefecturii judeţului, a trimes ministerului domeniilor următorul buletin statistic al judeţului: în intervalul de la 13 — 20 Octombrie, timpul a fost bun, a plouat puţin în zilele de 18 şi 19 Octombrie, iar în nopţile de 15 şi 16 a căzut brumă cu îngheţ; sămănăturile de toamnă merg bine, viile continuă a se tăia, păşunile sunt bune. Se continuă cu aratul şi sămănăturile de toamnă, culesul porumbului tîrziu e pe sfîrşite.

❑ **Universitare.** — Consiliul profesoral al facultăţei de ştiinţi a întrunit eri la orele 4, pentru a hotărî ţinerea concursului pentru cele 5 burse ale statului rămase libere la acea facultate de la 1 Octombrie.

S'au înscris 10 candidaţi.

— Eri la oarele 5 p. m. au avut loc examenele la d. prof, Gusti; iar la ora 3 de limba franceză la d. profesor Drouhet.

— Cursul de astonomie îl va începe d. prof. P. N. Culianu, cu anul al II-lea de la 21 Octombrie.

— D. prof. A. Popovici îşi va începe Vineri 22 Octombrie cursul de botanică şi-l va continua Marţea şi Vinerea. Lucrările practice mîine joi 20 Oct. ora 1 d. a. şi vor continua Mercurea de la 1—4 şi Joia 1 jum.—5.

— D. prof. I Ralet va începe cursul său — teoria funcţiunilor — Joi 21 Oct. ora 10 dim.

— Astă-zi la ora 3 a început la universitate examinarea orală a candidaţilor ce urmează a fi admişi în şcoala de electricitate din nou, înfiinţată anul acesta pe lîngă facultatea de ştinţi.

După — rezultatul — examinărei orale se va da şi o probă scrisă.

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la această dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI“ —

Bucureşti 20 Octombrie

Consistoriul superior

Bucureşti.—Consistoriul superior bisericesc a ţinut astă-zi ultima şedinţă.

Episcopul Nifon al Dunărei de jos, a propus ca pe lîngă şcoalele de cîntăreţi bisericeşti, să se înfiinţeze ateliere de diferite meserii, pentru ca absolvenţii scoalei de cîntări să aibă şi altă meserie, ţinîndu-se samă că salariile lor sunt prea mici.

Episcopul Conon al Huşilor a propus să li se mărească salariile.

D. ministru Haret a promis că se va ocupa de chestia cîntăreţilor.

S'a discutat apoi asupra învăţămîntului religiei în şcoli, despre situaţia profesorilor de religie şi alte chestiuni mici.

In urmă s'a cetit decretul de închiderea consistoriului.

Mîine, sau poimîine, se va deschide seziunea Sf-lui Sinod.

Accident

Sceaux.—In urma unui accident care s'a întîmplat azi dimineaţă la Antiny, Doctorul Armand Trouseau fiul celebrului practician, a fost ucis ginerele şi fiica sa au fost răniţi.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a făcut tragerea clasei a VI a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

10.000 lei No. 50496.

5,000 lei No. 13298.

3,000 lei No. 54181, 12105, 52615 24251.

2,000 lei No. 56051, 34266, 27441 58081, 11218, 18825, 58640, 56961.

1,000 lei No. 13384, 50741, 50881 20989, 29788, 39226, 51570, 4825, 38312.

500 lei No. 17462, 33132, 27440 2648, 29650, 14103, 38142, 3413, 47719 34476, 9084, 57487, 25592, 53730, 46470 9956, 1761, 38209, 59092, 16879, 42396 33218, 1976, 36349, 13050.

Noui turburări în Spania

Paris.—O telegramă sosită aci astănoapte aduce ştirea neliniştitoare că în Spania s'au inceput noui tulburări.

In unele părţi au fost vărsări de sînge.

*

Bucureşti.—„Agenţia Romînă“ primeşte o telegramă din Londra, care anunţă că ziarul „Daili Maili“ publică ştirea că turburări sîngeroase au isbucnit în Spania.

Revoluţia ar fi luat naştere din cauza arestărei fruntaşilor socialişti.

Alte amănunte lipsesc.

HOLERA

Buda-Pesta.—In cartierul ţigănesc din Dormand, comitatul Hevel, s'au constatat pînă acum 10 cazuri de holeră şi 5 decese.

*

Constantinopol.—In divizia de redifi din Eregli, în care se produsese cazuri de holeră, înainte de manevre şi care n'au luat parte la manevre, s'au constatat cîte va cazuri de holeră.

Desbaterile procesului Rasici

Belgrad.—Azi au început în faţa tribunalului militar, desbaterile publice în contra colonelului Rasici, care e inculpat de a fi reprezentat în mod defectuos interesele armatei sărbe şi ale statului sîrb, ca preşedinte al comisiunii pentru recepţiunea materialului de artilerie.

Svon

Lisabona. — Circulă svonul că fostul ministru Teixeira, ar fi fost arestat în castelul său de la Cabavros lîngă Coimbra, sub aceiaşi învinovăţire ca Franco, anume abuz de autoritate şi regulare frauduloasă a avansurilor făcute casei regale.

Incendiu

Alexandria.—Depozitul de bumbac al unei case germane, în cantitate de 6000 baloturi, a luat foc azi dimineaţă.

Pagubile se evaluează la 200 mii lire.

Din Portugalia

Lisabona.—Eri s'a început inventariarea palatului regal. S'au confiscat mai multe documente.

Au mai fost arestaţi Taxiera şi Mahaiero, foşti miniştri.

Consiliu important

Paris.—Consiliul de cabinet care va avea loc mîine, va avea o însemnătate excepţională.

D. Ruan este de-o-camdată singur demisionat, cu toate acestea demisiunea d-lui Viviani este foarte probabilă, de oare ce dînsul respinge ori-ce restrîngere a dreptului de grevă şi modificare a legei sindicatelor.

Prin aceste îndoite demisiuni este posibil ca d. Briand să recunoască trebuinţa unei remanieri.

Rezultatul unui proces

Berlin.—In procesul intentat în contra d-rului Zickel, directorul comediei din Berlin, judecata consiliului de arondisiment a decis perderea concesiunii, acuzatul fiind recunoscut incapabil în ce priveşte moralitatea de a dirija teatrul.

Ciocnire de trenuri

Bruxelles.—O ciocnire de trenuri a avut loc lîngă Luttre; o persoană a fost ucisă şi mai multe rănite.

Grevă

Londra.—„Daily Telegraph“ află din New-York, că 12,000 oameni de echipă s'au pus în grevă. S'au adus 7,000 de agenţi de poliţie pentru a apara pe muncitorii de atacaţi greviştі.

DIRECŢIUNEA

Creditului Funciar Urban

Din Iaşi

aduce la cunoştinţa amatorilor că bine cunoscuta moară Haier din Iaşi, strada Sf. Ioan, este de închiriat de la 26 Octombrie anul curent.

Doritorii de a lua în arendă această moară, vor bine vroi a prezenta ofertele lor la Directiunea Creditului Urban Iaşi, înainte de 26 Octombrie a. c.

Direcţiunea

De inchiriat în totul, sau în parte, o casă, compusă din 4 odăi, bucătarie, pivniţii etc. situată in strada *Moara de Vînt* No. 24.

ATENŢIUNE

20000 bucăţi bucăţi 20000

La cunoscutul *Birou Technic L. Pix* a sosit un transport nou de *Becuri cu fir metalic*, garantate pentru durata fie-căruia cu 1000 ore, plus 70 la sută economie.

Becuri de la 25—50 putere lumină lei 3.

Becuri de la 50—100 putere lumină, variat.

Becurile cari nu vor funcţiona pînă la 1000 ore, vor fi schimbate gratis.

Instalaţii pentru lumină electrică, prompt şi cu înlesniri de plată. Devizuri gratis.

Cu stimă

I. PIX

Str. Gându No. 24

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

Dr. Cl. BLUMENFELD

AVOCAT

— Str. Brezoianu 5 bis —

BUCUREŞTI

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

1630

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştii pentru asiguraţii din Romania

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 48|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romania Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîştigă în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar cîştigurile total e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	20,00
1/4 Un sfert	Lei	40,00
1/2 Una jumătate	Lei	80,00
1 Loz întreg	Lei	160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 1142 Vineri 22 Octombrie 1910

Guvern de coaliție

Trei soluții stau la îndămîna Coroanei pentru potolirea imediată a crizei de guvern, ce se va declara în țară prin retragerea liberalilor:

1) Formarea unui guvern de tranziție,

2) Alcătuirea unui minister de coaliție conservatoare,

3) Incredințarea puterei direct unuia din șefii acestor 2 partide.

Pentru prima soluție ne-am pronunțat ieri și am arătat atît inutilitatea, cît și imposibilitatea realizărei ei.

Inutilitatea, pentru că departe de a potoli criza, ar prelungi-o și ar încurca și mai mult situația politică, din pricina rezboiului dintre cele două partide conservatoare.

Imposibilitate, pentru că nu există actualminte în țara noastră un mănunchi de oameni neînregimentați și nepasionați de luptele personale ce frămîntă partidele noastre, cari să poată da acel caracter de absolută neutralitate, pe care îl reclamă un asemenea guvern.

De aceia să considerăm această primă soluție, ca urmînd a fi cu totul abandonată de către Coroană, și să examinăm soluția a doua, care ni se pare pe cît de utilă pe atît de posibilă de îndeplinit de și se presintă cu destule dificultăți.

După Constituție, Regele, ca arbitru suprem între partide, are dreptul exclusiv, de a alcătui guvernele într'un fel sau într'altul. Fără îndoială, că în modul de constituire a guvernelor, Suveranul se călăuzește în bună parte de indicațiile, ce i le dă țara. Alt-fel, am avea la cîrma Statului guverne impuse sau personale ale Coroanei, cari s'ar isbi de dificultăți de guvernare așa de mari că ar fi forțate sau să guverneze prin teroare sau să părăsească frînele puterei, după foarte scurtă durată. In situația politică de azi soluția unui guvern de colaborare a ambelor partide conservatoare în afară de sentimentele Coroanei, ar corespunde foarte bine și sentimentelor unanime ale țărei.

De aceia Coroana, de mult a înțeles că după guvernul liberal, cel mai bun și rodnic guvern pentru țară ar fi un guveru de coaliție conservatoare.

Coaliție nu înseamnă nici concentrare, nici fusiune de partide, ci înțelegerea deplină între conducătorii și fruntașii acelor partide asupra unui program politic de realizat printr'o comună conlucrare în interesul superior al Statului. De ce dar n'ar părea posibilă stabilirea unei asemenea înțelegeri? Recunoaștem că în ultimul timp rezboiul dus între aceste două partide conservatoare, a avut mai mult aparența unei lupte sălbatice personale, de cît a unei campanii pe tărîmul ideilor și principiilor politice. Dar dacă excludem din aceste lupte partea personală — socotim că pe terenul principiilor distanțarea nu e atît de mare între partidele conservatoare și în tot cazul nu face imposibilă stabilirea unui acord.

De aceia am socotit totdeauna ca foarte posibilă de realizat această idee, atîta timp cît are ca colaborator prețios și perseverent pe însuși șeful Statului.

Fruntașii conservatori din ambele organizații, cari au avut ocazia să cunoască părerile Coroanei asupra situației din acest punct de vedere, s'au convins, că numai prin o înțelegere deplină de viitoare guvernare, a șefilor acestor 2 partide, șeful statului crede că poate da țărei un guvern de vreduică și serioasă consolidare socială.

Dacă alăturea de înaltul sprijin pe care Coroana îl pune în triumful acestei idei, asociem și încercarea de sacrificare a unor mici interese personale din partea conducătorilor conservatori, realizarea unui asemenea guvern de colaborare a tuturor forțelor, inteligențelor și valorilor partidelor, este mai mult de cît sigură.

Știm, că prin sacrificarea unor idei dintr'un interes comun de conlucrare politică, mai lesne se poate cădea de acord astă zi, de cît prin sacrificarea ambițiilor sau situațiilor unor anumite persoane.

Dar nici nu se poate prelungi la infinit o criză politică, care din pricina acestor neînțelegeri, poate pricinui țărei mari neajunsuri, cari cad pe răspunderea noastră a tuturora. De aceia se cere, se impune chiar, o complectă bună-voință din partea tuturor părților.

Suntem absolut încredințați, că Coroana va face apel la această bunăvoință și cumințenie politică a tuturor fruntașilor conservatori și va încerca pînă în marginele posibilității înjghebarea unui asemenea guvern, chiar de ar fi să prelungească cîtva timp criza guvernamentală.

Dacă cu toată încercarea și insistența pusă de Suveran, pentru îndeplinirea acestei idei, soluția alcătuirei unui guvern de colaborare va cădea—nu mai rămîne șefului Statului de cît încredințarea sarcinei guvernului unuia din cei doi șefi ai partidelor conservatoare.

Pe cari din ei, va preferi Coroana? Sau, care din ei pare mai mult indicat a lua sarcina conducerei Statului?

Credem că avem la îndămînă o serie întreagă de fapte și împrejurări, cari ne vor permite să ne dăm și în această privință părerea cea mai justă, și să terminăm ast-fel cu examinarea complectă a mult încurcatei situațiuni politice, cea mai încurcată situație de cînd avem regim constituțional și organizme sau partide politice constituite în această țară.

Vespasian I. Pella.

Buclucul cu Vodă Cuza

Ne facem de rîs în fața orașului, în fața țării. Și cînd rău și-l face cine-va singur lui, nu poți găsi chip de îndreptare, căci ce-și face omul nici dracul nu-i poate desface. Așa e și cu statuea lui Cuza Vodă. Așa zisul comitet, care nu e în acest caz de cît expresia dorinților unanime ale orașului, ale țării, a crezut de cuviință să-și iasă din rolul lui și în loc de a fi întrupătorul asentimentului mulțimei anonime, care și-a dat obolul său, se erijează în diriguitor ocărînd mulțimea.

Oare această mulțime de dra ul cui a subscris miile de lei; de dragul d lui Ghica Deleni, pe care nu'l cunoaște, nu l'a văzut, nu'l știe cine este; ori de-a d-lui Holban, ori de-a d-lui Climescu, ori de dragostea nețărmurită ce a avut'o și o are pentru figura lui Vodă Cuza? Numai a pune întrebarea și răspunsul vine de la sine.

A fost o întîmplare că în comitet s'a pus Stan și Bran. E foarte frumos că inițiativa a venit de la un boer de viță pentru înveșnicirea în bronzul etern a Voevodului democrat; cum tot așa de frumos, că din partea Iașilor a venit ideia proslăvirei lui Cuza Vodă, tocmai Iașii, cari au suferit decapitarea lor, prin Unire. Prin proslăvirea lui Cuza Vodă Iașii arată că ei și-au închis rolul lor istoric, și că prin sacrificiul său a slujit de o verigă puternică întru înălțarea Romîniei moderne.

Și dacă lucrul e așa, să ne dea voe comitetul să-i contestăm titlul legal de a dirigui el și locul așezărei statuei. El a fost mandatarul mulțimei anonime să adune fonduri și să facă statuea; dar atît; nu are însă căderea de a-și impune el voința sa contra voinței unui oraș întreg.

Și să spunem lucrurile pe față. Care le e ascendentul în ochii Ieșenilor a celor 3 protagoniști. Cum d-nii Ghica, Holban și Climescu se pot erige în diriguitorii sentimentelor Ieșenilor? Iașii nu cunosc pe d. Ghica, de cît ca d. Ghica, pe d. Holban și Climescu ca 2 bătrîni respectabili, dar atît.

Cînd în urale și aplauze nesfîrșite miile de cetățeni adunați la Circul Sidoli au cerut să se pună statuea lui Cuza Vodă în piața Unirei; cînd apoi naționaliștii din Iași prin organul șefilor lor, tineretul Universitar în păr, apoi întregul partid conservator-democrat a luat afacerea pe mînecă, cred oare cei 3 domni, prin faptul că au girat niște hărtii, au lipit mărcuțe pe scrisari și au încasat mandate de la mulțime, se pot opune dorințelor Iașilor?

Ian să poftească d-lor să iasă din saloanele d-lui Holban și să adune Iașul și să vorbească așa cu dispreț de mulțime; ar eși tîhăiți de această mulțime.

E foarte ușor a te crede cu cap în găoacea ta, a te crede înțelept cuprinzîndu-te în tine; dar ian mai dă cu nasul și pe la norodul de jos, căci omul public pentru acel norod se strădănuește.

Poporul și-a dat gologanul pentru Cuza-Vodă, Iașii s'au grăbit să rîdice monumentul lui Cuza-Vodă, norodul acesta și Iașii își au cuvîntul lor asupra locului.

Ne facem ecoul mulțimei anonime, care a început din nou să trimeată leul și gologanul său pentru a repara nesocotințele comitetului, iar dacă comitetul e nevrednic de dorințele mulțimei, la cea întîiu adunare generală se poate cere înlocuirea lui și rînduirea unui alt comitet care să ducă cu un ceas mai înainte la bun sfîrșit lucrarea începută.

Este chip de a se tăia nodul gordian și cu sabia, dacă găsim cuvinte să se asmute mulțimea.

Chestii istorice

BĂTRÂNII SATULUI

Cuvînt mai latinesc în origina lui, dar și mai românesc în înțălesul lui nu e altul. In jurul cuvîntului *bătrîn* nu s'au făptuit numai schimbări fonetice, ca din *veteranus* să iasă *bătrîn*, dar s'au făptuit și schimbări de înțăles, că nimeni astăzi dintre vorbitorii noștri nu-și mai aduc aminte că bătrînii ar fi fost cîndva *foști militari*, veterani, așezați și improprietăriți în *canabele* de pe lîngă castre, legînd astfel întreaga evoluție a unui popor în așezarea sa în jurul unui cuvînt.

Din cele 60 de generații de vorbitori romîni, cari s'au scurs de la Traian încoace, pentru primele 10 generații cuvîntul *veterano-betrano* a însemnat numai militarul. Ducîndu-se organizarea romană din Dacia, odată cu retragerea legiunilor, a încetat primenirea întru una a *betranilor* din vechii militari, și în ochii urmașilor civili ai fostului moș militar, s'a pastrat senzul generic de vrîstă, nu acel de profesiune militară.

Acest al doilea înțeles a început a se naște după genarația a zecea, în părțile Olteniei și ale Hațegului, unde populația romînă a ramas locuind poalele munților. Zeci de generații, pentru care milităria nu mai era o carieră, că n'avea cum s'o facă, *bătrînii* au fost oamenii de la 70 de ani în sus, cari aveau în jurul lor fii, nepoți și chiar strănepoți, confundîndu-se cu *moș*, care cuprindea în el și gradul de înrudire al bătrînilor față cu urmașii lui, mai ales ca la succesiunea pămîntului se ținea samă nu atît de vîrstă cît de gradul de înrudire.

In cele mai vechi așezări de sate românești, așezări ce vin în părțile Ardealului, și în Oltenia, curgerea proprietății se face după *moșii* mari și mici. De acolo chiar numele de *moșie*, numele de *moșan*, *moșneun*, *moșinaș*, care se dădea și se dă la toți urmașii cu moșie a unui *moș mare*.

Cancelaria slavonă a dat pe slavonește numele romînești, de *moș* prin *dead deadnină*, cum și pe *bătrîn* prin *star*. Nu ai noștri au tradus în vorbirea vie cuvîntul slavon, ci din contra piserii slavonești au tradus pe slavonește cuvintele noastre străvechi de *moș*, *moșie*, *bătrîn*.

O dată cuvîntul aplicat la pămînt, noi putem fixa repede vechimea proprietății prin văile unde uricile ne vorbesc de *bătrînii* satului. Dacă la noi proprietatea răzășească ar fi avut principiul că numai cel mai mare copil de parte bărbătească să stăpînească moșia una și întreagă, iar ceilalți frați și surori să-și ia partea în bani, de sigur că nu s'ar fi născut la răzășii noștri nici bătrînii, nici plemea, nici răzeșia de mai apoi.

De aceia în satele unde proprietatea rurală s'a scurs din tată în fiu, numai la cîte un copil, toate acele generațiuni în *unul* n'au putut da naștere la *bătrînii* satului. Numai cînd erau 2 sau mai mulți frați de la primul proprietar, atunci se formau *bătrînii* satului.

Urmașii primilor bătrîni formau *plemea* și ceva mai tărziu răzeșii. Proprietatea mare n'are bătrînii sei, căci n'a ajuns nici o dată la pleme și răzeși și apoi nu putea boerul cu 150 de moșii, ce se putea strămuta titlul de proprietate și devenia bătrînul a 50 de moșii, căci la el proprietatea a fost un joc de bursă de cît un factor social efectiv.

Vechimea proprietății acolo unde n'avem acte, ne-o dă graiul, tocmai după cum vechimea credinței creștine în lipsă de dovezi scrise ne-o dă tot graiul. Proprietatea românească pe văile locuite de Romîni a curs neîncetat de la primele generații pănă mai apoi, după cum și credința creștină s'a pastrat cea veche în forma latină și hăt tărziu de tot slavii ne-au dat ritualul lor în biserică. Proprietatea legală cu titlu e după descălicat; proprietatea însă ca așezămînt e tot atît de veche ca și neamul.

Pe cînd cuvîntul bătrîn suferea în graiu atîtea înțelesuri nouă și frumoase, alte cuvinte erau chemate a uni în raportul lor de formă și fond o altă evoluție tristă a raportului dintre cultivatori și proprietar, transformînd pe săteanul *vecin* cu casa în *șerb vecin*, cum și numele de *rumîn* să ajungă a fi sinonim cu șerbi de oare ce în Muntenia mai ales vecini, s'au făcut din cnezii satelor, din vechii oameni liberi și foști proprietari cu ocine și moșii.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

GLOSSA TOAMNEI

Trecem din nou prin scurta epocă a lunilor bogate în inspirațiuni triste,—lunile de toamnă. Și ne întîmpină, încă odată peste tot aceleași reflecții de mîhnire, de resemnare; aceleași evocări pline de ecouri amare și de păreri de rău...

In ori ce revistă, în ori ce ziar literar se adăpostesc fatalmente aceleași producțiuni poetice ale anotimpului și nu o dată cetindu-le, ne vine în gînd să rostim reflecția:

— Același, to' același lucru!

Avem într'adevăr impresiunea că toamna—mai curînd ca ori ce alt period al anului—e mai săracă în invențiuni, îngustează orizontul imaginației poetice, înfrînează fantazia și avîntul,—în loc să lase liber și larg zborul lor pe cîmpul poeziei.

E vina cerului închis? E din pricina înourării care cuprinde mintea, simțirea, gîndul,—după ce a oprit soarele să mîngăie pămîntul și viața?

Singurul cîmp liber ce rămîne cîntărețului,—este acel al amintirilor și din bogăția lor poate, cel mult, evoca unele rare frumuseți,—umbrite ori luminate de acelaș unic decor, de același sărăcăcios decor de frunze moarte care se cern și se spulberă, de aceleași palide, tîrzii și trecătoare licăriri ale unui soare fără vlagă,—de aceleași treziri ale amintirilor și regretelor vagi.

Toate aceste nu ne pot însă înăduși unica impresiune, de cîte ori le întîlnim,—impresia că le-am mai cunoscut, că le-am mai cetit. Sunt vibrări ale aceleiași coarde și ecouri ale unei singure lire de la Eminescu încoace—pentru că vorbim de literatura noastră:

Afară-i toamnă, frunza 'mprăștiată
Iar vîntul zvîrle 'n geamuri grele picuri,
Ci tu cetești scrisori din roase plicuri
Și într'un ceas gîndești la viața toată.

Și tot astfel vin de se înșiră tuturor senzibililor—sub înrîurirea toamnei—gîndurile, basmele, amintirile; vin din nou înviate luminile și umbrele, ecourile baterilor de vînt, fîșîitul frunzelor irosite; vin figurele iubitelor pierdute și așa mai departe.

...Că aveți suflete înclinate spre lirism și inspirații, nu e de ajuns, poeți, ca să cîntați toamna în ceea ce are ca profund și sinistru.

Cine, în copilăria lui măcar, n'a fost într'adevăr străbătut de frigul particular al toamnei jilave; cine nu s'a cutremurat pînă în adînc de umezeala ei; cine n'a purtat pe trup vinețeala cerurilor ei și în ochi plînsul ploilor ei; cine n'a gemut împreună cu vîntul ei și —întocmai cu dînsa—n'a fost dorit de o rază de soare, de un colț călduț, uscat adăpostit,—acela, ori cît de poet ar fi, nu va putea reda nici odată icoana toamnei, melancolia ei, muzica și durerea ei:

De aceea, poeții, se aseamănă atît de mult cîntările și inspirațiile voastre, și nu ne mai înfioară. Prin ele nu trece și nu vibrează fiorul toamnei; *răceala* lor —tînguirea lor, sunt numai ale lor, iar nu ale naturii în agonie,—a naturii care ar vrea, par'că, să moară toată viața pămîntească odată cu dînsa!

Rodion

ȘCOALA DE CORECȚIE

Protoereii județelor Iași, Suceava și Dorohoi, au colectat suma de 1000 lei pentru școala de corecție, ce urmează a se înființa la Iași. Pentru acelaș scop, casa școalelor a dat suma de 5000 lei.

(*Ziarele*)

Curios lucru, dar totodată și dureros, cum pentru a se pune și cultiva încă un stigmat urît pe fruntea sermanei omeniri se găsesc și mijloace și aprobările cel puțin ale unei tăceri și nepăseri vinovate; pe cînd pentru o întreprindere ce ar fi să pună în lumină însușirile înalte ale sărmanei omeniri nu se găsesc nici aprobări macar, necum mijloace; ba se întîlnesc desaprobări, pe toată linia și încă *coram populo*. Școală de *corecție*?! Oare datu-și-au seama acei ce vor s'o întemeieze spre ce prăpastie și spre ce dezastru moral ne mînă?

Căci i-aș întreba pe întemeitori, pe aceia în special cari au copii, presupunînd că copiii lor ar avea nevoie strictă să fie corectați, dacă ar consimți să și-i dea întru acest scop, la școala de corecție. Sunt sigur că vor recurge la fel de fel de supterfugii: ba că nu s tocmai așa de răi copiii lor — chiar fiind răi, — că se vor îndrepta cu oarecare răbdare și cu trecerea vrîstei; și aceasta numai pentru ca nu cumva să pună asupra copiilor lor sigilul înroșit al corecțiunii capatată prin școala de corecție. Și dacă lucrul va fi așa, și așa va fi, pentru cine mă rog fac domniile-lor școala de corecție?

Fără doar pentru copii, adese numai închipuiți răi, ai părinților ce nu vor putea resista măsurii de a li se aplica stigmatul indelebil.ce urmează să-l pună asupra ființei lor școala de corecție. Căci se naște lesne întrebarea: ce criteriu va fi pentru a da un copil la școala de corecție? Și, zău, mă îngrozesc cînd socotesc că politica noastră păcătoasă s'ar putea amesteca pînă acolo — căci ea se amestecă forțamente ori unde i se deschide prilej — ca să trimeată la școala de corecție pe copilul ușor vinovat al unui cetățean ce trebuește prigonit și să țină înainte în școala obișnuită pe copilul rău de-al binele al cetățeanului ce trebuește ocrotit ori favorizat.

Iată dar cum chiar numai pentru considerațiuni de moravuri, o atare instituțiune devine o primejdie pentru țara noastră. Dar ea-i o primejdie mai ales pentru considerațiuni de ordin cu totul științific. Și se vede cît de colo că oamenii ce-au chibzuit întemeiarea unui atare așezămînt sunt cu totul departe de a fi avut în vedere realitatea firii omenești și în special realitatea firii copilului. Văd că printre inițiatorii acestei școale sunt în primul loc prelații; în cît lucrul se esplică, nu că doar dînșii n'ar fi inspirați de cele mai onorabile intențiuni, dar dînșii au putut vedea greșit potrivit legilor vieții moderne, și de mirare este numai că se pot găsi laici cari să le dea sprijinul pentru o operă ce nu poate fi în spiritul timpului.

*

Să ne întrebăm un moment: ce va avea de îndreptat școala de corecție? Răspunsul se impune, căci e banal: apucăturile rele. Pînă aici toate bune, răspunsul e adecvat întrebării; și dacă ne mărginim la atît, deschidem foarte senin punga și dăm bani, căci doar este vorba să mîntuim copiii de apucăturile rele. Dacă însă adîncim lucrul, atunci chestiunea se schimbă de la tot la tot. Căci cari anume apucături sunt rele și, rele fiind, cum se explică ele?

Și aici venim la conceptele pentru cari se duc lupte între oameni, venim la întrebarea primordială pentru omenire: se naște omul bun ori rău? După conceptul religios, omul, în virtutea păcatului primitiv, se naște rău, păcătos, în care înțeles, în bună logică, toate școlile fără deosebire apar ca școli de corecție; și, ca atare, o școală *anumită* de corecție nu are nici-un senz. Dar se vede, precum pentru pacatul original, a fost de nevoe și este încă inchiziționea, pentru pacatul original manifestat la copii de ce să nu fie școala de corecție?

După unele concepte sociale — acel propoveduit de Jean Jacques Rousseau cu deosebire — omul se naște bun și societatea este care-l înrăește. De unde conceperea de așezăminte cari să corecteze societatea, să corecteze în special pe oamenii maturi, pentru ca generațiunile în succedarea lor să aibă alți pionieri de la cari să se inspire. După conceptul însă strict științific omul nu se naște nici bun, nici rău; omul se naște cu aplecări în măsură variabilă și în senz bun și în senz rău. Datoria educațiunii și instrucțiunii este să favorizeze aplecările bune și să atenueze pe cele rele; și aceasta-i datoria oricărui așezămînt școlar, nu numai a unei școli de corecție; în care înțeles

anume şcoli de corecţie n'au nici o îndreptăţire.

Este însă o împrejurare în care omul se poate naşte excesiv de rău, dupăcum se poate naşte şi excesiv de bun. Probabil pentru copilul excesiv de rău s'au gîndit prelaţii să facă o şcoală; dar atunci au denumit-o greşit. Copilul excesiv de rău este, ştiinţificeşte vorbind, un anormal şi rămîne ca atare întreaga viaţă. Prin urmare, o şcoală pentru copii anormali poate fi de înţeles; dar o şcoală de corecţie, cînd cu toţii în genere avem nevoe în toată scurgererea vieţei de corecţie, este fără senz. O şcoală pentru copii anormali presupune norme stricte şi absolut hotărîte, presupune avizul prealabil al unui corp instruit în acest senz, pe cînd şcoala de corecţie nu presupune nimic sigur, fără de cît apreciarea grosolană a vre unui comitet inspirat după dispoziţiunile sale sufleteşti, politice, religioase, sociale etc. etc.

Copilul anormal este — în scurte vorbe — idiot, imbecil, prostanac, pervers, cu apucături criminale, etc.; din nefericire el e menit întreaga viaţă — cu prea slabe îmbunătăţiri — să rămîe ca atare; pentru acest copil trebue o şcoală: nu de corecţie, căci nu se poate corecta, ci de educaţiune potrivită firii lui, el rămînînd pentru toată viaţa un insuficient. Dar un copil întoată firea, pentru că e sprinţar în pornirile lui, pentru că e adesea prea precoce în înclinările lui sufleteşti, pentru că se dedă la o acţiune intelectuală ce nu cadrează cu tipicul comitetului menit a alege pe corecţi de incorecţi, pentru-că e un copil sarman, al unor părinţi nevoeşi cari nu te vor trage la răspundere, etc. etc. să-l dai la şcoala de corecţie, e absurd. Ori că părinţii înşişi vor cere, lucrul e tot atîta de absurd, de oare ce tot aceiaşi părinţi ar putea regreta dureros pasul lor.

*

In ori-ce caz e nenorocit cuvîntul ce l-au adoptat iniţiatorii pentru şcoala lor. Şi cînd se mai aude că învăţători şi perceptori în şcoala aceia vor fi călugări şi călugăriţe, apoi faptul — de-i să fie aşa — întrece marginile permisului. Oameni şi femei despre cari cel puţin se presupune că n'au copii, cari în ori-ce caz — chiar avînd copii — nu pot fi în raporturile obişnuite de viaţă cu dînşii, oamenii şi femeile acele, cari şi-au destinat iubirea altei căi de cît acelea a vieţei de toate zilele, să fie însărcinaţi nu numai a-i conduce pe copii ci mai ales a-i corecta, e tot ce se putea concepe mai contrar vieţei pămînteşti, mai ales în zilele noastre cînd în toate părţile lumii cultura caută să se discotorosească de aceia ce forţamente n'o pot da sub forma care să convie interesele omeneşti actuale.

Nu trece zi în care să nu auzim de scandaluri senzaţionale şi revoltătoare la cari se dedau oamenii ce prind să piardă contactul cu viaţa reală, cu viaţa de societate şi de familie, şi noi să ajungem a le încredinţa acelor oameni, cari mai presus de ori-ce dînşii au nevoe de corecţie, să corecteze pe copii! Nu se vede oare limpede că însamnă mai degrabă a se întemeia o şcoală de conrupţie, pentru că înafară de alimentarea metehnelor sufleteşti ce şi-o vor face-o reciproc copii aceia, nu mai puţin s'ar putea adăugi alimentarea pornirilor răle prin cele eventuale ale corectorilor feriţi de controlulul statornic al societaţei prin faptul de a ţine de un corp cu o organizaţiune aparte.

Dar, admiţînd chiar că atari inconveniente se vor înlătura, admiţînd chiar că persoane anume educate în acest scop se vor pune ca perceptori, nu mai puţin instituţiunea în sine nu are nici-o raţiune. Ce să fie, în definitiv, şcoala de corecţie? O companie de disciplină la care şi armatele au renunţat fiind că soldaţii ce erau trimişi să se disciplineze, la întoarcere conrupeau şi pe cei buni, în cît s'ar fi ajuns să fie mai numeroase companiile de disciplină de cît cele de instrucţiune! Se vede uşor că o şcoală de corecţie va face pui şi peste ciţi-va ani se va împînzi ţara cu şcoale de soiul acesta.

Unde mai puneţi regretabilul caz că un copil trecut, nefericitul, pe la şcoala de corecţie, devenit om va fi la tot pasul hîtciit şi prigonit cu stigmatul coretcărei sale, că şcoala de corecţie va fi un antecedent tot aşa de greu în viaţa unui om caşi antecedentul de a fi fost la închisoare. Ciţi din cei ce au fost închişi, devin realminte oameni de treabă şi ciţi devenind oameni de treabă —căci poate adese osîndirea lor fusese o năpastă—nu poartă neşters tatuajul trecerei lor prin purgatoriul pămîntesc? Cînd, dar, spirite din cele mai distinse se ridică la a preface chiar închisorile în aşezăminte de producţiune pentru persoanele cu apucături antisociale fără scop de pedepsire care nu şi are senzul în bună înţelegere a firei omeneşti, a concepe şcoale de corecţie, e tot ce se putea imagina ca aşezămînt mai draconic pentru a denatura pe pe om chiar de copil.

De aceia, fără a pune un moment la îndoială intenţiunea neprihănită a iniţiatorilor, credem a le atrage în primul loc chiar lor atenţiunea asupra pasului greşit ce-l fac. Nu trebue creată o o scapare uşoară, o achitare de conştiinţă lesnicioasă acelora ce au copii sub priveghere şi ocrotire. Nu trebue să se găsască o instituţiune care răspunde uuşor lenii noastre de a înfrînge în copil ceia ce poate avea în mod trecător selbatec, de a scăpa uşor pe nişte părinţi greoi şi rău inspiraţi, de a descărca de oare-care muncă pe învăţători şi pe profesori. Toate şcoalele trebuesc să fie şi de corecţie, pe lîngă de educaţiune şi instrucţiune — căci aceste implică corecţia —; dar o şcoală de *corecţie* sub anumite condiţiuni — condiţiuni ce presupun anumite procedeuri: batae, cazină, silnicie etc.— şi mai ales cu numele acesta vag în conţinutul lui, dar oribil de crud în aplicarea lui, să nu se facă nici odată. Noi toţi care am scapat de şcoala de corecţie, ce de-ar fi fost cine ştie de nu ne s'ar fi aplicat, şi s'ar fi aplicat poate celor mai buni fii ai acestei ţări, să ne ridicăm ca un singur om şi să doborîm încercarea aceasta cît încă n'a ajuns să se înfăptuiască. **Dr. P. Zosin**

De la Facultatea de Medicină

Ca răspuns la scrisoarea profesoruiui Puşcariu, publicată în No. din 20 Octombrie al ziarului *Mişcarea*, primim următoarele din partea d-lui Profesor Dr. Juvara:

D. Profesor Puşcariu caută prin scrisoarea publicată în *Mişcarea* să micşureze impresia profundă, produsă de cele publicate de mine asupra situaţiuuei Facultăţei noastre de Medicină. Mă bucură că Prof. Puşcariu s'a crezut obligat de a se apara prin publicitate de învinuirile ce i-am adus, întru cît îmi dă prilejul de a mă ocupa mai în deaproape de situaţia D-sale şi voi fi recunoscător tuturor celor menţionaţi prin articolul meu, dacă îmi vor mai da atari prilejuri. Pentru ziua de astă-zi deci e rîndul d lui Puşcariu.

Prof. Puşcariu declară de la început că nu vrea să dea seama de ceia ce face ca epitrop la Sf. Spiridon. Suntem nevoiţi deci să trecem asupra acestui punct în speranţa că nu va întîrzia momentul ca şi asemenea socoteli să-i fie cerute.

Trebuie totuşi reţinut că D-sa în calitate de Profesor al Facultăţei de Medicină şi ales al Facultăţei în Senatul Universitar, a subscris, fără a şovăi, la închiderea clinicilor şi este direct responsabil de această lovitură, care primejdueşte însăşi existenţa Facultăţei de Medicină. Conduita D-sale l'a pus în desacord cu **toţi** ceil'alţi Profesori ai Facultăţei şi l'a silit să'şi dea demisia din demnitatea de senator Universitar.

D sa caută astă-zi să'şi atenueze vina întru cît ar fi demisionat din pricină „că nu împărtăşeşte vederile majorităţei Profesorilor în privinţa *unora* din punctele pentru care trebueşte stăruit la Bucureşti" şi că e alăturea de „colegii săi serioşi" care cer îmbunătăţiri la Facultate.

Se vedem însă întru-cît aceşti Profesori sunt alături de d. Puşcariu.

In memoriul iscălit de *toţi* Profesorii „serioşi" — 16 la număr — şi sub iscălitura prietenilor săi Prof. Bogdan, Socor, Manicatide, Demetriad etc. etc. se zice lămurit, că *„închiderea clinicelor este cea mai grea lovitură pe care a avut'o de îndurat vre'o dată Facultatea de Medicină"*, iar în privinţa cazului d-nei dr. Puşcariu acelaş memoriu glăseşte: *„dacă v'am reda o listă a medicilor secundari, aţi putea vedea că s'au îngenunchiat interesele şcoalei noastre şi ale Spitalului pentru a se favoriza ţinerea în post a medicilor cari au împlinit de mult termenul de 4 ani, şi cari sunt păstraţi graţie relaţiunilor ce au cu persoane din administraţia Epitropiei"*,

Se recunoaşte d. prof. Puşcariu? Este d-sa mulţumit de acest certificat ce i dă întreaga Facultate, inclusiv prietenii săi intimi? Mai poate d-sa susţine că învinuirile mele sunt inexacte şi duşmănoase?

Cît priveşte legalitatea si titlurile D nei medic secundar Puşcariu d. epitrop Puşcariu caută să se ascundă după deget. D-na Puşcariu a trecut în 1903 un concurs pentru postul de medic secundar, care i-a dat dreptul de a funcţiona, conform art. 97 al Legei Sanitare şi art. 34 a regulamentului Medicilor de la aşezămintele pe care le administrează soţul d-sale, un timp de maximum 4 ani. Sunt deci 7 ani de la concursul d-nei Puşcariu şi menţinerea d-sale este o ilegalitate, după cum memoriul colegilor săi o spune lămurit.

Cît priveşte suplinirea catedrei de bacteriologie numirea d-lui Puşcariu este iarăşi ilegală; întru cît art. 68 al Legei Invăţămîntului cere pentru numirea profesorilor suplinitori avisul facultăţei respective. D. Puşcariu poate afirma pe cinstea d sale de Epitrop al Sf. Spiridon, că a obţinut un atare avis de la consiliul facultăţii? Cit mă priveşte afirm că un atare avis n'a fost luat nici odată şi prin urmare numirea d sale este ilegală.

In privinţa valorii cursului său de bacteriologie şi afirmaţiunei d-sale că studenţii sunt suficient pregătiţi, îl rugăm sa ia cunoştinţă de raportul cu No. 11 din 25 August 1910, înaintat Ministerului de Instrucţiune şi să vază părerea oamenilor cunoscători în această ştiinţă asupra cunoştinţelor de bacteriologie a studenţilor d sale.

Directorul general al serviciului Sanitar, profesorul Cantacuzino, a dat acestui valoros suplinitor al catedrei de bacteriologie o bine meritată încredere trimeţînd pentru executarea examenelor bacteriologice necesitate de epidemia de holeră, o domnişoară doctorandă din Bucureşti. Iar în consilinl din urmă al facultăţei s'a afirmat în în plină şedinţă că studenţii nu văd la lucrările practice de bacteriologie nici animalele obişnuite de experienţă.

In privinţa doctorului Lebell toţi studenţii facultăţei de medicină ştiu cît de exactă este declaraţiunea solemnă a prof. Puşcariu relativă la îndatoririle sale ca asistent de laborator.

Cred că d. prof. Puşcariu se va declara mulţumit de aceste lămuriri şi nu voi avea nevoe să le complectez cu noi detalii. **Dr. E. Juvara**

Litere-Ştiinţe-Arte

Simple constatări. — Nu e mult de cînd confraţii noştri locali găsise prilejul să ne facă.. morală pe tema unor chestiuni de artă.

Era în vremea operetei—care se afla în trecere la Iaşi—opereta căreia ne luasem libertatea de a-i adresa oarecari observaţiuni.

Şi iată că după un scurt, foarte scurt timp, confraţii vin să ne dea dreptate şi iată cum devine cazul.

In primul loc ziarul liberal publică, cu data de 19 Octombrie, o cronică teatrală făcînd psihologia.... actorilor noştri, cu care e imposibil să cazi de acord,—căci ei nu înţăleg altă manifestare ziaristică de cît acea care le aduce laude fără rezervă şi fără măsură. Tocmai ceea ce spuneam noi la adresa „companiei lirice". De ce *acum* le spune confratele liberal, şi le dizaprobă atunci—sub inspiraţia sub-impresarului?

Mai interesant încă e celalalt confrate —de nuanţă boerească. In vremea operetei făcea clăbuci: „trădare de patrie! Nelegiuire!... Se atacă arta romînă!"

Şi iată că s'a deschis stagiunea; s'au jucat piese, naţionale şi traduse,—dar ziarul *n'a luat act măcar* de aceste neinteresante întîmplări, ca şi cum n'ar exista macar un teatru naţional în Iaşi.

...Sunt simple şi inofensive constatări.

*

Revista „Arta" apărută astăzi are un articol asupra „Operetei faţă de Teatru".

Cităm din el următorul pasagiu:

„...Privind furnicarul de lume, nerăbdător de a-şi lua locul, neastîmpărul acela de a fi purtat pe valul unei melodii, ascultînd freamătul înfrigurat ce precede ridicarea cortinei, fără voe îţi aminteşti de aceiaşi sală tot atît de feeric iluminată, dar atit de pustie, atit de rece... Şi doar radia atîta căldură şi din jocul „altor" artişti merituoşi, dar neîncurajaţi. Şi cînd ne gîndim cu ce rămîne lumea după isprăvirea spectacolului de operetă?... Cu fredonarea unei melodii şi cu impresia unei distracţii de o clipă.

Dar opereta are tot felul de mijloace de atracţie pentru marele public, melodii uşoare, glume şi dansuri, pentru cari publicul arată o adevărată slăbiciune. Va rămînea dar cel mai gustat gen teatral, pînă cînd va creşte simţitor numărul acelor, ce se pasionează pentru adevărata artă.

Şi zău, cum ar putea să mai placă publicului orbit, fascinat de ansamblul feeric al operetei, piesele ponderate şi serioase cu un senz filozofic, cu teme sociale ori psichologice?

Iată de ce opereta în scurtul dar mistuitorul ei popas, la noi, ne face, impresia unei comete, ce cheamă toate privirile spre ea, iar cînd dispare, ochiul deprins cu strălucirea ei, nu mai e impresionat de scînteerea statornică a luceferilor, mereu aceeaşi.

Opereta cu focul artificiilor ei, acopere pentru moment sclipirea liniştită, dar adîncă a stărilor sufleteşti închegate în operele de dramă şi comedie a vieţii."

*

A apărut „Arta Romînă" No. 8 pe Octombrie 1910, sub direcţia d-lui A. D. Atanasiu, cu următorul sumar:

Eduard Caudella.—Progresul muzicei şi al teatrului (sfîrşit), Maiorul Mihail Mărgăritescu, Max Honigman şi George Enescu.

Al. Aurescu.—Orchestra Conservatorului de muzică. N. Ş. T,—Jurnalul unui pictor. (III). V.—Opereta faţă de teatru. A. D. Atanasiu.—Teatrul Naţional (stagiunea 1910—911).

Ilustraţiuni. Preot V. Damian.—S-tu Martir Gheorghe. D. Chipăruş.—Triumful vişinului (Sculptură). Atelierul d-lui Chipăruş în Florenţa. Din Monumentele noastre istorice.—Schitu Cornutu.

*

STRUNA ZILEI

ALUZIE MALIŢIOASA

Trăgîndu-se premiile noastre a cîştigat cu No..., I. P. S. S. Mitropolitul o statuetă reprezentînd o zeiţă.

«Minerva»

Voi zîne 'n cer şi pe pămînt
Nu prea sunteţi călugăriţe...
Crezi tu, Minervă, că un sfînt
Ar duce dorul de... zeiţe?

INFORMAŢII

❑ **Incorporarea noului contingent.**— Anul acesta după cum se ştie, ministerul de răsboiu a hotărît de a nu se mai trimite la corpori toţi tinerii, pe ziua de 1 Noembrie, cum se obişnuia pînă acum, ci se vor trimite la date diferite, pentru a fi examinaţi de o comisiune anume constituită.

Pentru executarea acestor noui dispoziţiuni să notează mai jos ziua cînd tinerii diferitelor corpuri trebuesc să se prezinte neapărat la acest birou spre a fi trimişi în urmă la corpuri exact în ziua specificată de minister că funcţionează comisiunea medicală pentru examinarea recruţilor.

In ziua de 29 Octombrie 1910: reg. 2 cetate Bucureşti, batalionul pioneri cetate Bucureşti, batal., căei ferate Bucureşti, reg. 1 artilerie cetate Focşani, marina militară Galaţi.

In ziua de 30 Octombrie 1910: regimentul 2 roşiori Bîrlad, regim. 3 roşiori Bîrlad.

In ziua de 1 Noembrie 1910: compania jandarmi Bucureşti, regimentul Suceava No. 16.

In ziua de 2 Noembrie 1910: regim. escadra regală Bucureşti, compania pompieri Bucureşti, arsenalul armatei Bucureşti, pulberăria Dudeşti Bucureşti, divizionul art. călăreaţă Galaţi, regim. 12 artilerie Bacău, regimentul 17 artilerie Bacău.

In ziua de 3 Noembrie 1910: batalionul pontonieri Brăila, reg. Bacău 27 Bacău; tabăra Şipote.

In ziua de 31 Octombrie 1910: batal. 8 vînători Botoşani, reg. 8 roşiori Botoşani.

In ziua de 4 Noembrie 1910: compania 4 sanitară Iaşi, compania 4 sub-ţă Iaşi, liceul militar Iaşi, compania pompieri Iaşi.

In ziua de 5 Noembrie 1910: escadronul 4 tren Roman.

In ziua de 7 Noembrie 1910: batal. 4 pioneri Focşani, compania 4 telegrafie Focşani.

Se atrage cea mai mare atenţiune tinerilor asupra următoarelor 2 puncte:

Numai tinerii care se prezintă la corp în ziua fixată de minister au dreptul a fi examinaţi de comisiune, care funcţionează numai o zi, îndată ce recruţii sosesc la corp, acei ce se vor prezenta în urmă vor fi încorporaţi fără a fi examinaţi.

Termenul de 10 zile pe care legiuitorul îl acordă pentru ca cei chemaţi să aibă timpul a-şi regula toate interesele lor nu începe a curge de la data fixată pentru prezentarea omului la birou după cum s'a înţeles pînă acum, ci începe de la data înmînării ordinului de chemare şi să termine în ziua fixată a se preasintă la birou, dată care nu poate fi depăşită.

❑ Membrii consiliului de higienă a oraşului se vor întruni în ziua de 1 Noembrie, pentru a discuta mai multe chestiuni privitoare la mersul epidemiilor.

❑ La cabinetul 3 de instrucţie, d. judecător Sculy a luat în cercetare din nou, afacerea privitoare pe locotenentul în rezervă Gh. Iliescu care a descarcat un foc de revolver asupra lui Gh. Georgescu.

Au fost ascultaţi mai mulţi martori.

❑ Comerciantul P. Cernes a cerut tribunalului, declararea în stara de faliment a lui Marcu Pascal, comerciant din strada Veche.

S'a fixat termen pentru mîne 22 Octombrie.

❑ D. A. Petrovici, şef de birou cl. I în poliţia oraşului Roman, a fost îndepărtat din această funcţiune; d Al Cristescu, bacalaureat, a fost numit şef de birou în locul d-lui Petrovici.

❑ Mîine se va deschide seziunea de toamnă a sf-tului Sinod.

❑ D. C. Crupenschi, prefectul judeţului, a plecat azi în inspecţie la Bivolari.

❑ Cotuna Dumeştii mici, cu biserica filiala sf. Apostoli Petru şi Pavel, a fost deslipită de la parohia Hoiseşti, judeţul Iaşi. şi alipită la parohia Păuşeşti, de care se află depărtată numai cu 2 Km.

❑ Astă seară se joacă pentru prima dată la teatrul naţional interesanta dramă psihologică *Chinul*, de A. G. Florescu.

Sîmbătă seară va fi la rînd melodrama lui D'Ennery „Regina Margot".

Duminică, pentru a doua oară, comedia de mare succes *Bibliotecarul* cu Penel în rolul lui Robert.

❑ La Bărlad a încetat eri din viaţă, după o scurtă suferinţă, generalul în rezervă Gr. Popescu, fost comandant al brigăzei a 9 a de cavalerie. De la 1 Aprilie se retresese la pensie. El era în etate 56 ani.

Defunctul a prezidat în mai multe rînduri, consiliul de răsboiu din Iaşi.

❑ Inspectorii şcolari au plecat la Bucureşti pentru a lua parte la consfătuirea inspectorilor, ce are loc mîine şi poimîne la ministerul instrucţiei.

❑ Duminică se va ţinea conferenţa culturală, la cercul Bivolari, la care vor lua parte satele: Hermeziu, Roşcani, Tabăra şi Bivolari.

❑ Obştiile săteşti din Bivolari, Andrieşeni, Şipote, Ţiganaşi, Hermeziu şi Rădeni, vor forma, cu începere de la 1 Noembrie, o federală, cu reşedinţa la Bivolari.

In acest scop, d. N. Răpeanu, dirigintele şcoalei din Bivolari şi conducător al obştiei, a fost chemat la casa centrală a băncilor populare.

❑ Consulatul nostru din Basarabia a comunicat direcţiunei generale a serviciului sanitar, următoarele date asupra mersului holerei în Basarabia de la 14 Iulie până la 14 August 1910.

In oraşul Chişinău s'au constatat 4 cazuri din cari 2 mortale, în districtul Bălţi 1 caz mortal, în districtul Sorvea 6 cazuri din care patru mortale, în districtul Hotin 1 caz mortal, în oraşul Akerman 47 cazuri şi 19 mortale, iar în districtul Kerman 16 cazuri şi 4 mortale. In districtul Ismail 3 cazuri şi 1 mortal.

❑ Ministerul de resboiu a hotărît ca alocaţia de hrană în bani, din care se vor cumpara merindele trebuitoare pentru hrana trupei, să fie după cum urmează, în cuprinsul corpului IV de armată:

Pentru Iaşi, Roman, Fălticeni, Şipote 40 bani; Tg.-Ocna, Piatra N., Dorohoiu, Botoşani şi Bărlad 39 bani; Vaslui şi Huşi 38, Bacău 36 bani.

Oamenii din închisorile militare, aflaţi în prevenţie, judecaţi sau condamnaţi, vor avea alocaţia de 32 bani pe zi, care se face închisoarei şi nu se va cere şi de corpurile cari aparţin.

Cei pedepsiţi disciplinar vor avea alocaţia garnizoanei corpului din care fac parte, urmînd regimul prevăzut de regulamentul serviciului interior, în ceea ce priveşte raţia de hrană la cari au drept. Economiile rămîn de drept la livretul de ordinar.

❑ **Societatea Vulturul.** — Adunarea generală a Societăţii „Vulturul" întrunită Duminică 17 c. în secţii unite, sub preşidenţia d-lui A. D. Atanasiu, a discutat şi hotărît următoarele:

1) După dezvoltarea şi propunerea d-lui Atanasiu care arată însemnatatea unei şcoli avînd ca scop dezvoltarea morală şi cultivarea meseriaşilor prin ajutorul desemnului aplicat la meserii şi industrii şi a altor cunoştinţi, adunarea hotăreşte deschiderea şcoalei, sub conducerea d-lui Atanasiu. In scop de ajutor pentru material şi o sală de clas s'a şi intervenit către Onor. Primărie şi ministerul Instrucţiei.

2) Se hotăreşte înfiinţarea unei biblioteci şi ţinerea de şezători literare-muzicale între membrii societăţii pe timpul ernei.

3) A se înfiinţa clubul societăţii, unde membrii să aibă la îndămînă în timpul liber diferite distracţii şi jocuri.

4) D. Atanasiu arată că, pentru adunarea de capital mai mare spre a lua societatea lucrări, e imposibil a realiza curînd fondurile necesare din cotizaţii, de aceia s'a hotărît subscrierea prin acţiuni. Insă în acelaşi timp arată că a intrat în tratative cu o mare bancă din Bucureşti spre a pune la dispoziţia societăţii 100—200,000 lei pe garanţii sigure In schimb membrii să subscrie şi ei acţiuni de ale băncei. Pînă ce nu se vor termina tratativele nu putem însă hotărî nimic.

5) Să modifică regulamentul societăţii ca să fie un singur preşedinte şi atîţia vice-preşedinţi cîte secţiuni sînt, iar fie care secţie va avea 5 membri.

6) Să complectează prin alegere cîţi va membri în comitetul secţiei de întreprinderi; se aleg cîţi-va şi în cea de ajutor, rămînînd a se complecta în adunarea generală a secţiei de ajutor. care va avea loc Duminica viitoare, orele 3 jum. p. m.

❑ In zilele de 24—25 Octombrie se va ţinea la Focşani, al doilea congres al fabricanţilor de băuturi gazoase din ţară, sub preşidenţia d-lui N. N. Grigoriade, farmacist din Bîrlad.

Iată chestiunile ce se vor discuta în acest congres:

Inspecţiile sanitare aşa cum se fac la fabricele de băutri gazoase.

Explicaţiuni asupra fabricărei Brăgei şi în special asupra negoţului ambulant al brăgei, limonăzei, cofeturilor colorate, sugiucurilor, rahaturilor, coloraţiunilor, asupra întrebuintărei gheţei în răcirea limonadelor şi a brăgei.

Iarmaroacele (Bilciurile) în ceia ce priveşte Higiena şi inspecţiile sanitare făcute de d-nii Medici comunali mai ales în timpul Bilciurilor din timpul verilor călduroase, asupra înmiitei consumaţiuni a băturilor răcoritoare.

Lucrarea prezentată de către comitet, tuturor preşedinţilor Camerilor de Comerciu din ţară.

Dispoziţiile luate de preşedintelele Camerei de Comerciu din Iaşi în ceia ce priveşte comerciul ambulant al băuturilor răcoritoare.

Prezentarea statutelor, punerea basei fundamentale a societăţei uniunea fabricanţilor de băuturi gazoase din ţară şi alegerea unui consiliu de administraţie.

Stabilirea coloraţiilor băuturilor răcoritoare.

Congresiştii vor vizita apoi diferite fabrici şi vor face o escursie la podgoriile din Odobeşti, şi alta la fabrica de zahar din Mărăşeşti.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 40 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

În chestia monumentului lui Cuza-Vodă

Este cunoscut că preşedintele comitetului d. Gr. Ghyka-Deleni a refuzat cu stăruinţă convocarea comitetului celui mare a monumentului lui Cuza-Vodă şi numai cît după hotărîtele stăruinţi ale d-lui Xenopol, a convocat Comitetul executiv, în care ştia că are majoritatea, pentru aşezarea monumentului în piaţa nouă.

Aceasta s'a dat pe faţă la şedinţa din 19 c., în care d. Xenopol a fost majorizat de d-nii Ghyka, Climescu şi Holban. D. Şerban a fost pentru convocarea comitetului cel mare, părere ce a fost respinsă la vot, de către majoritate, care a crezut că poate dispune singură, prin cele trei persoane care o constituiau, de sentimentele şi de voinţa unui oraş întreg. După ce d. Xenopol a părăsit casa d-lui Holban, se vede însă că majoritatea s'a gîndit la mintea moldovanului cea de pe urmă şi s'a temut de a lua asupra ei o aşa de gravă răspundere, ca acea a violentărei simţimintelor poporane, care puteau să aibă urmări necalculabile şi au revenit asupra votului, hotărîndu-se a se convoca comitetul cel mare pentru ziua de 31 Octombrie, ora 3 p. m., în localul Camerei de Comerţ.

Convocarea are de scop de a supune comitetului chestiunea celor două piete.

Se ştie că în caz de refuz absolut de a se convoca marele comitet, mai mulţi membri erau hotăriţi a se adresa parchetului, pentru a învăţa pe acei domni' că nu se pot juca nepedepsiţi, cu cele mai elementare regule de purtare corectă.

Este într'adevăr evident că Comitetul executiv avea însărcinarea de a priveghia facerea statuei, iar cînd se iveşte un conflict atît de grav, chiar în sînul său, asupra locului unde statuia trebuie aşezată şi cînd piaţa Unirei este dorită de întreaga populaţie a Iaşului, nu mai puteau cele trei personagii să facă acte de autoritate, ci trebuesc să se refere la comitetul cel mare al statuei, care suntem siguri, va fi reprezentantul credincios al voinţei poporului.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Ţăranii din comunele Naduşita şi Petroasa, din Basarabia, au adresat o petiţie M. S. Regelui, prin care protestează că mai multe moşii ale Spiridoniei au fost adjudecate asupra fabricelor de zahar de acolo, care ar fi oferit mai mult.*

Prin petiţia lor, ţăranii din Basarabia, cer, ca fii ai României, să li se adjudece lor moşiile.

M. S. Regele a scris cu mîna sa, următoarele cuvinte pe petiţie: „Ministrul Meu de Interne îmi va raporta de urgenţă".

Epitropii sf. Spiridon s'au întrunit eri, încheind un proces-verbal, prin care cer ministerului de interne să aprobe cele două moşii asupra ţăranilor, de şi fabricele de zahar au oferit un preţ aproape de două ori mai mare.

❑ D. loc.-colonel Langa, cunoscutul bun romîn din Iaşi, dorind să întreţie cu cheltuiala sa pînă la absolvire, trei elevi şi o elevă, primii spre a urma şi învaţa în ateliere, stoleria şi sculptura în piatră, iar a doua, ţesătoria şi cărora la absolvire, d sa le va da suma necesară pentru procurare de instrumente şi deschidere de ateliere, revizoratul şcolar a trimes o circulară şcolilor primare, prin care le cere să recomande elevi care ar dori să înveţe stoleria şi sculptura, precum şi o elevă care să înveţe ţesătoria la şcoala de sericicultură a d-lor Mironescu şi Vitlimescu.

❑ Revizorul şcolar cl. II, I. Dodon a fost pedepsit de ministerul instrucţiunei, cu avertismentul, pentru-că la o inspecţie de la şcoala din Popeşti, a bătut un elev.

Halal revizor şcolar. D. Haret îl poate ţinea de model!

❑ La ospiciul de alienaţi de la Socola, a încetat din viaţă azi dimineaţă, preotul Mîndrilă de loc din Dorna.

❑ Administraţia comunală a dat o ordonanţă prin care acordă brutarilor ultimul termin, pînă la 9 Noembrie ca să-şi procure maşini de frămîntat.

❑ In „Ordinea" de astă zi 21 Octombrie „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Săptămîna teatrală. — Sub vechea şi noua lege.—Un director în „travesti".—Artista pribeagă.—O revenire cu peripeţii.—Din aventurile d-lui Lecca.—Lovituri de... teatru.—Comedia care nu s'a scris.—Culisele directoriatului.—O scrisoare pierdută.—Dl. Sadoveanu ieşan.—Literatura şi scena.—Un om cu noroc.—Cele trei secole.—Un comitet cu contraste.—Programe şi convenţiuni.—„Viaţa Romînească" la teatru".

❑ Azi s'a distribuit medicilor comunali tăbliţele pentru casele insalubre.

❑ **Şcoala de adulţi „Vulturul".**—Societatea „Vulturul" deschide în curînd o şcoală de adulţi în care, pe lîngă celelalte cunoştinţi, desemnul, va ocupa locul principal, cu aplicaţii la meserii şi industrii.

Se primesc maiştri, lucrători, ucenici, şi oricine, cu ştiinţă şi fără ştiinţă de carte, repartizînda-se pe secţii. Admiterile se fac în ordinea înscrierii: 1) membrii societăţii, 2) membrii celorlalte societăţi şi corporaţii şi 3) acei din afară de societăţi.

Inscrierile se vor primi pînă în ziua de 31 Octombre a. c.

Pînă acum pentru predarea cursurilor s'au înscris d-nii A. D. Atanasiu profesor de Belle-Arte, Celesti Fabio profesor la şcoala de arte şi meserii, Finţescu, Val. Hulubei, Gh. Scorpan preşedinte la liceul Naţional, Dr. Hortolomei Em. Socor.

Inscierile se fac pe baza cereri netimbrate adresată d-lui Atanasiu preşedintele societăţii, str. Goliei 71.

❑ Procesul penal al contravenirei la legea trustului arendăşesc, se va judeca la 16 Noembrie la secţia II a Curţei.

❑ Testamentul def. N. Albu din Piatra N., care a fost atacat de surorile defunctului, a fost perdut ieri, în ultimă instanţă, de aceetea.

❑ Firma I. Gh. Wolf şi S. Leibovici a cerut să fie declarată în stare de faliment

❑ D. M. Balş, inspector judecătoresc, a sosit astă-zi în Iaşi şi a inspectat tribunalul.

❑ La tribunalul de Botoşani s'au trascris eri actele pentru cumpararea de către casa rurală, a moşiei Tudora, proprietatea d-lui Al. Paşcanu.

Moşia a fost vîndută cu 3,350,000 lei. Se ştie că prima revoltă ţărănească, a pornit de pe această moşie.

❑ **Şcolare.**—D-na Elena Comarnescu, directoara şcoalei primare de fete „Al. Lambrior" a obţinut un concediu pînă la 1 Ianuarie, în care timp va fi suplinită de d-ra Cleopatra Stefăniu.

— D. Matei Ştefănescu, a fost numit suplinitor la şcoala din Drăgăneşti (Suceava).

— D. Al. Gr. Chiriţă, absolvent al şcoalei normale „V. Lupu" a fost numit suplinitor la şcoala din Cerniceşti (Botoşani).

— Prima conferinţă a membrilor cercului care alcătuesc secţia III-a, a avut loc în localul şcoalei V. Adamachi. S'a hotărît planul acţiunii şi s'a dat fiecărui membru cîte o chestiune, pe care o va trata.

— Cercul cultural „Romaneşti" a ţinut conferinţa la şcoala din Forăşti.

A luat parte învăţătorii: V. Doria, D. Ionăşescu, Paraschiva Teodorescu, Ion Stavila, V. Sterienescu, Gh. Cobzaru.

Dimineaţa au asistat în corpore la biserică, unde învăţătorul I. Stavila, a ţinut o predică despre: Parabola Sămănătorului. După aceia au mers la şcoală unde s'a discutat: Rolul şcoalei în educaţia populară. Conferinţa publică n'a avut loc, de oare ce nu s'au adunat sătenii.

Viitoarea conferinţă se va ţinea la cercul Potîngeni.

❑ Sîmbătă 6 Noembrie 1910 va avea loc întăia *„Şezătoare literară-artistică"* dată de către scriitorii romîni din Iaşi cu concursul „Societăţii ştiinţifice şi literare (Arhiva)" şi cu binevoitorul concurs al d-rei Janna Cogălniceanu, pianistă, laureată a conservatorului din Lipsca, a d-lui T. T. Burada şi a d-lui Ilie Sibianu, profesor la Conservator.

PROGRAMUL

Partea 1-a.—1). D-nii Mihai Codreanu, G. V. Botez Gordon, Al. G. Doinaru, Eugeniul Boureanul şI C. Doboş, vor citi din lucrările d-lor literare.

2). Muzică aleasă, executată la piano de d-ra Janna Cogălniceanu.

3). Th. T. Burada—Rapsodie romînească, executată pe violină de d. T. T. Burada, acompaniat la piano de d. Ilie Sibianu.

Partea II-a.—D. Gh. Ghibănescu va ţinea conferinţa sa „Personalitatea şi societăţile literare.

Partea III a.—1). D-nii: Mihail Codreanu, Gh. V. Botez-Gordon, Al. G. Doinariu. Eugeniu Boureanul şi C. Doboş, vor citi din lucrările d-lor literare, apoi din nou va fi executată la piano de d-ra Janna Cogălniceanu, o bucată clasică.

3). Th. T. Burada.—Cîntec de leagăn, executat pe violină de d. Th. T. Burada, acompaniat la piano de d. Ilie Sibianu.

Preţurile: Stal I (1—4) 2 lei; stal II (5—16) 1 leu; stal III (17—22) 75 bani; Lojele de 4 pers. 8 lei, de 5 pers. 9 lei, de 6 pers. 10 lei; Balcon I (banca I) 1 leu, balcon II (banca 2, 3 şi 4) 75 bani, Galeria 50 bani; Loia balcon 4 lei.

Inceputul la 9 ore precis.

❑ **Eri la orele 3 d. a a avut loc concursul oral al candidaţilor la şcoala de electricitate.**

Comisiunea examinatoare se compunea din d-nii dr. Dragomir Hurmuzescu, preşedinte; iar membrii prof. V. C. Buţureanu, inginer Lecca, directorul uzinei centrale de electricitate a oraşului, prof. D. Pompei, inginer Vîrlănescu şi d. A. Patricin, director şef al lucrărilor.

In urma examenului depus, au fost admişi, pe lîngă elevii primiţi a urma şcoala în virtutea titlurilor, d-nii Mihail Negură, Ernest Toporeanu, Constantin Varbiu, Mihail Ciochină, Mihail Negoiţă şi Gheorghe Creţu.

Cursurile se vor deschide în ziua de 1 Noembrie şi vor fi prezidate ast-fel: Electrotechnica de d-nii prof. Dragomir Hurmuzescu; cursul de maşini, de inginerul Lecca; Electrometalurgia de d. prof. Vasile Buţureanu; Electrochimia de d. P. Bogdan, mecanica aplicată de d-Dimitre Pompei, cursul de maşini electrice îl va preda d. inginer I. Vîrlănescu, iar d. N. Patriciu va conduce lucrările şi măsurile electrice în laborator.

❑ In locul rames vacant, prin plecarea la Paris pentru a-şi desăvîrşi studiile fizice, a d-lui I. Bedreag, va fi numit de la 1 Noembrie, d. Magheru, absolvent al facultăţei de ştiinţi de la universitatea noastră, ca asistent al laboratotorului de electricitate şi fizică.

❑ Fruntaşul nostru, d. Nicolae Fleva, deputat, a sosit azi dimineaţă în localitate.

❑ La secţia 1-a a Curţei de Casaţie, urma să se judece eri importantul proces dintre zemstovul din Basarabia şi Gh. Calmuschi pentru revendicarea a 2 moşii din judeţul Dorohoiu.

Procesul s'a amînat pentru ziua de 1 Decembrie.

❑ **Universitare.**—D. G. Capşa a trecut cu cu succes, licenţa în matimatici.

— D. Paul Bujor îşi va deschide cursurile de Morfologie, Vineri 22 Oct. ora 4 d. m. şi îl va continua Vineri şi Mercuri, de la 4—5 jum.

Lucrările practice vor avea loc Mercurea de la 1—4 şi Jouia de la 8—12.

Lecţia de deschiderea cursurilor va avea de subiect Rolul Ştiinţei.

— D. Gregore Demetrescu va deschide cursurile pentru a anul al II, Marţi 2 Noembrie şi-l va continua Marţi. Joui şi Sîmbătă de la 8—9 iar de la 9—10 vor avea loc conferinţe de drept roman.

❑ D. locot Bijulescu, din Rugimentul 7 roşiori, a fost avansat la gradul de căpitan şi transferat la Ploeşti.

❑ D. Jules Leloir un trimis special al casei Pathé Frères din Paris a asistat la manevrele de toamnă ale armatei romîne, care au avut loc pe cîmpiile Olteniei, la finele lunei trecute. D. Leloir, un rutinat operator-cinematograf a înregistrat întreaga desfăşurare a acestor manevre şi ele figurează în programul nou de astă seară Joi 21 Octombrie al teatrului cinematografic din sala Sidoli.

Iată cîte-va vederi principale: Principele Ferdinand, principele Carol cu suita pleacă de la cazarma din Slatina spre cîmpul manevrelor.

Sosirea—Trupele manevrînd pe cîmpia cea mare—Observatorul—Artileria în mişcare şi focurile de tun — Defilarea trupelor înaintea principelui Ferdinand, principelui Carol şi principesei Maria, a statului major şi a ataşaţilor militari străini—Infanteria, artileria, cavaleria — Principesa Maria conversînd cu damele de onoare pe cîmpul de manevre—Intoarcerea Alteţelor Lor la Slatina, în automobil etc.

Noul program cinematografic de astăzi Joi 21 Oct., a, c. brilează prin multe scene sportive şi vederi admirabile luate după natură. Aşa ne arată sporturile hivernale din Moscova, ne transportă apoi prin feerica Sviţeră şi defilează înaintea noastră lacul celor patru cantoane, muntele Pilatus, Righi (1800 m. înălţime), şaleurile şviţerane şi încîntătoarele peisage.

„Onoare" a celebra piesă a lui Suderman, ne este redată prin artişti distinşi.

Max Linder tînărul şi simpaticul actor de la Olympia, care ne face să rîdem în totdeauna, va avea şi de astă dată acest dar. El apare într'o comedie „Debutul meu în cinematografie",—o înscenare proprie a iubitului artist, care va stîrni un rîs pînă la lacrimi. Sunt cuprinse apoi în noul program şi alte comedii excelente precum Tom Pouce minusculul artist într'o scenetă humoristică—Plată pentru tăcere.—O inimă măreaţă este titlul unei admirabile piese teatrale, interpretată de somităţile artistice ale teatrelor pariziene etc. etc.

Se aduce la cunoştinţă că matineurile încep la 3 ore ziua atît Sîmbăta cît şi Dumineca.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 21 Octombrie

Fraudă cu bilete de tren

Bucureşti.—O nouă fraudă cu biletele de călătorie pe c. f. r., s'a descoperit astă-zi.

In gara Bacău, conductorul de tren Ştefan Georgescu, a fost surprins vînzînd bilete de tren, cu preţuri reduse.

S'a constatat că aceste bilete erau falşificate şi că acest conductor era în legătură cu asociaţia din Capitală, care se ocupa cu falşicarea biletelor.

Se zice că asociaţia opera de multă vreme, păgubind statul cu sute de mii de lei.

Incăerare între pasagerii unor vapoare

Tratin.—Aseară, pe Volga, s'a produs o încăerare în lumea de pe două vapoare „Graf" şi „Iaroslawla".

Un călător a fost omorît şi alţi opt grav răniţi, alţi doi au dispărut, probabil înecaţi.

Falşuri cu mandate postale

Calafat.—S'a descoperit că N. Niţă, aspirant la poşta de aci, a comis nişte falşuri cu mandate poştale.

Numitul primea mandatele fără a le trece în registru şi îşi însuşia sume.

El a fost arestat.

O mamă care'şi omoară copiii

Bucureşti.—D-na Finkelştein din str. Macedoniei No 12, ducînd de mai mult timp o viaţă grea, s'a hotărît să renunţe la viaţă şi tot-odată să dispară şi cei doui copii ai ei.

Aseară ea aprinse nişte cărbuni, pe care'i lăsă în mijlocul casei şi astupînd uşile şi ferestrele, a culcat copiii şi s'a culcat şi ea.

Azi dimineaţă copiii au fost găsiţi morţi, prin asfixiare, iar mama în stare foarte gravă.

HOLERA

Roma.—In ultimele 24 ore s'a constatat în provinciile napolitane, patru cazuri şi un deces; în Sicilia un caz şi la Roma trei cazuri noui.

*

Constantinopol.—La Zunguldak, de la 1 la 30 Octombrie, sau constatat 77 cazuri de holeră şi 39 decese; la Basora de la 20 la 27 Octombrie, 13 cazuri şi 9 decese: în vilaetele Erzerum şi Van, de la 22 la 26 Octombrie au fost 573 cazuri şi 391 decese; la Tripolis în Africa, de la 2 la 29 Octombrie, 89 cazuri şi 67 decese.

Accident de automobil

Bucureşti.—Un automobil al primăriei, pe cînd trecea astăzi pe str. Brezoianu a dat peste muncitorul Gh. Dănescu, rănindu-l grav.

Briand însărcinat să facă un nou guvern

Paris.—Preşedintele Fallières a primit azi la orele 3 după amiază pe primul ministru d. Briand şi i-a oferit misiunea de a constitui un nou cabinet.

D. Briand a primit această însărcinare.

LOTERIA

Bucureşti. — Astă-zi s'a continuat tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

2,000 lei No. 54675, 50187, 19730

1,000 „ „ 42908, 17870, 55276 3917, 17681, 39930, 10751, 671, 19443 32338, 3677, 22189, 44045, 28729, 44625.

500 lei No, 1294, 54228, 56177, 18328 48151, 13272, 51421, 35757, 48675, 54101 5965, 35557, 48896, 2893, 37565, 18131 38088, 52951, 35396, 53588, 40874, 5999 4986. 15281, 37533, 18759, 7121, 57782 29899, 56031.

Călătoria Prinţilor moştenitori ai Germaniei

Berlin.—Principele moştenitor cu soţia sa a plecat azi dimineaţă spre Genova, unde se vor îmbarca pentru extremul orient

Ciocnirea unui vapor

Aberden.—Vaporul „Preşedintele Herwig", s'a ciocnit cu luntrea de pescar „Augsburg". Aceasta s'a înecat împreună cu 6 oameni din 6 echipagiu.

Tulburările din Spania desmînţite

Madrid.—Svonurile care au circulat la Paris, despre nişte pretinse turburări, care s'ar fi ivit în Spania şi mai cu seamă la Barcelona, sunt absolut lipsite de temei.

Liniştea e desăvîrşită în toate provinciile

Incăerare sîngeroasă

Cerbera.—Se telegrafiază din Barcelona că în cursul unei procesiuni la Calatayud, nişte strigăte auzindu-se în faţa cercului republican, o încăerare s'a produs; s'a tras cu revolverul, şi ar fi mai mulţi răniţi.

Dr. ALEXANDRU ŢAICU

Şef de clinică chirurgicală Spitalul Sf. Spiridon
Asistent al Facultăţii de Medicină
Medic al Sanatoriului Sfînta Maria

instalat în acest Sanatoriu, dă consultaţiuni în fie-care zi, între orele 2—3 p. m. în localul Sanatorului str. Zmeu No. 3 Iaşi.

Telefon prin Centrala Iaşi No. 90.

Către părinţi

Elevii de curs secundar rămaşi neînscrişi în şcoalele statului suut preparaţi în casă cu pedagogie şi o practică deosebită cu un succes sigur la examenul ce vor da la finele anului înaintea comisiunilor ministeriale. *Preparaţiuni speciale* la *Romînă, Latină, Franceză* şi *Germană*, la întregul curs primar şi secundar.

V. Emil Profesor
Str. Sf. Teodor 36 (în curte)

Electrolul care a început a'şi cîştiga o bună reputaţie ca remediu foarte eficace contra mătreţei şi pentru creşterea părului, şi-a şi găsit duşmani cari vor să'l discrediteze.

Aşa unii negustori puţini scrupuloşi servesc clienţilor lor, sub numele de **Electrol**, diferite amestecuri ce sunt cu totul departe a avea efectul acestui miraculos medicament.

Pentru a feri pe onor. public de asemenea picîleli, facem cunoscut că **electrolul** nu se află în depozit nicăeri aiurea de cît la **Farmacia Populară** din *strada Anastasie Panu, vis-á-vis de Hală (casele Petigrew).*

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, ciaiu şi pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântână dulce, centrifugată		3.00
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.40
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mijlociu		0.20

Ouă zilnic proaspete 10 %.

Struguri zilnic proaspeţi, calitate superioară, ca: busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub preţul zilnic al pieţei.

Pere pergamute;
Mere domneşti.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele preţuri;

Vin roş de masă	0.80	Litru
Vin alb vechiu	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş „	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

de asemenea se găsesc, Brînză de burduf, Caşcaval şi Gervais romînesc

Banca Moldova caută un ajutor comptabil, bun bilanţier, avînd oare şi care practică. Ofertele în limba romînă se vor adresa la Banca Wachtel.

DIRECŢIUNEA
Creditului Foncior Urban
Din Iaşi

aduce la cunoştinţa amatorilor că bine cunoscuta moară Haier din Iaşi, strada Sf. Ioan, este de închiriat de la 26 Octombrie anul curent.

Doritorii de a lua în arendă această moară, vor bine vroi a prezenta ofertele lor la Directiunea Creditului Urban Iaşi, înainte de 26 Octombrie a. c.

Direcţiunea

MAGAZINUL de MOBILE
HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38
CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII şi BIROURI
cu preţurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de **bronz** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete
tot ce este mai **nou**, *frumos şi eftin.*
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
Din cele mai renumite Fabrici din străinatate

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**

I. DAVIDESCU

Tecuciu

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani

(Preţurile se înţeleg oriunde)

1630

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari aŭ resistat tuturor celorl'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program incepe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE - POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1584 din 19 Decembrie 1889.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiu pentru asiguraţii din Romania

LEI 6,547,500

Starea ai garănţiilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 82. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări a'îngăteare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi :

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 1143 Sîmbătă 23 Octombrie 1910

Laudele junimiștilor

Atitudinea din urmă a junimiștilor face să se creadă, că au oare care indicațiuni din partea Coroanei, că vor fi chemați la putere după liberali.

Fruntașii junimiști o spun aceasta pretutindeni și însuși d. Petru Carp a declarat în vr'o cîteva rînduri, că va forma guvernul după retragerea d-lui Ionel Brătianu.

Să fie oare exact lucrul acesta? Șeful guvernului nu de mult, vorbind asupra situației politice a afirmat că pănă în present Suveranul s'a ferit de a se angaja în vr'o discuție cu privire la schimbarea regimului, și a da vr'o indicație, ori cît de mică, vre-unui barbat politic în audiențele ce a acordat la Sinaia, care să-i facă a bănui cel puțin pe care din șefii aceator 2 partide conservatoare îi va însărcina cu formarea cabinetului.

Afirmațiunile șefului liberalilor le credem mai aproape de realitatea lucrurilor de cît pe cele exprimate de șeful junimiștilor.

De altfel și șeful nostru, ori de cîte ori a fost întrebat asupra intențiunilor ce ar avea Suveranul despre schimbarea regimului, a declarat că nici odată n'a înțeles că d. Petru Carp ar fi acela care ar fi preferat la succesiunea puterei și a somat chiar pe șeful junimiștilor să declare în mod public și categoric dacă are promisiunea palatului că va forma guvernul după liberali.

Ce trebue deci să credem de toate aceste declarațiuni ale celor trei șefi de partide? Că, Coroana cu adevarat s'a ferit de a și lua vr'un angajament asupra modului cum va schimba regimul liberal și că toat. laudele junimiștilor n'au nici o valoare.

De altfel nici nu e nevoe să ne referim la declarațiunile barbaților politici, cari au convorbit în ultimul timp cu șeful Statului, pentru ca să vedem dacă pînă în momentul de față Suveranul s'a putut pronunța asupra acelora pe cari îi va aduce la cîrma statului cînd succesiunea liberală se va deschide.

Regele nostru, este drept, și-a cules de mai înainte — ca ori ce șef de stat absolut constituțional — toate informațiile asupra situației politice — pentru a nu fi străin de modul cum trebue să o rezolve în momentul cînd se va declara criza de guvern; dar nici odată în cursul îndelungii Sale domnii, nu s'a pronunțat de mai înainte cînd va schimba regimul, cu atît mai mult cu cine va forma noul regim.

Prudența sau tactul acesta al Regelui este foarte explicabilă. Evenimentele politice sunt atît de schimbătoare că de multe ori angajamentele sau promisiunile cele mai hotărîte trebuesc schimbate după faza nouă a lucrurilor.

Și apoi a fost totd'auna în obiceiul Regelui nostru, să consulte pe fruntașii țării asupra alcătuirei regimului după declararea crizei, consultare care nu și-ar mai avea locul, dacă ar fi vorba de angajamente luate de mai înainte.

Un sigur lucru se știe însă de toți a cei cari au convorbit cu Suveranul — și este bine să'l cunoască toată lumea și anume: că Regele nostru este cel mai doritor să vadă stabilindu-se o înțălegere între șefii celor două partide conservatoare, în interesul de a putea da țărei la timpul oportun un guvern puternic. Dorința aceasta, Suveranul și-a exprimat'o în deosebi către cei doi șefi ai partidelor conservatoare—și din această dorință noi nu putem trage altă concluzie de cît aceia că Șeful Statului ar voi să-i vadă pe amîndoi alcătuind la o laltă noul guvern.

D. Carp a văzut la început din aceste înalte dorinți a suveranului, că sarcina formărei cabinetului îi va fi d-sale încredințată.

Mai tîrziu însă, cînd a cunoscut realitatea lucrurilor,—a cerut Suveranului o părere mai precisă asupra viitorului guvern—părere care nu l'a mulțumit de loc și l'a făcut să țină Regelui acel limbagiu desperat și că se va retrage din viața politică.

De sigur că asemenea declarații—care n'au fost desmințite au putut să impresioneze Palatul—dar nu să'l hotărască a promite puterea șefului junimiștilor, ori cîte considerațiuni de intăetate sau preferință ar presenta D. Carp, în raport cu vrîsta sa prea înaintată și cu vechimea de opoziție a partizanilor săi mai apropiați.

Deci, departe ori ce idee de vr'o promisiune sau angajament din partea coroanei că va încredința puterea junimiștilor.

Și cu toate acestea—cînd criza se va declara și va continua poate cîte-va zile, este posibil ca să se sfîrșească prin formarea unui minister de către d. Carp și numai din amici de-ai d-sale după cum este posibil să se sfîrșască și, prin formarea unui minister conservator-democrat.

Dar ce înseamnă formarea unui minister junimist? Că d. Carp a obținut propriu zis puterea? Să nu confundăm guvernul cu puterea.

Guvernul ți'l poate da Regele, puterea însă nu;—trebue puterea s'o cauți și s'o ai în propriul tău partid și în țară. Fără o asemenea putere—nu poți ține guvernul—nu poți trăi la guvern, ori cari ar fi mijloacele prin care l'ai obținut.

Or, tocmai acestea sunt considerațiunile cele mai serioase, cari fac pe șeful statului—să nu dee nici cea mai mică indicație d-lui Carp, că ar putea avea singur guvernul.

Șeful Statului știe tot așa de bine—poate mai bine chiar de cît d. Carp, de ce forță politică se bucură șeful junimiștilor în țară—și cît de nefolositor i-ar fi guvernul, ce i l'ar da, dacă nu ar avea și sprijinul, adică puterea de la țară.

In ce consistă acest sprijin—și pe ce ne bazăm noi cînd spunem că d. Carp nici nu-l are și nici nu poate spera să'l aibă în viitor—din partea țărei, cît timp va compta numai pe propriile forțe ale partidului junimist, vom vedea în articolul următor.

Vespasian I. Pella.

Intriga Carpistă

Faptele se răzbună totdeauna, iar cine are dreptatea cu sine nu se poate să nu iasă la suprafață. De patru luni de zile presa liberală și mai ales cea Carpistă a stăruit în lung și în lat asupra ,declarațiunilor făcute de d. Badareu la Huși. Fie-care le-a apreciat după vederile lor, dar nimene n'a pus în joc și intriga, în așa măsură, ca presa Carpistă.

E foarte normal că asupra unei atitudini să se ivească chiar în interiorul partidului păreri deosebite. De cînd oare s'a scos formula ca să nu se discute nimic asupra unei atitudini, cînd încă nu s'a luat nici o hotărîre? Să fie aceasta în doctrina liberală? Să fie aceasta în doctrina Carpistă? Șeful se știe că hotărăște pașii, dar sfatul acestei hotăriri, dic ufia asupra pasului, ciocnirea de păreri e rostul partidului.

Nimic dar mai normal, că asupra unei probleme politice—și succesiunea liberalilor e una din cele mai complicate probleme politice—frunt șii partidului să discute chestia și s'o discute în public atîta cît comportă chestia, lăsînd prudenței restul. Curentul din interiorul partidului s'a ciocnit și noi ișt de la Opinia nu ne-am întălnit în vederi cu unii din confrații noștri din Capitală. Și ce e mai normal iarăși, că în substratul comun politic al partidului nostru, unii să aducă impresia unui județ, alții a altui județ și din apropierea tuturora, din ciocnirea tuturora șeful să-și culeagă impresia lui generală. Se vede că din acest fapt evident le place Carpiștilor a trage alte încheeri; că adică, dacă d. Badareu e din Iași, moldovan, cu acțiune electorală în 3 județe, din care și fiefu l lui Carp, apoi d-sa lucrează ca moldovan, și că chiar a trecut la d. Carp.

Vorba spusă de unul în glumă, repetată de altul în serios, începe a prinde consistență, și în gura naivilor începe a fi șoaptă de mare taină politică și te îmflă rîsul, cînd vezi toată urzitura croită.

Din alt punct de vedere privit lucrul, Șeful nostru ca șef nu se poate angaja la ori-ce discuție și cu ori și cine. Vorba lui va avea altă semnificație, și va avea alte urmări. Cu totul de alt fel fruntașii. Ei au chiar datoria de a frămînta în cercul lor atitudinile de urmat.

De pildă, se știe ce păreri electorale nutrește d. Dimitropol de la Dîmbovița; d-sa le-a desvoltat în fața șefului în congres Ian presupune, că nici șeful nici partidul nu admite felul lui de a vedca: ce urmează de aici, că d. Dimitropol face dizidență? Și apoi d. Dimitropol circulă într'un județ, al cărui șef meritos este, dar d. Badareu a suit pragul unui județ și poate cuprinde interesele generale ale partidului, ca unul ce a fost deja sfetnic al Coroanei și prin puternica sa personalitate s'a impus partidului ca fruntaș între fruntași.

La toate intrigele de culise à la Capșa ale presei Carpiste, oficiosul nostru răspunde azi într'un prim articul, relevînd partea joasă a discuției din presa Carpistă. Cele zise de oficiosul nostru exprimă părerile chiar ale șefului și prin felul cum pune problema reiese clar că tot ce inventează presa Carpistă e o intrigă cusută cu ață albă, iar dacă în partid s'au accentuat unele deosebiri și chiar ciocniri de vederi, li se spune că nu pot însemna de cît atît, fie-care din propuitori rămînînd la locurile sale.

Și zice La Roumanie: *„noi știm că de mult timp, în anumite cercuri, se dorește pe Take Ionescu fără coada lui de partizani, cum tot în alte cercuri s'ar dori coada de partizani ai lui Take Ionescu, dar fără Take Ionescu. Această separațiune nu se va produce. Intriga presei Carpiste nu va avea nici un resultat practic. Nu numai la oameni ca d. Badareu,* pentru care e de prisos și înjurios de a afirma nestrămutata lui statornicie, *dar chiar la soldați mai mici ai partidului conservator-democrat, statornicia e așa de înrădăcinată, că toate intrigile presei Carpiste nu vor putea produce de cît dispreț".*

Noi la rîndul nostru afirmăm, că în partidul Carpist e un dualism politic, și că unitatea cu care se laudă d. Carp, nu e de cît o nălucă; că în fapt sînt 2 curente, două tabere, ce se dușmănesc, două tendințe, și la nevoe două soluții de dat cînd Coroana va aviza.

Așa ceva nu e la noi și noi nu intrigăm.

Să mai așteptăm

De la comitetul mic la comitetul mare; de la Ana la Caiafa și apoi la Pontius Pilat. De la 19 Oct. la 31 Oct. și în sfîrșit se va isprăvi cu locul unde se va așeza statuia lui Cuza Vodă. Iată o nouă față a chestiunei! Bietul Cuza Vodă umblă din comitet în comitet și nu-și află locul.

Comitetul cel mic cu 3 glasuri din 6, adică tocmai pe jumătate, a ținut morțiș la piața nouă. Pentru ce și cum, nu știm, dar credem că i-a fost milă de primar, și de banii Primăriei asvîrliți cu deschiderea pieței celei noua. Și a poi mai e și o apreciare de vrîstă. Ce să faci. De la 70 ani în sus se apropie oamenii mai mult unul de altul, ca și copii pînă la 10 ani; D. Ghica s'a ținut de d. Holban ca foști epitropi, Epitropii s'au ținut de Primar, ca om din tîrgul lor și iată legătura de cauză și efect a părerilor celor 3 bătrîni. Așa nu putea fi d. Climescu de altă părere de cît colegul său în liberalism, d. Gane.

Iulesnitu-s'a cu ceva Primăria în chestia asta? Nici ca cum.

Peste 10 zile avem întrunirea comitetului celui mare. Nu știm pe de rost cine sînt în comitet, și nici nu vrem să știm. Mai mult încă; afirmăm că și comitetul mare, dus de considerentele comitetului mic, va opina tot pentru piața nouă. Are Primăria cu aceasta vre-o ușurare! Putea-se-va opri mișcarea populară? Asigură cine-va că nu se vor petrece vandalisme cu nerușinarea ce-o arată așa zișii oficioși față de dorința tîrgului întreg?

Ce oare; mișcarea s'a făcut pentru dorul comitetului? Publicul știa că în dosul piedicii e guvernul liberal, e primarele d. Gane. Publicul mai știa că în dosul primăriei era ura partidului liberal contra memoriei marelui domn. Azi și guvern și primărie au cedat. De ce a cedat? De ce s'a decepționat?

Intre public și autoritatea legală lucrurile s'au răfuit. Publicul mai știe că în privința locului primăria e chemată să-l fixeze, nu altcineeva. Cei în drept pot cere ori-ce; primăria însă aprobă sau nu. Aici se petrec lucrurile din potrivă. Primăria oferă acum piața Unirei, publicul o cere prin proteste generale, iar comitetul, din gust fișticiu se îndărătnicește și nu cere nimic. Rămâne va lucrul aici? Trebue o nouă întrunire publică; trebue o nouă moțiune; cu mic cu mare să vină la întrunire; comitetul mare cînd se va întruni să se găsească în fața unui postulat precis. In moțiunea votată să se ceară precis piața Unirei; cereréa să fie trimeasă la primărie și să vedem atunci ce va face primăria. Cînd astă zi publicul prin alt apel a început să strîngă alți bani pentru piața Unirei, comitetul vechiu și-a încheiat bilanțul, căci el și-a îngropat 6000 lei în fundațiile pieței celei noua.

Să mai așteptăm însă, căci credem că cumințenia celor mulți va contrabalansa îndărătnicia celor puțini și prea aproape de patriarhii lui Matusalem.

OAMENI ȘI LUCRURI

COMEDIA MILEI

Un mic convoiu, ciudat și original în felul lui, atrăgea eri luarea aminte în una din străzile cele mai frequentate ale orașului.

Un cărucior, tras de un căluț bicisnic, —un sicriu intins pe cărucior, un sicriu din simple patru scînduri lucii, cărora le dădea oare care reflex—o anemică licărire de amiază a soarelui de Octombrie. De căpăstrul calului trăgea cînd rominul înnalt, nervos, pe jumătate țăran, pe jumătate tătăraşan—după îmbrăcăminte,—cînd unul din cei doi gardiști de punct, cu care omul se războia. Se vedea bine că el vroia să mîne într'o direcție cu totul contrarie; cît despre gardiști — nu mai încăpea îndoială: mînau și calul și sicriul și omul către secția cea mai apropiată. Iar în mijlocul convoiului, cel mai iritat, cel mai nehotărît și cel mai vorbăreț—un evreu cu ochii înlăcrimați, frîngîndu-și mînile, ca și cum ar fi vrut să meargă în același timp și cu sergenții la vale și cu cotiugarul la deal.

Se întîmplase următorul lucru.

Ovreiul tocmise pe ciurchean, ca în schimbul citor-va bani mărunți să ducă la spitalul de copii sicriul de lemn. Ii murise bietului om o copilă—judecînd după lungimea sicriului o copilă mărișoară.

Iată însă că mintosul de cotiugar avu o inspirație pe cît de sinistră, pe atît de ingenioasă.

Pornise singur, cu cosciugul: părintele fetei moarte îl aștepta la spital. In loc să meargă întins într'acolo —o luă cu încetul și de-alungul străzii Golia, se opri la prăvălii, la locuințe mai simandicoase și umilit, cu căciula în mînă:

— „Sărut mîna. Am colea 'n cărucior un ghiet mort. L'aș îngropa, dar n'am cu ce... Miluiți-vă, bunătatea Dv..."

Nimeni nu mai aștepta să-și sfîrșască formula. Cine nu dă cîți-va bani de sufletul unui mort, care se plimbă pe uliți, neodihnit, neîngropat?

Și se pare, treaba mergea bine. Iar cum pofta vine mîncînd, omul prinse a abuza; întîrzia așa de mult, în cît nenorocitul tată veni de la deal spre oraș, să-și caute cotiugarul și sicriul... Găsi pe semne pe mahalagiu în exercițiul funcțiunei și a încasărilor,—așa că primul gardist îi veni de hac.

Acum nu mai ajuta nimic. Deznodămîntul trebuia să aibă loc la secție și bietul sicriu al copilței moarte fu silit să se mai plimbe, în mijlocul unui cortegiu pe cît de trist, pe atîta de caraghios.

E una din acele mici tragi-comedii ale vieței de toate zilele care arată, între altele, că e nevoie de anumite ingeniozități ori trucuri ca să se trezască *mila* în suflete... generoase.

Dăunăzi în timpul grevei generale a căilor ferate franceze un ziarist german descrie cu mult talent o scenă.

Pe un bulevard parizian un „orator" în haină de paradă „harangua" lumea, recomandînd un *erou* al grevei, înfășat în bandagii,—pe jumătate leșinat. El în cheia cerînd publicului, cu pathos, să subscrie la o colectă, —înscriindu-se el însuși cu un... napoleon.

Colecta se făcu, destul de abundentă.

După două trei oare, într'un cartier opus al Parisului, ziaristul care nemerise cu automobilul tocmai pîn'acolo, aude aceia i voace, același discurs:

—„Domnilor, rănitul e un erou,—o victimă a camarazilor săi, pentru că n'a aderat la grevă... Se cuvine să ne răsplătim martirii. Mă înscriu la colectă cu un napoleon!"...

Mai acum cît-va timp la Belleville, tot în Franța fu condamnat un oare-care Magnier care se intitula „Iesus Christos". Luase premiu de la S. P. A. pentru că ar fi hrănind 60 de cîni și 120 mîțe. Ce om caritabil.

Iată însă că fu condemnat pentru cerere de pomană în public. Era o caritate care începea chiar de la dînsul—conform proverbului—și animalele, decorația,—erau numai.... decorul pentru a produce mila.

In fața multor drame adevărate omul rămîne nesimțitor. De aceea, de multe ori, izbutește numai comedia — să trezască mila!

Rodion

CRONICA TEATRALĂ

Actuala stagiune numără pînă acum trei reprezentațiuni: *Ovidiu, Bibliotecarul* și *Chinul*, cea dintîi și cea din urmă, piese originale.

Trebue să recunoaștem, că seara de deschidere a stagiunei, cu reprezentarea lui *Ovidiu*, n'a corespuns în totul menirei și așteptărilor noastre legitime. Dar iarăși trebue să spunem, că vina nu este atît a artiștilor și nici a publicului, care nu s'a grăbit să ia cu asalt locurile,—ci a piesei însăși, care pe de o parte este prea mult cunoscută publicului ieșan, iar pe de alta nu se pretează cu mult succes chiar celei mai bune inscenări și interpretări.

Ovidiu, „piesă", cum anunța afișul, *tragedie* mai exact, în versuri, are marele defect de a nu abunda de multă acțiune. Sunt scene întregi, în cari totul se reduce la o înșirare de versuri, frumoase e drept, cari au mai mult darul de a plictisi pe spectator și a pune în același timp pe artist într'o situațiune dificilă. Așa se și explică, pentru ce însăși d-na Pruteanu, cu tot marele ei talent, n'a putut adesea să se mențină în scenă cu aceiași vigoare, cu aceiași vervă.

Ce poate face artistul de pildă, cînd în fața unui muribund autorul îl pune să ție monoloage, să declare tirade interminabile, în loc să se grăbească — cum ar fi natural — să-i dea un ajutor? Aceasta a fost situațiunea nefirească, absurdă chiar, a Juliei — d-na Pruteanu — în ultimul act, în fața căreia ființa cea mai scumpă inimei sale —Ovidiu—trăgea de moarte. Și asemene situațiuni sunt multe în piesa lui Alexandri.

Evident artiștii și-au făcut datoria. D-na Pruteanu în special a făcut tot ce se putea face, și dacă totuși sala n'a fost plină nici de spectatori nici de entuziasm, explicația nu se puate găsi nici pe seama artiștilor, nici pe seama publicului.

Ni s'ar putea răspunde: de ce atunci s'a mai pus în repertor piesa aceasta? Și mai ales, de ce a fost aleasă pentru deschiderea stagiunii?

Natural, că întrebările acestea își au rostul și temeinicia lor. Dar și în teatru, ca și în ori-ce altă instituție socială există tradiții, tradiții puternice pe cari nu le poți înlătura ușor. *Ovidiu* își are tradiția sa în teatrul romînesc, și a servit mult timp ca piesă de deschidere de stagiune. Desigur, că e de dorit, ca asemenea tradiții, cari nu pot folosi teatrului, să fie înlăturate — și cred că va veni și vremea aceasta — pînă atunci însă... să avem puțintică răbdare.

*

A doua reprezentație s'a dat cu *Bibliotecarul* de Moser, tradusă din nemțește. Este inutil să spunem, apariția pe scenă—după o lipsă de doi ani—a lui Penel, unul dintre cei mai iubiți artiști ai teatrului nostru, a atras lume multă. De multă vreme, la reprezentațiile Societății Dramatice, n'a fost atîta căldură, atîta entuziasm. A fost un succes desăvîrșit și pentru Penel, care a dovedit, că posedă toată vigoarea talentului său, cît și pentru scena noastră în general, care a dovedit că posedă artiști buni pentru comedie.

Emoțiunea a fost generală și foarte puternică în momentul, în care Penel și-a făcut apariția pe scenă, și probabil că artistul a fost cel mai emoționat dintre toți. Zicem „probabil", pentru că de fapt emoțiunea lui Penel nu s'a observat în public, în orice caz nu s'a remarcat în toată intensitatea ei, grație rolului ce-l interpreta. In rolul bibliotecarului, Penel a apărut ca un tînăr puțin inteligent și foarte timid, sperios chiar. Ținuta aceasta i a ajutat desigur și astfel puternica emoțiune de care fatalmente trebuia să fie stăpînit, cînd pășea pentru prima oară pe scenă după o întrerupere de doi ani, nu s'a prea remarcat. Astfel că putem zice cu toată convingerea ce ne-o dă dovada făcută: Penel a redevenit al nostru; Penel este acelaș pe care îl știam înainte vreme. Și publicul, care s'a convins de lucrul acesta l'a răsplătit cu ovațiuni entuziaste.

Ansamblul a fost bun; a fost mulțumitor de bun. Și pe cînd piesa se desfășura pe scenă și constatam cu plăcere cît de bine și de just se ține fie care element în rolul său, ne aminteam de ansamburile armonioase ale trupei Davilla.

Nu este nevoe să mai vorbim despre

fie care artist în parte. Silința ce și-au dat o în priceperea și studiarea rolelor d-nele Atena Georgescu, Petrone, Ionescu, Marcelian și d-nii Pella, Cuzinschi, Petrone și Momuleanu etc... pe lîngă talentele lor recunoscute de publicul ieșan, ne scutește de aprecieri și calificative. Ceia ce trebue să relevăm și — facem tot-odată amendă onorabilă — este cu privire la d nul Radu Demetrescu.

Mărt risim, că nu prea avusem pînă acum prilejul de a-l aprecia pe d-sa; ba chiar, trebue să o spunem, ne făcusem întru cîtva o idee greșită despre talentul d-sale. Probabil că pricina trebue căutată și în felul greșit în care a fost d sa utilizat pe scenă. In *Ovidiu*, dar mai ales in *Bibliotecarul*, d. Demetrescu a dat o categorică desmințire părerii ce începusem a ne fixa asupra d-sale. Fie care artist își are rolele sale și constatăm cu plăcere, că d-lui Demetrescu îi convin de minune rolele de „père noble". Inregistrăm deci, și cu atît mai multă bucurie cu cît eram oare cum vinovați față de d-sa, că d. Demetrescu aduce scenei noastre încă un element de valoare.

*

A treia reprezentație s'a dat, ca și intiia, tot cu o piesă originală: *Chinul* de d. A. G. Florescu. In scurte cuvinte iată subiectul, de altfel foarte interesant: Dinu Mureș, tînăr doctor în medicină, specializat în bolile nervoase obține o catedră la Facultatea de Medicină și tot odată se decide să se căsătorească cu Mărioara Iordan, fată săracă dar frumoasă și deșteaptă. Un dusman al lui Mureș însă îi descopere că tatăl lui a fost nebun și într'un acces al bolii s'a sinucis. Mureș se gîndește la probabila lui îmbolnăvire — el este partizanul teoriei transmiterei acestei boli prin hereditate — și cu toată opunerea logodnicei și mamei lui strică logodna.

Ideia fixă — că va înebuni ca și tatăl său — îl duce la sinucidere și pe cînd lua măsurile necesare spre a și realiza planul, mama lui îl surprinde și de groaza de a l pierde îi descopere — cu toată rușinea ei — că nici o primejdie nu-l amenință, de oare-ce Dinu nu este fiul soțului ei. Adulterul mamei lui îl salvează și îi dă speranța căsătoriei cu Mărioara Iordan.

Subiectul este frumos, interesant; totuși piesa ie slabă: Tipurile d-lui Florescu sunt creațiuni fără modele în lumea reală; ele sunt așa, pentru că așa i-a creat imaginația autorului. Nimic natural în toată ființa lor, în toată atitudinealor. O excepție însă: bolnavă de oftigă care cerșește de la știința lui Mureș nu sănătate, ci o prelungire a agoniei, aceasta are trăsăturile unui tip real, trăitor și d-na Profir i-a dat o interpretare sinceră, justă.

In colo sforțările artiștilor au rămas aproape fără efect, căci ce putea face chiar o artistă de valoarea d nei Pruteanu? Cînd personajul din piesă este cu totul convențional, cînd toată mișcarea lui este falsă, publicul rămîne rece, străin de tot dramatismul de pe scenă. Și cînd sentimentele de pe scenă nu se comunică publicului, cînd pornirile, pasiunile, intriga lasă rece pe spectator, atunci truda artistului e zădarnică.

*

Și ca o privire generală asupra stagiunii începute referitor la aceste trei reprezentații, putem spune în toată sinceritaea: toată lumea își dă mai mult interes pentru teatru; și direcțiuuea, și artiștii, și chiar.. publicul.

Să sperăm că totul va merge spre bine.

Em. Socor

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, ciaiu și pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântână dulce, centrifugată		3.00
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.40
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mijlociu		0.20

Ouă zilnic proaspete 10 %.

Struguri zilnic proaspeți, calitate superioară, ca: busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub prețul zilnic al pieței.

Pere pergamute;
Mere domnești.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele prețuri;

Vin roș de masă	0.80	Litru
Vin alb vechiu	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

de asemenea se găsesc, Brînză de burduf, Cașcaval și Gervais romînesc

Banca Moldova caută un ajutor comptabil, bun bilanțier, avînd oare și care practică. Ofertele în limba romînă se vor adresa la Banca Wachtel.

Activitățile extra

De cîtva timp se vorbește despre o activitate contrabisericească a preoților și e vorba chiar ca aceștia să predee Religia în școalele primare.

După umila mea părere, ar fi ca fiecare să fie lasat să facă ceea ce a învățat, lucru pentru care e pregătit și plătit, iar de afacerile în afară de profesiunea sa, să se ocupe numai în măsura în care temperamentul sau gradul lui de cultură nu-i permit să tacă. Și aceasta pentru motivul că dacă cineva nu-i pregătit pentru un lucru, îl face prost, cînd se apucă să l facă. De aceea, eu și zice: învățătorul la școală și preotul la biserică.

Fiind însă că se găsește că preotul pentru treaba care o face, 3 ore de slujbă Duminica la biserică) este prea mult plătit față cu un învățător cu 30 de ore pe săptămînă de clas, atunci să se pue și preotul la activitate extrabisericească fără să mai primească un ados de leafă, după cum nici învățătorul nu primește cînd își ia asupră și o treabă extrașcolară. Și să nu se zică că preotul mai are în cursul săptămînii servicii bisericești: aghezme, înmormîntări, praznice, etc. Acestea sunt plătite de către poporani și nu intră în socotelile noastre, după cum n'ar intra nici activitatea literară sau didactică a unui învățător, de pe urma căreia ar avea un beneficiu: cărți, direcție, etc.

Să se pue, zic, și preotul la activitate extrabisericească, nu însă să se vîre el în școală. Aice nu se pricepe și are să facă lucru prost. Dar preotul să înlocuiască pe învățător acolo unde astăzi el este în activitate extrașcolară. Cu alte cuvinte, preotul să facă bancă populară, căci s'a priceput tot așa de bine ca și învățătorul, cooperative, jurii de împăciuire, grădina școlară, etc. Cu chipul acesta s'ar ușura sarcina învățătorului pentru ca acesta să fie întrebuințat numai la școală, ear pe de alta s'ar pune oarecare echilibru în munca celor doi factori ai luminării poporului: preotul și învățătorul, cari astă-zi față de ceea ce primește fie-care este în prea mare disproporție.

Dreptatea cere ca preotul să facă acest sacrificiu, anume că toată activitatea extra-școlară la care este supus învățatorul să și-o ia el, iar pe de altă parte să renunțe la ori-ce plată din partea poporănilor cînd le face servicii preoțești, pentru că el e plătit de odată de către stat.

Numai cu chipul acesta s'ar stabili un echilibru în munca celor doi factori de progres ai satelor și s'ar clădi armonia ce ar trebui să domnească între ei, în locul dușmăniei ce există. Căci dacă aceasta este, apoi nu-i decît rezultatul acestui dezechilibru: preotul în casează și leafă de la stat și plată de la poporani pentru fie care seviciu, dar învățătorul face două trebi grele și numai o plată, să zicem egală cu leafa de la stat a preotului. Să nu se spue că preotul șade mai mult în școală de decît învățătorul. Diferență am putea zice că nici nu există luînd în vedere și probele pe care trebue să le facă un învățător (definitivatul). Ba încă luînd în seamă felul mecanic al muncii preotului acesta rămîne dator.

Ceea ce am zis despre preotul de țară; mențin cu tot respectul ce se cuvine ori-cărei persoane, și pentru preotul din oraș.

Numai aice învățătorii n'au a se plînge de o activitate extra școlară, dar cît privește 2 ceasuri de religie pe săptămînă ar fi ei buni bucuroși să le facă tot ei pentru o mie și unul de motive, pe care nu-i locul și încă nici timpul ca să le discutăm aice. Dar ca să avem de unde lua firul unei discuțini, voin zice numai că noi modernii avem altă concepție, despre rostul bisericei și al Religiei de cum aveau strămoșii noștri oameni buni printre ei nu zic, dar cu mai puține simțuri de cît noi. Ce să facem?

Dura lex, sed lex.

Dascalu Pintelie

Cronică bisericească

Consistorul superior bisericesc

Guvernul actual își pusese ochii pe toate instituțiile Statului să le facă *liberale*, plasîndu-și partizanii aici și la nevoe creînd nouă funcțiuni, de trebuea ori nu trebuea — rămăsese numai Biserica neatinsă de *pacostea* aceasta.

Ea își ducea zilele de azi pe mîine, înfundîndu-se în sărăcia ei materială și morală dar și mîndrindu-se cu independența ei seculară, făcînd din cînd în cînd ochi dulci aceluia ce-i dădea o mînă de ajutor la nevoile ei.

Dar iată că într'o zi, actualul ministru al cultelor—gelos de gloria ce și făcuse șeful conservatorilor democrați, care a scăpat biserica din ghiarele cerșitului și a sărăciei—își zice că trebue să facă și el ceva pentru Biserică, ca și dînsa la rîndul ei și le nevoe, să-i fie recunoscătoare.

Atunci și-a zis: Take Ionescu a scăpat biserica de sărăcia materială, eu am să fac ceva mai mult, am s'o scap și s'o rîdic din sărăcia morală în care se află și apoi voiu exclama ca odinioară Impăratul Justinian: „Te-am învins Take"!

Preoții de mir sunt sătui pînă în gît de tirania și despotizmul oligarhiei călugărești; eu îi voiu scoate de sub acest jug și ei mă vor bine cuvînta și nu vor fi îndatoritori la nevoile mele politice.

Lucru cam greu de alt-fel de făcut, căci trebuia înfrîntă cerbicia și atot puternicia oligarhiei. Dar nu d. Haret e omul care să se dea bătut; cunoștea toate slăbiciunile și poftele oligarhilor, le satisface condiționat îi conrupe pe toți, afară de unul, și apoi înființază *consistoriul superior bisericesc*, în care să intre *preoții de mir*, satisfăcîndu-le în aparență și acestora dorința lor arzătoare, după care ahtiau de mult timp, de a scăpa o dată de sub jugul călugăresc, a răsufla mai liber și a se guverna și prin ei—însăși.

Idee de alt-fel frumoasă, cu caracter democratic!

Crează dar consistoriul, provocînd și cunoscutul războiu bisericesc, neterminat nici astă-zi.

După 2 sesiuni de inactivitate, sau fără a se vedea vre-un folos pentru biserică, se aștepta lumea (lumea care-l lua în serios) să vadă consistoriul la lucru măcar în a 3-a sa sesiune, ce fusese în luna aceasta, și în care avea să se ocupe de o chestie capitală, în care era în joc chiar prestigiul și demnitatea acestei înalte Instituții bisericești.

Anume că dacă consistoriul superior poate judeca apelurile ce i ar veni de la consistoriile eparhiale — (care sunt sub absolută dependență de Chiriarhul respectiv și deci și judecata se face sub influența acestei dependenți) — că deci năpăstuiților și impilaților li rămîne ultima nădejde și scăpare la judecata consistoriului superior, unde aveau a fi judecați de oameni mai aleși și crezuți independenți.

Dar aici, discutîndu-se asupra acestui lucru, oligarhia călugărească reușește—cu aprobarea ministrului (mîncîndu-și ca Saturn ast-fel propriul său copil) și ce-i mai extravagant chiar și cu *aprobarea a însuși consistoriștilor*—de a rîdica dreptul de apel direct la consistoriul superior, ci mai întâiu apelul trebue să meargă la Sinodul călugăresc. Iar dacă acesta, găsește cu cale, să-l trimeată la judecata consistoriului, adică cu alte cuvinte să trimeată ce o vrea și cînd o vrea!

Acum ca să ți dea altul în cap ție calea valea, dar ca să-ți dai singur, asta i faptă de inconștient sau nebun.

Cînd la adică să arate și consistoriștii independența lor și ce pot să facă, au făcut ca țiganul cînd s'a întîlnit cu lupul în pădure, s'a trîntit jos zicînd: „Na lup țigan de a gata". Ori după expresia potrivită a unui preot de mir, fapta consistoriștilor e curat ca țiganilor liberați, care eșiți de la stăpîn și neștiind ce să facă, s'au întors iarăși la robie și și-au pus capul la jug.

Se vede că consistoriștii au rămas mulțămiți numai cu gloria și vanitatea că șed la sfat cu Arhiereii și cărturarii Bisericei, că se plimbă cu fraicart de cl. I-a și iau diurne de 20 lei, dar fac sluj frumos și Ministrului și Sinodului!

Dacă se mulțumesc numai cu atîta din partea d-lui Haret, să le fie de bine. Numai că o să li pară rău mai tîrziu; căci pentru atîta lucru, d sa o să li pretindă să-l îndatoreze cu vîrf și îndesat, dar atunci nu vor mai avea fraicart, nici diurne de încasat!

Ezechil.

Litere-Științe-Arte

Sezătorile.—Senzațiile teatrale vor fi ceva mai rare în Iași anul acesta pentru diverse motive. Vorbim de trupele străine, care vor apărea mai rar în orașul nostru.

In schimb se anunță ca o noutate de sezen,—sezătorile.

Prima va avea loc la 24 Octombrie, oarele 2 după amiazi. Vor veni cîți va scriitori din Capitală dintre cari cei mai mulți au legături literare în foasta Capitală sau, cel puțin au simpatii pentru ea. Cine nu are simpatii pentru Iași?

Cine nu i-a dăruit un gînd de bunăvoință, un semn de atențiune, o pagină de compătimire? Și d-nii Sadoveanu și d. Anghel și d. Em. Gîrleanu au motive de a iubi orașul nostru și-l iubesc într'adevăr. Simpaticul Cincinat Pavelescu are nenumărate simpatii literare în mijlocul nostru, cum are peste tot.

Cît despre scriitorii ieșani cari s'au asociat la această șezătoare, ca d. Mihail Codreanu se cuvine să menționăm că el numără astăzi în orașul său una nime simpatii pentru că și-a cucerit cu muncă literară cinstită locul pe care-l ocupă cu distincțiune și cu demnitate.

Despre psihologia șezătorilor, despre acea specială curiozitate a publicului cînd poate veni în atingere directă cu scriitorii, vom vorbi la timp, căci comportă oare cari reflecțiuni.

*

Cele mai senzaționale și mai mult așteptate spectacole ale stagiunii sunt, fără îndoială cele două reprezentațiuni ale d-nei *Réjane*: „M-me Sans-Gêne" și „La vierge folle".

Zilnic se opresc foarte multe locuri la agenția Thalia.

*

Acei cari n'au avut ocaziunea de a vedea—ori de a revedea—pe Penel, vor afla cu plăcere că „Bibliotecarul" se joacă pentru a doua oară Duminică seara 24 Octombrie, în vederea marelui succes ce a obținut prima reprezentație.

*

Henri Dunant, întemietorul Crucei Rosii în Franța, primul laureat al premiului Nobel pentru pace a murit în vîrstă de 82 de ani. Era elvețian prin naștere.

*

Un număr de 70 de autori dramatici, ale căror opere s'au jucat în ultimii 25 de ani la Comedia Franceză au oferit un banchet lui Jules Claretie, administratorul acestui teatru.

*

La Revue vorbind despre Theophilo Braga, președintele Republicei portughéze zice: „Opera lui poetică, filozofică, juridică și critică e extrem de bogată. Opera lui „Viziuni din vremi trecute" a fost comparată cu „Legenda veacurilor" de Victor Hugo. Teofil Braga a grupat în jurul catedrei lui, în cursul celor 30 de ani de profesorat generațiuni tinere cărora le-a insuflat convingerile lui democratice și o dragoste nemărginită pentru țara lui.

*

La Berlin are loc în momentul de față o expoziție de teatru.

O foarte bogată colecțiune de obiecte istorice în legătură cu dezvoltarea artei și tecnicei dramatice.

*

Criticul Georg Brandes publică în suplimentul literar al ziarului „Berliner Tageblatt" un articol intitulat: „Lew Tolstoi și premiul Nobel". Punînd în relief înaltele însușiri artistice, literare ale marelui scriitor, afirmă însă că reputația lui de cugetător, filosof și critic nu va dăinui de loc. Ca să-și sprijine părerea Brandes, relevă între altele, că Tolstoi care a „distrus" pe Shakespeare, găsea merite... morale lui Paul de Cock...

E un articol curagios, căci Brandes se va lovi, în cazul lui Tolstoi, de un cult mondial, tot așa după cum aceasta din urmă s'a lovit cînd vru să scoboare pe alți scriitori geniali consacrați

*

STRUNA ZILEI

FRANCO

Fostul dictator portughez Ion Franco, arestat, fu eliberat de guvern pe o cauțiune de un milion de lei.

Un milion—cauțiune?
Falșă precauțiune,
Ori un falș exces de zel...
Cu un milion de lei, se spune,
Cumperi zeci de Franci ca el!..

INFORMATII

❑ Astă zi a apărut mișcarea în armată. Mișcarea cuprinde următoarele din garnizoana locală:

D. general N. Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, mutat comandant al corpului I, d. general Al. Lambrino, comand., corpului III, mutat comandant corp. IV.

D. locot. Ioan Roiu, din regimentul 13 Ștefan cel Mare, a fost avansat la gradul de căpitan, la gradul de locotenent a fost avansat d. sub.-locot. Costăchescu Al., din bat. 4 vînători.

D. locot. Bijulescu, din reg. 7 roșiori, a fost avansat la gradul de căpitan și mutat în reg. 6 Calarași.

D. locotenent Diamancescu I. din R-Sărat, mutat la liceul militar Iași, d. loc. Negrei N, de la liceul militar, în reg. 6 Tecuci 21, locot. Codreanu Silviu, din reg. 7 Racova 25, la liceul militar Iași.

D. colonel Nestorian Gh., de la corpul 4, mutat după cerere, comandant al reg. Vîlcea 2, d. locot. Adam I., de la gimnaziul militar din Craiova, mutat în reg. Ștefan cel Mare 13, d. locot. Capșa Sc., de la corpul III de armată, la corpul IV.

D. locot.-colonel N. Bovnișoru, de la marele stat major al armatei, mutat ca șef al statului major al corpului IV de armată.

❑ **Cercurile culturale**. — Ministerul instrucțiunei publice, a trimes o circulară revizoratului școlar, cu privire la cercurile culturale, făcînd cunoscut că și anul acesta, ca și anul trecut s'a înființat un serviciu de 7 controlori conferențiari, compus din d-nii: Gh. Coșbuc, Al. Vlăhuță, M. Sadoveanu, A Gorovei, dr. Iliescu, Ion Ciocîrlan și St. O. Iosif. Atribuția acestor controlori conferențiari, este dublă: a) Să supravegheze cum învățătorii își îndeplinesc îndatoririle la cercurile culturale și 6) să dea sfaturi și îndrumări ca conferențele cu sătenii să fie așa, ca să îndrepte o stare de lucruri.

In vorbirile către popor trebuie să se aleagă subiecte din următorul ciclu:

A). Istoric: a) traiul Romînilor vechi (vremuri de nevoi, lupte cu străini, viață socială, păstrarea credinței ș. a.); b) unele sărbători naționale (Unirea, 10 Mai ș. a.); c) răsboiul pentru independență, domnia Regelui Carol I; e) Mihai Viteazul; f). Vremea fanarioților.

B). Economie: a) îngrijirea vitelor de muncă; b) albinele; c) gîndacii de mătasă; d) grădinele de zarzavat, culturile feluritelor plante din aceste grădini; e) cultura pămîntului în chip rațional, cum fac alte neamuri; f) grădini de fructe, cuptoare sistematice; g) plante furagere;) lăptăriile.

C). Viața socială: a) școala și biserica (îndemnuri), folosele învățăturei, obligativitatea și altele; b) explicații ale evangheliilor duminicale, îndemnuri creștinești, lupta împotriva bației și a concubinagiului cu sprijinul textelor evanghelice; a) higiena omului; b) higiena vitelor; c) boli molipsitoare la om; d) bolile vitelor; e) îndemnul de a cerceta doctorul; a) bănci și tovărășii; b) industria casnică; c) meșteșuguri; a) legile noi agrare; b) sfaturi juridice, penalitățile, procese de pămînt, moșteniri și alte sfaturi, potrivit cu nevoile săteanului și cu afacerile de judecată pe care mai des le are; c) constituția, legea comunală, alegerile.

❑ D. M. Balș, inspector judecătoresc, a inspectat azi judecătoria ocolului II.

❑ Aflăm cu plăcere că d. dr. Ilie Pisovschi, doctor în chimie de la Universitatea din Berlin, și-a trecut alaltăeri echivalența, înaintea comisiunei compusă din d-nii profesori: V. Butureanu, dr. Drag. Hurmuzescu și A. Obregia.

❑ Celebra artistă Réjane va reprezenta la Teatrul Național din Iași Duminecă 7 Noembrie a. c.

„M-me Sans Gêne de V. Sardou, și Luni 8 Noembrie *„La Vierge-folle"* de Henri Battaille, cu concursul trupei de la *„Théâtre Réjane"* din Paris și sub impresa d-lui Henri Hertz directorul Teatrului. „Porte Saint Martin". Biletele de intrare sunt depuse la agenția Teatrală „Thalia" (Maximovici).

❑ Abatorul ce se construește la Burdujeni nu va fi gata de cît probabil la primăvară. Din cauza aceasta, guvernul nostru a intervenit pe lîngă cel din Austria, pentru ca acesta să convie să funcționeze pentru carnea de export și abatorul din Iași. Se știe că la abatoarele de frontieră trebue să asiste la tăerea cărnei doi medici romîni și doi ai țărei vecine; or la abatorul din Iași nu s'ar putea să avem funcționari străini?

❑ D. Jules Leloir un trimis special al casei Pathé Frères din Paris a asistat la manevrele de toamnă ale armatei romîne, care au avut loc pe cîmpiile Olteniei, la finele lunei trecute. D. Leloir, un rutinat operator-cinematograf a înregistrat întreaga desfășurare a acestor manevre și ele figurează în programul nou de astă seară Vineri 22 Octombrie al teatrului cinematografic din sala Sidoli.

Iată cîte-va vederi principale: Principele Ferdinand, principele Carol cu suita pleacă de la cazarma din Slatina spre cîmpul manevrelor.

Sosirea—Trupele manevrînd pe cîmpia cea mare—Observatorul—Artileria în mișcare și focurile de tun — Defilarea trupelor înaintea principelui Ferdinand, principelui Carol și principesei Maria, a statului major și a atașaților militari străini—Infanteria, artileria, cavaleria — Principesa Maria conversînd cu damele de onoare pe cîmpul de manevre—Intoarcerea Alteților Lor la Slatina, în automobil etc.

Noul program cinematografic de astăzi Vineri 22 Oct., a, c. brilează prin multe scene sportive și vederi admirabile luate după natură. Așa ne arată sporturile hivernale din Moscova, ne transportă apoi prin feerica Sviteră și defilează înaintea noastră lacul celor patru cantoane, muntele Pilatus, Righi (1800 m. înălțime), șaleurile șvițerane și încîntătoarele peisage.

„Onoare" a celebra piesă a lui Suderman, ne este redată prin artiști distinși.

Max Linder tînărul și simpaticul actor de la Olympia, care ne face să rîdem în totdeauna, va avea și de astă dată acest dar. El apare într'o comedie „Debutul meu în cinematografie",—o înscenare proprie a iubitului artist, care va stîrni un rîs pînă la lacrimi. Sunt cuprinse apoi în noul program și alte comedii excelente precum Tom Pouce minusculul artist într'o scenetă humoristică—Plată pentru tăcere.—O inimă măreață este titlul unei admirabile piese teatrale, interpretată de somitățile artistice ale teatrelor pariziene etc. etc.

Se aduce la cunoștință că matineurile încep la 3 ore ziua atît Sîmbăta cît și Dumineca.

❑ Ministerul industriei și comerțului a decis ca, cu începere de la 1 Aprilie 1911, verificatorii de măsuri și greutăți vor îndeplini misiunea lor în 27 de comune rurale, în tîrgurile și porturile mai importante.

DIVERSE

— D. I. Dimitriu a fost numit secretar la corporația metalurgică.

— Examenele de capacitate pentru funcțiile de judecători de tribunale și de magistrați stagiari, se vor începe Marția viitoare.

— Femeia Frima Goldenberg în etate de 80 ani, a fost găsită moartă în locuința sa din strada Banu No. 3.

— Pe ziua de astăzi, un nou caz de scarlatină sa declarat în oraș.

Copilul Eugen, de 3 ani, al servitoarei Paraschiva Gărbeu, de la liceul internat a fost internat la Spitalul Pașcanu, bolnav de scarlatină.

Lista de subscriere pentru statuia lui Cuza-Vodă

De oarece aşezarea statuei marelui Voevod Cuza în piaţa Unirei, va necesita cheltueli nouă cu betonarea săpăturilor ce se vor face, ca să se astupe cele 3 pivniţe, ce stau la o adîncime de 7 metri, şi cum comitetul a cheltuit deja peste 6000 lei cu betonarea din piaţa cea nouă, ziarul *Opinia* crede de a sa datorie de a deschide o listă de subscriere publică, ca să se grăbească cu un ceas mai înainte ridicarea statuei.

Cu această ocazie facem un foarte călduros apel la publicul nostru cetitor să se grăbească a-şi da obolul său patriotic.

Sumele se pot trimete şi cu mandat postal la administraţia ziarului nostru. Numele celor ce vor subscrie se vor publica în coloanele *Opiniei*.

A. D. Xenopol	200	lei
A. A. Badareu	200	„
Juster Leon	200	„
Dr. Drag. Hurmuzescu	100	„
Dr. Miclescu	100	„
Nicu Nanu	100	„
Lascar Antoniu	100	„
Ioan Peretz	60	„
Andrei Badareu	60	„
Alecu Calerghi	50	„
Dr. Enăşescu	40	„
V. I. Radu	40	„
Dr. Ilie Pisoski	20	„
Alex. Popovici	20	„
Eug. Herovanu	20	„
Dr. Stefănescu-Galaţi	20	„
Osvald Teodoreanu	20	„
Iancu Zarifopol	20	„
Anibal Ciurea	20	„
I. Prasa	20	„
Maior Radu Dimitrsecu	20	„
Vas. Teodoreanu	20	„
E. Brăil	20	„
Gh. Anastasiu	20	„
Căp. Nicu Botez	20	„
D. Tudoranu	10	„
V. Oiaga	10	„
Gh. Ghibănescu	10	„
C. Numian	5	„
C. Buznea	5	„
A. Dabija	5	„
Const. Calognomu	6	„
D. Boroianu	5	„
N. C. Păun	2	„
I. Mitescu	5	„
V. Dimitriu	5	„
Rotbard	5	„
D. Brudea	2	„
N. Ştefănescu	2	„
C. D. Papana	10	„
Căp. Cerchez	5	„
A. Artino	5	„
Gh. Daraban	5	„
Gh. M. Şendrea	20	„
Lulu Antoniade	10	„
C. Vasiliu	5	„
Un preut	2	„
Dr. Roşculeţ	20	„
D. Longhinescu	20	„
A. D. Atanasiu	5	„
Gh. V. Botez Gordon	3	„
Th. A. Burada	5	„
Societatea „Arhiva“	20	„
Şcoala normală „V. Lupu“	60	„
V. I. Alexandrescu	2	„
S. Gorovei.	1	„
P. Clony, Brăila.	20	„
Preutul Gheorghiu Poeni	3	„
Total	1810	„

Ultime INFORMAŢII

❑ Pe ziua de 1 Noembrie, toţi medicii cari au fost trimişi la Iaşi, în vederea holerii, vor pleca la posturile lor.

Tot pe aceiaşi zi au fost desconcentraţi şi agenţi sanitari auxiliari, trimeşi în acelaş scop.

❑ Poliţaiul din Ungheni, d. Czarneski, care fusese detaşat aci de la punctul Ciineni, a fost rechemat la acest din urmă post.

❑ Ministerul de interne a comunicat prefecturii judeţului, că nu poate aproba introducerea în ţară a muncitorilor străini, din cauza măsurilor luate în contra holerii.

❑ D. dr. P. Flor medicul şef al oraşului P. Neamţ, a fost numit medic definitiv al oraşului Iaşi, în locul d-lui dr. Titus Demetrescu numit definitiv medic şef la Argeş.

❑ Partidul naţional romîn din Bucovina, după dorinţa alegătorilor romîni întruniţi la 18 Octombrie, recomană pe d consilier de tribunal d-r Romulus Renţ candidat pentru mandatul de deputat al cercului Cîmpulung vacant prin retragerea contelui de Bellegarde.

❑ Membrii „Băncei Meseriaşilor“ sunt convocaţi în adunare generală pentru ziua de Duminecă 24 Octombrie, cînd urmează a se hotărî procentele pe care banca le va percepe la împrumuturi.

❑ Direcţiunea şcoalei superioare de arte şi meserii, a cerut prefecturei judeţului, ca cele două burse judeţene, să se dea elevilor Stănilescu Vasile şi Alandrescu Gheorghe din clasa I a numitei şcoale.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al al Moldovei se va reîntoarce Duminică în localitate.

❑ Poimîine Duminică, va avea loc la societatea de economie şi împrumut din Tataraşi, adunarea generală, pentru alegerea unui casier.

❑ Aflăm cu multă părere de rău încetarea din viaţă a d lui Constantin Rosin, pensionar.

Defunctul era o figură cunoscută şi simpatică şi era iubit de cei care 'l cunoşteau.

Activitatea lui a fost dovedită cu prisosinţă în lungul interval cît a fost la prima casă de economie.

Rozin a încetat din viaţă azi dimineaţă la orele 10.

El era membru al partidului conservator democrat.

Imormîntarea va avea loc Duminică la orele 2 p. m.

Transmitem condoleanţele noastre îndureratei familii.

❑ D ra Olga Rusu a fost numită directoare a şcoalei profesionale din localitate.

❑ D. dr. Const. Vereanu a fost numit medic al spitalului rural Săveni, din judeţul Dorohoi; d. dr. St. Coşereanu a fost numit medic definitiv al oraşului P. Neamţ.

❑ D. P. P. Carp suferind de o afecţiune a urechei, va pleca pentru cîte-va zile la Viena.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a aprobat înfiinţarea cl. I, paralelă la şc. normală „Vasile Lupu“.

❑ Poliţia din Fălticeni a înaintat poliţiei noastre pe tinerii Dorfman Ghidale şi Strul Fainer, care au fost surprinşi în momentul cînd vroiau să treacă în mod fraudulos, graniţa pe la Buneşti, judeţul Suceava.

Ei au mărturisit că vroiau să treacă în Bucovina, iar de acolo să ia drumul spre America, pentru a scapa de armată.

❑ Parohiile bisericeşti din Bîrnova, Hoiseşti, Mînzeşti, Păuşeşti, Probota şi Sineşti, fiind lipsite, de cîte un epitrop de mai bine de un an şi jumătate, casa bisericei a cerut prefecturii judeţului să procedă imediat la alegerea lor.

❑ Aflăm cu părere de rău, încetarea din viaţă a lui Alex. A. Sutzu, funcţionar la epitropia Sf. Spiridon.

Defunctul era înrudit cu mai multe familii distinse din localitate şi din Bucureşti.

Condoleanţele noastre întristatei familii.

❑ D. C. Sachelarie, învăţător la Prisacani Moreni, a fost mutat la Ţuţora; d-na Natalia Miroica, înv. la Şipote, a fost mutată la Hălceni; d-na Emilia Stanciu a fost numită învăţătoare, cu titlul provizor la comuna Negreşti.

❑ D-şoara Maria Onciu a fost numită suplinitoare pentru orele de limba romînă, la şcoala profesională din Huşi.

❑ **Şcolare.**—Pe ziua de 1 Noembrie s'a desfiinţat postul II de la şcoala din Frumuşica şi se trece pe aceiaşi zi la postul al III-lea la şcoala din Salcea-Plopenii

— Revizoratul şcolar face cunoscut învăţătorilor că, atunci cînd trimet raporte, să facă şi un rezumat al rapoartelor, iar în state să se treacă titlul, satul sau comuna şi No. statului personal cu care au fost numiţi.

❑ In urma unei dispoziţiuni a ministerului instrucţiunii următoarele şcoli din judeţul Iaşi, vor fi împroprietărite din proprietăţile judeţului şi comunelor: Bivolari, Bădeni, Brăeşti, Cucuteni, Cepleniţa, Gropniţa, Movileni, Sîrca, Popeşti, Păuşeşti, Mogoşeşti, Ţuţora, Stînca-Sculeni şi Tăuteşti.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 40 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

❑ Vineri 29 Octombrie va avea loc la Teatrul Naţional un mare concert dat de tenorul *Ştefan Ionescu*, reîntors din Italia şi care a repurtat cele mai frumoase succese pe scenele teatrelor din străinatate şi ţară, — cu concursul distinsului pianist al Curţei regale, d. Teodor Fuchs.

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

Ultima oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI“ —

Bucureşti 22 Octombrie

LOTERIA

Bucureşti. — Astă-zi s'a continuat tragerea clasei a VI a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

5000 lei No. 57055, 38447.

2,000 „ „ 4886, 20118, 10783, 46430 1817, 5493.

1,000 lei No. 50166, 44137, 53113 18660, 15387 30422, 37557, 49609, 55706 33856, 52631, 18933, 33181, 39108 58543, 29722, 58714, 6578, 37580, 16115 58934.

500 lei No. 45892, 8111, 31240, 12104 49468, 52676, 957, 16261, 9516, 20554 54870, 40270, 55468, 34352, 45124, 18704 43790, 556, 993, 18879, 56706, 16295 55804, 16368, 49490.

Svon falş

Paris.—„Le Journal des Debats“, declară că sunt false svonurile zicînd că guvernul francez ar relua negocierile cu privire la împrumutul cu Turcia şi ar renunţa la condiţiunile cari au motivat ruperea negocierilor.

Sborul lui Vlaicu

Bucureşti.—Aviatorul Vlaicu execută astă-zi după amiază un zbor de asupra Capitalei.

Timpul este admirabil şi se crede că sborul va reuşi de minune.

Noul guvern francez

Paris. — Sub rezerva primirii de d. Millerand, a portofoliului lucrărilor publice, noul cabinet ar fi compus precum urmează: preşidenţia şi internele d. Briand; justiţia d. Teodor Girard; externele d. Pichon; războiul generalul Brun; marina amiralul Lapeyrere; instrucţiunea publică Maurice Faure; finanţele d. Klotz; comerţul d. Jean Dupuy; agricultura d. Raynaud sau d. Laferre; coloniile d. Laferre sau Raynau; munca d. Peuch; lucrările publice d. Millerand.

D-nii Laferre şi Moins au primit în principiu, să facă parte din noua combinaţiune ministerială.

Primirea d-lui Millerand nu este încă un lucru hotărît.

Numire

Londra.— Secretarul de stat pentru indii, d, Morley, părăseşte postul său spre a fi numit preşedinte al consiliului secret; d. Crewa, secretar al coloniilor îl va înlocui.

Starea prinţului moştenitor al Serbiei

Belgrad.—Buletinul publicat azi dimineaţă, arată că prinţul moştenitor a dormit bine, azi dimineaţă, a avut năduşeli.

Starea subiectivă e foarte bună.

HOLERA

Constantinopol.—Azi au avut loc aci două decese de holeră.

*

Roma.—In ultimile 24 ore sau denunţat în provincia Caserta, 4 cazuri de holeră cu 3 decese; în provincia Lecce, 3 cazuri şi 2 decese, în provincia Roma nici un caz.

Un mare incendiu

Manheim.—Un incendiu a isbucnit eri seara în atelierele de maşini, Henric Lang şi a ţinut până dimineaţă. Pagubile sunt foarte mari.

Călătoria pricipelor Germaniei

Genua. — Principii moştenitori germani, au sosit aci venind din Altona, de unde apoi au plecat cu vaporul în extremul orient.

Furtul de la d. general Averescu

Bucureşti.—Să crede că furtul de la d. general Averescu, e o manoperă politica.

D. general Averescu a fost chemat la Bucureşti, pentru a vedea anume ce s'a furat.

Curios că în saltarele care s'au spart, erau numeroase javaeruri de care însă nu s'au atins.

Lipsesc însă documente şi să crede că s'a încercat să se fure documente politice ale generalului Averescu cu privire la evenimentele din 1907.

1865 1870 1882 1896

Furnisori al Curţei Imperiale Ruso

CEI MAI BUNI

ŞOŞONI şi GALOŞI

din fabrica noastră cea mai veche şi mai renumită din

ST. PETERSBURG

Marca

„TRIUNGHIU“

se vând în toate magasinele de Incălţăminte şi Manufactură

cu

Veritabili numai 1860 în „Triunghiu“

1860
T.P.A.P.M.
С.ПЕТЕРБУРГЪ
ТРЕУГОЛЬНИКЪ

Russian-American India Rubber Co.
„Trëugolnik“ St. Petersburg
Sucursale: Bucureşti, Strada Sărindar 22

Cele mai inalte Recompense la toate Expoziţiile:

1861 St. Petersbug	1872 Moscova	1896 Nijni-Nowgorc
1862 Londra	1873 Viena	1893 St. Petersburg
1865 Moscova	1887 Philadelphia	1893 Chicago
1867 Paris	1878 Paris	1900 Paris
1870 St Petersburg	1882 Moscova	

Sf. Sinod

Bucureşti.—Azi dimineaţă s'a deschis sezionea de toamnă a sf-lui Sinod.

Dimineaţa s'a oficiat un Te-Deum, la care au asistat toţi membrii Sinodului, afară de Episcopul de Roman.

După Te Deum s'a deschis şedinţa. I. P. S. S Mitropolitul Primat a ţinut o cuvîntare, atingînd şi chestia Episcopului de Roman şi a zis că e de datoria sinodului, spre liniştea bisericei, să se caute o soluţie pentru a se sfîrşi conflictul. S'a procedat apoi la alegerea comisiunilor Sinodului.

S'a discutat apoi chestia atribuţiei consistoriului superior. Episcopul Timuş al Argeşului, propune ca, apelurile preoţilor şi diaconilor caterisiţi, să treacă întâi pe la Sinod şi în urmă la consistoriul superior.

S'a hotărît facerea unui regulament în această privinţă, alegîndu-se pentru aceasta o comisiune compusă din Episcopul Timuş al Argeşului şi Arhiereii Caliat Botoşineanu şi Valerian Rîmniceanu.

Tot această comisiune se va ocupa şi cu chestia preoţilor Drăghici şi Păunescu, care să ştie că au fost caterisiţi pentru motivul că au lipsit de la parohiile lor.

✝

Indureraţii: Sofia Rosin, soţie, Ioan Rosin, avocat şi Sub-lt C. Rosin, fii, d-na Maria Rosin, mamă, Familia Pantazi şi Raicu, au nemărgenita durere de a vă anunţa încetarea din viaţă a prea iubitului lor

Constantin Rosin

pensionar

Incetat din viaţă după o scurtă dar grea suferinţă, în ziua de 22 Octombrie ora 10 a. m. în etate de 54 ani şi vă roagă să bine-voiţi a asista la înmormîntare, care va avea loc Duminică 24. Octombrie 1910, ora 2 p. m. Cortegiul va pleca de la locuinţa defunctului.

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

De arendat de pe acuma localul „Viaţa Lungă“.

A se adresa la administraţia viilor Badareu.

Familia Suţu are durerea a anunţa moartea prea iubitului lor

✝

Alexandru A. Suţu

în noaptea de Joi spre Vineri 22 Octombrie.

Inmormîntarea va avea loc Duminică 24 Octombrie, orele 2 p. m., Cortegiul funebru plecînd de la biserica Sf. Spiridon, unde este depus corpul, la cimitirul Eternitatea.

22 Octombrie 1910—Iaşi.

DIRECŢIUNEA

Creditului Funciar Urban

Din Iaşi

aduce la cunoştinţa amatorilor că bine cunoscuta moară Haier din Iaşi, strada Sf. Ioan, este de închiriat de la 26 Octombrie anul curent.

Doritorii de a lua în arendă această moară, vor bine vroi a prezenta ofertele lor la Directiunea Creditului Urban Iaşi, înainte de 26 Octombrie a. c.

Direcţiunea

MAGAZINUL de MOBILE

HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38

CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de bronz groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai nou, frumos şi eftin.

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate

20,000 lei se caută cu ipotecă în primul rang, într'un imobil din Iaşi, cu un venit anual de 3000 lei.

A se adresa la redacţie.

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Diabet şi Desinteria

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**

I. DAVIDESCU

Tecucia

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani

(Preţurile se înţeleg ori-unde)

1430

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE - POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiori tru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de

86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîştigă în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile total e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime Lei 20,00

1/4 Un sfert Lei 40,00

1/2 Una jumătate Lei 80,00

1 Loz întreg Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII No 1144 - Duminică 24 Octombre 1910

Intrigile liberalilor

Discursul d-lui Al. Badareu, n'a fost pe placul liberalilor.

Cu drept cuvînt;—căci din acest discurs, s'a putut vedea, cîte foloase au tras liberalii de pe urma politicei lor de intrigi și a desbinărilor dintre conservatori.

Datorită acestor desbinări, în care partidul liberal își are o bună parte de colaborare — guvernele conservatoare au fost totdeauna împedicate de a realiza ori-ce reformă, care nu era pe placul fruntașilor liberali, sau pe cari ambiționau să le realizeze ei cînd vor fi la putere.

Pe de altă parte, liberalii au venit și stat la putere mai mult de cît conservatorii, căci din pricina sprijinului ce junimiștii au dat liberalilor, de la 1899 — conservatorii n'au putut avea guvernări mai lungi de doi ani, și opoziții mai scurte de patru ani.

In ultimii 12 ani de la moartea lui Lascar Catargi, care a accentuat și mai puternic criza de șefie din partidul conservator, liberalii au guvernat 8 ani, conservatorii 3 jum. ani, iar junimiștii șase luni.

De aceia șeful nostru local, a arătat că nu e de nici un folos nici pentru țară, nici pentru partidele conservatoare, de a prelungi la infinit această desbinare, de pe urma căreia au profitat numai liberalii, și că trebue să se pună de acord asupra alcătuirei unui guvern de colaborare, și a unui program de viitoare guvernare, spre a putea răsturna cît mai curînd pe liberali de la putere și a le lua succesiunea la guvern.

Propunerea șefului nostru local, a rîdicat în potriva sa presa liberală—și de o săptămînă într'una, ziarele guvernamentale brodează tot felul de intrigi de teamă de a nu o vedea realizată.

Prima categorie de intrigi, o face între noi și junimiști doar de i-o ține pe aceștia încă departe de noi.

Ast fel, ziarele liberale au început să pomenească de aprecierele nedrepte pe cari presa junimistă le-a făcut la adresa fruntașilor noștri—pentru că amintindu-le toate aceste aprecieri și atacuri, să-și răscolească în suflet vechile animozități peste cari trebueșe aruncat valul uitărei—și să-i facă a sta în rezervă față de părerile d-lui Badareu, atît de înțelepte și folositoare, pentru ei.

A doua categorie de intrigi o face chiar între proprii noștri partizani, doar se va produce o desbinare și între ei.

Ast-fel presa guvernamentală afirmă cu o rea credință vădită că opiniunile exprimate de șeful nostru local, Duminica trecută, la club, au produs o nemulțumire generală în partid, au supărat pe șef și vor fi dezaprobate de presa noastră din Capitală.

Dar dacă prima categorie de intrigi, pare că nu va prinde și că fruntașii junimiști se vor convinge în fine că a da înainte sprijinul liberalilor, înseamnă a 'și nimici cu totul organizația lor politică cu atît mai mult a doua categorie de intrigi nu va putea cu nimic slăbi puternica solidaritate care leagă pe toți fruntașii și membrii partidului nostru.

Dl. Badareu a spus că nici d. Carp nu trebue să formeze guvernul de mîine fără a ține seamă de conservatorii din jurul d-lui Take Ionescu—nici șeful conservatorilor democrați nu trebue să formeze guvernul de mîine fără a ține seama de conservatorii d-lui Carp.

Numai astfel vom avea la putere un guvern cu autoritate morală desăvîrșită, tare pe el, conștient de forțele de care dispune și menit să realizeze marea operă de reforme sociale și economice de care țara are atîta nevoe.

Pentru ce fiecare din șefii acestor două partide conservatoare trebue să țină seama unul de altul?

Pentru că din colaborarea lor la guvern va eși cu timpul acea mult dorită consolidare conservatoare pe cari nimic în lume nu o va putea slăbi — consolidare sub conducerea viitoare a d-lui Take Ionescu.

Dl. Badareu a afirmat aceasta cu vederile sale atît de limpezi și prevăzătoare—și aceste vederi, sunt în sufletul și mintea întregului partid și a tutulor susținătorilor causei conservatoare.

O dovadă mai mult, ne-o dă de aceasta confratele nostru „Acțiunea", care de asemeni pentru a lămuri opinia publică pe care vrea s'o amăgească presa liberală cu intrigile de dezacord de vederi ce ar exista între noi, — declară în articolul de fond, apărut în numărul de ieri, că împărtășește vederile d-lui Bădareu și este sigur, de realizarea lor în viitor.

„Președintele clubului conservator-de „mocrat din Iași — scrie „Acțiunea" — a „voit să țină în curent pe amicii nostri „cu situația politică, cît se poate mai des.

„Din toate aceste întruniri s'a constatat cu prisosință imensa lui dragoste „către șeful nostru și prin argumentații „foarte serioase a arătat că d. Take „Ionescu este atît de superior celorlalți „oameni politici, încît ori-ce s'ar întîmpla „are să vie ziua în care întreaga su„flare Conservatoare va recunoaște acest „adevăr.

„Cu alte cuvinte întregirea partidului „conservator sub conducerea șefului nos„tru este idealul președintelui clubului „conservator-democrat din Iași.

„Suntem cu totul de părerea d-lui Al. „Badareu și convinși pe de-a'ntregul că „viitorul va întruni întregul partid con„servator sub conducerea omului celui „mai capabil pe care 'l are astăzi țara.

„Pentru acest lucru un singur factor „mai trebue: timpul care de sigur va „aduce realizarea dorinței unanime."

Dar, pentru ca timpul să aducă realizarea acestei dorințe unanime, trebuesc zi cu zi îndepărtate toate piedicile cari se împotrivesc acestei dorințe; trebue pregătit terenul cu o mare bună credință și dragoste pentru cauza conservatoare, mai presus de micele ambiții și interese personale.

Și pasul cel mai serios care se poate face spre drumul de care vorbim mai sus, stă în înlesnirea operei de colaborare conservatoare, care va fi antimergătoare operei de consolidare.

Vespasian I. Pella.

Pentru d. Primar al Iașilor

Nu e vorba nici de curățitul străzilor; nu e vorba nici de apa la Iași. Nu e vorba nici de altă lucrare de edilitate; ci de altă ceva, care atinge onoarea Iașilor. Primarele Iașilor reprezintă diriguirea tuturor intereselor unei comune, în capul căreia se află el. Dacă pentru cele materiale nu se pot îndrepta toate, lipsind banii, pentru cele morale e o datorie de onoare, pentru care nu se cer bani, nu se cer resurse budgetare, ci obraz și bun simț.

Chestia monumentului lui Cuza-Vodă a devenit o chestie de onoare pentru Iași, pentru Moldova, pentru țara întreagă. De la un capăt la altul al țării, toată lumea vorbește de rău pe socoteala noastră a Iașilor, că ne arătăm oameni mici într'o chestie așa de mare prin gingășia ei. Nu e gură de Român în țară, care să nu condamne decăderea morală a Iașilor, că nu sînt la înălțimea situației, prin așezarea monumentului lui Vodă-Cuza în piața Unirei.

Presa de toate culorile, oameni de toate partidele, toți, dar absolut toți sînt unanimi a ne înfera, a ne batjocori, a ne disprețui. Un oraș își merită soarta cetățenilor săi, și cu ce obraz am cere noi Ieșenii dreptul la metropola țării, dacă cetățenii noștri, cari alcătuesc Iașii, sînt mai pre jos de cerința momentului. Cui incumbă datoria salvgardării acestei onori a Iașilor, de a fi orașul lumină, orașul de inimă, cum a fost acum 50 de ani în urmă orașul de sacrificii?

Nu e om cuminte care să nu vază, că acest drept incumbă primarelui. Orașele mari au îngrădit autoritatea primarilor lor cu tot fastul trebuincios, tocmai pentru a-și mări cinstea lor și a fi cinstite totdeauna prin primarele lor. Noi cerem de la d. Gane același lucru. D. Gane, ca primar al Iașilor, are toată răspunderea salvgardării onoarei și demnității Iașilor. Iar dacă se găsesc 3 bătrîni, cari în inconștiența lor senilă ajung a-și bate joc de Iași, ca de o tearfă, care se cred în drept a judeca vulgul și evenimentele istorice prin prizma ochelarilor lor cu No. 4, sau a îngustei lor persoane, Iașii nu văd de cât în primarele lor autoritatea obligată a-i cinsti și păzi onoarea sa știrbită. Iașii trec pentru moment prin o mare criză morală față cu țara întreagă. Iașii lui 1910 sînt mult mai pre jos de Iașii lui 1859. Atunci era entusiasmul pentru e idee, acum e înjosirea trecutului.

Cînd Regele a arătat dorința ca să se facă totul spre a înceta mișcarea și agitarea de la Iași; cînd primul-ministru a dat ordinul să se satisfacă dorințele cetății Iașilor, cînd primarele Iașilor a revenit asupra pasului făcut, e o necuviință să se subordoneze dorința poporului și a Regelui unui comitet de 3 anonimi, oameni senili și irresponsabili, ca să ne necinstim mai departe în ochii țării. Poftim ca cel puțin primarele Iașilor să fie la înălțimea situației, dacă d. Nicu Gane, nu e de cît al patrulea irresponsabil din comitetul cel mic al statuei.

Toată respunderea momentului cade asupra primarului de Iași și rugăm respectuos ca d. Gane să ajute în opera sa pe primarele de Iași, dacă acesta lipsește de la datoria sa.

Discursul d-lui Badareu

N'a pierdut nimeni bunul simț politic, ca să-l fi găsit presa carpistă. Dovadă, modul cum știe ea să aprecieze discursul d-lui Badareu.

Deprinsă să vadă numai persoanele și nici odată ideile, ea reduce și preocupările exprimate de fruntașul nostru la proporțiile unei chestii personale, din care, iar după o veche deprindere, caută să tragă cît mai mult folos, tot numai în scopul unei politici personale.

Lucrul nu ne miră. Este un mod de a judeca oamenii și întîmplările, pe care prea bine îl cunoaștem. Ne pare rău, în toate privințele, că nici măcar împrejurări ca cele de față, cînd în joc sunt interese superioare, cînd din nou ideia conservatoare se poate impune în mod serios și trainic ca formulă de guvernămînt, presa carpistă nu e în stare să se rîdice mai presus de orizontul acesta atît de mărginit. O regretăm pentru dînsa și pentru cauza pe care o apără.

Ce înțelege ea din situația politică actuală, care ese și trebuie să iasă din cadrul unei banale schimbări de regim, în care de obiceiu numai persoanele se schimbă dar nu și sistemul, nu și orientarea generală a statului, cînd micșorează cu tot dinadinsul evenimentele, spre a le putea utiliza mai ușor ca argument în favoarea unei imposibilități constituționale și mai ales sociale, cum ar fi o guvernare francamente și forțamente reacționară?

'I place să vadă din discursul frutașului nostru numai litera, numai partea din afară, numai colorațiunea individuală a unei înalte preocupări politice, a unei serioase idei de stat, pentru că partea aceasta îi poate fi de un ajutor momentan în polemica ei zilnică. In schimb îi scapă cu desăvîrșire însăși preocuparea și ideia, pe care dacă nu nu le-a înțeles, e destul de rău, iar dacă se preface că nu le înțelege, e și mai rău.

Este vorba de ipertofia partidului liberal care, prin exagerata desvoltare ce a luat-o ca factor politic, rupe tot echilibrul forțelor organice ale acestui stat, apăsînd din ce în ce mai greu asupra vieței noastre publice și sociale. In toate se amestecă, toate le domină, toate le acaparează. In loc să se identifice el cu interesele țărei, tinde tot mai cu puțină împotrivire să identifice țara cu interesele sale politice și economice. sau mai bine zis cu interesele plutocrației sale. Intreaga noastră viața de stat e înghesuită pentru aceasta într'un făgaș din ce în ce mai strîmt, unde se anemiază cele mai bune forțe, și se restrîng posibilitățile de desvoltare.

Aceasta e problema ce se pune cugetătorului politic și de aici a pornit preocuparea ce cu atîta forță și căldură a exprimat'o d. Bădăreu la Iași. Față de ipertrofia prrtidului liberal, care ,a ajuns să fie o piedică pentru larga și libera desvoltare a vieței naționale se impune mai mult de cît o simplă schimbare de regim, pe care presa carpistă o urmărește în înțelesul ei cel mai strîmt și tradițional. Se impune ca o guvernare absolut sigură pe ziua de mîine, pătrunsă de toate nevoile vremei și destoinică de un maximum de energie creatoare să redeschidă Romîniei mari și luminoase perspective de stat modern și să redea tuturor forțelor de muncă din această țară încrederea de sine și conștiința rolului lor.

Ce este față de această preocupare și de soluțiunile ce le comportă ea, săraca și simplista dorință a presei carpiste de a face din discursul fruntașului nostru o șicană la adresa partidului conservator democrat?

Pentru un partid care în viața noastră publică a debutat ca o mișcare intelectuală, ca o grupare de cugetători, este o scădere de două ori dureroasă.

Și dacă n'au înțeles gîndirea politică a d-lui Bădărău, cu atît mai puțin i-au putut înțelege rezultatul care e îndoit.

Discursul acesta tocmai prin problema ce a pus-o și prin francheța cu care o fost rostit, a subliniat două lucruri, ambele de o netăgăduită însemnătate:

A subliniat tragica neputință a d-lui Carp de a fi el învigătorul enormei și înăbușitoarei înrîuriri a partidului liberal.

Și a subliniat cu o egală putere că partidul conservator-democrat, viguros și compact, stă întreg și neclintit îndărătul șefului său, înțelegător de novoeile timpului, și capabil să dea țărei orizonturile libere ce de atita vreme îi stau închise.

„Ordinea"

Cusută cu ață albă

Cînd croitorul cîrpaciu nu e meșter, nu știe alege peticul, ci pune petec negru la haină albă, ori coasă cu ață albă la stofă neagră. Cît de colo vezi că meșterul e un simplu cârpaciu. Așa e și cu intriga prostească, cînd intrigantul nu e priceput în a o urzi și ticlui.

Presa junimistă s'a pus pe intrigă și a îndreptat'o în două direcțiuni: prin cea dintîiu a căutat să rupă pe Take Ionescu de partid: dar n'a reușit, prin a doua a căutat să atragă coada, fără Take Ionescu; dar tot n'a reușit. Acum voește să vîre vrajbă între fruntași iscodind incidente, discursuri ce nu s'au ținut, toasturi ce nu s'au închinat, sau tălmăcind după voe discursuri spuse pe șleau, ca doar-doar a rupe ceva.

Persoanele d-lor Fleva și Badareu au fost ținta lovirilor acestei prese de scandal și din divergința în unele vederi, din deosebirile în unele păreri de tactică s'a grăbit să scoată, comedie mare, răzmeriță desfacere de trupe, dezbinări.

Toate acestea vor rămîne tactică răsuflată, căci nu mai prinde. Vor aștepta multă vreme cu gura cascată consoartele junimiste și nu vor vedea deserțiuni, defecțiuni nu de funtași, ci nici de soldați simpli din partid. Fie pe pace; ne purtăm noi grija noastră, ca să ne întărim rîndurile și să ținem partidul omogen și unitar.

Dar iată că sar consoartele liberale să alimenteze intriga și dezbinarea. Și formula au găsit'o cu telegrama d-lui Badareu dată la 13 Oct. șefului partidului, d.lui Take Ionescu.

D. Bădăreu e prezidentul clubului conservator-democrat din Iași, centrul activității sale politice. Dar d. Bădăreu mai e prezidentul clubului conservator-democrat de la Vaslui, unde după moartea d-lui Donici, prietenii de acolo au crezut că pentru consolidarea partidului să dea șefia locală d-lui Badareu. Dar d. Badareu mai e și prezidentul activ *al clubului conservator-democrat din Fălciu, căci membrii partidului conservator democrat din Fălciu au crezut că față cu sănătatea zdruncinută a d-lui T. Cerquez și cu dorința expresă a d-sale de a fi economisit cu grija sănătății sale, cel mai nimerit prin autoritatea sa și prin situația sa în partid, nu era de cît d. Badareu, care are așa de strînse legături cu Fălciul, și cu prietenii politici de la Fălciu.*

Acestea sunt faptele cunoscute, și d. Badareu a crezut că e de datoria sa ca prezident al celor 3 cluburi din 3 județe din Moldova să ureze sanatate șefului partidului în numele tuturor prietenilor pe cari îi reprezentă politicește, întru cît era obligat la aceasta prin întreitele sale atribuții politice. Totdeauna un prezident de club vorbește în numele clubului său, iar un prezident de cluburi *va vorbi în numele cluburilor ce le reprezintă.*

Dar presa liberală, a crezut că a găsit nodul intrigii, și scoate din acest fapt oficios în viața de partid o tendință subversivă că adică d. Badareu, a ținut să feliciteze pe șeful său, de la șef la șef, dîndu-i a înțelege că de nu va asculta părerele lui, apoi el, Badareu, cu partidul său personal din cele 3 județe îl vor părăsi și vor trece la... Carp.

Ba bine că nu; chiar a nimerit'o aici; numai că cusutura e cu ață albă și se vede urzitura prostiei. Ce să ceri de la așa cap altă judecată; ori cît ai stoarce o alămîie uscată ea zamă n'are să dee, că n'are de unde; tot așa de geaba ceri presei liberale idei, dacă ea n'are cap.

Cum să ne purtăm în viață

I

Doctorul Toulouse, medic șef al Azilului de la Villejuif, scrie sub acest titlu o carte foarte instructivă. El o dedică soției lui, Genevieva, pe care o numește: *asociația constantă a cugetării lui.*

Și într'adevăr citind această lucrare simți ceva deosebit, cald, gingaș, bun, nobil, ceva care înalță sufletul, îl satisface și-l predispune numai spre bine — ceva intim care cuprinde întreaga ființă a noastră și ne face să înțelegem mai bine, că adevărata fericire nu constă în fast, într'o glorie recunoscută de mulți, în onoruri etc... „A-și cultiva spiritul, a înțelege și a ajuta pe ceilalți, a face opere folositoare tuturor" iată adevărata fericire.

In speranța de a procura cîteva momente de plăcere aleasă, celor cărora nu le poate conveni de cît felul de fericire pe care d rul Toulouse ni-l recomandă, dăm în esență ideile și teoriile cuprinse în această carte, recomandînd'o cu căldură tineritului de la care trebue să așteptăm mai mult, cît și celor doritori de a-și croi un alt chip de viață de cît cel în care un mediu dăunător i-a deprins a-l trăi.

*

Ca observator și ca medic dedat higienei și patologiei spiritului, d-rul Toulouse își propune a fixa principiile pe care experiența sa, i le-a arătat ca superioare în purtarea ce trebue să avem în viață. D-sa ne dă o teorie morală generală, ale cărei aplicațiuni nu sunt indicate, dar care teorie ne permite, ne dă putinta de a le găsi. Aceste aplicațiuni constituesc morala nouă în acord cu curentul de astăzi, care ne face s'o punem totdeauna în legătură cu natura noastră fisică și morală.

Această morală nouă a fost revelată în urma obiceiului minunat ce au luat oamenii de a-și scrie cugetările și de a și explica faptele lor.

D-rul Toulouse face apel la toți privilegiații culturii și ai puterii sociale pentru a contribui la emanciparea rațională a spiritelor. El se adresează mai ales femeei, care e preponderantă în conservarea moravurilor. Prin această scriere își propune să fixeze principiile unei instrucțiuni folositoare fie-căruia cu privire la existența practică, la căutarea fericirei, la rolul ce trebue avut în societate, la reușita carierei alese, la întrebuințarea forțelor fisice și morale, la lupta în viață, la purtarea cu ceilalți oameni — barbați și femei, — la prietenie și practicarea lor, la fundarea unui cămin cît și la chipul de a se distra cineva. — Cu alte cuvinte își propune a ne arăta *arta socială* care e premergătoarea sociologiei după cum medicina e premergătoarea psichologiei.

Iar mai presus de orice autorul voește să ne arate tuturor că reușita în viață și căutarea fericirei aplicate chiar și la cele mai mici acte ale vieței, ale purtării personale, nu sunt independente de o idee morală înaltă și neîntreruptă.

*

Lucrarea e împărțită în 3 părți: *viața publică, viața privată* și *viața personală.* In partea întâi e vorba de *alegerea unei cariere.* Fie-care trebue să lucreze, să se ocupe. Dar nu-i destul numai de a se ocupa. Ocupația principală a cuiva trebue să fie numai de cît profesională, fie-care să aibă o activitate ordonată. Prințul de Monaco și prințul Roland Bonaparte sunt membri ai diverselor societăți științifice aducînd comunicări, care să fie discutate de către colegi. Ei au făcut aceasta pentru a fi profesionali și nu numai prinți.

Pentru alegerea unei cariere nu-i nevoe de cine știe ce inteligență — totul e un exercițiu metodic. Astă-zi vocația e determinată de voința părinților și mai ales de prejudițiul clasei. Cu toate acestea, cei care reușesc într'o profesiune mai bine, sunt tot cei cu aptitudini speciale—deși și acestea se confundă cu ceea ce nu-i de cît produsul mediului în care predomină imitarea.

Fiecare om își are aptitudinile lui particulare și în societatea de mîine acestora li se va da preferință scoțîndu-le în relief și îndreptînd pe oameni în direcțiile în care mentalitatea lor îi va mîna.

Datoria părinților este de a pune pe copii mai la multe ocupații și încă de mic, căci nu se știe în ce parte se vor desvolta. Dar pe lîngă activitatea principală e bine ca fie care individ să mai

aibă şi o alte, care cel puţin să distreze, dacă nu să servească la ceva mai mult. Singura condiţie este însă ca aceasta de a doua să nu absoarbă pe cea dintăi.

In ceea ce priveşte *prepararea socială a femeei*, fără şovăire femeia trebue să aibă două feluri de pregătiri: să poseadă mai întăi ştiinţa casnică, ca profesiune — nu ca plăcere, de oarece ea e destinată de natură la aceasta; şi în al doilea loc femeea să aibă o puternică cultură generală, din care, la caz de nevoe, să poată alege elementele unei activităţi productive, oricare femee fiind expusă la celibat, văduvie şi insuficienţă economică a bărbatului.

Erarhia rău înţeleasă începe să dispară. Formulele de politeţă deja au dispărut. Autoritatea altă dată absolută azi a început să facă loc unei înţelegeri sincere. De datoria fie-căruia este de a favoriza această evoluţie folositoare progresului comun.

Ori-ce luptă socială ar trebui să fie numai un progres şi nici de cum un avantaj personal. Clasele sociale au existat în totdeauna. Acum instrucţia prin titluri şi concursuri clasează pe indivizi, dar deosebirea cea mare e provocată de prejudiţiul de castă. Aceasta va dispare numai prin răspîndirea adevăratei instrucţiuni a culturei generale.

Ceea ce va apropia pe oameni mai mult de cît ori ce, va fi *educaţia* care nu are de aface cu ereditatea, cu sîngele şi cu rasa, de cît foarte puţin. Să învăţăm pe copii a fi curaţi a avea o ţinută cuviincioasă, a fi cumpătaţi în gesturi, măsuraţi la vorba, a mînca şi a merge raţional şi fară a stingheri pe altul şi cu aceasta vom fi făcut pentru apropierea dintre cetăţeni mai mult de cît tot ceia ce s'a făcut până acum. Aceasta va stabili adevărata fraternitate.

Făcînd parte dintr'o societate, noi suntem datori a pune în pactică Idealul societăţei ce reprezentăm, căutînd a-i exprima ideile, moravurile şi tendinţele însă rămânînd totdeauna personali. Să nu ne perdem nici odată personalitatea prin imitare, care e semnul lipsei de cugetare. Să avem totdeauna sentimentul personalităţei care desvoltă demnitatea personală. Nici odată să nu ne perdem originalitatea. Tot ce e intim ne priveşte numai pe noi, dar în ceea ce e din interes general — cum ar fi organisaţia socială sau moravurile publice — avem datoria de a ne afirma personalitatea exprimîndu ne ideile în public.

Fie care e liber, dar această libertate e limitată prin răul ce se poate cauza altuia. Să răspectăm viaţa altuia; să nu ne intereseze viaţa lui privată.

Să fim totdeauna sinceri şi drepţi — acesta fiind elementul fundamental raţional al relaţiunilor sociale. Amabilitatea, bunătatea, politeţa constituesc elementul sentimental.

Tot ce-i forţat strică moralei colective, cum sunt obligaţiile de reciprocitate. Mai bine e de a se arata orice sentiment pe faţă. Conflictul de idei nu trebue evitat şi aceasta e un procedeu de progres moral. Să nu ne asaundem ideile de teamă de a nu supăra pe cineva — cu condiţie ca orice discuţie să fie făcută în limita bunei voinţe şi a bunei credinţe.

In privinţa *politeţei*, autorul ne recomandă să ne ferim de tot ce i automatic. Fie-care mişcare a noastră să aibă un scop şi în toate să se vadă respectul pentru altul şi consideraţii cu privire la higienă. Femeile cu moda distrug igiena prin îmbracămintea lor. Barbaţii se îmbracă mai raţional, afară de pălăria înaltă — cilindru — care a devenit ridicol... Sărutatul trebue evitat.

D-rul Paulouse vorbeşte de sărutatul obrazului, care, drept vorbind, a evoluat numai la o atingere de obraz. Inţelepţeşte ar fi şi mai ales demn pentru barbat cît şi pentru femee de a nu se mai săruta mîna...

Acest obiceiu — pentru demnitatea omenească, repet — ar trebui să dispară, dacă acesta ca şi mai toate relaţiile actuale dintre barbaţi şi femei e o minciună... In afară de considerentele pe care d-rul Ureche ni le dă în *Duşmanii noştri* nu li se pare fameilor că prea scump acstă onoare: de a li se săruta mîna de către un barbat? Şi nu valorează oare mai mult o stringere de mînă caldă, frăţească, prin care să poată exprima simpatia către cineva aşa de bine?...

Sărutatul mînei de cele mai multe ori e o curtenire, care ascunde cea mai curată aversiune. Cîţi barbaţi din cei cari obicinuesc să sărute mîinele respectă cu adevărat femeia? Mi se pare că e tocmai contrarul de ceea ce se petrece în moravurile noastre...

Intre cei civilizaţi manifestările vieţei fisiologice se maschează cît mai mult, cum e cascat, plictiseală, somn, indispoziţii şi unele boli chiar. Asemenea să căutăm a avea multă atenţie şi asupra persoanei morale a cuiva, respectînd ideile alltuia cît şi faptul lui întru-cît nu dăunează nimărui. Dar o politeţă dusă la extrem enervează pe cei cu bun simţ.

In ceea ce priveşte femeile, ele ar trebui să se obicinuiască a primi mai puţină politeţă, care cele mai mule ori se datoreşte numai rangului sau superiorităţei fizice. Cel mai nimerit lucru e, ca unii şi alţii să se trateze în egali oricare le-ar fi poziţia lor socială, sexul sau inteligenţa. Cea mai justă politeţă de multeori constă numai în a arata ultima toleranţă pentru ideile şi sentimentele lui.

In articolul viitor vom vedea cum înţelege autorul relaţiile dintre femei şi barbaţi.

Maria C. Buţureanu

OAMENI ŞI LUCRURI

Cînd morţii reînvie

De oare ce mîne seara Penel reapare pe scenă—în acelaşi rol din „Bibliotecarul", celebrul Robert—vom mai vorbi deapre dînsul, în rîndurile ce urmează.

Că reapariţia excelentului artist a fost privită şi aplaudată ca un eveniment în viaţa Iaşului, atît de săracă în evenimente, nu e surprinzător. Acum doi ani—de astă dată o putem spune, pentru că vorbim de lucruri trecute—starea lui Penel nu inspira numai îngrijiri,—dar nu încăpea îndoială aproape, că nu mai compteazǎ pentru teatru. Şi tot aşa de unanimă fu părerea de rău, cum a fost de astă dată unanimă mulţumirea pentru reîntoarcerea lui. Şi—se cade să stăruim asupra acestui punct—în primul rînd au fost sincere şi unanime regretele colegilor lui de scenă, după cum din partea lor au fost într'adevăr colegiale manifestările de plăcere, cînd l'au reprimit în sînul lor. De astă dată nimeni n'ar fi avut dreptal să se gîndească la cele scrise de un cunoscător al vieţei de teatru:

„Culisele teatrului ascultă alte legi de cît legile naturii. Singura lege a vieţii este succesul personal. In sufletul actorului mediocru ca inteligenţă, mic la suflet, egoist, rău şi invidios de succesele altora, trăeşte cabotinul care tremură şi îngălbeneşte între culise, cînd aplauzele sălii primesc pe cel mai bun dintre ei".

O, nu!

Şi o înregistrăm aceasta cu satisfacţie, în interesul bunului renume al atmosferei noastre teatrale.

In schimb însă ni s'a părut că în lumea medicală au fost provocate oare-cari echivocuri.

S'au văzut din scrisorile publicate în ziar cu cît interes viu distinşi profesori ca d-nii d-ri Marinescu şi Severeanu au urmărit reapariţia lui Penel, în care nu le-a fost greu să întrevadă — în timpul tratamentului—calităţile omului de spirit, de energie şi de talent.

Dar cinstea de a fi ghicit din vreme natura boalei, de a-i fi indicat remediile se pare c'o dispută şi alţi medici—între cari şi unii Esculapi iaşani.

Cu atît mai bine!

Marele public le va fi recunoscător tuturor, pe măsură ce Penel va izbuti să-i procure tot mai multe oare de plăcere artistică.

... Par' că-l revăd, acum aproape trei ani, pe la sfirşitul stagiunii. Seara tîrziu, a venit să-mi facă primele confesiuni asupra stării sale. Erau întăile simptome, —neliniştea, nesiguranţa memoriei,—oboseala, greutatea rostirii perioadelor lungi..;

Lucrurile merseră repede spre declin. din rău în mai rău.

Pe urmă — transportul în Capitală; sforţările medicilor devotaţi; lunile de spital; remisiunile, ameliorarea. Artistul redevine vesel, expansiv; abundă în anecdote faţă de vecinii lui de spital.

Curînd nerăbdarea de a reapare în scenă îl cuprinde. Medicii îl amînă — pînă la sosirea ceasului deciziv, care vine odată cu succesul, odată cu siguranţa deplină...

Incercarea cea mare, cea temută, a izbutit. Penel e redat scenei şi ocupaţiilor sale. E numai mai în curent cu... manipulările medicale, cu descoperirile, cu experimentările — de cum era altă dată. Cunoaşte toată literatura razelor X, a lui 606; urmăreşte cu pasiune publicistica medicală, dă bucuros sfaturi la toată lumea şi — ca ultim detaliu intim—se mută de la Sf. Dimitrie mai aproape de teatrul naţional:

„.. După succesul din „Bibliotecarul" —ne spunea eri—nu mai pot sta în zona III a; mă mut în zona I"...

Nimeni nu e mai dispus la glume ca aceşti fericiţi „morţi" cari, întocmai ca eroii lui Ibsen, pot „reînvia"—pentru artă şi pentru.. comedie.

Un asemenea „reînviat" este şi Penel.

Rodion

Sanatorii pentru educaţie

Chestiunea pe care d-nul dr. P. Zosin a rîdicat-o în numărul trecut al „Opiniei" asupra institutelor de corecţie face necesară o lămurire pentru publicul interesat. Cred că voiu contribui la explicarea acestei chestiuni importante arătînd ce se înţelege în Germania prin sanatorii pentru educaţie. Există 6 categorii şi anume:

1. „*Heilerziehungsheim*" este un institut pentru acei copii cari nu sînt cu totul anormali, dar cari nu pot fi educaţi în şcolile obicinuite din causa slăbiciunei minţei sau din causa diferitelor boale.

In aceste şcoli planul de educaţie e diferit de acel al şcolilor tipice pentru copiii normali. Ele sînt un fel de sanatorii unde educatorul şi medicul lucrează alăturează alături pentru vindecarea şi rîdicarea copilului pe calea normal ă a vieţei. Invăţămîntul intuitiv şi lucrul manual predomină, iar medicul aplică hydroterapia, gimnastica medicală şi alte mijloace moderne. Invăţămîntul se face aproape individual; tot astfel procedează şi medicul. Misiunea învăţătorului şi a medicului e foarte grea în aseminea cazuri. In astfel de institute lucrează medici de valoare şi pedagogi de seamă; ei au dat la iveală importante studii asupra psychopatologiei copilului.

2). *Institute pentru idioţi* există încă de la 1828 iar în ziua de astăzi există în Germania 101 institute speciale numite Idioten-Anstalten pe cînd numărul idioţilor se ridică la 60000.

3). *Institute pentru epileptici* există 44, multe din ele în legătură cu spitalele formînd secţii aparte pentru copiii epileptici.

4). *Institute pentru surdo-muţi* existau până la anul 1902 vre-o 93 care întreţineau şi educau 6192 de copii surdomuţi.

5). *Institute pentru orbi* sînt 39 cu 3616 copii orbi.

6). *Institute de îndreptare* (Rettungshaus, Besserungsaustalt).

Prin institute de îndreptare nu se înţelege casă de corecţie, penitenciar, ci o şcoală în care se dă o educaţie raţională acelor copii bolnavi din punctul de vedere moral. Numele cel mai potrivit ar fi tocmai acel pe care îl dă şi d. C. Meissner în lucrarea sa adică „Şcoalele de îndreptare pentru copiii cu rele porniri". Numele nu-l găsesc de loc jignitor nici pentru copii, nici pentru părinţi, nici pentru societate.

La anul 1897 existau în Germania (după statistica pe care o dă şi d. Meissner în lucrarea sa) vre-o 400 de şcoale de îndreptare. La 1902 (după statistica pe care o dă Prof. Dr. W. Rein) numărul şcoalelor de îndreptare în Germania s'a rîdicat la 454. In 5 ani de zile 54 de şcoale mai mult. Aceasta dovedeşte că numărul copiilor cu rele porniri a crescut odată cu desvoltarea ştiinţei, creşterea civilizaţiei şi a capitalului. Şcoalele de îndreptare sînt deci necesare. Ele sînt organizate după felul celor din categoria I cu oare-care deosebiri; dar şi aci un psichiatru poate face studii psycho patologice de valoare.

Lucrarea d-lui Meissner e destul de convingătoare despre necesitatea unor „Şcoale de îndreptare" la noi în ţară. Doar şi la noi a pătruns civilizaţia şi a crescut capitalul. Dacă şi această po reclă „şcoală de îndreptare" i se pare jignitoare d-lui dr. Zossin aşi propune un termen mai generic „Sanatoriu de educaţie". Unde-ai învăţat băete? la Sanatoriu. Cred că acest respuns nu va jigni pe nimeni, mai cu seamă dacă băiatul s'a îndreptat. Remîne însă o altă chestie mai importantă: organizarea. In această privinţă mă asociez cu părerea d-lui dr. Zossin şi cred că numai atunci şcoalele de îndreptare sau sanatoriile de educaţie vor aduce folose cînd vor fi bine organizate.

Dr. C. N. Ionescu.

STRUNA ZILEI

IN AMINTIREA LUI...

In bronz de-o fi să-l nemurească,
Pe soclu—chipul Lui de-o sta,—
Incet lui Cuza ne-om ruga:
„Dreptatea să ni se servească
Şi vinul—cu **măsura** *ta!*

Din ale Iaşului

Trec adesea la un prieten, care locueşte lîngă teatru şi la percepţia din colţul stradei, văd Duminica şi serbătoarea pe funcţionari, muncind în birou.

Se vede că aceşti condamnaţi sunt scoşi de sub scutul legei repauzului duminical.

Şi cînd te gîndeşti că pînă şi pentru animale există legi, cari le protejază contra celor cari le asupresc...

Da! sunt legi cari te opresc să chinueşti un animal, societatea însă aub ochii ei, îngădue, ca în asprimea cumplită a ernei, să biciuiască viscolul pe bieţii manipulanţi ai tramvaiului şi nu intervine să li se facă un geam înaintea vagonului.

Societatea se vede că sufere de presbitism, căci vede mai departe, la animale şi nu vede ce sufere omul.

Şi doar în alte părţi, chiar în ţară, sunt tramvae cari au în faţă un geam de aparare.

*

Am prietini care mi-s dragi; pe cît iubesc însă firea lor, pe atît îmi e nesuferită înbîcsala fumului ce lasă automonilul lor în urmă şi colbul ce-l rîdică.

Sau poate credeţi voi prietini şi d-voastră toţi cari vă furlandisiţi necontenit în sus şi în jos, ca în tîrgul pustiului că atmosfera Iaşului e prea plăcută?

In alte părţi fumul greu al acestor vehicule constitue o contravenţie, la noi însă e un sport cu preţul sănătăţei celor mulţi.

Şi iarna mai merge, vara însă e in suportabil; aşa că, fără banat, v-am ruga, macar la vară, să fim scutiţi de această calamitate înlăturînd cu o mică cheltuială, fumul vătămător, aşa cum s'a procedat şi prin alte oraşe.

Liviu.

Botoşani 19 | 10, 1910

Litere-Ştiinţe-Arte

Stil şi gramatică. — Pentru a doua oară în decurs de cîte-va zile nu ne putem uni cu observaţiile gramaticale ale d-lui N. D. Cocea, directorul „Vieţei Sociale".

Am arătat cum stă împrejurarea cu noţiunile *său* şi *lui*, în urma observaţiunilor ce făcuse d. Cocea traducătorului piesei „La Rampe" de Rotschild.

In numărul cel mai nou al „Vieţei Sociale" d-sa impută unui colaborator al revistei iaşane,—d-lui Dim. Patraşcanu oare cari abateri... gramaticale:

„Intr'o vreme (noi) *fusesem* adversari" în loc de *fuseserăm*; „în jurul căruia se *strînsese* elementele", în loc de: se *strînseseră*".

Şi aşa mai departe.

Ni se pare însă că d. Cocea nu e fericit în observaţia ce face. Forma plusquam-perfectului plural nu impune, nu cere macar pe acel diagraţios final „răm", pe care mulţi îl scriu şi „rĕm".

Directorul „Vieţei Sociale",—de altfel un excelent stiliat,—colaborator în acelaşi timp la două revistele.... adversare—e mult mai fericit în observaţiuni de altă natură, de cît în pedantisme gramaticale. Iar schiţei celei mai recente a d-lui Patraşcanu îi se pot imputa neajunsuri de altă natură, de cît plus-quamperfectul în chestiune.

*

Publicul care va asista la a doua reprezentaţie a „Bibliotecarului" în astă seară va avea—după cît ni se spune—oare cari plăcute surprize în privinţa unora din costumele femeeşti.

Nu putem spune mai mult, pentru că ne este vorba... împiedecată.

*

In sufletul fiecărui copil doarme, ca în Robinson, cîte un explorator. Băeţii se pasionează pentru jocurile de călătorie fictivă. Plecînd de la această observaţie, englezul Sir Francis Vane a creat în Anglia şi batalioanele de explorare compuse din copii pînă la 10 ani. Succesul a fost imens în toate ţările. In Elveţia s'au înscris 300 mii copii

Ei sunt supuşi la o disciplină riguroasă jură a se ajuta între ei, de-a spune totdeauna adevărul, aşa ca să se poată pune bază pe ceia ce afirmă. Italia a urmat această pildă, Ea are azi campi scolastici, la Palermo, Montecompai, Arecia, Velletri, etc.

Fiecare copil are echipamentul său. Profesorii Rissi-Doria şi Grilli sunt conducătorii acestor mici călători Copiii sunt admişi între 11 şi 14. Sunt excluşi cei atinşi de vreo boală contagioasă.

*

Henri Dunant, s cărui moarte am anunţat-o eri, a lasat averea sa pentru instituţiile filantropice din Norvegia—de unde i-a venit premiul Nobel — şi din Geneva, oraşul său natal.

*

Mîne vom avea o Duminecă foarte teatrală: la teatrul naţional, o prea interesantă *şezătoare*, ziua, o foarte amuzantă reprezentaţie, seara. La cinematograf—de asemenea: un matineu şi o reprezentaţie de seară.

Iaşul se amuză.

INFORMATII

❑ Ni se spune că primul-ministru s'a hotărît în sfîrşit să rezolve situaţia, cel puţin în acele judeţe unde neînţelegerile dintre liberali au ajuns la o extremă încordare.

Zilele acestea se va face deci o mişcare prefectorială. In această mişcare vor fi cuprinşi între alţii prefecţii de Olt, Neamţ şi Vlaşca.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen se reîntoarce mîine dimineaţă din Capitală şi va rămînea în localitate trei zile.

❑ Se spune că direcţia generală a căilor ferate va pune în curînd în studiu un nou tip de locomotivă, pusă în mişcare printr'un motor cu petrol lampant.

❑ Azi a sosit în localitate, luînd drumul prin Ungheni, în Rusia, d. I. Dumitroff, fost secretarul legaţiei ruseşti din Capitală, care a fost numit secretar al ambasadei din Washington.

❑ D. medic căpitan Veisa Em., de la bat. 4 vînători, a fost mutet, ca măsură disciplinară, în regimentul 1 artilerie „Regele Carol"; d. căpitan Neculai Genoi, din reg. Ştefan-cel-Mare No. 13, a obţinut un concediu de un an de zile, pentru interese familiare şi trecut tot odată în poziţie de disponibilitate pentru concediu mai mare de 6 luni; d. locot. Gh. Stavrat, din jandermeria rurală, a fost înaintat la gradul de căpitan, în acelaş corp.

❑ Camerele de meserii au primit o dispoziţie din partea ministerului de industrie prin care se pune în vedere comisiunilor de arbitri de pe lîngă corporaţiile de meseriaşi că, sub nici-un motiv nu pot judeca neînţelegerile dintre un particular şi un meseriaşi ci, numai neînţelegerile dintre meseriaşi. Agentul poliţienesc care ar executa o asemene hotărîre a comisiunei de arbitri va fi dat judecăţei pentru abuz de putere.

❑ Cu vie părere de rău înregistrăm decesul, survenit ieri seara, la oarele nouă, al doamnei Catinca Kirilă, mama amicilor noştri Constantin şi Iorgu Kirilă şi a d lui Ion C. Kirilă, distinsul director al Creditului agricol din localitate.

Inmormîntarea regretatei va avea loc mîine. Cortegiul va porni de la locuinţa defunctei, strada Alexandri 11 la oarele zece a. m.

Luînd vie parte la nenorocirea prietinilor noştri, le adresăm sincerele noastre mîngîieri.

❑ D. Ilie Burghele a fost numit maestru definitiv la şcoala normală „Vasile Lupu", pentru specialităţile desemn, caligrafie şi gimnastică.

❑ Elevele clasei a IV-a a şcoalei primare No. 8 de fete, au vizitat eri, sub conducerea d-nei institutoare Natalia V. Popescu, atelierele tipografiei noastre.

❑ De la d. dr. Iancu Jianu, din Bucureşti, artistul Penel a primit astăzi următoarele rînduri:

Iubite D-le Penel,

Intrat din nou în viaţa teatrală, pentru care te-ai născut, înaintează vesel şi cu încredere în forţele d-tale înviorate.

Venit în mijlocul publicului care te-a dorit atîta şi care te serbătoreşte, îţi urez sănătate şi triumf, căci eşti omul necesar nu numai iubitei d tale familii, dar şi ţărişoarei noastre.

Inima mea are coarde care vibrează gîndind la d-ta. Ura!

Dr. Jann Jianu

❑ „Ordinea" de astăzi 23 Octombrie publică „Scrisori din Iaşi" cu următoarele: „Intermezzo — De la artă la istorie—De vorbă cu un bătrîn—Scrisoarea unui contemporan — Ce ştie d. Dum. Moruzzi — Casa unui caimacan — Două curente—O descendentă a Cocuţei Vogoride — Diplomaţie bizantină — Candidaţi la Tron—In vremi nesigure—Cavalerism — Cînd bătrînii erau copii — Un apologist al boerimei — Istoricul princiar—Filoromîni suspecţi".

❑ La 7 Noembrie se va face la Vaslui inaugurarea lucrărilor pentru aducerea apei şi întroducerea luminei electrice, inaugurarea spitalului Drăghici şi darea în circulaţie a liniei ferate Buhăeşti-Roman.

La acele solemnităţi vor participa d nii Brătianu, preşedintele consiliului şi Morţun, ministrul lucrărilor publice.

❑ Cu mare părere de rău aflăm că eri la orele 4 şi jum., a încetat din viaţă, în sanatoriul sf-ta Maria, d-na Profira Leppadatu, soţia concetăţeanului nostru d. C Leppadattu.

Se ştie că acum cîte-va săptămîni, d-na Leppadattu, pe cînd trecea pe strada Golia cu trăsura, a fost victima unui accident. Prin dreptul ad-ţiei financiare, trăsura d-nei Leppadattu a fost prinsă între două vagoane de tramvai; trăsura s'a ciocnit cu unul din vagoane şi d-na Leppadattu a capatat o gravă lovitură la mîna stîngă. Se părea la început că rana nu era gravă. Mai tîrziu însă, d-na Leppadattu a fost internată în sanatoriul sf-ta Maria, unde i s'au dat toate îngrijirile. In ultimul timp însă s'a ivit o infecţiune generală şi spre marea dezolare a familiei, greu încercată nu de mult prin moartea lui E. Leppadattu preşedintele tribunalului, — a venit a doua mare lovitură prin încetarea din viaţă a d-nei Leppadattu.

Transmitem mult îndureratei familii, condoleanţele noastre.

❑ Sumarul numărului de mîine din „Noua Revistă Romînă" de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru este:

Noutăţi: Către cititori.—Cronica teatrală: Teatrul Naţional.— Aniversarea morţii lui Oscar Wilde.—Reviste noi.

Cestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru. Idealul naţionalist. E. Lovinescu. Procedee literare: D. G. Ibrăileanu şi alţii...

Ştiinţe sociale: S. Lazăr. In chestia evreiască: Glasul unui zionist.

Literatură: Ioan Dragu. Pantomine moderne.

Şcolare: Th. D. Speranţia. Raport asupra învăţămîntului.

Note şi discuţiuni: I. Săndulescu. O carte despre Vasile Conta.

Tabla de materie la volumul VIII.

❑ Astă-seară Sîmbătă 23 Oct. are loc în sala teatrului Circ Sidoli, o grandioasă reprezentaţie cinematografică dată în beneficiul Şcoalei Reuniunei femeilor romîne din oraşul nostru.

Programul acestei serate, special întocmit, este nou în întregime şi cuprinde cele mai frumoase piese teatrale, scene sportive, de călătorie, etc.

Ilo micul cerşetor,—piesă maritimă, interpretată de artiştii teatrului din Tokio, — La Rochelle, marele oraş şi port din Franţa, — Tunis şi Cartagina (Africa), scene de călătorie sunt deasemenea cuprinse în noul program de elită al reprezentaţiei de astă-seară Sîmbătă precum şi „Estrellita", un epizod grandios din epoca năvălirei Francezilor în Portugalia (1807), etc. etc.

Mîne Duminică 24 Oct. are loc Matineu la 3 ore ziua cu preţurile populare obişnuite şi mîne Duminică seara reprezentaţie la 9 ore.

Ultime INFORMAȚII

❑ Mercuri 27 Octombrie, consiliul de războiu al corpului IV de armată va începe ședințele.

Consiliul se va compune din d-nii Colonel Popovici, comandantul Brigăzii 9 Artilerie, președinte; maiorii Gheleme, din regimentul 16 Suceava, Herescu, din regimentul 8 roșiori și căpitanii Ioaniția din batalionul 8 vînători și Neculau, din regimentul 13 Ștefan cel Mare, membri.

❑ Direcțiunea școalei normale „Vasile Lupu" a primit eri ordinul, prin care se admite înființarea clasei I-a paralelă, pe ziua de 1 Noembrie. Astfel școala va funcționa cu 8 clase și în vederea clasei I-a paralelă, s'a admis un număr mai mare de solvenți, dintre reușiții cu media mai jos de cît 7.

Efectivul școalei va fi de 350 elevi.

❑ D. Gh. Bogdan-Duică, studiind organizarea școalelor normale de băeți și fete din țară, va vizita, școalele normale din Iași, pentru a lua cunoștință la fața lvcului de mecanismul funcționărei lor.

❑ La 28 Octombrie, consistorul spiritual al mitropoliei, va judeca procesul preotului Alex. Arion, parohul bisericei Sf. Atanase.

❑ Ministerul de interne a aprobat un concediu de 30 zile, d lui V. Marinescu, comisar cl. III-a la Tg. Frumos, pentru caz de boală.

❑ Administratorii de plăși au trimes prefecturii județului, tablouri de tinerii sorțari, cari lipsesc din comună.

❑ La finele lunii, se va face sfințirea bisericei din satul Balțați, care a fost reparată cu fondurile adunate din inițiativa notarului acelei comuni, d. Gh. Popescu.

❑ Marți 26 Octombrie fiind hramul bisericei Sf. Dimitrie din strada Ștefan cel Mare, serviciul divin va fi oficiat de economul P. Savin, asistați de mai mulți preoți și acompaniat de corul seminarului Veniamin Kostaki.

❑ D. C. Sporea, profesor la gimnaziul Ștefan-cel Mare, obținînd un concediu pe timp de șase luni, va fi suplinit: la orele de germană de d. M. Pal; la orele de latină, de părintele Nițescu.

❑ Casa școalelor va trimite puști tuturor școalelor secundare, pentru a exersita pe elevi la tragerea la țintă.

❑ Aproape zilnic primim scrisori din partea locatarilor din strada Zugravilor, prin care ni se plîng de indolența mare ce le-o arată administrația comunală. De atîta timp cetățenii acelei străzi au cerut primărei să le repare strada, dar nici că li s'a satisfăcut cerința lor justă.

Astă-zi strada a ajuns numai gropi, așa că nu numai pietonilor li-e imposibilă trecerea, dar și trăsurilor.

❑ E probabil că la primăvară direcția tramvaiului va începe lucrările pentru prelungirea liniei de pe strada Carol, pînă în dreptul școalei normale.

In ce privește înlocuirea asfaltului cu piatră cubică, consiliul comunal n'a admis cererea direcției.

❑ **Din Huși.**—De către contenciosul partidului conservator din județul Fălciu s'au șters din listele electorale aproape toți socialiștii-anarchiști în frunte cu dr. N. Lupu.

— In ziua de Vineri 5 Noembrie a. c. se va judeca de către Curtea cu juri din județul Fălciu delictul de presă intentat de d. C. I. Dinescu, fost director al prefecturei de Fălciu contra d-lui Gh. St. Rîșcanu, avocat din Huși. Desbaterile vor fi foarte furtunoase, grație gaștei Cișman-Lupu, care caută să ridice moralul decăzut a lui Dinescu și să atingă demnitatea lui Rîșcanu.

— Medicul circ., Hoceni dr. Sp. Hobincu ridicînd cu forța 3 copii a locuitorului V. En. Cehan bolnavi de cori și transportîndu-i din satul Șișcani, la infirmeria din Hoceni pe o ploae torențială, copii au răcit și toți au murit. Cehan s'a plîns, cerînd anchetă direcției serviciului sanitar, acuzîndu-l pe doctor de multe abuzuri, asupra cărora vem reveni.

❑ După statistica întocmită de serviciul statisticei generale de la ministerul de domenii, rezultă că în orașe, în intervalul de la Ianuarie la Iulie, au fost 5873 căsătorii, 548 divorțuri, 22711 nașteri și 18650 decese. In comunele rurale, de la Ianuarie la Mai, au fost 25206 căsătorii, 763 divorțuri, 99792 nașteri și 66966 decese, deci un excedent de 32826 suflete.

❑ In astă seară are loc la Circul-Sidoli, o frumoasă reprezentație a cinematografului Pathé-Frères, în beneficiul școalei profesionale a „Reuniunei Femeilor Romîne".

❑ Neregularități au fost descoperite astă-zi de președintele tribunalului Iași, s. II, în sarcina grefierului acelei secții, domnul Săcărescu, care și-ar fi apropiat o recepisă de 500 lei depozitată de d-na Marassi și o alta, de 1000 lei, pe numele Alexandrescu.

Afacerea se cercetează de primul procuror în asistența președintelui Erbiceanu.

Secărescu este slujbaș al tribunalului de aproape trei zeci ani.

❑ Eri și astă-zi a avut loc, la ministerul instrucțiunei publice, consfătuirea inspectorilor învățămîntului primar.

❑ Comitetul instituit pentru înființarea unei școli de corecțiune se va întruni mîine Duminică 24 Octombrie ora 2 p. m. în sala Senatului Universitar sub prezidența I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei și Sucevei.

❑ D. inginer șef clasa III-a Bălteanu Corneliu a fost numit inspector de mișcare la inspecția III-a de mișcare.

❑ Comisiunea de disciplină a c. f. r. circ. Iași, judecă astă-zi procesele; frînarului V. Brănzaru din Fălticeni, pentru furt de bere; frînarul Tomița Neculai din stația Burdujeni pentru furt de lemne și frînarul Damian D., din Piatra N. pentru purtări rele.

❑ Marți se va ținea la Brăila congresul general al funcționarilor comerciali din întreaga țară.

❑ **Un mare eveniment artistic.**—Marele turneu al celebrei *Réjane* și al trupei sale, care va juca la Iași la Teatrul Național 7 și 8 Noembrie a. c. va fi un adevărat eveniment artistic. Toată lumea cunoaște renumele Rejane. Ie ilustră în lumei întreagă și toți cari au aplaudat o împărtășesc părerea lui *Henri Lavedan*, celebrul autor dramatic membru al Academiei franceze care scria: *„Celor care vor întreba dacă Réjane este prima artistă de la comedie a acestor timpuri, n'ași răspunde de cît: Da! Ea este singura. N'am avut nici-o dată o Réjană înainte de ea și nici nu vom mai avea.*

Réjane care conduce la Paris unul din cele mai frumoase și elegante teatre frequentat de înalta societate, a consimțit pentru 2 luni să renunțe la succesele ei parisiane, pentru a face acest turneu cu superbele ei creațiuni. Ea vine întovărășită de 24 artiști prin care contează printre celebritățile parisiane, ca d-nii Duquesne, Dorival, Montreux, Séverin, Barré, Luiz-Marat etc. d-nele Clarele, Frédérique, Angele Nadir, Adrienne Beer, Cecilia Darlot etc. Trupa aduce cu ea un bagaj de 5000 kgr. Costume superbe, decoruri, avînd o punere în scenă luxoasă,

Bilete de intrare la „Thalia" (Maximovici).

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găsește la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 40 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

❑ **Judiciare.**—Implinindu-se astă-zi o lună de la depunerea comerciantului Max Schnürer, mandatul a fost reconfirmat de tribunalul s. I a.

— A fost reconfirmat și mandatul lui Grünberg, fostul încasator al cassei Wachtel.

— Moritz Haimovici din Bîrlad, de și însurat abia de o lună, a profitat de absența de acasă a soției sale și a atentat la pudoarea servitoarei, o fată în vrîstă de 14 ani și opt luni.

Camera de punere sub acuzare, a respins astă-zi apelul de eliberare făcut de Haimovici.

D. consilier Porfiriu, în osebită socotință, a fost pentru eliberarea numitului pe o cauțiune de o mie lei.

— C. Vizariu, care a ucis pe Gh. Onofrei din Golăești, a fost pus în libertate provizorie.

— După două zile de deliberare, secția II-a a Curții s'a pronunțat ieri în importantul proces d'intre Banca Națională cu casa Koralek Müller din Brăila și St. Gheorghiu.

A respinș apelurile Băncii și cassei din Brăila, menținînd sentința tribunalului Fălciu și făcînd divergență asupra intervenției proprietarului St. Gheorghiu.

A JEANNE D'ARC

CASA H. DANNHAUER

38 Calea Victoriei—București—Strada Doamnei No. 1

(PALATUL NIFON)

CASA DE NOUTĂȚI DE PRIMUL RANG

MODELE DIN PARIS

Costume Tailleur Mantale, Blănuri, Pălării

de la cele mai mari case din Paris

DOLIU IN 24 ORE

Singurul depozitar al Celebrelor Mănuși de

JOUVIN & Co.

DIN GRENOBLE

MARCA CEA MAI PREFERATA DIN TOATA LUMEA

Depozitar al renumitelor Corsete

JEANNE D'ARC

EXPEDIȚIUNI IN PROVINCIE

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 23 Octombrie

Consulatul romîn din Londra

București.—Eri a sosit în Capitală d. Stead, consulul general al României la Londra.

Se zice că d. Stead se va demite, de oare-ce s'ar fi primit la ministerul de externe, informațiuni defavorabile, în ce privește conducerea consulatului romîn din Londra.

Nenorocirea din Pașcani

Pașcani.—Astă-noapte, pe la orele 12, o nenorocire s'a întîmplat în gara Pașcani.

Frînarul Mina Petruleasa, în etate de 30 ani, de loc din Burdujeni, a fost prins între două vagoane și tamponat.

Nenorocitul frînar în momentul cînd era transportat la spital, a încetat din viață.

O afacere gravă

Vaslui. — Acum două zile, dirigintele școalei din Tanacu, anume I. Talpeș, a bătut pe elevul Ion Birlan.

Azi dimineață, numitul elev a încetat din viață, Părinții au reclamat cazul parchetului de Vaslui, care a dispus suspendarea înmormîntărei, pînă la facerea cercetărilor.

D. procuror Ornescu și d-rul Bordea, au plecat azi la fața locului spre a cerceta.

Invățătorul a fost pus de o cam dată sub pază.

In chestia înaintărilor în armată

București.—Dintre ofițerii superiori de cavalerie, înaintați cu prilejul mișcărei făcută în armată pe ziua de eri, e d. locot.-colonel Petre Greceanu, care a fost avansat colonel în același stat major.

Inaintarea aceasta e comentată în cercurile militare superioare ca o nouă nedreptate, de oare-ce înaintea d-lui locot-colonel Greceanu erau, cu drepturi cîștigate la înaintare, o serie de șapte locotenenți coloneli, în frunte cu d. locot.-colonel Baranga din același stat major regal.

Pentru a se evita o situațiune ciudată d-lui locot.-colonel Baranga, care va trebui prin înaintarea d lui Greceanu, să stea sub ordinele unui ofițer înaintea căruia avea drepturi de avansare prin vechime, sau să se dea d-lui colonel Greceanu comanda unui regiment sau d. locotenent colonel Baranga să fie permutat din statul major regal.

Sindicaliștii cheferiști din Franța

Paris.—Ziarul profesional al sindicatului cheferiștilor, comunică numărul cheferiștilor dați afară de directorii diferitelor linii de fer; care număr se urcă la 3500.

Prin urmare situația e foarte tristă.

In chestia fraudelor de la c. f. r.

București.—Conductorul I. Gheorghiu și frînarul Stoian, care s'au făcut vinovați de falșurile cu biletele de călătorie pe c. f. r., au fost suspendați.

Ei vor fi judecați de către comisiunea disciplinară a c. f. r.

Consiliul de miniștri de eri

București.—In consiliul de miniștri de eri s'a discutat pe larg, asupra situației politice.

D. Ionel Brăteanu a pus discuția asupra platformei electorale de care se vor servi liberalii, indiferent dacă vor mai fi la guvern, sau dacă vor fi în opoziție, și anume s'a hotărît ca, cu ocazia viitoarelor alegeri generale, liberalii se agite chestia reformei electorale.

Numai doui din membrii guvernului, s'au opus la această propunere.

America cumpără tutun din Turcia

Constantinopol.—Guvernul a primit o ofertă din partea unor comercianți de tutun din America, cu privire la luarea în regie a concesiunii vînzării tutunului a cărei concesiune va expira 1913.

Americanii oferă guvernului, cinci mțlioane lire, pe cînd pînă acum guvernul primna numai un milion.

LOTERIA

București. — Astă-zi s'a continuat tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

3,000 lei No. 8693.

2,000 „ „ 44230, 58944, 33767.

1,000 lei No. 32949, 26088, 44952 48113, 59046, 26353, 34598, 10745, 25991.

500 lei No. 59395, 59870, 57534, 17670 55309, 51934, 46953, 18230, 25295, 49796 54532, 26830, 11911, 30320, 19113 15032, 35166, 15574, 44391.

Furtul de la d. general Averescu

București.—Pînă în prezent, tot nu se poate ști precis, ce anume s'a furat de la d. general Averescu.

D-sa n'a putut sosi încă în Capitală și probabil că nu va putea veni pînă mîine.

Cu conducerea cercetărilor, a fost însărcinat d. inspector Dragomirescu, din serviciul siguranței statului.

Sinucidere

Bucureșli.—Perceptorul I. Tănăsescu, s'a sinucis azi dimineață din cauză că își insușise suma de 80 lei și a fost descoperit.

Inmormîntare

Bîrlad.—Eri după amiazi, s'a făcut aci cu o deosebită pompă, înmormîntarea generalului în retregere Gr. Popescu.

A asistat foarte multă lume.

Votarea unei legi

Madrid.—Astă-zi s'a votat legea congrețiilor catolice.

Un svon alarmant

Paris. — Azi a sosit aci o telegramă, prin care se anunță că Regele Alfons al Spaniei, ar fi fost asasinat.

*

Madrid.—Știrea ce s'a răspîndit cu privire la Regele Alfons, este absolut neexactă.

Noul guvern francez

Paris. — Consiliul de cabinet a constatat perfecta unitate de vederi între d. Briand și colaboratorii săi.

Declarațiunea ai cărei termini vor fi discutați în mai multe consilii, va vorbi mai ales despre reformele electorale, administrative, judiciare, despre apararea școalei laice, etc.

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore, au fost în provinciile napolitane 15 cazuri și 3 decese; în Puglia 9 cazuri; în Sicilia 1 caz și 1 deces; în provincia Romei 1 caz și 1 deces.

Buda Pesta.—După rapoartele sosite la ministerul interne, în comitatul Komarom a fost un caz; în comitatul Bocs 3 decese suspecte de holeră.

Legea divorțului în Portugalia

Lisabona.—„Monitorul Oficial" publică decretul pentru punerea în vigoare imediată, a legii divorțului.

Indureraţii: Constantin, Gheorghe și Iancu Chirilă cu soțiile și copiii lor, Ortansa și Dr. Ilie Pisovschi cu fiul lor, familiile colonel Gheorghe Popovici, Theodor Jellea, căpitan Ioan Popovici, Neculai Popovici, Mathias Neuwirth și Natalia Dobrovici, au durerea a face cunoscut perderea prea iubitei lor

†

Ecaterina C. Chirila

In etate de 71 ani

decedată în seara de 22 Octombrie, după o scurtă suferință și vă roagă să bine voiți a lua parte la înmormîntarea care va avea loc Duminecă 24 Octombrie oara 10 dimineață.

Cortegiul va pleca de la locuința defunctei strada Alexandri No. 1, la cimitirul Eternitatea unde se va face înhumarea.

Iași, 23 Octombrie 1910

†

Intristații Constantin Leppadatu, Elena și Ion Țîntu cu Mărioara, Efrosina Leppadatu cu Maria-Jeanne și Solange Blanche Costin, Theodorița Ioan, dr. Gheorghe și Anna, Nathalia și Gheorghe Dimopol cu fii lor, Maria și Constantin Stefănescu, Elena și Ioan Pastia, precum și familiile Chilsăescu, Volanski, Doboș, Cătuneanu, familia Tanase Gheorghiu, Davidoglu, Gâlcă, Vidrașcu, Th. Vasiliu, Economu Țîntu, soț, fiică, ginere, noră, nepoate, cumnate, veri și cuscri, au nemărginita durere a vă face cunoscut decesul prea iubitei lor

Profira Leppadatu

născută Costin

încetată din viață în ziua de 22 Oct. 1910 și vă roagă să bine-voiți a asista la înmormîntarea, care va avea loc în ziua de 24 Oct., ora 10 a. m.

Cortegiul va pleca de la Biserica Banu, Str, Lăpușneanu, unde este depus corpul.

†

Intristații: Ecatherina Suțu cu copiii, Nadeja Suțu, Rudolf și Elena Suțu cu copiii, Emil Gruchol, Teodor și Costică Chefala, Eufrosina Chlinchevici, Nathalia Suțu cu fiica lor Gisella, Grigore și Ana Suțu, Dimitrie și Déa Bogonos, Constantin Suțu cu soția, Ecatherina și Constantin Brătianu, George Suțu, Ernest, Oscar Constantin, Ketty și Olga Obedeanu, au durerea să vă facă cunoscut moartea prea iubitului lor: soț, tată, frate, moș, cumnat, nepot și văr

ALEXANDRU A. SUȚU

în etate de 37 ani

încetat din viață în noaptea de 21 spre 22 Octombrie, după o lungă și grea suferință și vă roagă să bine voiți a asista la ceremonia funebră care va avea loc Duminecă 24 Octombric ora 2 p. m. Cortegiul va pleca spre cimitirul Eternitatea, de la biserica Sf. Spiridon, unde se află depus corpul. Rugați-vă pentru el!

Aceasta în loc de ori-ce invitație.

DIRECȚIUNEA

Creditului Foncior Urban

Din Iași

aduce la cunoștința amatorilor că bine cunoscuta moară Haier din Iași, strada Sf. Ioan, este de închiriat de la 26 Octombrie anul curent.

Doritorii de a lua în arendă această moară, vor bine vroi a prezenta ofertele lor la Directiunea Creditului Urban Iași, înainte de 26 Octombrie a. c.

Direcțiunea

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. — BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele vechi de concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

Piane şi Pianine

STEINWEG — ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici începînd cu

LEI 700

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

ÎNCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE - POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 18 Decembrie 1899.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,[illegible]92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 48|100 şi fr. 1,144,223 10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîştigă în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile total e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII No 1145 Marți 26 Octombrie 1910

D. Carp nu poate guverna

Am spus în articolul trecut și o repetăm și azi, d. Carp poate avea guvernul de mîine, dar nu poate guverna.

Poate avea guvernul, pentru că obținerea guvernului intră în prerogativele Coroanei și șeful Statului este liber să uzeze cum vrea de această prerogativă.

Dar d. Carp nu poate guverna, fiind-că dreptul de îngăduire a unui guvern aparține prerogativei țărei, care este absolut liberă să se rostească dacă primește guvernul ales de Rege.

De aceia într'un stat constituțional și liberal ca al nostru, acordul acestor doi factori: *Rege* și *Națiune* este indispensabil.

Cînd un asemenea acord lipsește guvernele alese de Coroană nu se pot menține, căci nu sunt acceptate și de țară.

A le impune țărei e a creia despotismul, care la rîndul seu crează dezordinea și anarhismul.

Or, cei 45 ani de domnie strict constituțională a Regelui nostru, stau înaintea noastră ca cea mai puternică garanție și elocventă dovadă, că și în cazul cînd printr'o grăbită rezolvare a crizei sarcina alcătuirei guvernului ar fi încredințată exclusiv d-lui Carp, menținerea unui asemenea guvern nu va fi impusă de Coroană, țărei!

Pentru ca țara să accepte pe d. Carp și guvernul seu, trebue să accepte în primul rînd programul seu de guvernămînt. Dar cu ce program de viitoare guvernare se prezintă șeful junimiștilor, cînd pretinde din partea Coroanei, dreptul de succesiune la guvern și din partea țărei dreptul de a fi acceptat? Acum doi ani, în fața unei asemenea întrebări d. Carp răspundea cu emfază: „—Programul meu de guvern—e persoana mea, e trecutul meu"!

Trecutul d-sale? Recunoaștem, e destul de lung, de îndepărtat. Dar pînă la cît a servit țărei acest trecut? Cea mai mare parte din viața sa, șeful junimiștilor și-a petrecut'o în afară de guvern. D-sa a fost mai mult un om de opoziție de cît de guvern, opozant cu liberalii, opozant cu conservatorii.

Șeful junimiștilor a suferit de o boală politică incurabilă, cronică, boala opoziției. D-sa nu s'a putut împăca nici cu vechea doctrină liberală, nici cu vechea doctrină conservatoare, de aceia a fost în permanent dezacord de vederi cu ambele partide istorice, și a combătut și partidul liberal condus de Ion C. Brătianu și apoi de Dimitrie Sturdza și partidul conservator condus de Lascar Catargi și apoi de Gh. Cantacuzino.

Doctrinele d-sale politice au atras ce-i drept oare-cari partizani, dar prea puțini ca să poată constitui cu ei un partid nou de guvernămînt fie alături de cele 2 vechi, fie distrugînd pe unul din ele și anume pe cel conservator.

Mai tîrziu, d. Carp s'a apropiat de partidul conservator—de care părea că are mai multă afinitate de idei, dar nu atît spre a-i primeni ideile, cît pentru a-i cuceri conducerea și directiva. Dar n'a reușit—căci de și a obținut șefia, după care o viață întreagă s'a sbătut, a perdut însă partidul pe care l'a combătut.

Partidul cu toate organizațiile lui, a rămas în jurul acelora care îl formase, primenise și întărise și pe timpul lui Lascar Catargi și după aceia pînă la 1908. Așa că d. Carp, poartă azi numai titlul de șef al conservatorilor, dar partidul d sale este aproape compus din aceiași partizani cu care a luptat pe vremuri împotriva conservatorilor.

Cu un asemenea partid, d. Carp poate cel mult forma un guvern, dar nu poate guverna, căci n'are legături suficiente cu țara.

Pentru stabilirea unor asemenea legături, d. Carp, trebuia să se adreseze rînd pe rînd tutulor claselor sociale și mai ales celor muncitoare, să le cunoască nevoile și să le promită atențiune și sprijin.

Dar dimpotrivă d. Carp s'a pus în rezboi cu ele—și a făcut cor cu regimui liberal, care a isbit cu cruzime în cele mai multe dintr'însele.

Această conduită și tactică politică, l'a îndepărtat și mai mult pe șeful junimiștilor de țară și i-a slăbit și mai mult organizațiile partidului seu.

In cursul celor 3 ani de cînd partidul conservator cel vechiu primenit cu elemente democratice l'a părăsit, d. Carp, n'a putut să-și dreagă cu nimic partidul, și toate simpatiile și achiziițiile s'au îndreptat numai spre vechea și sănătoasa organizație conservatoare și democrată, pe care azi o conduce șeful nostru.

Ei bine, poate d. Carp, guverna în contra acestei organizații puternice? Dar poate cel puțin face alegeri avîndu-ne pe noi ca protivnic și în coastă și opoziția liberală? Ar fi o naivitate să se creadă aceasta.

D. Carp a avut ocazia să se convingă ce greu e să obții un mandat parlamentar, cînd te-ai ținut departe de aspirațiile mulțimei, chiar dacă ai în sprijinul tău forța guvernamentală.

Cîte alegeri n'a perdut șeful junimiștilor, acum în urmă, cu tot concursul guvernului liberal—și de la cîte nu s'a abținut să mai lupte față de curentul ostil creiat în țară în potriva politicei liberale și junimiste!

Chiar dacă d. Carp s'ar salva ca prin minune din alegeri, guvernul d-sale n'ar putea trăi mult timp după aceea și ar peri fără să dee țărei nici-o reformă, fără să lase de pe urma sa nici o lucrare de seamă.

Se mulțumește deci, șeful junimiștilor, numai cu satisfacția că l'a preferat Coroana, că nu l'a nedreptățit după cum s'a plîns pînă și Palatului?

Dar la ce i-a folosit o asemenea preferință, dacă n'a putut guverna? Experiența ar fi mai crudă de cît dacă n-ar încerca-o. O asemenea experiență ar constitui actul final al vieței politice a acestui barbat de Stat.

Ori lucrul acesta, noi adversarii de azi ai d-sale nu-l dorim și nu-l voim.

De aici a născut poate întru cît va ideia de conlucrare conservatoare.

D. Carp nu poate singur guverna —alături însă de noi, da.

Dar pentru aceasta, trebue să se apropie de ideile noastre eșite din nevoile și aspirațiile claselor nedreptățite, ale țărei, de pe urma guvernărei asupritoare și incapabile a liberalilor.

Și din acordul acestor idei, va eși și acel puternic acord de suflete, atît de necesar pentru a putea da naștere guvernului, destinat a face mare opere de reparație și dreptate socială după anarhia liberală.

Vespasian I. Polia.

Criza continuă

Nu criza de guvern; nu criza de succesiune la guvern; nu criza preferinței unuia din cele 2 partide conservatoare ne interesază, ci criza locală proprie Iașilor, cu locul unde are a se așeza statua lui Cuza-Vodă.

Criza continuă, pentru că Iașii se întreabă ce va hotărî comitetul cel mare față cu votul luat de comitetul cel mic în care 3 au fost pentru piața nouă, unul pentru piața Unirei (A. D. Xenopol), unul pentru aducerea chestiei la comitetul cel mare, (Gh. D. Serban) și altul a lipsit (Gh. Sterian).

Pînă la convocarea acelui comitet la 31 Oct. a. c., toată lumea se întreabă ce va mai fi pe urmă? Care pe care? Invinșii de astăzi lăsa-se-vor și mîne? și învingătorii de azi lasa-se vor bătuți mîne?

Nota nouă a crizei ne-o dă d. Ghica Doleni în telegrama dată *Dimineței* **prin care arată că nu e contra pieței Unirei, dacă li se dă în condițiuni suportabile, adică ca lucrările de fundație să le facă primăria; că el se ține legat de piața nouă, pe care a acceptat'o la propunerea primarului și că nu voește să facă politică ca alții, din acest fapt.**

Intr'un singur punct are dreptate d. Ghica, și anume acela cînd cere ca primăria să suporte cheltuelile fundațiilor. Comitetul a cheltuit 6000 l i cu fundațiile din piața nouă silit la aceasta de *non possumus* **al primarului. Astă zi cînd primarile a revenit silit la alte sentimente, e obligat după ori ce text de răspundere, chiar bănească să despăgubească pe cei ce au fost siliți să cheltuiască pentru sine. Cu cei 6000 lei dați de primărie și cu alți 4—5000 strinși de la public se vor putea începe imediat lucrările în piața Unirei vremea fiind încă prielnică și apoi lucrările de fundație putîndu se face și în iarnă.**

Deci să se ia un vot unanim ca lucrările să se înceapă cît de curînd la 1 Noembrie; în 15 zile fundația poate fi gata, săpăturile fiind mai ușoare aici. Pînă în Crăciun lucrarea ar fi gata și s'ar putea ca de 24 Ianuarie 1911 să se inaugureze prin o serbare națională în Iași.

Dar pentru aceasta trebue grabă înțelegere unanimă și stăruință. Primăria de Iași e datoare să grăbească din parte-i lucrarea și să dea putință iașilor să vază în bronzul etern, chipul lui Cuza-Vodă la 24 Ianuarie.

Platformă electorală

D. Ionel Brătianu tinde să dea o nouă dovadă de marea sa capacitate politică, ca și cum *prodigioasa* activitate a ministeriatului și a guvernării sale de atîta vreme, n'ar fi o dovadă suficientă despre aceasta.

In consiliul de miniștri ce s'a ținut alaltă-eri, d-sa a propus și consiliul a admis firește, ca platforma electorală a partidului liberal în viitoarele alegeri să fie *reforma electorală*. Aceasta indiferent de faptul, dacă în momentul alegerilor partidul liberal va fi sau nu la guvern.

N'ar fi nimic de mirat, dacă hotărîrea aceasta ar fi pentru cazul că partidul liberal s'ar găsi la cîrmă. Am spune, că partidul d lui Ionel Brătianu este decis să înfăptuiască o reformă mai mult, și atît. Dar nu tot acesta e cazul cînd partidul liberal ar fi în opoziție, în alegeri. Lucrul se schimbă cu totul, și cu drept cuvînt hotărîrea de a lupta pe tema reformei electorale se transformă într'un act de demagogie și ridicolă și revoltătoare.

Cum? Partidul liberal, după o guvernare de patru ani, tocmai cînd cade de la putere găsește momentul priincios să agite reforma electorală? Oare, dacă el urmărește sincer realizarea acestei reforme, nu putea să o agite și să o înfăptuiască pe cînd era la guvern? De ce timp de 4 ani a tăcut, și tocmai căzînd de la guvern să agite pe tema reformei electorale? Să nu fie oare o simplă demagogie, cu atît mai periculoasă cu cît e mai simplă?

Toate aceste întrebări își au temeiul lor și sunt pe deplin justificate. Ele arată, că această hotărîre a d lui Ionel Brătianu pornește nu din dorința sinceră a realizării unui ideal, ci din pornirea meschină și demagogică ce o are în toată acțiunea sa politică.

Este foarte semnificativ faptul că primul ministru se gîndește la ziua de mîne și încă la ziua de mîne de opoziție. Pînă acum d-sa nu se îngrijea de loc de aceasta; părea chiar că nu are această noțiune. A trebuit însă să vie la realitate. Și nădăjduim că „realitatea" îi va aduce d-lui Brătianu mai multe servicii, de cît iluziile în cari a trăit pînă acum.

Wania.

Sezon mort prelungit

Se zice la noi că lunile de vacanță, de cînd șefii de partide pleacă din țară și pînă ce se reintorc ar fi sezon mort. Parlament inchis, miniștrii în concediu, șefii de partide pe la băi, totul e mort. Guvernul face administrație șchioapă. Interimatele se țin lanț și cum la noi nu partidele dau viață și indicație politică șefului, ci șefii îmboldesc partidele, de la 15 Iunie pînă la 15 Septembrie sezonul mort politic ne stăpînește.

Mortăciunea aceasta politică de astă dată a mers și mai departe. Grație guvernului d-lui Ionel Brătianu, cum și situației politică creată de d-sa, iată-ne sîntem la 26 Oct., cu 20 de zile înainte de deschiderea parlamentului și nici o mișcare reală de fapte politice. Abia acum s'a întrunit pentru prima dată consiliul de miniștri, ca să discute asupra situației. Nici o lege, nici o soluție, nici o problemă nouă nu transpiră. Guvernul e sleit, n'are nici ce mai propune, nici autoritatea morală să mai voteze legi.

In schimbul tuturor acestora noi avem un surplus de culise. Dacă politica reală a încetat, se face însă straşnică politică de culise.

E luna tratărilor și cum foarte bine a spue d. Badareu toți tratează: **omnes contra omnes.**

Și ce a produs acest haos politic? Care să fie faptele, ce au adus acea confuziune în spirite? De doi ani de zile politica țării se face în trei partide. Țara chemată a se pronunța între aceste 3 partide a dat cîștig de cauză partidului conservator-democrat. Țara a condemnat prin acest vot al ei și pe guvern și pe Carpiști, pe unii că au legiferat prost și administrat prost interesele țării, pe alții pentru că nu-i crede capabili de a reprezenta într'un mod eficace interesele reale și vitale ale țării.

Deprinsă țara în exercițiul de vot a trei partide ea s'a fixat într'o largă măsură, că de unde înainte vreme zestrea guvernamentală era de 50 la sută, astăzi ea s'a eterat, ori s'a redus la 10 la sută, descoperind pe de o parte în alegătorul romîn calități de rezistență politică și arătînd că guvernele nu se mai pot bizui pe administrație, ci pe valoarea legilor lor.

Acest reviriment în opinia publică a fost calificat de minune și a atras din partea șefului nostru un fel de credo politic, că actuala forță de rezistență a colegiilor electorale trebue să fie o garanție în viitoarele reforme electorare.

Oare acest cîștig moral al națiunii să fie ceva trecător, o nebunie de ocazie, un entuziasm de o zi, sau ceva permanent? Noi credem în partea de-a doua. O națiune o dată ce a pus mîna pe un bun ori moral ori material cu greu i se poate răpi acest drept sau să-l piardă.

De cît, dacă țara a făcut exercițiul a 3 partide, Coroana n'a avut prilejul să avizeze succesiunea puterei în fața a trei partide.

In jurul acestui fapt e toată confuziunea zilei de astăzi, și cum nimenea nu știe cum va aviza coroana, care pînă acum a fost deprinsă cu mecanismul succesiunei a două partide, e foarte natural să se producă în opinia partidelor acea surexitare, acel exercițiu de curse politice, care vor putea interpreta mai bine gîndul Suveranului.

In acest sport politic, presa de partide a stors toate argumentele, că zilnic noi ne vînăm unii pe alții, ne prindem în cuvinte unii pe alții, facem dialectică, dar nu politică.

N'a fost toamnă mai enervantă ca aceasta de acum, și țara întreagă vede cu desgust această slăbirie politică. Cînd veștele cele mai contradictorii umblă, cînd culisele de intrigi au luat locul discuțiilor de idei și deci cînd din slăbire aceasta de moment se vede nedumerirea în care se află factorul suprem pentru a aviza asupra zilei de mîne.

* * *

INAINTARILE

Ziarele au avut prilej, acum în urmă, să sublinieze nedreptățile ce s'au făcut cu înaintările în armată. Zilnic aproape se fac înaintări în toate ramurile activității și fie că ele s'ar face în armată, în școli, în justiție — hatîrul stă la baza tuturor și nedreptatea înăbușă drepturi cîștigate cu o neruşinare de cari numai colectiviștii sunt capabili.

Acel care, sub actualul regim, a susținut mai mult sistemul hatîrului în înaintări, este ministrul justiției, care, în această speță, a redus la paliditate chiar și pe colegul său de la instrucție.

Prin legi excepționale d. Stelian și-a fabricat numiri în magistratură, iar hazardul l'a ajutat la alte serie de numiri. A înființat posturi noui, a văzut, sub al său minister intinat, mulțime de magistrați împlinind anii de pensie, alții murind.

In loc au fost numiți alții. Dar cine? Nu acei cu drepturi cîștigate, nu înălbiții în slujbele lor, ci simpatiile d-lui Stelian.

Magistrați de eri alaltăeri, oameni tineri, buni magistrați poate, dar nu cu experiența îmbătrîniților, cu 20 și 25 ani de slujbă, s'au văzut azi la Curtea de Apel, mîine la Curtea de Casație: cu iuțeala prodigioasă au fost transportați în înaintări.

Chiar pe vremurile de apoi ale regimului bunului plac, cînd Ion Brătianu semna, zîmbind, decret de numire în postul de medic primar al unui capitan în retragere, nu se înregistrase atîta nedreptate ca în prezent.

Cu asemenea ministru, avînd asemenea sistem, suntem foarte departe de magistratura ideală, după care, în opoziție, d. Stelian se prefăcea că sughițe.

D. Stelian a reușit, din contra, să introducă nedreptatea în justiție și dacă, după a sa părere, nedreptate are potriveală cu justiția, apoi d. Stelian ar face bine să se ducă în țara zuluşilor ca să-și introducă acolo sistemul.

Dar d, Stelian este simbolul regimului bunului plac și al hatîrului și de aceea procedeul său apare firesc. Tot așa de firesc, pe cît de nefiresc pare ca toate fără de legile ministrului de justiție să fie pecetluite de consiliul superior al magistraturei.

Din timpul lui Napoleon I

Sub acest titlu, care de la prima vedere pare sugestiv și interesant, se găsește o culegere de anecdote, de întîmplări, de auguste episoade din viața și timpul marelui Napoleon I; această culegere e făcută de un eminent savant și istoric, de un admirator al vieței marelui împarat, Marco de Saint-Hilare; această culegere documentată și veridică e luată din diferitele memorii și hîrtii lăsate de contimporanii iluștri ai lui Napoleon I. Din această culegere, se găsesc între altele și cîte-va episoade din faimosul și înduioșătorul *memorial* a însuși gloriosului învins în exilul său de la Sfînta Elena, care a rămas ca o biblie pentru poporul Francez, cît și pentru o lume întreagă. Suvenirurile împaratului Napoleon I sunt extrase din *Memorialul* de la Sfînta Elena, de Contele *Las Coses*, unul din marii și cel mai devotat tovarăș al împaratului în exilul său, din care dureros exil, pietatea națională, i-a transportat rămășițele pămîntești, atît de sfinte și de iubite, în domul *Invalizilor* din Paris, după memorabilul vot al ședinței deputaților din 12 Mai 1840, la care oameni iluștri au ținut ca pe o pioasă datorie a'și da contribuțiile de înălțătoare și pioasă memorie față de gloriosul împarat care a făcut Franța ceia ce este astă-zi, mare și temută. și care a făcut lumea întreagă să'l admire și să i datoreze admirație; corpul neînsuflețit al împaratului, care se odihnise cîți-va ani în pămînt străin, lîngă un isvor din Sfînta Elena!... Căci cezarianul captiv, mîhnit, sfîșiat de nostalgia iubitei sale Franțe, de inactivitate, el, care și cînd medita, desfăcea o muncă enormă și producea, el care nu dormea în memorabilele sale campanii de cît cel mult patru ceasuri, el care era pretutindeni, și la un gest al său era fascinare, umilit de trufia insultătoare a Englezilor, și după cum o spune însuși în *memorial*, că timp de două săptămîni nu s'a arătat nici la fereastră, ca să nu întîlnească privirea insultătoare a santinelei, căci a fost sequestrat, controlat în toate, redus pînă și în mîncare, și aceea puțină, controlată, căci se temeau Englezii, o spune însuși, ca să mă curm cu atîta umilire și nelegiuire printr'o sinucidere a cărui mijloc să-mi fie acordat de un credincios, se temeau că nu voi mai fi, eu, care din contra am ținut să le-o arăt că sunt mai mare la suflet de cît Englezul... frînt în suflet de nemernica tradare a Englezilor, care au dorit peirea Franței mai mult ca să dispară un om, „și acela eram eu!" a spune marele învins, care a murit cu durerea în suflet și cu blestemul pe buze, pentru lașitatea și mișelia englezească, pe acele buze cari au chemat și au slăvit pînă în clipele supreme, iubita sa Franță; acel suflet care asasinat s'a stins de nedreptatea nelegiuită, de insulta adusă Franței întregi: imediat a călcat cu primul pas pe vasul englez *Béllérophon*, care trebuia să'l ducă la Sfînta Elena, de și i s'a promis solemn că va fi lăsat liber și cu titlul de împarat, a fost mișelește tradat; a fost declarat prizonier, păzit, și altfel umilit, insultat, a fost deportat în exil, unde după lungi chinuri sufletești și fizice, după privațiuni chiar, marele captiv și împărat Napoleon I, a încheiat cu viața, în zorii zilei de 5 Mai 1821, plîns de toți ce iau stat la căpătîiu tot timpul, în prosternare și jalea generală, plîns de Franța lui iubită, regretat de Continentul întreg, regretat chiar de ce a ramas nobil în Anglia, pentru că timpurile ce aveau să vie, să'l slăvească și să i închine admirația, iubirea și eterna memorie, considerîndu-l ca pe unul din *Cezarii* mari ai lumei. Acel mare învins, dacă din iubiții săi generali nu l'ar fi tradat și pe cari cu mărinimie, i-a ertat, dacă ar fi pus la timp stavilă uriașelor sale ambițiuni, dacă vecina de pe ape nu i-ar fi sapat stînca Tarpeiană și nu i-ar fi jurat peirea, de sigur că Europa întreagă ar fi fost

o singură Franţă şi capitala întregei lumi ar fi fost Parisul.

Ceia ce a fost timp de opt-spre-zece luni în exil, ce mîngîeri nepreţuite i a dăruit contele de *Las Coses* ilustrului captiv, prin farmecul spiritului său, prin cunoştinţele sale vaste şi variate, prin duioşia caracterului său, prin devotamentul său fără de margeni, şi cum acest din urmă deveni, dintre prietenii lui Napoleon, în puţin timp, cel mai folositor şi cel mai scump, istoria o va spune. Şi în Franţa, unde se ştie încă să se onoreze nenorocirea, nu-i nimeni care să nu fi învăţat să bine-cuvinteze numele lui *Bertrand* şi a lui *Las Coses* mai ales, cari iau îndulcit suferinţele sufleteşti.

Tirania mişelnică şi îndărătnică, a lui Sir *Hudson Lowe* cel mai nelegiuit tiran, lipsi însă pe Napoleon I de un prieten a cărui talente literare îl făcea îndoit de preţios. Contele de *Las Cases* a fost deportat la *Cap*, cu fiul său Emanuel, întemniţat, aruncat pe bordul unui vaporaş, adus în Anglia, unde n'a fost lasat să debarcheze, tîrît din închisoare în închisoare pe continent.

In sfîrşit la *Francfort*, i se dădu libertatea. El nu profită de această libertate de cît ca să scrie tuturor suveranilor, ministrului, şi parlamentului din Englitera şi să le descrie oroarea agoniei lui Napoleon. Intors în Franţa după dureros 5 Mai 1821, cînd marele captiv s'a stins, se retrase la *Passy* lîngă porţile parisului, unde a trăit în singurătate, fără chiar ca să păşească barierele ca să intre odată în Capitală. Publicarea *Memorialului* care a fost tot odată un act de credinţă pioasă şi un act de curaj, ilustră această singurătate.

A fost numit în 1830, şeful unei legiuni a gardei naţionale şi deputat de Sena. El ştia prea bine unde să adresau aceste onoruri pentru a le refuza; Respinge continuu toate propunerile ce i-a fost făcute de guvern, nevoind să servească pe nimeni după stăpînul şi prietenul său pe care-l pierduse. A avut fericirea şi mîngîerea să asiste la apoteoza lui Napoleon, şi, ca şi cum n'ar fi aşteptat decît acest moment s'a stins în 1842. Fiul său, *Emanuel de Las Cases* a împărţit cu autorul *Memorialului*, gloria de a urma pe Napoleon la sfînta Elena. N'avea atunci de cît cinspre-zece ani şi intrase în Regimentul „*Pajilor*" la sfîrşitul celor „*O sută de zile*". *Las Cases*, tatăl a cărui vedere era foarte slăbită de şederea la Sfînta Elena, propuse să fie înlocuit de fiul său, ca secretar al împăratului, şi să scrie sub dictarea sa. Napoleon consimţi la aceasta şi încurînd avu pentru tînărul acesta o afecţiune părintească şi o ast-fel de încredere că l admise în intimitatea sa. Nu-l numea de cît „my son" (fiul meu) Emanoel de *Las Case* din partea sa, avea pentru Imparat una din acele admiraţii pasionată, cari cuprinde un suflet fără rival şi face caracterul unei vieţi întregi. Astfel a spus adesea ori că toată viaţa sa era în anii petrecuţi la sfînta Elena. Aceasta este origina faimosului şi înduioşătorului *Memorial* de la sfînta Elena dictat de Cesarul Captiv.

Petru I. Gideiu

Revista Revistelor

Viaţa socială.—De sigur, nu e lipsită de oarecare artificialitate, poezia d-lui *T. Arghezi: Sfîrşitul toamnei*, publicată în cel mai recent număr al revistei, poezie ce începe cu strofa:

O! cine-ar zice că pe-aici
Au fost vr'odată flori,
Privighetori
Şi cărţi cetite cu—ochii mici...
In care latele panglici
Intorsu s'au de-atîtea ori!...

Nu va putea însă nîmeni contesta originalitatea gîndirei autorului, precum şi noutatea de exprimare ce o posedă. Nuvela d-lui *C. Galaction: Dionis Grecoteiul*, îmbrăcată într'o artistică formă, presărată cu imagini nouă, unele din ele prea fericit alese, ne aminteşte totuşi prin subiectul ei—cam deslinat şi naiv—anumite bucăţi împrăştiate prin paginele cărţilor de cetire. Unde e frăgezimea inspiraţiei din minunata nuvelă „Trandafirii", sau farmecul mistic din „Moara lui Călifar"? Sperăm că autorul nu le va lăsa să rămie stinghere.—Plin de juste aprecieri—în general—articolul d-lui *Camil Ressu* asupra artei la noi. Cităm încheerea: „Ţară proslăvită e Romînia noastră; aici artiştii vînd într'o singură expoziţie pe un preţ ce nu l'ar putea ajunge vînzînd poate o viaţă întreagă într'o ţară civilizată. Şi totuşi starea picturei şi a sculpturei noastre e o minciună stearpă şi vidă, ca golul din suflet pe care îl simţim în lipsa unui dor aprins". Cuprinsul articolului de altfel reclamă discuţii serioase. In acelaş număr un fragment din lucrarea atît de aşteptată a d-lui *C. Dobrogeanu-Gherea: Neoiobăgia*, şi urmarea anchetei asupra votului universal. Nu voiu încheia această notiţă, înainte de a remarca tonul imparţial, sincer de care e străbătută cronica revistei.

Viaţa nouă.—Dl. *D. Caracostea* publică un capitol dintr'o lucrare mai întinsă: *Cum plăsmuia Eminescu*, arătîndu-ne „două faze în creaţiunea Luceafărului" şi stabilind pe larg, apropierile dintre *Fata din grădina de aur* şi cunoscuta poemă. *Sonată*, versuri de un mistic romantism, a d-lui *Eug. Sperantia*. Dl. *Emil Isac* e un talent cu adevărat straniu. Poemele sale în proză, din acest număr: *Sufletul* şi *Soapte de Codru*, de o frumuseţe bizară, neobicinuită, am putea să le punem —fără a exagera — printre cele mai superioare produceri romîneşti de felul aceasta. De cît... dar mai bine să nu facem nici o presupunere. Totuşi e atît de curios, totuşi nu-ţi vine să crezi că rîndurile publicate în

Noua revistă romînă. – (24 Octombre) asupra lui Oscar Wilde, să fie ale aceluiaş autor, rînduri atîngace, naive, scrise într'o limbă imposibilă. Cîteva exemple: „şi astă-zi iarăşi Wilde îşi are renaissance-ul său." ; astăzi *să* vorbeşte, *să* scrie, *să* discută despre el"; „şi în 1895 poetul Wilde este improcesuat, dus în puşcărie, unde *î-l* urmăreşte dispreţul..."; „*Ţara trei insulelor* a insultat aproape zece ani" etc. etc. Ce fel de volapük e aceasta, unde a învăţat autorul să vorbească astfel? Fără îndoială, ori rîndurile de mai sus sînt traduse ad literam, şi rău traduse, din vr'un autor străin, ori dl. Em. Isac nu posedă nici cele mai elementare noţiuni asupra limbei romîneşti — Şi totuşi cele două poeme în proză!... Dl. *Eug. Lovinescu* în articolul de polemică: *Procedee literare*, ni se arată extrem de nervos şi de agitat; mai agitat ca acum n'a fost niciodată dl. Lovinescu. Care să fie cauza? A fost acuzat de plagiat *literar*, pe cîtă vreme în fond vina d-sale—după cum însuşi mărturiseşte—nu e alta decît că a plagiat o simplă carte didactică de limba franceză. Pentru aceasta se va răfui rău cu învinuitorii d-sale; cu o mînă va scutura pe d. Ibrăileanu, cu alta pe d. Dragomirescu, iar... cu un picior va înlătura pe d. Elie Nicolescu, avocat, care a îndrăsnit să l pue pe două coloane în ziarul *Acţiunea*. In acelaş număr al revistei un energic articol al d-lui *Rădulescu-Motru: Ideatul naţionalist*, în care se analisează cu deosebită competinţă doctrina aceasta politică, de care a fost condusă încă de la apariţia ei „Noua revistă romînă". Despre „*Pantominele moderne*" ale d-lui *I. Dragu* vom vorbi într'o altă cronică.

Convorbiri critice. — Ca totdeauna, conţine un sumar variat: nuvele, versuri, cronici literare, teatrale, etc. Nuvele de d-nii: *P. Sumedrea, (suru)* şi *I. Dragoslav (Sfîntul Ilie)*, versuri de d-nii *M. Săulescu: In parc, In urmă* (cea dintăi dacă ar fi lipsită de cîteva întorsături prosaice şi lungimi obositoare, ar fi o poesie reuşită) *M. Gheorghiu, M. Iorgulescu*, etc. In *Mişcarea artistică*, d. *Mih. Dragomirescu* trece în revistă manifestările noi pe acest teren, constatînd cu această ocasie în lumea noastră artistică, un haos desăvîrşit, o mare lipsă de directivă, încercînd să stabilească pricinile acestei stări de lucruri. Importanţa articolului, cere o discuţiune mai întinsă a cheatiunilor cuprinse în rîndurile sale.

Luceafărul—D. *D. Anghel*, deaprinzînd încă o pagină din *Carnetul unui ieşan*, ne reînvie cu măiestria sa cunoscut, i duioasă şi evocătoare, figura Voevodului Ştefan cel Mare, însoţită de toată poezia şi fastul vremurilor de atunci—ca într'un caleiposcop, ni se înfăţişează înainte metamorfosările palatului şi locurilor înconjurătoare a statuei sale. Iaşanii nu pot fi de cît recunoscători D-lui Anghel pentru modul artistic în care şi-a propus să reînvie frumuseţile trecute ale bătrînului lor oraş. D-nii *Cathon Theodorian* şi *I. Adam* publică nuvele. Poesiele din acest număr, palide şi lipsite de viaţă. In adevăr, cum ar putea să te mişte strofe ca acelea ale d-rei *Maria Cunţan*, intitulate: *Cîntec de toamnă*:

Crengi golaşe se îndoae
Sub fereastra casei mele,
A 'ngheţat pe rămurele
Picăturile de ploae, etc...

sau acele ale d-lui *T. Murăşan*, intitulate... (se putea alt fel?) *Toamnă*:

Aşa de 'nceet se clatină salcîmii,
De parcă plîng cu tristele lor ramuri,
Cad tot mai multe frunzele pe cale
Şi tot mai surd îmi bate vîntu 'n geamuri.

Acelaş cîntec.

Acum un model de critică: D. *Bogdan-Duică*, într'o cronică teatrală din Bucureşti, vorbind deapre reprezentaţiile piesei *Modelul* (La femme nue) a lui Henri Bataille, numeşte pe autor: „*o mică secătură*". Nu era oare mai practic să-l înjure? Ar fi fost, în tot casul, mai convigător.

Evandru.

Concertul lui St. Ionescu

Pentru Vineri seara, 29 Octombrie, se anunţă la Teatrul Naţional, un mare concert, dat de tenorul Stef. Ionescu, reîntors de curînd din Italia, laureat al Conservatorului din Milano şi cu concursul d-lui Th. Fuchs, pianistul Curţei regale romîne.

Iată şi programa concertului:

1). Schubert, Am meer. Lied; 2). Caudela, Mamă, cîntate de tenorul Ionescu; 3). Mozkowsky, Caprice Espagnol, executat de pianistul Th. Fuchs; 4). Flotow, Romanţă Tenorului din opera Marta, cîntată de tenorul Ionescu; 5). Chopin, Valse, executat de dl. Th. Fuchs; 6). Puccini, „E Luce van le stelle" opera Tosca; 7). Schubert, Lauda Lacrimilor, cîntate de tenorul Ionescu; 8) Dupont, Pluie de Mai Solo piano, executat de dl. Th. Fuchs; 9). T. Popescu, Foae verde peliniţă; 10). a) Dima, Mugur Mugurel; b) Stephănescu, Flueraşul, cîntate de tenorul Ionescu.

*

În Iaşi, tenorul Ionescu, care a repurtat cele mai frumoase succese pe scenele din străinătate, n'a debutat pînă acum.

Iată ce spune ziarul „Il Piccolo di Milano", despre concertul tenorului St. Ionescu, dat în Milano în Ianuarie, anul trecut:

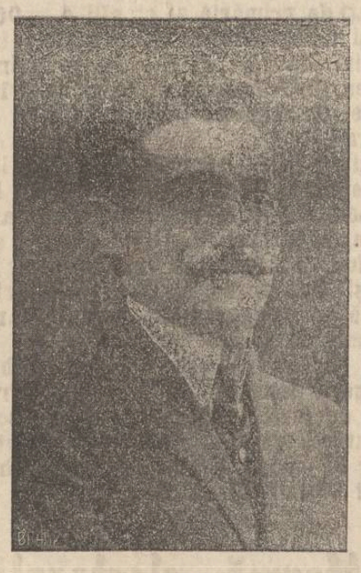

„Aseara în faţa unei săli arhipline de tot ce are mai select şi mai amator pe muzică oraşul nostru, s'a presentst tînărul tenor Romîn într'un Concert cu bucăţile cele mai dificile ale celebrilor noştri compozitori. Vocea D-sale *caldă şi generoasă. de un timbru argintiu*, melodioasă şi de o întindere egală în ambele registre, a cucerit şi a captivat publicul nostru amator de asemeni voci rari de tenori lirici, răsplătindul cu aplauze bine meritate, bisîndu-i mai multe bucăţi printre care şi Romanţa „*E Lucevan le stelle*" din opera Tosca.—Ii prevedem un frumos viitor artistic"; iar „Il Menghino del Chiacso", scrie: „A seară în teatrul comunal a debutat tînărul Tenor Romîn în *opera Cavaleria Rusticană*. Dificila parte a lui Turidu din nemuritoarea *operă a lui Mascagni* a fost susţinută de simpaticul tenor cu multă bravură. Publicul nostru cunoscător a văzut în d-se un artist şi un cîntăreţ de valoare. *Vocea caldă şi suficientă cu splendide note acute, clare şi argintii* emise în duetul dintre Turidu şi Santuzza, a făcut ca publicul nostru să'l aplaude şi să'l serbătorească rechemîndu-l şi bisîndu-i duetul. D-sa are calităţi vocale şi artistice suficiente care îl vor pune în rîndul *rarilor şi bunilor noştri cîntăreţi de operă*, etc.".

In Bucureşti, tenorul St. Ionescu a dat un concert în Aprilie a. c. şi toată lumea a rămas încîntată de vocea simpatică şi prea frumoasă a tenorului Ionescu. Ziarele i-au adus mari elogii, recunoscînd că Ionescu dispune de un bogat material vocal necesar pentru geniul liric. D. Ionescu s'a ridicat în interpretare, pînă la rafineria cea mai culminantă, calitate proprie numai adevăratelor naturi muzicale.

Publicul ieşan va asista în număr cît mai mare, Vineri seara la marele concert, al acestui artist, care ne-a făcut cinste în străinătate.

Biletele sunt depuse la agenţia „Carmen-Sylva".

Litere-Ştiinţe-Arte

Ce n'a fost.—Oraşul nostru a rămas lipsit pe ziua de eri de una din plăcutele senzaţii ce-i se făgăduise: *şezătoarea literară*.

Că matineul „a fost „amînat" pentru o dată ulterioară ce se va anunţa prin afiş special"—ştim bine că e formulă care ascunde pricina reală şi unică.

Iaşii nu şi-au manifestat curiozitatea; vînzarea biletelor nu promitea să fie conformă cu aşteptările.

In treacăt fie zis, — la atari matinee preţurile. de obiceiu, se reduc la minimul posibil. Organizatorii şezătoarei — după cît ni s'a spus — păstrase neschimbate preţurile locurilor. Aceasta e una din multele dovezi că scriitorii, ori cît de talentaţi, sau mai cu seamă cei talentaţi—nu posedă în desjuns spiritul de organizare şi de întreprinderi. In toate ocaziunile au nevoie de cîte un „impresariu", aşa cum au nevoie de un editor, cînd e vorba să si desfacă produsele talentului lor.

Ori cum ar fi însă, ne pare rău că Iaşului,—a lipsit pe ziua de eri acea frumoasă diatracţie intelectuală şi sperăm că ea îi este rezervată pentru una din duminicile apropiate.

Iar în aşteptare ni se anunţă o şezătoare artistico-literară pentru seara de 6 Noembrie. Se pare că aceasta are toate şansele de a *nu* fi amînată.

*

De curînd s'au tipărit într'un volum: *Gesammelte Gedichte*, la Moscova, poesiele postume ale unui poet german uitat: *G. Bachnann*.—Opera lui e cunoscută numai de cîţi-va iniţiaţi, cu toate că ar putea fi pusă alăturea de cele mai superioare produceri ale poesiei contemporane germane.

Talentul său e înrudit cu al lui R. Delunel, presinţînd totodată multe puncte comune cu acel al lui Verlaine, Maeterlinck, Vielé Griffin, ş. a. Poetul a murit acum trei ani la Moscova unde se expatriase; colecţia amintită de poesii, apare sub îngrijirea unor prieteni al săi.

*

A murit zilele trecute pictorul englez *H. Hunt*, ultimul reprezentant al şcoalei prerafaelite. Emancipîndu-se de vechile cadre banalizate ale picturei, s'a întors la isvorul măreţ al maiştrilor italieni, sub inspiraţia cărora şi-a ficsat idealul şi concepţia artistică. Impreună cu tovarăşii săi Millais şi Rossetti a reuşit să-şi impue vederile. Opera sa, întruparea idealismului creştin, e rodul unei munci stăruitoare şi conştiincioase.

La tabloul său *Triumful nevinovaţilor* a lucrat zece ani.

*

In *La revue* cu data de 1 Octombre, se publică un articol despre scriitorii din Elveţia franceză, iscălit *H Choisy*. Se analizează opera celor mai de seamă scriitori: Benjamino Valloton, I. Ramuz şi se menţionează şi alţii: N. Roger, Dr. Bourg-t, V. Rossel etc.

In concluzie se arată că literatura aceasta păşeşte spre o formă superioară artistică ceia ce e „un simptom de mare vitalitate intelectuală".

*

Şi reprezentaţia a doua a „Bibliotecarului" a atras un numeros public în sala teatrului naţional.

Inregistrînd succesul constant al frumoasei comedii ţinem să adăogăm—la cele ce s'au scris în dările de seamă serale—că d-na Petrono a fost excelentă în rolul Sahrei, iar d. Momuleanu din ce în ce mai minunat în Macdonald, o creaţiune care va compta în cariera lui.

*

Ultimul număr al „Faclei" cuprinde pe lîngă un bogat material politic şi literar —un splendid portret al criticului C. Dobrogeanu-Gherea, căruia d. N. D. Cocea îi consacră un eloquent articol.

*

Marele sculptor francez Rodin a împlinit zilele aceste vrîsta de 70 de ani.

*

Printr'o schimbare de nume se anunţase telegrafic moartea lui Shaw, la Londra. Din fericire nu e vorba de celebrul Bernard Shaw, spiritualul dramaturg şi originalul filosof.

*

Max von Oberleithner compozitorul operei „Abatele Mouret" are şi o altă composiţie „Aphrodite" cu textul de Hans Liebstöhl.

*

S'a admis în chip curent, că bărbatul trecut de 50 de ani ajunge la declinul puterilor sale fisice şi intelectuale.

Fără pretenţia de generalizare, se poate contesta această afirmaţie, care nu residă pe bază serioasă. Ba dinpotrivă, viaţa ştiinţifică şi literară e bogată în pilde, cînd omul dă dovadă de putere intelectuală tocmai de la o anumită vârstă în sus. Renumita Lora Strathcoma în lumea politică, a început numai după ce-a ajuns la vrâsta de 75 ani. Azi, la 90 ani, e la lucru la orele 10 dimineaţa şi mai găseşte vreme, de două trei ori pe săptămînă, să asiste la dineuri oficiale.

Wiliam de Morgan a început să scrie la 65 ani. Pierpont Morgan a avut a ceiaşi vârstă cînd şi-a făcut uriaşul său plan financiar. Acum 50 ani, bărbaţii în vrîstă de 45 ani erau socotiţi ca bătrîni. Azi Lloyd George de 47, e socotit între tineri. Sir Hicam Maxim are azi 70 ani şi întreprinde zilnic lucrări noui. B. W. Leader are 80 ani şi are pentru arta sa un entuziasm juvenil. Benjamin Franklin a avut 71 ani, cînd a sosit la Paris ca ambasador al Statelor-Unite Victor Hugo a scris *l'H stoire d'un crime* la 72 de ani şi Herbet Spencer şi-a isprăvit opera la 84 ani.

INFORMATII

❑ *Mîine fiind sărbătoarea sf. Dumitru viitorul număr al „Opiniei" nu va apărea de cît Mercuri la 27 Octombrie la orele bicinuite.*

❑ Miine se va oficia hramurile bisericelor sf. Dumitru Balş, din strada Stefan cel Mare, şi sf. Dumitru Misai Tataraşi.

❑ Adunarea naţională a partidului romîn din Bucovina a fost fixată pentru ziua de 8 Noembrie c, în patul naţional din Cenăuţi. Aceasta în vederea discutărei procedeului luptei la alegerile generale în dieta ţărei.

❑ O nenorocire s'a întîmplat Sîmbătă noaptea în staţia Şoldana de pe linia Iaşi Dorohoiu.

Frînarul I. Chirilă de loc din Iaşi, intrat nu de mult în serviciu, pe cînd lega nişte vagoane a fost tamponat. Nenorocitul frînar a fost tăiat în bucăţi. Cadavrul a fost transportat la Iaşi.

❑ **Din Botoşani.**—Consiliul comunal de Botoşani a votat contractarea unui împrumut de 1,400,000 lei pentru iluminarea oraşului cu electricitate.

— Curtea cu juri din această seziune se va deschide la 2 Noembrie, a. c. şi va fi prezidată de d. Alex. G. Hinna, membru al curţei de apel din Iaşi.

Juraţii eşiţi la sorţi sunt d nii:

Buzdugan Ion, Beer C. Const., Ursian Ioan, Arapu I. Grigore, Petrescu Gh. institutor, Silion C. Theodor, Hincu Em. Ioan, Zamfirescu Const., Stavri Raul, Ionescu V. Nicol. prof., Rang Carol farmacist, Gane G. Stefan Arapu I. Ioan, Prapurgescu Const., Frunzescu Nec., Melic Eugeniu, Lupaşcu Ioan, Vizanti Demostene Isăcescu Gh. Boldescu Th. Gh., Ciolac G. Const., Manea St. Grigorie, Căp. Zamfirescu Const., Ciolac I. Ilie, Popovici M. Băznoşanu, Alexandrescu Mihai, Ţăranu Andronic, Bobeică P. Vasile, Căpitan Sachelaridi Const., Ciolac G. Emanoil, Ursoi G. Nec., Vasile Gheorghiu, Dimitriu M. Gh., Obreja Gh. Neculai, Neculeanu Gheorghe farmacist.

Juraţi suplimentari. Miclescu Gh. Ioan, Căp. Ursian Gh. Em., Gherghel Emil şi Talpă I. Vasile.

Pînă acum sunt sorocite următoarele procese. Pe ziua de 3 Noembrie Vasile I. Condriuc pentru asasinat, la 4 Noembrie, Ilie Gh. Comaga, pentru lovire căuzătoare de moarte, la 5 Noembrie Dumitru Tacu pentru lovire căuzătoare de moarte, la 6 Noembrie Max Kaufman, pentru calomnie prin presă, şi la 9 Noembrie Gh. Baltariu, pentru lovire cauzătoare de moarte.

❑ Eri la orele 4 p. m. a avut loc în Saloanele d lui dr. V. Bejan, din str. Sf. Atanase, căsătoria religioasă a d-lui dr. I. Agapi cu d-ra Coralia Bejan.

Nuni au fost d-na Stefania dr. Bejan şi d. dr. Bejan junior din Bucureşti.

Cu trenul de aseară, tînăra pereche a plecat la Paris.

Urăm toate fericirile tinerilor soţi.

❑ **Carnetul sf. Dumitru** (*Marţi 26 Octombrie 1910*). — D nii Take Ionescu (Bucureşti); Dimitrie P. Moruzzi, deputat; Dimitrie Greceanu, Dimitrie Boroianu, Dimitrie Sofian, Dimitrie Porfiriu, Dimitrie Alexandrescu, Dimitrie Grigorovici, Dimitrie Ciohodariu, Dimitrie Mihăiţă, col. Dimitrie Bogdan, Dimitrie Filipescu, Dimitrie Bottez, Dimitrie Dimitriu, Dimitrie Zarifopol, econom stavrofor Dimitrie G. Popa, Dimitrie Mandrea, Dimitrie Longinescu, Dimitrie Erbiceanu, Dimitrie Evghenide, Dimitrie D. Popa, Dimitrie Ionescu, Dimitrie Sachelarescu, Dimitrie Timotei, dr. Dimitrie Iamandi, Dimitrie Neagu, Dimitrie Nanu, Dimitrie Minea, Dimitrie Racoviţă, Dimitrie Stefănescu, Dimitrie Neagu, Dimitrie Mesteş, Dimitrie Brudea, Dimitrie Milailescu, Dimitrie Gavrilescu, Dimitrie Greorghiu, Dimitrie Popovici, Dimitrie Vasiliu, Dimitrie Alexa, Dimitrie Ţaicu, Dimitrie Apostoliu, Dimitrie Farcaş, Dimitrie Munteanu, Dimitrie Simionescu, Dimitrie Alexandrescu.

❑ Aseară pe la orele 10, o mînă criminală, a încarcat să incedieze casele creditului urban, din ssrada de jos No. 9.

La acea oră sergentul din acel punct; făcînd revizie, a văzut flacări eşind pe uşele caselor, care erau nelocuite

Deschizînd uşa, sergentul observă că uşorii şi pragul uşei erau în flacări.

Sărind vocinii, focul a fost localizat. S'a înştiinţat creditul şi poliţia, care ancheteazâ,

❑ Neîntrunindu-se numărul legal de membri, adunarea generală a Băncii Meseriaşilor, care urma să aibă loc eri la orele 10 dimineaţă, s'a amînat pentru Mercuri 27 Octombrie, orele 8 seara.

❑ Aseară pe la orele 8, mai mulţi locuţori veneau de la o nuntă din comuna Hermeziu, de unde era mireasa şi mergeau spre Comîndăreşti judeţul Botoşani. Ajungînd pe teritorul comunei Andrieşeni, la locul numit Dealul Balta, ultima căruţă în care era zestrea miresei s'a răsturnat peste femeia Marghioala Andrei care se afla în căruţă, omorîndo instantaneu şi rănind în acelaş timp şi pe Vasile Jugian şi pe soţia acestuia.

Cadavrul a fost pus sub pază, pînă la sosirea autorităţilor.

❑ Se comunică prefecturii judeţului că eri după amiază, a ars a casă a locuitorului Vasile Iamandi, din comuna Ciurea.

Focul a luat naştere din neglijenţa unor copii.

DIVERSE

— La locuinţa sa din strada Eternitate No. 43, a încetat din viaţă, după o lungă şi grea suferinţă, Anton Botez, fost perceptor comunal.

— Eri a avut loc căsătoria religioasă a d-rei Virginia Onofrei, una din sopranele corului mitropolitan, cu d. Dimitrie V. Păun.

Nuni au fost d-na şi d. Leonida Condeescu.

— Mîine Marţi 26 Octombrie, la orele 2 jum. p. m. are loc la circul Sidoli, matineu, cu reprezentaţia „Horia, Cloşca şi Crişan", dată de trupa d-lui C. Niculescu din Bucureşti.

Seara la orele 8 jum. se va juca frumoasa piesă „Jianu căpitan de haiduci".

Ultime INFORMAȚII

Intrarea Oprită

Ori și ce informațiuni din grefă nu se pot căpăta de cît cu prealabila invoire a primului procuror.

Funcționarilor inferiori ai grefelor Curței și Tribunalelor le este interzisă intrarea în grefa Parchetului.

(ss) **Gavriliu**

Acest afiș, investit cu pecetea parchetului trib. Iași, a fost placardat astă-zi dimineață ora 12 precis, pe ușa de intrare a secretariasului parchetului.

Suntem datori, mai înainte de toate, să dăm oare-cari lămuriri. Cine este d. Gavriliu, care semnează interesantul ukaz de mai sus? După toate regulile artei d. Gavriliu trebue să fie superiorul primului procuror, de vreme ce ca să intri în biroul d-lui Gavriliu trebue să obții, în prealabil, invoirea d lui prim procuror.

Nu trebue să obții fie permisul secretarului general, fie acel al șefului de cabinet, ca să poți intra la ministru?

In speță, însă, lucrurile se schimbă. D. Gavriliu este inferiorul primului procuror, este abia secretarul său — și nu trebue să te duci să pui întrebare secretarului dacă primul procuror este dispus să te primească, ci, din contra, trebue să te duci la șeful parchetului să-l rogi să te întroducă la secretar.

Dar sunt muritori, cari nici odată în viața lor, sub nici un chip, nu vor putea vorbi nici cu secretarul, nici macar cu primul procuror: aceștia sunt funcționarii inferiori de la Curte și de Tribunale. Faptul dovedește pînă la ce grad de superioritate a ajuns d. secretar Gavriliu, dacă el n'are voe să vorbească cu colegii săi—după budget—de la celelalte grefe.

*

Afișul de mai sus n'a avut însă parte să subsiste multă vreme. Lipit la orele 12 el s'a văzut rupt la orele 2 de către aceiaș mînă delicată — a aprodului țigan de la R.-Sărat — și înlocuit cu alt ukaz în următorul cuprins:

Se aduce la cunoștința celor ce au de luat informațiuni, să se adreseze direct primului procuror sau d-lor procurori de secție. (s) **Bercea**

Care va să zică, la parchetul tribunalului Iași s'a deschis un birou de informații!

Dacă voiți să știți la cîte pleacă trenul, cine are case de închiriet, ciue cîtă zestre are — adresați-vă onor. pärchet de Iași.

Veți fi servit prompt, gratis, discret și conștiincios!

❑ **Agitația studenților mediciniști.** —Studenții în medicinu s'au întrunit eri la orele 5 p. m., în localul societății lor.

Președintele societății, d. Mironescu amintește de greva din anul trecut și cum și de angajamentele ce au luat atunci studenții de a nu înceta un moment de a se agita, pînă ce nevoile facultății de medicină din Iași, nu vor fi satisfăcute. Arată apoi că în Martie s'a obținut suma de 300.000 lei pentru construiri de localuri și laboratorii. Cu toate acestea, până acum, nici-o lucrare nu s'a făcut.

Vorbește de rezultatele pe care le-a obținut delegația profesorilor, care a fost acum cîteva zile în audiență la primul ministru și la d. Spiru Haret.

Și de data aceasta, ca întotdeauna, au obținut promisiuni. D. Brătianu a asigurat delegația că în cel mai scurt timp se vor scoate la concurs posturile de medici secondari, se vor reînființa, prin concurs posturile de externi, iar internii vor avea locuință în spital. D. Haret a făgăduit a înzestra facultatea de medicină din Iași cu bibliotecă și local propriu și că în budgetul viitor va prevedea sumele necesare pentru complectarea laboratoriilor.

D sa propune să se înainteze o adresă de mulțumire profesorilor facultății, care în unanimitate, au renunțat la taxele de examen, aducînd prin aceasta o înlesnire mare, celor mai mulți din studenții din această facultate, care sunt lipsiți de mijloace.

Se mai propune să se trimeată o adresă de mulțumire d lui prof. dr. Juvara, pentru donația de 200 lei, ce a făcut'o societății studenților în medicină.

In urmă, s'a mai hotărît a se interveni la autoritățile în drept, pentru ca și studenții în medicină, să intre în categoria studenților teologi, în privința stagiului militar, dat fiind numărul mare de ani ce necesitează acest studiu.

Ca încheiere, se decide ca începînd de azi Luni, studenții să reînceapă frequentarea cursurilor, continuînd în acelaș timp acțiunea energică pentru a vedea nevoile facultății, satisfăcute.

❑ Comisiunea disciplinară pentru judecarea institutorilor și învățătorilor va jueca următoarele procese: la 8 Noembrie a institutorului Constantin Dragomirescu de la școala de băeți din Isaccea.

La 14 Noembrie procesul institutorului Nicolae Dinculescu, iar la 11 Octombrie procesul institutorului Serafim Ionescu, de la școala primară de băeți-burse. din Fălticeni și al învățătorului C. Zaharia de la școala din Lespezi (Suceava).

❑ *M. S. Regina a bine-voit a trimete I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei, două învelitori lucrate în broderie, cu mîna sa proprie, — una pentru biserica sf. Trei-Ierarhi și alta pentru biserica sf. Neculai Domnesc.*

Aceste învelitori vor fi sfințite de I. P. S. S. Mitropolitul, mîine, cu ocazia serbătoarei sf. Dumitru, în catedrala mitropolitană, după care apoi ele vor fi expuse în catedrală, pentru a fi văzute de credincioși.

Cu acest prilej, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a trimes M. S. Regina, următoarea telegramă:

„Dacă biserica din Argeș a lui Neagoe Vodă a fost înzestrată de Voi, cu minunata Voastră lucrare, apoi și cele două biserici din Iași, a lui Stefan cel Mare și Vasile Lupu le ați înzestrat azi cu strălucitele acopereminte, ce V'ați ostenit a lucra pentru sf-tele potire. Ele vor rămânea, în vecie, dovezi de dragostea ce aveți pentru biserică și sfînta credință. Poimîne Marți, ziua sf. Dumitru, le voi sfinți și le voi depune a fi văzute de popor.

PIMEN

Mitropolit Moldovei și Sucevei

❑ Epitropii sf. Spiridon au făcut cunoscut asta-zi țăranilor că cele două moșii din Basarabia, de cari s'a interesat și M. S. Regele, au fost aprobate asupra lor.

Presa din Kișinău a făcut campanie în favoarea țăranilor și guvernatorul Basarabiei a intervenit pentru ei.

❑ Grefierul Secărescu, despre care am vorbit în numărul trecut, a fost depus Sîmbătă seara.

Sumele constatate lipsă au fost depuse astă-zi și tribunalul a infirmat mandatul de depunere.

Judecînd astfel, tribunalul a făcut un act de dreptate pentru cel mai vechiu funcționar al grefelor trib. Iași, după cum mandatul de depunere fusese un act prea pătimaș.

❑ Primarul comunei Voinești, Gh. P. Mihalache, a fost revocat din funcțiune, pentru abateri de la datorie.

❑ După cum s'a anunțat, revizorul cl. II-a Ioan Dodon a fost pedepsit de ministerul instrucțiunei publice, cu avertismentul, pentru că la o inspecție ce-a făcut'o la Popești, a bătut pe un elev.

Faptul, după cum se vede, e destul de grav, mai ales pentru un revizor școlar. Și, dacă ministerul a aplicat o așa de mică pedeapsă unui revizor care se duce în inspecție și bate elevii, e că ancheta a fost făcută de d. inspector Sachelarescu, proteguitorul lui Dodon.

Culmea însă, e că d. Dodon are pretenția și stărue din răsputeri, ca să i se ridice pedeapsa avertismentului, ce i s'a dat.

Am vrea să-o vedem și asta!

❑ Camera de comerț, a intervenit la prefectura poliției că, în vederea iarmarocului comercianții din localitate să fie lăsați a vinde mîine Sf. Dumitru, toată ziuă.

❑ Eri la orele 2 după amiază, s'a făcut la societatea de economie din Tatarași, alegerea a doi membri în comisia de control, în locurile d-lor Zamfirescu și Drăghici, demisionați.

Au fost aleși părintele D. Garofeanu și d. D. Mănescu.

S'a procedat apoi la alegerea casierului în persoana o lui C. D. Buznea, iar în consiliul de administrație în locul d-lui Buznea, a fost ales d. Oltescu.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, a sosit eri dimineață în localitate.

Mîine I. P. S. Sa va oficia serviciul divin la Mitropolie, cu ocazia serbătoarei Sf. Dumitru și va ține o predică.

❑ In comitetul de scenă al teatrului național din Iași, au fost numiți domnii societari: G. Cirjă, Vlad Cuzinsky și M. Popovici.

❑ D. A. Davilla a cerut să-i se închirieze sala teatrului național din Iași pe timp de 15 zile, pentru a da 15 reprezentații cu excelentul seu ansablu.

❑ Familia, foarte numeroși prieteni și cunoscuți au condus, ieri la locuința de veci, rămășițele pămîntești ale regretatei Ecaterina Cirilă.

❑ **Universitare.**—Consiliul profesoral al facultății de științi, compus din d-nii profesori P. Bujor, Hurmuzescu, și d-nii: I. Ralet, A. Obregia, V. Costin, Cosmovici, V. Bușureanu, A. Popovici, Myller, H. Vasiliu, D. Pompei, I. Simionescu, N. Patrici și Costăchescu, sub președinția d-lui Aurel Mănescu, decanul facultății, se va întruni astăzi la orele 4 la Universitate pentru a tranșa următoarele chestiuni:

1). Separarea catedrei de zoologie de cea de fisiologie.

2). Inființarea unui seminar matematic.

3). Cererea d-lui I. A. Scriban de a fi abilitat docent în specialitatea histologiei.

— Tot astăzi la orele 4, se va întruni consiliul profesoral al facultății de lit re spre a decide ținerea concursului pentru

— D. profesor C. Stere, care urma să ție astă-zi examene a amînat ținerea lor pentru mîine la orele 9 dimineața.

— Astă-zi au avut loc probele scrise, ale candidaților la examenele de fisică, la d. profesor Hurmuzescu.

— D. profesor D. Pompei a început astăzi cursul de mecanică.

— D. profesor Mănescu va începe cursul de calcul diferențial și integral la 28 Octombrie.

— Studenții înscriși la cursurile de chimie agronomică și agricultură sînt convocați a se întruni astă-zi la ora 5 în amfiteatrul de chimie. pentru a aranja orarul.

❑ **Judecare.**—Regretabilul faș de care se făcuse vinovat, astă prima-vară, fostul avocat C. Stoica și complicele său, Șmilovici, a fost deabătut astă-zi înaintea tribunalui s. II.

Cum C. Stoica se află dispărut din țară, el a fost condemnat în lipsă, la 5 ani închisoare, iar Șmilovici la un an.

— Primul procuror a făcut apel la camera de punere sub acuzare contra infirmărei mandatului lui Anghelescu, acuzat de tentativă de omor.

Camera a respins apelul.

— Aceeași instanță a respins apelurile numiților Corban și Dorohoiu, deținuți pentru furt.

❑ *Aducem la cunoștința amicilor noștri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum și a contestațiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămași înscriși pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noștri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-președinte tribunalului de Iași.

Facem cunoscut, că pentru orice informațiuni și lucrare în această materie, vor avea la dispoziție concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 și avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

CREDITUL FONCIAR URBAN IAȘI

LISTA

scrisurilor eșite la sorți în tragerea a 58-a din 30 Octombrie st. n. 1910 pentru lei 315,000.

SCRISURI A 5000 LEI

925	1728	13155	14722	20150	21451	22018	24764	31650	35457	37304	39970
1266	2514	13983	16002	20538	21919	22840	28757	34150	36505	39114	41394
1267	2767	14311									

SCRISURI A 1000

938	3341	7189	9254	12266	14994	18852	23259	29934	34634	39489	44352
954	3762	7413	9309	12546	15619	19053	23976	30322	34777	39695	45212
1567	3843	7603	9316	12650	15871	19055	24345	30822	35420	39867	45808
1628	3847	7808	9482	12892	15939	19636	24380	32548	35566	40055	46485
1685	3925	8021	9584	13088	16027	19754	24421	32594	36132	40221	46823
1715	4100	8080	9598	13172	16522	20229	25176	32649	37963	40481	46966
1810	4628	8259	9624	13576	16871	20250	26504	33042	38180	41244	47029
1910	4650	8479	9898	13662	16995	20453	26520	33091	38475	41996	47452
1912	4799	8745	10123	13757	17059	20573	26563	33223	38750	42296	48662
2457	5022	9051	10193	14263	17794	20651	27547	33267	38828	42890	
2585	5101	9073	10462	14415	18160	20692	27878	33278	38928	43436	
2590	5355	9106	10513	14549	18265	20888	28460	33312	39150	43980	
3059	6121	9199	10766	14954	18573	21195	29014	34256	39217	44008	
3337	6133	9207	11170	14971	18712	22389	29562	34576	39301	44216	
			11650				29741				

SCRISURI A 100

13	3803	7347	11270	14510	19382	22752	27595	31463	38202	42305
98	3915	7565	11301	14712	19386	23318	28559	31711	38219	43460
502	4107	7649	11462	14910	19413	23456	28569	31813	38248	44294
1087	4313	8129	11798	15291	19743	23503	28586	32107	38536	44404
1226	4388	8237	11801	16396	20130	24459	28896	32113	39928	44434
1633	4545	9669	11910	17053	20347	24790	29320	32150	39942	44519
1662	4549	9819	12719	17067	20706	25154	29865	32753	39948	45776
1871	4687	9924	13183	17297	21006	25206	29910	32827	40552	46054
2192	5032	10305	13383	17458	21371	25544	30000	32958	40614	46454
2757	5558	10403	13474	7468	21414	25674	30164	34712	40722	47034
2825	5727	10978	13493	18439	21484	25747	30319	35034	40858	47285
2913	5976	11067	13528	18695	21516	25934	30712	36431	41940	47934
2923	6025	11111	13540	19114	22207	26335	30984	37733		
3630	6526	11264	14168	19366	22419	26607	31425	37920		

Scrisurile se vor plăti de la 1 Ianuarie stil nou 1911 al pari în Iași la Cassa Societății și în București la Banca Națională. Ele trebuie să aibă cuponul de Iulie 1911 nedetașat.

Direcțiunea.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 25 Octombrie

Redeschiderea conflictului Sinodal

București.—Conflictul sinodal poate fi considerat ca redeschis.

Sinodul a invitat pe P. S. S. Episcopul Romanului ca să vină la ședințe.

Astă-zi Episcopul Romanului a sosit în Capitală și a înaintat Sinodului o nouă adresă.

In această adresă Episcopul Romanului spune că: a așteptat rezultatul pîrei aduse Mitropolitului Primat prin care cerea darea în judecată a acestuia.

Episcopul Romanului zice în adresa sa, că respunde odată pentru totdeauna:

1) Nu poate participa la ședințele Sinodului, cîtă vreme va fi prezidat de Mitropolitul Primat Atanasie Mironescu, care este imoral, perverș și plagiator.

2) De oare ce se adusese și contra lui acuzațiuni, Episcopul Romanului cere ca și el să fie judecat de Sft. Sinod.

3) Ori-ce hotărîri le ar lua Mitropolitul Primat le consideră ca nule.

Nu se știe încă ce demersuri va lua Sft. Sinod.

Sinuciderea unui mare comerciant

București.—Produce o mare impresie în cercurile comerciale din Capitală, sinuciderea angrosistului de ceriale I. Porn.

Acesta era un comerciant foarte cunoscut și stimat.

Azi dimineață el veni ca de obiceiu, la biroul lui și nu după multă vreme se sinucise, împușcîndu-se.

Cauzele nu se cunosc.

LOTERIA

București. — Astă-zi s'a continuat tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

10.000 lei No. 45421.

3,000 „ „ 3156.

2,000 „ „ 20582, 5569, 18318 12736.

1,000 lei No. 22268, 40253, 50549 48670, 15850, 23944, 15350, 33005, 1998 19018, 45632, 24448.

500 lei No. 19114 18430, 34672 10080, 39743, 2426, 56691, 22636, 35700 46737, 1121. 15490, 20507, 51947, 3051 57785, 34320, 38554, 23218, 44495 16248, 45065.

Din Portugalia

Lisabona.—Miniștrii de răsboiu și de interne au plecat să inspecteze trupele și cazarmele din Porto și alte localități din nordul Portugaliei.

Situația în Spania

Madrid. Oficial. — Liniștea domnește la Barcelona, Sabadell și toată Catalonia. La Sabadeli s'au îndoit precauțiile luate.

După amiazi greviștii își propun să hotărască să meargă mîne la Barcelona prin Cerbere.

Orașul Sabadell este liniștit. S'au făcut percheziții la sediul federației lucrătorilor, unde s'au confiscat importante documente.

Călătoria Țarului

Darmstadt.— Țarul a sosit aci la ora 10 dimineață. De aci a'a dus la castelul Wolfsgarten.

D. Badareu în audiență

București.—D. Alex. A. Badareu a fost primit eri în audiență la castelul Peleș, de către M. S. Regele.

Suveranul a bine-voit a reține la dejun pe d. Alex. A. Badareu.

Ciclon

Lisabona,—Un ciclon a pustiit villa Real și Algrav. Pagubele sunt importante. Numărul victimelor nu se cunoaște.

Vase de pescari au fost sparte de mal. Un galion s'a cufundat; 10 oameni de echipagiu s'au înecat.

Holera se întinde în Turcia

Constantinopol. — Cercurile competente sunt de părere că holera a sporit în ultimile zile, în tot imperiul, fiind propagată de rezerviștii concediați după manevre.

In lazaretul din Tugla, pe Marea de Marmara, s'ar afla internați 100 soldați atinși de holeră. Și în lagărul militar din Rodosto s'a constatat holera. De asemeni la Adrianopol, unde s'au constatat eri 13 cazuri și 5 decese.

La Constantinopol s'au constatat 25 cazuri și 11 decese.

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

MAGAZINUL de MOBILE HIRSCH IAȘI **Lăpușneanu 38**

CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII și BIROURI

cu prețurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de **bronz** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuțe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou**, *frumos și eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate

20,000 lei se caută cu ipotecă în primul rang, într'un imobil din Iași, cu un venit anual de 3000 lei.

A se adresa la redacție.

Atelierul de Croitorie Bărbătească

Isidor Rosenthal

— Str. Unirea No. 11 —

(alăturea de depozitul de ziare Brumer)

A primit un asortiment de stofe din cele mai elegante și fine pentru sezon.

Isidor Rosenthal e unul din puținii croitori care contecționează cu mult șic și eleganță. Neîntrecut în croială. Invinga ori ce concurență. Prețuri avantajoase.

Către părinți

Elevii de curs secundar rămași neînscriși în școalele statului suut preparați în casă cu pedagogie și o practică deosebită cu un succes sigur la examenul ce vor da la finele anului înaintea comisiunilor ministeriale. *Preparațiuni speciale* la *Romînă, Latină, Franceză* și *Germană*, la întregul curs primar și secundar.

V. Emil Profesor

Str. Sf. Teodor 36 (în curte)

Banca Moldova caută un ajutor comptabil, bun bilanțier, avînp oare și care practică. Ofertele în limba romînă se vor adresa la Banca Wachtel

Biroul „AGENTURA"

— VĂMUIRI INCASO —

Incepînd de la 27 Octombrie c., onor. public și clientela este rugată a se adresa la

Biroul „AGENTURA"

BYRRH Cel mai bun VIN TONI și APERITIV

PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expozițiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLLET FRERES (THUIR FRANȚA)

De vînzare La toate magăzinele de consum. din țară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipației,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele vechi de concert

REPREZENTANȚA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

Piane şi Pianine

STEINWEG ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici începînd cu

LEI 700

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1334 din 18 Decembrie 1889.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiri pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,[illegible]92. Contracte pentru un capital de franci 877,594,097 40|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" face ele asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile toate o reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	20,00
1/4 Un sfert	Lei	40,00
1/2 Una jumătate	Lei	80,00
1 Loz întreg	Lei	160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII No 1146 Joi 28 Octombrie 1910

Dreptul nostru de a guverna

Sîntem la ultima soluție ce ne-am propus să examinăm în chestia schimbărei regimului.

E posibil să avem un guvern conservator-democrat, după liberali?

Dacă e posibil să avem un guvern Carp, pentru singurul motiv de a nu se face un act de nedreptate bătrînului șef al junimiștilor—de ce n'ar fi posibil să avem un guvern Take Ionescu, pentru a nu face un act de nedreptate țărei!

D. Carp reclamă azi guvernul în numele seu și pentru partidul seu. Șeful nostru reclamă guvernul în numele țărei și pentru țară! Ni se pare că este aci o oare-care deosebire.

Da, avem curagiul să o spunem cu toată francheța: posedăm din partea țărei un mandat care ne dă dreptul să pretindem Coroanei guvernul de mîine. Acest mandat *nu trebue și nu poate* fi nesocotit.

D. Carp cere Coroanei încrederea, mulțumindu-se a o avea mai tîrziu pe a țărei.

Noi avem pe a țării de mult asigurată și cerem Coroanei să nu nesocotească această încredere.

Intre cele trei partide, — partidul nostru ocupă primul loc: *suntem cel mai numeros și cel mai bine organizat partid din țară.* Nou prin denumirea ce i-am dat, dar destul de vechiu prin cadrele noastre îndeajuns încercate în luptele politice și prin valoarea necontestată și îndeajuns experimentată în serviciul statului, a șefului și a căpeteniilor noastre.

Care din celelalte două partide își poate măsura forța organizațiilor lor cu noi?

Junimiștii? Dar am văzut la ce se reduce puterea lor politică și electorală.

Liberalii? Sunt prea lipsiți azi de oameni de valoare și prea epuisați de ultima guvernare.

Ni s'a spus, că avem prea puțini foști miniștri cu noi, pentru a putea alcătui un guvern, care să se impue din primul moment țărei prin autoritatea sa politică.

Și cine ne ține limbagiul acesta?

Liberalii? Dar luați guvernul lor. Din cîți foști miniștri se compune? Nici Morțun, nici Orleanu, nici Stelian, nici Constantinescu nu au mai fost miniștri pînă acum. Trinitatea Brătianu-Costinescu-Haret a fost suficientă ca în complicitate cu 5 miniștri noi să dea un guvern care să dureze 4 ani.

Pentru noi singur Take Ionescu este de ajunsă garanție ca să formeze unul din cele mai de valoare ministere.

Și apoi, Badareu, Fleva, Dissescu, Istrate—foști miniștri și cari au lasat și pe urma lor lucrări de seamă la departamentele ce au condus — în frunte cu șeful nostru, nu pot forma un guvern cu mai multă autoritate politică de cît cel liberal? Un Xenopol, Cantacuzin-Pașcanu, etc., etc., nu pot fi miniștri mai buni de cît nuoii miniștri liberali pomeniți mai sus? Dar de cîtă rezervă de tineri de valoare nu dispune partidul nostru, cari onorați cu un portofoliu ministerial și chemați la respunderea conducerei intereselor superioare ale Statului, sunt în stare să facă cu mult mai bine față situației, de cît actualii și viitorii miniștri tineri liberali.

Prin urmare, să părăsim discuția pe o asemenea temă, căci superioritatea noastră e vădită. Avem și putem da la ori-ce moment cel mai capabil, cel mai energic și cel mai harnic guvern, cum n'a avut de multă vreme țara.

Cît pentru superioritatea numerică a maselor partidului, însăși adversarii noștri ne recunosc prioritatea, dar ne obiectează, că nu va trece multă vreme și se vor desface și risipi în toate părțile.

Această obiecțiune nu e însă un motiv de a fi îndepărtați acum de putere. Dacă fără mase numerice junimiștii reclamă puterea în speranța de a le forma cu timpul—cu atît mai mult avem dreptul să pretindem noi guvernul, cînd pe aceste puternice mase deja comptăm. Ce va aduce viitorul e altă chestie. Noi credem mai mult încă—că în partidul nostru se vor contopi cu timpul și rămășițele cadre junimiste și că dacă va fi ca in această țară să nu trăiască mai mult de două partide de guvernămînt, partidul nostru va înghiți partidul d-lui Carp și va'fi cel mai mare și mai solid partid din țară.

Și ca să terminăm, avem noi un program de guvernămînt, bine definit, pe baza căruia cerem guvernul și pentru realizarea căru'a vom deține guvernul? Ultimul congres din lunie, a dovedit țărei cît de serios ne gîndim noi la sarcina guvernărei și ce muncă rodnică vrem să depunem ca guvern în folosul Statului. Acest program țara îl cunoaște din primul moment al constituirei noastre ca partid și îl știe de pe urma discuțiilor din parlament și întrunirile publice și în fine de la congresul de astă vară. Cu acest program ne-am presentat în cele 18 alegeri parțiale, din cari am cucerit mai mult de jumătate; cu acest program ne presentăm în alegerile generale de mîine.

Și cînd, avem: *program de guvern, oameni de guvern și partid de guvern* — de ce să nu ne adresăm Coroanei și să-i spunem să nu treacă peste noi și să nu ne nesocotească la rezolvarea crizei. Dacă d. Carp se socoate în drept să ceară guvernul după liberali, noi ne socotim în drept să 'l și cerem să 'l și obținem.

Alt-fel îl vom cuceri—cu sprijinul deplin al țărei, și pentru aceasta nu ne vom da în lături de la nici o luptă ori cîte sacrificii ar cere ea. Le vom cuceri, după cum am cucerit toate alegerile parțiale cunoscute, comptînd numai pe forțele noastre și pe credința unei cauze drepte.

Pot și junimiștii să țină un asemenea limbagiu? Pot afirma și ei că pot lua prin țară guvernul dacă nu li s'ar da de Coroană. Sau pot cel puțin să se angajeze că nu'l vor perde în luptă cu noi?

Iată pentru ce ne credem tari să cerem Coroanei guvernul pentru că vom fi în stare să'l păstrăm, pentru că vom fi în stare să'l cucerim.

De aceste cuvinte să se țină seamă, căci ele pornesc dintr'un sentiment de înaltă dreptate și tradează o voință fermă de a obține ceia ce ni se cuvine, ori cari ar fi urmările acțiunei noastre, de care vom răspunde cu toată conștinția demnității noastre politice.

Vespasian I. Pelia.

Tăria junimiștilor

Tăria junimiștilor nu stă în țară.

Tăria junimiștilor nu stă în Coroană.

Tăria junimiștilor nu stă în nimic în afară de ei.

Tăria junimiștilor stă în ei înșiși. Adică așa se cred ei că tăria lor stă în ei. Iar dacă acest simțure al credinței lor în tăria lor s'ar surpa, s'ar sfărma însăși rațiunea de a fi a junimiștilor.

Tăria unui om de știință stă în suma de cunoștințl științifice ce le are organizate.

Tăria unui filozof stă în superioritatea sistemului său despre lume. Tăria artistului stă în el.

Numai tăria politică a unui om, a unui partid nu stă in el, ci în organizarea lui și în trecerea ce are la țară.

Partidele trăiesc prin țară și pentru țară și in afară de acest raport nu e alt criteriu de stabilit tăria politică.

Privită din acest punct de vedere tăria junimiștilor e nulă și neavenită.

Se laudă că ar fi tari față de Coroană; această tărie o pun acum în circulație, și pe temeiul acestei tării fac larmă, cer puterea. Ei zic, noi avem trecere la Palat, noi vom fi guvernul de mîine.

Ce fel însă sunt tari la Palat se știe. D. Carp ca să se impună i a pus să terorizeze Coroana. Ca și cum Coroana ar fi la cherimul teroriștilor nu a țării și prin ei a partidelor politice.

Coroana a trecut peste d. Carp la 1899, a mai trecut peste d sa la 1904, și acum n'are nici un cuvînt să nu treacă și în 1910. Dacă Coroana ține la colaborare, este că are în vedere salvarea ideii conservatoare, iar nu de dragul junimiștilor.

Dar junimiștii nu sînt tari prin ei înșiși. Intăiu că sînt un conglomerat politic cu 2 nuanțe, cu 2 tendințe. D. Carp a primit o situație nu a impus o soluție. D-sa a primit miniștri Cantacuzinești, pe Mihail Cantacuzino d. Nenițescu, pe Ion Lahovari și pe Ionaș Grădișteanu.

Și nu i-a primit de dragul lor, ci i s'a impus în combinare.

Atunci ce le rămîne să-și arăte tăria lor? Tupeul și dreptul bătrîneței.

Tupeul **la junimiști e o boală veche căci ei se cred intelectualii țării; ei artiștii, ei literații, ei filosofii, ei totul. Din nimbul acesta intelectul ei scot drepturi la cîrma țării. Au și naivi cari iau lucrul acesta în serios.**

Cît despre bătrînețe recunoastem că statul major al junimiștilor merită toată atenția. Cine crede că un guvern compus din oameni de la 70 ani în sus poate produce ceva folositor țării să dea repede guvernul d-lor junimiști, nu vor fi înșelați. Dar la 70 de ani omul caută odihnă, numai junimiștii pot cere bucluciri și griji:

Cine însă e obligat să li-l dee!

Cu cît adăugești mai mult pe ce se rezimă tăria junimiștilor, cu atît vezi că nu se intemeează pe nimic.

Ce mai însamnă țara?

Junimiștii nu se desmint nici de astă dată. Dl. P. P. Carp, șeful acestui partid, a arătat totdeauna un dispreț suveran alegătorului romîn, din cauză că-l crede că are prea puțină valoare. In schimb și alegătorul romîn, n'a prea tratat cu toată atenția cuvenită pe d. Carp, căci la atenție se respunde cu atenție și la dragoste cu dragoste.

In alegerile parțiale ce au avut loc de la Mart 1908 până azi, țara n'a dat nici un cîștig Carpiștilor, căci alegerea d-lui T. Rosetti e pur de continuare, nu de izbîndă electorală. Scadența politică a acestor alegeri vine acum la termen și toți sîntem de acord că singura temă de pus în discuție acum, e cine are dreptul de a cere să vină la putere după liberali. Și răspunsul vine de la sine că acei care prin alegere au dovedit că au asentimentul țării.

De cît acest adevăr de o evidență matematică pare a fi ocolit de Carpiști cu anumit țel. Țara în aceste momente hotărîtoare, n'are nici un rost în a da vre-o indicație politică Coroanei, ci persoanele. Și pe această temă pusă chestia, presa Carpistă uită cu vădită intenție coeficientul politic al votului țării, pentru a pune în evidență dreptul divin al d-lui Carp de a succede la putere.

Se mai zice că Corona nu e obligată să țină samă numai de coeficientul votului țării, căci țara se poate înșela, și ea n'are răspundere, pe cînd Coroana are alte îndatoriri și are și răspundere. Cine cunoaște însă felul cum a dezlegat Coroana crizele politice nu se îndoește că nu o va rezolva în senzul indicațiilor votului țării. Și tocmai fiind că e obligată să țină samă de acest coeficient politic, se produce azi acea amestecătură de tendințe, acel haos de știri care pun în stare de nesiguranță felul soluției ei de mîne.

Dacă Coroana ar fi la unisonul vederilor și cerințelor d-lui Carp — admitem prin ipoteză această teză — Coroana n'ar sta un moment la îndoilă și trecînd peste Take Ionescu ar trece pste țară. Coroana asta n'o vrea, n'o dorește, n'o poate face, tocmai fiind că are răpunderea politică a soluției crizei. Pentu Coroană e un fapt evident dreptul dui Take Ionescu de a lua succesiunea puterii după liberali. *Ca o urmare a aceui drept al d-lui Take Ionescu e că Corona nici nu poate înțelege un guvern viitor conservator fără participarea d-lui Take Ionescu. Și această participare să fie, nu o în alte guverne conservatoare ca un ministru de rezort, ci un factor precumpănător în alcătuirea guvernului și în dirigirea lui.*

De cît, aici începe partea personală a Coroanei. Ea spune verde d-lui Carp, nu pot admite guvern conservator, care să nu cuprindă nuanța dui Take Ionescu. Dl. Take Ionescu a cerit dreptul său Țara i-a dat cîștig de cauză și deci eu Coroană trebue să țin mă de acest drept cîștigat prin luptă. Ir pentru că Coroanei ideea conservatre îi e mai scumpă de cît persoanele ce o prezintă, ori cine ar fi ele, dorește și te ca în numele acestei idei conservatoe să se grupeze, să colaboreze toți factii conservatori.

Și coroana s'a făcunstrumentul acestei idei superioare litice, în soluția căreia pune toată greutea situației sale s'o ducă la bun capăt

Tot ce se discută, tot ce se vorbește, sînt propuneri mai mult sau mai puțin acceptabile. Idealul *ar fi ca toate elementele conservatoare să se cumințească și se colaboreze cu sacrificii de situații și cu dor de trăinicie. Partizan al acestui* ideal *politic e d. Badareu; d-sa s'a asvîrlit în luptă cu tot focul și cu toată sinceritatea pentru a face să izbîndească această colaborare. Aceasta constitue și nota zilei.*

Poate formula aceasta tocmai fiindcă e cea mai ideală și presupune cam fără carne și fără oase, să prezinte mai multe dificultăți de moment: Ea însă nu-și pierde nimic din însemnătatea sa și va rămîne de actualitate.

Ea poate prezenta greutăți de persoane, și cum politica e fapt pasional și de persoane, nu numai de idei, să se împedice de rolul și rostul persoanelor. Se mai poate ca această formulă să nu fie cea mai avantajoasă nouă; să creeze mîne greutăți ca și la 1904.

Formula a doua a unui guvern neutru e de o tactică de actualitate mai oportunistă putîndu se mai lesne eluda unele elemente prin faptul reintrării în politica activă. Intru cît propunerea ideei pleacă de la șeful nostru este evident că e cu totul opusă dorințelor d lui Carp. D-sa chiar a declarat că în caz cînd coroana se va opri la această formulă, va opri pe ori ce prieten al d-sale de a întra în un asemenea guvern, iar d-sa personal se va retrage în viața privată. Atît de mult nu întră în vederile d-lui Carp ideia guvernului neutru. Dintr'un asemenea guvern d-sa ar ieși turtit de a doua zi, pe cînd un guvern de colaborare s'ar putea ca în el să aibă partea leului,

Dar în dosul tuturor acestora se întrevede un adevăr că s'a cam uitat în aceste vremuri rostul politic al coeficientului voturilor ce țara a dat partidului conservator-democrat.

Și înainte de ori ce formulă, înainte de ori ce teză, înainte de ori ce soluție, ne întrebăm; să nu mai aibă adică nici un rost votul țării, ca indicație coroanei?

OAMENI ȘI LUCRURI

Anii cumințesc

Nu mai încape îndoială,—suntem în anul extremelor.

In jurul unor anumite chestiuni și agitații s'au văzut strîngîndu-se, solidarizîndu-se, acum de curînd, elemente cu totul extreme politicește.

Din categoria întîmplărilor acestora surprinzătoare este și acea care face să se împace, acum, redacția „Vieții Romînești" și domnul A. C. Cuza, pe tema mult discutată a conflictului dintre credință și liberă cugetare.

Cetitorii marei publicațiuni își mai aduc aminte că acum trei ani în paginele acelui organ, s'a provocat discuțiunea, cu prilejul inaugurării cursurilor universitare. Fostul co-director al „Vieții Romînești", profesorul Paul Bujor cerea înlăturarea feștaniei de la solemnitatea în chestiune,—atrăgîndu-și prin aceasta săgețile economistului ieșan, care l'a urmărit cu o ură neîmpăcată, de atunci încoace.

Și iată că acum, în aceeași rubrică a „Miscelaneelor", revista e de altă părere.

Profitînd de apariția cunoscutei broșuri a d-lui profesor Tiron, direcția însăși se pronunță într'un ton mistic, dar nu mai puțin caracteristic asupra problemei puse în discuțiune:

„Ateismul bătăios este apanajul vrîstei de 18 ani. Cine nu și aduce aminte de anii de liceu, cînd ne războiam cu D-zeu, cu popii și cu toate cele sfinte. Ce mult credeam pe atunci în himere!

Dar vine o vrîstă, cînd misterul care înconjură viața începe să înfrîneze impertinenta siguranță e adolescenții și cînd „tăcerea eternă a spațiilor infinite ne înspăimîntă", ca și pe Blaise Pascal.

Atunci universul se umple de semne de întrebare: de unde venim? unde ne ducem? Pentru ce trăim și pentru ce murim?

E un sentiment pe care l'a avut omul în totdeauna și pe care-l va avea mereu pînă se va stinge de pe pămînt".

E adevărat că „Vista Romînească", sub cuvînt că impută „teologilor" ceea ce n'au cerut ei, își ride de „Secolul"—singurul ziar care a crezut de cuviință să ceară, în chip neclar, dar transparent, scoaterea din universitate a doctorului Tiron:

„Trist însă, fără nici o nuanță de humor, este că teologii, pe dreptul supărați de sigur, și-au permis să ceară autorităților să pedepsească pe d. dr T. pentru opiniile sale: „Nu pentru că le are, zice un teolog (atît ar mai trebui: să ne facă justiția trepanație la cap, să vadă ce opiniuni avem!) ci pentru că le exprimă"... Adică să se înăbușe libertatea cuvîntului, călcîndu-se legile țării".

Și scriitorul „Vieței" încheie cu melancolie:

„Insulta credinții dintr'o parte; îndemnul de a calca legile și a încătușa presa, din cealaltă parte,—iată ultimele achiziții ale culturii romîne din ultimele luni. Viitorul ne surîde"...

... Viitorul?

Ce schimbări ne mai poate aduce viitorul depărtat, dacă numai în decurs de trei ani revista d-lor Stere și dr. Cantacuzino s'a transformat atît do mult și a devenit atît de mistico-religioasă?

E mort Sărmanul Pincio. Dar cu cîtă amărăciune a scris acea schiță psihologică: „Anii cumințesc" la adresa viitorilor „generoși"!

Rodion

Cum să ne purtăm în viață

II

Conflictul dintre sexe.—Barbatul și femeea chiar cînd sunt uniți printr'un sentiment puternic—tot adversari rămîn. O luptă tacită e între ei totdeauna—luptă pentru un folos fie material, fie moral. Conflictul cel mare e pentru activitatea socială: egalitate în politică, pentru dreptul de vot; în acțiunea economică pentru accesul la toate funcțiile; iar în măritiș pentru libera dispunere a averei sau a salarului și în viața colectivă pentru aceiași independență de purtare.

Mult timp femeea a fost supusă lucrînd numai în cîmpul maternității și al administrării casei. Dar cu cît individul a devenit mai liber față de Stat și femeea s'a emancipat mai mult. Năzuința eliberării personale a devenit o mișcare generală. Femeile din toate părțile se unesc pentru a lupta. Cetățeanul căpătînd dreptul cuvîntului și al cugetării—femeea și l'a reclamat și ea. Cînd barbatul capătă dreptul de a străbate în toate profesiunile și femeea îl urmează. Și constituirea sindicatelor—favorabile celor mai slabi din Stat—prepară sufragiul femeilor.

E în zadar a se mai opune acestei evoluții, care tinde la egalitatea politică și economică a claselor și a sexelor. E îndreptățită oare această egalitate? Adevărul e că această egalitate nu-i mai mare greșală de cît cea dintre barbați,—egalitate, care e baza constituției politice moderne și care nu pune nici o deosebire între valoarea intelectuală și valoarea de utilitate publică, între un om instruit în chestia economică și un nepriceput.

Iar în ceea ce privește sexele nimeni nu poate zice că, sub raportul fisic, intelectual sau moral, deosebirea dintre un barbat și o femee mijlocie, e mai mare de cît între un om superior și un imbecil. Pe motiv de sex așa dar, nu se poate refuza femeei drepturi. Să se dee femeilor posibilitatea de a intra în orice profesiune pentru a se vedea, dacă ele au aptitudinile cerute și nereușita lor, le va avertiza îndestul de incapacitatea ce le stăpînește.

Argumentul cel mare al adversarilor e că femeele fiind destinate de natură la rolul de mamă, ar fi stingherite de la aceasta prin activitatea socială. Dar judecînd, ori-cine vede că o femee vrednică și conștientă poate fi și mamă și elector. Sunt însă unele funcții, care ar presinta incompatibilitate, dar nu mai mare decît cea dintre maternitate și practica comercială și industrială, deschisă femeilor fără nici o restricție. Dacă o femee poate fi dactilografă într'o casă de comerț, de ce n'ar putea fi și redactoare într'o administrație a Statului? Iar pentru serviciul militar s'ar putea obliga femeile la un serviciu potrivit sexului în Stat, pentru binele comun. Dar nici cu un chip dreptatea nu poate sili pe femei să rămîie numai mame închizîndu-le calea activității sociale. Concluzia este că și *femeea trebue să fie tratată ca orice individ fără excepție și fără favoare.*

Sunt și alttel de lupte între sexe nu numai pentru avantaje materiale sau morale ci și pentru *possesiunea persoanei*, în care caz trebue de observat oarecare regule. Dragostea nu trebue să fie ceva tiranic. Pe persoana iubită s'o respeciăm și nu să o obsedăm cu dragostea noastră. Literatura a agravat a-

ceastă chestie. Simpatia cuiva nu trebue să degenereze în persecuţie, în caz cînd a doua persoană ar rămînia mai indiferentă, căci experienţa arată că de multe ori sentimentele dintre 2 persoane cu evoluţii independente, de multe ori opuse chiar. Obsesia poate fi făcută de barbaţi ca şi de femei. Cazul din urmă li se întîmplă mai ales preoţilor şi medicilor.

Educaţia ar trebui să arate tinerimei că-i imoral a-şi impune sentimentele altora. Divorţul ar trebui să fie acceptat ca un act echitabil faţă de soţul ce trebue să beneficieze.

*

Viaţa publică.—Pînă mai dăunăzi cel care nu se ocupa de politică era luat în mare consideraţii. Studenţi universitari, doctori, literaţi, oameni de ştiinţă în sfîrşit ţineau mult la acest fel de consideraţie. Dar această concepţie a individului asupra vieţei sociale, era un egoism şi o indiferenţă pentru colectivitate, cu toate că, pînă la un punct, era şi îndreptăţit cel care stătea de o parte: cei ce făceau politică nu erau de bună credinţă, căci încapacitatea, compromisuri şi fel de fel de tîrgueli minau politica.

Cu toate acestea fie-care om trebue să aibă o acţiune publică *Votul* e mijlocul cel mai general şi trebue considerat ca o datorie, căci abţinerea desinteresaţilor lasă să se formuleze legi cu un folos particular numai pentru unii.

După vot alt mijloc de a lua parte în viaţa publică e *asociaţia de acţiune socială*. Fiecare să ia o parte activă dar mai cu seamă tinerii Aceste asociaţii sunt de preţ numai dacă sunt neutre în privinţa religiei şi a politicei altfel pasiunea se amestecă şi rezultatele nu mai pot corespunde scopului.

Şi trebne luat seama ca sentimentul să nu zădărnicească acţiunea socială în genere. Cum ar fi lupta contra alcoolismului şi înlesnirea chiriilor, ameliorarea condiţiilor economice a muncei femeilor şi asigurarea protecţiei fetei-mame. Neînduios, că trebue luptat pentru cele dintăi, care sunt cauzele celor din urmă, de întrebat totdeauna ce se urmăreşte, care e binele. In sfera materială se caută a micşora munca fiizică, a favoriza plăcerea şi a slăbi durerea; în stera morală stăpînirea de sine; iar în cea intelectuală aprofundarea cunoştinţelor.

Şi mai bine de cît ori-ce este de cercetat sensul evoluţiei, Cursul istorie este spre o mai mare libertate a individului supunîndu le în acelaşi timp cît mai mult la regulele vieţei practice, care asigură armonia colectivităţei.

Alt mijloc de acţiune socială este *cuvîntul* vorba în public. Şi mai presus de aceasta sunt *actele personale* din care să se vadă cinste şi interes pentru ceilalţi.

*

Viaţa privată. Pentru care scop e făcut căminul? Primul motiv este copilul. Cît priveşte sentimentul ce leagă pe doi, e ceva care nu-i priveşte de cît pe ei, colectivitatea nu cîştigă nimic din aceasta. Suprimînd copilul, căsătoria nu rămîne de cît asociaţia a doi prieteni, a doi oameni. Căsătoriţii fără copii nu sunt superiori celibatarilor pentru societatea actuală. Căsătoria fără copii încă e un rău şi pentru soţi, căci pe de o parte stînjeneşte pe femee ca individ — soţul fiind tot deauna mai avantajat, ceia ce constitue o nedreptate: iar pe de alta restrîngînd independenţa fiecăruia turbură de multe ori pacea dintre ei prin divirgenţa caracterilor.

Cu toate aceste s'au văzut multe femei ajunse ceva numai prin barbaţii lor, de asemenea şi mulţi barbaţi cu situaţie morală şi materială bună datorită numai femeilor lor.

La formarea unui cămin trebuesc mai multe condiţiuni luate în samă ca: vîrstă, sănătate şi aptitudine economică.

Azi cînd spiritul modern discută şi actele cele mai tradiţionale d-rul Paulouse îşi pune întrebare dacă e nevoe de o formă legală a căsătoriei. Răspunsul ce şi-l dă e afirmativ în vederea copilului, care e scopul căsătoriei şi care aparţine colectivităţei Dar fiecare poate să modifice această formă în înţelesul care-i convine. Evoluţia actuală însă tinde cătră independenţa reciprocă a părţilor şi cătră egalitaatea drepturillor.

Ceea ce asigura procrearea în căsnicie, după amor, este *sipatia şi stima* care trebue să cimenteze unirea şi pe care soţii trebue să-şi dea osteneala, a o avea. Credinţa e o datorie, căci aşa s'a făgăduit. In caz nefavorabil — divorţul e nimerit.

Autoritatea în casnicie nu trebue să fie exercitată numai de unul şi acelaş soţ. Fie-care va fi ascultat în partea în care se înţelege mai bine, în care va avea responsibilitatea mai mare şi care va avea şi puterea efectivă — bani.

In articolul viitor şi ultim vom vedea ideile autorului asupra copilului, prietenelor şi asupra vieţei personale.

Maria C. Buţureanu

Cronică bisericească

Exarhul de la Durău şi delegatul de la Sfîntul Andreiu

Mitropolitul Moldovei,—care face mare caz multă reclamă şi mereu predică despre cultura şi luminarea clerului său subaltern, care cere (cum şi trebue) viitorilor clerici la hirotonie să aibă măcar *cursul seminarial de 8 clase, dacă nu şi licenţiaţi în teologie* unde a fost pe vremuri şi I. P. Sa profesor, desfiinţîndu-se de mult cursul de 4 clase seminariale, ca incomplect şi nesatisfacător cerinţelor preoţeşti—totuşi găseşte cu cale şi-i place să se încunjure de oameni, unii inculţi, chiar ignoranţi. alţii certaţi cu morala şi să le încredinţeze chiar importante servicii în administraţia bisericească.

Ca să nu mai amintim de alte şazuri —deşi le avem la îndemînă—vom releva aici numai două din cele mai recente şi mai bătătoare la ochi.

1) Aşa acum de curînd a numit pe *starețul monastirei Durău* ca *Exarh* adică inspector, supraveghetor, administrator peste toate schiturile şi monastirile de călugări şi călugăriţe din tot cuprinsul Eparhiei Moldovei—adică bisericeşte numit un fel de Mitropolit *in partibus*, delegîndu-i o parte din atribuţiile sale metropolitane. Iar cuvîntul „Exarh" însemnează „cel mai de samă administrator (bisericesc") şi pentru acest motiv nu se acorda şi nici nu se acordă bisericeşte de cît numai Mitropoliţilor şi nici chiar Episcopilor, dar încă unui biet călugăr inculţ, ignorant de la Durău.

Deci nu ştim de unde o fi eşit la iveală acest titlu nou, neobişnuit în biserică, această nouă funcţiune bisericească.

Acum cînd se proectează şi se studiază reorganizarea monăstirilor şi a monahilor,—a încredinţa unui simplu călugăr inculţ, ignorant, căci nu ştim dacă are măcar 4 clase primare — şi despre moralitatea căruia multe se spun—o aşa de mare şi grea sarcină este ca şi povestea cu şoarecele, care pe lîngă că abia poate intra în gaura sa, îşi mai lesgă de coadă şi o tidvă.

Adică oare Mitropolitul singur, ori Vicarul său nu pot ei îndeplini şi însărcinarea aceasta? Dar atunci cari sunt atribuţiile lor şi pentru ce sunt salariaţi, ca să le facă alţii treaba şi aceea prost?! Dacă n'au timp de ajuns, fiind prea ocupaţi cu *activitatea extra bisericească*, oare nu se găsea un Exarh mai vrednic în toată Eparhia Moldovei de cît ignorantul stareţ de la Durău?!

2) De la 1—6 Noembrie viitor se vor ţinea la Mitropolia Moldovei *conferinţi pastorale*, unde preoţii au a se instrui şi lumina reciproc.

Mitropolitul şi a numit delegat al său aici în Iaşi, ghiciţi pe cine? Şi pe *preotul Ion Şt. Popescu de la biserica Sfîntul Andreiu* din localitate—preot de pe vremurile vechi, numai cu 4 clase seminariale, ca acesta în numele Mitropolitului să examineze conferinţele preoţilor, să le facă critica şi rezumatul lor.

Dar acolo vor fi cei mai mulţi preoţi superiori lui în grad, cu 8 clase seminariale şi chiar licenţiaţi în teologie. Ce autoritate, va avea şi ce mutră va face el faţă de aceştia? De sigur se va face de rîs şi pe el şi pe cel ce l'a delegat!

Iată unde duce despotismul, favoritismul, cu urmările lor: abuzul şi domnia bunului plac, la nepricepere, la dezordine şi la anarhie în biserică!

La toate aceste, concludem cu cunoscuta şi adevărata vorbă: „Spune-mi cu cine te însoţeşti, ca să-ţi spun cine eşti"!

Ezechil.

Litere-Ştiinţe-Arte

Réjane.—E întăia, dar şi cea mai mare senzaţie a stagiunii actuale.

Ieşanii au mai avut prilejul foarte plăcut de a admira pe marea artistă pariziană, au putut chiar s'o vadă în M-me Sans-Gêne şi s'o serbătorească. Dar aceasta nu micşorează întru nimic senzaţia artistică produsă de aşteptarea genialei interprete. Din potrivă. Sacrificiile se fac cu plăcere, cînd se fac cu conştinţa liniştită că vor aduce, în schimb o intensă şi rară plăcere artistică.

De astă dată Réjane nu aduce numai pe Sardou în repertoriul său, dar şi pe Henri Bataille, a cărui personalitate de dramaturg modern se impune din ce în ce mai mult.

Mai mult ca în ori-care alta din piesele lui, „La Vierge folle" pune în lumină un conflict dramatic de o putere covîrşitoare, urmărit, înscenat şi realizat cu o putere fascinantă. Aceste calităţi au impus pe Bataille printre primii scriitori pentru teatru. Dar norocul i l'a adus interpretarea puternică, în primul rînd avantagiul de a avea între interpreţii eroinelor sale pe o artistă de geniu ca Réjane.

*

Se anunţă că nişte indieni din Canada au descoperit în regiunile neexplorate de la Vestul ţării un lac mai mare ca toate celelalte. Pînă acum se credea că „Lacul Superior" din Canada e cel mai mare.

*

A apărut „Viaţa Socială" No. 9 cu următorul sumar: Urmarea anchetei pentru Votul Universal.

Răspunsurile d-lor: Zamfir Arbore, Paul Bujor, profesor universitar, Dr. M. Cialic, N. Cosăcescu, fost secreter general la domenii. George Danielopol, avocat, Ion T. Florescu, deputat, I. C. Frimu, Dr. N. Lupu, fost prefect, D. Marinescu, redactorul „Romîniei Muncitoare", Const. Mille, directorul ziarului „Adevărul", Dr. C. Racovski, C. Rădulescu-Motru, prof. universitar.

V. M. Kogîlniceanu: Improprietările şi Casa Rurală. Tudor Arghezi; Sfîrşitul toamnei. G. Galaction: Dionis grecoteiul. D. Anghel: Garda imperială. C. Dobrogeanu-Gherea: Problemn ilegalizmului. A. Briand: Asupra grevei generale. V. Demetrius: Zi de toamnă. N. D. C.: Greva generală din Franţa. B. Nemţeanu: Fragment. Camil Ressu: Impresii de artă.

Viaţa politică, Viaţa socială, Viaţa intelectuală. Recenzii, revista revistelor. Ilustraţii de marele caricaturist francez Abel Hermaut.

*

Consiliul tecnic sanitar al ministerului de interne francez a cerut guvernorului general al Algeriei să interzică anul acesta pelerinagiul la Mecca, în vederea pericolului sanitar. Sărmanul profet!

*

In cursul săptămînii se vor juca la teatrul naţional următoarele noutăţi: *Mama* de I. Miclescu, Joi, *Dama cu Camelii*—Sămbătă, *Revizorul* de Gogol, duminecă. In vederea montării acestei din urmă noutăţi d. C. Ionescu, director de scenă a plecat la Bucureşti pentru decoruri nuoi.

*

Un curios proces literar interesează lumeea celor două capitale — Berlinul şi Viena. Intr'o editură din Berlin a apărut un roman. „Ezechiel, imigrantul", scris de un vienez Fritz Wittel, doctor în medicină şi romancier. In acea lucrare s'au recunoscut diferite persoane, între care şi editorul revistei vieneze „Facla" cum şi o damă tînără pe care doctorul literat o zugrăveşte după anumite semne corporale. S'a cerut justiţiei interzicerea romanului. Parchetul a admis cererea; se aşteaptă acum verdictul tribunalului.

*

La Hamburg a fost definitiv aşezat—nu „inaugurat"—monumentul lui Heine. E acelaşi monument pe care editorul Campe l'a cumparat de la intendenţa Impăratnlui Wilhelm II, după ce Suveranul a întrat în posesiunea Palatului din insula Corfu, foastă proprietate a Impărătesei Elisabetha a Austriei.

*

Biletele vîndute pentru şezătoarea literară a scriitorilor, la 24 Octombrie, rămîn valabile pentru o dată ulterioară.

Teatrul naţional va inaugura matineurile sale probabil în prima Duminecă a lunei Noembrie.

*

STRUNA ZILEI

DOUA CHINURI

Coa mai puţin rentabilă piesă din stagiune a fost pînă acum „Chinul", în 4 acte, de G. S. Florescu.

...Se anunţă pentru curînd „Kean" de Al. Dumas, în 5 acte.

In zădar de Clinul *ăsta*
V'aţi păzit: peşe puţin
Vă aşteaptă, mult mai mare,
Cel'alt. Kean.

INFORMAŢII

❑ D. dr. P. Zosin va deschide cursul de clinică nervoasă şi mintală *Sîmbătă 30 Octombrie c. ora 4 p. m. în amfiteatrul institului anatomic*, tratînd despre **Constituirea psihiatriei ca ştiinţă pozitivă**. Intrarea liberă.

❑ Ilustrul nostruistoric, d. A. D. Xenopol, va face înşedinţa de Vineri a Academiei Romîne, importantă comunicare asupra „partidelor politice în vremurile divanului ad-hoc.

❑ D-na Valentina Gavrlescu, maestră la şcoala profesională de fete din Huşi a fost detaşată la şcoala „Reuniunea Femeilor Romîne" din Iaşi.

❑ Luni se vor începe conferinţele pastorale ale preoţilor din oraşul şi judeţul nostru.

❑ Eri I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a făcut după amiazi vizită d-lor general N. Tătărescu şi locot. colonel Langa.

❑ D-nii I. Th. Brada, primul preşedinte al curţei de apel şi locot. colonel Langa au făcut ori dimineaţă o vizită I. P. S. S. Mitropolitului Pimen.

❑ Se zice că pe 1 au de 1 Noembrie, se vor face cîte-va ansări la gradul de general.

❑ Invăţătorul Ion Manoliu din comuna Fîntînele, judeţul Iaşi, a fost suspendat.

❑ D. dr. Florescu, medic primar al oraşului îşi va lua postul în primire, în ziua de 1 Noembrie c.

❑ Corpul regretatului dr. G. Rojniţa, care a încetat din viaţă săptămîna trecută la Paris a fost adus azi dimineaţă în Iaşi.

Corpul a fost depus în biserica Sf. Spiridon. Defunctul a fost după cum se ştie, medic primar al spridoniei.

Inmormîntarea se va face Joi 28 Octombrie

❑ **Concertul Tenorului Stefan Ionescu.**—După cum am anunţat, Vineri seara 29 Oct. a. c. va avea loc în sala Teatrului Naţional. mult aşteptatul Concert al compatriotul nostru tenorul Stefan Ionescu, care a repurtat atîtea succese strălucite în străinătate. Concertul de Vineri seara va fi o revelaţie artistică, cum rare ori ni-i dat să vedem, tînărul tenor a fost îmbrăţişat cu multă căldură şi de artiştii şi profesorii Conservatorului nostru, astfel că la concertul de Vineri, pe lîngă bogatul său program, i-au mai oferit bine-voitorul concurs d. *Mezzetti*, cunoscutul compozitor şi profesor şi d. Teodorescu, distinsul concertist, profesor de Violoncel la Conservatorul din Iaşi, care va executa pe lîngă bucăţile: Aria Tenaglia, Menuetto Valensien, Reverie de Schumann, Fantesie Tirolianǎ D. Mohr şi o compoziţie inedită pentru Violoncel a d lui profesor Mezzetti întitulată „Melancolie", a cărei primă audiţie va avea loc la concertul de Vineri seara.

Tenorul Stefan Ionescu ca atenţiune delicată şi ca omagiu de admiraţiune pe care ţine să-l aducă meritoşilor noştri compozitori ieşeni, va cînta şi romanţele: Mama de Caudela şi Imi eşti dragă de Mezzetti.

Ne facem deci o plăcută datorie recomandînd cu căldură festivalul artistic de Vineri seara 29 Oct. tuturor amatorilor de muzică, unde se vor serbători compozitori şi artişti de ai noştri Romîni.

Puţinele bilete ce au mai rămas se găsesc de vînzare la agenţia Carmen Sylva.

❑ Direcţiunea generală a poştelor telefoanelor şi telegrafelor a trimis oficiilor următoarea circulară:

Direcţiunea a atras în general atenţiunea asupra modului neregulat cu care unele oficii îndeplinesc formalităţile prescrise de regulament, cu privire la vînzarea timbrelor postale la debitanţi şi a dat instrucţiuni cum trebue să se procedeze, pentru ca proceselevorbale înaintate la direcţiune, procese ce servesc ca acte justificative, la conturile lunare din cari se operează scăderea timbrelor acordate cu remize să fie cît se poate de temeinice, observăm însă că unele oficii, necunoscînd se vede importanţa unor asemenea acte, continuă încă a le înainta în mod neregulat.

Astfel la verificarea lor se constată că: Unele oficii întocmesc procese verbale şi liberează timbre postale cu remiză la persoane ce nu posedă brevete bazîndu-se pe simpla lor afirmaţiune că au avut brevet, dar l'au pierdut. Alte oficii notează pe procese-verbale numere de brevete ce nu corespund cu numele din registrul debitanţilor ţinut la direcţiunea, din care cauză se dă naştere la cereri de lămuriri ceea ce împovărează serviciul de control.

Se mai observă că unii debitanţi, predînd debitele altor persoane, acestea continuă a se folosi de vechiul brevet, în loc ca el să fie cerut şi înaintat la direcţiune spre anulare; iar noul debitant să-şi procure alt brevet.

Se pune în vedere manipulanţilor de oficii sucursale şi diriginţilor ca pe viitor să nu mai vîndă timbre postale cu remiză de cît acelora ce posedă brevete în regulă, emise de direcţia generală a poştelor şi numai titularului debitului de tutun, sau comercianţilor, cari sunt şi titularii brevetelor de timbre postale.

Debitanţii cari se aprovizionează de la un anumit oficiu, independent, sau sucursala la prima cumpărare de timbre ce vor face de la primirea acestui ordin, iar prezenta pentru verificare şi brevetul pe baza căruia solicită timbre cu remiză.

Diriginţii vor controla din cînd în cînd pe debitanţi prin mijloacele de cari dispun spre a se încredinţa dacă nu sunt unii cari au cedat debitele altor persoane.

Pe viitor ori-ce proces-verbal va fi găsit la control în neregulă se va considera ca nul şi nu se va mai da descărcare pentru remiza liberată pe baza lui.

❑ Seziunea consiliului general al judeţului Vaslui, s'a prelungit încă cu 15 zile.

❑ Ministerul agriculturei şi domeniilor a fost autorizat de consiliul de miniştri ca să cumpere prin bună învoială sau prin licitaţie publică 200,000 kgr sămînţă de lucernă, spre a fi distribuită sătenilor.

In acest scop se va deschide pe seama ministerului şi un credit de 200.000 lei.

❑ In astă-seară la orele 8 şi jumatate, va avea loc la societatea medico-farmaceutică, adunarea generală.

La ordinea zilei: darea de seamă asupra gestiunei si a mersului asociaţiei pe anul 1909—1910.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, a plecat aseară cu trenul de 9 şi 5 în Capitală.

❑ In urma hotărîrei consiliului profesoral al facultăţei de medicină, ţinut alaltă-eri, mîine Joui se va începe cursul de clinică infantilă şi va continua ast-fel:

Vineri 4—6 p. m. în localul clinicei infantile. Luni 4—6 p. m. idem şi Joui de la 10—12 a. m., la consultaţiile gratuite pentru copii.

❑ **Un mare eveniment artistic.**—Marele turneu al celebrei *Réjane* şi al trupei sale, care va juca la Iaşi la Teatrul Naţional 7 şi 8 Noembrie a. c. va fi un adevărat eveniment artistic. Toată lumea cunoaşte renumele Rejane. Ie ilustră în lumei întreagă şi toţi cari au aplaudat o împărtăşesc părerea lui *Henri Lavedan*, celebrul autor dramatic membru al Academiei franceze care scria: „*Celor care vor întreba dacă Réjane este prima artistă de la comedie a acestor timpuri, n'aşi răspunde de cît: Da! Ea este singura. N'am avut nici-o dată o Réjană înainte de ea şi nici nu vom mai avea.*

Réjane care conduce la Paris unul din cele mai frumoase şi elegante teatre frequentat de înalta societate, a consimţit pentru 2 luni să renunţe la succesele ei parisiane, pentru a face acest turneu cu superbele ei creaţiuni. Ea vine întovărăşită de 24 artişti prin care contează printre celebrităţile parisiane, ca d-nii Duquesne, Dorival, Montreux, Séverin, Barré, Luiz-Marat etc. d-nele Clarele, Frédérique, Angele Nadir, Adrienne Beer, Cecilia Darlot etc. Trupa aduce cu ea un bagaj de 5000 kgr. Costume superbe, decoruri, avînd o punere în scenă luxoasă,

Bilete de intrare la „Thalia" (Maximovici).

❑ A apărut *Aria Romînă* No. 8 pe Octombrie 1910, sub direcţia d-lui A. D. Atanasiu, cu următnrul sumar:

Eduard Caudella.— Progresul muzicei şi al teatrului (sfîrşit.) Maiorul Mihail Mărgăritescu, Max Honigman şi George Enescu; Al. Aurescu.—Orchestra Conservatorului de muzică; N. N. T.—Jurnalul unui pictor (III); V.—Opereta faţă de teatru; A. D. Atanasiu.—Teatrul Naţional (stagiunea 1910—911).

Ilustraţiuni: Preot V. Damian.—Sfîntu Martir Gheorghe; D. Chipăruş.—Triumful viţiului (sculptură); Atelierul d lui Chipăruş în Florenţa; Din Monumentele noastre istorice.—Schitu Cornetu.

❑ **De la soc Medicilor şi Naturaliştilor.**—Luni seara, la orele 8 jumătate s'a ţinut şedinţa la societatea medicilor şi naturaliştilor, sub preşedenţia d-lui profesor dr. Juvara.

Au luat parte d-nii d-ri Socor, Bacaloglu, Zossin, Ştefănescu Galaţi, Tanăsescu, Imervol, Stenner, Neculăescu, Nimereanu, Vrînceanu, Hartolomei, Ţaicu şi Botez.

S'a discutat chestiunea privitoare la biblioteca societăţii, şi fiind mai multe propuneri, s'a hotărît a se fixa două oare pe săptămînă, pentru consultarea şi cercetarea cărţilor.

S'a luat apoi în discuţie, apariţia „Buletinului" şi ne fiind de faţă d. dr. Lambrior, secretarul general al societăţii, nu s'a putut lua nici o hotărîre, rămînînd a pune în curent pe membri asupra mersului buletinului. In acest scop, o şedinţă extra-ordinară va avea loc la 1 Noembrie, cînd se va discuta şi hotărî şi asupra muzeului, discuţie care n'a putut avea loc din cauza absenţei d-lui dr. Şeptelici, conservatorul muzeului.

❑ Consiliul profesoral al facultăţ i de medicină a ţinut şedinţă, Luni 25 Octombrie la orele 5.

S'a hotărît ca biblioteca facultăţii, să se mute în camerile ocupate pînă acum de decanat, laboratorul d-rului Tiron şi sala consiliului profesoral, iar laboratorul de higienă se va muta în casele d-lui Negel.

❑ Imobilul în care se află instalat gimnaziul „Ştefan cel Mare", necesitînd reperaţii urgente, cursurile la acel gimnaziu vor fi suspendate de mîine Joi, pînă luni dim.

DIVERSE

— In strada Sávescu No. 13, a încetat subit din viaţă, zugravul Hristea Fraatz.

— Constantin Munteanu, cu domiciliul necunoscut fiind găsit bolnav în strada Pantelimon, a fost dus la spitatul sf. Spiridon, unde a încetat din viaţă.

— A fost arestată femeia Ţiţa Nechifor din strada Ţuţora No. 14, pentru că voia a trimete pe fata Maria Galaţeanu, minoră, din strada Iarmaroc No. 49, la Podul Iloae, fără voia părinţilor săi.

— Aseară cu trenul de 8, cu un tren de marfă a fost adus cadavrul frînarului Gh. Chirilă care a foat tamponat de tren în gara Şoldana.

— Băetul Avram Zilberman care dispăruse de la părinţii sei din strada Zoe No. 8, a fost găsit la Botoşani de agenţii poliţiei.

Tatăl seu a plecat acolo spre a şi-l lua.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găseşte la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 40 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

Interview cu d. Take Ionescu

Situaţia politică — Soluţia crizei. — Chestia colaborării

D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat a acordat proprietarului ziarului Bucarester Tageblatt *urmărul interview asupra situaţiei politice:*

Intrebat asupra zvonurilor pe cazi junimiştii le pun în circulaţie, cum că liberalii sunt pe punctul de a se retrage de la guvern, iar în locul lor vor fi chemaţi carpiştii în fruntea afacerilor, d. Take Ionescu a răspuns cele ce urmează:

Situaţia politică

„Pare sigur că partidul Liberal n'are nici o veleitate de a cere prezidarea viitoarelor alegeri, lucru natural, faţă cu rezultatele din alegerile parţiale în cari partidul n'a întrunit de cît o treime din voturile exprimate. Partidul carpist din contra, are aerul că nu înţelege învăţămîntul de tras în alegerile din cei trei ani din urmă, căci cere cu inzistenţă puterea şi prezidarea alegerilor generale. Or în alegerile din cei trei ani din urmă, din cele 18 locuri vacante, carpiştii n'au putut lua de cît unul, şi acela cu ajutorul liberalilor, pe cînd conservatorii-democraţi au luat 9 şi liberalii 8.

In sistemul guvernului parlamentar, pretenţia carpiştilor este o adevarată aberaţiune. Ei nu o pot face de cît sau cu speranţa unui ajutor electoral dela liberali după moda rotativismului portughez, sau cu hotărîrea de a face alegeri nu numai false dar şi violente. Credinţa mea este că cu toată violenţa, carpiştii tot nu ar reuşi în alegeri, şi astfel aventura unui guvern Carp s'ar reduce la o turburare inutilă. Nu numai inutilă, dsr foarte periculoasă. Intr'adevăr, pînă acum cîţi-va ani, corpul electoral se arata prea guvernamental şi aceasta a fost cancerul vieţei politice romîneşti. In anii din urmă, corpul electoral a început să se deştepte. Venirea unui guvern Carp adica a unui guvern de alegere falşă, ar însemna pentru corpul electoral că deşteptarea lui şi prin urmare însănătoşirea vieţei politice trebue zdrobită. Aceasta ar produce o adîncă decepţiune şi o mare indignare. (Nu mă turbur pentru partidul nostru, care nu poate să iasă de cît întărit din ori-ce încercări, şi suntem ferm hotăriţi că în nici un caz să nu facem înţelegeri electorale cu guvernul).

Soluţia crizei

Soluţia dreaptă a crizei ar fi ca alegerile să fie prezidate de către partidul care a căpătat încrederea ţarei în cei trei ani din urmă, adică partidul nostru. Am accepta însă voioşi ca alegerile să fie prezidate de un guvern neutru, căci noi nu cerem de cît libertatea şi sinceritatea alegerilor. Indicaţii positive despre soluţia crizei nu am, lumea însă cînd vede pe carpişti împărţind pretutindeni ba încă oferind aceiaşi funcţie la mai mulţi, îşi închipueşte că trebue să aibă dînşii indicaţii precise, căciş altfel ar fi ridicoli.

Chestia colaborării

N'am tratat nici n'am vorbit nimic cu d. Carp, iar conversaţiile pe cari le-am avut cu unii carpişti, nu au eşit nici odată din domeniul unor simple conversaţii. De mult timp d. Bădăreu este partizan al unei colaborări de guvern între carpişti şi noi, după cum alţi membri însemnaţi ai partidului nostru sunt cu totul în contra, Şi părerile unora şi părerile altora, nu sunt decît păreri, deoarece cum deja v'am spus, d. Carp nu mi-a făcut nici odată nici o propunere şi nici eu nu i-am făcut nici una.

Ultime INFORMAŢII

❑ **Consiliul judeţean.** Azi după amiază, la orele 3 jumătate, consiliul general al judeţului a ţinut şedinţă sub preşedenţia d-lui Krupenschi, prefectul judeţului.

Următoarele chestiuni care au fost la ordinea zilei pentru şedinţa de azi, s'au trimes la comisiunea budgetară: oficiile ministerelor de interne şi domeniilor, prin care cer de a se înscrie în budgetul judeţului, burse pentru întreţinerea de elevi în şcoala centrală de agricultură de la Herestrău; oficia ministerului industriei şi comerţului, relativă la acordarea a două burse, la două fete de săteni din judeţ, care să urmeze cursurile şcoalei şi atelierului de sericicultură din Bucureşti; adresa societăţii „Ţesătoarea" din Bucureşti, prin care cere a se acorda două burse la două fete de săteni pentru a urma cursurile acelei şcoale.

Cererea direcţiunii şcoalei de cuzuturi romîneşti „Domniţa Ruxanda" din Iaşi, prin care cere de a se acorda o subvenţie anuală de 500 lei, pentru întreţinerea unei eleve în acea şcoală; raportul administratorului plăşii Copou, relativ la plata sumei de 400 lei, cuvenită comunei Copou, pentru localul ocupat de administraţia acelei plăşi; oficia ministerului agriculturii şi domeniilor, prin care cere de a se acorda de judeţ, o sumă pontru îmbunătăţirea animalelor domestice; adresa administraţiei financiare a jud. Iaşi, relativă la îndeplinirea dispoziţiei art. 50 din legea de constatare şi precepere; diverse petiţiuni adresate consiliului, privitoare la ajutoare.

După aceasta, consiliul urmează a discuta ultimele două chestiuni; alipiri şi deslipiri de sate şi cătune şi expirarea de dorinţi din partea judeţului.

Sedinţa continuă.

❑ Biroul electoral la Vaslui, pentru alegeri comunale complimentare, va fi prezidat de d. consilier N. Leonescu.

❑ In zina de 3 Noembrie se va da din nou drumul apei la Iaşi, de acea dată pînă la rezervoriul cel mare de la Copou.

❑ Un concediu pînă la 1 Noembrie a fost acordat d-lui D. Sofian, preşedintele Curţii de Apel din Iaşi, s. II.

❑ Zilele acestea va avea loc în Capitală, o consfătuire a Mitropoliţilor şi Episcopilor, pentru a discuta asupra reorganizărei mănăstirelor.

❑ Consiliul de răsboiu al corpului IV de armată va ţinea şedinţă mîine.

❑ E vorba ca ministerul instrucţiunei publice să întroducă în şcoalele secondare orariul antemeridian, care să scutească pe elevi şi pe profesori de orele de după amiazi.

❑ Alaltăeri, la o nuntă din Galata, băetanii Petre Enea şi Ion Pristopanu, luîndu-se la ceartă, cel dintăi a descarcat un foc de revolver asupra lui Pristopanu, rănindu-l de moarte.

Victima a fost dusă la spital, iar Enea arestat.

❑ Administratorul plăşii Cotnari, a înştiinţat prefectura judeţului, că eri noaptea a ars o casă şi un coşer cu porumb a lui Costache Tofan din comuna Scobinţi.

Numitul a ramas pe drumuri fără nici un ajutor.

❑ Dl. Prof. Agregat Dr. D. Mezincescu de la facultatea de medicină, va ţine în tot timpul semestrului de iarnă o serie de conferinţe de Microbiologie Clinică şi epidemiologie cu demonstraţiuni şi lucrări practice.

Prima Conferinţă va avea loc Vineri 29 Octombrie la oarele 8 seara, în Amfiteatrul Institutului de Anatomie şi va trata despre: Fixarea Complementului şi aplicaţiunile acestui fenomen în clinică—(reacţiunea Wasserman etc.).

❑ D. Iulius Zane, secretarul general al ministerului lucrărilor publice, a sosit azi dimineaţă în localitate.

❑ Eri dimineaţă, agenţii poliţiei de siguranţă, au găsit în strada Socola, pe fata Aneta Grigoriu, care se otrăvise

Imediat a fost transportată la spitalul sf. Spiridon, unde dîndu-i-se ajutoare, a fost salvată.

Cercetată asupra cauzelor, numita a declarat că a servit timp de 4 ani la un moşier din judeţ care în urmă a violat-o şi nu i-a dat nici un ban şi că eri a adus-o până la margimea oraşului unde a lăsat-o.

Autorităţile anchetează.

❑ Autorităţile au fost înştiinţate că, la locul numit Dajdia, de pe teritoriul comunei Belceşti, lîngă o glueă de strujeni, de pe ogorul lui Dumitru Hrişcă, s'a găsit cadavrul lui Neculai Pintea, din Coarnele Caprei. Lîngă el s'a găsit o sticlă cu rachiu.

Din cercetările făcute, s'a constatat că numitul a plecat dimineaţa din Coarnele Caprei şi că bînd o mare cantitate de rachiu, s'a intoxicat.

❑ **Universitare.**—Cursurile de patologie externă vor începe mîne 25 Octombrie, ora 8 dim.

— Astă-zi au avut loc la universitate examenele de drept administrativ, la d. profesor Stere.

Aceste sunt ultimele examene. Rezultatul se va da mîne seară.

— Astă-zi au avut loc examenele practice, de fisică şi electricitate la d. profesor Dragomir Hurmuzescu, sub conducerea d-lui N. Patriciu director şef al laboratorului.

Mîine va avea loc examinarea orală a candidaţilor.

— Consiliul profesoral al facultăţii de ştiinţi s'a întrunit astă-zi dimineaţă, pentru a rezolvi cererea de admitere să-şi treacă docenţa în matematici, a doamnei Vera A. Myller.

Comisiunea a dat însărcinare d-lui profesor Dimitrie Pompei, să examineze lucrările prezintate de doamna candidată.

— D. Vasile Buţureanu îşi va inaugura cursul de petrografie mîne, 28 Octomb.

— Concursul pentru bursele vacante la facultatea de ştiinţi va începe la 30 Octombrie.

— D. I. Scriban a cerut suplinirea catedrei de histologie, rămasă vacantă prin retragerea d-lui profesor A. Obregia.

❑ **Judiciare**—Primul procuror a făcut astă-zi apel contra jurnalului tribunalului prin care s'a infirmat mandatul de depunere al fostului grefier Secărescu.

Camera se va pronunţa mîine.

— Negutitorul Weinştein se află deţinut preventiv de mai multă vreme, pentru bancrută.

Judele instructor a admis eliberarea provizorie a prevenitului în contra unei cauţii de 3000 lei.

Contra jurnalului a făcut opoziţie la Cameră primul-procuror.

❑ Artileria de cîmp şi şcoala de cavalerie din Pinerolla ale armatei italiane aratate succesiv de cinematograf au dovedit superioritatea acestei armate; a treia serie „Marina italiană ne-o arată cinematograful Pathé Frères în noul program de poimîne Joi 28 Octombrie în sala Sidoli.

Acest nou program este excepţional de bogat şi ales, cuprinzînd între altele: Din epilogul revoluţiei portugheze, ultimele evenimente din Lisabona, autentice vederi luate după natură.—Din seria artistică Pathé Frères, a cărei interpretare şi montare este încredinţată artiştilor comediei franceze, programul nou de mîne Joi 28 Oct. încorporează frumoasa piesă: Pictorul Salvator Rosa şi actriţa.

Noul program de mîine Joi cuprinde apoi: O chestie familiară, piesă jucată de actori engleji.—Luptele cu taurii în Chili (America de Sud)

Două comedii frumoase, sunt de asemenea cuprinse în noul program. Neîntrecutul Prince de la Alcazar din Paris interpretează excelenta sa comedie. „Primul meu duel şi Max Linder elegantul şi simpaticul artist de la Olympia interpretează înscenarea sa comică" Sport cu boxul.

❑ Simbătă 6 Noembrie 1910 va avea loc întăia *„Şezătoare literară-artistică"* dată de către scriitorii romîni din Iaşi cu concursul „Societăţii ştiinţifice şi literare (Arhiva)" şi cu binevoitorul concurs al d-rei Janna Cogălniceanu, pianistă, laureată a conservatorului din Lipsca, a d-lui T. T. Burada şi a d-lui Ilie Sibianu, profesor la Conservator.

PROGRAMUL

Partea 1-a.—1). D-nii Mihai Codreanu, G. V. Botez Gordon, Al. G. Doinaru, Eugeniul Boureanul şI C. Doboş, vor citi din lucrările d-lor literare.

2). Muzică aleasă, executată la piano de d-ra Janna Cogălniceanu.

3). Th. T. Burada.—Rapsodie romînească, executată pe violină de d. T. T. Burada, acompaniat la piano de d. Ilie Sibianu.

Partea II-a.—D. Gh. Ghibănescu va ţinea conferinţa sa „Personalitatea şi societăţile literare.

Partea III a.—1). D-nii: Mihail Codreanu, Gh. V. Botez-Gordon, Al. G. Doinariu, Eugeniu Boureanul şi C. Doboş, vor citi din lucrările d-lor literare, apoi din nou va fi executată la piano de d-ra Janna Cogălniceanu, o bucată clasică.

3). Th. T. Burada.—Cîntec de leagăn, executat pe violină de d Th. T. Burada, acompaniat la piano de d. Ilie Sibianu.

Preţurile: Stal I (1—4) 2 lei; stal II (5—16) 1 leu; stal III (17—22) 75 bani; Lojele de 4 pers. 8 lei, de 5 pers. 9 lei, de 6 pers. 10 lei; Balcon I (banca I) 1 leu, balcon II (banca 2, 3 şi 4) 75 bani, Galeria 50 bani; Loja balcon 4 lei.

Inceputul la 9 ore precis.

Telegrame

Delegaţia austriacă

Viena.—Delegaţiunea austriacă discută budgetul ministerului de externe.

Sustersic, şeful uniunii slave, recomandă stabilirea unei uniuni vamale între monarhie şi statele balcanice. Pentru a o pregăti, Austro-Ungaria trebue să cîştige simpatiile popoarelor balcanice şi să obţie o puternică situaţie în balcani.

Austro-Ungaria trebue să fie reprezentată pe lîngă statele balcanice prin diplomaţi de naţionalitate sudslavă, cunoscători buni ai condiţiunilor economice şi ai sentimentelor popoarelor balcanice.

D. Gautsch declară că, cea mai principală datorie a Austro-Ungariei, este desvoltarea culturală şi economică a Bosniei şi Herţogovinei, apropiindu-le cît mai mult de monarhie.

D. Simionovici arată viile simpatii ale romînilor pentru tripla alianţă şi declară că romînii ar saluta o aderare formală a României la tripla alianţă.

D-sa se plînge de situaţiunea demnă de plîns a romînilor şi speră că se va ajunge la o bună înţelegere între romîni şi maghiari.

Declaraţiile d-lui Briand

Paris.—D. Briand citeşte declaraţiunea ministerială, spunînd că guvernul se va sprijini în mod exclusiv pe majoritatea republicană decisă a apăra şi a desăvîrşi cuceririle laice ale republicei.

Guvernul va cere să se voteze legi pentru apararea operei laice pentru a se realiza în legalitate, reformele electorale, administrativă şi judiciară.

Muncitorimea trebue să ceară de la lege, iar nu de la violenţă, emanciparea ei economică pentru a se înlătura actele de sabotagiu şi de anarhie. Se va încuvinţa a se atinge prin dispoziţiuni legislative, autorii şi instigatorii acestor acte; libertăţile sindicale nu vor fi nici de cum atinse, fiind neatingibile ca şi libertatea de a munci.

Ciocnire de trenri

Pavia.—In gara Bressana, din cauza greşieti macazului, o ciocnire s'a produs între expresul Genua-Milan cu un tren de marfă; sunt doi morţi şi doi pe moarte şi cîţi-va răniţi.

Cele două persoane moarte, se zice că ar fi două dame germane care veneau din Genua.

HOLERA

Constantinopol.—Azi au fost constatate aci 13 cazuri de holeră şi cinci decese.

*

Roma.—In ultimile 24 ore s'au produs în provincia Kaserta, 7 cazuri şi un deces, la Palermo un caz şi un deces; în provincia Salerno, un caz şi un deces.

Imparatul Wilhelm vizitînd pe Tar

Berlin.—Ziarul „Nord-Deutsche", anunţă că Impăratul Wilhelm mergînd la 11 Noembrie la Donaueschingen, va vizita părechea imperială rusă.

Parlamentul belgian

Bruxelles. — Regele a deschis parlamentul prin citirea discursului tronului. Inainte de citire au avut loc manifestaţii sgomotoase din partea socialiştilor, cari strigau să se rezolve chestia votului universal.

Regele şezînd pe tron a urmărit tumultul, care a ţinut un afert de oră.

❑ **Firul special telefonic Iaşi-Bucureşti deranjîndu-se astă-zi, n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din Bucureşti, aşa că suntem nevoiţi să apărem fără ultimile ştiri din Capitală.**

Ad-straţia moşiei Ştefăneşti

din judeţul Botoşani, vinde ieftin paie de grîu, orz, ovăs, fîn şi strujeni, recoltă 1910.

Gara apropiată Truşeşti.

IOAN LIATRIS

AVOCAT

s'a mutat **str. Procopie 26 bis**

(în dosul Facultăţii de medicină)

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, ciaiu şi pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântână dulce, centrifugată		3.00
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.40
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mijlociu		0.20

Ouă zilnic proaspete 10 %.

Struguri zilnic proaspeţi, calitate superioară, ca: busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub preţul zilnic al pieţei.

Pere pergamute;

Mere domneşti.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele preţuri;

Vin roş de masă	0.80	Litru
Vin alb vechiu	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş „	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

de asemenea se găsesc, Brînză de burduf, Caşcaval şi Gervais romînesc

Dr. ALEXANDRU ŢAICU

Şef de clinică chirurgicală Spitalul Sf. Spiridon

Asistent al Facultăţii de Medicină

Medic al Sanatoriului Sfinta Maria

instalat în acest Sanatoriu, dă consultaţiuni în fie care zi, între orele 2—3 p. m. în localul Sanatorului str. Zmeu No. 3 Iaşi.

Telefon prin Centrala Iaşi No. 90.

De arendat sau de vînzare

Vie alăturea cu crîşma de la 3 sarmale, din comuua Buciumi.

A se adresa direct, la D. I, Buicliu, strada Veche 26.

Avis important

Aducem la cunoştinţa proprietarilor şi negustorilor de vin, că d. François Creps celebrul profesor francez de la şcoala vinicola din Bordeaux nu mai rămîne în Iaşi de cît încă vre o cîte-va zile. Dacă cine-va are vinuri rele la gust, oţetite, tulburi sau cu alte gusturi displăcute, d. Creps se oferă a da reţete şi se pune la dispoziţia acelor persoane spre a le drege vinul şi a-l face plăcut la gust. De asemeni dă reţete pentru fabricarea de şampanie, coniacuri, vermut ş tot soiul de licheururi.

Adresa: F. Creps, — otelul Splendid. Loco.

Către părinţi

Elevii de curs secundar rămaşi neînscrişi în şcoalele statului sunt preparaţi în casă cu pedagogie şi o practică deosebită cu un succes sigur la examenul ce vor da la finele anului înaintea comisiunilor ministeriale. *Preparaţiuni speciale* la *Romînă, Latină, Franceză* şi *Germană*, la întregul curs primar şi secundar.

V. Emil Profesor

Str. Sf. Teodor 36 (în curte)

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

MAGAZINUL de MOBILE

HIRSCH

IAŞI **Lăpuşneanu 38**

CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de bronz groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou,** *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate

ATENŢIUNE

20000 bucăţi bucăţi 20000

La cunoscutul *Birou Technic L. Pix* a sosit un transport nou de *Becuri cu fir metalic*, garantate pentru durata fie-căruia cu 1000 ore, plus 70 la sută economie.

Becuri de la 25—50 putere lumină lei 3.

Becuri de la 50—100 putere lumină, variat.

Becurile cari nu vor funcţiona pînă la 1000 ore, vor fi schimbate gratis.

Instalaţii pentru lumină electrică, prompt şi cu înlesniri de plată. Devizuri gratis.

Cu stimă

I. PIX

Str. Gându No. 24

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iaşi *str. Lozonschi No. 4*

Dr. Cl. BLUMENFELD

AVOCAT

— Str. Brezoianu 5 bis —

BUCUREŞTI

Unde se cumpără Mărfuri noui, bune frumoase şi nu se cere preţuri mari?

Toată lumea va răspunde cu siguranţă că numai la

Magazinul la „Vultur"

Aci cu drept cuvînt se poate zice că toate Doamnele şi Domnişoarele găsesc în fiecare sezon cele mai frumoase şi cele mai noui articole de ale Modei.

Căci imediat ce, Parisul, Berlinul şi Viena nescocesc ceva *a parte* Magazinul la „Vultur" nu se lasă mai pe jos, şi ca din sbor mereu le aduce şi tot le oferă onoratelor cliente fiind tot-deauna şi foarte serviabil şi foarte modest la preţuri.

Acesta fiind şi un mare avantaj nepierzîndu-se mult timp la cumparare.

Foarte bine asortat şi în mărfuri de Iarnă Şaluri, Jakete împletite, Flanele, Bluze, Jupoane şi Matineuri de moleton etc.

Pentru sezonul de toamnă magazinul „La Vultur" a adus un bogat asortiment de Mantilaşe şi Rochiţe pentru copii.

Preţurile la toate absolut modeste.

Unde veţi răspunde dară că se cumpără mai bine şi mai ieftin?

LA VULTUR

BYRRH Cel maibun VIN TONIC şi APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lum şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele vechi de concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

Piane şi Pianine

STEINWEG ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepînd cu

LEI 700

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program incepe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

EN FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în *VIENA* fondată în *anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1868.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Suma asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de doses mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iasi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile toate o reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	20,00
1/4 Un sfert	Lei	40,00
1/2 Una jumătate	Lei	80,00
1 Loz întreg	Lei	160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII - No 1147 — Vineri 29 Octombrie 1910

Declarațiile șefului nostru

Șeful nostru, a acordat ziarului Bukarester Tageblatt, un interview asupra situației politice.

Declarațiunile șefului nostru le-au publicat toate ziarele partidului și le-am reprodus și noi în numărul de eri al Opiniei.

Sunt primele declarațiuni, pe care șeful le face prin presă, asupra situațiunei și de aceia trebuesc în mod deosebit relevate, în această atmosferă politică atît de turburată de dificultatea rezolvărei crizei.

D. Take Ionescu examinează în primul rînd situația celor trei partide în preajma alegerilor generale.

Este vorba de un guvern care asistă la expirarea mandatului de 4 ani, acordat de națiune aleșilor ei.

Poate acest guvern să dețină mai departe puterea și să presideze ast-fel și la formarea noului parlament?

Iată prima întrebare pe care și o pune șeful nostru, și care rezolvă pe o parte problema crizei.

Ce spune șeful nostru?

„Pare sigur că partidul liberal n'are nici o veleitate de a cere prețedenția viitoarelor alegeri“.

Și explicația aceasta, șeful nostru o dă pe baza rezultatelor alegerilor parțiale în care partidul liberal, n'a întrunit de cît o treime din voturile exprimate.

Explicația este cum nu se poate mai justă. Un guvern care ar continua să dețină puterea pe timpul noilor alegeri, este socotit că continuă să se bucure de încrederea țărei.

Or liberalii singuri recunosc că guvernarea lor cu întreaga operă legislativă, a nemulțumit pe toată lumea,—iar dacă s'ar încerca să facă alegerile generale, ar risca să fie răsturnați de la putere prin alegeri.

Șeful nostru leagă imposibilitatea efectuărei alegerilor de către liberali, cu pretențiunile d-lui Carp de a forma guvernul și a prezida noile alegeri.

Și cu acea logică puternică care caracterisează toate părerile sale în marele chestii politice, șeful nostru califică pretenția carpiștilor de o adevărată aberațiune.

În adevăr—cum se poate să pretindă d. Carp alegerile, pe motivul că nu le pot face liberalii, ca unii ce n'au mai avut în alegerile parțiale majoritatea alegătorilor, cînd junimiștii n'au putut cuceri în acele alegeri de cît un singur loc și acela cu concursul liberalilor, pe cînd conservatorii democrați au luat 9 locuri.

Dacă liberalii nu mai pot face alegerile la guvern, pentru un asemenea motiv, cu atît mai mult d. Carp tot pentru un asemenea motiv, nu poate veni la guvern.

Dar șeful nostru se întreabă, pe ce se sprijină d. Carp cînd se crede în stare să facă alegerile și avînd aerul a nu înțelege învățămîntul tras din alegerile din acești din urmă trei ani.

Sunt două supoziții: Sau sprijinul liberalilor — sau hotărîrea de a face alegeri false și violente. Noi credem că nici una, nici alta nu vor fi cu putință să ajute cu ceva pe d. Carp, spre a-i înlesni sarcina alegerilor și a i prelungi șederea la putere.

Șeful nostru crede ceva mai mult: că cu toată violența, carpiștii tot nu vor reuși în alegeri și astfel aventura unui guvern Carp s'ar reduce la o turburare inutilă.

„Nu numai inutilă—dar și periculoasă —zice d. Take Ionescu!“

Și șeful nostru argumentează astfel:

„...Până acum cîți-va ani corpul electoral se arăta prea guvernamental. Și aceasta a fost cancerul vieței politicei romînești. Cu anii din urmă corpul electoral a început să se deștepte.

Venirea unui guvern Carp, adică a unui guvern de alegeri false, ar însemna pentru corpul electoral că deșteptarea lui și prin urmare însănătoșirea vieței noastre politice trebue zdrobită.“

Și șeful nostru deschide numai de cît parenteze, pentru a nu se crede că din încercarea aceasta de sdrobire a insănătoșirei vieței noastre politice, partidul nostru ar ieși cum-va sdrobit. Din potrivă spune d. Take Ionescu,—partidul nostru nu poate să iasă de cît întărit— și cînd șeful nostru declară cu atîta fermitate și mîndrie lucrul acesta, el știe cît de puternice pentru ori-ce încercări, sunt toate organizațiile noastre din țară și este convins de cîtă forță, energie și devotament sunt capabili toți membri partidului în lupta ce vor avea să ducă față de o situație politică atît de anormală ce s'ar creia țărei prin aducerea unui guvern Carp.

Aceasta este examinarea pe care șeful nostru o face asupra situației și suntem mulțumiți să constatăm acordul perfect ce există între vederile noastre expuse în seria de articole ce am scris—și cele exprimate de șef în interviewul pe care îl analizăm aci.

Mulțumirea noastră este cu atît mai mare cu cît în turburarea aceasta în care rătăcește toată lumea politică și în care altora le este și ușor și comod să tacă, nouă ne era greu să tăcem ca purtători ai condeiului, cînd opinia publică așteaptă și cere de la noi să ne spunem părerile asupra situației.

Discursul însă rostit de d. Badareu la clubul nostru și acum în urmă declarațiile făcute prin organul presei de d. Take Ionescu, ne-a deschis în mod neted drumul și ceia ce ne rămîne să constatăm este că acest drum noi l'am întrevăzut destul de bine.

Invîrtejirea taberilor

Guvernul liberal lichidează. Acesta e un fapt indiscutabil. Șeful guvernului a spus prefecților săi, că termenul e 15 Ianuarie, cînd guvernul va demisiona. Unii din fruntașii mai sărăcuți și mai cu nevoe de plasat, au început a fi deja numiți în slujbe nepolitice sau curate de partid. Cel întâiu plasat a fost d. Panu. Șefii de servicii își scotocesc saltarele, ca să nu rămîe vre-o hîrtie compromițătoare, care să tradeze cazacismul administrației. Pe unde mai pot dau lovitura măgarului, că să mai intimideze lumea.

Liberalii se duc, vorba cîntecului, ca un guvern putred și uzat. Mai mult încă; guvernul e păsuit aceste 2—3 luni, din cauză că Coroana n'a ajuns la o soluție a situației interne a partidelor conservatoare; și n'a ajuns pentru că întâiu a lăsat prea mult timp să se coacă urile și vrăjmășiile; al doilea a înlesnit istovirea și uzarea partidului liberal, ca să-i piară gustul de a cere prezidarea alegerilor generale, gust pe care dinastia l'a avut și pe care generoșii din partid îl mai colportează pe la cei naivi ca un fel de spărietoare politică.

Pentru Coroană ideia conservatoare a rămas una și aceiași ca și la 1866, ca și la 1876, ca și la 1888, ca și la 1900. Cele două organizări politice făcute pe tema aceleiași idei conservatoare Coroana nu le ia de cît ca o tendință internă a partidului conservator de a-și primeni cadrele conducătoare, și mai ales ca o însănătoșare la direcțiunea partidului. Acest fapt de operațiune internă politică Coroana n'a putut'o vedea de cît în bine, cu bine și spre bine. Nici un singur moment Coroana n'a văzut cu ochi răi cum au scos vorba și liberalii și conservatorii Carpiști. Coroana s'a aflat în fața a trei partide; de fapt ea n'a privit de cît 2 idei diriguitoare în luptele politice dintre partide: ideia liberală *cu o direcțiune bolnavă, unilaterală și foarte slab reprezentată prin persoana d lui Brătianu, căci în dosul acestei direcțiuni în formă unitară partidul sufere de zbuciumări, cari mîni vor deveni endemice și vor încinge suflarea liberală de la Dorohoi la Severin.*

Ideia conservatoare *cu 2 organizări politice, cu două direcțiuni, luptîndu se la întrecere. In planul primitiv al nostru, a celora ce am făcut și aderat la prima organizare a partidului conservator-democrat a fost ideea de a da direcțiunea partidului omului celui mai vrednic. Și dacă noi n'am făcut'o la 12 Martie 1907, cînd parlamentul voia acest lucru, am amînat'o la 3 Februarie 1908, cînd scînteia a fost aprins'o însuși cei orbiți și interesați de vechea direcție.*

Procesul nostru l'a judecat țara și l'a ratificat. Credem că astă-zi s'a convins și Coroana că dreptatea a fost de partea noastră și pretindem în virtutea acestei ratificări ca diriguirea ideei conservatoare să ni se dea nouă. Coroana e dispusă, vede, crede, simte, voește chiar; de cît Coroana voește ca elementele arierate și rătăcite din vechea direcție să deschidă ochii și să primească situația de forță majoră. Și Coroana ține să se facă apropieri între cele 2 tabere ale ideii conservatoare.

Greutățile de fapt sînt mari, pentru că în dosul ideii conservatoare, pe care o reprezintă cele 2 partide, cu cele 2 direcții e atîta lume, care crede și cere totul numai pentru ei în numele aceleiași idei, pentru care și alții cer dreptul la atenție.

Să puneți în cumpănă numai Capitala, cu materialismul ei economic și politic și veți găci de ce taberile se învârtejesc așa de amarnic pe chestia împărțirei pe din două a urmărilor guvernării ideii conservatoare. Putea-vom însă să ne rîdicăm ceva mai sus? Credem că da; și noi cești de la Iași, care plutim mai sus de cît apele materialismului politic credem că se poate.

Atunci pînă cînd atîta învîrtejire de patimi!

***

NU SINTEȚI OMOGENI

Junimiștii cer puterea în virtutea tuturor drepturilor de primogenitură.

Ei sunt ramura bătrînă, căci cu ei merg bătrînii partidului, stegarii cei vechi ai partidului. Iar dacă unii din bătrînii stegari nu sînt în partidul lor, e că sînt resentimente de persoane.

Acest principiu formulat așa a fost totdeauna combătut de junimiști, cînd era însă în discuție drepturile altor persoane. Dacă n'am putut combate pe Lascar Catargi, pe această temă, căci el i-a adus în guvern la 1871, a fost însă tema favorită față de d. Gh. Gr. Cantacuzino la 1899, la 1904. Astăzi însă d. Carp primind steagul din mîna d-lui Cantacuzino invoacă pentru sine ceia ce tăgăduia d-lui Cantacuzino.

Pînă ce însă să se contopească în această nouă plamadă politică sau desvoltat la umbra celor 2 drepturi de primogenituri 2 tabere absolut deosebite în vederi, în tendințe, în cenaclu. Și e cenaclul junimist închegat încă de la 1871 în jurul d lor Carp și Maiorescu, deci cu 40 de ani în urmă, destul timp de a pretinde astăzi că sînt bătrînii partidului!

Acest cenaclu junimist a trăit 4 ani cu Lascar Catargi, între 1871—1875, a făcut viraj în jurul lui Ion Brătianu între 1884—1888, a luptat contra lui Lascar Catargi între 1888—1891, a colaborat cu Lascar Catargi între 1891—1895; a vagabondat cu d. Sturza între 1895—1899; s'a războit cu d. Gh. Gr. Cantacuzino între 1899—1907 a fuzionat cu d. Cantacuzino la 1907 April, după ce mai fuzionase 8 luni tot cu d. Gh. Cantacuzino de la Iulie 1900 Februarie 1901.

Se poate oare pretinde că un asemenea traiu lung de du-te vino, de luptă, împacă-te să nu fi lasat urme adinci de un seperatism moral între liota junimistă și chiagul conservator?

Pe de altă parte în jurul d lui Gh. Gr. Cantacuzino s'au selecționat toate dinastiile, toate personalitățile cu drept divin și o altă lume ce credeau a trăi din mila măriei sale. Această lume are un fanion, al dinastiei, avea un credo dreptul divin al nașterii, o țintă exploatarea partidului în numele acestor drepturi native. Prin instinct de clasă de provenință s'au inturlucat tot felul de lume, cari a produs sciziunea și diferențiarea între 1904—1907, îndreptînd din organizmul așa zis select foarte multă lume conservatoare, și inlesnind apropierea cu junimiștii, toc mai prin instinct de clasă, intelectualii junimiști fiind tot atît de aristocrați prin pretinsul intelectualism ca și dinastiile prin plutocrație:

Ei și-au dat mîna, dar nu s'au unit căci au două Camere, două tabere, două cenaclurî, două organizări cu o pretinsă unitară direcție solicitată, dar nu de convingere. Și cu toate acestea ei cer puterea fără omogenitate în organism și fără temeiu în țară.

Tendențioși și Cinici

Zirele liberale în genere și *Mișcarea* de aseară în special anunță cu litere cursive într'o notă la pag. I-a un mare eveniment, și anume:

„D. D. A Sturza continuă a se bucura de cea mai deplină sănătate de la sosirea sa în țară.

„Ilustrul *barbat de stat* își continuă ocupațiunile sale laborioase la *Academia Romînă*“.

„D-sa lucrează actualmente la importanta lucrare „Domnia Regelui Carol I a Romînei“ din care două volume sunt deja gata“.

Nu avem nevoe să adăugăm că prima parte a acestei vești ne bucură. De cît ne punem o întrebare foarte firească: de cînd barbații de stat și mai ales, de cînd *„iluștrii barbați de stat“* lucrează la *Academie*? Noi știam, și știm chiar, că barbații de stat și mai ales cei iluștri lucrează pe cîmpul politicei, conducînd interesele țării, supraveghindu-le, dirijîndu-le spre mai marele bine al poporului.

Și de ce d. Sturdza se ocupă astă-zi de istorie? Răspunsul nu mi-l poate da de cît politica d-lui Brătianu, care a ținut cu ori-ce preț să treacă în domeniul istoriei pe un „ilustru barbat de Stat“. Politica liberală impune, ca nu oamenii de valoare, ci pigmeii, epigonii tuturor statuelor, să ocupe situațiunile înalte, diriguitoare, în statul romîn. De aceia d. Sturdza face astă-zi istorie, de aceia d-sa lucrează la Academia Romînă.

Poziția ce ia presa liberală față de d. Sturza ni se pare cinică. Tot odată însă ea tradează teama, pe care actuala direcție a partidului liberal o are de o eventuală schimbare în „ocupațiunile laborioase“ ale d-lui D. A. Sturza. Și de aceia liberalii se grăbesc să anunțe, că d. Sturza nu face altceva, nu se ocupă de altceva, de cît de istorie. D. Sturza nu vede astă-zi alt cîmp de activitate de cît istoria. Tendențioasă și cinică atitudine! Văzut-ați vreo-dată cum își apără un cîne bucata de carne furată, ca nu cumva să i o ia stapînul? Aceasta e atitudinea d-lui Ionel Brătianu.

Mai murdar că nici nu se poate.

W.

OAMENI ȘI LUCRURI

CURA DE FOAME

Am auzit din foarte multe părți ridicîndu-se plîngeri și protestări pentru faptul că— mulțămită unei bizare interpretări a repaosului duminical—orașul a fost lipsit de *pîne* în două zile dintre cele patru cîte avu săptămîna curentă, pînă eri.

Se pare că multă lume a suferit, pur și simplu, de foame; multă lume iar s'a simțit oare-cum deconcertată de această lipsă; a domnit un fel de aiurea în urma acestei mici întîmplări— lipsa parțială a pînii, căci nu poate fi vorba de o lipsă absolută.

Odată mai mult se vede—în atari împrejurări—cît de șubredă este ființa noastră, dacă îndură cu atîta greutate și neplăcere o abatare atît de neînsemnată de la obișnuința ei, de la regimul ei.

Această întîmplare mi-a amintit că zilele aceste am cetit o relațiune din Danemarca despre sistemul doctorului Hindhede din Kopenhaga referitor la o cură de nemîncare sau, mai drept, de mîncare puțină.

Doctorul în chestiune propagă ideea de a reduce mîncarea și băutura — alimentarea într'un cuvînt — la minimul posibil. Iar recordul în această privință l'a atins un student din capitala Danemarcei și despre dînsul s'a ocupat societatea de medicină din acel oraș în ultima ei ședință.

Studentul în chestiune, trăind cu rigurositate după „sistemul Hindhede“ în cei din urmă doi ani n'a cheltuit de cît între 16 și 22 pfennigi pentru mîncare și băutură, între 25—30 de bani.

Unul dintre profesorii cari au luat parte la ședință afirma că, fără îndoială, studentul prezintă simptome de denutriațiune.

Dar profesorul Faber prezentă atunci pe studentul cu pricina și medicii se convinseră că el se află în deplină sănătate.

In vrîstă de 22 ani, studentul a început să aplice teoriile d rului Hindhede încă de acum trei ani; dar abia după un an reuși să reducă trebuințele zilnice la cheltuiala medie de 20 de pfennige— și la acest minimum s'a oprit.

Din ce a constat alimentația? Din lapte, pîne, grăsime vegetală, grisă și morcovi.

Foarte arare-ori, se înțelege, și-a putut permite luxul unei schimbări de regim; cu toate aceste tînărul studiosus asigură că s'a simțit foarte bine, ba chiar —că nici odată nu s'a simțit mai în putere și mai bine dispus de cît urmînd acel zistem. Numai în timpul iernei bea ceaiu, pentru a cîștiga oare-care căldură. Budgetul se urcă, în acele zile, cu 2—3 pfennige.

Dacă faptul e—cum se pare—strict adevărat, se vor putea scoate încheieri instructive, atît fiziologice, cît și sociale.

Nu există în omenire nu mai puternic imbold—de cît dorința de a fi sătul, sau —teama de a flămînzi.

Cîte elocquente volume s'au scris pe tema foametei!... Ce suggestivă e, bună oară, — fiind că vorbim de o întîmplare nordică — scrierea lui Knut Hamaun: „Foame“!

In afară de iubire,—ce „creiază“ mai mult, ce îndeamnă mai mult, ce frămîntă mai mult omenirea de cît foamea?

Cu deosebire că iubirea inspiră nu numai porniri de instinct; ci înnobilează determină la gesturi grațioase, la ingeniozitate și delicatețe, sporind uneori energia în direcțiunea sferelor și aspirațiilor sublime.

Foamea însă cultivă instinctele brutale; scoboară gîndul spre forme cît mai pămîntești și, în genere, este un rău sfetnic, întocmai cu și viațiul.

... Și cu toate aceste n'ar fi de cît o chestiune de deprindere, de educație a trupului și a voinței, ca să încetăm a fi atît de mult sclavii acestei senzațiuni curat animale: foamea!

Rodion

Un cîntăreț al Toamnei

De curînd avui plăcutul prilej să cetesc în ziarul nostru, la o rubrică gustată mult de cetitori, cîte-va rînduri pline de duioasă armonie și de evocări mișcătoare, asupra toamnei. Se vorbia acolo de felul cum se oglindește în sufletul poeților, poezia acestui melancolic anotimp, și se constata o banalizare a sentimentelor ce ne stăpînesc sub impresia căderei frunzelor îngălbenite. „Că aveți suflete înclinate spre lirism și inspirații, nu e de ajuns, poeți, ca să cîntați toamna în ceea ce are ea profund și sinistru“. Nimic mai adevărat. Insă vina poate nu e numai personal a poeților. De obicei farmecele acestui anotimp nu deșteaptă de cît sentimente asemănătoare tuturor visătorilor; ce poate evoca agonia anului, de nu... agonia vieței? ce-ți poate deștepta în minte tristețea clipelor cernite, de nu vraja celor fericite și dispărute? iar paliditatea cîmpiilor altă dată verzi, vestejirea frunzelor ușoare ce curg în cascade de pe ramuri, nu-ți va tfezi oare în minte extrem de banala, dar prea adevărata frază; „toate-s trecătoare?“ In general, din tot ce-ți va lovi sufletul în vremuri de acestea, se va închega un cîntec care se va putea rezuma în două cuvinte: melancolie și regret.

Repetarea acestor lucruri, chiar cu talent, natural că va obosi, va deveni monotonă. De aceia s'a zis cu drept cuvînt că toamna e cel mai poetic anotimp, dar că ne oferă cele mai sărace surse de inspirație. Parcurgi majoritatea revistelor și nu dai de cît de văitări rimate; nota eminesciană ține hangul. Tot regret, tot melancolie... dar ajungi cu vremea să citești asemenea produceri cu indiferența ce te stăpînește cînd foiletezi niște pagini de anunciuri. Imitarea servilă a înaintașilor și mai cu seamă a lui Eminescu, a fost o pacoste pentru noi; ei i se datorește lipsa aceasta de variație în atîtea sumedenii de produceri... căci orice lucru repetat, fie el cît de frumos, se banalisează cu vremea. Ce idee greșită a fost aceia de a se înfiera cu stigmatul disprețului, opera atîtor maiștri străini și ce păcat că s'au găsit mulți care să o urmeze. Altoindu-se la isvoarele artistice ale străinătății, scriitorii noștri ar fi învățat lucruri nouă și folositoare.

Și flind-că e vorba de toamnă... ce frumos știu să cînte poesia acestui anotimp, scriitorii contemporani francezi. Aceleași sentimente isvorăsc din producerile lor, dar ce deosebire de forma în care sunt îmbrăcate, ce deosebire de procedeul întrebuințat pentru a da naștere emoției, cîte nuanțări minunate, care te surprind la fie-care vers, la fie-care pagină. Acesta e misterul creației; să știi să extragi dintr'un fond comun, lucruri neobservate de alții, să știi să exprimi aceleași idei dar să ai aparența că spui o noutate..., numai o operă de felul acesta ne va putea mișca într'adevăr.

Dar din cauzele pe care le-am expus mai sus, toamna va fi mult mai greu de cîntat; artistul care ne va emoționa într'adevăr cu o producere în care se va cînta toamna, va trebui să posede întreit talent de cît unul care ne va emoționa prin oricare alt subiect De aceia, scriitorii care vor eși din nota comună cînd vor intona imnul anotimpului melancolic, vor fi adevărați scriitori de elită. Posedăm noi de acești? Cetirea rîndurilor despre care am vorbit, mi-a suggerat această întrebare. Mă voi grăbi a răspunde afirmativ. Da! Se găsesc și la noi artiști care au înțeles

că inspirațiile lor nu mai pot încăpea în strîmta haină a unui tipar învechit, care și-au lărgit privirile aspirînd poesia orizonturilor necunoscute și care au reușit să se ridice deasupra banalului de care ne lovim pretutindeni. Nu vă așteptați la o înșirare a numelui lor. Sunt atît de puțini! Și apoi procedarea aceasta ar pune pe mulți în mare uimire. Numele lor nu sunt popu lare, cîntecele lor nu plutesc pe buzele tuturora, și nu sunt recitate la anumite ocazii între două pahare de șampanie. Născute din visări, ele plutesc în lumi de inspirație senină... și e atît de departe lumea aceasta de cea reală!

Voesc să intrețin pe cetitori de astă dată, cu producerea, cu o parte din producerea unuia din acești scriitori, pe cît de necunoscut, pe atît de talentat: *G. Bacovia*. Din școala d-lui Macedonski, și-a tipărit versurile prin diferite reviste puțin populare, versuri nervoase, scurte, incisive. Din tot ce a scris acest visător, respiră mai cu seamă o atmosferă cețoasă și tristă; în versurile sale revine ca un *leit-motif*, ca o puternică obsedare fantoma Toamnei învăluită în crepuri diafane.., și versurile sale îngînă melodia divină a anotimpului; nu o melodie factice, nesinceră sau banală, ci o musică, o simfonie în treagă plină de note și de chemări desolante. E un cîntec funebru: moartea sufletului, împreunată cu moartea naturei:

Da, plouă cum n'am mai văzut...
Și grele tălăngi adormite,
Cum sună sub șuri învechite
Cum sună în sufletu-mi mut.
Ah, plînsul tălăngei cînd plouă!

...Și ce enervare pe gînd,
Ce zi primitivă de tină,
O bolnavă fată vecină
Răcnește la ploae rîzînd...
Ah, plînsul tălăngei cînd plouă!
. . . . . .
Ce basme tălăngile spun
Ce lume-așa goală de vise!...
Și cum să nu plîngi în abise,
Da cum să nu mori și nebun...
Ah, plînsul tălăngei cînd plouă!

Regretăm că spațiul (eternul dușman) ne-a oprit de a cita poezia în întregime. Repetarea aceasta ce revine în mod natural la sfîrșitul strofelor departe de a fi introdusă de formă, rezum, sintetizează sentimentele de desperare ale poetului, isvorite din melancolia ploilor de toamnă. Un strigăt pornit din adîncul inimei îndurerate, un cîntec de lebădă ce moare; prin sinceritatea, cît și prin vigurositatea redării sentimentului, poezia aceasta ar putea ocupa un loc de cinste printre producerile ultimului timp. Dezolarea aceasta rezultată din con topirea melancoliei poetului cu acea a naturei, revine și în alte poezii cu aceiași putere:

Afară ninge prăpădind,
Iubita cîntă la clavir...
...Ea plînge și-a căzut pe clape
Și geme greu ca în delir —
In dezacord clavirul moare
Și ninge ca 'ntr'un cimitir.
Și plîng și eu și tremurînd
Pe umeri pletele-i resfir —
Afară tîrgul stă pustiu
Și ninge ca'ntr'un cimitir.

Din *Seară tristă*:

... Barbàr cînta femeia — aceea
Și noi eram o ceată tristă...
Prin fumul de țigări ca'n nouri
Gîndeam la lumi ce nu există, etc.
...Și nici nu ne-am mai dus acasă,
Și-am plîns cu frunțile pe masă...
Iar peste noi în sala goală
Barbàr cînta femeea — aceea.

Un tablou sinistru de toamnă, în *Sonet*:

...Prin măhălăli mai neagră noaptea (pare
Și voac'n case triste inundară,
Și-auzi tușind, o tuse 'n sec amară,
Prin ziduri vechi ce stau în dărîmare.
Ca Edgar Poë mă reîntorc spre casă,
Ori ca Verlaine topit de bătură,
Și'n noaptea asta de nimic nu-mi pa- (să... etc.

Și imaginația poetului ne poartă prin locuri stranii, totdeauna evocate cu un talent puternic. Pășim într'o panoramă bizară, în care

In racle de sticlă princese
Oftau în dantele, mecanic.

Sunetul unei caterinci, lumea aceia de corpuri sculptate în ceară, peisajele vagi ce dormeau în dosul ochenelor, îi dă fiori de moarte.

Și atunci am fugit plin de groază
Din sumbrul muzeu fioros,
Orașul dormea în neștire,
Flașneta plîngea cavernos,
Plîngea caterinca — fanfară
O arie tristă uitată...
Și stam împietrit.. și de veacuri,
Cetatea părea blestemată.

Se poate o mai adevărată zugrăvire a misterului și a spaimei? Dar iarăși toamna revine în versurile sale cu tot convoiul ei de dureri și de suspine. Poezia *Fiori* e prea caracteristică, atît prin conținutul cît și prin ritmul ei original perfect corespunzător stărei sufletești, de aceia o reproducem în întregime:

Tăcere.. e toamnă în cetate,
Plouă și numai ploaia dă cuvînt —
E pace de plumb, e vînt, și pe vînt
Alene trec frunzele picate.
Deschide dă drumu, adorato...
Cu crengi și foi uscate am venit —
In tîrg o fată tristă a murit,
Și-a dus-o pe ploaie și-a îngropat-o
Dă drumu, e toamna în cetate.
Amantul moartei plînge pe mormînt—
Plouă.. și peste tîrg duse de vînt,
Grăbite trec frunzele picate.

Și apoi în *Vals de toamnă* ni se zugrăzește un tablou învestmîntat în cea mai grozavă desolare. In salonul pustiu și întunecat, iubiții ascultă înfiorați bocetele toamnei:

...Auzi cum muzica răsună clar
In parcul gol, funebru și solemn—
Din instrumente jalnice de lemn,
La geamuri toamna cîntă funerar.
Acum suspină valsul și mai rar,
O, lasă-mă acum să te cuprind...
Hai să valsăm, iubito, hohotind
După al toamnei bocet mortuar.

Ori-ce ar spune cei preveniți, ori-ce ar spune criticii care caută cu lumînarea în fiecare cuvînt „afirmarea sufletului romînesc" care caută să califice asemenea produceri cu epitete ca: poesie bolnavă, decadentă, simbolistă, instrumentalistă, etc., adevărul e că: prin sinceritatea ei, prin originalitatea și noutatea expresiilor, prin desolarea adîncă ce se revarsă din muzica cuvintelor ei, această poesie (indiferent de școala literară din care face parte) ne mișcă puternic, ne dă fiori de duioșie, ne împregnează în suflet farmecul ei funerar... Și nu se chiamă aceasta Artă?

Evandru

Litere-Științe-Arte

Școală și teatru.—Știrea că se vor începe peste puțin timp matineurile duminicale la teatrul național, are o directă importanță culturală.

Reprezentațiile de dup'amiazi sunt destinate în primul loc populațiuniii școlare de toate gradele și ca atare au o menire culturală imediată, căci pot contribui la educarea timpurie a gustului artistic în sufletele tinerelor generațiuni, —dacă, bine înțeles alcătuirea repertorului are în vedere acest fapt esențial: trezirea și cultivarea gustului artistic.

Vrîsta școlărească este cea mai lesne impresionabilă, ea este susceptibilă de cele mai puternice și mai trainice senzații și înrîurirea lor se simte pînă tîrziu, este de multe ori decisivă în materie de cultură și de emoțiune artistică.

Socotim că noul director al teatrului, d. Sadoveanu dă o mare însemnătate acestor chestiuni, dacă judecăm după informația unei reviste teatrale speciale—că d-sa ar fi acordat pe lîngă cele 20 de bilete permanente studenților universitari—alte 15 bilete permanente elevilor liceului național, liceului internat, celor două gimnazii, școalei comerciale superioare etc.

A contribui la formarea gustului estetic al generațiunii școlare este un act de înalt și adevărat naționalism. In acest înțeles dorim să se pună în aplicare cît mai curînd și matineele școlare cu un repertoriu corespunzător scopului ce urmăresc.

*

După o lungă tăcere, au circulat zilele aceste din nou știri privitoare la așa zisa descoperire a polului nordic. S'a anunțat, între altele, că Kund Rasmussen ar fi revenit de la nord aducînd mărturiile celor doi faimoși eschimoși cum că celebrul Cook a fost la polul nordic.

Din nefericire—ori din fericire—știrea reîntoarcerei lui Rasmussen e dezmințită.

*

La teatrul Davila din Capitală se prepară montarea piesei lui Oscar Wilde, *Salomea*.

*

A apărut *Scena* No. 4, cu data de 24 Octombrie, cu un sumar interesant.

*

Amintim că astă seară se joacă la teatrul național interesanta dramă originală *Mama* de I. Miclescu, în 4 acte.

*

Se anunță cu profesorul V. Noorden are intenția de a părăsi Viena și a se stabili din nou la Frankfurt. Aci a și cumpărat o mare clădire pentru instalarea unui sanatoriu modern.

*

Piesa lui Henri Bataille „La Vierge folle" s'a reprezentat luna aceasta pe șapte scene germane cu mult succes.

*

Pentru 16 Noembrie st. nou se anunță o eclipsă totală de lună între 12 oare 55 minute și 1 oară 46 minute, după orariul Europei medii.

*

E vorba ca rămășițele mortuare ale lui Dante au să fie mutate și așezate la Ravenna într'un mauzoleu grandios.

*

Piese nuoi, originale anunță „Scena": **o dramă modernă, din viața romînească, scrisă de poeții Cincinat Pavelescu și V. Eftimiu; o piesă într'un act de d-nii Al. Stamatiad și Const. Riuleț; o piesă istorică într'un act, din timpul revoluției lui Horia, de d. Zaharia Bărsan.**

*

Astăzi a apărut No. 33 al revistei *Facla*.

*

STRUNA ZILEI

ARTA CU TENDINȚI

Poetul B. N. va vorbi la societ. funcționarilor comerciali despre „Poezie". Știri.

Vorbind funcționarilor,
Poete drag—de poezie
Reamintești, deși se știe,
C'ades poeții 'n lumea lor
Fac artă cu... negustorie.

DIN VASLUI

Duminică a avut loc alegerea consiliului de disciplină al baroului de avocați din localitate. A întrunit unanimitatea voturilor exprimate: Pavel Gorgos Decan, iar membri, d-nii: Gh. Marinescu și Gh. Volenti.

*

La începutul lunei Noembrie a. c. are loc alegerea a doi consilieri comunali, unul din aceștia destinat pentru demnitatea de ajutor de primar. Din această cauză o zăpăceală fără de rost, e între colectiviști, găsindu-se împărțiți în două tabere, cînd e vorba a se destina persoana ajutorului de Primar.

Unii susțin pe avocatul M. Nicoleanu, alții pe avocatul C. Florian, și în comitetul executiv, convocat în acest scop, puțin a trebuit ca membrii lui să nu recurgă și la căi de fapt.

Acum se zice că guvernanții vor avea două liste, ambele fiind cu indispensabilul preot Grigoriu și pentru al doilea loc pe fie-care listă cîte unul din cei arătați mai sus.

*

O îndrăzneală: **Eforia spitalului Drăghici din localitate, zilele acestea a comis un act arbitrar de o nemai pomenită îndrăzneală, act menit a nemulțumi întreg județul, dar mai cu samă pe cei ce se interesează de aproape de această instituție.**

Iată despre ce este vorba: Reconstruindu-se spitalul Drăghici, pentru care s'au cheltuit mai bine de *două sute de mii lei* urma să i se dea o mai mare organizare din punctul de vedere al serviciului menit să-l aducă, creindu-se între altele și un post de medic chirurg; cum însă acest post nu se poate ocupa de ori și ce medic, căci pe lîngă cunoștințele generale meseriei, trebue să ai și specialitatea postului, cel mai prudent lucru era a se scoate la concurs acest post.

Eforia însă, în frunte cu d. Eduard Ghica ne animată de binele general, și de interesul a se aduce spitalului o capacitate în arta chirurgiei, a găsit că e mai comod a plasa în acest post pe un protejat al d-lui prefect Ghica, pe medicul de plasă Isăcescu, din județ, și ceea ce e mai grav a face cu acest medic un contract pe timp de cinci ani de zile. Nu este oare această numire un act nesocotit?

Poate fi ori cît de capabil acest d-n numit chirurg la spitalul Drăghici de Epitropie, dar d-sa nu are chemarea necesară a postului pe care l'a acceptat, căci în joc e veața oamenilor și de ei trebue să avem în primul loc grija.

Ne miră însă mult, cum medicul primar al județului d. doctor I. Bordea, nu pune cuvenita intervenire pe lîngă direcția generală a serviciului sanitar ca această numire să nu se aprobe. In tot cazul noi ne facem datoria și atragem serioasa atențiune d-lui dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, despre acest fapt, cu speranțe că nu vom mai avea nevoe să revenim.

Coresp.

In chestia monumentului

Peste cîte-va zile se întrunește Comitetul central al monumentului lui Cuza-Vodă. Convocarea este făcută pentru ziua de 31 Octombrie, ora 3 p. m. în localul Camerei de Comerț.

Toată chestiunea pare a se învîrti acum împrejurul unui punct material: fundațiunile din Piața Unirei, despre cari se pretinde că ar prezenta greutăți de tărîm complicate cu greutăți financiare.

In privința tărîmului, atita greutate este de a se umplea cu beton, o lățime de 2 metri, ocupat de pivniță, care se cedează monumentului, în mod gratuit de Creditul fonciar, greutate ce nu este atît de extraordinară și va necesita poate un plus de 2000 lei, peste ceia ce trebuie pentru fundațiunile totale.

Cît despre chestia banilor, s'au cheltuit 6000 lei cu fundațiile din piața nouă, de și acele cheltuieli au fost făcute de d. președinte Gr. Ghyka, fără a avea înainte hotărîrea comitetului executiv, compus din 6 persoane, asupra locului unde trebuie să se rădice statua,—acești 6000 lei se vor putea subscrie foarte ușor. Chiar dacă am presupune că fundațiile cele nouă vor costa mai mult 6000+2000.

Poporul din Iași și numeroși aderenți din provincie, de la care vin nenumărate scrisori la d. Xenopol, oferind contribuții vor acoperi în curînd sumele necesare pentru așezarea statuei în piața Unirei.

D. Xenopol a cerut să i se deie un termen numai de 2 luni, pentru a aduna banii necesari, cu toate că nu ar trebui ca să procure de cît 6000 lei, pentru a despăgubi cheltuiala făcută pe piața nouă.

Apoi se știe, că d. Ghyka-Deleni, era gata a da de la d-lui lipsa de 20.000 lei, cît mai trebuia pînă la acoperirea cheltuielilor.

Această sumă fiind însă dată prin generozitatea M. S. Regelui, credem că d. Gr. Ghyka-Deleni, ar putea să subscrie o sumă mai mică de cît ceia-ce oferise d-lui pentru a face ca monumentul să se înalțe acolo, unde el trebuie să fie și unde va fi, căci Ieșenii sunt hotărîți să nu cedeze cu nici un preț, această dreaptă a lor cerere.

Suntem siguri că comitetul central, care este reprezentantul dorințelor și voințelor poporului, ai cărui mandatari indirecți s'au constituit, va hotărî, în ședința din zi, ca monumentul să fie așezat în Piața Unirea.

Suntem foarte mulțumiți, de a comunica cetitorilor părerea d-lui Leon Em. Bogdan, comunicată prin următoarea scrisoare d-lui Xenopol:

Dobreni, 25 Octombrie 1910.

Mult stimate coane Alecule,

Din diferite împrejurări, nu pot lua parte la întrunirea din 31 Octombrie. Mă grăbesc însă a vă răspunde că sunt pentru Piața Unirei.

In Iași trebue rîdicat monumentul amintitor marelui act al Unirei Moldovei și Valahiei.

Acest monument trebuie așezat neapărat în Piata Unirei.

Săvîrșirea acestui act măreț întru toate, care a permis tot ce s'a făcut și realizat în urmă în frumoasa noastră Romănie, s'a îndeplinit sub domnia lui Cuza-Vodă. Lui îi revine deci acest loc de onoare.

Cuza-Vodă personifică unirea principatelor. Părerea mea este că un al doilea monument în amintirea Unirei este de prisos și banii afectați în acest scop de guvern se pot întrebuința pentru alte nevoi atît de numeroase ale Iașului.

Vă rog să primiți stimate coane Alecule, asigurarea osebitei mele considerații.

Leon Em. Bogdan.

INFORMATII

❑ D. dr. P. Zosin va deschide cursul de clinică nervoasă și mintală *Sîmbătă 30 Octombrie c. ora 3 p. m. în amfiteatrul institutului anatomic*, tratînd despre **Constituirea psihiatriei ca știință pozitivă**. Intrarea liberă.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, care a plecat în Capitală, se va reîntoarce Luni dimineață, pentru a lua parte la conferențele păstorale ale preoților din localitate.

❑ Aseară cîți-va patroni brutari, s'au întrunit în strada Anastase Panu și au hotărît ca să fabrice cît mai puțină pîine, pentru ca populația să sufere și astfel dînșii să forțeze modificarea legii repausului duminical.

❑ Din motive de economie, consiliul de miniștri a dat o deciziune prin care orele de serviciu la toate autoritățile Statului să fie numai dimineața, de la orele 8 la 1 d. a.

Această deciziune va fi aplicată cu începere de Luni 1 Noembrie.

❑ Astă noapte pe la orele 2 jumatate, patru indivizi îmbracați cu sumane și căciuli pe cap, s'au dus la cîrciuma lui Buium Zimer din strada Cuza Vodă No. 73, unde spărgînd un geam, au intrat înăuntru și au încercat să spargă seltarele de la tejghea.

Cărciumarul Zimer, la agomotul produs prin stricarea sertarelor, eși în cîrciumă ca să vadă ce este. Aci fu apucat de cei patru indivizi și trîntit jos, cerînd să le dea bani. La țipetile lui, veni soția sa, pe care indivizii o maltratară. La un moment însă soția lui Zimer reuși să fugă din cărciumă și pătrunzînd într'o odae ce dă în stradă a spart geamul, strigînd ajutor.

Dîndu-se alarma, cei patru indivizi au dispărut.

Din cercetările făcute la fața locului de agenții siguranței, reiese că cei patru indivizi ar fi din Tomești, și că erau clienți vechi de ai lui Zimer, căci aceasta avea obicei de a ținea în gazdă pe sătenii din împrejurimi care veneau cu afaceri în Iași.

❑ Astăzi la orele 2 s'a făcut înmormîntarea regretatului dr. G. Rojniță, fost profesor universitar, ale cărui rămășițe pămîntești au fost aduse eri de la Paris.

Prohodul a fost oficiat la biserica Sf. Spiridon, unde fusese depus corpul.

❑ Ni se spune că eri la audiția muzicală, organizată de d. Hurmuzescu, la care a fost invitat compatriotul nostru tenorul Ionescu, să cînte cîte-va romanțe, d-sa cu farmecul vocei sale a electrisat întreaga asistență compusă din tot ce are Iașul mai select și mai iubitor de musică.—Modul fin de interpretare, dulceața și timbrul argintiu al vocei sale, și mai presus de toate căldura și sentimentul care depune în executarea bucăților muzicale i-a atras în mod unanim cele mai călduroase aplauze și felicitări ale întregei asistențe.

D-sa a fost acompaniat la piano de tînărul d. M. V. Jora.

❑ La 1 Decembrie se vor împlini trei luni de cînd d. Leonte Leonteanu consilier la Casație se află bolnav.

La acea dată d-sa va fi pus în retragere, iar d. Budișteanu, președintele secției a II-a a Curței de Apel din București va fi înaintat consilier la Casație.

❑ D. Tăslăoanu, consilier la Curtea de Casație a cerut și obținut mutarea d-sale de la secția II-a la a III-a, în locul vacant.

D. Buzdugan va fi repartizat, după înaintare la secția II-a a Casației.

❑ Artileria de cîmp și școala de cavalerie din Pinerolla ale armatei italiane aratate succesiv de cinematograf au dovedit superioritatea acestei armate; a treia serie „Marina italiană ne-o arată cinematograful Pathé Frères în noul program de mîne Vineri 29 Octombrie în sala Sidoli.

Acest nou program este excepțional de bogat și ales, cuprinzînd între altele: Din epilogul revoluției portugheze, ultimele evenimente din Lisabona, autentice vederi luate după natură.—Din seria artistică Pathé Frères, a cărei interpretare și montare este încredințată artiștilor comediei franceze, programul nou de mîne Joi 28 Oct. încorporează frumoasa piesă: Pictorul Salvator Rosa și actrița.

Noul program de mîine Vineri cuprinde apoi: O chestie familiară, piesă jucată de actori engleji.—Luptele cu taurii în Chili (America de Sud)

Două comedii frumoase, sunt de asemenea cuprinse în noul program. Neîntrecutul Prince de la Alcazar din Paris interpretează excelența sa comedie. „Primul meu duel și Max Linder elegantul și simpaticul artist de la Olympia interpretează înscenarea sa comică" Sport cu boxul.

❑ Adunarea generală a societății clerului „Mîntuitorul Hristos", va avea loc Mercuri 3 Noembrie în sala corului metropolitan, cînd se va face darea de seamă anuală, descarcarea grstiunei pe anul 1909—1910 și alte chestiuni.

❑ Liceul Național își va serba, în ziua de 8 Noembrie patronul.

In dimineața acelei zile, elevii liceului, se vor duce, în corpore, împreună cu profesorii, să asiste la serviciul devin ce se va oficia la biserica la biserica sf. Voevozi din strada Eternitatea.

După amiază, elevii vor organiza un festival artistic-literar, în localul școalei.

❑ Tutunul nostru continuă a fi din ce în ce mai apreciat, în străinătate. Pentru a face față comandelor care s'au făcut de către Franța și Austria, regia noastră a sprit cu 1000 de hectare suprafața de tutun care va fi cultivată în 1911.

❑ E vorba ca să se înființeze și în localitate o societate la fel cu „Căminul Cultural" din București, cu scopul de a educa și a da o instrucție aleasă copiilor și fetelor în special, mai ales că de un timp în ceace se văd multe fete de la etatea de 11—12 ani rătăcite pe căi de necinste.

❑ Din Piatra-N. ni se scrie: Monahul Filaret Mărgineanu de la mînăstirea Bistrița, venind în Piatra, s'a întîlnit cu un oarecare Patea.

După îndemnul acestuia monahul s'a așternut pe chef în tovărășia prietenului său și a unei femei de moravuri ușoare.

Tocmai cînd s'a reîntors la mănăstire Filaret Mărgineanu a constatat că îi lipsea suma de 2 mii lei care nu putuse să-i fie furată de cît numai de aceea în tovărășia cărora petrecuse.

Autoritățile fiind înștiințate Patea a fost arestat.

Dînsul a mărturisit că în adevăr a sustras călugărului suma de 2 mii lei, adăugînd că a împărțit banii cu șeful stației de jandarmi din Tarcău, un anume Iosipovici.

Afacerea aceasta produce mare senzație în localitate.

❑ Lapte dulce zilnic proaspăt, se găsește la debitul fermelor Bădareu et Dr. Manolescu, cu 40 bani litrul.

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

DIVERSE

— Avram Silberman, soldat dezertor din escadronul 4 tren, a fost prins în Iași și înaintat comenduirei pieței.

— In strada Rufeni No. 18 un incendiu s'a declarat astă-noapte, care s'a stins de pompieri.

— Ministerul a confirmat pe d-nii V. Timuș, franzelar și Ilie Budescu, coletar, ca membri provizori în comitetul corporației „Progresul" din Iași.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Consiliul județean.** — A doua ședință a Consiliului județean va avea loc mîine la orele 3 după amiază, sub președinția d lui Krupenski, prefectul județului.

La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni: Chibzuirea și votarea budgetului județului pe exercițiul 1911—12; ordinul ministerului de interne relativ la scutirea străinilor de paza de zi și noapte în comunele rurale și fixarea tarifului; clasarea de drumuri cerute de comuni; fixarea prețului zilelor de prestație la drumurile vicinale și comunale, în campania anului 1911 și fixarea epocilor și cantităților de lucru la drumuri, în vederea legii drumurilor; modificarea budgetului județului pe anul 1910—11; modificarea regulamentului școalei inferioare de meserii a județului; alipiri deslipiri de sate și cătune.

❑ Un ziar local anunță, prin afișe, „o afacere senzațională — un fruntaș takist la parchet."

„Afacerea senzațională" este referitoare la d. V. Miclescu, din Dorohoi, care a fost citat la parchet, într'o afacere de gaj, de acum 15 luni.

Intr'u cît gajul privește Casa Rurală, este natural să se facă tapaj, precum naturală a fost intervenția directă a ministrului de justiție în această afacere.

❑ **Consiliul de război.**—Azi dimineață consiliul de război s'a întrunit în ședință sub președinția d-lui colonel Cerchez.

Consiliul a judecat și condemnat la pedepse variind între 6 luni și 1 an jumatate, pe următorii soldați: Ciubotaru Gheorghe din regimentul 8 roșiori, pentru dezertare repetată, Avram sin Zelman, din regim. 15 Războieni, idem, A Elenei Vasile, din regim. 12 Artilerie, idem; Banu Gheorghe, regim. 14 Roman idem, Purice V. Gh. regim. 14 Roman idem, Ciobotariu Gh., batalionul 4 vînători, scapare de arestanți, Zaharia V., regim. 12 Cantemir, Grădinau Gr. bat. 4 vînători, Chiriac Iorgu, reg. 13 Ștefan cel Mare și Boghița V., regimentul 29 Dragoș.

❑ Cu ocazia iarmarocului de Sf. Dimitrie ce s'a ținut pe platoul abatorului, agenții poliției de siguranță au prins pe individul Gheorghe Scheianu, care vindea mai mulți cai ce erau de furat.

Dus la brigada de siguranța și luat din scurt, numitul a declarat că nu el e autorul furturilor de cai pe care voia să-i vîndă, ci un anume Vasile Dimitriu din Roman, care fura cai și în urmă îi aducea la Iași și-i dădea lui ca să i vîndă, iar suma provenită din vînzare, o împărțeau în două.

Brigada de siguranță a cerut poliției din Roman prinderea lui Dimitriu și trimiterea lui la Iași, pentru ca ancheta să se continue aci.

❑ **„Societatea de științi din Iași"** își va deschide în sara de Luni 1 Noembrie la orele 8 jum., în amfiteatrul de Fizică de la Universitate, ședințele sale interesante. Ședințele fiind publice, publicul este invitat să asiste.

La ordinea zilei vor fi făcute în această primă ședință următoarele comunicări:

1) dr. Leon Cosmovici, — o placă: Cheie comutator sistem Cosmovici.

2) D. A. Myller Equații diferențiale hiperbolice de ordinul al 3-lea.

3) D prof. N. Costăchescu: a) Contribuțiuni la studiul combustiilor Florului și b) Floruri de nichel și cobalt.

4) D. Spacu G.: săruri complecte de fer.

5) D. G. Ionescu; Contribuțiuni la studiul Caleopterelor din grotele din România.

Ședințele societății vor continua ca și anul trecut, în cea dintâi Luni, de la începutul fie cărei luni a anului.

❑ **Concertul tenorului Ștefan Ionescu** *care era să aibă loc Vineri 29 c. se amînă din cauze neprevăzute pentru Duminecă 31 Oct. Și va avea loc, tot la Teatrul Național în matineu, la orele 3 p. m.*

Toate biletele vîndute sunt valabile pentru Duminecă.

❑ D. P. Flor, medicul corporației din P.-Neamț, demisionînd, a fost numit în loc, d. dr. Paul Pelisier.

❑ Starea epidemiilor din oraș pe timpul de la 15—21 Octombrie, a fost următoarea febră-tifoidă 15 cazuri cu 1 deces; scarlatina 11 cazuri cu 2 decese și difterie 5 cazuri cu 2 decese.

❑ Aseară, la orele 8 jum. urma să se țină adunarea generală a membrilor asociației medico-farmaceutică. Neîntrunindu-se însă 2/3 din numărul membrilor înscriși, ședința s'a amînat pentru seara de 5 Noembrie.

❑ Camera de Comerț a înaintat ministerului industriei și comerțului, un tablou de principalele firme din oraș.

❑ Duminecă 31 Octombrie, orele 9 dimineața, acționarii „Băncii Iașului" se vor întruni în localul Camerii de Comerț.

❑ Aseară la orele 8, consiliul de administrație al „Băncii Meseriașilor" au ținut ședință.

S'a discutat chestia fixării procentelor și s'a hotărît a se percepe un procent de 6 la sută de la împrumuturile ce se vor face în baza capitalului depus și 8 la sută asupra împrumuturilor pe garanții.

❑ **Universitare.**—In ziua de 1 Noembrie se vor deschide cursurile școalei de electricitate industrială, de pe lîngă facultatea de științi.

Prima lecțiune de deschidere va fi a d-lui prof. dr. Dragomir Hurmuzescu, Luni dela orele 4 jum.—6 p. m., care și va continua apo cursul conform programului.

— Senatul universitar unit cu consiliul facultății de litere va fi convocat septămîna aceasta pentru a se da citire raporturilor asupra lucrărilor candidaților la catedra de arheologie, vacantă la facultatea de litere din București și raportului asupra lucrărilor d-lui I. Ursu, candidat la catedra de istorie medie. De asemeni se va lua cunoștință de lucrările candidaților la catedra de sociologie, etică și estetică, de la facultatea de litere din București.

— Dintre toți candidații prezintați la examenul de Fisică, la d. profesor Hurmuzescu, a reușit numai d. Gh. I. Ionescu.

— D. Ilie Bărbulescu va începe cursurile de slavistică în ziua de 1 Noembrie orele 9 dimineață, cu lecția introductivă: „Despre direcția științei nouă a catedrei noastre de slavistică" și vor continua: Luni de la 9—10 în o septămînă literatura rusă modernă, în alta citire în limba rusă modernă.

Mercuri, 9—10 gramtica limbei paleoslovenice, în legătură cu cele mai vechi cuvinte slave din limba romînă.

Vineria, Interpretare de documente slave și moderne slave și lucrări seminariale în legătură cu limba și istoria romînilor.

— Consiliul facultății de litere a hotărît în ultima ședință că una din cele 2 burse de la filosofie să trecă la filologia clasică. S'a acordat 5 zile, pentru înscrierea candidaților la această bursă.

D-rele studente sînt admise la concurs, rămînînd ca Ministrul să aprobe ulterior.

❑ D. Ștefan Ionescu din Huși a trimes pentru statua lui Cuza-Vodă, 5 lei.

❑ **Un mare eveniment artistic.**—Marele turneu al celebrei *Réjane* și al trupei sale, care va juca la Iași la Teatrul Național 7 și 8 Noembrie a. c. va fi un adevărat eveniment artistic. Toată lumea cunoaște renumele Rejane. Ie ilustră în lumei întreagă și toți cari au aplaudat o împărtășesc părerea lui *Henri Lavedan*, celebrul autor dramatic membru al Academiei franceze care scria: *„Celor care vor întreba dacă Réjane este prima artistă de la comedie a acestor timpuri, n'ași răspunde de cît: Da! Ea este singura. N'am avut nici-o dată o Réjană inainte de ea și nici nu vom mai avea.*

Réjane care conduce la Paris unul din cele mai frumoase și elegante teatre frequentat de înalta societate, a consimțit pentru 2 luni să renunțe la succesele ei parisiane, pentru a face acest turneu cu superbele ei creațiuni. Ea vine întovărășită de 24 artiști prin care contează printre celebritățile parisiane, ca d-nii Duquesne, Dorival, Montreux, Séverin, Barré, Luiz-Marat etc. d-nele Clarele, Frédérique, Angele Nadir, Adrienne Beer, Cecilia Darlot etc. Trupa aduce cu ea un bagaj de 5000 kgr. Costume superbe, decoruri, avînd o punere în scenă luxoasă,

Bilete de intrare la „Thalia" (Maximovici).

❑ **Judiciare** —Camera de punere sub acuzare va cerceta mîine apelul primului procuror în chestia Secărescu.

Tot mîine va rezolvi și afacerile privitoare la eliberarea lui Weinstein și la aceea a lui Grünberg.

— Deraind trenul fabricei de cherestrea de la Dărmănești, șeful de tren, N. Gartner, fu ucis, iar frînarii Ungureanu, Crăciun și Dănuț, greu răniți.

Tribunalul Bacău a achitat pe directorul fabricei, Heinrich Eicher, și sentința a fost apelată de procurorul general.

Termen la 23 Noembrie la s. II-a a Curții.

— Divergința în procesul Koralek, în ce privește pe St. Gheorghiu, se va judeca la 15 Noembrie la s. II a Curții.

— Procesul contravenirii la legea trustului arendășesc, în care sunt implicați Fr. Ficher și fiul acestuia, se va judeca mîine la s. II-a a Curții.

— Afacerea cunoscutului falș în care sunt implicați doctorul Moga, soția și tatăl acestuia, se va judeca la 27 Noembrie la s. II-a.

— Unul din experții falimentului Schnürer, d. C. D. Mavrocordato, nemulțumit cu onorariul de 750 lei ce i-a fost fixat, a declarat apel.

Termen la 3 Noembrie, la s. II-a.

— Avr. Schwarz, fost negutitor de haine, a fost condemnat la trei ani închisoare pentru bancrută simplă și frauduloasă.

Numitul a făcut apel. Termen la 3 Noembrie, la s. II-a a Curții.

❑ D. Sol. Halița, inspector general al învățămîntului primar, a inspectat eri școala normală „Vasile Lupu" si împreună cu directorul școalei a aranjat funcționarea clasei I-a paralele.

❑ Prefectul de Tutova și deputatul George Diamandi, au propus cartel electoral în alegerile generale d-lui Lupu Kostake, șeful junimiștilor din Tutova. Oferta a fost respinsă.

❑ *Aducem la cunoștința amicilor noștri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum și a contestațiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămași înscriși pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace sta dată, rugăm stăruitor pe prietenii noștri, cari încă s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-președinte tribunalului de Iași.

Facem cunoscut, că pentru orice informațiuni și lucrare în această materie, vor avea la dispoziție concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 și avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 28 Octombrie

D. Take Ionescu la Piatra

București.—D. Take Ionescu șeful partidului conservator-democrat, se va duce Duminică 31 Octombrie la Piatra-Neamț.

Cu această ocazie va avea loc o consfătuire cu prietenii politici din acel oraș.

Mișcare în magistratură

București.—Astă-zi s'au iscălit decretele pentru numirele d-lor: Gh. Buzdugan, actual președinte al secției a IV-a Curței de Apel, consiiier la Casație, în locul d-lui Kivu, retras la pensie; St. Niculescu, consilier la Curtea de Apel, președinte în locul Buzdugan; Seulescu, actual inspector judecătoresc, consilier la Curtea de Apel.

O nouă mișcare în magistratură va fi făcută zilele acestea, mișcare care va cuprinde și tribunalele.

Ședința Sinodului

București.—Se spera că în actuala seziune a Sinodului, se va putea aplana conflictul Sinodal.

Sinodul a primit adresa Episcopului de Roman, prin care cere darea în judecaiă a sa și a Mitropolitului Primat.

Episcopul de Huși a pretextat că Episcopul de Roman s'ar afla bolnav cerînd să se lasă această chestie pentru mai tîrziu, cînd Episcopul de Roman se va însănătoși.

Se zice însă, că Episcopul de Roman va veni mîine la ședința Sinodului, pentru a susține cererea sa asupra dărei în judecată a Mitropolitului Primat,

Demisia lui Flondor

Cernăuți. — Cavalerul Iancu Flondor, șeful partidului romîn din Bucovina, a trimis d-lui Aurel Onciul, vice-președintele partidului, demisia sa.

Iată textul demisiei, adresată d-lui Onciul, vice-președintele partidului.

„Discordia și lupta între frați, cari au causat neamului nostru în Bucovina în ultimul deceniu multe și dureroase scăderi consumînd cu desăvîrșire puterile Romînilor și rezistența lor contra desnaționalizării, încep din nou a se încuiba în rîndurile națiunei noastre.

In fața acestor împrejurări de tot triste îmi este peste putință a răspunde pentru viitorul neamului romînesc în Bucovina și trebue cu inima întristrată să mă retrag de la conducerea partidului național.

Publicînd aceasta hotărîre tot odată în foaia partidului Vă rog să bine voiți a o lua în mod potrivit la cunoștință.

Cu deosebită stimă:

Dr. Iancu Flondor, m. p.

Condemnați la moarte

Tokio. — Tribunalul suprem de aci a condemnat la moarte, pe 26 japonezi acuzați de a fi complotat, în contra vieții Micadoului.

Nenorocire

Anvers.—In cursul exercițiilor de tragere în fortul Brasschalt, o granată a exploadat, omorînd 10 soldați și rănind grav alți 3.

Cutremur

Viena. — Aparatele sismigrafice din observatoriile din Pola și Trieat, au notat azi dimineață la ora 7 și 21, un cutremur de pămînt la o distanță foarte departată și de mare durată.

Explozie într'o mină

Trinidat (Colorado).—O explozie s'a produs într'o mină de cărbuni de aci și se crede că sunt 70 de mineri uciși în mină.

Un proces interesant

Berlin.—Prima ședință a procesului inculpaților din încăerările recente din cartierul Moabit, a fost amînată pentru mîine, de oare ce apărătorii au recuzat pe toți judecătorii.

LOTERIA

București. — Astă-zi s'a continuat tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

20.000 lei No. 467.

10.000 lei No. 7251.

5.000 lei No. 27461.

2,000 lei No. 39222, 24450, 54233 36194, 52215, 11448, 12010.

1,000 lei No. 17534, 55682, 37618 20395, 37138, 7287, 31888, 37797, 45022 59986, 15585.

500 lei, 32713, 21286, 2284, 10649 28773, 59467, 2054, 22254, 31018, 43768 24077, 22488, 56140, 12704, 3358, 1740 63, 45379, 41794, 12091, 5936, 8886, 47569, 48959, 15269, 31742, 19742, 38378 22721.

Drama din Ploești

Ploești. — Parchetul a fost avizat azi dimineață, că în strada Abatorului doui soți au fost găsiți asasinați.

La sosirea autorităților la locuința lui Ioniță Vladoreanu în etate de 50 ani a cesta a fost găsit în nesimțire, cu abdomenul spintecat și beregata tăiată, dar soția sa Anica, moartă, avînd beregata tăiată, numeroase răni pe corp și acoperită cu plapoma.

Un ginere a lui Vladoreanu, un anume Alex. Popescu, întrebat, a declarat că Vladoreanu era bețiv și se certa adesea cu soția sa, pe care o maltrata. Chiar aseară, cei doui soți au fost văzuți cum se certau. S'a iscat bănuiala că Vladoreanu ar fi omorît pe soția sa, iar apoi s'a sinucis și el.

Parchetul însă are indicii că la mijloc ar fi vorba de un asasinat și bănuiala a căzut asupra lui Ion Atanasie Pietrariu, cumnatul lui Vladoreanu. La percheziția ce s'a făcut acasă la Pietrariu, s'a găsit un portmoneu cu suma de 380 lei, pe care n'a putut'o justifica de unde o are.

El a fost arestat. Se crede că ar fi și complici.

Starea principelui Alexandru

Belgrad.—Principile moștenitor a petrecut o zi liniștită fără dureri. Temperatura cea mai ridicată a fost aseară 38.3 și pulsul 34.

Procesul bonurilor furate

București.—La judecătoria ocol I s'a judecat astă-zi procesul furturilor bonurilor de 54,000 lei.

Bertalan, Kein și Petru Calaricaris, au fost condamnați la cîte o lună închisoare, dar Aristide Paragula, la un an închisoare.

Noui aderări

Giurgiu. — In clubul conservator-democrat de aci, s'au înscris 240 membri noui, toți alegători ai colegiului I și II de Senat.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 9 Noembrie a. c., ora 11 a. m., se va ține în Camera acestei Primării licitație prin oferte închise pentzu furnitura a 12 vagoane ovăz.

Ovăzul va fi din recolta anului curent și de cea mai bună calitate cu boabe pline; nu va fi aprins și nu va avea nici un miros; trebue să fie curat, bine ciuruit și să nu conție în el codină, gunoae sau materii străine.

Garanție 2000 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Odată cu prezentarea ofertelor concurenții vor prezenta și o probă din ovăzul ce'l ofertează.

Dispozițiile art. 72—83 din legea comptabilității puclice sunt aplicabile acestei licitațiuni.

No. 26409
27 Octombrie 1910

❑ **Birourile Redacției și Administrației „Opiniei", s'au mutat, în casele Goldner, str. Gh. Mărzescu (Primăriei) 17, deasupra Cassei de Scompt. Intrarea prin curtea tipografiei Goldner.**

Ad-strația moșiei Ștefănești

din județul Botoșani, vinde ieftin paie de grîu, orz, ovăs, fîn și struțeni, recoltă 1910.

Gara apropiată Trușești.

IOAN LIATRIS
AVOCAT

s'a mutat **str. Procopie 26 bis**
(în dosul Facultății de medicină)

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, ciaiu și pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântână dulce, centrifugată		3.00
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.40
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mijlociu		0.20

Ouă zilnic proaspete 10 %.

Struguri zilnic proaspeți, calitate superioară, ca: busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub prețul zilnic al pieței.

Pere pergamute;
Mere domnești.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele prețuri;

Vin roș de masă	0.80	Litru
Vin alb vechiu	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

de asemenea se găsesc, Brînză de burduf, Caşcaval și Gervais romînesc

Dr. ALEXANDRU ȚAICU
Șef de clinică chirurgicală Spitalul Sf. Spiridon
Asistent al Facultății de Medicină
Medic al Sanatoriului Sfînta Maria

instalat în acest Sanatoriu, dă consultațiuni în fie care zi, între orele 2—3 p. m. în localul Sanatorului str. Zmeu No. 3 Iași.

Telefon prin Centrala Iași No. 90.

De arendat sau de vînzare

Vie alăturea cu crîșma de la 3 sarmale, din comuua Buciumi.

A se adresa direct, la D. I, Buicliu, strada Veche 26.

ATENȚIUNE

20000 bucăți bucăți 20000

La cunoscutul *Birou Technic L. Pix* a sosit un transport nou de *Becuri cu fir metalic*, garantate pentru durata fie-căruia cu 1000 ore, plus 70 la sută economie.

Becuri de la 25—50 putere lumină lei 3.

Becuri de la 50—100 putere lumină, variat.

Becurile cari nu vor funcționa pînă la 1000 ore, vor fi schimbate gratis.

Instalații pentru lumină electrică, prompt și cu înlesniri de plată. Devizuri gratis.

Cu stimă

I. PIX
Str. Gându No. 24

DIM. M. BOTTEZ
AVOCAT

Iași *str. Lozonschi No. 4*

FETE ȘI FEMEI

se primesc la lucrări ușoare la Fabrica de scaune „Fortuna" str. Pavlov (Moțoc).

Avis important

Aducem la cunoștința proprietarilor și negustorilor de vin, că d. François Creps celebrul profesor francez de la școala vinicola din Bordeaux nu mai rămîne în Iași de cît încă vre-o cîte-va zile. Dacă cine-va are vinuri rele la gust, oțetite, tulburi sau cu alte gusturi displăcute, d. Creps se oferă a da rețete și se pune la dispoziția acelor persoane spre a le drege vinul și a-l face plăcut la gust. De asemeni dă rețete pentru fabricarea de șampanie, coniacuri, vermut ș tot soiul de licheururi.

Adresa: F. Creps, — otelul Splendid. Loco.

Cezar Simionescu
AVOCAT

Strada Lascar Catargi No. 34

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către comităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea boalelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului I. DAVIDESCU** Tecuciu

Sticla a 1/2 L. 0.35 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile s. înţeles original)

GRILLAGES le détail 15 mètres 0f30c

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

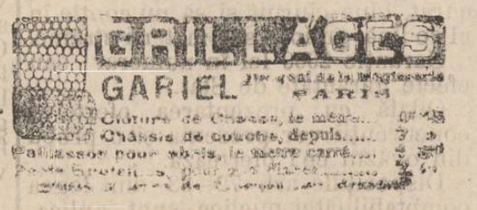

GRILLAGES GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre ... 0f45
Châssis de couches, depuis ... 7 »
Paillasson pour vélos, le mètre carré ... 2 50
Poule Sportive, pour 2 à 3 Poules ...
Grillage de Clôture pour Jardins ...

PONDOIR déposé Prix ..... 6f50 **R. GARIEL** 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS Appareils pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program compleet nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS En FONTE INOXYDABLE Prix: 0f50c. Raymond GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES, etc. Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,[illegible] Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,228.[illegible]0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.–4 Noem. 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpăra

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime Lei 20,00
1/4 Un sfert Lei 40,00
1/2 Una jumătate Lei 80,00
1 Loz întreg Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII No 1148 -- Sîmbătă 30 Octombrie 1910

Cînd cade guvernul

Viitorul își pune astă-zi melodramatica întrebare: *cine să ne ia locul.* Ni se pare curioasă întrebarea. Par'că ar fi mai natural ca *Viitorul* să se întrebe: cît mai stăm la putere? Căci acesta este doar gîndul care însuflețește pe partidul d-lui Ion Brătianu, mai ales dacă ne gîndim la toate mijloacele și expedientele la cari a recurs primul ministru pentru a se crampona de guvern.

Ei bine, nu. *Viitorul* însuși vede azi, că viitorul nu mai poate fi al partidului liberal. Presa liberală, și deci partidul și guvernul d-lui Brătianu, își dau seama că totul trebue să aibă un sfîrșit, că o guvernare, și mai ales ca aceia a d-lui Brătianu, nu poate avea pretențiunea de a se erija în necesară. Și ast-fel *Viitorul*, recunoscînd implicit toate acestea, se întreabă plin de melancolie: cine să ne ia locul.

Găsim, că nu presa liberală trebue să se preocupe de chestiunea aceasta. Țara și Suveranul sînt de față pentru a da soluția chestiunii, ceia ce toată lumea dorește din tot sufletul, ca să se isprăvească odată cu guvernarea dezastroasă a celui mai ticălos dintre regimuri, în fruntea căruia s'a cocoțat dinastia Brătianu.

Aceasta este chestiunea care preocupă pe toată lumea cinstită și soluțiunea acestei chestiuni este de o urgență salvatoare. Ast-fel că întrebării *Viitorului*, noi răspundem: cînd cade guvernul?

Aceasta este o chestiune de timp, o știm cu toții. Prea sînt evidente împrejurările, prea a mers departe guvernul, pentru ca să nu recunoască el însuși necesitatea propriei sale căderi.

Iar întrebarea ce și-o pune astă-zi ziarul autorizat al dinastiei din fruntea partidului liberal, denotă grija, starea sufletească disperată a acesteia care-și vede sfîrșitul.

Și de ce, mă rog, în ce scop, *Viitorul* își pune întrebarea de mai sus? Tendința este evidentă. Pentru a susține că partidul conservator este în imposibilitate de a lua guvernul. Or, a pune chestiunea așa cum o pune *Viitorul*, utilizînd toate mahalagismele ce curg șiroae pe străzile Bucureștilor, nesocotind situațiunile reale, de fapt, cari indică țăria inebranlabilă a partidului conservator-democrat, este a face tendenționism meschin în politică și nu politică serioasă.

Și apoi ce sînt însinuările *Viitorului* asupra unora din personalitățile conservatoare? Ele nu pot conduce la alta decît la aceia, că partidul liberal ar vrea să meargă cu sistemul expedientelor și mai departe, ceea ce nu este permis, ceea ce nu este cinstit.

In politica unui stat modern, în care se încrucișează și se ciocnesc curente de idei și idealuri ce năzuesc la realizare, oamenii adesea dispar. Partidele sînt ființe trăitoare, cu rostul lor, cu pornirile, tendințele, și aspirațiunile lor. Opinia publică și istoria sînt chemate a judeca partidele, cari au înfăptuit lucruri bune sau rele; iar nu oamenii, decît doar întru atît, întru cît aceștia au întreprins acțiuni singulare.

Și dacă *Viitorul* ar fi pus chestiunea în felul acesta, atunci toată broderia de insinuațiuni n'ar fi avut nici un rost. El ar fi trebuit să se întrebe: care este partidul cel mai tare; partidul, care inspiră garanția unei mai serioase guvernări.

Ni este indiferent răspunsul ce l-ar fi dat acestei întrebări. Țara nu se conduce după preceptele gazetei liberale.

Ba putem spune, țara nici nu cunoaște părerile acestei gazete. Dar dacă ar fi discutat așa chestiunea, *Viitorul* ar fi trebuit să conchidă, că în *ultima instanță*, în lipsa unei soluțiuni de conciliare, singur partidul conservator-democrat este în stare de a reda țării liniștea atît de adînc tulburată prin guvernarea nechibzuită a partidului liberal. Căci două lucruri sînt certe: partidul liberal trebue să cadă și un alt partid trebue să vină la guvern. Acestea sînt lucruri elementare. Cînd interesele țării reclamă căderea actualului guvern, el nu poate sta și cînd țara a indicat în atîte rînduri preferințele sale, nu mai poate fi discuție cine trebue să succeadă la guvern. Relațiunile dintre partide sînt, ca ori-ce alte relațiuni sociale, relațiuni de forță. Or, între partidele de opoziție, partidul conservator democrat este acela în favoarea căruia s'a constatat relațiunea de forță.

Iar argumentului final al *Viitorului* — întorcîndu-l împotriva lui — vom răspunde: cea mai frumoasă fată nu poate da de cît ceia ce are; iar guvernarea liberală n'a putut da, de cît legislația dezastruoasă din acești patru ani. Dacă i s'a pretins mai mult, e pentru că guvernul avea pretențiuni mai mari, și împrejurările cereau mai mult.

El nu poate fi comparat cu cea mai frumoasă fată..

Nu se mai vorbește de liberali

Luați ori ce ziar, de ori-ce nuanță și veți observa faptul curios, că de guvernul liberal nu se mai vorbește nimic. Ce fel de guvern e acesta ca acum, cînd mai are 18 zile pînă la deschiderea parlamentului și cînd are de pregătit legi, de redactat mesajul, de arătat țării cu ce se prezintă, acum în ultima sesiune a legislaturei liberală, nimene, dar absolut nimene nu se mai ocupă de dînsul.

Este și acest fapt un indiciu că guvernul lichidează, e pe drojdii. Toată lumea se ocupă de succesiunea liberalilor, *Toți recunosc că liberalii mai dețin puterea în virtutea inerției de sus, și că în fața nedumerirei Coroanei, d. Ionel Brătianu e silit să gireze provizoriu guvernul, de la care de mult trebuia să fie demis.*

Succesiunea liberalilor! Cîtă discuție n'a provocat și nu provoacă această chestie, căci ea pune pe tapet complexul vieții noastre politice. Singuri noi partidele conservatoare avem dreptul de a discuta chestia succesiunei, căci numai pe noi ne privește de a totului tot. Liberalii n'au dreptul să se amestece, din 2 motive; întîiu că e o afacere de politică internă de partid; și al doilea că ei vin cu idei preconcepute pentru cei mai slabi cu cari au colaborat 3 ani de-a rîndul. Grație acestei colaborări efective, Carpiștii s'au văzut remorcați de liberali, apărați de liberali și astăzi dați peste mal.

Privelișteа ce ne oferă viața politică între cele 3 partide e plină de învățăminte. Un regim putred și gata de a-și da sufletul se zbate în agonie, căzînd supt greutatea păcatelor sale. In neputința de a se opri la ceva mai bun, se apucă de țesut intrigi, de alimentat vrăjbi, de întețit animozități, de urzit culise despre toate mărunțușurile zilei. Și în aceasta își dau coatele cu junimiștii, cari cred că prin urziri de tot felul de știri, care de care mai fantastice vor putea împedeca mersul firesc al lucrurilor.

Dacă fruntașii partidelor ar pune în cumpănă rostul manifestării țării, ar trebui să vină la înțelegere că succesiunea se cuvine acelora, pentru care țara s'a pronunțat așa de categoric, așa de zgomotos. Și ei vor fi siliți să vadă ast-fel, căci dacă un singur moment Coroana n'ar ținea samă de acest fapt politic, de mult ar fi rezolvat criza de guvern pentru d. Carp. Deci Coroana nu voește un guvern Carp, tocmai din cauză că n'are țara cu dînsul.

Și dacă nu se vorbește de liberali, se vorbește însă foarte puțin serios de un guvern Carp. După cum la 1899 și la 1904 n'am avut guvern Carp, asemenea nu vom avea nici la 1910. D. Carp nu poate forma guvernul, căci n'are razim în țară și, vox populi vox Dei!

Pentru Coroană nu e un mister, ci ea spune tuturor, că nu se poate guvern conservator fără Take Ionescu. De cît cum? Aici Coroana are ale sale considerente și tocmai pentru că sînt în curs de tratări, cei ce au căzut în rolul de spectatori la năzuințele Coroanei sînt liberalii. Ei aș'stă la sfîrșitul lor politic și văd că se pregătește masa pentru alții.

Intru interpretarea gîndului Regelui se dau mii multe formule, de șefi și fruntași. Toate au rolul de formule, căci pasul hotărîtor îl are Coroana și la cele din urmă ea va decide. Dacă Coroana în avizarea ei, a părăsit calea cea veche, a hotărîrei de cabinet, și a luat de astă dată forma audiențelor în contradictoriu arată că Coroana dorește a da țării un guvern omogen prin plămada sa politică, cu mare ascedent în țară și dornic de muncă pentru binele țării.

I se propune de unii soluția imediată și definitivă, să fixeze Măria Sa quota *politică a guvernului, fără să lese parlamentului grija de a da el indicații guvernului. Guvernul unit spre colaborare să se oglindească într'un parlament ales pentru aceleași scop. Frumos și idilic!*

Propunerea a doua a unui guvern neutru, care să înlesnească prin vot răfuiala celor 2 partide. Guvern chemat de a prezida alegerile, cele 2 partide vor lupta în proporții cu puterile lor pentru a răpune. Colo colaborare prin egalizare în numele ideii conservatoare; ici răpunere;—învingători și învinși.

Nici Coroana, nici șefii de partide, nimenea încă nu știe cuvîntul hotărător. Dar cît de curînd va veni să i se dezbărneze ghiarele din trupul țării.

Chestii sociale

NEOIOBAGIA

Supt acest nume d. C. Dobrogeanu-Gherea, cunoscutul nostru doctrinar socialist a scos de supt tipar un volum, în care studiază problema noastră agrară.

In graba cetirei lucrării d-lui Gherea, împărtășim cetitorilor impresia ce ți produce lucrarea.

Dl. Gherea e un critic social sui generis. Avînd punctul său de vedere din care privește societatea, d-sa face dovadă mai mult de sistem de cît de justețe în aprecierea faptelor sociale. Pentru doctrinari lucrarea d-lui Gherea aduce acea mulțumire adîncă, care o produce analisa unei chestiuni pînă în cele mai mici amănunte a sistemei. Un sistem filosofic e o frumoasă clădire, dar caduce din chiar momentul închegării sale; așa e și din sistemul socialist al analizei raporturilor sociale; el va cuprinde mai mult element subiectiv de cît pură obiectivitate.

Acest subiectivism îl urmărește pe d. Gherea, întîi față de analiza legii împroprietărirei de la 1864, asupra căreia și-a schimbat mentalitatea de la 1887, cînd a scris programul social-democrației romîne. Atunci condemna cu totul opera lui Cuza și Cogălniceanu, pe care azi dacă o mai admite ca bună, arată însă ca perverși pe toți factorii ce au săvîrșit'o dar scoate din socoteală tocmai pe Cuza și Cogălniceanu, pe care îi crede sinceri. Legea de la 1864 nu e bine analizată de d. Gherea, căci a'a pus dintr'un punct de vedere unilateral; și d. Gherea nu utilizează în mod conștient și complect materialul istoric.

Un exemplu. Toată îndrumarea noastră politică a fost de a ne emancipa de Turci, și mai apoi de Ruși, căci o dată intrate țările românești în jocul silit al politicei Turcești, de la 1711, ni s'a înlesnit apropierea prin suferință și deci s'a născut în noi dorul de apropiere și unire. Dacă cultura apusului a grăbit pasul, o mare parte a acestei culturi ne-a venit prin Rusia, cari ne-au generalizat practica limbei franceze în pătura de sus, ne-au modernizat alfabetul laic și ne-au organizat statul pe baze mai democrate. Dl. Gherea vede scurt că cultura apusului a fost întrodusă cu scop vădit contra Rusiei. Prea vede adînc ceia ce n'a fost.

Asupra țărănimei are accentul ditirambic din socoteala ce face asupra bogăției țării, că țărănimea cîștigă în medie 32 bani pe zi de căciulă. Asupra urnirei averilor naționale, cum și a sporirei productivității țării, d. Gherea se împedică de programul poporaniștilor d-lui C. Stere și de sigur nu-l împacă nici atitudinea politică a foștilor săi colaboratori, nici programul țărănist ce-l propune. Pe d. Gherea țărănismul agricol sau de mică industrie nu-l mulțumește, pentru că pe d-sa nu-l sparie *șomajul*, adică inactivitatea a 4 luni pe an a țaranului, ci pe d-sa îl atrage industrializarea țării.

Și nu mă pot opri de a nu cita așa în fuga condeiului frumosul tablou ce și face autorul despre idealul său:

„Acolo unde fierbe viața și lupta; acolo unde strigătul strident al sirenii cheamă mulțimea m u n c i t o a r e la muncă, acolo unde masele muncitoare în mine răscolesc măruntăele pămîntului, unde ciocane uriașe spulberă blocuri de oțel, unde pădurea de coșuri înaltată spre cer anunță izbîndă și victoria muncii omenești asupra naturii, unde vapoare uriașe spintecă oceanele; acolo unde în orașele gigantice se sbat și se izbesc pasiunile, se lovesc și se ciocnesc ideile, se plămădește cultura formidabilă de azi și coa imensă de mîne, acolo unde fierbe și spumegă lupta uriașă dintre muncă și capital, din care trebue să nască o lume nouă... acolo și numai acolo poate fi idealul nostru ori al țării.

Toată frămîntarea și lupta și zbuciumul uriaș și neîncetat de acolo nu sînt durerile cari vestesc apropierea morții, ci sînt frămîntările uriașe și durerile nașterii.

Acolo naște *viitorul*“!

Lucrarea d-lui Gherea va provoca multe critici de teorii, multe întîmpinări ca vederi practice, va provoca însă și admiratori, căci e scrisă cu acea căldură că atunci cînd omul își spune cu tot focul convingerei ideile ce formează credul lui. In frămîntările noastre de persoane lectura lucrării d-lui Gherea e o alinare, căci deschide orizonturi nouă scrutătorului dornic de binele obștesc.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

DISTRUGERE

Fiind-că vorbeam eri, aci, despre psiho-fiziologia *foamei*, nu e fără interes să mai stăruim în cîteva rînduri asupra însămnătății acestui element în univers, asupra puterei cu care ea îmboldește vietățile, asupra unora din urmările ei.

Admirăm adeseori natura—scrie Darwin—urmați de strălucirea și frumusețea ei și nu ne dăm seama că păsărelele cari cîntă cu atîta farmec printre crengile înverzite se hrănesc cu insecte și grăunțe, nimicind fără cruțare nenumărate ființe vii și uităm că, la rîndul lor păsările carnivore și fiarele de pradă stau veșnic de pîndă pentru a nimici mii de păsărele ori pentru a înghiți ouele și puii lor. Uităm de asemenea că dacă în anumite anotimpuri este o bogăție de hrană în natură, nu tot astfel însă e și în vremea celorlalte anotimpuri.

„Și atunci se deslănțuie printre viețuitoarele din natură un război fără cruțare, o luptă crîncenă și înverșunată, lupta pentru existență. E un război de neînlăturat și pricina lui stă în prea marea repeziciune cu care tind a se înmulți toate ființele pe pămînt.“

Căci, fără îndoială, fiecare organism nou născut vine în lume cu instinctele sale de foame, cu trebuința de a se nutri, cu vroința de a trăi și mintea noastră nu se poate coborî ori nu se poate ridica pînă a pricepe misterul inexorabilei trebuințe care osîndește ființele—aproape fără excepție—să trăiască numai cu prețul distrugerei.

Numărul locuitorilor de pe toată suprafața pămîntului—scrie un naturalist—e, aproximativ, de un miliard și jumătate; dacă numai 750 milioane s'ar hrăni cu carne; dacă un om ar mînca, în mediu, 100 de grame carne pe zi cei 750 milioane de oameni vor consuma zilnic 250 miliarde de grame pe zi, ori 250 milioane kilograme! Omul mîncînd carnea diferitelor animale, dintre cari unele mari ca boul, altele mai mici, ca porcul, oaia, epurele și altele, apoi carnea diferitelor păsări, pești, scoici etc.,—în medie de admitem cifra de 100 Kgr. greutatea unui animal consumat, vom vedea că cei 750 milioane de oameni—vor distruge zilnic viața a 2 milioane și jumatate de alte animale pentru astîmpararea foamei lor!

Nu mai socotim—scrie acelaș naturalist—cazuri de acelea cînd un singur om mîncînd în cîteva minute o farfurie de icre de pește, distruge posibilitatea existenței atîtor indivizi-pești cari s'ar fi dezvoltat dacă ouele lor s'ar fi dezvoltat în apă!

Și cu drept cuvînt trage încheierea:

„Dar ceea ce e dureros pentru noi oamenii, e că, cu toată așa zisa civilizație a noastră, cu toată morala religioasă în care am fost crescuți de secole, nu ne am putut încă scăpa de sălbătăciea moștenită de la animalele feroce de a ne sfîșia unii pe alții din cauza foamei.“

Intr'aceasta oglindim oare însăși firea universului? Răspundem unei esențiale trebuinți a naturii, a lumei, de a ne distruge între noi, pentru a face loc altor viețuitori cari așteaptă locul?

Să urmărim încă firul reflecțiilor acestora de... toamnă și de agonie.

Rodion

Cuziști și Anticuziști

Intrunirea de Duminecă a comitetului — a întregului comitet — în vederea deciziunii definitive cu privire la monumentul lui Cuza-Vodă, e așteptată nu numai cu interes, — dar și cu emoțiune.

Lucrurile s'au complicat tocmai în momentul cînd părură cu totul simplificate și terenul lunecă de sub picioarele... Domnitorului, tocmai cînd era vorba de teren.

Și ce ironie!

De astă-dată însuși ai lui par a vroi să-l tradeze. Nu spune oare un dicton cuminte: „on est toujours trahi par les siens“.

Cînd, în urma suflului general și puternic de simpatie populară, administrația comunală se declară resignată ori învinsă, — iată că în sînul comitetului se iviră acele divergențe de păreri, acele disensiuni cari dau împrejurării o notă de tragi-comedie. E reacțiunea muncii încordate și excesului de zel? E indispoziția provocată de mîndria egoistă de a nu se contrazice? In fot cazul momentul a fost rău ales din partea unor sinceri și vechi admiratori ai fostului Domnitor, căruia au vrut, cu sinceritate și cu entuziasm, să-i asigure nemurirea, luînd inițiativa monumentului public ce urmează a se ridica în Iași prin subscripție publică.

*

Un ziar popular, ocupîndu-se eri de chestiunea statuilor în general și de aceea a lui Cuza-Vodă în deosebi, arată că ar fi fost poate mai prudent să se aștepte pînă nu va mai fi în lume nici unul din adversarii în viață ai primului Domnitor al Țărilor-Romîne. Atunci fără îndoială, ar fi fost lucru prea ușor și nu s'ar fi întîmpinat nici o rezistență..

Decît în acest caz ar fi existat, poate, și un dezavantagiu foarte serios. Că n'ar mai fi fost în viață și o bună parte dintre cei mai calzi partizani ai lui Cuza — și inițiativa nemuririi Lui putea să sufere întîrzieri, ori să nu fie luată de loc. E, în ori-ce caz, o părere cam ciudată, părerea exprimată de acel ziar, nu e însă lipsită de oarecare interes. Ea arată odată mai mult că în ce privește istoria domniei lui Cuza, domnesc încă opinii variate, convingeri diverse — și pe ici-colo spirite de opoziție și de dușmănie. Asemenea spirite de adversari există încă în cercurile unor din rarii contemporani ai lui Alexandru I.

*

Nu încape îndoială, — deși nimeni nu ar putea preciza pe deplin — că îndărătul rezistenței ce se opune intențiunii de a imortaliza fostul Domnitor — primul Domnitor al Țărilor Unite — sunt puteri anumite cari lucrează. Poate ele singure nu-și mai dau seama în momentul de față în ce măsură anume influența lor se simte și se contamineazā; poate e numai o teamă ascunsă și nemărturisită a unor adepți ai lor... Dar este sigur că fără oculta lor înrîurire s'ar fi desăvîrșit mai de mult opera întreprinsă, — de a se da răsplata tîrzie dar meritată celui dintîiu și celui din urmă Domnitor al celor două țări unite.

Se efectuează prin graiu ori prin scris, — prin acte ori prin simple gesturi acea înrîurire? E greu de spus. Dar nu e rău, credem, a reîmprospăta oare cari documente, poate prea puțin cunoscute marelui public. Dintre aceste face parte și o prefață scrisă de d. Dim. Sturza la o mare publicațiune a Academiei Romîne, tipărită cu ocazia jubileului de 30 de ani de domnie a Regelui Carol I. Lucrarea ocazională, de reală însemnătate literară și istorică, poartă prefața menționată și între altele cetim acolo:

„...Din chiar acele zile fericite de 5 și 24 Ianuarie (e vorba de 1859 N. R.) vedem de o parte ezitațiunile lui Alexandru Ioan de a urmări îndeplinirea programului național, pe de alta lupta energică a conducătorilor redeșteptării naționale pentru realizarea lui cît mai repede.

...Atît de puternic era curentul condus de toată suflarea sănătoasă și viguroasă a țării, în cît întîrzierile momentane au fost primite cu nemulțumire și ele dădeau naștere unei neîncrederi crescînde în contra alesului din 5 și 24 Ianuarie,

Mai întîi se iviră îndoeli, dacă Vodă Cuza urmărește cu seriozitate Unirea. După proclamarea acesteia în 1862 se întări convicțiunea că Vodă Cuza nu se mai gîndea la întronarea Dinastiei ereditare a unui Principe ales dintr'o familie domnitoare a Europei și că declarațiunile și demersurile sale în această privire nu erau nici sincere nici serioase. Această convicțiune se generalizā mai ales din momentul în care Vodă Cuza înfiă, în Iunie 1864 și Noembrie 1865, doi copii fără de părinți și se lăsă a fi condus de lingușitori care-l făceau să zîmbească la ideea fundărei unei dinastii personale a sa, la ideia fundărei Casei domnitoare Cuza, precum se așeză după moartea lui Vodă Cuza, în almanachuri de Stat, alăturea cu dina-

stiile pretedenţilor la tron din alte ţări.

Astfel, convicţiunea că planurile lui Vodă Cuza privitoare la viitorul Romîniei se depărtau de programul naţional stabilit de Divanurile ad-hoc şi că ele tindeau a ridica Dinastia romînească pe alte baze de cît acele hotărîte de naţiune, — această convicţiune a devenit una din cauzele principale care a condus la detronarea lui Vodă Cuza".

Astfel aşternute, rîndurile mai sus cu pretenţiunea de a oglindi întreagă perioadă — şi una din cele mai complexe — a istoriei contimporane a Romîniei — a căpătat autoritatea unei sigure documentări şi egida unei instituţiuni culturale superioare cum este Academia Romînă.

Nu e de mirat că sub influenţa unor asemenea afirmări autoritare s'a dat naştere legendei că de-apururi stau şi trebue să stee adversare neîmpăcate figurile celor doui suverani, — Domnitorul Ţărilor Unite şi Primul reprezentant al unei mari Dinastii Europene, destinat a-i fi urmaş,

Iar sub influenţa unor atari pagini de istorie tendenţioasă s'au născut şi cultivat curentele duşmănoase fostului Domnitor Cuza, curente care au încă răsunete, — produc încă glasuri înăduşite, glasuri în umbră, cari nu vor să se stingă.

*

Gazetele anunţau zilele acestea că d. Dim. Sturza lucrează cu asiduitate la ultimile volume ale istoriei domniei Regelui Carol I.

Singurul mijloc mai bun pentru bătrînul om de stat de a-şi mai uita ponosul anti-cuzist e, poate, zelul cu care se aplică să-şi termine lucrarea referitoare la domnia urmaşului primului şi ultimul Domnitor al Ţărilor-Surori.

As.

Concertul Tenorului Ştefan Ionescu

După cum am anunţat mult aşteptatul concert al Compatriotului nostru va avea loc în mod irevocabil *Duminică 31 Octombrie* orele 3 p. m. în sala Teatrului.

Toată lumea selectă şi amatoare de muzică din Iaşi s'a grăbit sa'şi rezerve bilete spre a asista la concertul de Duminică, care va fi o adevărată serbătoare muzicală în care se va producs Tenorul Ştefan Ionescu pe lîngă bucăţile cele mai deficide ale celebrilor compozitori streini şi cu cîte-va Compositii de ale compositorilor noştri din Iaşi, toare ziarele se întrec a aduce cele mai mari ologii tînărului tenor care va executa Duminică, punîndu-l în rîndu-l rarilor şi celor mai buni artişti de operă. Iată cîte-va spicuiri de prin Ziare:

„Il Piccolo di Milano", Ianuarie 1909. —Aseară în faţa unei săli arhipline de tot ce are mai select şi mai amator de muzică oraşul nostru, s'a presentat tînărul tenor romîn într'un Concert cu bucăţile cele mai deficile ale celebrilor noştri compositori. Vocea d-sale *caldă şi generoasă, de un timbru argintiu,* melodioasă şi de întindere egală în ambele registre, a cucerit şi a captivat publicul nostru amator de asemeni voci rari de tenori lirici, răsplătindu-l cu aplauze bine meritate, bisîndu-i mai multe bucăţi, printre care şi Romanţa *„E lucevan la stelle"* din opera Tosca. — Ii prevedem un frumos viitor artistic.

„Il Menghino del Chiasso", Februarie 1909. — Aseară în teatrul comunal a debutat tînărul Tenor Romîn în *opera Cavaleria Rusticană.* Dificila parte a lui Turidu, din nemuritoarea *operă a lui Mascagni* a fost săştinută de simpaticul tenor cu multă bravură. Publicul nostru cunoscător a văzut în d-sa un artist şi un cîntăreţ de valoare. *Vocea caldă şi suficientă cu splendite note acute clare şi argintii* emise în duetul dintre Turido şi Santuzza,a făcut ca publicul nostru să'l aplaude şi să'l sărbătorească rechemîndu-l şi bisîndu-i duetul.—D-sa are calităţi vocale şi artistice suficiente care îi vor pune în rîndul *rarilor şi bunilor noştri cîntăreţi de operă.* etc.

„Independenţa", Aprilie 1910 — M. Ştefano Ionesco le ténor que nous avons eu le plaisir d'entendre dans des concerts de bienfaisance a donè hier soir à l'Athenée Roumain un concert avec le concurs de M-me Marie Carp Cristorian et de M. Michel Savel Mano.

Cet Artiste possède une très belle voix et la manie avec beaucoup de facilitè Aussi il a été tres chaleureusement applaudi par le public qui emplisait la salle de l'Aténée Roumain.

„Universul", Aprilie 1910,— Tenorul Stefan Ionescu care a dat aseară un Concert în sala Ateneului Romîn a fost foarte mult aplaudat şi bisat de numerosul public care umplea sala. — *D-l Ionescu posedă o prea frumoasă voce* şi a cîntat cu mult sentiment *„E lucevan le stelle"* din Tosca de Puccini, *Aria din opera Verther de Massenet.* „Aţi auzit?" de Massenet şi cîte-va romanţe populare romîneşti.

La Concertul de Duminică al Tenorului Ionescu se va produce şi distinsul nostru Violencelist şi profesor al Conservatorului d. Teodorescu.

D-sa care este un vituos al violoncelului este destul de cunoscut publicului Ieşan cu ocazia concertelor pe care d-sa lea dat la noi, cu ocazia cărora s'a remarcat siguranţa, eleganţa şi technica de care dispune şi în special sentimentul şi căldura care le pune în ezecutarea bucăţililor. Iată bucăţile pe care d. Teodorescu le va executa Duminică: Aria Tenaglia, Mennetto Valensien, Revue de Schumann, Fantesie Thiroliană D. Mohr şi o composiţie inedită a Compositorului nostru d. Mezzetti intitulată Melancolie a cărei primă audiţie va avea loc la concertul Tenorului Ionescu de Duminică.

Puţinele bilete ce au mai ramas se iau cu asalt la agenţia „Carmen Sylva" Piaţa Unirei.

Litere-Ştiinţe-Arte

In cercuri literare.—E în adevăr de constatat vr'o mare schimbare, vr'o nouă mentalitate în publicistica noastră periodică, relativ la libertatea şi la sinceritatea aprecierilor în materie de critică literară?

S'ar părea că da,—privind unele întîmplări. Vedem, bună oară, fenomenul destul de îmbucurător că în jurul unei şi aceleaşi reviste se pot aduna elemente diverse, ba chiar elemente care-şi atau protivnice, politiceşte.

Mai mult încă, vedem colaborînd la una şi aceeaşi revistă publicişti cari, uneori îşi spun reciproc adevăruri destul de severe, ori îşi fac, reciproc observaţiuni şi critici cu destulă franchiţe, dacă nu chiar cu oare care părtinire.

N'avem de cît să menţionăm cazul colaborării d-lui N. D. Cocea la „Viaţa Romînească", unde-i se îngăduie să critice cu severitate pe un liberal ca d. Pompiliu Heliade şi să facă elogiul unui „takist" ca d. Davila. Fără a mai vorbi că în revista proprie a d-sale—în „Viaţa Socială" d. Cocea polemizează cu revista ieşană care—la rîndul ei—nu se împacă de loc în vederile celeilalte.

In această privinţă lucrurile stau destul de bine, întru cît se face dovada că obiectivitatea întră din ce în ce mai mult în discuţiuni şi polemici literare şi artistice.

Se petrece însă lucrul peste tot în acelaşi chip? Să privim realitatea mai de aproape.

*

„Noua Revistă Romînă" anunţă că de la 31 Octomvrie introduce importante îmbunătăţiri reacţionale. Exemplarele vor cuprinde 24 de pagini în loc de 16 ca pînă acum şi se vor introduce rubrici nuoi consacrate mişcării culturale şi literare.

*

Parisul a văzut încă odată o interesantă manifestare artistico... regaliată.

Pe scena Odeonului apăru în una din aceste seri, scriitorul René Fauchois avînd să ţină o conferenţă asupra lui Racine.

Un număr de demonstranţi, făcînd parte dintre faimoşii *Camelots du Roi* începură a fluera şi a vocifera în timp ce din galerie se distribuiau exemplare din ziarul „Action Française".

Fauchois este autorul dramei populare „Beethoven".

*

Legenda care e de mult timp cultivată în oraşul Verona, legenda care pretinde că într'un anumit loc din acel oraş s'ar găsi mormîntul luliei Capuletti, eroina lui Shakespeare, a găsit o consfinţire zilele acestea. Nu o confirmare istorică, o nu! Căci de drept legenda e o simplă legendă. Dar cum ea este productivă şi cum de atîta vreme mormîntul se arată mereu călătorilor, curioşilor în schimbul tradiţionalelor bacşişuri, administraţia oraşului a ţinut să consacre acea relicvă: şi a pus o placă în onoarea lui Shakespeare, adăptînd în acelaşi timp o frumoasă alee împrejur. Delegaţi oficiali rostiră cuvîntări ocazionale, slăvind simpatiile anglo-italiane.

Iar călătorii vor continua să admire mormîntul luliei şi să dee... bacşişuri ciceronilor italiani cari vor arăta această curiozitate sentimentalo-istorică.

*

Nu numai maestrul Puccini a cedat Mitropolitan House-ului din New-York premiera operei sale „Fata Apusului", dar şi Mascagni va avea tot acolo premiera noului sale opere „Principesa Ssabeau". Libretul acesteia l'a luat scriitorul Luigi Illica din legenda frumoasei Godiva,—Anglia secolul XIII. E un subiect care într'adevăr permite desfăşurarea unor scene generale. Se va vedea dacă maestrul Mascagni nu şi-a desminţit trecutul

*

Vaticanul va avea în sfîrşit, un triumf. Recentul roman al lui Fogazzaro *„Il Santo"* fusese clasat între scrierile moderniste, aşa de neplăcute Papei. Acum se publică oare-cari indiscreţiuni,—fragmente dintr'un nou roman al lui Fogazzaro—Leila—din care pare că scriitorul are intenţia de a reîntra în graţiile Romei, de oare-ce romancierul face elogiul bisericei catolice şi şefului ei spiritual.

*

In *Bollettino ufficiale del ministero dell, intruzione publica* (2—9 Iunie 1910) se tipăreşte discursul lui *Credaro* ministru de instrucţiune publică ţinut, la deschiderea expoziţiei de pictură din Veneţia. Iată ce se spune de educaţia artistică a tinerimei, a tuturor păturilor sociale: „Astăzi mulţimile muncitoare se îndreaptă spre noi; ele vreau să ajungă unde sîntem noi, să se împărtăşească din aceleaşi bucurii spirituale ca ale noastre. Să ascultăm glasul lor. E glasul muncitorilor şi ţăranilor, care creiază zi cu zi viaţa neamului întreg şi prin aceasta, indirect arta. Fiind cetăţeni ca şi noi li se cuvin aceleaşi drepturi. Şi după cum noi ne putem bucura de binefacerile artei, tot aşa au dreptul şi ei şi eopiii lor. Arta trebue să înfrumuseţeze, ca în Grecia antică, noul templu al poporului. Educaţia artistică a muncitorului şi ţăranului trebue să înceapă în casa părintească — simplă, curată, sănătoasă,—şi să fie continuată în şcoala primară, care va trebui să fie din ce în ce mai mult un adevărat cămin pentru copii.

Ajutorul artei este necesar tuturor şcoalelor pentru că aici se formează caracterele. Arta trebuie să se arăte la şcoală atît în decorarea claselor, cît şi în cuvintele profesorului."

*

„Societatea pentru cultura artistică în şcoală" îşi urmează folositoarea ei activitate, deşi a început a funcţiona numai din luna Februar. Liceul Lazăr şi Şcoala centrală de la Icoana din Bucureşti şi-au decorat clasele cu reproduceri după sculpturi antice şi moderne (Miche Angelo, Rodin, etc.) precum şi după tablouri celebre de Titzian, Rembrandt, Van Dyck, Holbein, Launeret, Whistler, Böcklin, Millet, Gaston Latouche, Aman, etc.

*

STRUNA ZILEI

SULTANUL ROŞU

Starea fostului Sultan Abdul Hamid e gravă în urma unei hemorvagii abundente.

Telegramă.

Hamid avu hemoragie
In toată lunga lui domnie
...Stropea din sîngele ori-cui,
Afară numai de... al lui!

INFORMATII

❑ D. dr. P. Zosin va deschide cursul de clinică nervoasă şi mintală *Sîmbătă 30 Octombrie c. ora 3 p. m. în amfiteatrul institului anatomic,* tratînd despre **Constituirea psihiatriei ca ştiinţă pozitivă**. Intrarea liberă.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a invitat pe d-nele şi d-rele care posedă diploma de capacitate pentru învăţătoare şi care n'au fost încă numite în învăţămînt, să se prezinte în ziua de 10 Noembrie la minister, pentru a-şi alege locuri.

❑ Comitetul executiv al partidului romîn din Bucovina, a fost convocat pentru Duminică, pentru a discuta chestia demisiei d-lui I. Flondor, din preşidenţia partidului.

❑ **O decizie.**—Ministerul de resboiu a trimis corpurilor de trupă următoarea decizie, cu privire la orele de serviciu a personalului ofiţeresc:

Incepînd de la 1 Noembrie pînă la 1 Martie, serviciul personalului ofiţeresc şi civil la trupă şi în diferite servicii militare va fi următorul:

La trupe, de la 8—11 a. m. şi de la 12—3 jum. d. a., astfel ca masa să aibă loc la orele 11 în cararmă sau pe teren.

Se vor înfiinţa popote sau cantine, acolo unde nu sunt încă, spre a servi un dejun foarte hrănitor, dar redus.

Trupa va lucra cu personalul de zi şi de săptămînă, precum şi gradele inferioare, pînă la 8 ore pe zi.

Este oprit cu totul ca soldaţii să fie sculaţi mai de vreme de orele 5 sau 6 fie chiar la trupele călări, unde este o biceiul de a deştepta pe unii la orele 3 noaptea, ceea ce le istoveşte puterile.

Curăţenia localelor se va face cu soldaţi schimbaţi des, pe rînd, iar în exteriorul căzărmei curăţenia se va face numai la lumina zilei.

La servicii, după alegere, de la orele 8—11 a. m. şi de la 1—4 jum. d. a., sau de la 8—1 pentru personalul superior şi de la 8—3 pentru personalul civil şi ofiţeresc inferior, cu o gustare la mijloc de o jumătate oră. In acest scop se vor înfiinţa cantine mici la serviciile ce au un personal mai numeros.

In afară de personalul de zi şi de săptămînă, este oprit cu desăvîrşire superiorilor de a ţine pe ofiţeri la serviciu peste orele fixate, nici de a-i aduce la serviciu Duminicele sau sărbătorile, precum se face adesea acum.

Trebue să se dea ofiţerilor timpul trebuincios pentru studiu acasă şi pentru nevoile lor personale.

Primirile vor fi de la 10—11 şi numai la această oră.

❑ In ziua de 28 Noembrie, se va ţinea în Capitală, în localul şcoalei de podoruri şi şosele, concursul pentru candidaţii care voesc a fi autorizaţi de a exercita profesiunea de inginer hotarnic.

❑ Luni dimineaţa, la orele 7 jum., preoţii din localitate se vor aduna la Mitropolie. Se va oficia un Te-Deum de către P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, la care va lua parte şi I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

Preoţii se vor întruni apoi în sala corului mitropolitan, pentru a începe conferinţele pastorale din anul acesta. Cuvîntarea de deschidere o va ţinea I. P. S. S. Mitropolitul, după care se va începe şedinţa.

In zilele de 1 şi 2 Noembrie vor ţinea conferenţe preoţii care au fost repartizaţi în prima serie; iar în zilele de 3, 4 şi 5 Noembrie, cei care au fost repartizaţi în seria a II a.

Conferenţele vor fi prezidate de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu.

❑ **Prinderea unei bande de ţigani hoţi.**—In urma unui denunţ cum ca în mahalaua Frumoasa, o bandă de ţigani se îndeletniceşte cu vechea formulă că din un leu face doi, excrocînd astfel numeroase persoane, d. Iordăchescu, şeful siguranţei s'a hotărît să facă o descindere la faţa locului, pentru a se încredinţa de adevăr şi a-i surprinde chiar asupra faptului.

Pentru ca descinderea să aibă un rezultat favorabil, d. Iordăchescu se puse în legătură cu d. Vasiliu, de la depozitul de vinuri al d-lui Rohr, din str. Socola No. 173, însărcinîndu-l ca să se lase a fi atras în cursă de ţigani şi în momentul oportun, poliţia care va sta la pîndă, să surprindă pe ţigani.

Zis şi făcut. Aseară pe la orele 8, d Vasiliu care intrase în vorbă cu ţiganii de mai nainte, se duse la ei In acelaş timp şeful siguranţei d. Iordăchescu, postase cîţi-va agenţi ai siguranţei sub primul pod al liniei ferate Iaşi-Vaslui, de lîngă halta Nicolina, iar d-sa însoţit de subcomisarul Lisievici şi ofiţerul de poliţie Pantazopol, se ascunseră în apropiere de casa unde ţiganii operau.

La un moment dat, pe cînd operaţia se afla în toiul ei şi pe cînd ţiganii nici nu se aşteptau, d. Iordăchescu, însoţit de cei de mai sus, dădură busna în casă; la vederea autorităţilor, ţiganii care probabil înţeleseră cursa ce li întinsese, se uitară lung la Vasiliu şi-i ziseră: ne-ai mîncat fripţi, aruncînd în acelaş timp şi instrumentele jos.

D. Iordăchescu, arestă pe toţi ţiganii în număr de şase şi confiscă în acelaş timp şi tiparele; cei şase ţigani au fost conduşi la siguranţă, de unde au fost trimişi cîte unul la fie-care secţie, pentru a nu putea comunica între ei.

Prima operaţie a bandei, s'a făcut la început, acum cîte-va zile, acasă în pivniţă la d. Vasiliu, unde era ascuns şi un agent al siguranţei, care a auzit toată conversaţia dintre ţigani şi d. Vasiliu şi în urma denunţului la siguranţă, d. Vasiliu a fost rugat să intre în tratative cu ţiganii şi operaţia să se facă la ei acasă, pentru ca poliţia să i prindă asupra faptului.

Parte din ţigani au mai fost închişi tot pentru acest fapt.

La interogatorul ce li s'a luat de d. Iordăchescu, dînşii au mărturisit faptul în totul.

Cei şase ţigani sunt: Ilie Bălteanu, care a stat închis un an jumatate tot pentru acest fapt; Costache Manole cu soţia sa; Gheorghe Neculai cu soţia, care au stat un an, pentru acelaş fapt; Gheorghe Cican, fugit din Rusia, unde a comis numeroase excrocherii şi care era un fel de mijlocitor între banda de ţigani şi persoanele care se lasaseră să fie înşelate şi femeia Agafia Ion Feraru.

Cercetările siguranţei vor continua azi şi se crede că cu această ocazie se vor descoperi multe escrocherii în sarcina acestei bande, de oarece de sigur multe persoane au fost păcălite, dar care de teamă să nu fie taxaţi de complici şi de ruşine că s'au lasat a fi păcălite, n'au denunţat faptul autorităţilor.

❑ **C. f. r.**—Direcţia generală a c.f.r. a trimes un avis tuturor staţiunilor, prin care arată că a fost informată de căile ferate străinecă:

Unele din transporturile de ouă în vagoane complecte, predate în staţiunile noastre pentru străinătate, sufere întîrzieri şi stricăciuni prin transbordarea lor, necesitată din cauză că au fost încarcate în vagoane cu roţile de tuciu turnate (în formă de dix).

Spre a se evita pe viitor aceste neajunsuri, vă invităm a lua măsurile cuvenite şi a supraveghia, ca să nu se mai pună la dispoziţia predătorilor pentru încărcarea transporturilor de ouă destinate exportului, vagoane de felul celor arătate mai sus, ci numai vagoane, care au roţile cu spiţe, şi prevăzute cu frînă în stare bună de funcţionare şi care au fost prevăzute de organele competente.

Staţiunile de frontieră vor supraveghia cu stricteţă această dispoziţiune şi vor raporta serviciului staţiunile de predare, care ar contraveni.

— S'a pus în vedere staţiunilor că se primeşte pe linia Podul-Iloaia-Hirlău şi transporturi de saci goi. De oarece în staţiile acestei linii nu s'a terminat încă construcţia magazielor de mărfuri, predătorii transporturilor de mărfuri în vagoane complecte sau de saci goi în ori ce cantitate, sunt obligaţi să înscrie în scrisoarea de trăsură declaraţiunea următoare: „Declar că renunţ la despăgubire pentru ori-ce daună care ar proveni prin perdere sau avariare a mărfei din cauza depunerei ei sub cerul liber.

❑ Cîte-va zile ne despart de reprezentaţiile de la *7 (Duminecă)* şi *8 (Luni) Noembrie a. c.,* ale celebrei şi fără rivală artistă parisiană, d-na **Réjane**, care vor constitui marele eveniment al acestei stagiuni. Artiştii cari vor întovărăşi pe celebra artistă sunt demni de ea: *D. Deguesne,* marele creator a lui Napoleon din „M-me Sans-Gène". *D. Dorival,* aşa de bine apreciat şi de ieşeni şi care interpretă la teatrul Porte St. Martin cu un succes considerabil rolul cocoşului din Chantecler. D nii *Monteaux* şi *Séverin* încântătorii şi perfecţii juniprimi, aplaudaţi la Odeon şi Vaudeville. D-nii *Barre, Lutz-Morut,* etc. D-nele *Reine Deschamps, Fréléric, Nadir, Adrienne. Beer, Darlot,* toate artistele excelente.

Piesele alese pentru Iaşi **„Mme Sans Gene" şi „La Vierge Folle"** în care REJANE şi trupa sa repurtează un superb şi triunfător succes, punerea în scenă cît de luxoasă, costume elegante, etc., toate aceste vor face ca aceste 2 reprezentaţii să se transforme în adevarate serbări de artă pentru Iaşi.

Tot ce e elită şi intelectual în Iaşi şi-a dat întîlnire la aceste reprezentaţii,

❑ D. Ioan A. Ionescu, absolvent al şcoalei superioare de comerţ din Iaşi, a fost numit în postul de impegat auxiliar cl. II, în servieiul depozitelor pentru vînzarea produselor monopolizate de stat.

❑ D. I. Scriban, doctor în ştiinţi naturale, care zilele acestea îşi va trece docenţa, s'a înscris la concursul pentru obţinerea catedrei de Histologie, de la facultatea de ştiinţi din Iaşi, care a fost declarată vacantă prin retragerea d-lui profesor Obregia.

❑ Conform noilor dispoziţii şi, cu începerea de Luni 1 Noembrie, toate autorităţile vor lucra de la 8 a. m. pînă la 1 p. m.

❑ Ni se scrie din Bucureşti că în ce priveşte recursurile făcute la Sinod, de către preoţii Păunescu şi Drăghici, Sinodul are intenţia de a le respinge. Sinodul va fi prezidat de I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei.

Se va lăsa însă Mitropolitului Primat libertatea de graţiare în caz cînd cei caterisiţi se vor întoarce din ratăcirea lor.

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la această dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, claiu şi pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântână dulce, centrifugată		3.00
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.40
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mijlociu		0.20

Ouă zilnic proaspete 10 %.

Struguri zilnic proaspeţi, calitate superioară, ca: busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub preţul zilnic al pieţei.

Pere pergamute;

Mere domneşti.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele preţuri;

Vin roş de masă	0.80	Litru
Vin alb vechiu	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş „	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

de asemenea se găsesc, Brînză de burduf, Caşcaval şi Gervais romînesc

Ultime INFORMAȚII

❑ Comitetul executiv central al partidului conservator-democrat, va fi convocat să se întrunească la București, în ziua de 8 sau de 10 Noembrie.

❑ In procesul pentru contravenire la legea trustului arendășesc, despre care vorbim la „Judiciare", curtea s'a complectat cu d. consilier N. Leonescu.

Incidentul se pledează din nou și se respinge.

❑ Alegerea rectorului Universității din Iași se va face în ziua de 12 Decembrie.

❑ Intrebare primului procuror.

Domnul prim procuror a făcut să se afișeze o ordonanță prin care se spune că informații de la parchet nu se pot lua de cît de la d-sa, sau de la unul din procurori.

Un ziar local a publicat ieri informațiuni luate de la parchet. Intrebăm pe primul procuror: dumneata ai dat acele informații, sau le-a dat unul din procurori?

❑ Prefectura județului întocmește un tablou de comunele și satele din județ, care au constituite izlazuri, precum și cele care n'au; acest tablou se va trimete ministerului de interne.

❑ D. Stere a avut ieri una foarte bună. Examinînd o serie de studenți, cunoscuți ca foarte preocupați de chestia agrară, a întrebat pe acei studenți privitor la legea rurală, la tocmelile agricole ș. a.

Ei bine, nici unul n'a putut răspunde o iotă și d. Stere le-a dat la toți bile negre.

❑ D. Marghiloman va sosi zilele viitoare în Iași, spre a se consfătui cu carpiștii locali asupra situației și asupra viitorului.

❑ **Consiliul de război.** — In ședința de azi dimineață, consiliul de război, a judecat pe Vasile Chiciuc și N. V. Crăciun, ambii sub-ofițeri, primul din regimentul 14 Roman și al doilea din regimentul 4 Artilerie, pentru furt și deturnare; ambii au fost achitați și pe caporalul Balmuș Ioan din regimentul 12 Cantemir, pentru furt, care de asemenea a fost achitat.

După amiază, consiliul va judeca pe soldații Ghițescu M. Petre, din regimentul 14 Roman, pentru furt; Macovei Dumitru, din regimentul 16 Suceava, idem; Boza Petre din regimentul Racova 25 pentru distrucțiune și jandarmul caporal Băbiciuc V. din județul Suceava, pentru furt.

❑ Din comuna Holboca se comunică prefecturii județului că, indivizii Neculai Moraru, Gheorghe și Vasile Dimitriu, s'au introdus eri noaptea în hambarele d-lui Corjescu, de unde au furat o mare cantitate de grîu.

Numiții au fost arestați la secția de jandarmi și vor fi înaintați parchetului.

❑ Consistoriul spiritual a judecat eri procesul preotului Al. Arion și a rămas a se pronunța astă-zi.

❑ Noul medic primar al orașului, d. dr. Floru, își va lua postul în primire în ziua de 1 Noembrie.

❑ Azi dimineață, pe la orele 6, un incendiu s'a declarat în strada Muzeului No. 2, la casele lui Haim Marcovici.

Incendiul a luat naștere de la un cuptor, de unde focul s'a întins la o grindă care aprinzîndu-se au ars și cîte-va scînduri din plafon.

De aci focul s'a întins la o cameră de alături a d-lui M. Friciu, funcționar la Epitropia S-ftului Spiridon.

S'a dat de știre autorităților și pompierilor, care sosind, au reușit să localizeze focul.

❑ In seara de Duminică, are loc la Teatrul Național reprezentația frumoasei comedii a lui Gogol: *Revizorul*. Se va rîde mult și bine. Nu ne îndoim că scena noastră va înregistra cu *Revizorul* un frumos succes.

❑ D. G. Milișescu, telegrafist la Burdujeni, a fost avansat și mutat ca impiegat demișcare la Urziceni.

❑ **Viol.**—Autoritățile au fost înștiințate, că un băetan din comuna Ciures, numit Gheorghe Toma Nechifor, în etate de 18 ani, a pîndit cît-va timp pe fata Elena Ștefan Crețu, tot din acea comună, pe care întîlnind'o alaltă-eri pe drum, a violat o cu sila.

La țipetele fetei, au sărit mulți săteni și Nechifor s'a făcut nevăzut.

Secția de jandarmi din Bucium fiind înștiințată de tatăl fetei și după spusa celor ce l'au văzut, dînsul a fost arestat și împreună cu actele ce se vor dresa, va fi înaintat parchetului.

❑ Comisiunea compusă din d-nii consilieri județeni, V. Speranța, I. Minghel și Iorgu Ciolan, se va întruni azi pentru a fixa prețul zilelor de prestație pe drumurile vicinale și comunale.

❑ **Din Vaslui.** — O luptă surdă s'a încins între prefectul de Vaslui, d. Eduard Ghica și d. deputat V. Sasu, cu prilejul alegerii de ajutor de primar la comuna Vaslui. Cum cei de la centru au interes să crească suprafața politică a d-lui Sasu, pentru ziua de mîine, cînd el va dispune de județ îi înlesnesc de pe acum să-și ia aere față de prefect.

Față cu marea nevoe de a se pregăti învățători pentru școalele rurale, unde avem peste 2500 de supliniri, afiăm că se studiază la minister alipirea unor clase pedagogice pe lîngă unele licee, unde elevii să urmeze cursuri de pedagogie și să facă practica pe la unele școli primare urbane.

Cu chipul acesta s'ar creia o serie de școli normale cu externat și s'ar grăbi pregătirea pentru învățătorat a mai mulți tineri și cu cheltuiala mai puțină din partea statului.

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare a cercetat astă-zi apelul primului procuror făcut contra jurnalului tribunalului s. I care infirma mandatul de arestare al grefierului G. Secărescu.

Primul procuror și judecătorul de instrucție, au fost chemați să dee lămuriri. Camera, în unire cu concluziile procurorului general, a admis apelul primului procuror, motivînd gravitatea faptului și interesul instrucției.

— Camera a admis opoziția procurorului în chestia cauțiunei pentru eliberarea falitului Weinștein și a fixat cuantumul cauției la zece mii lei.

— Apelul lui Jan Grünberg, fostul încasator al casei Wachtel, de a fi eliberat provizor, a fost respins de cameră.

— Sătеanul Chedică s'a făcut vinovat de un act monstruos a cărei victimă a căzut Elena Bîsgă. Condemnat de tribunal la trei ani închisoare, Chedică a făcut apel, care trebuia să se judece astă-zi la secția I-a, dar a fost amînat pentru citare de martori.

— Tribunalul a condemnat pe Iștic Grünștein, pentru faliment, la 3 ani închisoare și pe I. Herșcovici la 6 luni.

Apelul numiților a fost repartizat la secția I.

— Heinirich Pragher din București, a cerut declararea în stare de faliment a lui Strul Rapaport, din str. Veche.

Tribunalul a fixat termen la 15 Noembrie.

— Ignatz și Sig. Diamant au cerut declararea în stare de faliment a lui Naftule Haham din Bivolari.

Termen la 11 Noembrie.

— Principesa Maria Morouzzi a arendat moșiile sale Barboși, Hoceni și Gusița, din județul Fălciu, lui Leon Fischer, fiul lui Traian Fischer.

Procurorul de Fălciu, constatînd că Leon Fischer este student la facultatea de medicină din Viena, a cerut rezilierea contractului, cerere care a fost admisă de tribunal.

Astă-zi, în apel, la s. II, Fischer a cerut să-i se admită proba testimonială spre a dovedi că, de și face medicină la Viena, face, totuși și agricultură în județul Fălciu.

Ivindu-se paritate, domnii consilieri Porfiriu și Buzdugan fiind pentru admiterea incidentului, iar domnii G. Sturza și C. Grigoriu pentru respingere urmează ca secția să se complecteze cu un domn consilier de la s. I., spre a decide.

— Funcționarul Dandescu de la prefectura jud. Neamț, acuzat că ar fi falșificat un pașaport, a fost achitat azi de Curtea de Apel s. I.

❑ Duminică la orele 9 a. m. se va judeca de comisiunea de judecată procesele d-lor Serafim Ionescu și Zăhărescu foști revizori școlari la Suceava. Tot procesul e o înscenare pe baza urmăririlor politice pe niște pretinse lipsuri de la libretele școlare în curs de 7—8 ani, pe care le aruncă în spetele foștilor revizori școlari la Suceava, unde Stefan Ioan domnește, revizorul actual d. Gh. Ionescu, cumnatul său își face de cap.

❑ Artileria de cîmp și școala de cavalerie din Pinerolla ale armatei italiane arătate succesiv de cinematograf au dovedit superioritatea acestei armate; a treia serie „Marina italiană ne-o arată cinematograful Pathé Frères în noul program de astăzi Vineri 29 Octombrie în sala Sidoli.

Acest nou program este excepțional de bogat și ales, cuprinzînd între altele: Din epilogul revoluției portugheze, ultimele evenimente din Lisabona, autentice vederi luate după natură.—Din seria artistică Pathé Frères, a cărei interpretare și montare este încredințată artiștilor comediei franceze, programul nou de mîne Vineri 28 Oct. încorporează frumoasa piesă: Pictorul Salvator Rosa și actrița.

Noul program de mîine Vineri cuprinde apoi: O chestie familiară, piesă jucată de actori engleji.—Luptele cu taurii în Chili (America de Sud)

Două comedii frumoase, sunt de asemenea cuprinse în noul program. Neîntrecutul Prince de la Alcazar din Paris interpretează excelenta sa comedie. „Primul meu duel și Max Linder elegantul și simpaticul artist de la Olympia interpretează înscenarea sa comică" Sport cu boxul.

❑ **Birourile Redacției și Administrației „Opiniei", s'au mutat, în casele Goldner, str. Gh. Mărzescu (Primăriei) 17, deasupra Cassei de Scompt. Intrarea prin curtea tipografiei Goldner.**

Ultima oră

Bucureşti 29 Octombrie

Ședința de azi a Sinodului

Bucureşti.—Astă-zi a avut loc a treia ședință a sft-lui Sinod. Au asistat și d-nii Spiru Haret și P. Gîrboviceanu.

Episcopul de Roman nu ia parte.

Sinodul se ocupă cu apelurile preoților Bunescu, Drăghici și Vasilescu, care au fost caterisiți, și apelul preotului Murarașu din județul Botoșani, caterisit pentru fapte imorale.

P. S. S. Archiereul Sofronie Craioveanul citește raportul comisiunei de judecată a preoților Păunescu și Drăghici. Ambele apeluri sunt respinse. P. S. S. Archiereul Teodosie Atanasiu citește raportul pentru apelurile preoților Vasilescu și Murarașu. Și aceste două sunt respinse.

Sinodul se ocupă apoi cu manualele didactice religioase.

Concursul de aviațiune

Paris.—Marele concurs de aviațiune internațional european, pe distanța Paris-Berlin Bruxelles, va începe la 4 Iuniei 1911.

Casa editoare Ullștein et Comp. a dat un premiu de 100 000 mărci.

Desmințirea unei știri

Buda-Pesta.—Este inexactă știrea unui ziar vienez, zicînd că, cu ocaziunea inaugurăril unui Kindergarten la Kozarvar, în comitatul Szolnok, jandarmii au transportat cu forța copii la școală, iar un țaran care n'a vrut să și dea copilul pe mîna jandarmului, a fost împuns cu baioneta în piept.

Starea principelui Alexandru

Belgrad.— Buletinul publicat aseară despre starea principelui Alexandru arată că dînsul a petrecut ziua liniștit, hrănindu-se suficient. Temperatura seara a fost 38·5, fără tremurături febrile.

Camera Franceză

Paris.—Majoritatea de 296 voturi, care a exprimat în ședința de eri a camerei, încrederea în guvern, cuprinde 68 radicali socialiști, membri ai stîngei; 67 membri ai stîngei democrate, 9 socialiști independenți; 46 progresiști și republicani moderați; 3 membri ai acțiunei liberale; 5 în afară de partide și 10 membri ai cabinetului făcînd parte din cameră.

Uragan

Roma.—Un vînt foarte puternic s'a dezlănțuit azi la Geneva, dărămînd cîte-va coșuri și doborînd firme.

N'au fost accidente de persoane.

Tot ast-fel și în port la Civita Veche, a suflat un vînt puternic, aruncînd la mal o barcă cu pînză, care s'a scufundat; trei oameni și căpitanul bărcei s'au înecat.

Delegația ungară

Viena.—Delegația ungară a adoptat bugetul războiului, precum și creditul extra ordinar de 180 milioane.

Discutînd bugetul ministerului de externe, delegațiunea austriacă, d. Kramar a declarat că, o alianță prea strînsă a Austriei cu Germania, ar constitui un pericol, prin faptul că ar putea fi angajată în conflictele ce ar putea rezulta din politica expansivă a Germanei; alipirea Turciei de tripla alianță, în cazul cînd imperiul otoman ar deveni un stat cu o mare forță militară, ar fi un mare pericol pentru echilibrul european.

LOTERIA

Bucureşti. — Astă-zi s'a continuat tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

150.000 lei No. 52221.

50.000 lei No. 33233

3,000 lei No. 13032, 38996, 45482.

2,000 lei No. 3572, 17078, 49899, 26945, 34261, 56336, 23771, 43628, 2218

1.000 lei No. 48301, 53082, 52159, 14410, 5047, 52144, 29844, 36920, 10420, 46140.

500 lei No. 30410, 38417, 22480, 47896, 13518, 56195, 7105, 23732, 28588, 21438, 4682, 24852, 51946, 36221, 53994, 29229, 27394, 32274, 51880, 26793, 18028, 52196, 2442, 51057.

HOLERA

Constantinopol.—La Tripolis, in Africa, au fost de la 30 Octombrie la 2 Noembrie, 58 cazuri de holeră cu 48 decese; la Bassorach și împrejurimi de la 2 Octombrie la 3 Noembrie 112 cazuri și 76 decese; în vilaetul Bagdad de la 31 Octombrie la 6 Noembrie, 156 cazuri și 140 decese

*

1865 1870 1882 1896

Furnisori al Curței Imperiale Ruso

CEI MAI BUNI

ȘOȘONI și GALOȘI

din fabrica noastră cea mai veche și mai renumită din

ST. PETERSBURG

Marca

„TRIUNGHIU"

se vând în toate magasinele de Incălțăminte și Manufactură

cu

Veritabili numai 1860 în „Triunghiu"

1860
T.P.A.P.M.
С.ПЕТЕРБУРГЪ
ТРЕУГОЛЬНИКЪ

Russian-American India Rubber Co.
„Trëugolnik" St. Petersburg
Sucursale; București, Strada Sărindar 22

Cele mai inalte Recompense la toate Expozițiile:

1861 St. Petersbug	1872 Moscova	1896 Nijni-Nowgoro
1862 Londra	1873 Viena	1893 St. Petersburg
1865 Moscova	1887 Philadelphia	1893 Chicago
1867 Paris	1878 Paris	1900 Paris
1870 St Petersburg	1882 Moscova	

Roma.—In ultimile 24 ore au fost în provinciile napolitane, 5 cazuri și 3 decese; în Sicilia 1 caz, în provincia Lecea 2 cazuri; în provincia Roma 2 cazuri și 1 deces.

Lupta cu o bandă de arnăuți

Salonic.—In regiunea Debre, o bandă de 50 arnăuți comandată de Zemel, a dat o luptă cu trupele turcești pe fluviul Drin, pierzînd 10 oameni.

Un batalion cu tunuri de munte, urmărește banda.

Numire

Berlin. — Al doilea secretar al ambasadei germane din Constantinopol, principile Julius Ernst Lippe, a fost numit secretar al legațiunii germane din București, în locul d-lui Kraecker numit ministru al Germaniei la Bogota.

Triburile Onadai

Constantinopol.—Se asigură că ministrul de interne ar fi primit o știre zicînd că, noul sultan din Onadai, în fruntea triburilor Onadai și Darfur, au atacat pozițiunile franceze; francezii au perdut 300 morți.

CONVOCARE

Adunarea generală constitutivă a acționarilor „Băncei Iașilor" este convocată pe ziua de **31 Octombrie a. c. orele 9 a. m,** în localul Cameri de Comerț din Iași pentru:

1) A fixa capitalul social.
2) A verifica și a aproba vărsămîntul celor 3 zecimi din capitalul social.
3) A face și semna actul constitutiv al societății.
4) A numi pe administratorii societății.
5) A numi pe censorii și supleanții lor.
6) A complecta statutele.
7) A fixa jetoanele de prezență a membrilor Consiliului de administrație și a censorilor.

D-nii subscriitori se vor prezenta în persoană.

Ei pot fi reprezentați prin alți d-ni acționari, împuterniciți printr'o procură autentică.

Consiliul de Inițiativă

Ad-strația moșiei Ștefănești

din județul Botoșani, vinde ieftin paie de grîu, orz, ovăs, fîn și strujeni, recoltă 1910.

Gara apropiată Truşeşti.

Unde se cumpără Mărfuri noui, bune, frumoase și nu se cere prețuri mari?

Toată lumea va răspunde cu siguranță că numai la

Magazinul la „Vultur"

Aci cu drept cuvînt se poate zice că toate Doamnele și Domnișoarele găsesc în fiecare sezon cele mai frumoase și cele mai noui articole de ale Modei.

Căci imediat ce, Parisul, Berlinul și Viena nescocesc ceva *a parte* Magazinul la „Vultur" nu se lasă mai pe jos, și ca din sbor mereu le aduce și tot le oferă onoratelor cliente fiind tot-deauna și foarte serviabil și foarte modest la prețuri.

Acesta fiind și un mare avantaj nepierzîndu-se mult timp la cumparare.

Foarte bine asortat și în mărfuri de Iarnă Șaluri, Jakete împletite, Flanele, Bluze, Jupoane și Matineuri de moleton etc.

Pentru sezonul de toamnă magazinul „La Vultur" a adus un bogat asortiment de Mantilașe și Rochițe pentru copii.

Prețurile la toate absolut modeste.

Unde veți răspunde dară că se cumpără mai bine și mai ieftin?

LA VULTUR

ATENȚIUNE

20000 bucăți **bucăți 20000**

La cunoscutul *Birou Technic L. Pix* a sosit un transport nou de *Becuri cu fir metalic*, garantate pentru durata fie-căruia cu 1000 ore, plus 70 la sută economie.

Becuri de la 25—50 putere lumină lei 3.

Becuri de la 50—100 putere lumină, variat.

Becurile cari nu vor funcționa pînă la 1000 ore, vor fi schimbate gratis.

Instalații pentru lumină electrică, prompt și cu înlesniri de plată. Devizuri gratis.

Cu stimă

I. PIX

Str. Gându No. 24

Către părinți

Elevii de curs secundar rămași neînscriși în școalele statului suut preparați în casă cu pedagogie și o practică deosebită cu un succes sigur la examenul ce vor da la finele anului înaintea comisiunilor ministeriale. *Preparațiuni speciale* la *Romînă, Latină, Franceză* și *Germană*, la întregul curs primar și secundar.

V. Emil Profesor

Str. Sf. Teodor 36 (în curte)

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.— Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Dezinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* **Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu**

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

GRILLAGES Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi —al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

en FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f60c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'album sur demande

„ANCORA"

(A N K E R)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1853

Consecionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1889.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştii ca garanţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,027 46/100 şi fr. 1.144,323 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra accidente.

d) De zestre pe termen hotărît cu restituire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutire de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşe vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile total e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime Lei 20,00
1/4 Un sfert Lei 40,00
1/2 Una jumătate Lei 80,00
1 Loz intreg Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII No 1149—Duminică 31 Octombrie 1910

Problema liberalismului romîn

— Sinteza discursului d-lui Badareu —

Nici-odată poate cuvîntarea unui om politic n'a prilejit o dovadă mai strălucită de judecată părtinitoare a oamenilor.

Nici odată nu s'a văzut o cuvîntare, de importanța celei pronunțată la Iași, comentată cu atîta discernămînt în ce privește accesoriile, și atît de neglijată, în ce privește fondul principal, idea fundamentală, care călăuzește acțiunea politică de astă-zi a d-lui Badareu.

Unii s'au arătat surprinși de fondul de intelectualitate al acelui discurs, ca și cum intelectualitatea este numai ascuțimea spiritului, care, sesizînd lucrurile cu ușurință, le pătrunde atît de ușor, în cît nu are nevoe să caute să le și aprofundeze.

Concepție cam curioasă—căci în acest caz intelectualitatea merge cele mai adese ori mână în mână cu superficialitatea, fie ea ori cît de talentată.

Alții, au căutat în spusele d-lui Badareu un mobil personal—deși argumentul decisiv contra unei atari bănueli s'ar putea scoate din chiar susținerea lor, căci, cum concordă un ast-fel de proces de intenții cu declarația făcută de d. Bădăreu, că ar fi fost pentru înțelegere, chiar dacă d. Take Ionescu ar fi fost însărcinat cu formarea cabinetului? Și iarăși cum concordă această insinuare—vom spune noi—cu părerea d-lui Badareu, care pururea a fost pentru înțelegere?

Alții, adversarii de toate categoriile, și-au frecat mîinile de bucurie, cînd au auzit expunerea francă a unora din neajunsurile de ordin intern al partidului—dar n'au voit să vadă în gestul oratorului ceea ce ei indică cu adevărat un argument mai mult pentru ca, prin închegarea partidului, acele neajunsuri să dispară. D. Badareu n'a ținut să polemizeze, nici să se arăte amărât. D-sa știe să aprecieze la justa ei valoare latura personală a unor ast-fel de întîmplari și nu le-a relevat de cît pentru a arăta neajunsul de ordin general ce ele produc.

Ce să mai spunem despre insinuarea grosieră, că d. Badareu își pregătește trecerea la d. Carp! Cum nu'l cunosc adversarii! Fruntașul nostru știe prea bine, că în unele împrejurări a tăcea, a te resemna, înseamnă a face un act mare politic; d-sa știe prea bine că faptele în politică nu se judecă de cît după rezultate, și că, numai atunci trebue vorbă și acțiune cînd poți obține un rezultat ponderabil. Dar mai presus de toate d-sa mai știe, că ori cît de dureroasă ar fi o operație ea trebue efectuată, atunci cînd, prin natura cangrenei, organismul întreg este amenințat.

Și a procedat la dureroasa operație—fără să se preocupe dacă s'ar putea să i se bănuiască intențiile; fără să se sincheseasca de faptul că unii și-ar putea închipui că Badareu e omul care ar fi în stare să lasze pe cine va.

*

Dar, ocupîndu-se de accesorii, cum am spus, comentatorii au neglijat miezul chestiunii, problema în sine, pusă pentru prima oară cu atîta bărbăție și claritate. Și a fost neglijată cu intenție vădită de adversarii firești; din motive deosebite, de adversarii nefirești și de unii prietini.

Și cu toate acestea problema care îl preocupă—și cu drept cuvînt—pe fruntașul nostru este faptul incontestat al hipertrofiei partidului liberal, al hipertrofiei care, înglobînd toate, drenează spre acest partid toate forțele și aduce după sine dezechilibrul, pe care îl constatăm cu toții.

După cum în lumea organică hipertrofia este un element patologic, sau creează cel puțin un loc de minoris resistentiae, tot ast fel se petrec lucrurile și în viața organizată de Stat. Și nimenea nu va nega dezechilibrul, care a rezultat din umflarea constantă a balonului liberal, în paguba tuturor mijloacelor noastre de organizare socială.

Ce a contribuit în primul loc la această hipertrofie? De sigur lipsa unei acțiuni puternice, a unei contraponderi, care, în politică, se concretisează într'un partid adversar puternic.

Partidul liberal e puternic, pentru că conservatorii, dezbinați, sunt slabi —și, această forță a partidului liberal nu provine numai din faptul că el pune la contribuție, în folosul partidului, toate isvoarele de avuție națională, dar — și poate mai cu seamă—pentru că, sub ori-ce formă ar guverna conservatorii, ei sunt pururea tributarii partidului liberal.

Și cînd la această constatare se mai adaugă și cealaltă: că, nu pare posibil ca una din ramurile conservatoare să poată să distrugă pe cealaltă, ce este mai natural de cît să ajungi la concluzia, că trebue reînchegat partidul, pentru ca, unit, să'și poată îndeplini cu adevărat menirea mare ce are ca funcție socială.

Lucrul e limpede, nu este așa? Cel puțin nu se poate contesta că problema ast-fel pusă e cît se poate de clară, și nu e nevoe ca cine-va să aibă un microscop în fundul creerului pentru a distinge just lucrurile, cu atît mai mult cu cît rezultate nefaste ale dezechilibrului semnalat sunt departe de a avea dimensiuni microscopice.

Aceasta e problema și ori cît unii n'ar voi să auză, și ori cît s'ar încerca alții s'o ignoreze, ea rămîne bine pusă și nu poate fi înlăturată fără o soluție sănătoasă.

*

Pentru a pune ast-fel problema, nu numai că cine-va nu poate să fie preocupat de chestii personale, dar trebue să posedăm o mare doză de obiectivitate și de dragoste pentru interes general.

Acest caracter îl are ultimul discurs al d-lui Badareu, care mai are și marele merit ca, în formă de sinteză, să fie pus față în față situația reală a celor două partide.

Mă voiu încerca—în articolele viitoare—să fac dovada primei constatări și să ilustrez cu fapte, petrecute aci în Capitală, cît de întemeiată sunt susținerile fruntașului nostru și sper că, deși petrecute aci, lucrurile vor avea interes și pe tru cititorii *Opiniei*, care se adresează mai mult ieșenilor și Moldovei.

Const. Moldovanu

Bucureşti, 27 Octombrie 1910.

Se tot amână

Conflictul sinodal a ajuns povestea cu cucoșul roș. El se deschide primăvara, pentru a se reîncepe toamna; se redeschide toamna ca să se înceapă primăvara; din vară în toamnă și din Paști în Crăciun avem o chestie sinodală. Vlădica de Roman înaintează la jalbe contra mitropolitului primat; mitropolitul primat le pune în saltar, nici nu le înregistrează, socotindu le nule și neavenite.

Negreșit că starea spiritelor în biserică e tulbure, și agitarea ce se face în țară e în dauna și a bisericei și a servitorilor ei. Cînd autoritatea superioară bisericească e așa de desacreditată în ochii păstoriților, cînd presa merge pînă acolo că spune nume, precizează fapte, ridică acuzări, pe care și le însușește Episcopul de Roman, și sinodul prin ră înțeleasă cărdășie se face ne-a aude ne-a vede, să nu creadă că, cu aceasta a înăbușit și turtit dreptatea.

Dacă astăzi d. Haret se pune în serviciul Mitropolitului primat spre a'l apăra d-sa mai rău servește biserica, decît dacă ar ieși în cei vinovați. D-sa face politicianism prefăcut. In atari cazuri analoage d-sa a procedat după resentimente personale. In contra răposatului mitropolit Partenie a stîrnit toată furia politicei, alimentînd intrigile, iar astăzi voește să asemănă păcatele și murdăriile. Se înșală dacă crede că va reuși. D-sa tot e gata să plece, pînă în Crăciun cel mult. D-sa prin tact politic nu voește să ia căzănele cu mîna lui, ci lasă să-i ia Vlădicii singuri, dar d-sa nu poate scăpa de răspundere. Episcopii sunt tot aceiași; putea-vor ei însă mîine să mai aibă acelaș cinism ca astăzi, cînd le va lipsi pulpona ministrului?

La canoane se vorbește de pareții sinodal al Vlădicilor. Cînd mîne același Episcop de Roman va cere judecarea lui, și ministrul o va voi, cum se vor institui în comisie de judecată acuzatorii de astăzi. D-l Haret și-a măsurat răutatea cu Episcopul de Roman. De cînd e țara Romînească nu s'a văzut ministru să terfelească în plin Senat pe un Erarh al țării! Ei bine au făcut'o.

Vlădica de Roman va reveni la Senat, dar va reveni mărit prin atitudinea lui demnă ce și-a păstrat'o. Teamă ne e ca nu cumva în ziua cînd el va intra pe o ușă, alți 2—3 să nu iasă pe alta, căci 2 săbii într'o teacă nu pot intra, și cînd Casația va fi sesizată, va fi mare grabă să se inchidă procesul.

Prin acoliții săi creați, cei 2 mitropoliți au pus la îndămînă d-lui Haret preoții de mir; dar în mod așa de schilod, așa de șubred, că li s'au luat înapoi și umbra de independență ce credeau că vor avea. Singur d. Haret și-a mîncat copilul său, mîncînd un corp mort, de a cărui funcționare singur preoții caută să scape.

Și pe cînd acestea se petrec pentru politica nefastă a d-lui Haret, sufletul creștinesc al acestui norod se vede rănit pînă în adînc de tulburarea din biserică. Credința strămoșească se intină, sfințenia bisericei și a slujitorilor ei se surpă, autoritatea bisericească se sfarmă; totul se risipește, totul se nimicește. Iar pe deasupra vor rămînea ruini și pustiuri, căci nu zidirile înalte, nu bisericile poleite, nu altarele încărcate însamnă ceva, ci sufletul plin de credință, de evlavie, acelea cîntăresc în mersul bisericei.

Și acelea nu mai sînt, s'au dus, căci slujitorii de sus ai bisericei au trîmbițat în suțle ura și vrajba, necinstea și fără de legea.

Chestii actuale

Dl. Gherea și tinerimea generoasă

De la primile pagini ale lucrării sale *Neoiobăgia*, adică *Iobăgia cea nouă*, d. Gherea ține să tragă o linie de demarcație între d-sa ca social-democrat și vechii săi tovarăși de luptă, care au intrat în partidul liberal, alcătuind extrema stîngă, a tinerimei generoase. Faptul părăsirei steagului social-democrației romîne de pătura burgheză și capitalistă a partidului, și alipirea ei la partidul liberal a stînjenit pentru mulți ani mișcarea socialistă și d. Gherea constată cu amărăciune nu deserțiunea, ci mentalitatea nouă ce și-au format noii generoși ai partidului liberal și felul unilateral, dacă nu sucit cu care s'au pus să discute chestiile politico-sociale.

Vorbind în prefața cărții de curentele politice manifestate în jurul chestiei agrare și a mișcării țărănești de la 1907, d. Gherea se oprește pe larg asupra poporaniștilor democrați ai d-lui Sterea și nu numai că-i ia la vale, ridiculizîndu-le programul, dar îi botează de *doctrinari ruși*. Și cităm: „In special curentul poporanist domnează acum opinia publică. Dar în general poporaniștii prin însăși clasele și interesele de clasă ce reprezintă, *ca și prin lipsa oricărei metode consecvente de cercetare*, n'au putut și nu pot să vadă clar în întregimea ei chestia socială a țării, nici problema ei agrară atît de complexă; *dară pe poporaniștii democrați, cum sînt cei grupați în jurul revistei* **Viața Romînească**, *metoda superficială și sentimentală fantazistă a poporanismului doctrinar rusesc îi împiedică și pe ei să vadă clar problemele țării în general și în special problema agrară care mai ales le stă pe inimă*".

Pentru d. Gherea generoșii Steriști, generoșii din partidul liberal dau dovadă de o lipsă de metodă consecventă în cercetarea problemei agrare; ei nu pot vedea clar și complect problema agrară; metoda lor de cercetare e superficială, e mai mult sentimentală fantezistă de dragul țaranismului lor.

Atîtea grațiozități din partea d-lui Gherea face ca lucrarea să fie cetită cu tot interesul de publicul mare, pentru că din partea unui doctrinar al socialismului ca d. Gherea apreciarea în rău ce face operei politice a generoșilor li e condemnarea lor. Lucrarea d-lui Gherea e și mai de actualitate, pentru că atinge ultima doctrină poporanistă, etalată cu atîta emfază de cinovnicul de la Iași.

Lepădăturile continuă gîrlă la adresa generoșilor d-lui Sterea. Vorbind de lucrarea d-lui C. Garoflid, fost socialist zice „au făcut ca d-sa să nu cadă în cursa economiei politice-poporaniste, *la modă acum, economie politică pe cît de ademenitoare* **pe atît de falsă și superficială**."

Aprecierile usturătoare ale d-lui Gherea asupra doctrinei politice economice a generoșilor își vor avea urmările lor. Poporaniștii generoși își vor apăra sistemul. D. C. Sterea provocat va căuta să combată pe d. Gherea, că a exagerat nota lirismului său de o melancolie economică și din această ciocnire nu va înainta rezolvirea chestiei, căci e mai ușor a formula surparea bogăției de cît a stavili întinderea sărăciei.

In încheerea studiului său d. Gherea devine artist, cînd zugrăvește o societate întocmită după visul poporaniștilor noștri: „Vine Rodica de la fîntînă cu cofițele pline de apă, vin flăcăi și fete cîntînd de la muncă, se aude buciumul sunînd de departe, vin fugind și mugind vacile de la păscut, scîrțîie cumpăna de la fîntînă, latră cîinii, oile behăesc, sar mieii, cîntă cucoșii... o adevărată societate *Chantecler*" (pag. 493).

O societate țărănistă ar fi o societate înapoiată și economicește și politicește și culturalicește.

Și acum să începe lupta.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

SUPREMA FORȚA

Ori cît s'ar părea de îngrozitor tabloul veșnicului, nemilosului măcel pe care ni-l înfățișează viața în natură—bellum omnium contra omnes!—trebuie să recunoaștem că singura și suprema trebuință a universului este Moartea.

In folosul vieței însăși — moartea cea de-apururi!

In slava și întru înlesnirea vieței, — într'ajutorul și întru triumful ei,—vine numai moartea.

Nimic nu ne mare prea scump, nimica prea greu—numai ca să salvăm o singură viață; nimic nu e mai presus de cît o unică existență, — cea mai stingheră și mai păcătoasă—nu este așa? Ducem un crîncen războiu pentru a birui pe neîmpăcatul dușman nevăzut—microbul—și cu toate aceste tot ce este o cauză de distrugere este în același timp o condițiune esențială a vieței.

Fără o necontenită dispariție a vieței n'ar fi loc pentru viețuitoarele lumei; s'ar înnăbuși în lipsă de aer, în lipsă de hrană iar universul ar fi cotropit în mod ucigător.

Și fiind-că am citat eri pe Darwin, menționăm constatarea lui riguros științifică:

„Ori-ce individ care în timpul vieței sale produce mai multe ouă ori seminte, trebue să fie distrus la un anumit timp al existenței sale, căci alt-fel urmașii lui ar deveni atît de numeroși, că nici o țară nu i-ar mai putea hrăni.

Ori-ce ființă organizată se înmulțește cu atîta repeziciune, că, dacă multe n'ar fi distruse, pămîntul ar fi în scurt timp acoperit numai de urmașii unei singure perechi. Oamenii cari se reproduc atît de încet s'ar îndoi în număr la fie-care 25 de ani, iar după 1000 de ani ar ajunge de 25 de ori mai numeroși".

Linné a socotit că dacă o singură plantă ar produce în cursul anului numai două seminte și dacă în anul următor cele 2 plante provenite din acele seminte ar produce alte două seminte și așa mai departe, în 20 de ani s'ar ajunge la un milion de plante.

Dintre toate animalele cel mai încet se reproduce elefantul,—de la vîrsta de 30 de ani înainte pînă la 90. In acest timp dă naștere la 6 pui, trăind el însuși pînă la 100 de ani. Așa că după vr'o 750 de ani numai de la o pereche— ar exista 19 milioane de elefanți!

E destul să deschidem ori-ce tratat, ca să găsim cifre mai presus de închipuire.

Un *rotifer*—nevizibil cu ochiul liber—produce 30 de ouă și în decursul unui an — dă naștere la 70 de generațiuni. Dacă toți indivizii ar rămînea în viață—ar forma un glob cît întreg universul.

O singură muscă *aphis* face într'o zi 25 de urmași; a doua zi avem 25×25 asu 625; a treia zi—15,625; a patra zi 390,625 și așa mai departe! In zece zile se produc o sută de... kilograme, deși aceste insecte sunt ușoare ca eterul.

Dintr'o muscă obișnuită se nasc într'o vară 20 de milioane de indivizi; în a zecea vară ar ajunge la inimaginabila cifră de:

3.200,000,000,000,000,000,000,000,000,000

In același fel se reproduc painjenii.

Dar în clasa peștilor! Morunul pune, începînd din al treilea an, 8—9 milioane de ouă pe an și dacă fie-care din peștișorii născuți ar ouă la rîndul lor, vor produce după trei ani 40,000 de milioane de pești—și ar ocupă tot volumul apelor! Olandejii fac conserve în saramură pe an pînă la 624 milioane de pești și în Neufundland se pescuiesc 300 milioane de moruni pe an.

O singură pereche de păsări care pune cam 32 ouă pe an—socotind că fie-care ou ar cloci și puii scoși ar ouă la rîndul lor,—ar produce în 15 ani 2000 de milioane de păsări!

De lăcuste nu mai vorbim. Norii cari acopăr uneori șesuri înfinit de mari, întunecînd lumina soarelui— sunt numai o imagine ce ar ajunge spațiul dacă natura prevăzătoare n'ar fi asigurat existența prin—moarte și dacă viața n'ar fi mărginită în timp, supusă în fiece clipă factorilor de nimicire, spre a se face loc altor vieți.

„Și ast-fel asistăm—cum au asistat și vor asista milioane de generații—la necontenitul proces de naștere și peire, convingîndu-ne că moartea este suprema forță, singura eternă în univers.

Rodion

Cum să ne purtăm în viață

III

Datoriile pentru copil.—Ce parte trebue să ia fie-care din părinți la formarea unui copil? Mai întâi trebue făcut deosebire între maternitate și paternitate. Copilul aparține mamei triplu: prin germene, gestație și alaptare. De aici legătura fisică dintre mamă și băet mai puternică. Intre fiu și tată e mai mult o legătură intelectuală. Maternitatea e un fapt biologic, care-și are autencitatea absolută. Paternitatea e o siguranță mai mică, e un fapt social a cărui autoritate variază după moravuri. Așa fiind, educația fisică cade în sarcina mamei, iar cea intelectuală și socială în sarcina tatei.

Prin urmare mama trebue să știe elemente de igienă domestică, fisică și morală cît și primele noțiuni de știință asupra copilului — *pedologia*. Fata să știe înainte de orice învățămîntul casnic. Un brevet de gospodină ar trebui cerut oricărei fete și în viitor el va fi obligator. Asemenea brevet va fi cerut și de la oricare femee care va ajuta pe mama în creșterea copiilor, de oarece mama nu poate fi înlocuită de cît printr'o profesională. Iar mama care voește să lucreze și în afară de cămin, trebue să-și pue neaparat o înlocuitoare demnă, competentă; după cum și tata care nu se poate sustrage de la activitatea socială, a delegat pe profesori pentru creșterea intelectuală a copilului — profesori, oameni mai competenți decît el chiar.

Părinții să aibă în vedere formarea rațională a copilului. Sentimentul de multe ori stricînd mai mult, evoluția tinde a înlocui pe părinți prin persoane mai apte.

Pe lîngă educația propriu zisă, părinții și mai ales tata, trebue să mai îndrumeze pe copil și în activitatea socială.

In privința autorității, niciodată părinții să nu caute a se impune în mod absolut; căci o constrîngere rău înțeleasă, poate strica mai mult de cît libertatea. Dar nici blîndețea nici severitatea nu sunt metoade generale. Trebuesc căutate mijloacele de disciplină educativă, după vîrstă și natură. Pedepsele corporale trebue să lipsească cu totul. Și în întreaga educație să se iee în samă numai aptitudinile copiilor.

Un capitol foarte interesant este: cum trebue să trăim după mijloacele noastre. Printre alte sfaturi bune este și acesta: de a ne adapta isvoarele noastre trebuințelor și nu trebuințele să le adaptăm isvoarelor noastre de trai. Evoluția economică face să dispară „colțunul" și asociații de tot felul pentru a asigura bătrînețea, pentru caz de boală, accident, lipsa de bani — îl înlocuesc. Aceste opere de binefacere costă mai puțin și asigură mai bine de cît ar putea face un individ singur. Prin urmare să căutăm a favoriza orice mișcare de felul acesta. Afară de aceasta să avem grija a da copiilor o educație generală și profesională solidă, căci numai aceasta rămîne. E bine ca omul să facă economii pentru cazuri neprevăzute, dar să nu strîngă bani lipsindu se de la cele necesare. In primul loc e igiena pentru care nu trebue cruțat nimic. Apoi vine spiritul.

Prietenii formează o a doua familie închegată prin sentiment și interes personal. Adevăratul prieten trebue să fie un confident și un sfătuitor — numai pură simpatie nu poate forma adevărata legătură de prietenie, ci numai un comerț de curtoazie.

Frumoase percepte de prietenie nedă autorul; dar vorbind despre prietenia dintre un barbat și o femee, își exprimă părerea că această prietenie nu

ar putea fi complectă întru cît amestecîndu-se sentimentul de sex, sfaturile n'ar putea fi făcute în toată sinceritatea. Cu toate acestea oameni de valoare susţin, admit şi au mare încredere în prietenia dîntre un barbat şi o femee — se înţelege că e vorba de oameni conştienţi. Femeea şi barbatul care au prieteni în cealalalt sex cîştigă prin schimbul de idei şi sentimente ce se stabileşte între ei. Dora Melegari ne spune că femeile care cultivă prieteniile barbaţilor se cunosc după aceea că au în spiritul lor vederi mai largi, mai sănătoase: iar barbaţii cari preţuesc prietenia unei femei cîştigă oarecare delicateţă, măsură, gingăşie în apucăturile lor — deşi noi credem, s'ar putea zice mai curînd că barbaţii ce au în ei înăscute calităţi gingaşe caută prietenia unei femei şi o femee cu calităţi virile înăscute sau capatate prin educaţie nu se poate lipsi de prietenia unui barbat demn de a o înţelege.

După d-rul Toulouse femeea ar fi un prieten interesat şi interesul trebue să lipsească dintre prieteni. Soţii ar fi indicaţi ca prietenii cei mai buni, dar acesta e un ideal, care rar se atinge.

*

Viaţa personală. Toată lumea aleargă după *fericire.* Greutatea este de a şti care e adevărata fericire. Fericirea cea mai simplă este satisfacerea unui instinct cu condiţie ca apetitul să nu crească odată cu satisfacerea. Dar tendinţa omului este de a intelectualiza ori-ce fericire. A-şi cultiva spiritul, a înţelege şi a ajuta pe alţii, iată fericirea nelimitată.

Calităţile fizice nu trebue dispreţuite, nici chiar în mediurile intelectuale. Muşchii joacă un rol însemnat chiar şi în societăţile savante. Talia în acţiunea socială, e foarte importantă, iar fizionomia ajută mult în acţiunea socială. Figurile ingrate discreditează persoanele Charcot avea o mare putere de sugestie cu figura lui de împarat roman. Pentru a corija natura, stabilitatea exteriorului face foarte mult — dă impresia unei ponderaţii de spirit. Femeile schimbîndu-şi necontenit exteriorul dau idee de nestabilitatea lor mintală. Gesturile trebuesc stăpînite. Vorbă să fie expresivă şi dicţiunea curată. Învăţăm multe pe copii, numai a vorbi, nu-i învăţăm.

Dar dintre toate calităţile fizice, sănătatea e cea mai preţioasă. Şi asupra tuturor calităţior fizice noi tot avem puterea de a le corija.

Calităţile morale domină pe cele fizice Curajul trebue cultivat, căci fără el valoarea unui individ discreşte. Puinditatea trebue să dispară. Tenacitatea, voinţa ajută mult la succesul în viaţa Echilibrul în viaţa morală e de mare folos. „Siliţi-vă să iubiţi sau să uriţi, pentru că vi se pare că e drept şi nu prin simpatie sau prin antipatie obscură".

Sentimentele gîndurile constituesc partea intimă a cuiva şi nu e nevoe neaparată de desvăluit; dar faptele aparţin tuturor şi acestea trebuesc redate cît mai mult conform personalităţii proprii — personalităţii ideale.

O *regulă de viaţa* e necesară Timpul este măsura ori-cărei activităţi şi pentru aceasta un orar se impune. Din lipsa orarului nu se răspunde exact la scrisori, nu se citesc revistele instructive şi nu se consacră nici un timp pentru studiile profesionale.

Distracţiile sunt foarte necesare. Ele se împart în *odihnitoare*: visarea; privirea mării, a pădurei, pe jos sau în trăsură, reuniri de persoane multe, schimbare de loc, musica uşoară, sporturi, spectatole artistice.

Distracţiile *excitante* care îndreaptă activitatea intelectuală în anumit senz: conversaţia, jocuri de societate; sporturi de concurs, teatru.

Distracţiile *derivative*, cari sustrag spiritul de la preocupările tenace: citirea jurnalelor, a revistelor şi a cărţilor, discuţiile asupra teoriilor, teatrul de reformă morală, musica clasică.

Distracţiile rău chibzuite însă, strică mai rău spiritului de cit să-l desfăteze.

Ultimele sfaturi sunt asupra modului de a trăi *viaţa interioară.* Pentru aceasta autorul ne recomandă să nu neglijăm meditarea care ne poate aduce mari mulţumiri şi prin care multe soluţii vom putea descoperi. Omul modern a perdut obiceiul de a medita. Se increază mult şi se cugetă puţin. Şcoala vieţei se găseşte în fiecare din noi. Ce învăţături n'am trage dacă în fie care zi ne-am cerceta greşelile de tactică, greşelele de apreciere, viciile de caracter şi intuiţiile fericite! Insă să băgăm sama a nu cădea în visări meditative.

Cam acestea sunt ideile cuprinse în cea mai nouă lucrare a autorului care a scris între altele şi „Comment former un esprit" lucrare ce a făcut atita svon.

Maria C. Buţurenu

❑ **Birourile Redacţiei şi Administraţiei „Opiniei", s'au mutat, în casele Goldner, str. Gh. Mărzescu (Primăriei) 17, deasupra Cassei de Scompt. Intrarea prin curtea tipografiei Goldner.**

Caii soldaţilor cu schimbul

Primim următorul ordin, nostim în felul lui, sosit la regimentul 7 Roşiori, dînd loc şi comentariilor juste ce ni le trimite un militar:

Copie după ord Ministerului de Războiu No. 4211, către Reg. 7 Roşiori.

Conform rezoluţiei Domnului Ministru pusă pe referatul No. 399 | 910, am onoare a vă ruga să bine-voiţi a pune în vederea soldaţilor teritoriali din cont. 910, care au depus la Minister recipise a cinci sute lei, să depună şi restul de 150 lei, spre a îngloba suma totală de 650 lei preţul hotărît pentru remontarea cailor trupei cu schimbul. Pe suma de 500 lei nu se mai poate remonta în Ungaria. Schimbaşii sunt liberi însă a procura singuri cai. In acest scop Regimentul este rugat a se conforma ord. circular No 62 | 910 înaintînd Ministerului procesul-verbal de admiterea calului şi o copie după ordinul de zi de însumare. Se va arata şi recipisa ce posedă soldatul, la minister.

Directorul Cavaleriei
(ss) Colonel Baranga

Ordinul acesta a fost trimis tuturor soldaţilor schimbaşi din Roşiori, care au fost anul trecut trecuţi în trupa cu schimbul, care n'au primit cai la timp şi au rămas să primească anul acesta. Va să zică, unii au primit cai anul trecut pe suma de 500 lei, alţii nu; toţi însă au avut sumele depuse anul trecut.

Oare întru cit se deosebeşte dreptul camarazilor care au primit cai pe suma de 500 lei, anul trecut, de dreptul cestor cărora nu li s'au dat cai anul trecut, rămînînd a li se da anul acesta, cînd cu suscrisul ordin li se impune adaosul de 150 lei, dacă voesc să nu fie trecuţi în trupa permanentă?

Faceţi d-stră deosebire de drept, între aceste două grupări de soldaţi. Eu nu pot zice de cît, că aceasta e o loterie, o batae de joc, din cauza infirmei raţiune da care se crede mîndru General nostru Ministru. Am zis loterie şi n'am greşit, pentru că aici e la mijloc norocul, dacă nu şi şmicheria; dacă unul din acei rămaşi fără cai avea norocul să ia anul trecut cal, anul acesta n'avea de plătit adosul de 150 lei; iar dacă unul din cei ce au luat cai anul trecut, ar fi avut nenorocul să fie lasat fără cal, pentru a lua anul acesta ar fi trebuit să mai depună 150 lei adaos; — iată deci că e vorba de noroc şi nenoroc.

Cine e de vină? Cine a dat loc la toate acestea?

Pînă aici se vede puterea de judecată, a faimosului nostru ministru răsboinic; din aceasta se poate vedea şi culmea ridiculului

Căci presupunînd, lucru foarte posibil, că un soldat dintre aceştia se îmbolnăveşte anul acesta, sau din alte împrejurări admisibile, nu se poate prezenta anul acesta la concentrare, iar calul, care îi trebuia dat lui, se trece altuia care n'are cal, acest soldat (contig. 910) urmează să ea cal tocmai la celalt an. Ce se face el dacă, ferească D zeu ministru ar fi tot ăsta?

Se pomeneşte cu vr'un nou ordin ca cel de mai sus că mai trebue să mai depune vre-o sută cinci-zeci de lei, şi cu 650, ajunge la 800 în capăt.

Bun de tot; — un soldat recrutat contig. 910 repartizat în trupa cu schimbul Roşiori, — a depus taxa de 500 lei în 910; în 1911 mai depune 150 fac 650; în 1912, alţi 150 fac 800 lei — oare face gloaba cea de cal care mi-o dai, 800 lei? dar face macar 650?

Uitaţi-vă la caii ce i-aţi dat schimbaşilor, anii trecuţi pe suma de 500 şei şi de aveţi curajăl şi cunoaşteţi la cai, spuneţi dacă unul din toţi macar face 300 lei nu 500. Aceasta e curat jefuială. Dar să-mi procur eu cal singur, că e indulgent ministrul nostru, ne a dat voe şi aceasta, ce credeţi că ar zice consiliul veterinat recrutor? fie el cît de bun, tot rău l'ar găsi.

Judece lumea ce fel de om e ministrul nostru de răsboiu. **Militar**

Litere-Ştiinţe-Arte

Procedeuri.—După cele inregistrate eri, asupra obiectivităţii în critica literară—ca o manifestare lăudabilă—avem însă de menţionat şi oarecari manifestări mai mult regretabile. Intre acestea este în primu loc, diferenţa cu care, după împrejurări, este tratat în coloanele unei şi aceleiaşi reviste, unul şi acelaşi colaborator. Diferenţa izvoreşte, bine înţeles, din unicul motiv că zisul colaborator de eri a încetat astăzi de a mai fi,—ori din potrivă...

Din acest punct de vedere credem că d. E. Lovinescu are dreptate în „Noua Revistă Romînă" dacă se plînge că prea e săciit ori maltratat în „Viaţa Romînească".

In aceeaşi revistă—o menţionăm în special tocmai pentru că e o publicaţiune cu autoritate—vedem bună oară tratat pe d. Gîrleanu ca o cantitate cu totul neglijabilă.

Suntem convinşi însă că ar fi fost binevenit şi bine primit între coiaboratorii revistei. Tot astfel d. Lovinescu, astăzi criticul „Convorbirilor literare" era prea puţin luat în serios odiniosră în coloanele bătrînei reviste, pe cînd scria la „Viaţa Rom." ori la „Convorbiri critice". Şi exemplele s'ar putea înmulţi. Asistăm zilnic la atitea schimbări de front în această direcţiune, încît avem impresiunea că prea s'au asimitat unele procedeuri literare— cunoscutelor procedee politice după care numai „ai noştri" au dreptul la consideraţiune şi la existenţă.

*

După un mare succes obţinut în *Mamà*, piesa originală a d-lui Miclescu, d-na Aglaia Pruteanu va avea fără îndoială, o strălucită creaţiune în „Dama cu Camelii" anunţată pentru astă seară.

Despre ambele aceste reprezentaţii se va vorbi într'un apropiat număr al „Opiniei" cînd se va vorbi şi despre „Revizorul", minunata comedie anunţată pentru Duminică seara.

*

Afară de „Bibliotecarul"—care va avea curînd a treia reprezentaţie, artistul Penel va apărea încă în *Institutorii* de Otto Ernst, în *Niobé* şi în *Don Cezar de Bazan.*

*

Revista literară „Romînul" a oferit direcţia unui profesor universitar iaşan, cunoscut publiciat. Pînă acum oferta n'a fost acceptată.

*

Din Praga se anunţă că celebrul cîntăreţ Frantz Naval şi-a cîştigat acum şi un renume literar. O piesă a lui intitulată „Scrisoarea" a fost jucată cu mare succes.

*

La Roma—via Genova 24—a apărut o revistă de critică şi de educaţiune „La Scuola Moderna".

Primul număr e o adevărată apoteoză literară a martirului Francisco Ferrer.

*

„Societatea pentru cultura artistică în şcoală" îşi urmează folositoarea ei activitate, deşi a început a funcţiona numai din luna Februar. Liceul Lazăr şi Şcoala centrală de la Icoana din Bucureşti şi-au decorat clasele cu reproduceri după sculpturi antice şi moderne (Miche Angelo, Rodin, etc.) precum şi după tablouri celebre de Titzian, Rembrandt, Van Dyck, Holbein, Launeret, Whistler, Böcklin, Millet, Gaston Latouche, Aman, etc.

*

Intr'un studiu apărut în Eugenies Review autorul, Newton Crane studiază legislaţiile asupra căsătoriei în cele 46 state americane. In toate statele se urmăreşte îmbunătăţirea rasei şi înlăturarea elementelor viciate. Astfel în California legea interzice idioţilor, nebunilor şi *beţivilor* să se căsătorească. In Indiania interzicerea se întinde şi asupra epilepticilor şi asupra celor cari au trăit în aziluri timp de 5 ani pe seama caritătţii publice. In New Jersey se cere un certificat de la doi medici care să ateste sănătatea candidaţilor la însurătoare.

Mai în toate statele verii nu se pot însura. In Michigan cei care se însoară ascunzînd unele boli se pedepsesc cu 5 ani închisoare.

Mai interesant este că în Indiania şi California idioţii, asasinii, condamnaţii recediviţi sunt supuşi unei operaţii chirurgicale în urma căreia procrearea nu mai este posibilă. Aceasta cînd un consiliu de medici declară că pacientul ar putea avea copii criminali, idioţi, degeneraţi...

*

STRUNA ZILEI

O RIMA...

Legenda explorării polului nordic de către Cook a fost definitiv spulberată prin întoarcerea lui Rasmussen.

Ziarele.

C'ai explorat vr'o lume nouă
Ori c'ai ajuns la 'pol, o, Cook!
Tu nu ne-ai dat dovezi de loc.
In schimb ne-ai dat—şi numai nouă—
O bună rimă la... escroc.

INFORMAŢII

❑ D-na Elena Mîrzescu, inspectoarea învăţămîntului profesional, din ministerul instrucţiunei publice, a adresat d-lui Spiru Haret, un raport cu privire la modificările ce ar trebui introduse în programa şcoalelor profesionale de fete.

❑ D. medic lt.-colonel Andrei Palauz a fost înaintat la gradul de colonel: maiorul Sava Iliescu de la spitalul Corpului 4 de armată, a fost avansat la gradul de lt.-colonel.

❑ Un incendiu a distrus alaltă-eri noapte, 7 girezi de grîu, de pe moşia Cotu, judeţul Vaslui, proprietatea d-lui Pavel Goorgos.

Focul a fost pus de reu făcători.

❑ D. Constantin Ionescu administratorul plăşei Zapodeni din jud. Vaslui, a fost transferat în aceiaşi calitate la plasa Gorovei din judeţul Dorohoi în locul d-lui Preda Duchiade.

❑ Ei au fost în oraş două cazuri mortale de scarlatină.

❑ Sub ofiţerul de administraţie Enăchescu Teodor din regimentul Dragoş No. 29, a fost numit la tabăra Şipote.

❑ Miine vor fi trecuţi în concediu soldaţii din contigentul 1909.

❑ Miine la orele 3 p. m., după cum am anunţat, se vor întruni, în saloanele Camerei de Comerţ, membrii comitetului-central al statuei lui Cuza-Vodă.

❑ E o adevărată batae de joc cu cei bieţi 20 de agenţi sanitari ce au fost detaşaţi de prin diferite părţi la Iaşi, cu ocazia măsurilor contra holerei.

Pe luna Octombrie ei n'au mai primit diurna ce li se cuvenea, ci numai salarul de 52 lei, primind ordine ca fie care să se reîntoarcă pe ziua de 1 Noembrie la postul său. Şi tocmai acum le-a oprit diurna cînd au ordin de plecare.

Cei 52 lei abia le-a ajuns pentru gazdă şi întreţinerea lor dar de plecat, cu ce se plece?

❑ Cîte-va zile ne despart de reprezentaţiile de la *7 (Duminecă) şi 8 (Luni) Noembrie a. c.*, ale celebrei şi fără rivală artistă parisiană, d-na **Réjane**, care vor constitui marele eveniment al acestei stagiuni. Artiştii cari vor întovărăşi pe celebra artistă sunt demni de ea: *D. Deguesne*, marele creator a lui Napoleon din „M-me Sans-Gène". *D. Dorival*, aşa de bine apreciat şi de ieşeni şi care interpretă la teatrul Porte St. Martin cu un succes considerabil rolul cocoşului din Chantecler. D nii *Monteaux* şi *Séverin* încântătorii şi perfecţii juniprimi, aplaudaţi la Odeon şi Vaudeville. D-nii *Barre, Lutz-Morut*, etc. D-nele *Reine Deschamps, Frédérique, Nadir, Adrienne. Beer, Darlot*, toate artistele excelente.

Piesele alese pentru Iaşi **„Mme Sans Gene" şi „La Vierge Folle"** în care REJANE şi trupa sa repurtează un superb şi triunfător succes, punerea în scenă cît de luxoasă, costume elegante, etc., toate aceste vor face ca aceste 2 reprezentaţii să se transforme în adevarate serbări de artă pentru Iaşi.

Tot ce e elită şi intelectual în Iaşi şi-a dat întîlnire la aceste reprezentaţii,

❑ Mîne Duminică 31 Octombrie, ora 3 p. m., va avea loc la cimitirul israelit din Păcurari, desvălirea monumentului d-rului Ştefan Stîncă, decedat la 11 Ianuarie 1897.

Vor asista socialiştii ieşeni, familia şi prietenii regretatului medic şi militant socialist.

❑ Suntem positiv informaţi că pe ziua de 1 Noembrie se va face o mişcare prefectorială.

❑ D. prof. dr. V. Bejan, şi-a început astă-zi, conform programului, cursul seu de teorie şi clinică obstetricală, la facultatea de medicină.

Cursurile d-sale vor continua în fiecare Luni şi Sămbătă.

❑ „Ordinea" de astăzi 30 Octombre publică „Scrisori din Iaşi" cu sumarul următor: „Eveniment peste aşteptări — Prima stagiune teatrală—Diacursuri care seamănă—Oda poetului mort — Teatruri iaşane vechi— Sub regimul de astăzi — Un neajuns —Director cu două domicilii între scenă şi gospodărie — Un director şi alţi doi—Ierarhie şi prietenie—In plină inovaţie—Luxuri şi biruri—Cei fără paltoane—Locatari în căutarea domiciliului."

❑ **Concertul Tenorului Ştefan Ionescu.**—Mîine Duminică, în matineu orele 3 p. m. va avea loc, în sala Teatrului Naţional mult aşteptatul concert al compatriotului nostru, care a ştiut prin succesele sale artistice să ne cinstească atît de mult ţara în străinătate.

Ieşenii, cari ştiu să îmbrăţişeze cu atîta căldură pe artiştii noştri mari, şi-au dat întîlnire cu toţii pe Duminică pentru a asista şi a sărbători pe eminentul nostru artist. Tot la acest concert d. Teodorescu profesor la conservatorul nostru din Iaşi un virtuos al violoncelului, care a ştiut să ne desfete sufletul în mai multe rînduri cu ocazia concertelor pe care le a dat d-sa în Iaşi, a bine voit să-i ofere preţiosul său concurs din preună cu d. Mezzetti profesor şi compozitor. Iată bucăţile pe care le va executa d-sa la violoncel: Aria Tenoglia, Menuetto. Valensien, Mezzetti. Melancolie, Schuman. Reverie. D Mohr Fantesie Tiroliană. Puţinele bilete cari nu mai rămas se găsesc de vînzare la Agenţia „Carmen Sylva" mutată în Piaţa Unirei.

❑ Primul ministru d. Ionel Brătianu va sosi mîne dimineaţă la Botoşani.

❑ Miine va avea loc la Burdujeni solemnitatea punerei pietrei fundamentale a abatorului de graniţă, ce urmează a se construi acolo.

Vor asista şi d-nii: d. Brătianu, prim ministru şi Al. Constantinescu, ministru de domeni.

❑ D-na Zaharia Valeria a fost numită ajutoare de maestră la şcoala profesională de fete din Huşi.

❑ Mult apreciata pictoră Lucie Rechenberg, a trimis societăţii de salvare un splendid tablou intitulat „Jos Masca" spre a fi vîndut în beneficiul societăţii de salvare.

Statuia lui Cuza Vodă

Suma din urmă	1810
S. Gheorghiu	5
C. Iamandi	15
Total, lei	1830

❑ **Sumarul numărului de mîine din „Noua Revistă Romînă" de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru este:**

Noutăţi: Către cetitori.—Neoiobăgia de C. Dobrogeanu-Gherea. — Politica fruntaşilor de sate.—Cronică cu bucluc.

Cestiuni actuale: Dr. I. Simionescu. Două jubilee: unul ţinut, altul amînat.

Cestiuni sociale; N. Ştefănescu-Iacint. Problema economică actuală faţă cu evoluţia. George V. Haneş. Publicul şi armata.

Literatură: Suderman. Păzitorul de gîşte.

Şcolare: Th. D. Speranţia. Raport asupra învăţămîntului.

Ştiinţă: Eugeniu Mălinescu. Asupra formei pămîntului, teoria teatraedrică.

Note şi discuţiuni: G. Aslan. Din mişcarea filozofică.

❑ **Lapte dulce zilnic proaspăt, se găeşte la debitul fermelor Bădareu eti Dr. Manolescu, cu 40 bani litrul.**

De asemene zilnic iaurt proaspăt 20 bani castronul.

❑ **Locatarii din strada Curelari ne rorgă să atragem atenţiunea administraţiei comunale, asupra halului de nedescris în care se află sus numita stradă. Pe lîngă că din cauza gropilor nu poţi merge cu trăsura, dar şi circulaţia pe jos e aproape imposibilă.**

❑ **In folosul societăţei Moldova se va ţinea în Aula Univesităţei o conferinţă. Din venit, 20 la sută va fi dat pentru fondul societăţei de salvare.**

❑ **Iată noul program, în întregime, al teatrului cinematografic Pathé Freres din sala Circului Sidoli, care se reprezintă astă seară Sămbătă 30 Octombre: Pathé Journal, cel mai recent număr cu ultimele noutăţi ale septămînei, precum: Inaugurnrea tramvaiului electric la Odessa; Regele George şi deschiderea parlamentului grec la Athena; Regele Alfons al Spaniei în vilegiatură la St. Sebastian etc. Acest nou program cuprinde apoi: Şoimarul o splendidă reconstituire istorică—Turbat de mînie, scene comice — Axolotl, animal de origină mexicană (specie de salamandru) studii de zoologie însufleţită —Statuea mare înscenare comică interpretată de artişti comediani distinşi—Martorul, scene comice de moravuri pariziane—Pescuirea lacherdei în Sicilia, Scene şi vederi interesante luate după natură — O nuntă la malul Seinei (Paris) scene comice — Copiii bogaţi şi saraci, scene feerice—O mare vînătoare de hipopotami pe apele Nilului (Egipet)—Scene de vînătoare luate precis după natură—O minge cadou, scene comice.**

Mîne Duminică 31 Oct. Matineu la 3 ore ziua cu preţuri populare şi mîine seara reprezentaţie obişnuită la 9 ore.

❑ **In proceasul pentru contravenire la legea trustului, Curtea a admis incidentul pentru scoaterea din cauză a lui Froim Fischer, menţinînd numai pe Leon Fischer.**

D. G. Sturza a fost pentru menţinerea lui Froim Fischer.

Judecarea fondului s'a amînat apoi pentru 19 Noembre.

❑ **D-nii conductori cl. III-a Gr. Ionescu şi Constantin Gavrilescu de la serviciul technic al jud. Vaslui, au fost îndepărtaţi din funcţiune pentru că s'au făcut vinovaţi de mai multe incorectitudini săvîrşite în serviciu, luînd bani de la prestatori spre a-i scuti de lucrările zilelor de prestaţie şi pretinzînd plocoane de la cantonierii serviciului cînd aceştia aveniau să-şi primească salariile.**

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, claiu şi pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântână dulce, centrifugată		3.00
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.40
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mijlociu		0.20

Ouă zilnic proaspete 10 %.

Struguri zilnic proaspeţi, calitate superioară, ca: busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub preţul zilnic al pieţei.

Pere pergamute;

Mere domneşti.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele preţuri;

Vin roş de masă	0.80	Litru
Vin alb vechiu	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş „	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

de asemenea se găsesc, Brînză de burduf, Caşcaval şi Gervais romînesc

Ultime INFORMAȚII

❑ *Un prietan al nostru, întîlnind pe un prefect dintr'un județ din Moldova, a declarat că are indicația de la însăși d. Brătianu, că cel mult la 10 Ianuarie, guvernul se va retrage.*

❑ **Consiliul județean.**—In ședința de eri, consiliul județean și-a dat avizul pentru formarea noilor comuni Coarnele Caprei și Focurile; a aprobat modificarea budgetului pe exercițiu 1910 | 11 și deschiderea creditelor în sumă de 6459 lei.

S'a fixat următoarele prețuri pentru zilele de prestație; 2 lei pentru palmaș 2.50 pentru un trăgător, 4 lei 2 trăgători, 8 lei 4 trăgători și 12 lei 6 trăgători.

S'a modificat tariful pentru paza de zi și de noapte în comunele rurale în senzul următor:

Servitorii și păzitori de Țarine cu salar pînă la 20 lei lunar precum și comercianții cu patente de cl. 7, 6 și 5 vor plăti 6 lei.

2) Servitorii și păzitorii de Țarine cu salar mai mari de 20 lei lunar, străinii cu salar de 60 lei lunar și comercianți cu patente de clasa IV 12 lei.

3) Străinii cu salar până la 100 lei lunar și comercianțiii cu patenta de cl. III-a 18 lei.

4) Străinii cu salar până la 200 lei și omercianții cu patenta de cl. II-a, 24 lei.

5). Străinii cu salar mai sus de 200 lei și comercianții patentari de cl. I-a și antreprenorii și arendașii, cari plătesc o arendă de 3000 lei, vor plăti 36 lei.

6). Străinii și arendașii cu o arendă pînă la 15 mii lei, vor plăti 36 lei.

7). Străinii și arendașii cu o arendă mai mare de 15 mii lei, 120 lei.

S'a numit o comisiune compusă din prefectul județului, V. Castan și Iorgu Ciolan, pentru a modifica regulamentul școalei inferioare de meserii a județului.

S'a trimis comisianei budgetare, adresa protoieriei județului, prin care cere a i se fixa diurnă pentru inspecțiile ce le face în județ.

S'a trimis la comisia budgetară, adresa mitropoliei, prin care cere a se acorda subvenții școalei de cîntări bisericești.

*

In ședința de azi după amiază, consiliul va discuta următoarele chestiuni: votarea budgetului general al județului, pe exercițiul 1911 | 12; raportul comisiei budgetare; alegerea membrilor în consiliul de recrutare al armatei; alegerea membrilor în comisiunea de modificare a recensămîntului; alegerea membrilor în comisiunea statisticei județului; alegerea comisiunei pentru rechiziții militare; alegerea comisiunii pentru înstreinarea bunurilor statului și rescumpărarea embaticurilor și alegerea membrilor în consiliul de higienă al județului.

❑ **Consiliul de răsboiu.**— In ședința de astă-zi dimineață, consiliul de răsboi a judecat și condemnat pe următorii soldați: Sofrocescu Constantin, din regim., 27 Bacău, pentru înșelăciune, în lipsă la 6 luni închisoare; Mircea Constantin, din regim. 3 roșiori, pentru furt de obiecte ale militarilor, la 3 luni închisoare; Condrea Neculai din regim. 12 artilerie, pentru insulta superiorului prin cuvinte și lovire la 3 ani închisoare; Bica A Catrinei Vasile, din regim. 13 Ștefan cel Mare, pentru dezertare repetată și risipire de efecte, la 1 an închisoare.

După amiazi consiliul a rămas să judece pe soldatul Iacob Ion, din regim. 15 artilerie, pentru omor.

❑ Cu toate cercetările poliției de siguranță, nici pînă astă-zi nu s'au putut descoperi cei patru indivizi, cari au maltratat și jefuit pe cîrciumărul Buim Zalman din strada Cuza-Vodă.

❑ In cursul lunei Octombrie, au fost în oraș 28 cazuri de febră tifoidă, 50 de scarlatină, 22 de difterie și 11 de tusă convulsivă.

❑ Astă-zi s'au terminat ședințele consiliului de războiu al copului IV de armată.

❑ Cei șase țigani, falșificatori de monede, care au fost arestați alaltăseară, au făcut mărturisiri complecte.

Dînșii continuă a fi menținuți cîte unul la fiecare secție, pentru a nu putea comunica între ei, iar după ce instrucția va fi terminată, numiții vor fi înaintați parchetului.

❑ **Universitare.** — Luni la orele 4 p. m. se va afișa rezultatul examenelor de drept a licențiaților facultății juridice din sesiunea Octombrie.

— Concursul pentru bursele dela litere și științi va începe în dimineața de 1 Noembrie.

— La facultatea de științi s'au înscris anul acesta 10 studenți. An au fost numai 2.

— Consiliul profesoral al facultății de litere este convocat pentru astăzi la orele 4 jum. spre a lua cunoștință de raportul asupra lucrărilor candidaților la catedra de arheologie și ale d-lui Ursu la catedra de istorie medie.

❑ D. A. D. Xenopol neputînd veni în București, eri spre a face comunicarea anunțată, Academia a ținut în locul ședinței publice, ședință intimă.

❑ D-na Elena P. Gîdeiu, maistră la școala profesională din Huși, a fost scoasă din serviciu după 11 ani, prin stăruințele politice a d-lui dr. Lupu.

Suplinitoare a fost numită d-ra Zaharia, maistră de croitorie, de și catedra este de lingerie.

❑ **Marele Turneu al d-nei Réjane.**— Ziarele pariziene spun că turneul artistic pe care-l face acum celebra *Réjane e cel mai grandios turneu al marei artiste.*

Dînsa ie întovărășită de artiști demni de ea.

La reîntoarcerea celebrei artiste la Paris, dînsa va crea, la teatrul *Porte St. Martin*, alături cu *Guitry*, principalul rol femenin din *„L'enfant de l'Amour"* noua piesă pe care *Henri Bataille* a scris-o special pentru Rejane.

Reprezentațiile de la Iași ale marei artiste vor fi Duminică 7 și Luni 8 Noemerie a. c.

❑ **De la Cercul didactic.**—In ultima întrunire a membrilor cercului-didactic din Iași, sa procedat la alegerea comitetului, realegîndu se cel vechiu, compus din următoarele persoane: C. Meissner, Ștefan Popescu, Gh. Ghibănescu, Haralamb Vasiliu, Popeia, C. Andriescu, și d-na Cleopatra Popescu.

Comitetul se va constitui ca și anul trecut sub prețedenția d-lui C. Meissner.

*

Cercul didactic prepară o întîmpinare în chestia modalității acordărei împrumuturilor la casa de credit a corpului didactic, pentru acei membri care voiesc să-și construiască locuințe, de oare ce condițiunile actuale sunt prea oneroase.

Această întîmpinare va fi trimisă ministrului instrucțiunii.

❑ Mai mulți invățători dlu jud. Vaslui, au fost amendați de ministerul instrucțiunii publice din cauză că și-au permis să ceară de la minister, sume mai mari pentru reparația localurilor de școală, de cît cele alocate în budgetul școalelor.

O indignare generală a cuprins întreg corpul didactic, pentru neghioaba administrație a cazacilor d-lui Haret.

Un exemplu va ilustra: casa școalelor acordase 20 lei pentru repararea localului de școală. Cum localul nu era reparat de 11 ani, învățătorul ceruse prin raport suma de 800 lei, iar arhitectul județului făcînd devizul, a constatat că reparațiile de urgență vor fi de 2800 lei.

Pentru cei 20 lei acordați de minister, învățătorul a suferit o amendă pe 10 zile, ca să i treacă gustul de a mai sta într'un local de școală bine îngrijit, ci în casă dărăpanată.

A JEANNE D'ARC

CASA H. DANNHAUER

38 Calea Victoriei—București—Strada Doamnei No. 1

(PALATUL NIFON)

CASA DE NOUTĂȚI DE PRIMUL RANG

MODELE DIN PARIS

Costume Tailleur Mantale, Blănuri, Pălării

de la cele mai mari case din Paris

DOLIU IN 24 ORE

Singurul depozitar al Celebrelor Mănuși de

JOUVIN & Co

DIN GRENOBLE

MARCA CEA MAI PREFERATA DIN TOATA LUMEA

Depozitar al renumitelor Corsete

JEANNE D'ARC

EXPEDIȚIUNI IN PROVINCIE

Ultima Oră

SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI"

București 30 Octombrie

Mișcare în magistratură

București.—Astă-zi după amiază a apărut o mare mișcare în magistratură.

Incercare de evadare

București.—O încersare de evadare a fost eri la penitenciarul Văcărești.

Deținutul V. Sfetescu, plictisit de regimui cu care era tratat, s'a hotărît să evadeze.

Profitînd de faptul că se afla în curte unde fusese pus să care lemne, s'a ascuns în bucătărie apoi în pivniță. De aci a eșit, cînd observă că nu era nimenei în curte, și încercă să escaladeze zidul.

Santinela însă a observat și l'a împiedecat de a evada.

Sfetescu a fost pedepsit apoi cu 30 de zile de închisoare grea.

Un banchet politic

București. — Liberalii proectează un mare banchet, între 2 și 6 Ianuarie, în onoarea d-lui Ionel Brătianu, în scopul de a sărbători aniversarea de 2 ani de cînd d. Brătianu are șefia partidului liberal.

Se spune că în discursul ce'l va rosti cu această ocazie, d. Brătianu va arata motivul retragerei de la putere.

Va fi invitat, se zice, la acest banchet și d. Dim. A. Sturdza.

Un denunț grav

T.-Măgurele.—D. Constantin Danielescu, fiul defunctului P. Danielescu, a reclamat parchetului că d. Nedelescu, executorul testamentar al defunctului, ar fi sustras bonuri în valoare de 100 mii lei.

Făcîndu-se percheziție la locuința d-lui Nedelescu, nu s'a găsit de cît o neînsemnată sumă de bani.

LOTERIA

București. — Astă-zi s'a continuat tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

5.000 lei No. 39110, 47437.

2,000 lei No. 41980, 946, 6587.

1.000 lei No. 8919, 22780, 24553 37476, 45334, 57302, 59049, 2945, 57542 14565, 29657.

500 lei No. 5035 26151, 41258 22122, 39275, 1974, 12458, 13292, 46434 12900, 50941, 51942.

Disparița lui Tolstoi

Petersburg. — De cîteva zile Tolstoi a dispărut, fără a se ști de urma lui.

Grevă

București.—Tăietorii de vite de la abator în număr de 120 s'au pus în grevă azi dimineață.

Duma

Petersburg.—Duma a sfîrșit discuțiunea generală asupra legii școalelor pòpulare și a decis cu toate voturile contra extremei drepte și contra socialiștilor, să treacă la articole.

In ședința de seară, d. Gutchoff care își dăduse pe vară demisia din prețedenție, a fost reales cu 201 voturi contra 187.

HOLERA

Constantinopol.—Azi au fost 24 cazuri și 16 decese de holeră.

*

Buda-Pesta.—Să comunică din Sombor că, aci și în împrejurimi s'au produs din nou azi, 13 cazuri suspecte. Toate școalele au fost închise fără termen. S'au luat măsuri de precațiune.

*

Roma.—In ultimile 24 ore sau denunțat în provincia Romei, 3 cazuri; în Sicilia 5; in Caserta 6 cazuri și 4 decese.

D. Djuvara la Berlin

București.—In cursul săptămînei viitoare, probabil la 4 Noembrie d. Al. Djuvara, ministrul de externe, se va duce la Berlin, unde va rămînea 4 sau 5 zile.

Aci, d. Djuvara va avea o întrevedere cu cancelarul Imperiului și cu d. Kiderlen Wächter, ministru de externe al Germaniei.

In ziua de 7 Noembrie, d. Djuvara va fi primit în audiență de Imparatul Vilhelm.

Ploi torențiale

Paris.—Inundații s'au produs în mai multe puncte din prvvincie și de pe litoral.

Sunt 6 înecați pe coasta de vest și pe Mediterana; la Boulogne mai multe vase s'au scufundat din cauza furtunei. Sunt 10 morți și 11 dispăruți.

*

Marmarassiget.—De zece zile plouă aci în mod continuu; multe cîmpii au fost inundate din cauza marelor creșteri ale Tisei.

Manifestații singeroase

New-York.—In Mexic studenții au atacat pe supușii americani, de oare ce în Tescas un mexican a fost linșat.

In cursul exceselor, drapelul american a fost sfîșiat; fiul ambasadorului american a fost atacat.

Aniversarea Regelui Italiei

Roma.—Aniversarea regelui a fost celebrată cu un viu entusiasm în tot regatul.

La Livorno, Venezia și Anzio, au avut loc ceremonii solemne.

La ceremonia de la Livorno a asistat regele.

Călătoria Imparatului Wilhelm

Egelsbach.—Imparatul Wilhelm a sosit aci la orele 10 dimineață și a fost primit de către Țar, de marele duce de Hessa.

Suveranii s'au îmbrățișat foarte călduros și au mers la castelul Volksgarten, unde Impăratul Wilhelm a salutat pe Țarină.

La ora 1 s'a luat dejunul.

După ce și-a luat ramas bun de la Țarină Imparatul Wilhelm a plecat la gară însoțit de Țar, de marile duce de Hessa și de principile Einric de Prusia și a plecat la orele 3 la Baden-Baden.

De la delegația austro-ungară

Viena. — Delegațiunea austro-ungară discută budgetul externelor. D. Aehrenthal respinge din nou calomniile lui Massarky în contra d-lui Forgach și declară că încercarea deputatului Massark de a turbura raporturile austro sîrbe nu va reuși.

Infrîngerea forțelor franceze în Africa

Paris. — Din nou a circulat svonul provenit din străinatate, despre o înfrîngere gravă, încercată în Africa centrală de forțele franceze.

Ministrul coloniilor socotește această știre ca neverosimilă.

Furtuni mari

Berlin. — Furtuni cu zapadă, au fost semnalate în provinciile de vest ale Germaniei ca și în Belgia.

Din această cauză, comunicațiile telefonice cu nordul Germaniei și cu Danemarca au fost turburate.

*

Berlin. — O furtună de zapadă a bîntuit Berlinul și împrejurimele, pricinuind mari stricăciuni mai ales prin păduri.

Sute de arbori au fost scoși din rădăcini. Furtuna a făcut aproape cu neputintă circulațiunea pe drumuri.

Corpul de Portărei Iași

Publicație de vînzare

In baza Jurnalului No. 5735 | 910 a Trib. Iași S. III, prin care se dispune scoaterea în vînzare, prin mijlocirea noastră, a mărfurilor, obiectelor, și portofoliul falitului Moise Moșcovici.

Se publică, spre cunoștința generală, că vînzarea acestor mărfuri și obiecte, se va face la magazinul falitului, în Iași Str. Sărărie, în ziua de Marți 2 Noembrie 1910, ora 2 p. m., începîndu-se licitația de la suma evaluărei, de 9584 lei sau, cu autorizarea domnului Judecător Sindic, de la o sumă mai mică, iar vînzarea portofoliului, evaluat la suma de 2991·60 lei, se va face în aceeași zi, la ora 3 p. m., în camera Sindicatului Falimentelor.

Vînzarea se va face sub rezerva omologărei Tribunalului, iar marfa se va preda după omologare și după depunerea prețului și a taxelor către Stat și Portărei.

Inventarul averei se găsește la Sindicat și la Arhiva Trib. Iași S. III.

Portărei, (ss.) **Pavloff**

Croitoria bărbătească și Uniforme școlare-GLANTZ

Str. Veche No. 45, vis-a-vis de Sf. Sava

Inainte de a face vre-o comandă, rog să bine voiți a vizita magazinul meu, unde se confecționează: *Uniforme școlare* din postavurile cele mai fine, cu următoarele prețuri:

Calitatea I-a manta 29 lei; tunică 18, pantaloni 13; *Calitatea II-a* manta 25 lei; tunică 15, pantaloni 9 lei.

Cu toată stima

GLANTZ

Str. Veche 45, vis-a-vis vis de Sf. Sava

Ad-strația moșiei Ștefănești

din județul Botoșani, vinde ieftin paie de grîu, orz, ovăs, fîn și strujeni, recoltă 1910.

Gara apropiată Trușești.

Israel și Susanna Löbel, au nemărginita durere, a anunța moartea prea iubitei lor copile

GRETTEL

în etate de 4 ani jumătate

încetată din viață, după o scurtă suferință, Vineri 29 Octombrie, ora 12 a m.

Inmormîntarea va avea loc Duminecă 31 Octombrie, orele 10 jum. dim. Corpul se află depus la cimitirul israelit.

In loc de ori-ce înștiințare.

Către părinți

Elevii de curs secundar rămași neînscriși în școalele statului suut preparați în casă cu pedagogie și o practică deosebită cu uu succes sigur la examenul ce vor da la finele anului înaintea comisiunilor ministeriale. *Preparațiuni speciale* la *Romînă, Latină, Franceză* și *Germană*, la întregul curs primar și secundar.

V. Emil Profesor

Str. Sf. Teodor 36 (în curte)

Avis important

Aducem la cunoștința proprietarilor și negustorilor de vin, că d. François Creps celebrul profesor francez de la școala vinicola din Bordeaux nu mai rămîne în Iași de cît încă vre-o cîte-va zile. Dacă cine-va are vinuri rele la gust, oțetite, tulburi aus cu alte gusturi displăcute, d. Creps se oferă a da rețete și se pune la dispoziția acelor persoane spre a le drege vinul și a-l face plăcut la gust. De asemeni dă rețete pentru fabricarea de șampanie, coniacuri, vermut ș tot soiul de licheururi.

Adresa: F. Creps, — otelul Splendid. Loco.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catargi No. 34

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iași str. Lozonschi No. 4

FETE ȘI FEMEI

se primesc la lucrări ușoare la Fabrica de scaune „Fortuna" str. Pavlov (Moțoc).

Dr. ALEXANDRU ȚAICU

Șef de clinică chirurgicală Spitalul Sf. Spiridon

Asistent al Facultății de Medicinâ

Medic al Sanatoriului Sfînta Maria

instalat în acest Sanatoriu, dă consultațiuni în fie-care zi, între orele 2—3 p. m. în localul Sanatorului str. Zmeu No. 3 Iași.

Telefon prin Centrala Iași No. 90.

De arendat sau de vînzare

Vie alăturea cu crîșma de la 3 sarmale, din comuua Buciumi.

A se adresa direct, la D. I, Buicliu, strada Veche 26.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Ușor de luat de copii și adulți

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipației,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Prețul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile și drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iași

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreți să aveți un stomac sănătos

BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de **Ficat, Gută, Rinichi și — Dezinteria —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* **Domnului I. DAVIDESCU Tecucia**

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani
(Prețurile se înțeleg ori-unde)

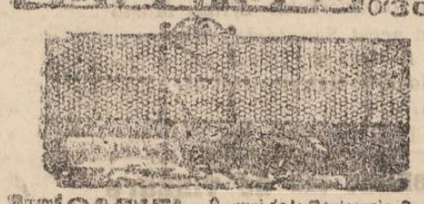

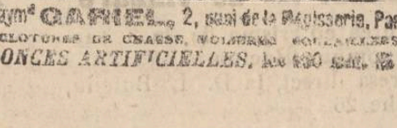

Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, MOLDURES COLLAILLES
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mètres 15 f.

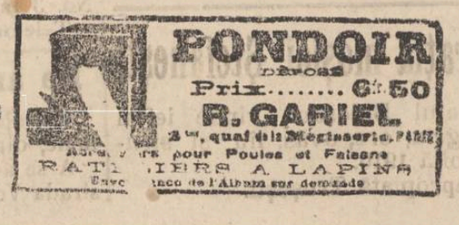

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieței și rente în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1889.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din Bucureștiu și garanții din Romania

LEI 6,147,500

Starea asigurărilor în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 97. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 [illegible]|100 și fr. 1,144,[illegible] 0 rente.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viață pentru un capital cu rentele minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin [illegible] se plătire de plata premiilor după decesul [illegible] tratatului.

e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu sistarea de plată premiilor la caz de invaliditate [illegible] și o rentă anuală de invaliditate [illegible] și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romania București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH PUPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîștiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile tota e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	20,00
1/4 Un sfert	Lei	40,00
1/2 Una jumătate	Lei	80,00
1 Loz intreg	Lei	160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.